ACADEMIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA UNIVERSITATEA „BABEŞ-BOLYAI"
INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ ŞI ISTORIE LITERARĂ
CLUJ-NAPOCA

NOUL ATLAS LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI

BANAT

I

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

ACADEMIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI"
INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ ȘI ISTORIE LITERARĂ
CLUJ-NAPOCA

NOUL ATLAS LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI

BANAT

I

sub conducerea lui
PETRU NEIESCU

DE
EUGEN BELTECHI, IOAN FAICIUC, NICOLAE MOCANU

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
1980

Au colaborat, parţial, la culegerea materialului:

MARIA PURDELA-SITARU,
în satele cu numerele cartografice 69—73, 80, 81, 83—85, 89, 90, 92—94, şi

EUGEN DORCESCU,
în cele cu numerele 38, 40, 41, 47, 50—53, 55, 57 şi 86.

Cartografi principali: MARIA GOMBOS, IULIU-OVIDIU SÎNGEORZAN
Cartografi: VIORICA FELECAN, SILVIA VEREŞ
Coperta: AUREL PETRESCU

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
71 021 Calea Victoriei nr. 125, Bucureşti, Sectorul I

CUPRINS

	Pag.
Prefață	V
Lista localităților anchetate (cu corespondențele dintre NALR-Banat, ALR I, ALR II și WLAD)	XI
Indicele cuvintelor-titlu și al hărților interpretative, cu corespondențele dintre NALR-Banat și atlasele lingvistice românești și romanice	XIII
Abrevieri	XVII
Indicele termenilor cuprinși în hărți	XIX

HĂRȚI INTRODUCTIVE

	Pag.
A. Banat. Harta fizică	3
B. Banatul în epoca dacă și în epoca romană	5
C. Migrația popoarelor peste teritoriul Banatului pînă în secolul al XIII-lea	5
D. Banatul de la mijlocul secolului al XIV-lea pînă la mijlocul secolului al XVI-lea	6
E. Banatul de la mijlocul secolului al XVI-lea pînă la mijlocul secolului al XVIII-lea	6
F. Așezările din Banat atestate în documente (1075—1400)	7
G. Banat. Harta densității populației	8

HĂRȚI LINGVISTICE

Nr. crt.	Nr. hărții	Nr. întrebării	Titlul hărții	Pag.
1	1	1	Numele oficial al localităților studiate „nom officiel des localités étudiées"	11
2	2	4	Numele popular al localităților studiate „nom populaire des localités étudiées"	12
3	3	7	Numele colectiv al locuitorilor din satele studiate „nom collectif des habitants des villages étudiés"	13
			A. CORPUL OMENESC (părțile corpului, boli, însușiri fizice și morale)	
4	4	59	Creștetul (capului) „haut (de la tête)"	14
5	5	62	Cucui „bosse au front"	15
6	I		Principalii termeni pentru CUCUI	15
7	6	61	Țeastă „calotte du crâne"	16
8	II		Principalii termeni pentru ȚEASTĂ	16
9	7	60	Creieri „cerveaux"	17
10	III		Răspîndirea formei CR(I)EL	17
11	8	64	Fir (de păr) „cheveu"	18
12	9	80	Încărunțește „il grisonne"	19
13	10	66	Pieptene „peigne"	20
14	IV		Grupul *pie-* în PIEPTENE	20
15	11	67	Mă pieptăn „je me peigne"	21
16	V		Principalii termeni pentru MĂ PIEPTĂN	21
17	12	70	Brunet „(homme) brun"	22
18	13	71	Brunetă „(femme) brune"	23
19	14	74	(Păr) des „(cheveux) épais"	24
20	VI		Sunetul *d* în DES, DEASĂ	24
21	15	75	Deasă „épaisse"	25
22	VII		Neutralizarea opoziției sg.-pl. în DEASĂ; DESE	25
23	16	76	(Păr) creț „(cheveux) frisés"	26
24	17	77	Creață „frisée"	27
25	VIII		Neutralizarea opoziției sg.-pl. în CREAȚĂ; CREȚE	27
26	18	87	Păduche „pou"	28
27	IX		Sunetul *ă* în PĂDUCHE; PĂDUCHI	28
28	19	89	Păduchios „pouilleux"	29
29	X		Sunetul *ă* în PĂDUCHIOS	29
30	20	88	Lindină „lente"	30
31	XI		Sunetul *d* în LINDINĂ	30
32	21	86	Purice „puce"	31
33	22	91	Mătreață „pellicule"	32
34	XII		Termeni pentru MĂTREAȚĂ	32
35	23	92	Chel „chauve"	33
36	XIII		Termeni pentru CHEL	33
37	24	95	Încrețesc (fruntea) „je me fais des rides (au front)"	34
38	25	96	Tîmplă „tempe"	35
39	XIV		Principalii termeni pentru TÎMPLĂ	35
40	26	97	Ochi „œil"	36
41	XV		Reflexele grupului *-cl'* + *u* în OCHI	36
42	27	114	Ochelari „lunettes"	37
43	XVI		Termeni pentru OCHELARI	37
44	28	99	(Ochi) albaștri „(yeux) bleus"	38
45	29	100	(Ochi) căprui „(yeux) châtains"	39
46	30	119	Chior „borgne"	40
47	31	120	Chioară „borgne"	41
48	32	121	Șaș „louche"	42
49	33	126	(Cu) coada ochiului „(du) coin de l'œil"	43
50	34	123	Albul ochiului „le blanc de l'œil"	44
51	XVII		Principalii termeni pentru ALBUL OCHIULUI	44
52	35	125	Albeață „taie (de l'œil)"	45
53	36	124	Pupilă „pupille (de l'œil)"	46

SOMMAIRE

	Pag.
Préface	V
Liste des localités étudiées (avec les correspondances entre NALR-Banat, ALR I, ALR II et WLAD)	XI
Index des titres et des cartes interpretatives, avec les correspondances entre NALR-Banat et les atlas linguistiques roumains et romans	XIII
Abréviations	XVII
Index des termes compris dans les cartes	XIX

CARTES INTRODUCTIVES

	Pag.
A. Banat. Harta fizică	3
B. Banatul în epoca dacă și în epoca romană	5
C. Migrația popoarelor peste teritoriul Banatului pînă în secolul al XIII-lea	5
D. Banatul de la mijlocul secolului al XIV-lea pînă la mijlocul secolului al XVI-lea	6
E. Banatul de la mijlocul secolului al XVI-lea pînă la mijlocul secolului al XVIII-lea	6
F. Așezările din Banat atestate în documente (1075—1400)	7
G. Banat. Harta densității populației	8

CARTES LINGUISTIQUES

Nr. crt.	Nr. hărții	Nr. întrebării	Titlul hărții	Pag.
54	XVIII		Termeni pentru PUPILĂ	46
55	37	128	Pleoapă „paupière"	47
56	38	130	Geană „cil"	48
57	39	131	Sprînceană „sourcil"	49
58	40	129	Urcior (la ochi) „orgelet"	50
59	XIX		Termeni pentru URCIOR (LA OCHI)	50
60	41	115	Caut „je cherche"	51
61	XX		Răspîndirea formelor CAUT, CAPT, CALT	51
62	42	136	Ureche „oreille"	52
63	XXI		Sunetul *ă* în URECHE	52
64	43	137	Cercei „boucles d'oreilles"	53
65	XXII		Răspîndirea formelor CERCEL, CIORCEL	53
66	44	145	Față „visage"	54
67	45	149	(Om) palid „(homme) pâle"	55
68	46	147	Buca obrazului „joue"	56
69	47	148	Umărul obrazului „pommette"	57
70	XXIII		Termeni pentru UMĂRUL OBRAZULUI	57
71	48	150	Coșuri (pe obraz) „boutons (au visage)"	58
72	XXIV		Termeni pentru COȘURI a)	58
73	49	152	Zbîrcituri (pe obraz) „rides"	59
74	50	151	Pistrui „taches de rousseur"	60
75	51	276	Aluniță „grain de beauté"	61
76	XXV		Termeni pentru ALUNIȚĂ	61
77	52	155	(Îi) curge (nasul) „(le nez lui) coule"	62
78	53	442	Guturai „rhume de cerveau"	63
79	54	209	Strănut „j'éternue"	64
80	XXVI		Termeni pentru STRĂNUT	64
81	55	154	Nară „narine"	65
82	XXVII		Răspîndirea formelor de singular NARĂ, NARE	65
83	56	237	Vîrful limbii „bout de la langue"	66
84	XXVIII		Răspîndirea formelor VÎR, VÎRV	66
85	57	171	Peltic „qui zézaie"	67
86	58	156	Batistă „mouchoir"	68
87	XXIX		Termeni pentru BATISTĂ	68
88	59	162	Mustață „moustache"	69
89	XXX		Răspîndirea formelor MUSTAȚĂ, MUSTEAȚĂ	69
90	60	220	Slab (fără putere) „faible"	70
91	61	230	Șoptesc „je chuchote"	71
92	62	231	Răgușește „il s'enroue"	72
93	63	232	Răgușit „enroué"	73
94	XXXI		Termeni pentru RĂGUȘIT	73
95	64	188	Mestec (mîncare în gură) „je mâche"	74
96	XXXII		Principalii termeni pentru MESTEC	74
97	65	243	Umflu „j'enfle"	75
98	XXXIII		Sunetul *u-* în UMFLU	75
99	66	239	Dinte „dent"	76
100	XXXIV		Sunetul *d* în DINTE	76
101	67	246	Strungăreață (la dinți) „écartement entre les deux dents de devant"	77
102	XXXV		Răspîndirea termenilor STRUNGĂ, POSTRUNGĂ etc.	77
103	68	240	Măsea „molaire"	78
104	XXXVI		Răspîndirea formelor MĂSEA, MĂSEAUĂ	78
105	69	241	Colț (de măsea) „racine (d'une dent), chicot"	79
106	XXXVII		Răspîndirea termenilor COLȚ, POD, CIOB etc.	79
107	70	250	Gingie „gencive"	80
108	XXXVIII		Termeni pentru GINGIE	80
109	71	253	Buză „lèvre"	81
110	XXXIX		Sunetul *z* în BUZĂ	81
111	72	254	Buzat „lippu"	82

Nr. crt.	Nr. hărții	Nr. întrebării	Titlul hărții	Pag.
112	XL		Răspîndirea sufixelor -AT și -OS în BUZAT, BUZOS	82
113	73	255	Buzată „lippue"	83
114	74	256	Zăbale (la gură) „boutons à la commissure des lèvres"	84
115	75	257	Barbă „barbe"	85
116	76	259	Bărbie² „double menton"	86
117	XLI		Principalii termeni pentru BĂRBIE²	86
118	77	262	Bărbier „barbier"	87
119	XLII		Răspîndirea formelor BĂRB(I)ER, BĂRBIR, BERBER, BĂRBIU	87
120	78	264	Arcer „affiloir"	88
121	XLIII		Termeni pentru ARCER	88
122	79	265	Spin „imberbe"	89
123	80	266	Fluier (cu buzele un cîntec) „je siffle (une chanson avec les lèvres)"	90
124	XLIV		Termeni pentru FLUIER (CU BUZELE UN CÎNTEC)	90
125	81	267	Fluier (din degete) „je siffle (avec les doigts)"	91
126	XLV		Termeni pentru FLUIER (DIN DEGETE)	91
127	82	268	Gît „cou"	92
128	XLVI		Termeni pentru GÎT	92
129	83	270	Guşă „goître"	93
130	84	272	Mărul lui Adam „pomme d'Adam"	94
131	85	273	Esofag „œsophage"	95
132	86	271	Amigdale „amygdales"	96
133	87	277	Neg „verrue"	97
134	XLVII		Termeni pentru NEG	97
135	88	278	Rîie „gale"	98
136	XLVIII		Păstrarea lui -ń- în RÎIE	98
137	89	279	Mă scarpin „je me gratte"	99
138	XLIX		Termeni pentru MĂ SCARPIN	99
139	90	280	Pişc „je pince"	100
140	L		Termeni pentru PIŞC	100
141	91	283	Muşchi (la mînă) „muscle"	101
142	LI		Reflexele grupului *-cl'* + *u* în MUŞCHI	101
143	92	285	Măduvă „moelle"	102
144	LII		Sunetul *v* în MĂDUVĂ	102
145	93	290	Furca pieptului „le sternum"	103
146	94	321	Ficat „foie"	104
147	LIII		Termeni pentru FICAT	104
148	95	291	Plămîni „poumons"	105
149	LIV		Principalii termeni pentru PLĂMÎNI	105
150	96	295	Astmă „asthme"	106
151	LV		Principalii termeni pentru ASTMĂ	106
152	97	292	Tuberculoză „tuberculose, phtisie"	107
153	LVI		Răspîndirea formelor OFTICĂ, (I)EFTICĂ, (I)EPTICĂ	107
154	98	293	Tuberculos „tuberculeux"	108
155	LVII		Răspîndirea sufixelor -AT și -OS în OFTICAT, OFTICOS (IEFTICOS etc.)	108
156	99	294	Tuberculoasă „tuberculeuse"	109
157	LVIII		Sunetul *t* în OFTICOASĂ, (I)EFTICOASĂ etc.	109
158	100	300	Bătaie de inimă „battement de cœur"	110
159	LIX		Prepoziția *de* în BĂTAIE DE INIMĂ	110
160	101	322	Rinichi „rein"	111
161	LX		Principalii termeni pentru RINICHI	111
162	102	296	Coastă „côte"	112
163	LXI		Opoziția sg.-pl. în COASTĂ; COASTE	112
164	103	297	Junghi „point de côté"	113
165	LXII		Sunetul *j* în JUNGHI	113
166	104	302	Spate „dos"	114
167	LXIII		Termeni pentru SPATE	114
168	105	308	Şira spinării „l'épine dorsale"	115
169	106	303	Omoplat „omoplate"	116
170	LXIV		Termeni pentru OMOPLAT	116
171	107	331	Umăr „épaule"	117
172	LXV		Forme de singular pentru UMĂR	117
173	108	329	Subsuoară „aisselle"	118
174	LXVI		Principalii termeni pentru SUBSUOARĂ	118
175	109	305	Sudoare „sueur"	119
176	110	309	Cocoașă „bosse"	120
177	111	310	Cocoşat „bossu"	121
178	LXVII		Principalii termeni pentru COCOŞAT	121
179	112	311	Stomac „estomac"	122
180	LXVIII		Termeni pentru STOMAC	122
181	113	312	Pîntece „ventre"	123
182	LXIX		Termeni pentru PÎNTECE	123
183	114	314	Constipat „constipé"	124
184	115	445	Diaree „diarrhée"	125
185	116	319	Chiorăie (maţele) „(les boyaux lui) gargouillent"	126
186	LXX		Termeni pentru CHIORĂIE (MAŢELE)	126
187	117	356	Arunc „je jette, je lance"	127
188	118	324	Mi-am scrîntit o mînă „je me suis luxé un bras"	128
189	LXXI		Termeni pentru MI-AM SCRÎNTIT O MÎNĂ	128
190	119	334	Podul palmei „thénar du pouce"	129
191	LXXII		Termeni pentru PODUL PALMEI	129
192	120	327	Ciung „manchot"	130
193	121	328	Ciungă „manchote"	131
194	122	456	Schilod „estropié"	132
195	123	457	Schiloadă „estropiée"	133
196	124	363	Deget „doigt"	134
197	LXXIII		Sunetul *d* în DEGET	134
198	125	368	Degeră (degetele de frig) „les doigts ont l'onglée"	135
199	LXXIV		Sunetul *d* în DEGERĂ	135
200	126	366	Unghie „ongle"	136
201	LXXV		Sunetul *ǵ* în UNGHIE	136
202	127	380	Şchiop „boiteux"	137
203	LXXVI		Sunetul *ḱ* în ŞCHIOP	137
204	128	388	Genunchi „genou"	138
205	LXXVII		Sunetul *ḱ* în GENUNCHI	138
206	129	389	Rotulă (la genunchi) „rotule"	139
207	LXXVIII		Principalii termeni pentru ROTULĂ (LA GENUNCHI)	139
208	130	394	Fluierul piciorului „tibia"	140
209	LXXIX		Termeni pentru FLUIERUL PICIORULUI	140
210	131	395	Pulpa piciorului „mollet"	141
211	LXXX		Răspîndirea formelor de singular PULPĂ, PULPE, PULPIE	141
212	132	396	Coapsă „cuisse"	142
213	133	379	Şold „hanche"	143
214	134	398	Călcîi „talon"	144
215	LXXXI		Păstrarea lui -ń- în CĂLCÎI	144
216	135	393	Stă pe vine „il est accroupi"	145
217	LXXXII		Principalii termeni pentru STĂ PE VINE	145
218	136	399	Gleznă „cheville"	146
219	137	400	Ouăle picioarelor „les chevilles"	147
220	LXXXIII		Principalii termeni pentru OUĂLE PICIOARELOR	147
221	138	375	Neted „lisse, plat"	148
222	139	376	Netezesc „je lisse"	149
223	140	430	Vaccin „vaccin"	150
224	141	431	Injecţie „injection"	151
225	142	435	Medicamente „médicaments"	152
226	143	439	Pastile „dragées, pastilles"	153
227	LXXXIV		Principalii termeni pentru PASTILE	153
228	144	437	Farmacie „pharmacie"	154
229	145	438	Farmacist „pharmacien, apothicaire"	155
230	LXXXV		Sunetul *t* în (A)PĂTICĂ, (A)PĂTICAR, (A)PĂTICĂR etc.	155
231	146	440	Febră „fièvre"	156
232	LXXXVI		Principalii termeni pentru FEBRĂ	156
233	147	441	Aiurează „il délire"	157
234	148	161	Vomez „je vomis"	158
235	LXXXVII		Termeni pentru VOMEZ	158
236	149	444	Tifos „typhus"	159
237	LXXXVIII		Termeni pentru TIFOS	159
238	150	447	Peritoneu „péritoine"	160
239	LXXXIX		Termeni pentru PERITONEU	160
240	151	448	Vătămat „hernieux"	161
241	XC		Termeni pentru VĂTĂMAT	161
242	152	461	Epilepsie „épilepsie"	162
243	153	462	Leşin „je m'évanouis"	163
244	154	458	Reumatism „rhumatisme"	164
245	155	463	Nebun „fou"	165
246	XCI		Reflexele grupului *-gl'* + *u* în JUNGHI	166
247	XCII		Sunetul *ǵ* în GENUNCHI	166
248	XCIII		Sunetul *ǵ* în DEGET	166
249	XCIV		Sunetul *ǵ* în DEGERĂ	166
250	XCV		Forme de singular pentru CĂLCÎI	167
251	XCVI		Opoziția sg.-pl. în GENUNCHI; ~	167
252	XCVII		Termeni pentru SAŞIU	167
253	XCVIII		Principalii termeni pentru PISTRUI	167
254	XCIX		Termeni pentru GUTURAI	168
255	C		Principalii termeni pentru ZĂBALE (LA GURĂ)	168
256	CI		Răspîndirea termenilor LĂTUROAIE, LĂTUROI etc., GÎLCI, GÎLCIURI	168
257	CII		Principalii termeni pentru CONSTIPAT	168
258	CIII		Răspîndirea formelor BĂTAIE DE INIMĂ, (Z)BATERE DE INIMĂ	169
259	CIV		Principalii termeni pentru ŞIRA SPINĂRII	169
260	CV		Răspîndirea termenilor MUŞCHI, ARM, PULPĂ, ŢÎMP	170
261	CVI		Termeni pentru ŞOLD	170
262	CVII		Răspîndirea termenilor (A)SUDOARE, (A)SUDORI şi APĂ, APE	171
263	CVIII		Răspîndirea termenilor PROST, NĂROD, BOLÎND	171
264	CIX		Frecvenţa formelor cu *-u* silabic în OCHI, MUŞCHI, JUNGHI	172
265	CX		Frecvenţa formelor cu *-ń-* păstrat în CĂLCÎI, RÎIE	172
266	CXI		Frecvenţa formelor cu *ḱ:ć* în PĂDUCHE, PĂDUCHIOS, OCHI, URECHE, MUŞCHI, ŞCHIOP, GENUNCHI	172
267	CXII		Frecvenţa formelor cu *ǵ:ḍ* în JUNGHI, UNGHIE	172
268	CXIII		Frecvenţa formelor cu *d:ḍ* în DES, DEASĂ, LINDINĂ, DINTE, DEGET, DEGERĂ	173
269	CXIV		Frecvenţa formelor cu *d:ǵ* în DES, DEASĂ, LINDINĂ, DINTE, DEGET, DEGERĂ	173
270	CXV		Frecvenţa formelor cu *d:ź* în LINDINĂ, DEGET, DEGERĂ	174
271	CXVI		Răspîndire şi sensuri ale cuvîntului CUCUI	174

ANEXE

Transcrierea fonetică
Hărţi de lucru

ANNEXES

Transcription phonétique
Cartes de travail

PREFAȚĂ

Prin volumul de față, seria atlaselor lingvistice românești se îmbogățește cu încă o lucrare, în care sînt prezentate graiurile unei zone foarte interesante. După Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni — Oltenia *(vol. I—III, 1967—1974), întocmit sub conducerea lui Boris Cazacu, membru corespondent al Academiei, profesor la Universitatea din București, de dr. Teofil Teaha, Ion Ionică, dr. Valeriu Rusu, și după* Atlasul lingvistic român pe regiuni — Maramureș *(vol. I—III, 1969—1973) de Petru Neiescu, Grigore Rusu, Ionel Stan,* Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni — Banat *este cel de-al treilea atlas regional românesc, în ordinea apariției. Dacă primele două atlase reproduc graiurile din două regiuni îndepărtate unele de altele, prin apariția atlasului Banatului se pot urmări fenomenele lingvistice atît în cadrul zonei pe care o acoperă, cît și în vecinătatea ei, pe un teritoriu mai vast.*

Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni — Banat (NALR-Banat) *prezintă graiurile vorbite pe un teritoriu ce se întinde la est pînă la Cerna și la lanțul munților Carpați, care îl separă de Oltenia, la nord-est pînă la cumpăna apelor dintre Banat și Țara Hațegului, la nord pînă la Mureș, care îl despărțe de Crișana, la sud și la vest pînă la frontierele de stat ale Republicii Socialiste România, convențională la vest și naturală, Dunărea, la sud. În linii mari, teritoriul studiat este cuprins între cele trei ape: Dunărea, Mureșul și Cerna. Din punctul de vedere al reliefului, acesta este variat, cu zone montane, de dealuri, de coline și de șes, în care se practică: agricultura, oieritul și creșterea vitelor, pomăritul, albinăritul, viticultura, legumicultura etc., ale căror terminologii au fost urmărite cu chestionarele speciale.*

Bogățiile solului și subsolului au dus la dezvoltarea și a altor ocupații: minerit, exploatarea pădurilor, pescuit, la dezvoltarea unei industrii puternice, în special în anii socialismului, ca urmare a politicii consecvente a Partidului Comunist Român de industrializare a țării. Terminologia legată de aceste ocupații își așteaptă studierea, în viitor, în lucrări monografice, care vor întregi datele lingvistice oferite de atlas. Și antroponimia și toponimia, ultima deosebit de bogată, mai ales în zonele de munte și de deal, urmărite parțial în anchetele pentru atlas și redate numai în mică măsură în volumul de față, necesită o culegere și o interpretare cît mai complete.

Așadar, NALR-Banat *se înscrie în limitele generale ale celorlalte atlase regionale, materialul cules avînd la bază* Chestionarul Noului Atlas lingvistic român *(întocmit sub conducerea lui E. Petrovici și B. Cazacu, de T. Teaha, V. Rusu, I. Ionică, P. Neiescu, Gr. Rusu, I. Stan; vezi FD, V, 1963, p. 157—271). În afara chestionarului, au fost urmărite și unele fenomene sau cuvinte specifice graiurilor bănățene.*

Rețeaua de localități este la fel de densă ca și în celelalte atlase regionale, fiind anchetate 100 de localități (numerotate de la 1 la 100). Față de ALR I, ancheta lui S. Pop, cu 17 localități, rețeaua este aproape de 6 ori mai mare, iar față de ALR II, ancheta lui E. Petrovici, cu 6 puncte, de 17 ori. Media distanțelor dintre localități este de 15 km. Numai cînd sînt separate între ele de zone muntoase mai întinse, distanțele între localitățile anchetate sînt mai mari.

Ca și în celelalte atlase, principiul de bază în alegerea localităților a fost vechimea lor. Au fost alese deci localități vechi, în care populația românească constituie majoritatea covîrșitoare.

În decursul timpului, în Banat s-au așezat însă și locuitori din alte regiuni ale țării, cum sînt oltenii, denumiți de bănățeni bufeni, sau, prin colonizare, s-au statornicit și alte populații, mai ales sîrbocroați. Unii dintre aceștia din urmă, datorită convieţuirii îndelungate cu populația românească autohtonă majoritară, s-au românizat. Astfel este cazul satului Iabalcea, de lîngă Reșița, sau al localităților Lescovița și Zlatița, din sudul Banatului.

Pentru atlasul Banatului au fost alese, deci, în mod voit, pe lîngă marea majoritate a satelor vechi, de bănățeni, și 4 sate locuite de olteni: Pescari *(7),* Cărbunari *(9),* Văliug *(29), din județul Caraș-Severin (bufeni) și* Comloșu Mare *(56), din județul Timiș. Dintre localitățile cu populație complet asimilată s-a ales* Lescovița *(13), din județul Caraș-Severin. A fost inclusă în rețea și o localitate întemeiată relativ recent, la începutul secolului al XIX-lea,* Rusca Montană *(72), din județul Caraș-Severin, de că-*

PRÉFACE

Par le présent volume, la série des atlas linguistiques roumains s'enrichit d'un nouvel ouvrage, où sont présentés les parlers d'une zone très intéressante. C'est le troisième atlas régional roumain dans l'ordre de parution, les deux premiers étant Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni — Oltenia *(vol. I—III, 1967—1974), élaboré sous la direction de Boris Cazacu, membre correspondant de l'Académie, professeur à l'Université de Bucarest, par Teofil Teaha (docteur ès lettres), Ion Ionică et Valeriu Rusu (docteur ès lettres), et* Atlasul lingvistic român pe regiuni — Maramureș *(vol. I—III, 1969—1973) par Petru Neiescu, Grigore Rusu et Ionel Stan. Alors que les atlas précédents reproduissent des parlers de deux régions géographiquement éloignées l'une de l'autre, par la parution de l'atlas du Banat on peut suivre les phénomènes linguistiques non seulement dans le Banat proprement dit mais aussi dans son voisinage, sur une aire plus vaste.*

Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni — Banat (NALR-Banat) *présente les parlers utilisés sur un territoire qui s'étend à l'est jusqu'à la Cerna et à la chaine des Carpathes qui le séparent de l'Olténie, au nord-est jusqu'à la ligne de faîte délimitant le Banat et le Pays du Hațeg, au nord jusqu'au Mureș qui le sépare de la Crișana, au sud et à l'ouest jusqu'aux frontières d'Etat de la République Socialiste de Roumanie, conventionelles à l'ouest et naturelles (le Danube) au sud. En grandes lignes, le territoire étudié est compris entre trois eaux: le Danube, le Mureș et la Cerna. La région présente un relief varié — zones montagneuses, collines et plaines — où l'on pratique l'agriculture, l'élevage des moutons et du bétail, l'arboriculture fruitière, l'apiculture, la viticulture, la culture maraîchère, etc., dont les terminologies ont été étudiées dans des questionnaires spéciaux.*

Les richesses du sol et du sous-sol ont entraîné le développement d'autres occupations (exploitations minières et forestières, pêche), l'épanouissement d'une industrie puissante, surtout pendant les années du socialisme, à la suite de la politique conséquente d'industrialisation du pays, menée par le Parti Communiste Roumain. La terminologie de ces occupations attend d'être étudiée à l'avenir dans des ouvrages monographiques qui compléteront les données linguistiques offertes par l'atlas. De même l'anthroponymie et la toponymie — celle-ci particulièrement riche, surtout dans les zones de montagnes et de collines —, partiellement étudiées au cours des enquêtes pour l'atlas et reproduites dans une encore moindre mesure dans le présent volume, demandent des relèvements et une interprétation plus complets.

En un mot, NALR-Banat *s'inscrit dans les limites générales des autres atlas régionaux, les données recueillies reposant sur* Chestionarul Noului Atlas lingvistic român *(élaboré sous la direction de E. Petrovici et B. Cazacu, par T. Teaha, V. Rusu, I. Ionică, P. Neiescu, Gr. Rusu, I. Stan; voir FD, V, 1963, p. 157—271). Outre le questionnaire, on a étudié certains phénomènes ou mots spécifiques aux parlers du Banat.*

Le réseau des localités est aussi dense que celui des autres atlas régionaux, 100 localités (numérotées de 1 à 100) ayant été soumises à l'enquête. Par rapport à l'ALR I, où Sever Pop étudiait 17 localités, le réseau est presque 6 fois plus dense, et par rapport à l'ALR II, enquête à 6 points de E. Petrovici, il est 17 fois plus dense. La distance entre les localités est en moyenne de 15 km, mais elle est plus grande quand les localités étudiées sont séparées par des zones montagneuses plus étendues.

Comme dans les autres atlas, le principe fondamental qui a présidé au choix des localités a été leur ancienneté. On a donc choisi des localités anciennes où la population roumaine constitue l'immense majorité.

Mais, au fil des temps, dans le Banat se sont établis aussi des habitants venant d'autres régions du pays, tels les Olténiens, que les autochtones appellent Bufeni, ou d'autres populations ont été colonisées aussi, surtout des Serbo-Croates. Une partie de ceux-ci, suite du contact avec la population roumaine majoritaire, se sont roumanisés. C'est le cas du village de Iabalcea, près de Reșița, ou des localités Lescovița et Zlatița, du sud du Banat.

Pour l'atlas du Banat on a donc choisi, à dessein, à côté de la grande majorité des villages anciens, habités par des Banatiens, 4 villages habités par des Olténiens: Pescari *(7),* Cărbunari *(9),* Văliug *(29), du département de Caraș-Severin (Bufeni) et* Comloșu Mare *(56), du département de Timiș. Parmi les localités à population complètement assimilée on a choisi* Lescovița *(13) du département de Caraș-Severin. On a inclus dans ce réseau aussi* Rusca Montană *(72), département de Caraș-Severin, localité fondée à une date relativement récente, au début du XIXe siècle, par des Transylvains et des Olténiens établis ici à l'occasion du commencement de l'exploitation du fer et du marbre. Ainsi, ce sont la réalité et le désir de la représenter par notre réseau qui ont présidé au choix des localités. Nous avons jugé plus utile de présenter ces parlers dans l'atlas car, étudiés en comparaison des parlers des autochtones du Banat, ils permettent de tirer d'intéressantes conclusions d'ordre linguistique. Sans*

tre ardeleni și olteni așezați aici cu ocazia începerii exploatării fierului și a marmurii. Așadar, în alegerea localităților am pornit de la realitate, pe care am căutat să o reprezentăm prin rețeaua noastră. Am socotit mai util să redăm în atlas și aceste graiuri, pentru că, din studierea lor în comparație cu cele ale bănățenilor autohtoni, se pot trage concluzii interesante de ordin lingvistic. Fără ele, hărțile noastre ar fi fost mai unitare, dar mai unilaterale și nu ar fi reprezentat realitatea lingvistică de azi. Ca și în celelalte atlase regionale, în rețeaua NALR-Banat au fost incluse toate localitățile românești anchetate în ALR I și ALR II și numeroase localități anchetate în WLAD.

Regiunea a fost împărțită în trei zone aproximativ egale: partea sudică, anchetată de E. Beltechi, cea nord-vestică de I. Faiciuc și cea nord-estică de N. Mocanu. Anchetele au fost efectuate între decembrie 1969 și noiembrie 1971. În partea sudică, localitățile cu numerele cartografice 1—5 au fost anchetate și de P. Neiescu, ultima numai de către acesta. În partea nord-vestică punctele 38, 40, 41, 47, 50, 51, 52, 53, 55 și 57 au fost anchetate și de E. Dorcescu (între 1967 și 1969), care a anchetat și punctul 86 din zona nord-estică, iar punctele 69, 70, 71, 72, 73, 80, 81, 83, 84, 85, 89, 90, 92, 93, 94 și de Maria Purdela-Sitaru (între 1967 și 1969).

Așezarea exactă a punctelor se află în harta fizică. În hărțile lingvistice locul lor a fost — în unele cazuri, ca și în alte atlase — puțin deplasat, în vederea asigurării spațiilor de scriere.

În literatura de specialitate s-a discutat mult asupra principiilor unul sau mai mulți anchetatori, unul sau mai mulți informatori. Fiecare din ele are avantaje și dezavantaje. Un singur anchetator notează mai uniform răspunsurile unui singur informator, dar oferă un material unilateral, mai sărac; mai mulți anchetatori și mai mulți informatori oferă un material mai diferit în notarea nuanțelor, dar mai apropiat de realitate, mai bogat, mai sigur. În anchetele pentru NALR-Banat, cele două principii au fost îmbinate.

La anchete au participat șase cercetători, însă majoritatea anchetelor au fost făcute de trei: Eugen Beltechi (1—34), Ioan Faiciuc (35—67) și Nicolae Mocanu (68—100). În mod obișnuit, s-a lucrat, mai ales pentru chestionarul general, în fiecare localitate cu un informator. În localitățile cu anchete duble, fiecare anchetator a lucrat cu informatori diferiți; numai în punctele 55 și 86 cei doi anchetatori au notat, la date diferite, graiul aceluiași informator. În punctul 74, același anchetator a anchetat graiul a doi informatori.

În hărți, răspunsurile din localitățile cu anchete duble au fost redate fie separat, fie grupate. În cazul în care au fost redate separat, așa cum au fost notate, s-a avut în vedere ordinea cronologică a anchetelor, fiind redate, fără a se mai da indicația [I], prima dată răspunsurile notate de P. Neiescu, E. Dorcescu și Maria Purdela-Sitaru și, după [II], cele notate de E. Beltechi, I. Faiciuc și N. Mocanu. În redarea grupată a materialului, răspunsurile precedate de [II] au fost notate de E. Beltechi, I. Faiciuc și N. Mocanu, cele precedate de [I] au fost notate de ceilalți anchetatori. În localitățile cu o singură anchetă, nu s-a dat, evident, nici o indicație referitoare la subiect, răspunsurile fiind notate de E. Beltechi, cu excepția punctului 5, I. Faiciuc sau N. Mocanu, fiecare în zona pe care a studiat-o. În unele hărți sînt și răspunsuri provenite de la informatori ocazionali, notate fie la data anchetei, fie ulterior, cu ocazia verificării unor răspunsuri care ni s-au părut îndoielnice.

La redactarea hărților s-au putut observa fie unele scăpări de notare, fie, în cîte un punct, un răspuns care făcea notă aparte, un răspuns izolat în mijlocul unei arii compacte. Toate acestea au fost extrase și verificate pe teren, de obicei cu aceiași informatori cu care s-a făcut ancheta. Astfel, la întrebarea din chestionar referitoare la CUCUI, unii informatori au răspuns dul 'umflătură'. Cu ocazia verificării s-au obținut, însă, întrebînd tot indirect, forma CUCUI sau un sinonim. La întrebarea pentru COȘURI PE OBRAZ, s-a obținut cînd forma COȘURI, cînd RAPURI. Verificările au lămurit ce sînt COȘURILE și ce sînt RAPURII.

Dacă la verificări informatorul și-a menținut răspunsul, acesta a fost redat în hartă. În cazul în care un informator ocazional a dat un alt răspuns sau a negat forma dată de informatorul de bază, s-au dat în hărți ambele răspunsuri. Și în cazul în care la anchetă informatorul a dat un răspuns și la verificări altul, au fost redate amîndouă în hărți. Numai — în foarte rare cazuri — cînd informatorul a negat cu hotărîre răspunsul dat de el cu un an sau cu doi înainte de verificări, la data

eux, nos cartes auraient été plus unitaires mais aussi plus unilatérales et n'auraient pas reflété la réalité linguistique actuelle. Tout comme dans d'autres atlas régionaux, dans le réseau du NALR-Banat on a inclus toutes les localités étudiées dans ALR I et ALR II et de nombreuses localités enquêtées dans WLAD.

La région a été divisée en 3 zones à peu près égales: la partie sud étudiée par Eugen Beltechi, la partie du nord-ouest par Ioan Faiciuc et la partie du nord-est par Nicolae Mocanu. Les enquêtes ont été effectuées du mois de décembre 1969 au mois de novembre 1971.

Dans la partie sud, pour les localités aux numéros cartographiques 1 à 5, l'enquête a été effectuée également par P. Neiescu, l'enquête pour le point 5 ayant été menée exclusivement par lui. Dans la partie du nord-ouest, les points 38, 40, 41, 47, 50, 51, 52, 53, 55 et 57 ont été étudiés également par E. Dorcescu (de 1967 à 1969) qui a mené aussi l'enquête pour le point 86 de l'aire du nord-est, et les points 69, 70, 71, 72, 73, 80, 81, 83, 84, 85, 89, 90, 92, 93, 94 ont été étudiés également par Maria Purdela-Sitaru (de 1967 à 1969).

L'emplacement exact des points se trouve dans la carte physique. Dans les cartes linguistiques ils ont été — dans certains cas, comme dans beaucoup d'autres atlas — déplacés pour assurer les espaces nécessaires au texte.

Dans les ouvrages théoriques spécialisés, on a beaucoup discuté sur ces principes: notamment s'il faut préférer un ou plusieurs enquêteurs, un ou plusieurs informateurs. Les deux présentent des avantages et des désavantages. Un seul enquêteur note plus uniformément les réponses d'un seul informateur, mais offre une information plutôt unilatérale et pauvre; plusieurs enquêteurs et plusieurs informateurs offrent des informations plus variées dans la notation des nuances, mais plus fidèles à la réalité, plus riches, plus sûres. Dans les enquêtes du NALR-Banat, les deux principes ont été combinés.

Six chercheurs ont pris part aux enquêtes, mais dans la majorité des cas elles ont été menées par 3 d'entre eux: Eugen Beltechi, 1—34; Ioan Faiciuc, 35—67; Nicolae Mocanu, 68—100. D'habitude on a travaillé, surtout pour le questionnaire général, dans chaque localité avec un informateur. Là où l'enquête a été double, chaque enquêteur a eu son informateur, à l'exception des points 55 et 86 où les deux enquêteurs ont noté, à des dates différentes, le parler du même informateur. Dans le point 74, un même enquêteur a noté le parler de deux informateurs.

Sur les cartes, les réponses des localités à double enquête ont été marquées soit séparément, soit groupées. Dans les cas où on les a marquées séparément, telles qu'elles ont été notées, on a procédé dans l'ordre chronologique des enquêtes, d'abord — sans les faire accompagner de l'indice [I] — les reponses notées par Petru Neiescu, Eugen Dorcescu et Maria Purdela-Sitaru et ensuite, après [II], celles recueillies par Eugen Beltechi, Ioan Faiciuc et Nicolae Mocanu. Dans la reproduction groupée du matériel, les réponses précédées de [II] ont été obtenues par E. Beltechi, I. Faiciuc et N. Mocanu, les réponses précédees de [I] ont été notées par les autres enquêteurs. Dans les localités à une seule enquête on n'a donné, évidemment, aucune indication, concernant le sujet, les réponses ayant été notées par Eugen Beltechi, à l'exception du point 5, Ioan Faiciuc et Nicolae Mocanu, chacun dans la zone qui lui a été assignée. Certaines cartes contiennent aussi des réponses d'informateurs occasionnels, notées soit au moment de l'enquête, soit ultérieurement, à l'occasion de la vérification des réponses qui semblaient douteuses.

Quand on a rédigé les cartes, on a pu observer soit des fautes dans la notation, soit, dans certains points, des réponses faisant note à part, des réponses isolées au milieu d'une aire compacte. Tout cela a été extrait et vérifié sur le terrain, d'habitude avec les mêmes informateurs. Ainsi à la question concernant CUCUI «bosse au front», certains ont répondu par dul «enflure», mais à un meilleur examen on a obtenu, toujours par enquête indirecte, la forme CUCUI ou l'un de ses synonymes. À la question concernant COȘURI PE OBRAZ «boutons (sur le visage)» on a obtenu tantôt COȘURI tantôt RAPURI. Les vérifications ont apporté des précisions sur la signification différente des deux mots.

Si pendant la vérification les informateurs ont maintenu leurs réponses, celles-ci ont été consignées sur la carte. Au cas où un informateur occasionnel a donné une autre réponse ou a contesté la forme donnée par l'informateur de base, on a mentionné sur les cartes les deux réponses. Au cas où, à l'enquête et à la vérification, l'informateur a donné des réponses différentes, on les a notées toutes les deux. Seulement — dans de très rares cas — si l'informateur a nié catégoriquement la réponse donnée un an ou deux avant la vérification, au moment de l'enquête, et si cette réponse était niée également par un ou plusieurs informateurs occasionnels, la forme erronée a été omise des cartes.

On sait par exemple que, dans le Banat, comme dans d'autres régions, on fait une confusion entre GEANĂ «cil», SPRÎNCEANĂ «sourcil», PLEOAPĂ «paupière», entre certaines parties de la tête, les couleurs des yeux, etc. Malgré les vérifications les cartes continuent d' indiquer les mêmes confusions.

Les vérifications ont été très prudentes, les enquêteurs n'ayant pas essayé d'obtenir à tout prix un terme ou un autre.

anchetei, și dacă acesta era negat și de mai mulți informatori ocazionali, forma greșită nu s-a trecut în hărți.

Se știe, de pildă, că în Banat, ca și în alte regiuni, se face confuzie între GEANĂ, SPRÎNCEANĂ, PLEOAPĂ, între unele părți ale capului, între culorile ochilor etc. Răspunsurile au fost verificate și hărțile continuă să arate aceleași confuzii.

Verificările s-au făcut cu multă prudență, fără ca anchetatorii să caute să obțină numaidecît un termen sau altul.

În felul acesta, socotim că materialul prezentat în volumul de față este mult mai sigur. El reprezintă atît vorbirea unui singur informator, într-un moment dat, cît și vorbirea a doi sau trei informatori, la aceeași dată sau la date apropiate, precum și vorbirea unuia singur, la date diferite. J. Gilliéron prefera să treacă în hărți forme evident greșite, decît să intervină ulterior. În volumul de față, nu au fost incluse, cu știrea redactorilor, răspunsuri greșite.

Materialul cules a fost redactat sub mai multe forme:

a) hărți mari (numerotate de la 1 la 155), folosindu-se metoda clasică de redare integrală a răspunsurilor, în transcriere fonetică, în dreptul punctelor anchetate. Atunci cînd răspunsurile nu au încăput în hartă, ele au fost continuate în colțul din dreapta, jos, al paginii, precedate de **C**. *Pentru a reduce situațiile de acest fel, în răspunsurile constituite din sintagme în care determinantul este identic la singularul și pluralul substantivelor, la diferite forme verbale etc., acesta a fost redat — de regulă — în hărți o singură dată* (cocoșát dă ş̦iăl'ĕ; cocoșáț, ńĕbún dă cap; ńĕbúń, sclăfiia cápului; sclăfii, źíńere dă sóră; źíńerĭ *etc.), urmînd să fie subînțeles și la formele la care lipsește. În notele hărților mari, sub* **II** *s-au redat observațiile și completările subiecților pe marginea răspunsurilor din interiorul hărților. Sub* **III** *s-au dat și alte materiale lingvistice, observații ale informatorilor, observații ale anchetatorilor și material extralingvistic, referitoare la obiceiuri, credințe populare, legate de noțiunea din hartă;*

b) hărți mici, interpretative și sintetice (numerotate de la I la CXVI). Hărțile mici sînt plasate fie în colțul din stînga jos al hărții mari, cînd notele nu ocupă acest spațiu, fie la sfîrșitul volumului, cîte două sau cîte patru pe pagină. Pe aceste hărți s-a urmărit un fenomen fonetic, morfologic sau răspîndirea diferitelor sinonime pentru o noțiune dată, de obicei cea din titlul hărții, în mod selectiv. Ele, deci, nu reproduc hărțile mari, decît în cazul hărților lexicale intitulate Termeni pentru... *În celelalte cazuri, s-au redat în hărțile mici anumite fenomene fonetice, gramaticale sau lexicale, pe una sau pe mai multe hărți, în mod* selectiv *și* interpretativ.

În redarea materialului din hărțile mici s-au folosit:

a) linii de isoglosă, în interiorul ariilor fiind scrise sunetele, formele morfologice sau lexicale, ultimele fiind redate fie într-o transcriere simplificată, fie în ortografia limbii literare;

b) simboluri, explicate în stînga hărții;

c) linii de isoglosă, combinate cu simboluri;

d) hașuri, cu explicarea valorii lor în stînga hărții.

În cazul hărților de sub c), în care se combină liniile de isoglosă cu simbolurile, într-o anumită arie, cuvîntul sau fenomenul care predomină a fost scris o singură dată, înțelegîndu-se că el este comun tuturor punctelor din arie. Cînd într-o localitate din aria respectivă s-a mai dat o formă, pe lîngă cea comună, cea de-a doua a fost redată printr-un simbol precedat de virgulă. Dacă într-o arie, în una sau în mai multe localități, nu s-a obținut termenul comun sau mai general, ci alte forme, acestea au fost redate prin simboluri, în dreptul punctului, fără a fi precedate de virgulă.

Hărțile interpretative sînt de trei feluri: fonetice, morfologice (morfonologice) și lexicale.

Hărțile fonetice au titluri ca: Sunetul **d** în DEGERĂ, Păstrarea lui **-ń-** în CÂLCÎI, Reflexele grupului **-cl'+u** în MUȘCHI *etc. sau* Răspîndirea formelor MUSTAȚĂ, MUSTEAȚĂ, Răspîndirea formelor CAUT, CAPT, CALT, *etc. Cele intitulate* Răspîndirea formelor... *ar fi putut avea alte titluri.*

Hărțile morfologice se referă, de obicei, la opoziția dintre singular și plural și la răspîndirea diferitelor forme de singular, la conjugare. Tot aici au fost incluse și hărți referitoare la răspîndirea unor sufixe.

Hărțile lexicale sînt de mai multe feluri. Cele intitulate Termeni pentru... *redau toate răspunsurile din harta mare (cf.* Termeni pentru ALUNIȚĂ, *h. XXV), sînt, deci, rezumative; cele intitulate* Principalii termeni pentru... *redau în mod selectiv cei mai răspîndiți termeni din harta mare, neglijîndu-se cei cu o circulație restrînsă. În aceste hărți nu*

De cette façon nous considérons que les données fournies par le présent volume sont plus sûres. Elles représentent soit le parler d'un seul informateur, à un moment donné, soit celui de deux ou trois informateurs, à la même date ou à des dates rapprochées, soit enfin celui d'un seul informateur à des dates différentes. J. Gilliéron préférait introduire dans les cartes des formes nettement erronées plutôt que d'intervenir ultérieurement. Dans notre volume, on n'a pas inclus sciemment des réponses manifestement erronées.

Les données recueillies ont été rédigées de plusieurs manières:

a) de grandes cartes (numérotées de 1 à 155) contenant, selon la méthode classique, les réponses intégrales, dans la transcription phonétique, à l'endroit de chaque point d'enquête. Quand il n'y a pas eu de place pour toute la réponse, on en a donné la suite, précédée d'un **C**, *en bas de la page, à droite. Pour réduire le nombre de telles situations, dans les réponses constituées de syntagmes où le déterminant est identique au singulier et au pluriel des substantifs et des adjectifs, dans diverses formes verbales, etc., ce déterminant a été d'habitude reproduit une seule fois sur les cartes, étant sous-entendu dans les formes où il est omis* (cocoșát dă ş̦iăl'ĕ; cocoșáț, ńĕbún dă cap; ńĕbúń, sclăfiia cápului; sclăfii, źíńere dă sóră; źíńerĭ, *etc.). Dans les notes des grandes cartes, sous* **II** *on a noté les observations et les précisions des sujets en marge des réponses marquées dans la carte. Sous* **III** *figurent également d'autres matériaux linguistiques, des observations des informateurs et des enquêteurs, et des données extralinguistiques concernant des coutumes, des croyances populaires, en rapport avec la notion traitée sur la carte;*

b) de petites cartes, interprétatives et synthétiques (numérotées de I à CXVI).

Les petites cartes sont placées soit dans le coin gauche, en bas de la grande carte, si les notes n'ont pas occupé cette place, soit à la fin du volume, deux ou quatre sur la même page. Ces cartes étudient, de façon sélective, un phénomène phonétique, morphologique ou la répartition des divers synonymes d'une notion donnée, d'habitude celle qui fournit le titre de la carte. Donc elles ne reproduissent les grandes cartes que dans le cas des cartes lexicales intitulées Termeni pentru... *(«Termes pour...»); dans le reste des cas les petites cartes présentent certains phénomènes phonétiques, grammaticaux ou lexicaux, sur une ou plusieurs cartes chacun, de façon* sélective *et* interprétative.

Pour présenter les données des petites cartes, on a utilisé:

a) des lignes isoglosses délimitant des aires à l'intérieur desquelles sont inscrits les sons, les formes morphologiques ou lexicales, les dernières figurant soit dans une transcription phonétique simplifiée, soit dans l'orthographe de la langue littéraire;

b) des symboles, expliqués à gauche de la carte;

c) des lignes isoglosses, combinées avec des symboles;

d) des hachures, la valeur de chacune étant expliquée à gauche de la carte.

Dans le cas des cartes sous c), où se combinent les isoglosses et les symboles, dans une certaine aire, le phénomène ou le mot, qui prédomine, a été écrit une seule fois, en sous-entendant qu'il était commun à tous les points de l'aire. Quand pour une localité de l'aire respective on a donné une autre forme en dehors de la forme commune, la seconde a été marquée par un symbole précédé d'une virgule. Si dans une ou plusieurs localités de la même aire on a obtenu non pas le terme commun ou général, mais d'autres formes, celles-ci ont été notées par des symboles, à côté des points respectifs, sans les faire précéder de la virgule.

Les cartes interprétatives appartiennent à trois types: phonétiques, morphologiques (morphophonologiques) et lexicales.

Les cartes phonétiques ont des titres comme: Sunetul **d** în DEGERĂ *(«Le son* **d** *dans DEGERĂ»),* Păstrarea lui **-ń-** în CÂLCÎI *(«La conservation de -ń- dans CÂLCÎI»),* Reflexele grupului **-cl'+u** în MUȘCHI *(«Les reflets du groupe* **-cl'+u** *dans MUȘCHI»), etc. ou* Răspîndirea formelor MUSTAȚĂ, MUSTEAȚĂ *(«La circulation des formes MUSTAȚĂ, MUSTEAȚĂ»),* Răspîndirea formelor CAUT, CAPT, CALT *(«La circulation des formes CAUT, CAPT, CALT»), etc. Celles qui s'intitulent* Răspîndirea formelor... *(«La circulation des formes...») auraient pu avoir d'autres titres aussi.*

Les cartes morphologiques se réfèrent d'habitude à l'opposition entre singulier et pluriel et à la diffusion des différentes formes de singulier, à la conjugaison. Des cartes concernant la diffusion de certains suffixes y ont également été incluses.

Les cartes lexicales sont de plusieurs sortes. Celles qu'on intitule Termeni pentru... *donnent toutes les réponses de la grande carte (cf.* Termeni pentru ALUNIȚĂ *«Termes pour ALUNIȚĂ»,* carte XXV), *elles présentent donc un résumé; quand on les intitule* Principalii termeni pentru... *(«Les principaux termes pour...») elles sélectionnent les termes les plus répandus de la grande carte, négligeant ceux qui ont une circulation plus limitée. Ces cartes ne retiennent d'habitude pas les réponses isolées, ayant apparu dans un ou deux points seulement. De tels termes ont pourtant été retenus quand d'autres termes, à circulation plus grande, en ont été dérivés, ou quand ils ont été formés par la contamination de deux autres termes, d'habitude dans les zones de transition. Ces*

figurează, de obicei, răspunsurile care apar în mod izolat, într-un punct sau în două. Au fost consemnați astfel de termeni, totuși, atunci cînd de la ei au fost derivați alții, cu o răspîndire mai mare, sau cînd au fost formați prin contaminarea a alți doi termeni, de obicei în zonele de tranziție. Aceste hărți sînt selective. Tot selective sînt și cele mai multe hărți de tipul Răspîndirea termenilor LATUROAIE, LĂTUROI etc., GÎLCI, GÎLCIURI; Răspîndirea termenilor PROST, NĂROD, BOLÎND, *în care, în majoritatea punctelor, s-a răspuns și MANDULE, respectiv NEBUN, fără a se indica punctele în care s-a răspuns astfel, sau* Răspîndirea termenilor STRUNGĂ, POSTRUNGĂ *etc., în care s-au scris, în ariile respective, termenii din titlu și s-au indicat cu simboluri variantele acestora. Răspunsuri ca* răritură între dinți, loc gol între dinți *etc. nu au fost luate în considerare.*

În hărțile mici, ariile sînt delimitate fie prin linii continue, fie prin linii întrerupte. Liniile continue au fost utilizate în hărți pentru a delimita fenomene fonetice sau morfologice, precum și stadii de evoluție diferite, respectiv cuvinte diferite. Liniile întrerupte au fost folosite mai ales în hărțile lexicale, pentru a delimita, în cadrul unei arii mai mari, ariile în care se folosesc variante ale cuvîntului înscris în aceasta. Astfel, în Termeni pentru CHEL *(h. XIII), în nord și în nord-est a fost înregistrat* peleg, *într-o mică arie sud-estică* pleșiv, *iar într-o arie sud-vestică* pleșiu. *În restul teritoriului, pe o arie mare se extinde cuvîntul* pleș. *În cadrul acestei arii mari, în partea sudică a Banatului s-a răspuns cu* pliaș. *Această arie mică a fost delimitată în cadrul ariei mari* pleș *prin linie întreruptă. Astfel de separări, prin linii întrerupte, a variantelor de termenul de bază, sînt posibile cînd variantele fac arie în interiorul ariei cuvîntului de bază sau în imediata apropiere a ei. Cînd varianta nu se folosește într-o arie vecină, separarea prin linie punctată nu a mai fost posibilă, folosindu-se linia continuă. Chiar în harta în discuție, deși* pleșiu *este variantă a lui* pleșiv, *aflîndu-se în apropierea lui* pleș *a fost separat de acesta prin linie continuă. Dacă* pleșiu *s-ar fi folosit în aria lui* pleșiv *sau în apropierea ei, cele două arii ar fi fost delimitate prin linie întreruptă.*

Lectura hărților mici nu trebuie să-i dispenseze pe cercetători de cea a hărților mari, din mai multe motive:

hărțile mici redau, de obicei, răspîndirea unui singur fenomen fonetic, morfologic sau lexical, în timp ce în hărțile mari se găsesc numeroase fenomene;

hărțile mici, chiar în cazul hărților lexicale, nu au comentariile din note, fie ale subiecților, fie ale anchetatorilor, nu redau reacția subiecților vorbitori, ezitările, revenirile asupra răspunsurilor și corectările pe care le-au făcut aceștia. În hărțile mici au fost redate — în cazul în care informatorii s-au corectat — numai răspunsurile considerate de ei corecte;

hărțile mici neglijează unele fenomene sau cuvinte, detaliile, particularul, caută să scoată în evidență generalul sau specificul;

hărțile mici conțin o anumită interpretare a redactorilor, privind fie selecționarea fenomenelor, fie redarea lor grafică. În special în trasarea liniilor de isoglosă, în zonele de tranziție de la un fenomen la altul sau de la un element lexical la altul, zone în care, de obicei, sînt cunoscute ambele fenomene sau cuvinte, liniile pot fi trasate puțin diferit, unele localități putînd fi incluse fie într-o arie, fie în cea vecină, cu schimbarea simbolului pentru cel de-al doilea termen. Liniile sînt, deci, simple semne convenționale, *menite să dea o orientare rapidă și generală asupra răspîndirii unui fenomen, și nu* granițe lingvistice *precise.*

Avînd la dispoziție și materialul integral, în transcriere fonetică, fiecare cercetător are posibilitatea să extragă alte fenomene, să interpreteze și să grupeze materialul cum consideră mai util, deși redactorii volumului s-au străduit să valorifice, în mod sintetic, cea mai mare parte a materialului.

Întregul material va fi publicat sub formă de hărți, ca în volumul de față, în ordinea capitolelor din chestionar, și sub formă de material necartografiat.

Concomitent cu volumul I, se publică Date despre localități și informatori (NALR-Banat. Date). *Servind la înțelegerea unor fapte de limbă din toate volumele, aceste informații au fost tipărite sub formă de broșură separată.*

Se va întocmi și un indice general cît mai complet al atlasului, pe fenomene, precum și un indice lexical, cu toți termenii din atlas. Acesta din urmă va regrupa, alfabetic, termenii cuprinși în hărți sau în planșele cu material necartografiat, cu trimitere la volumul și la pagina în care se află tratat cuvîntul, fără a mai repeta trimiterile la harta și la punctele cartografice în care s-au înregistrat termenii. În felul acesta, cercetătorul nu va căuta un termen în toate volumele atlasului, îl va căuta în indicele general, care îl va trimite la volumul sau la volumele în care va găsi indicațiile de amănunt.

Ca supliment al atlasului, vor fi întocmite volume de texte dialectale, însoțite de glosare, și un glosar general, care va cuprinde toate cuvintele, variantele și sensurile specifice subdialectului bănățean, extrase din întregul material adunat.

Un mare avantaj al atlasului Banatului (ca și al celorlalte atlase regionale românești), îl prezintă faptul că anchetatorii de bază, în cazul de față E. Beltechi, I. Faiciuc, N. Mocanu, sînt și autorii lui. Ei au participat la toate fazele, începînd cu anchetele pe teren și terminînd cu defi-

cartes sont sélectives tout comme la plupart des cartes du type Răspîndirea termenilor LĂTUROAIE, LĂTUROI etc., GÎLCI, GÎLCIURI *(«La circulation des termes LĂTUROAIE, LĂTUROI, etc., GÎLCI, GÎLCIURI»),* Răspîndirea termenilor PROST, NĂROD, BOLÎND *(«La circulation des termes PROST, NĂROD, BOLÎND), où, dans la majorité des points, on a répondu aussi par MANDULE, respectivement par NEBUN, sans indication des points où l'on a répondu ainsi, ou* Răspîndirea termenului STRUNGĂ, POSTRUNGĂ etc. *(«La circulation des termes STRUNGĂ, POSTRUNGĂ, etc.») où l'on a inscrit, dans les aires respectives, les termes du titre et l'on en a indiqué par des symboles les variantes. Des réponses comme* răritură între dinți, loc gol între dinți, etc., *n'ont pas été prises en considération.*

Dans les petites cartes, les aires sont délimitées soit par des lignes soit par des pointillés. Les lignes ont été utilisées dans les cartes pour délimiter des phénomènes phonétiques ou morphologiques, ainsi que des stades différents dans l'évolution, respectivement des mots différents. Les pointillés ont été utilisés surtout dans les cartes lexicales, pour délimiter, à l'intérieur d'une aire plus grande, les aires où l'on utilise des variantes du mot inscrit dans cette aire plus grande. Ainsi, dans Termeni pentru CHEL *(«Termes pour CHEL»), au nord et au nord-est on a enregistré* peleg, *dans une petite aire du sud-est* pleșiv, *et dans une autre aire du sud-ouest* pleșiu. *Sur le reste du territoire, sur une grande aire est utilisé le mot* pleș. *Dans le cadre de cette grande aire, dans le sud du Banat on a répondu par* pliaș. *Cette petite aire a été délimitée à l'intérieur de l'aire plus grande* pleș *en pointillé. De telles délimitations, en pointillé, des variantes et du terme de base sont possibles quand les variantes forment une aire incluse dans l'aire du mot de base ou se trouvent dans son voisinage immédiat. Quand la variante n'est pas utilisée sur une aire voisine, l'utilisation du pointillé étant devenue impossible, on a eu recours à la ligne. Même dans la carte en discussion, quoique* pleșiu *soit une variante de* pleșiv, *se trouvant à proximité de* pleș, *il en a été séparé par une ligne. Si* pleșiu *avait été employé dans l'aire de* pleșiv *ou à proximité, les deux aires auraient été délimitées par un pointillé.*

La lecture des petites cartes ne doit pas dispenser les chercheurs de consulter les grandes et cela pour plusieurs raisons:

les petites cartes présentent d'habitude la circulation d'un seul phénomène phonétique, morphologique ou lexical, tandis que les grandes cartes contiennent de nombreux phénomènes;

les petites cartes, même lexicales, sont dépourvues des commentaires — soit des sujets, soit des enquêteurs — contenus dans les notes, elles ne retiennent pas la réaction des sujets parlants, leurs hésitations, leurs retours sur les réponses, les corrections qu'ils ont fait. Dans les petites cartes figurent — au cas où les informateurs se sont corrigés — seulement les réponses considérées par eux comme correctes;

les petites cartes négligent certains phénomènes ou mots, les détails, le particulier, elles tentent de mettre en évidence le général ou le caractère spécifique;

les petites cartes contiennent une certaine interprétation des rédacteurs concernant tant la sélection des phénomènes que leur présentation graphique. C'est surtout quand il s'agit de tracer des lignes isoglosses, dans les zones de transition d'un phénomène à l'autre, ou d'un élément lexical à l'autre, zones où, d'habitude, on connaît les deux phénomènes ou mots, que l'emplacement des lignes peut varier car certaines localités peuvent être incluses soit dans une aire soit dans l'aire voisine, avec changement du symbole pour le second terme. Les lignes sont donc de simples signes conventionnels, *destinés à donner une idée rapide et générale de la circulation de tel phénomène, et non pas à fixer des* frontières linguistiques *rigoureuses.*

Ayant à sa disposition les données intégrales, dans la transcription phonétique, chaque chercheur a la possibilité d'extraire d'autres phénomènes, d'interpréter et de grouper les données de la façon qu'il juge la plus utile, quoique les rédacteurs du volume se soient efforcés de traiter, synthétiquement, la majeure partie des données.

Tous les matériaux seront publiés sous forme de cartes, comme dans le présent volume, dans l'ordre des chapitres du questionnaire, et sous forme de matériaux non cartographiés.

En même temps que le premier volume, on publie Renseignements sur les localités et sur les informateurs (NALR-Banat, Date). *Étant consacrés à la compréhension de certains faits de langue de tous les volumes, ces renseignements ont été imprimés sous forme de brochure séparée.*

Seront édités également un index de l'atlas aussi complet que possible (par phénomènes) et un index lexical contenant tous les termes de l'atlas. Ce dernier regroupera par ordre alphabétique les mots compris dans les cartes et dans les planches à données non cartographiées, avec référence au volume et à la page où l'on traite des mots respectifs, sans répéter les références à la carte et aux points cartographiques où les termes ont été enregistrés. De cette façon, le spécialiste ne cherchera pas un terme dans tous les volumes de l'atlas, mais dans l'index général, qui l'enverra au(x) volume(s) où il trouvera les indications de détail.

Comme supplément à l'atlas, on rédigera des volumes de textes dialectaux accompagnés de glossaires et un glossaire général qui comprendra tous les mots, les variantes et les sens spécifiques au sous-dialecte du Banat, extraits de tous les matériaux rassemblés.

nitivarea volumelor pentru tipar. Rolul nostru a fost de a le transmite cunoștințele și experiența noastră, de a-i ajuta să-și perfecționeze tehnica transcrierii fonetice, a anchetelor pe teren, de a-i iniția în redactarea și interpretarea materialului, de a alege localitățile pentru anchete, de a participa la redactarea hărților și a materialului necartografiat, de a face ultima lectură a hărților, în vederea definitivării lor. Împreună am stabilit principiile atlasului, am parcurs întregul material, selectînd ce merită să fie redactat sub formă de hărți, am stabilit tehnica de redactare a materialului, am redactat cele mai dificile hărți, am extras materialele ce trebuiau verificate și pe care le-am verificat — parțial — împreună, am definitivat împreună materialul pentru tipar. Munca în colectiv a constituit o adevărată școală; rezultatul ei îl reprezintă volumul de față.

Experiența Atlasului lingvistic român, *a* Noului Atlas lingvistic român, pe regiuni — Oltenia, *a* Atlasului lingvistic român pe regiuni — Maramureș, *a celorlalte atlase lingvistice romanice, în special a atlaselor regionale franțuzești, editate de C.N.R.S., ne-a fost de un real folos.*

Partea tehnică, scrierea faptelor de limbă în forma în care apar ele în hărți, este rezultatul muncii echipei de cartografi ai institutului: Viorica Felecan (hărțile 8, 16, 29, 43, 62, 94, 115, 117, 122, 126, 128, 129, 131, 132, 135—137, 140—147, 149—152, 155), Maria Gombos (hărțile 1, 3, 6, 10, 13, 15, 19, 21, 28, 31, 37, 39, 42, 47, 51, 60, 65, 78, 84, 98—102, 104—107, 109—111, 113, 116, 118, 121, 124, 139, 153, 154, XII, XVI, XVII, LXIX, LXXI, LXXIV, LXXVI), Iuliu-Ovidiu Sîngeorzan (hărțile A—G, 2, 4, 5, 9, 11, 24, 26, 27, 33, 34, 36, 40, 45, 46, 49, 50, 52—56, 58, 59, 61, 63, 64, 66—77, 79, 81—83, 85—93, 95—97, 103, 108, 114, 119, 120, 123, 125, 127, 130, 134, 138, 148), Silvia Vereș (hărțile 7, 12, 14, 17, 18, 20, 22, 23, 25, 30, 32, 35, 38, 41, 44, 48, 57, 80, 112, 133, I—XI, XIII—XV, XVIII—LXVIII, LXX, LXXII, LXXIII, LXXV, LXXVII—CXVI).

Mulțumim Editurii Academiei R. S. România și Întreprinderii poligrafice din Cluj-Napoca, care și-au asumat dificila sarcină de editare și imprimare a acestui atlas.

Mulțumim, de asemenea, informatorilor pentru răbdarea și înțelegerea cu care i-au ajutat pe anchetatori în munca lor.

PETRU NEIESCU

L'un des grands avantages de l'atlas du Banat et des autres atlas régionaux roumains, c'est que les enquêteurs de base de l'atlas, dans ce cas-ci Eugen Beltechi, Ioan Faiciuc et Nicolae Mocanu, en sont en même temps ses auteurs. Ils ont participé à toutes les phases, à commencer par les enquêtes sur le terrain et finissant par la préparation des volumes pour l'imprimerie. Notre rôle a été de leur transmettre nos connaissances et notre expérience, de les aider à perfectionner la technique de la transcription phonétique, des enquêtes, de les initier dans la rédaction et l'interprétation des données, de choisir les localités pour l'enquête, de participer à la redaction des cartes et du materiel non cartographié, de faire la dernière lecture des cartes. Nous avons établi ensemble les principes de l'atlas, nous avons trié les matériaux en sélectionnant ce qui méritait d'être présenté sous forme de cartes, nous avons établi la technique de la rédaction et nous avons rédigé les cartes les plus difficiles, et extrait les matériaux à vérifier et que nous avons vérifiés — partiellement — ensemble. Enfin nous avons retouché ensemble les matriaux à imprimer. Le travail en équipe a été une véritable école; le résultat en est le présent volume.

L'expérience de Atlasul lingvistic român, *de* Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni — Oltenia, *de* Atlasul lingvistic român pe regiuni, — Maramureș, *des autres atlas linguistiques romans, et surtout celle des atlas régionaux français, édités par le C.N.R.S., nous a été réellement profitable.*

La partie technique, la présentation des faits de langue sous la forme qu'ils prennent dans les cartes est le fait de l'équipe de cartographes de notre institut: Viorica Felecan (les cartes 8, 16, 29, 43, 62, 94, 115, 117, 122, 126, 128, 129, 131, 132, 135—137, 140—147, 149—152, 155), Maria Gombos (les cartes 1, 3, 6, 10, 13, 15, 19, 21, 28, 31, 37, 39, 42, 47, 51, 60, 65, 78, 84, 98—102, 104—107, 109—111, 113, 116, 118, 121, 124, 139, 153, 154, XII, XVI, XVII, LXIX, LXXI, LXXIV, LXXV), Iuliu-Ovidiu Sîngeorzan (les cartes A—G, 2, 4, 5, 9, 11, 24, 26, 27, 33, 34, 36, 40, 45, 46, 49, 50, 52—56, 58, 59, 61, 63, 64, 66—77, 79, 81—83, 85—93, 95—97, 103, 108, 114, 119, 120, 123, 125, 127, 130, 134, 138, 148), Silvia Vereș (les cartes 7, 12, 14, 17, 18, 20, 22, 23, 25, 30, 32, 35, 38, 41, 44, 48, 57, 80, 112, 133, I—XI, XII—XV, XVIII—LXVII, LXX, LXXII, LXXIII, LXXV, LXXVII—CXVI).

Nous remercions la Maison d'Edition de l'Academie de la République Socialiste de Roumanie, ainsi que Întreprinderea poligrafică de Cluj-Napoca, qui ont assumé la difficile tâche d'éditer et d'imprimer cet atlas.

De même, nous remercions les informateurs pour la patience et la compréhension avec lesquelles ils ont aidé les enquêteurs.

PETRU NEIESCU

LISTA LOCALITĂŢILOR ANCHETATE

(cu corespondenţele dintre NALR-Banat, ALR I, ALR II şi WLAD)

Nr. crt.	Localitatea	Judeţul	Nr. cartografic din NALR-Banat	Nr. cartografic din ALR	Nr. cartografic din WLAD
1	Jupalnic	Mehedinţi	1	I, 1	29
2	Ieşelniţa	,,	2		
3	Ogradena	,,	3		31
4	Plavişeviţa	,,	4		32
5	Berzasca	Caraş-Severin	5	I, 5	33
6	Sicheviţa	,,	6		
7	Pescari	,,	7		
8	Pojejena	,,	8		
9	Cărbunari	,,	9	I, 9	
10	Şopotu Nou	,,	10		
11	Dalboşeţ	,,	11		36
12	Sasca Română	,,	12		
13	Lescoviţa	,,	13		
14	Slatina-Nera	,,	14		
15	Bănia	,,	15		41
16	Pecinişca	,,	16	II, 2	
17	Prilipeţ	,,	17		
18	Berlişte	,,	18		
19	Răcăşdia	,,	19		
20	Borlovenii Vechi	,,	20	I 12	39
21	Plugova	,,	21		23
22	Pîrvova	,,	22		
23	Vărădia	,,	23		46
24	Brădişoru de Jos	,,	24	I, 24	
25	Luncaviţa	,,	25		
26	Cornereva	,,	26	I, 18	24
27	Gîrlişte	,,	27		
28	Secăşeni	,,	28	II, 29	
29	Văliug	,,	29		
30	Armeniş	,,	30		
31	Bucoşniţa	,,	31		
32	Doman	,,	32		
33	Cîlnic	,,	33	I, 28	59
34	Biniş	,,	34		
35	Lăţunaş	Timiş	35		
36	Gherman	,,	36		
37	Ferendia	,,	37	I. 30	
38	Berzovia	Caraş-Severin	38		
39	Berecuţa	Timiş	39		
40	Denta	,,	40		
41	Banloc	,,	41	I, 35	
42	Toager	,,	42		
43	Foeni	,,	43		
44	Ghilad	,,	44	II, 36	
45	Şipet	,,	45		
46	Berini	,,	46		
47	Pădureni	,,	47		5
48	Petroman	,,	48		60
49	Pustiniş	,,	49		
50	Checea	,,	50	I, 40	

Nr. crt.	Localitatea	Judeţul	Nr. cartografic din NALR-Banat	Nr. cartografic din ALR	Nr. cartografic din WLAD
51	Giroc	Timiş	51		
52	Chevereşu Mare	,,	52		
53	Bucovăţ	,,	53	I, 45	
54	Herneacova	,,	54		
55	Cerneteaz	,,	55		
56	Comloşu Mare	,,	56		
57	Satchinez	,,	57		
58	Seceani	,,	58		63
59	Mănăştur	Arad	59		64
60	Pesac	Timiş	60		
61	Nerău	,,	61		
62	Vălcani	,,	62	II, 47	
63	Beba Veche	,,	63	I, 49	
64	Igriş	,,	64		
65	Munar	Arad	65		
66	Felnac	,,	66		
67	Firiteaz	,,	67		
68	Delineşti	Caraş-Severin	68		
69	Turnu-Ruieni	,,	69		
70	Măru	,,	70	I, 26	
71	Băuţar	,,	71		
72	Rusca Montană	,,	72		
73	Glimboca	,,	73	II, 27	11
74	Constantin Daicoviciu	,,	74		
75	Zgribeşti	Timiş	75		
76	Fîrliug	Caraş-Severin	76		54
77	Vermeş	,,	77	I, 77	
78	Sacoşu Mare	Timiş	78		10
79	Jdioara	,,	79	I, 79	9
80	Herendeşti	,,	80		
81	Lugojel	,,	81		
82	Boteşti	,,	82		
83	Gladna Română	,,	83		
84	Coşteiu	,,	84		
85	Chizătău	,,	85	II, 76	
86	Şuştra	,,	86		
87	Hisiaş	,,	87		
88	Cliciova	,,	88		
89	Traian Vuia	,,	89		
90	Bucovăţ	,,	90		
91	Curtea	,,	91		
92	Răchita	,,	92	I, 75	
93	Coşteiu de Sus	,,	93		
94	Căpălnaş	Arad	94		
95	Ţela	,,	95		72
96	Rădmăneşti	Timiş	96		
97	Cuveşdia	Arad	97		
98	Şiştarovăţ	,,	98	I, 69	68
99	Chesinţ	,,	99		
100	Chelmac	,,	100		

INDICELE CUVINTELOR-TITLU ŞI AL HĂRŢILOR INTERPRETATIVE, CU CORESPONDENŢELE DINTRE NALR-BANAT ŞI ATLASELE LINGVISTICE ROMÂNEŞTI ŞI ROMANICE

A. CUVINTE-TITLU

Titlul hărţii	*Nr. hărţii*	*Pagina*	*Corespondenţe cu atlasele lingvistice româneşti şi romanice*
Aiurează „il délire"	147	157	ALR II, 108; NALR—Olt., 134; ALRR—Mar., 153; ALMC, 1597; ALA, 585
(Ochi) albaştri „(yeux) bleus"	28	38	cf. ALR II s.n., 1217; NALR—Olt., 25; ALRR—Mar., 30; ALA, 233
Albeaţă „taie (de l'œil)"	35	45	ALR I, 111; ALRM I, 150; NALR—Olt., 34; ALM, 210
Albul ochiului „le blanc de l'œil"	34	44	ALR I, 18; cf. ALRM I, 28; NALR—Olt., 32; ALRR—Mar., 38
Aluniţă „grain de beauté"	51	61	ALR II, MN, 6943; cf. ALRM II, 85; NALR—Olt., 88; ALRR—Mar., 98; ALM, 769
Amigdale „amygdales"	86	96	ALR II, MN, 6950; cf. ALRM II, 88; NALR—Olt., 84; ALRR—Mar., 95
Arcer „affiloir"	78	88	ALR II s.n., 514; cf. ALRM II s.n., 337; NALR-Olt., pl. 4/166; ALRR-Mar., 90
Arunc „je jette, je lance"	117	127	ALR I, 94; ALR II, 66; ALRM I, 135; cf. ALR II, MN, 2227
Astmă „asthme"	96	106	ALR I, 114; cf. ALRM I, 159; NALR—Olt., 96; ALM, 772; cf. ALMC, 1591
Barbă „barbe"	75	85	cf. ALRM I, 49; NALR—Olt., 76; ALRR—Mar., 86; ALF, 111; AIS, 117; ALMC, 1253; ALA, 183
Batistă „mouchoir"	58	68	ALR II s.n., 1202; NALR—Olt., 53; ALRR—Mar., 60
Bărbie² „double menton"	76	86	ALR I, 34; cf. ALRM I, 50; NALR—Olt., 78; ALRR—Mar., 87; AIS, 115; ALMC, 1253; ALA, 182
Bărbier „barbier"	77	87	ALR II s. n., 511; cf. ALRM II s.n., 335; NALR—Olt., 80; ALRR—Mar., 88; ALMC, 1755; ALA, 187
Bătaie de inimă „battement de cœur"	100	110	ALR I, 123; cf. ALRM I, 169—172; NALR—Olt., pl. 6/168; ALRR—Mar., 112; cf. ALMC, 1305
Brunet „(homme) brun"	12	22	ALR II, 5; NALR—Olt., 9; ALRR—Mar., 12
Brunetă „(femme) brune"	13	23	NALR—Olt., 10; ALRR—Mar., 13
Buca obrazului „joue"	46	56	ALR I, 23; NALR—Olt., pl. 2/164; ALRR—Mar., 52; ALF, 724; AIS, 113; cf. ALG, 588; ALL, 1058; cf. ALMC, 1277; ALPO, 298; ALC, 871; ALA, 826
Buzat „lippu"	72	82	ALR II, MN, 6861; cf. ALRM II, 32, 33; NALR—Olt., pl. 4/166; ALRR—Mar., 84; ALMC, 1288
Buzată „lippue"	73	83	NALR—Olt., pl. 4/166; ALRR—Mar., 85
Buză „lèvre"	71	81	ALR II, MN, 6860; cf. ALRM II, 29—31; NALR—Olt., 74; ALRR—Mar., 82; ALM, 341; ALF, 765; AIS, 105; ALG, 867; ALL, 1080; cf. ALMC, 1276; ALPO, 316; ALC, 927; ALA, 882
Caut „je cherche"	41	51	ALM, 541; ALA, 293
Călcîi „talon"	134	144	cf. ALRM I, 90; NALR—Olt., pl. 10/172; ALRR—Mar., 135; AIS, 165; ALMC, 1322
(Ochi) căprui „(yeux) châtains"	29	39	NALR—Olt., pl. 2/164; ALRR—Mar., 31
Cercei „boucles d'oreilles"	43	53	ALR II s. n., 1201; NALR—Olt., 43; ALRR—Mar., 47; ALA, 132
Chel „chauve"	23	33	ALR I, 12; cf. ALRM I, 16; NALR—Olt., 23; ALRR—Mar., 17; ALM, 741; ALA, 318
Chioară „borgne"	31	41	NALR—Olt., 29
Chior „borgne"	30	40	ALR I, 67; cf. ALRM I, 100; NALR—Olt., 28; ALRR—Mar., 36; ALF, 1468; AIS, 188; ALL, 1069; ALMC, 1267; ALW_1, 5; ALA, 250
Chiorăie (maţele) „(les boyaux lui) gargouillent"	116	126	ALR II, 62; NALR—Olt., 106
Ciung „manchot"	120	130	ALR II, MN, 2223; cf. ALRM II, 127; NALR—Olt., pl. 7/169; ALRR—Mar., 126; ALM, 752; ALF, 1618; ALMC, 1558
Ciungă „manchote"	121	131	NALR—Olt., pl. 7/169; ALRR—Mar., 127; ALMC, 1558
(Cu) coada ochiului „(du) coin de l'œil"	33	43	ALR II, 15; cf. ALRM I, 26, 27; NALR—Olt., 35; ALRR—Mar., 29; cf. ALMC, 1264
Coapsă „cuisse"	132	142	ALR I, 56; NALR—Olt., 122; ALRR—Mar., 133; ALF, 370; AIS, 161; ALG, 874; ALL, 1106; ALMC, 1315; ALC, 597; ALA, 554
Coastă „côte"	102	112	ALR II, MN, 2200; cf. ALRM II, 112, 113; NALR—Olt., pl. 6/168; ALRR—Mar., 108; ALMC, 1301
Cocoaşă „bosse"	110	120	ALR I, 41; ALRM I, 58; NALR—Olt., 101; ALRR—Mar., 110; AIS, 187
Cocoşat „bossu"	111	121	ALR I, 70; ALR II, 56; NALR—Olt., pl. 7/169; ALRR—Mar., 111; ALF, 149; AIS, 187; ALMC, 1556; ALPO, 95
Colţ (de măsea) „racine (d'une dent), chicot"	69	79	ALR II, 42; NALR—Olt., 70; ALMC, 1280
Constipat „constipé"	114	124	cf. ALRM I, 175, 176; NALR—Olt., 104
Coşuri (pe obraz) „boutons (au visage)"	48	58	ALR I, 25; NALR-Olt, 49; ALRR—Mar., 54; ALM, 763; ALF, 166; ALG, 597; ALMC, 1564
Creaţă „frisée"	17	27	NALR—Olt., 14
Creieri „cerveaux"	7	17	ALR I, 13; cf. ALRM I, 17; NALR—Olt., 3; ALRR—Mar., 6; ALM, 723; AIS, 94; ALA, 423
Creştetul (capului) „haut (de la tête)"	4	14	ALR I, 5; NALR—Olt., 2; ALRR—Mar., 5
(Păr) creţ „(cheveux) frisés"	16	26	ALR II, MN, 6804; ALRM II, 4; NALR—Olt., 13; ALRR—Mar., 16; ALM, 347
Cucui „bosse au front"	5	15	ALR I, 6; cf. ALRM I, 12; NALR—Olt., 5; ALRR—Mar., 8; ALM, 724
(Îi) curge nasul „(le nez lui) coule"	52	62	NALR—Olt., 52; ALRR—Mar., 59; cf. ALM, 359
Deasă „épaisse"	15	25	NALR—Olt., pl. 1/163
Degeră (degetele de frig) „les doigts ont l'onglée"	125	135	ALR I, 149; cf. ALRM I, 207; NALR Olt., 113; ALRR—Mar., 129; cf. ALM, 753; ALF, 1646; AIS, 388, 389; cf. ALL, 804
Deget „doigt"	124	134	cf. WLAD, 50; ALR I, 50; cf. ALR II, 52; ALR II, MN, 2178, 2185—2188; cf. ALRM I, 75, 76; ALRM II, 101—104; NALR—Olt., 112; ALRR—Mar., 128; ALM, 406; ALF, 416, cf. 1068; AIS, 153, cf. 154, 155; cf. ALG, 598, 599, 869, 870; ALL, 1095, cf. 1096; ALMC, 1329, cf. 1330; ALPO, 193; ALPI, 63; ALC, 651; ALA, 607
(Păr) des „(cheveux) épais"	14	24	cf. ALRM I, 99; NALR—Olt., pl. 1/163; ALM, 296
Diaree „diarrhée"	115	125	ALR I, 124; cf. ALRM I, 174; NALR—Olt., 136; ALRR—Mar., 157; ALM, 774; ALF, 588; AIS, 677; ALL, 992; ALMC, 1310
Dinte „dent"	66	76	WLAD, 4, 12, 20, 28, 36, 44; ALR I, 29; cf. ALR II, MN, 6921; cf. ALRM I, 42, 43; NALR—Olt., 68; ALM, 294; AIS, 107; cf. ALL, 1082; cf. ALMC, 1279; ALW_1, 27; ALPI, 69; ALC, 617, cf. 1246; ALA, 572, cf. 1200
Epilepsie „épilepsie"	152	162	ALR I, 119; cf. ALRM I, 165; NALR—Olt., 146; ALRR—Mar., 167; ALM, 778
Esofag „œsophage"	85	95	ALR I, 38; NALR—Olt., 86; ALRR—Mar., 97; ALM, 729; ALF, 655; AIS, 121, 1033; ALG, 593; ALL, 1087; ALMC, 1292
Farmacie „pharmacie"	144	154	NALR—Olt., 130
Farmacist „pharmacien, apothicaire"	145	155	ALR II, 112; NALR—Olt., 131; ALMC, 1757

Titlul hărții	Nr. hărții	Pagina	Corespondențe cu atlasele lingvistice românești și romanice
Față „visage"	44	54	ALR I, 22; ALR II, MN, 6936; cf. ALRM I, 35; cf. ALRM II, 83; NALR—Olt., pl. 2/164; ALRR—Mar., 50; ALMC, 1249
Febră „fièvre"	146	156	ALR I, 110; cf. ALRM I, 149; NALR—Olt., 133; ALRR—Mar., 152; ALM, 781; ALF, 565; AIS, 697; ALG, 878; ALL, 1035; ALMC, 1587
Ficat „foie"	94	104	ALR I, 46; cf. ALRM I, 69; NALR—Olt., 108; ALM, 738; ALF, 585; AIS, 139; ALL, 1109; cf. ALMC, 535, 1308; ALA, 774
Fir (de păr) „cheveu"	8	18	ALR I, 8; NALR—Olt., pl. 1/163; ALRR—Mar., 11; ALF, 270; AIS, 95, 97; ALL, 1052; ALMC, 1251; ALW_1, 17
Fluier (cu buzele cu cîntec) „je siffle (une chanson avec les lèvres)"	80	90	ALR II, MN, 6864; cf. ALRM II, 35; NALR—Olt., pl. 4—5/166—167; ALF, 1231; cf. AIS, 752, 753; ALG, 202; ALL, 1003; ALMC, 1519
Fluier (din degete) „je siffle (avec les doigts)"	81	91	ALR II, MN, 6865; NALR—Olt., 81; ALRR—Mar., 91
Fluierul piciorului „tibia"	130	140	ALR I, 58; cf. ALRM I, 89; NALR—Olt., pl. 9—10/171—172
Furca pieptului „le sternum"	93	103	ALR II, MN, 2201; cf. ALR II, 57; cf. ALRM II, 114; NALR—Olt., pl. 6/168
Geană „cil"	38	48	WLAD, 6, 14, 22, 30, 38, 46, cf. 58; ALR I, 20; cf. ALRM I, 32; NALR—Olt., 39; ALRR—Mar., 42; ALM, 215; ALF, 287; AIS, 102; ALG, 583; ALL, 1055; ALMC, 1259; ALC, 1083; ALA, 1035
Genunchi „genou"	128	138	WLAD, 6, 14, 22, 30, 38, 46, cf. 53; ALR I, 57; cf. ALRM I, 86—88; NALR—Olt., pl. 9/171; ALM, 380; ALF, 638; AIS, 162; ALL, 1107; ALMC, 1318; ALPO, 268; ALW_1, 46; ALC, 884; ALA, 839
Gingie „gencive"	70	80	ALR I, 32; cf. ALRM I, 46; NALR—Olt., 72; ALRR—Mar., 79; ALM, 356; ALF, 633; AIS, 110; ALMC, 1280; ALC, 883; ALA, 838
Gît „cou"	82	92	ALR I, 35, 36; ALR II, 46, cf. MN, 6948, 6949; cf. ALRM I, 52; cf. ALRM II, 86, 87; NALR—Olt., pl. 5/167; ALRR—Mar., 92; ALF, 328; AIS, 118, 1033, 1664, 1671; ALG, 863; ALL, 1087, 1089; ALMC, 1298, cf. 1291; ALC, 516; ALA, 470
Gleznă „cheville"	136	146	ALR, I, 59; NALR—Olt., 123; ALRR—Mar., 136; ALF, 271; cf. AIS, 164; ALL, 1103; ALMC, 1320; ALA, 449
Guşă „goître"	83	93	ALR II, MN, 6951; ALRM II, 89; NALR—Olt., 83; ALRR—Mar., 94; ALM, 200, 731; ALF, 653; ALG, 619; ALL, 340, 1089; ALMC, 1556; ALC, 891; ALA, 846
Guturai „rhume de cerveau"	53	63	ALR I, 112; cf. ALR II, 107; cf. ALRM I, 157; NALR—Olt., 135; ALRR—Mar., 154; ALM, 770; ALF, 1155; ALMC, 1579, cf. 1580
Injecție „injection"	141	151	NALR—Olt., pl. 10—11/172—173; ALRR—Mar., 147
Încărunțește „il grisonne"	9	19	ALR II, MN, 2287; cf. ALRM II, 6; NALR—Olt., 16; ALRR—Mar., 18
Încrețesc (fruntea) „je me fais des rides (au front)"	24	34	ALR II, MN, 6817; NALR—Olt., pl. 2/164; ALRR—Mar., 27; cf. ALMC, 1260
Junghi „point de côté"	103	113	ALR II, 59; NALR—Olt., pl. 6/168; ALLR—Mar., 109
Leșin „je m'évanouis"	153	163	NALR—Olt., 147; ALRR—Mar., 166; cf. ALL, 1028; cf. ALMC, 1594
Lindină „lente"	20	30	NALR—Olt., pl. 1/163; ALRR—Mar., 23; AIS, 476; ALL, 531
Măduvă „moelle"	92	102	NALR—Olt., 90; ALRR—Mar., 103; ALM, 195; ALF, 862; AIS, 1025; ALG, 731; ALL, 1118; ALC, 994; ALA, 946
Mărul lui Adam „pomme d'Adam"	84	94	ALR I, 37; NALR—Olt., 85; ALRR—Mar., 96; AIS, 120; ALG, 595; ALL, 1088; ALMC, 1297; ALC, 1021; ALA, 973
Măsea „molaire"	68	78	ALR I, 30; cf. ALR II, MN, 6922, 6924; cf. ALRM I, 44; NALR—Olt., 69; ALRR—Mar., 78; ALM, 222; AIS, 109; ALL, 1082; ALMC, 1287; ALC, 1125; ALA, 1077
Mătreață „pellicule"	22	32	ALR I, 11; NALR—Olt., 22; ALRR—Mar., 26
Medicamente „médicaments"	142	152	ALR I, 109; cf. ALRM I, 148; NALR—Olt., 129; ALRR—Mar., 150; ALM, 783
Mestec (mîncare în gură) „je mâche"	64	74	cf. ALR II, 37; NALR—Olt., 58; AIS, 1023; ALMC, 1336; ALPO, 335
Mustață „moustache"	59	69	cf. ALR II, 44; cf. ALRM I, 39, 40; NALR—Olt., 55; ALRR—Mar., 61; ALM, 436; ALMC, 1254; ALA, 225
Mușchi (la mînă) „muscle"	91	101	ALR II, 49; NALR—Olt., pl. 5/167; ALRR—Mar., 100
Nară „narine"	55	65	cf. ALRM I, 38; NALR—Olt., pl. 3/165; ALRR—Mar., 58; ALM, 191; ALF, 1863; AIS, 1618; ALMC, 1270; ALA, 797
Nebun „fou"	155	165	ALR I, 134; ALR II, MN, 4175; cf. ALRM I, 192; cf. ALRM II, 161; NALR—Olt., pl. 12/174; ALF, 598; AIS, 723; ALG, 1077; cf. ALMC, 1547, 1549; ALC, 283; ALA, 239
Neg „verrue"	87	97	ALR I, 51; cf. ALRM I, 77—79; NALR—Olt., pl. 5/167; ALRR—Mar., 99; ALM, 767; ALF, 1375; AIS, 196; ALL, 1032; ALMC, 1563
Neted „lisse, plat"	138	148	ALR II, MN, 2182
Netezesc „je lisse"	139	149	
Ochelari „lunettes"	27	37	cf. ALRM I, 23; NALR—Olt., 26, ALRR—Mar., 37; ALM, 377; ALC, 1247; ALA, 1201
Ochi „œil"	26	36	cf. ALR I, 76; cf. ALR II, 12; cf. ALRM I, 21, 22, 27 b; NALR—Olt., 24; ALRR—Mar., 28; ALM, 80; ALF, 629, 932, 933; AIS, 101; ALG, 584, 585; ALL, 1061—1063; ALMC, 1257; ALPO, 387; ALC, 1245; ALA, 1119
Omoplat „omoplate"	106	116	ALR II, MN, 2198; cf. ALRM II, 111; NALR—Olt., 97; ALM, 733; ALMC, 1299
Ouăle picioarelor „les chevilles"	137	147	ALR II, 76; NALR—Olt., 124; ALRR—Mar., 137; AIS, 164
(Om) palid „(homme) pâle"	45	55	ALR II, MN, 6939; cf. ALRM II, 84; NALR—Olt., 48; ALRR—Mar., 56; ALM, 757; AIS, 1617; cf. ALMC, 1577
Pastile „dragées, pastilles"	143	153	NALR—Olt., 132; ALRR—Mar., 151
Păduche „pou"	18	28	NALR—Olt., 19; ALRR—Mar., 22; AIS, 745; ALMC, 360; ALPO, 442; ALC, 1100; ALA, 1052
Păduchios „pouilleux"	19	29	ALR II, MN, 6810; cf. ALRM II, 7—9; NALR—Olt., 20; ALRR—Mar., 24
Peltic „qui zézaie"	57	67	ALR II, 33; cf. ALR II, MN, 6883; NALR—Olt., 57; ALRR—Mar., 63; cf. ALM, 751; ALF, 1458; AIS, 194; ALG, 616; cf. ALL, 1084; cf. ALMC, 1287, 1290
Peritoneu „péritoine"	150	160	NALR—Olt., 138; ALRR—Mar., 159
Mă pieptăn „je me peigne"	11	21	NALR—Olt., 7; ALF, 1873; AIS, 672; ALL, 919; ALMC, 1447; ALPO, 411
Pieptene „peigne"	10	20	cf. WLAD, 50, 54; NALR—Olt., 6; ALRR—Mar., 9; ALF, 989; AIS, 673; ALL, 920; ALMC, 1447; ALPO, 409
Pistrui „taches de rousseur"	50	60	ALR I, 26; NALR—Olt., 50; ALRR—Mar., 55; AIS, 198; ALL, 1059; cf. ALMC, 1248
Pișc „je pince"	90	100	ALR I, 93; cf. ALR II, MN, 2228; ALRM I, 134; cf. ALRM II, 128; NALR—Olt., 89; ALMC, 1494
Pîntece „ventre"	113	123	ALR I, 42; ALR II, MN, 2211, cf. 2212; ALRM I, 60; cf. ALRM II, 121, 122; NALR—Olt., 103; ALM, 420, 736; ALF, 1912; AIS, 128, 677; cf. ALMC, 1308; ALC, 1253; ALA, 1208
Plămîni „poumons"	95	105	ALR I, 45; cf. ALRM I, 68; NALR—Olt., 92; ALRR—Mar., 104; ALM, 735; ALF, 1073; AIS, 138; ALL, 1113, cf. 1114; ALMC, 1305

Titlul hărții	*Nr. hărții*	*Pagina*	*Corespondențe cu atlasele lingvistice românești și romanice*
Pleoapă „paupière"	37	47	ALR I, 17; NALR—Olt., 37; ALRR—Mar., 40; ALF, 1658; AIS, 102; ALMC, 1259; ALC, 1057; ALA, 1008
Podul palmei „thénar du pouce"	119	129	ALR II, 50; NALR—Olt., pl. 8/170; ALRR—Mar., 125; ALM, 739; cf. AIS, 152
Pulpa piciorului „mollet"	131	141	ALR II, MN, 2251; cf. ALRM II, 136; NALR—Olt., pl. 10/172; ALF, 1854; AIS, 159; ALG, 875; ALL, 1105; ALMC, 1319; ALC, 1254; ALA, 1209
Pupilă „pupille (de l'œil)"	36	46	ALR I, 19; cf. ALRM I, 29; NALR—Olt., 33; ALRR—Mar., 39; AIS, 101; ALL, 1064
Purice „puce"	21	31	NALR—Olt., 18; ALRR—Mar., 21; AIS, 474; ALL, 532; ALMC, 359; ALPO, 457; ALC, 1120; ALA, 1072
Răguşeşte „il s'enroue"	62	72	NALR—Olt., pl. 3/165; ALRR—Mar., 72
Răguşit „enroué"	63	73	ALR II, MN, 6879; cf. ALRM II, 38; NALR—Olt., pl. 3—4/165—166; ALRR—Mar., 73; ALM, 750; AIS, 698; ALL, 1037; cf. ALMC, 1581; ALA 661
Reumatism „rhumatisme"	154	164	NALR—Olt., 145; ALRR—Mar., 169
Rinichi „rein"	101	111	ALR I, 48; cf. ALRM I, 71; NALR—Olt., 109; ALRR—Mar., 117; AIS, 142; cf. ALMC, 538, 1308; ALC, 1151; ALA, 1103
Rîie „gale"	88	98	cf. ALRM I, 163; NALR—Olt., pl. 5/167; AIS, 681; ALMC, 1567
Rotulă (la genunchi) „rotule"	129	139	NALR—Olt., 120; ALRR—Mar., 132; AIS, 162; ALL, 1108; ALMC, 1318; ALA, 396
Saşiu „louche"	32	42	ALR I, 68; NALR—Olt., 30; ALRR—Mar., 34; ALM, 745; cf. ALF, 781; cf. AIS, 189; ALG, 613; cf. ALL, 1071; ALMC, 1266
Mă scarpin „je me gratte"	89	99	ALR I, 92; cf. ALRM I, 132; NALR—Olt., pl. 5/167; ALM, 11; cf. AIS, 679
Schiloadă „estropiee"	123	133	NALR—Olt., 144; ALRR—Mar., 171
Schilod „estropié"	122	132	ALR II, 115; NALR—Olt., 143; ALRR—Mar., 170; ALF, 191, 1453; ALG, 614, 615
Mi-am scrîntit o mînă „je me suis luxé un bras"	118	128	ALR I, 148; cf. ALRM I, 206; NALR—Olt., 110; ALRR—Mar., 118; ALM, 754
Slab (fără putere) „faible"	60	70	ALR I, 63; ALR II, MN, 2272; cf. ALRM II, 142, 143; NALR—Olt., 62; ALRR—Mar., 69; ALM, 759; AIS, 186; cf. ALMC, 1577; cf. ALA, 789
Spate „dos"	104	114	cf. ALR II, MN, 2194; cf. ALRM I, 56; ALF, 419, 437; AIS, 131; ALMC, 1301; ALA, 708, cf. 723
Spîn „imberbe"	79	89	ALR II, MN, 6935; ALRM II, 81, cf. 82; NALR—Olt., pl. 4/166; ALRR—Mar., 89; ALM, 756
Sprînceană „sourcil"	39	49	WLAD, 6, 14, 22, 30, 38, 46; ALR I, 21; ALRM I, 33, 34; NALR—Olt., 40; ALRR—Mar., 43; ALM, 164; ALF, 1257; AIS, 102; ALL, 1057; ALMC, 1260; ALPI, 41; ALC, 456; ALA, 413
Stă pe vine „il est accroupi"	135	145	NALR—Olt., 121; ALRR—Mar., 140; ALPO, 8
Stomac „estomac"	112	122	ALR II, 64; cf. ALR II, MN, 2212; cf. ALRM I, 66, 67; NALR—Olt., 102; ALRR—Mar., 113; ALM, 737; ALF, 486; cf. ALMC, 1307; ALA, 743
Strănut „j'éternue"	54	64	ALR I, 78; ALR II, 21; cf. ALRM I, 117; NALR—Olt., 59; ALRR—Mar., 67; ALM, 422; ALF, 492; AIS, 176; ALG, 612; ALL, 1038; ALMC, 1582
Strungăreață (la dinți) „écartement entre les deux dents de devant"	67	77	ALR I, 31; cf. ALRM I, 45; NALR—Olt., 71; ALRR—Mar., 80
Subsuoară „aisselle"	108	118	ALR I, 54; cf. ALR II, 54; cf. ALRM I, 83; NALR—Olt., 111; ALRR—Mar., 120; ALM, 253; ALA, 38
Sudoare „sueur"	109	119	ALR I, 4; cf. ALRM I, 9; NALR—Olt., 99; ALRR—Mar., 121; ALF, 1263; AIS, 177; ALG, 884; cf. ALL, 823—825
Șchiop „boiteux"	127	137	ALR I, 71; cf. ALRM I, 105, 106; NALR—Olt., pl. 9/171; ALM, 378; AIS, 191, 196; ALG, 882; cf. ALL, 1102; ALMC, 1559; ALPI, 50; ALC, 505; ALA, 459
Șira spinării „l'épine dorsale"	105	115	ALR I, 40; cf. ALRM I, 57; NALR—Olt., pl. 6—7/168—169; ALM, 734; ALF, 437; AIS, 132; ALG, 602; ALMC, 1300; ALC, 763; ALA, 719
Șold „hanche"	133	143	ALR II, MN, 2221; cf. ALRM II, 125; NALR—Olt., pl. 9/171; AIS, 135; ALMC, 1302
Șoptesc „je chuchote"	61	71	ALR II, MN, 6880; ALRM II, 39; NALR—Olt., 66
Tifos „typhus"	149	159	ALR I, 121; cf. ALRM I, 166; NALR—Olt., pl. 11—12/173—174; ALRR—Mar., 156; ALM, 780; ALC, 1222; ALA, 1174
Tîmplă „tempe"	25	35	ALR I, 14; cf. ALRM I, 20; NALR—Olt., pl. 2/164; ALRR—Mar., 46; ALM, 725; AIS, 100; ALG, 582; ALMC, 1254
Tuberculoasă „tuberculeuse"	99	109	NALR—Olt., 95; ALRR—Mar., 107
Tuberculos „tuberculeux"	98	108	NALR—Olt., 94; ALRR—Mar., 106; ALMC, 1588
Tuberculoză „tuberculose, phtisie"	97	107	ALR I, 122; cf. ALRM I, 167, 168; NALR—Olt., 93; ALRR—Mar., 105; ALM, 402
Țeastă „calotte du crâne"	6	16	ALR I, 7; NALR—Olt., 4; ALRR—Mar., 7; ALM, 722; ALMC, 1255; cf. ALA, 355
Umăr „épaule"	107	117	ALR II, MN, 2192; cf. ALRM II, 110; NALR—Olt., pl. 8/170; ALM, 124; ALF, 472; AIS, 122, 124; ALL, 1091; ALMC, 1299; ALPO, 215
Umărul obrazului „pommette"	47	57	ALR I, 24; NALR—Olt., 47; ALRR—Mar., 53; ALC, 975; ALA, 930
Umflu „j'enfle"	65	75	
Unghie „ongle"	126	136	ALR I, 52; cf. ALRM I, 80; NALR—Olt., pl. 8/170; ALRR—Mar., 130; ALM, 384; ALF, 942; AIS, 157, 1059, 1131; ALG, 868; ALL, 1097; ALMC, 1332; ALC, 1249; ALA, 1203, 1204
Urcior (la ochi) „orgelet"	40	50	ALR I, 16; cf. ALRM I, 25; NALR—Olt., 38; ALRR—Mar., 45; ALM, 764; ALF, 1648; AIS, 195; ALG, 606; ALL, 1065; ALMC, 1564
Ureche „oreille"	42	52	ALR I, 53; cf. ALR II, 22; ALRM I, 82 a; NALR—Olt., 42; ALM, 379; ALF, 946; AIS, 103; ALL, 1074; ALMC, 1256; ALPO, 394; ALC, 1036; ALA, 988
Vaccin „vaccin"	140	150	NALR—Olt., 128; ALRR—Mar., 146
Vătămat „hernieux"	151	161	ALR I, 136; cf. ALRM I, 194; NALR—Olt., 139; ALRR—Mar., 160; cf. ALC, 1236; cf. ALA, 1190
Vîrful limbii „bout de la langue"	56	66	cf. ALRM I, 47; NALR—Olt., pl. 4/166; cf. ALM, 273
Vomez „je vomis"	148	158	ALR I, 145; ALR II, 38; cf. ALRM I, 204; NALR—Olt., 54; ALF, 1413; AIS, 174; ALG, 881; ALL, 976; ALMC, 1586, cf. 1357
Zăbale (la gură) „boutons à la commissure des lèvres"	74	84	ALR I, 27; NALR—Olt., 75; ALRR—Mar., 83; ALC, 100; ALA, 951
Zbîrcituri (pe obraz) „rides"	49	59	ALR II, MN, 6940; ALRM II, 10; NALR—Olt., 51; ALRR—Mar., 57; ALA, 140

Titlul hărții	*Nr. hărții*	*Pagina*	*Corespondențe cu atlasele lingvistice românești*
a) FONETICE			
Răspîndirea formelor MUSTAȚĂ, MUSTEAȚĂ	XXX	69	ALRM I, 39
Răspîndirea formelor CERCEL, CIORCEL	XXII	53	
Răspîndirea formelor BÀRB(I)ER, BÀRBIR, BERBER, BÀRBIU	XLII	87	ALRM II s. n., 335
Răspîndirea formelor OFTICĂ, (I)EFTICĂ, (I)EPTICĂ	LVI	107	cf. ALRM I, 167, 168
Sunetul *u-* în *U*MFLU	XXXIII	75	
Frecvența formelor cu *-u* silabic în OCHI, MUȘCHI, JUNGHI	CIX	172	
Răspîndirea formelor MĂSEA, MĂSEAUĂ	XXXVI	78	ALRM, I, 44
Răspîndirea formelor CAUT, CAPT, CALT	XX	51	
Grupul *pie-* în PIEPTENE	IV	20	
Răspîndirea formelor VÎR, VÎRV	XXVIII	66	ALRM I, 47
Sunetul *v* în MĂDUVĂ	LII	102	
Sunetul *t* în OFTICOASĂ, (I)EFTICOASĂ etc.	LVIII	109	
Sunetul *t* în (A)PÀTICĂ, (A)PÀTICAR, (A)PÀTICÀR etc.	LXXXV	155	
Sunetul *d* în DEGET	LXXIII	134	ALRM I, 75; ALRM II; 101; NALR—Olt., XV
Sunetul *d* în DEGERĂ	LXXIV	135	
Sunetul *d* în DES, DEASĂ	VI	24	ALRM I, 99
Prepoziția *de* în BĂTAIE DE INIMĂ	LIX	110	ALRM I, 170
Sunetul *d* în DINTE	XXXIV	76	ALRM I, 42; cf. NALR—Olt., XVI
Sunetul *d* în LINDINĂ	XI	30	cf. NALR—Olt., XVI
Frecvența formelor cu *d* : *d̑* în DES, DEASĂ, LINDINĂ, DINTE, DEGET, DEGERĂ	CXIII	173	
Frecvența formelor cu *d* : *ź* în LINDINĂ, DEGET, DEGERĂ	CXV	174	
Frecvența formelor cu *d* : *ǵ* în DES, DEASĂ, LINDINĂ, DINTE, DEGET, DEGERĂ	CXIV	173	
Păstrarea lui *-ń-* în CÀLCÎI	LXXXI	144	cf. ALRM I, 90
Păstrarea lui *-ń-* în RÎIE	XLVIII	98	cf. ALRM I, 163
Frecvența formelor cu *-ń-* păstrat în CÀLCÎI, RÎIE	CX	172	
Sunetul *j* în JUNGHI	LXII	113	NALR—Olt., XXII
Sunetul *z* în BUZĂ	XXXIX	81	ALRM II, 29
Răspîndirea formei CR(I)EL	III	17	ALRM I, 17
Sunetul *k̑* în ȘCHIOP	LXXVI	137	ALRM I, 105
Sunetul *k̑* în PĂDUCHIOS	X	29	ALRM II, 7
Sunetul *k̑* în GENUNCHI	LXXVII	138	ALRM I, 88
Sunetul *k̑* în URECHE	XXI	52	ALRM I, 82
Sunetul *k̑* în PĂDUCHE; PĂDUCHI	IX	28	
Reflexele grupului *-cl'* + *u* în OCHI	XV	36	cf. ALRM I, 22
Reflexele grupului *-cl'* + *u* în MUȘCHI	LI	101	
Frecvența formelor cu *k̑* : *č* în PĂDUCHE, PĂDUCHIOS, OCHI, URECHE, MUȘCHI, ȘCHIOP, GENUNCHI	CXI	172	
Reflexele grupului *-gl'* + *u* în JUNGHI	XCI	166	
Sunetul *ǵ* în UNGHIE	LXXV	136	ALRM I, 80
Frecvența formelor cu *ǵ* : *d̑* în JUNGHI, UNGHIE	CXII	172	
Sunetul *ĝ* în GENUNCHI	XCII	166	ALRM I, 87
Sunetul *ĝ* în DEGERĂ	XCIV	166	
Sunetul *ĝ* în DEGET	XCIII	166	ALRM II, 103
b) MORFOLOGICE			
Forme de singular pentru CÀLCÎI	XCV	167	ALRM I, 90
Forme de singular pentru UMĂR	LXV	117	ALRM II, 110
Răspîndirea formelor de singular NARĂ, NARE	XXVII	65	cf. ALRM I, 38
Răspîndirea formelor de singular PULPĂ, PULPE, PULPIE	LXXX	141	cf. ALRM II, 136
Neutralizarea opoziției sg.-pl. în CREAȚĂ; CREȚE	VIII	27	
Neutralizarea opoziției sg.-pl. în DEASĂ; DESE	VII	25	
Opoziția sg.-pl. în COASTĂ; COASTE	LXI	112	ALRM II, 112, 113
Opoziția sg.-pl. în GENUNCHI; ~	XCVI	167	cf. ALRM I, 86
Răspîndirea sufixelor -AT și -OS în BUZAT, BUZOS	XL	82	
Răspîndirea sufixelor -AT și -OS în OFTICAT, OFTICOS (IEFTICOS etc.)	LVII	108	
c) LEXICALE			
Principalii termeni pentru ALBUL OCHIULUI	XVII	44	ALRM I, 28
Termeni pentru ALUNIȚĂ	XXV	61	ALRM II, 85
(AMIGDALE) Răspîndirea termenilor LĂTUROAIE, LĂTUROI etc., GÎLCI, GÎLCIURI	CI	168	ALRM II, 88
Termeni pentru ARCER	XLIII	88	ALRM II s.n., 337
Principalii termeni pentru ASTMĂ	LV	106	ALRM I, 159; NALR—Olt., XXXIX
Termeni pentru BATISTĂ	XXIX	68	
Principalii termeni pentru BÀRBIE²	XLI	86	ALRM, I,50; cf. NALR—Olt, XXXV
Răspîndirea formelor BĂTAIE (DE INIMĂ), (Z)BATERE (DE INIMĂ)	CIII	169	ALRM I, 169
Termeni pentru CHEL	XIII	33	ALRM I, 16
Termeni pentru CHIORÂIE (MAȚELE)	LXX	126	
(COAPSĂ) Răspîndirea termenilor MUȘCHI, ARM, PULPĂ, ȚÎMP	CV	170	NALR—Olt., XXXVII
Principalii termeni pentru COCOȘAT	LXVII	121	
(COLȚ DE MĂSEA) Răspîndirea termenilor COLȚ, POD, CIOB etc.	XXXVII	79	
Principalii termeni pentru CONSTIPAT	CII	168	cf. ALRM I, 175
Termeni pentru COȘURI a)	XXIV	58	
Principalii termeni pentru CUCUI I		15	ALRM I, 12
Răspîndire și sensuri ale cuvîntului CUCUI	CXVI	174	
Principalii termeni pentru FEBRĂ	LXXXVI	156	ALRM I, 149
Termeni pentru FICAT	LIII	104	ALRM I, 69; cf. NALR—Olt., XXIX
Termeni pentru FLUIER (CU BUZELE UN CÎNTEC)	XLIV	90	cf. ALRM II, 35
Termeni pentru FLUIER (DIN DEGETE)	XLV	91	NALR—Olt., XXXVIII
Termeni pentru FLUIERUL PICIORULUI	LXXIX	140	ALRM I, 89
Termeni pentru GINGIE	XXXVIII	80	
Termeni pentru GÎT	XLVI	92	ALRM I, 52; cf. ALRM II, 86, 87
Termeni pentru GUTURAI	XCIX	168	ALRM I, 157; NALR—Olt., XL
Termeni pentru MĂTREAȚĂ	XII	32	
Principalii termeni pentru MESTEC	XXXII	74	
(NEBUN) Răspîndirea termenilor PROST, NĂROD, BOLÎND	CVIII	171	ALRM II, 161; cf. ALRM II, 192
Termeni pentru NEG	XLVII	97	ALRM I, 77
Termeni pentru OCHELARI	XVI	37	ALRM I, 23
Termeni pentru OMOPLAT	LXIV	116	ALRM II, 111
Principalii termeni pentru OUĂLE PICIOARELOR	LXXXIII	147	
Principalii termeni pentru PASTILE	LXXXIV	153	
Termeni pentru PERITONEU	LXXXIX	160	
Principalii termeni pentru MĂ PIEPTĂN	V	21	
Principalii termeni pentru PISTRUI	XCVIII	167	
Termeni pentru PIȘC	L	100	ALRM I, 134; cf. ALRM II, 128
Termeni pentru PÎNTECE	LXIX	123	ALRM I, 60; cf. ALRM II, 121, 122
Principalii termeni pentru PLĂMÎNI	LIV	105	ALRM I, 68
Termeni pentru PODUL PALMEI	LXXII	129	
Termeni pentru PUPILĂ	XVIII	46	ALRM I, 29; NALR—Olt., XXXII

Titlul hărții	*Nr. hărții*	*Pagina*	*Corespondențe cu atlasele lingvistice românești*
Termeni pentru RĂGUȘIT	XXXI	73	ALRM II, 38
Principalii termeni pentru RINICHI	LX	111	ALRM I, 71
Principalii termeni pentru ROTULĂ (LA GENUNCHI)	LXXVIII	139	NALR—Olt., XXXVI
Termeni pentru SAȘIU	XCVII	167	
Termeni pentru MĂ SCARPIN	XLIX	99	
Termeni pentru MI-AM SCRÎNTIT O MÎNĂ	LXXI	128	ALRM I, 206
Termeni pentru SPATE	LXIII	114	ALRM I, 56
Principalii termeni pentru STĂ PE VINE	LXXXII	145	
Termeni pentru STOMAC	LXVIII	122	ALRM I, 67, cf. 66
Termeni pentru STRÂNUT	XXVI	64	ALRM I, 117
(STRUNGĂREAȚĂ) Răspîndirea termenilor STRUNGĂ, POSTRUNGĂ etc.	XXXV	77	ALRM I, 45
Principalii termeni pentru SUBSUOARĂ	LXVI	118	ALRM I, 83
Răspîndirea termenilor (A)SUDOARE, (A)SUDORI și APĂ, APE	CVII	171	ALRM I, 9
Principalii termeni pentru ȘIRA SPINĂRII	CIV	169	ALRM I, 57
Termeni pentru ȘOLD	CVI	170	ALRM II, 125
Termeni pentru TIFOS	LXXXVIII	159	ALRM I, 166
Principalii termeni pentru TÎMPLĂ	XIV	35	ALRM I, 20
Principalii termeni pentru ȚEASTĂ	II	16	NALR—Olt., XXXI
Termeni pentru UMĂRUL OBRAZULUI	XXIII	57	
Termeni pentru URCIOR (LA OCHI)	XIX	50	ALRM I, 25
Termeni pentru VĂTĂMAT	XC	161	ALRM I, 194
Termeni pentru VOMEZ	LXXXVII	158	ALRM I, 204
Principalii termeni pentru ZĂBALE (LA GURĂ)	C	168	

ABREVIERI

A. ABREVIERI UTILIZATE ÎN HĂRȚI

[a.] formă articulată
[acuz.] acuzativ
[adj.] adjectiv
[adv.] adverb
[AL] formă rostită repede (allegro)
[B] așa zic bătrînii
[col.] colectiv
[cond.] condițional
[conj.] conjunctiv
[f.] feminin
[F] așa zic femeile
[gen.] genitiv
[imperf.] imperfect
[imperat.] imperativ
[inf.] infinitiv
[L] formă rostită rar (lento)
[m.] masculin
[n.] neutru
[part.] participiu
[perf. c.] perfect compus
[perf. s.] perfect simplu
[pl.] plural
[pla.] plural articulat
[plf.] plural feminin
[plm.) plural masculin
[plna.] plural nearticulat
[plt.] plurale tantum
[prez.] prezent
[R] formă recentă
[s.] substantiv
[sg.] singular
[sga.] singular articulat
[sgf.] singular feminin
[sgm.] singular masculin
[sgna.] singular nearticulat
[sgt.] singulare tantum
[T] așa zic tinerii
[V] formă veche
[viit.] viitor
[voc.] vocativ
[1], [2], [3] arată persoana I, a II-a, a III-a singular
[4], [5], [6], arată persoana I, a II-a, a III-a plural

B. ATLASE LINGVISTICE ROMANICE

AIS = K. Jaberg und J. Jud, *Sprach- und Sachatlas Italiens und der Südschweiz*, vol. I—VIII, Zofingen, 1928—1940.
ALA = A. Griera, *Atlas lingüistic d'Andorra*, Andorra, 1960.
ALC = A. Griera, *Atlas lingüistic de Catalunya*, vol. I—V, Barcelona, 1923—1939; vol. VI—VIII, 1962—1964.
ALF = J. Gilliéron et E. Edmont, *Atlas linguistique de la France*, fasc. 1—35, Paris, 1902—1910.
ALG = J. Séguy et collab., *Atlas linguistique et ethnographique de la Gascogne*, vol. I, Toulouse, 1954; vol. II—IV, Paris, 1956—1966.
ALL = P. Gardette et collab., *Atlas linguistique et ethnographique du Lyonnais*, vol. I—III, Lyon, 1950—1956.
ALM = *Atlasul lingvistic moldovenesc*, vol. I, partea I. *Fonetica*, de Rubin Udler; partea II. *Fonetica*, de Rubin Udler, *Morfologia* de Vasile Melnic, Chișinău, 1968; vol. II, partea I. *Lexicul*, de Victor Komarnițki, Chișinău, 1971; partea II. *Lexicul*, de Vasile Melnic și Vasile Pavel, Chișinău, 1973.
ALMC = P. Nauton, *Atlas linguistique et ethnographique du Massif Central*, vol. I—III, Paris, 1957—1961.
ALPI = *Atlas lingüístico de la Península Ibérica*, I. *Fonética*, 1, Madrid, 1962.
ALPO = Henri Guiter, *Atlas linguistique des Pyrénées Orientales*, Paris, 1966.
ALR I = S. Pop, *Atlasul lingvistic român, partea I*, vol. I, Cluj, 1938; vol. II, Sibiu—Leipzig, 1940.
ALR II = E. Petrovici, *Atlasul lingvistic român, partea a II-a*, vol. I, Sibiu-Leipzig, 1940.
ALR II s. n. = E. Petrovici, *Atlasul lingvistic român, partea a II-a, serie nouă*, redactor principal: I. Pătruț, vol. I—VII, 1956—1972.
ALRM I = S. Pop, *Micul Atlas lingvistic român, partea I*, vol. I, Cluj, 1938; vol. II, Sibiu—Leipzig, 1942.
ALRM II = E. Petrovici, *Micul Atlas lingvistic român, partea a II-a*, vol. I, Sibiu—Leipzig, 1940.
ALRM II s. n. = E. Petrovici, *Micul Atlas lingvistic român, partea a II-a, serie nouă, redactor principal:* I. Pătruț, vol. I—III, 1956—1967.
ALR II MN = E. Petrovici, *Atlasul lingvistic român, partea a II-a*, vol. I, Sibiu—Leipzig, 1940, material necartografiat.
ALW = J. Haust et collab., *Atlas linguistique de la Wallonie*, Liège, vol. I, 1953; vol. III, 1955.
WLAD = G. Weigand, *Linguistischer Atlas des dacorumänischen Sprachgebietes*, Leipzig, 1909.

INDICELE TERMENILOR CUPRINŞI ÎN HĂRŢI*

A

acela 79 66
aci, v. *aici*
acolo 20/76; 67 66; 106 46; *acoló* 36 52; 105 58; 137 41
acoló, v. *acolo*
acu, v. *acum*
acum 18/20; 19 69; *acu* 101 89; *acuma* 38 80; 61 32; 114 24; 140 69
acuma, v. *acum*
acuperi (*a* ~) 37/43
adînca (*a* ~) 127/49
aduce (*a* ~) 79/43
aduna (*a se* ~) 111/49
afară 47 64; 51/21; 114 2—4, 16, 24, 28, 91, 97; 115 18, 20, 50; *în* ~ 72/65; *urdină* ~, v. *urdina*
afla (*a* ~) 152/36
afund 103 37
ai 42/57
aia 6/42, 54; 17/60; 20 91; 22/29; 35 41; 36/43; 48/51; 50/3; 51/21, 41, 60; 74 3; 78/38; 83 40; 84/45, 75; 88/75; 105/58; 110 38, 89; 133 11; 137/73; 142/20; 149/21; 152/41; *de* ~ 147 12
aicea, v. *aici*
aici 5/11; 32 33; 77 99; 84 67; 85/67; *aci* 93 21; *aicea* 4/1; 7/34
ailaltă 33/4
aiura (a ~) 147 1, 3—5, 18, 21, 24, 36, 41, 45, 47, 48, 50, 55, 57, 61, 64, 66, 72—74, 84, 88; *aiuri* (*a* ~) 147/16, 65, 71, 100
aiurea; vorbește (în) ~, v. *vorbi; aiurilea; vorbește în* ~, v. *vorbi; aiurlea* 117/76; *bulguie așa d-*~, v. *bulgui; vorbește (în)* ~, v. *vorbi; naiurea; vorbește* ~, v. *vorbi; naiurlea; vorbește așa* ~, v. *vorbi; năiurea* 155 43; *vorbește* ~, v. *vorbi; năiurlea; vorbește* ~, v. *vorbi; neurea; vorbește* ~, v. *vorbi*
aiuri (*a* ~), v. *aiura*
aiurilea, v. *aiurea*
aiurit 147 41; *vorbește* ~, v. *vorbi*
aiurlea, v. *aiurea*
ajdor, v. *urcior*
ajunge (*a* ~) 109/63
alălant 61/57
alb 28 35, 38, 55, 58, 77, 81—83, 85, 90, 92; 29 83, 86, 89, 90, 92, 93; 34/99; 45 24, 62, 64, 94, 97; 50/44; ~ *la față* 45/80; ~*ul de la ochi* 34 18, 19, 34, 40, 42, 49, 50, 63, 65, 77, 79, 83, 95; ~*ul din ochi* 34 13, 23, 24, 71, 72; ~*ul ochiului* 34 2, 8, 19, 25, 29, 31, 32, 35, 36, 40, 41, 50, 52, 55, 57, 60—62, 64, 65, 67, 68, 70—74, 79, 91, 99; ~*ul ochilor* 34/33; ~*ul oichiului* 34 56; *ăl* ~ *de la ochi* 34 41, 42, 63; *ăl* ~ *din ochi* 34/28; *ăl* ~ *la ochi* 34 35; *ficat* ~, v. *ficat; ficatul ăl* ~, v. *ficat; nigel* ~, v. *negel; ochiul* ~, v. *ochi; ochiul ăl* ~, v. *ochi; ochiu* ~, v. *ochi; ouă* ~*e*, v. *ou; rapure* ~, v. *rapure; înspichează cu* ~, v. *înspica; albu* 28/38; 48 68; *ăl* ~ *de la ochi* 34/37, 45, 68
albastru 28 1, 3, 19, 27, 29, 32, 41, 50, 51, 52, 58, 66, 69, 71—74, 77, 80, 81, 83—86, 90—95, 100
albă 35 76; 74 58; 143 67; 149/73; *pînză* ~, v. *pînză; pînză* ~ *pre ochi*, v. *pînză; stea* ~ *la ochi*, v. *stea*
albăstru 34 30; ~*l de la ochi* 34 78
albăț 34/17, 22, 30, 37, 69, 75, 77, 78, 81, 82, 86, 87; 35/51; ~ *în ochi* 35 74; ~ *la ochi* 34 48; ~ *pre ochi* 35/52, 53, 75; ~*ul de la ochi* 34 14, 44, 47, 51—53, 86; ~*ul de la ochiu* 34/15; ~*ul ochiului* 34 6, 12, 31, 38, 39, 46, 51, 52, 68, 69, 74, 75, 80; *albeț* 34 84, 85, 88—90, 92, 93, 95—98; 35 84; ~*ul de la ochi* 34 93; ~*ul ochiului* 34 54, 83, 84, 91, 94, 97
albeală 35/41
albeață 34/2—4, 9, 10, 17, 22; 35/2, 3, 5, 7—9, 12, 21, 29—33, 36, 39, 42—51, 53—63, 66, 67, 69—74, 77, 80, 83—86, 88, 90, 92—96, 98, 99; ~ *de la ochi* 34 62, 97; ~ *la ochi* 34 7; ~ *pe ochi* 35/60, 64, 65, 68, 80, 89, 97, 100; ~ *pre ochi* 35/24, 39—42, 46, 52, 53; ~ *pre ochiu* 35/11; *albeața ochiului* 34 1, 5, 11, 16, 20, 26; *albeața ochilor* 34/91; *albeața de la ochi* 34 43; *albeața de la ochiu* 34/14, 15; *albeața la ochi* 34 13
albeț, v. *albăț*
albi (*a* ~) 9 20, 25; 35/36, 41; 45 97; 88/23; ~ *părul* 9 2, 26; ~ *pre cap* 9 11; *a început* ~ 9 11
albocalmin, v. *algocalmin*
alboiat 28/59
albomină 34/59
albu, v. *alb*
albuiat 48/50
albuș 34/19, 27, 82, 83, 90; ~*ul ochiului* 34 29, 58, 66, 80, 83, 88, 90, 93, 100; ~*ul din ochi* 34 28
alege (*a* ~) 11 58
alergătură 109/38
ales; mai ~ 51/60
algocalmin 143/45; *albocalmin* 143 55
alini (*a* ~) 118/71
aloniță, v. *aluniță*
alt 32/5; 48/51; 50 44; 87/89; 96/38; 143/66
altă 50/47; 72/89; 84 40; 110 64; 143/60; *dă într-altele* 152 3; *vorbește dintr-alte*, v. *vorbi*
altcum 37 38; 67/32
altmintănea 101/89
alună 50 23. 71; 51/14, 70
alunea 50 56, 69, 72; 51/9, 19, 30, 31. 69, 73; *aluneauă* 50 12, 13, 24, 27, 28, 31, 35; 51/7, 8, 12—14, 18, 19, 24, 27—32, 69, 91; 87/94
aluneală 50 35, 56
aluneauă, v. *alunea*
alunicios 50/65, 85
aluniță 50/36—40, 44—47, 49, 51—53, 55, 58, 60, 61, 63—65, 67, 77, 78, 80, 85, 86, 99; 51 33, 35, 39—41, 43, 44, 46—49, 51—53, 59, 60, 68, 71, 73—93, 95, 100; *aloniță* 51/34, 37, 38, 42, 45, 51, 64; *aluniți* (pl.) 50 85; *anoliță* 50 55; 51/36; *anuniță* 50 36; *olăniță* 50 55; 51 54; *oloniță* 50/49, 50, 57—59, 66; 51/59
amesteca (*a* ~) 64 31, 57
amețeală 152 32, 38, 39, 41—45, 48—50, 52, 53, 55—58, 60—64, 68, 89, 91, 92, 96; 153 34, 38; *amețeli* (pl.) 152 41; *amițeală* 152/54
ameți (*a* ~) 147 44; 152 57, 78, 91; 153 2, 4, 10—15, 18—22, 24, 27, 28, 30—37, 39—42, 44, 46—51, 53—63, 65—71, 73—81, 83—87, 89, 90, 92, 100; ~ *la cap* 153 31
amețit 152/31
amigdalită 86/44, 45, 73; *migdalită* 86 32, 51, 69, 72; *mindalită* 86 36; *mindălită* 86 13
amițeală, v. *amețeală*
amîndoi 30/60
amîndouă 25/29; 137 60; 150 46
amorți (*a* ~) 125 41, 80, 93
an 21 20; 140 78
andrea 106 26; *andreauă* 106 58, 63, 69
andreauă, v. *andrea*
andrelușcă 106/94
andulat, v. *ondulat*
anoliță, v. *aluniță*
anormal 149/40; 155/40
antinevradic 143/53
antinevragi 143/55
anuniță, v. *aluniță*
apatecăr 144/2; 145/2
apatic 144 7; 145/7
apatică 144/16, 29, 53
apaticăr 144 16, 20, 21, 26, 30; 145/16, 20, 21, 26, 29, 34
apaticărie 144/29
apă 45 89; 52/14, 20, 22, 41, 58; 53 43, 69; 63/37; 109 1, 3—26, 29—37, 40, 43, 53, 68, 69, 73, 74, 76—78, 81, 83, 84, 88—91; 114 63; 138 47; ~ *de sudoare* 109/69; ~ *de sudori* 109 69; *stropi de* ~, v. *strop; merge apa*, v. *merge; l-a trecut apa*, v. *trece; m-a trecut apa*, v. *trece; mă trece apa*, v. *trece; te trece apa*, v. *trece; ape* (plt.) 109/2; *m-au trecut* ~*le*, v. *trece; m-au trecut toate* ~*le*, v. *trece; nu-i cu apa toată*, v. *fi; nu-i cu apele toate*, v. *fi*
apătec 144/13
apătecăr 144/3, 9; 145/5, 9, 72
apătecărai 144/5
apătecărie 144/6, 72
apătic 144/32, 53; 145/32
apăticar 144/31; 145/31—33, 38, 45, 46, 52, 53, 55, 68, 69, 73
apăticareș 145/74
apăticariș 145/72
apătică 144/33, 34, 38, 45, 46, 52, 54, 68—70, 73, 74
apăticăr 144/10, 11, 15, 17, 31; 145 10, 11, 15, 17, 22, 30
apăticărie 144/10, 21, 32
apedepsiie, v. *epilepsie*
aplecat; ~ *de spate* 111 23
apotécăr 145/24
apotecărie 144/24
apotică 144/72
aprindere 146/70, 74, 76—79, 81—86, 88—94, 97, 98
aprins 146/9
aprinsori (pl.) 146/70
arătător 124 4, 15, 18, 19, 24, 26, 29, 31—34, 41, 63, 67, 70, 74, 75, 77, 81, 82, 85, 87, 88, 92, 93, 95, 97, 98, 100; *arător* 144/34
arător, v. *arătător*
arde (*a «se»* ~) 85/9, 78; 87/4; 140 57; 146/58, 73, 84, 93, 94; ~ *bube* 140/65; ~ *de bube* 140/59
arici 87/21, 25, 29, 32, 34, 70—72, 75, 76, 79—81, 83, 88, 91—100
arm 132 1, 11, 15, 20; ~*ul piciorului* 132/2, 17, 21, 22; *harm;* ~*ul șoldului* 132 26
armată 35/41
armă 110/73
ars 29/90
arsoare 146/73
arsură 140/11, 32, 84
artie 139/2
arunca (*a «se»* ~) 117 1—4, 13, 16, 18, 25, 30, 31, 33—43, 45—65, 67, 69—74, 77, 78, 80, 81, 83—85, 88, 90, 92—94
arzor, v. *urcior*
ascuți (*a* ~) 78/38; *de ascuțit; cute* ~ *briciul*, v. *cute; glajă* ~ *briciul*, v. *glajă; piatră* ~ *briciul*, v. *piatră; piatră* ~ *brice*, v. *piatră*
asemăli (*a* ~), v. *asemăna*
asemălui (*a* ~), v. *asemăna*
asemăna (*a* ~) 139 35, 36, 40; *asemăli* (*a* ~) 139/55, 62, 65; *asemălui* (*a* ~) 139/55, 84; *asemăni* (*a* ~) 139 60, 96; *asemănui* (*a* ~) 139/42, 80
asemăni (*a* ~), v. *asemăna*
asemănui (*a* ~), v. *asemăna*
asemenea 138 35—44, 46—63, 65—67, 69—73, 76—82, 84—87, 89, 90, 92—100; *fac* ~, v. *face; asemeni* 138 44
asemeni, v. *asemenea*
asmă, v. *astmă*
asperine, v. *aspirină*
aspirin, v. *aspirină*
aspirină 143/37, 45, 46, 55; *aspirin* 143/41, 60, 66, 67; *asperine* 143/62; *aspirini* (pl.) 143/50; *aspirinuri* (pl.) 143/19
asta 9/11; 36/1; 38/80; 78/38; 83/3; 86/40; 126/73; 148 40, 41
astmă 96/19, 32, 38, 53; *asmă* 96/2, 14, 16, 18, 20—23, 26—30, 34—36, 39—41, 43, 44, 49—53, 64, 67, 69, 71—74, 76, 78, 80, 81, 83—87, 89, 90, 92, 100; *hasmă* 96 34, 37, 63, 92
astrînge (*a se* ~), v. *strînge*
astupală 96 7—12, 29, 32—34, 36—43, 45—48, 51—55, 68—70, 73—78, 80—82, 84—87; ~ *în piept* 96 31
astupare 96/13
astupăciune 96/32
astupuș; ~*ul de la ochi* 37 97
asuda (*a* ~) 109 4, 20; *suda* (*a* ~) 109 8
asudături (pl.) 109/52
asudeală 109/29; *stropi de* ~, v. *strop*
asudoare, v. *sudoare*
așa 10/38; 28/32, 39, 67; 29 29, 32; 35 29, 50; 37/93; 38/10; 45/36; 48/41, 67; 50/97; 57 73; 67 29; 84/87; 110/72; 117/76; 135 93; 145 2; *bulguie* ~ *d-aiurlea*, v. *bulgui; vorbește* ~ *naiurlea*, v. *vorbi*
așpiu 33/24
atît 84/40; 146/93
atîtea 43 42; 114/24
atunci 21/73; 154/43, 58
au 36 4; 73/29; 113/38; 153/69
avea (*a* ~) 4 6, 23, 64; 6 9; 11/90; 17/60; 23/39; 27/29; 32/43—45, 47, 48, 54, 55, 59, 60, 62—65, 67, 75, 77, 81, 86—89, 91, 93, 95, 97, 99; 35 36, 39, 41, 45, 60, 63; 38 88; 43/42; 45/2, 3, 69, 71; 46/10; 48/68, 69; 50/42, 49, 57, 72; 53 18, 33; 59 1; 60/1, 6, 53; 64/11; 67/44, 59; 73/29; 74 15, 21; 76 7, 93; 79 27, 43, 50, 51, 71, 76—78, 87, 93, 94; 84 87; 86/10, 77; 88/57; 96 38, 40; 97/9; 98/13, 52, 61; 99/52, 78; 103/23; 110 4, 11, 32, 38, 40; 111/38, 58; 114 9, 41, 58, 60, 67; 115/41, 96; 119/24; 120/43, 46, 50—53, 71; 122 14, 37, 38, 43, 50, 66; 132/1; 133/64; 137/41; 146/9, 38, 41, 72, 93; 147/35, 85; 151 55, 58, 61, 64; 152/10, 51, 67, 83; 153 19, 34; 154 61; ~ *în gît* 86/4; ~ *nărav* 135 93; *nu* ~ *față* 44/40, 41, 56, 63; *nu* ~ *mintea toată* 155/37; *nu* ~ *obraz* 44 73
azdrănuta (*a* ~), v. *strănuta*
azdrona (*a* ~) 54 19
azdronuta (*a* ~), v. *strănuta*
azvîrli (*a* ~) 117/1, 3, 6, 36, 46, 60, 66, 67, 76, 81
azvîrlitea; dau de-~, v. *da*
azvîrlitelea; dau de-~, v. *da*

A

ăla 18 62; 20 34; 23 29; 24 72; 29 93; 34/99; 36/52; 50/40; 67/51; 84 67; 122/38; 140 38; 146/33; *baiul* ~, v. *bai; beteșug cu răul* ~, v. *beteșug; frasul* ~, v. *fras; necazul* ~, v. *necaz*
ăsta 18 1; 77/21; 81/58; 84/57; 132 22; 147/85

B

babă 112/73; 118 15; 133/57
bai; ~ *la inimă* 100/63, 83; ~ *la plomîni* 97 94; ~*ul ăla* 152 66
baier, v. *baieră*
baieră; baiera pieptului 93 98; *baier;* ~*ul pieptului* 93 53
balonat 114/41
barbă 15 36; 75 1—100; 76 19, 31, 32, 80; 79/9, 15, 27, 30, 35, 43, 50, 53, 66, 71, 76—78, 87, 91, 93, 94; *fără* ~ 79 6, 29, 52, 66; *păr pe* ~, v. *păr; păr pre* ~, v. *păr; sub* ~ 76/90; *barbe* (pl.) 75/19, 23
barberitor 77 3
barz; ~ *la față* 12 14
barză 13 14
baș 36 4, 6; 74/3; 81/58
bată, v. *pată*
bate (*a «se»* ~) 21 20; 79/58; 87 58; 89/17; 100/2, 3, 17, 24, 27
batere; ~ *de inimă* 100/15, 17, 20, 29, 30, 33, 34, 36, 38, 40—56, 58, 60, 61, 66—70, 72—81, 84, 85, 87, 88, 92, 98
batistă 58/2, 3, 11, 19—21, 25, 47, 49, 51, 62, 67, 68, 73, 74, 77, 83, 84, 89, 92, 98—100; *bătistă* 58 1, 2, 69, 72, 80; *patistă* 58/27
bazidov 83 49, 67
băbăluc; din ~ 148/40; *băbălug; din* ~ 74/34
băbălug, v. *băbăluc*
băcuiește 77 21
băga (*a «se»* ~) 42/57; 137 4; ~ *seama* 33 1
băjocură; în ~ 6 49; 111 49; 132 64
băjucuri (*a* ~) 79/43
băl 12/42; 28 34, 94, 95; 29/65; 50 31, 40
băliguț 50 91
băloi 50 67
bălos 74 30
bărbie 76 1—4, 7, 10, 11, 15—18, 20—22, 25, 26, 29, 31—34, 37, 39, 40, 43—45, 47, 49—51, 53—69, 71—73, 75, 81, 83—87, 89, 91, 93—97, 99, 100; *sub* ~ 76 90; *bărbii* 76/8; *berbie* 76 55, 72
bărb(i)er 77 1—4, 7, 9—12, 14—20, 22, 23, 25, 26, 28—30, 32—35, 37, 38, 40, 42, 44—49, 51, 53—55, 61, 62, 64, 65, 68, 71, 72, 76, 77, 86, 95; *bărbir* 77 21, 24, 27, 31, 36, 52, 60, 65, 67, 69, 70, 73—75, 77—85, 87—94, 96—100; *piatră de* ~, v. *piatră; berber* 77/5, 6, 8, 13, 39—44, 49, 57—59, 66, 72, 94
bărbii, v. *bărbie*
bărbir, v. *bărb(i)er*
bărbire, v. *bărbir!*
bărbir! 76 23, 30, 31, 69—71, 73, 74, 79, 81, 82, 88—92, 94; *bărbire* 76/84; *berber!* 76 5, 6, 8, 13

* Indicele cuprinde, într-o formă literarizată sau în transcriere simplificată, cuvintele (cu excepția prepozițiilor și a conjuncțiilor) din hărțile mari și din notele acestora. În titlu, cuvintele flexionare au fost date la formele de bază (substantivele la nominativ singular, adjectivele la masculin și feminin singular, verbele la infinitiv), indiferent de formele sub care apar. Cînd nu s-au înregistrat sau nu au putut fi precizate formele de bază, cuvintele au fost date în forma înregistrată, cu indicațiile gramaticale respective. La verbe, în cadrul articolelor, tilda înlocuiește diferite forme flexionare.

Prima cifră de după cuvîntul-titlu indică numărul hărții, iar cele de după bara oblică trimit la punctele cartografice din harta respectivă.

Dacă s-au înregistrat alături de forma literară și variante dialectale, indicațiile referitoare la numărul hărții și la punctele cartografice s-au dat, pentru toate formele, la cuvîntul-titlu literar sau la una din variantele mai frecvente, variantele dialectale apărînd și la locul lor alfabetic cu trimiteri la cuvîntul-titlu.

În cazul în care au fost înregistrate numai forme dialectale, ele au fost tratate la locul lor alfabetic.

Accentul a fost indicat numai cînd diferă de uzul obișnuit.

bărbiu 77/62, 63; *piatră de ~*, v. *piatră; berbiu* 76/23
bărbos 79/93
bărdaviță 87/54
bărnaci, v. *bîrnaci*
bătaie 120/38; *~ de inimă* 100/1—14, 16, 18—29, 32—35, 37, 39, 42, 43, 47—50, 52, 54—57, 59, 60, 62, 64—66, 69—72, 74, 76, 80, 82—84, 86, 88—90, 92—97, 99, 100; *~ de joc* 110/38
bătistă, v. *batistă*
bătrîn 48/42, 53; 111/49; 145/15; 151/51; *din ~i* 37/93
bătrînă 48/69
bătrîneațe 111/38; *pe ~* 133/25
bea (*a ~*) 63/37; 112/72; 142/51; 143/15, 49
belegată, v. *beregată*
beli (*a ~*) 24/98
belit 29/65; 79/13
berber, v. *bărb(i)er*
berberi, v. *bărbiri*
berbie, v. *bărbie*
berbiu, v. *bărbiu*
beregată 84/4, 67; 85/9—11, 13, 18, 22, 24, 27, 28, 33, 36—38, 40, 41, 43, 45—49, 53—57, 60—64, 67, 68, 70, 72, 74—87, 90, 93—100; *nodul de la ~*, v. *nod; bereghiată* 85/1—10, 12—18, 20, 21, 26, 29; *belegată* 85/89—92; *gherebiată* 85/22, 25, 30; *verigată* 85/59
bereghiată, v. *beregată*
beriglonț 85/37
beșică 5/9; 74/14, 18, 44; *~ la grumaz* 53/51; *beșici* (pl.) 74/51, 86; *bîșici* (pl.) 74/28
beșicoaie 83/51
beșicuță 74/14
betcă 6/71, 83, 89, 90, 92, 93, 95
beteag 98/51; 115/41, 45; 147/92; 152/17; *~ de eftică* 98/63; *~ de ficați* 98/3; *~ de piept* 98/75; *~ de plămîni* 98/3, 62; *~ de tuberculoză* 98/60; *~ de tuse* 98/52, 56, 60, 61, 64; *~ de tușit* 98/34; *biteag* 45/36; 114/57; *~ de ieptică* 98/48; *~ de tuse* 98/12; *~ de tușit* 98/23
beteagă; *~ de tuse* 99/12, 52, 60, 61, 64; *~ de tușit* 99/23
betejug, v. *beteșug*
beteșig, v. *beteșug*
beteșug 152/69, 78, 82, 91, 92, 94, 95; *~ cu răul ăla* 152/100; *~ de rău* 152/79; *~ de-ăl rău* 152/71; *~ul ăl rău* 152/11, 52; 153/12; *~ul copiilor* 152/33; *betejug* 147/85; 152/47, 75, 78, 80, 85, 86, 97, 98; *~ de-ăl rău* 152/79; *~ rău* 152/77; *~ul ăl rău* 152/5, 47, 52, 53; *beteșig* 152/75; *biteșug*; *~ul ăl rău* 152/7; *bitișug*; *~ul ăl rău* 152/12, 15
beucă 6/83, 90, 91
bine 30/60; 32/39; 35/63; 57/14, 23; 122/38
biteag, v. *beteag*
biteșug, v. *beteșug*
bitișug, v. *beteșug*
biț 8/38, 79, 84; *~ de păr* 8/51, 62, 65
bițată 17/8
bizîr; *~ul de la mațe* 150/35
bicăi (*a ~*) 57/8; 100/42
bîlbăi (*a ~*) 57/44, 87
bîlbăit 57/5, 44, 54, 61
bîrbîr 12/24
bîrbori (*a ~*) 57/11
bîrboros, v. *borboros*
bîrgovană, v. *gîrbovană*
bîrnace 13/33, 34, 37, 45, 48—53, 57—60, 64—67
bîrnaci 12/23, 24, 27, 33, 34, 36, 37, 39, 41, 45—50, 52, 53, 57—59, 64—67, 77, 78, 80, 81, 83, 84, 86, 93—100; *bărnaci* 12/60, 67; *brănaci* 12/49
bîrnașă 13/47
bîrnăcuț 12/65, 97, 99
bîrnăcuță 13/59, 65
bîrțană 17/60
bîșici (pl.), v. *beșică*
bîz 32/83
bîză 50/42
blană 139/2
blăguit 60/65
blid; *se uită în șapte ~e*, v. *uita*; *se uită în douăzeci și patru de ~e*, v. *uita*
blînd 18/41
blîndă 40/1; 50/2, 4, 8, 47
boabă 36/13, 23; 40/56; 143/33; *~ de la ochi* 36/37; *boaba ochiului* 36/8, 18, 34, 68; *boaba din ochiu* 36/12; *boaba de la ochiu* 36/14; *boambă* 142/39, 58, 59, 92; 143/38, 39, 44—46, 48—50, 52—55, 57—60, 62—67, 80, 82, 84, 86, 88—90, 92, 96, 99; *boamba ochiului* 36/45, 46, 74, 76, 78; *boamba de la ochi* 36/45
boafe (pl.), v. *boarfe*
boală 60/22; 83/67; 149/80, 81; *~ de gușă* 83/49; *~ de miață* 149/1; *~ de piept* 97/50; *~ de plămîni* 97/25, 62, 66; *~ de plomîni* 97/53, 95; *boala copiilor* 152/1—4, 6—9, 11, 14, 16, 18, 19, 21, 22, 24—27, 29, 30, 33—41, 43—54, 56—58, 61, 64, 65, 67—70, 72—77, 79, 80, 83—90, 92—96; 153/19; *boala copilului* 152/51, 74; *boala lui copii* 152/13; *boala cu oala* 115/44; *boala de flori* 152/51; *boala rea* 152/3, 5, 6, 10, 24, 29, 32, 72; *boala urîtă* 152/4
boambă, v. *boabă*
boarfe (pl.) 95/40, 89, 92; *boafe* (pl.) 95/41
bob; *~ul ochiului* 36/79
bobițat 114/51
bobleț 101/78, 84
boboleu 36/16
boboloș 36/4; 143/37; *~ul ochiului* 36/2
bobrec, v. *bobric*
bobrej 101/63, 64, 86; *brobrej* 101/63
bobrete 101/42, 53, 65; *brobete* 101/62
bobreț 101/42, 46, 52, 53, 80
bobric 101/34—39, 43—45, 47—51, 55—58, 61, 65, 66, 77, 81, 89; *bobrig* 101/2, 40, 49, 56, 87; *bobrec* 101/13; *bombrec* 101/13; *bubric* 101/59; *brobic* 101/58, 67, 99; *brobric* 101/60, 67; *bubrig* 101/54, 97; *bubreg* 101/96
bobrice 101/65
bobrici 101/88
bobrig, v. *bobric*
bociolie, v. *buciulie*
bohîrle (pl.) 95/100
bojină 95/30
bolcin, v. *bolciș*
bolciș; *~ul mîinii* 119/91; *bolcin* 119/81; *~ul obrazului* 47/91; *~ul urechii* 42/90
boldișat 28/65
boldișos 36/74
bolînd 147/55; 155/38—55, 57—67, 70, 72, 73, 80, 83, 85—87, 89, 90, 92—94, 96—100; *~ la cap* 155/91; *casa de bolînzi*, v. *casă; bolund* 155/71
bolînda; *vorbește a ~*, v. *vorbi*
bolîndă; *casa ~*, v. *casă*
bolîndoc 155/64, 85
bolînzi (*a «se» ~*) 155/38, 44, 47, 49, 50, 55, 58, 59, 62
bolnav; *~ de plumîni* 98/49
bolund, v. *bolînd*
bomboană 64/36
bombrec, v. *bobric*
bonțat 72/55
bonțată 73/55
borboros 57/20, 31; *bîrboros* 57/11
bord 117/41, 48, 55
bordoi 117/35
borfă 112/34
borfăraie (pl.) 95/39
borî (*a ~*) 148/83, 91, 93—95, 100
borojini (pl.) 95/97
botoasă 73/94
botos 72/94
braon, v. *braun*
braun 12/82; 29/3, 9, 11, 19, 41, 44, 47—49, 52, 54, 60, 63; *braon* 29/35, 37, 45, 49, 56, 57, 61, 62; *în ~* 29/12
braună 50/65
brănaci, v. *bîrnaci*
brici; *cute de ~*, v. *cute; cutie de ~*, v. *cute; cute de ascuțit ~ul*, v. *cute; cute pentru ~*, v. *cute; glajă de ascuțit ~ul*, v. *glajă; piatră de ascuțit ~ul*, v. *piatră; piatră de ~*, v. *piatră; piatră de dat ~ul*, v. *piatră; piatră de tras ~ul*, v. *piatră; piatră pentru ~*, v. *piatră; piatră de brice*, v. *piatră; piatră de ascuțit brice*, v. *piatră; tocilă de ~*, v. *tocilă*
brînă 19/31
brînios 19/31
brînză 27/65; 48/41
broască 91/27; *~ la mînă* 91/45; *stă ~*, v. *sta*
brobete, v. *bobrete*
brobeț 101/52
brobic, v. *bobric*
brobrej, v. *bobrej*
brobric, v. *bobric*
bronet, v. *brunet*,
broznat 12/74; 72/59
broznată 13/74
brum 12/91
brumă 12/91
brumăriu 29/12
brunet 12/2—4, 20, 24, 26, 41, 47, 49, 51, 53, 54, 58, 70, 73, 77, 83, 84, 86, 88, 89; *bronet* 12/27, 31, 42, 52, 56, 68, 69, 72, 80, 83
brunetă 13/23, 24, 27, 42, 47, 49—52, 56, 59, 68, 70, 73, 83, 86, 93, 94
buba (*a ~*) 140/45, 77
bubat 140/77, 96
bubă 110/32; 140/7, 10, 16, 21, 22, 26, 30, 34, 52, 66, 69, 70, 78—80, 83, 84, 88, 93, 96; *dă ~*, v. *da; pune ~*, v. *pune; face buba*, v. *face; nu s-a prins buba*, v. *prinde; bube dulci* 74/49; *arde bube*, v. *arde; arde de bube*, v. *arde; dă bube*, v. *da; face bube*, v. *face; împunge bube*, v. *împunge; împunge bubele*, v. *împunge; împunge de bube*, v. *impunge; pune bube*, v. *pune; scrie bubele*, v. *scrie; nu s-au prins bubele*, v. *prinde*
bubiță 51/93
buboi 86/44; 87/59
bubreg, v. *bobric*
bubric, v. *bobric*
bubrig, v. *bobric*
bubuleu 36/4, 30; *~l la ochi* 34/2
buburei (pl.) 74/65
buburiță 48/67
buburuză 87/66
bucată 70/46
bucă 46/2, 4, 8, 12—14, 21, 23, 26, 27, 30—32, 34, 36, 38, 40—42, 46, 47, 51—54, 57, 60, 61, 68, 69, 71, 77—79, 81, 82, 86, 88, 89, 91, 93, 96—98; 47/14; 51/36; 76/78; 132/73; *~ de la față* 46/43; *~ la față* 46/30; *~ de la obraz* 46/18, 19, 23—25, 27, 34, 37, 38, 41, 44—46, 50, 51, 53—55, 57, 62—65, 67, 75, 76, 80, 81, 83, 85; *~ de obraz* 46/35, 49, 52, 69; *~ la obraz* 46/30, 31, 56; *buca curului* 46/69—71, 73, 92; *buca lui obraz* 46/100; *buca obrazului* 46/5, 16, 17, 20, 22, 24, 29, 33, 36, 38—40, 47, 48, 56—58, 66, 70—74, 80, 83, 84, 87, 89, 90, 92, 94, 100; *mărul de la ~*, v. *măr; osul de la ~*, v. *os; mărul bucii*, v. *măr*
bucălat 46/2
buciulie; *buciulia capului* 6/57; *bociolie* 6/66
budulagă 6/42
buiede 142/23, 24, 39, 43, 45, 47; *buiezi* (pl.) 141/44; 142/13, 14, 35—37, 40—44, 48, 51—53, 58, 62, 84
buiestru; *vorbește în ~*, v. *vorbi*
bulbuc; *~ul de la ochiu* 34/23; 36/23
bulbui (*a ~*) 147/9, 28, 74
bulgăi (*a ~*), v. *bulgui*
bulgui (*a ~*) 147/12, 23, 24, 51—53, 67, 69—75, 77, 78, 80—100; *~ așa d-aiurlea* 147/89; *bulgăi* (*a ~*) 147/18, 34
bulinuri (pl.) 142/65
bumb 36/52, 75, 77, 88, 96; 143/1—38, 40—43, 48, 68—79, 81, 83, 85, 87, 89—95, 97, 98, 100; *~ul ochiului* 35/60; 36/40, 41, 46, 50, 60, 90, 94, 95, 100; *~ul de la ochi* 36/40, 49, 51, 75, 89; *~ii ai țigănești* 105/63; *stă ~*, v. *sta*
bumburel 36/90; *~ul ochiului* 36/21
bumbureț; *~ul lui ureche* 42/68
bumbûrț; *~ul de la ochi* 36/53
bumbuț 142/51; 143/45, 47, 51
bun 4/23; 52/18; 58/46; *nu-i ~ la cap*, v. *fi*
burag 112/10
buragă 112/64
burduc 113/65
burete 50/29; *bureți* 50/29
bureți, v. *burete*
burfă 112/36, 39—41, 44, 49—55, 58, 59, 62, 65, 66, 85; 113/37, 40, 45—48, 51, 53—55, 65
buric; *~ele la mînă* 125/65
bûriu; *stă ~*, v. *sta*
burtan 112/7; 113/77
burtă 112/18, 60, 68; 113/1—5, 7, 9, 14, 16, 18—21, 24, 29, 37, 38, 41, 47, 52, 64—68, 70, 72, 81, 100; 114/1, 9; 115/20
burtucan 112/56, 60, 61, 66; 150/66
burungiuc 150/62
butig 6/83
butoară 55/90, 98, 99; *~ (de) la nas* 55/35, 40
butunar, v. *guturai*
buzat 72/1—44, 47—51, 55—75, 77, 79—97, 99, 100
buzată 73/1—44, 47—51, 56—75, 77, 78, 80—97, 99, 100
buză 71/1—100; 72/14, 83, 89; 80/22; *gros la buze*, v. *gros; zobele la buze*, v. *zăbală*
buzoasă 73/37, 38, 45—47, 51—55, 76—78, 86, 94, 98
buzos 72/38, 39, 45—47, 51—54, 76—78, 86, 98
buzumănit, v. *buzumenit*
buzumenit 147/5, 10; *buzumănit* 147/34; *buzuminit* 146/8; 147/11, 14, 20; 155/14; *~ la cap* 147/35
buzumini (*a se ~*) 147/15, 18, 20
buzuminit, v. *buzumenit*
buzunar; *cîrpă de ~*, v. *cîrpă; petic de ~*, v. *petic; pozonar; cîrpă de ~*, v. *cîrpă; cîrpă mică de ~*, v. *cîrpă; pozănar; cîrpă de ~*, v. *cîrpă; cîrpuță de ~*, v. *cîrpuță; pojnar; cîrpă de ~*, v. *cîrpă*

C

cafă 29/63
cafeniu 29/56, 65
cal 32/76; 74/40, 51; 114/60, 67
caldă 50/2
calfăd 45/85; *~ la fața* 45/86
cam 34/77
cap 5/24, 29, 58; 6/9, 44, 73; 10/33; 22/6; 23/39; 24/80; 33/4, 57; 79/91; 103/23; 143/4, 15, 18, 23, 41; 147/2; 152/91; 155/59; *~ul ăl mic* 25/71; *~ul pieptului* 93/1—4, 7—11, 16, 18, 19, 21, 22, 24—29, 32—35, 37, 40, 41, 56, 58, 68—72, 74, 76—78, 80—84, 88, 89, 92—96, 100; *~ul sus* 4/13; *buciulia ~ului*, v. *buciulie; căflia ~ului*, v. *căflie; căpățîna ~ului*, v. *căpățînă; ceafa ~ului*, v. *ceafă; ceasta ~ului*, v. *țeastă; cioaca ~ului*; v. *cioacă; cioatfa ~ului*; v. *ciotfă; ciutura ~ului*, v. *ciutură; coama ~ului*, v. *coamă; coiful ~ului*, v. *coif; cranicul ~ului*, v. *cranic; cremenele ~ului*, v. *cremene; creștetul ~ului*, v. *creștet; creștitul ~ului*, v. *creștet; cucuiul ~ului*, v. *cucui; făcălia la ~*, v. *făcălie; fir din ~*, v. *fir; gămălia ~ului*, v. *gămălie; gămălie de ~*, v. *gămălie; găvălia ~ului*, v. *găvălie; gheociul ~ului*, v. *ghioc; gheocul ~ului*, v. *ghioc; ghioacea ~ului*, v. *ghioace; ghiociul ~ului*, v. *ghioc; ghiocul ~ului*, v. *ghioc; glăvia ~ului*, v. *glăvie; golful ~ului*, v. *golf; gropile de la ~*, v. *groapă; învîrtitura ~ului*, v. *învîrtitură; moalea, ~ului*, v. *moale; mulea ~ului*, v. *moale; nod în ~*, v. *nod; nod la ~*, v. *nod; oală de ~*, v. *oală; oala ~ului*, v. *oală; oasele ~ului*, v. *os; obada ~ului*, v. *obadă; osul de la ~*, v. *os; osul ~ului*, v. *os; părul ~ului*, v. *păr; scăfălia ~ului*, v. *scăfălie; scăfelia ~ului*, v. *scăfălie; sclăfie de la ~*, v. *sclăfie; sclăfia ~ului*, v. *sclăfie; scoarța ~ului*, v. *scoarță; scoferlia ~ului*, v. *scăfîrlie; tărîțe din ~*, v. *tărîțe; temea ~ului*, v. *teme; teminea ~ului*, v. *temine; tîmpa ~ului*, v. *tîmplă; troacă la ~*, v. *troacă; troaca ~ului*, v. *troacă; țeasta ~ului*, v. *țeastă; vîrful ~ului*, v. *vîrf; vîrul ~ului*, v. *vîrf; vîrvul ~ului*, v. *vîrf; zglăvociul de la ~*, v. *zglăvoci; după ~* 4/23; *bolînd la ~*, v. *bolînd; buzuminit la ~*, v. *buzumenit; cerceleg în ~*, v. *cerceleg; chel în ~*, v. *chel; clătit la ~*, v. *clătit; diloic la ~*, v. *diloic; învăluit la ~*, v. *învăluit; năbun de ~*, v. *nebun; năbun la ~*, v. *nebun; nărod la ~*, v. *nărod; năștirat la ~*, v. *neștirat; nebun de ~*, v. *nebun; nebun la ~*, v. *nebun; peleg în ~*, v. *peleg; pleș în ~*, v. *pleș; pleș pre ~*, v. *pleș; pleșiv pe ~*, v. *pleșuv; prost la ~*, v. *prost; smintit la ~*, v. *smintit; stricat de ~*, v. *stricat; stricat la ~*, v. *stricat; sulhuit la ~*, v. *sulhuit; zălezit la ~*, v. *zălezit; zălud la ~*, v. *zălud; albește pre ~*, v. *albi; amet la ~*, v. *ameți; nu-i bun la ~*, v. *fi; se funtăzește la ~*, v. *funtăzi; s-a hălăunit la ~*, v. *hălăuni; mă perii pre ~*, v. *peria; a început să sureasca pe ~*, v. *suri*
capăt 74/44; *~ul pieptului* 93/39, 41—49, 51—55, 57—59, 64—66, 73, 75, 79, 85—87, 97—100; *~ul furcii* 93/78; *măseaua din ~*, v. *măsea*
capră 29/10
carne 47/76; 76/14, 19, 32; 83/23, 51, 65; 106/46; 132/79; 133/11; *~a grasă* 132/57, 60, 66, 67; *~a groasă* 132/61, 91; *~ a moale* 132/12; *~ sălbatică* 83/60
carte 17/58; 79/39, 54; 84/38; 88/75; 92/60; 105/35; 106/44; 112/10; 126/73; 138/66; 143/66; 148/38; *la ~* 86/72; 152/73
casă 44/90; 57/27; *casa bolîndă* 155/39, 40, 54; *casa de bolînzi* 155/42, 45
castaniu 29/36, 37, 41, 51, 64
catastras 35/29
cată 123/37
căca (*a «se» ~*) 20/11; 50/41; 114/2, 16
căcaină 115/86, 88, 92, 98—100
cădea (*a ~*) 112/73; 151/4, 54; 152/78; *~ necaz* 152/11; 153/5, 11, 15, 20
cădere 122/38
căfălie 4/91; 6/67, 94, 97—100; *chefelie* 6/96
căfîrlie 6/67; *coferlie* 6/65
căflie 6/87; *căflia capului* 6/55
căistană 29/64
călai 52/46
călare 11/58
călbegios, v. *gălbegios*
călca (*a ~*) 139/60, 68; *~ cu mîna* 139/31
călchie, v. *călcîi*
călcîi 134/1—12, 14—22, 24—26, 28—31, 35, 37—39, 43, 47, 49—52, 54—67, 69, 70, 72—74, 81, 85, 96, 99, 100; 136/10; *~ul palmei* 119/72, 94—96, 99, 100; *călchie* 134/94; *călcîie* 119/83, 92, 95; 134/10, 13, 17, 23, 27, 32—34, 36—46, 48, 52, 53, 62, 68, 69, 71, 72, 75—80, 82—84, 86—93, 95, 97, 98; *~ la mînă* 119/89; *~le mîinii* 119/71, 97; *~le palmei* 119/82, 87—90, 93; *~le de la palmă* 119/84; *~le pumnului* 119/98

călcîie, v. *călcîi*
căldură 48/99; 109/12; 146/45, 47, 58; ~ *mare* 146/37, 42; *călduri* (pl.) 146/8, 16, 33, 37, 38, 46, 47, 49—61, 53—58, 60—67, 74, 75, 78, 80, 89, 94, 99; ~ *mari* 146/83
călfezeală 153/45
călfezi (*a* ~) 153/45—47, 52, 75, 80, 81, 85; *călpezi* (*a* ~) 153/84
călfezit 45/51
călpezi (*a* ~), v. *călfezi*
călta (*a* ~), v. *căuta*
căpăta (*a* ~) 50/65; 74/41; 96/40
căpăţînă 6/5, 36, 57, 65, 72, 100; *căpăţîna capului* 6/72
căpiat 152/1; 155/3
căpresc 29/11, 69
căprior 29/39
căpriu 29/2—8, 14—16, 22—25, 27, 28, 32, 36—39, 43, 45—47, 50, 51, 54, 55, 66—68, 70—75, 79, 80, 83, 84, 86—88, 90—93, 97—99
căprui 29/1, 4, 7, 9, 15, 18, 19, 21, 22, 24, 26, 28, 31, 33, 34, 39—42, 49, 50, 53, 55—57, 61, 64, 65, 67, 68, 70—73, 77, 79—81, 84, 85, 89, 90, 93, 95, 96, 99, 100
căpta (*a* ~), v. *căuta*
căput; ~*ul piciorului* 136/57
căputa (*a* ~) 136/66
căpută; *încheietură de la* ~, v. *încheietură*
căra (*a* ~) 45/89
cărică 129/83, 90—92, 94—100; *cărica de la genunche* 129/66, 93; *cărica genunchelui* 129/90; *cărica genunchiului* 129/82, 92, 94; *cărica palmei* 119/82; *cărica de la picior* 129/51, 54; *cărica piciorului* 129/79; *cărigă*; *cărîga de la genunche* 129/58
cărigă, v. *cărică*
cărpuţă, v. *cîrpuţă*
cărunt 9/38, 39, 43, 64; 23/57
cărunţi (*a* ~), v. *încărunţi*
căţeaua; *căţeaua în circă* 110/37
căuta (*a* ~) 41/1—7, 9—14, 16—31, 33—43, 45—75, 77—90, 94—99; *călta* (*a* ~) 41/82—86, 89—98, 100; *căpta* (*a* ~) 41/8, 15, 32, 38, 40—42, 44, 45, 48, 76, 77; ~ *în cruci* 32/34
ceafă 4/1, 7, 10, 30, 32, 39, 59, 63—65, 73; 6/64; *ceafa capului* 4/67
ceai 142/58
ceară 45/33, 38, 57, 64, 96
ceas; ~*ul rău* 152/10
ceastă, v. *ţeastă*
ceaţă 35/1, 2, 4, 9, 11, 13—17, 20, 22, 27, 96; ~ *pe ochiu* 35/26; ~ *pre ochi* 35/10, 18, 32
ceioasă 17/76
cenuşă 29/21
cenuşiu 28/76; 29/9, 21, 29
cer 28/32, 55; 79/58; ~*ul palmei* 119/65
cerb 29/37
cerbei 76/67
cerbică 76/24, 27
cerbice 74/93, 97, 100
cercel 43/1—9, 12, 18, 19, 23, 24, 27—100; ~ *de la ureche* 42/91; *ciorcel* 43/10, 11, 13—17, 20—22, 25, 26
cerceleg 23/64; ~ *în cap* 23/64
cerceluş 42/34; ~*ul urechii* 42/39
cerkilă 83/32
ceva 30/91; 35/29, 32; 38/10; 83/67; 120/51; 122/50
chefelie, v. *căfălie*
cheietură, v. *încheietură*
chel 4/59; 23/19, 21, 24, 29, 32, 34, 38, 41, 42, 50—52, 56, 57, 59, 60, 62—64, 67, 71—73, 79, 81, 83—85, 90—92, 94, 95, 98, 100; 79/91, 100; ~ *în cap* 23/53
chema (*a* «*se*» ~) 17/60; 140/15
cheptoare 68/25
ches 151/37; *cîrpă de* ~, v. *cîrpă*
chiaviţă 52/13
chică 8/27; 11/90; *fir de* ~, v. *fir*
chiceat 133/57, 59
chici 132/20, 31, 46, 68, 69, 77; 133/6—8, 10—15, 17—20, 22, 24, 25, 27, 28, 30—55, 57—59, 62—90, 96—98
chiciui (*a se* ~) 127/79
chilăb, v. *chilav*
chilăbă, v. *chilavă*
chilău, v. *chilav*
chilav 120/56, 58, 61, 65; 122/56—58; ~ *de o mînă* 120/40; *chilăv* 122/3, 4, 11, 17, 21, 26, 32, 69, 75, 78, 79, 81, 83, 88, 92; *chilăv* 120/52, 53, 57, 58; ~ *de mînă* 120/64; *chilăb* 122/6; *chilău* 122/75
chilăv, v. *chilav*
chilavă 123/56, 57; *chilăvă* 123/3, 4, 11, 17, 21, 26, 32, 75, 78, 79, 81, 83, 88; *chilăbă* 123/6; *chilăvă* 121/52, 53, 64; 123/97; ~ *de o mînă* 121/40
chilăvă, v. *chilavă*
chilăv, v. *chilav*
chilăvă, v. *chilavă*
chilod, v. *schilod*
chilozat 122/90
chimeaşă; *chimeaşa după maţe* 150/50
chioară 31/2, 3, 7—9, 13, 16, 19, 21, 22, 25—28, 30, 31, 34, 35, 38, 40—44, 46—48, 50, 51, 53, 54, 59—61, 67—75, 77, 79, 80, 82—84, 88—90, 93, 94, 98, 100; ~ *de un ochi* 31/25, 57, 87; ~ *de un ochiu* 31/18; *chioarcă* 31/85, 93, 96, 100; *chioarce* 31/76
chioarcă, v. *chioară*
chioarce, v. *chioară*
chior 30/1—3, 7—9, 14, 16, 17, 19, 21—23, 25—28, 30, 31, 35, 36, 38, 40—44, 47, 48, 50—55, 58—61, 65, 67—72, 74, 75, 77—80, 82, 83, 85, 88—91, 94, 96, 100; 32/2, 4—6, 8—17, 20, 22—31, 33, 35, 37, 54, 59, 64, 65, 67, 70, 73, 76, 79, 81, 95; ~ *de un ochi* 30/13, 34, 46, 50, 52, 84; ~ *de un ochiu* 30/18, 24; *chiorc* 30/85, 92, 94, 96, 100; 32/65, 84
chiorăi (*a* ~) 116/1, 4, 8, 10, 12—14, 18, 19, 21—26, 28, 30, 31, 33, 34, 37, 38, 40, 54, 56, 68, 74, 75, 79—81, 84, 88; *chiorlăi* (*a* ~) 116/68; *chioron* (ind. prez. 6) 116/11, 15, 20; *chiron* (ind. prez. 6) 116/17; *ghiorăi* (*a* ~) 116/7, 9, 29, 69—73; *ghiorlăi* (*a* ~) 116/73
chiorc, v. *chior*
chiordiş 33/3, 7, 11
chioreşte 33/36
chioriş, v. *chioriş*
chioriu, v. *chioriu*
chiorî (*a* «*se*» ~) 33/4, 42
chioriş 33/4, 17, 24, 40—42; *se uită* ~, v. *uita*; *chioriş* 33/6, 38
chiorîu 33/22, 31; *chioriu* 33/24; *se uită* ~, v. *uita*
chiorlăi (*a* ~), v. *chiorăi*
chiorovină 30/22
chiortiş 33/44
chiortîu 33/8; *se uită* ~, v. *uita*
chiortui 32/7; *se uită* ~, v. *uita*
chiorţur; *se uită* ~, v. *uita*
chioş 79/89
chirloagă 123/91
chirlog 122/91
chişiţă 74/1; 133/57
chiti (*a* ~) 11/58; 118/39
cic; ~*ul de la limbă* 56/23
cicii (*a* ~) 61/34
cicie 4/66
cifiligă 6/35
cimbur, v. *ciombur*
cimpiliu; *şede* ~, v. *şedea*
cimpit; *stă* ~, v. *sta*
cimpite; *stă în* ~, v. *sta*
cimpocit; *stă* ~, v. *sta*
cingel, v. *gingie*
cioacă 6/27; *cioaca capului* 6/27
cioancă, v. *ciuntă*
cioangă, v. *ciuntă*
cioantă, v. *ciuntă*
cioatfă, v. *ciotfă*
ciob 69/1—4, 16, 29—31, 68—72, 79, 83
cioclod; ~*ul lui Adam* 84/83, 92
cioi 5/8, 10, 12, 14, 15, 33—49, 52, 53, 68, 74, 76—80, 82, 86—88, 90, 95—98, 100; 137/68; *încheietură de la* ~, v. *încheietură*
cioloagă 123/91
ciolog 122/91
ciombur 69/11; *cimbur* 69/15
ciomp 69/90
cionc, v. *ciung*
ciong, v. *ciung*
ciont, v. *ciunt*
cionta (*a* ~) 120/51
ciorcel, v. *cercel*
cios 79/8
cioş 79/82, 92, 93, 100
ciotcă 6/44
ciotfă 6/32, 62; *cioatfă* 6/89; *cioatfa capului* 6/89
ciovrînţie 4/4
ciubulă 6/49
ciuciui 5/14, 51; *ciúciui* 5/19
ciúciui, v. *ciuciui*
ciuciui (*a* ~) 61/86
ciudă 24/33; *se uită a* ~, v. *uita*
ciumbáv 120/81
ciumbávă 121/81
ciumoi 5/37
ciunc, v. *ciung*
ciung 120/1—3, 15, 18, 23, 38, 41, 43, 44, 47, 50, 51, 53, 55, 60, 61, 64, 66, 68, 79, 81, 85, 87, 100; ~ *de lemn* 120/22; ~ *de mînă* 120/25, 51, 57; ~ *de o mînă* 120/7, 54, 55, 88, 93; ~ *la mînă* 120/53; *ciunc* 120/86, 91; *cionc* 120/39, 40, 45, 49, 51, 52, 59, 65, 66, 72, 80, 83, 85, 86, 89—95, 98, 100; ~ *de o mînă* 120/63, 67, 84; *ciong* 120/72, 83
ciungă 121/2, 7, 14, 18, 19, 25, 33, 38, 44, 50, 51, 60, 64, 79, 85, 87, 88, 93, 100
ciunguit 120/29
ciunt 120/2, 3, 33; *ciont* 120/29, 30, 38, 71, 73, 76; ~*de o mînă* 120/29
ciuntă 121/33; *cioantă* 121/3, 29, 30, 38, 71, 76; *cioancă* 121/39, 45, 66—68, 72, 83, 84, 86, 89—92, 94, 95, 98, 100; ~ *de mînă* 121/63; *cioangă* 121/72
ciuparcă 50/73
ciupi (*a* ~) 90/14, 18, 19, 23, 24
ciurlit 10/24
ciuş 79/84
ciutură 6/35, 49, 50, 54, 57, 59, 62—64; *ciutura capului* 6/53, 60
cîcăi (*a* ~) 57/45, 50, 55
cîcăit 57/3
cîcăv 57/50
cîi 120/1, 3, 4, 8, 9, 11, 13, 16, 17, 21, 24—28, 30, 35, 38, 39, 46—48, 50, 53, 54, 57, 69, 70, 73—75, 77, 78, 80, 82, 90; 122/3, 5, 7, 9, 10, 12—15, 19, 20, 22, 23, 25, 27, 30, 32, 34—37, 39—44, 46, 47, 49—55, 57, 59, 60, 62, 67, 68, 71, 72, 74, 76, 80, 81, 83—90, 92; ~ *de (o) mînă* 120/5, 6, 12, 15, 20, 29, 31, 33, 34, 37, 38, 43, 89; 122/18, 19, 45, 63, 65, 84; ~ *de un deget* 120/38
cîie 121/1, 3, 4, 6, 8, 9, 11—13, 15—17, 20, 21, 24—26, 28—31, 33, 35, 42, 43, 48, 54, 55, 57, 69, 70, 73—75, 77, 78, 80, 82, 89; 123/3, 5, 7, 9, 10, 12—14, 18—20, 22, 25, 27, 29, 30, 32, 34, 38—42, 51, 52, 54, 60, 63, 65, 67, 68, 71, 72, 74, 76, 81, 85—90, 92; ~ *de (o) mînă* 121/5, 34
cîioagă 123/25
cîiog 122/25
cîine 40/56; 52/39; 117/20, 23, 32, 34, 40, 43, 50 — 56, 62, 63, 71, 72, 74
cîinesc; *dinte* ~, v. *dinte*; *colţi cîineşti*, v. *colţ*; *dinţii ăi cîineşti*, v. *dinte*
cînta (*a* ~) 57/27; 62/15
cîntare 80/35, 37—43, 45—49, 51, 53, 54, 56, 57, 59, 61—67; *vers de* ~, v. *vers*
cîntec 80/50, 57
cîpşoară, v. *cîrpuşoară*
cîpuţă, v. *cîrpuţă*
cîrcă 104/24, 25, 27, 29—31, 33, 34, 37, 40, 53, 68—77, 79—83, 89—91; 110/71; *căţeaua în* ~, v. *căţeaua*; *pită în* ~, v. *pită*; *cîrche* 104/23, 36; *gîrcă* 104/1, 14; *gîrgă* 104/1—3, 5, 6, 9, 11, 13, 15, 16, 20, 21, 26
cîrche, v. *cîrcă*
cîrcior 16/1; 122/9
cîrcioră 17/10; 123/9
se cîrcioră (ind. prez. 3) 110/12
cîrîi (*a* ~) 116/32, 50, 57, 65, 77, 83
cîrn 111/90, 92; 122/54
cîrnă 123/54
cîrpă 58/1, 2, 11, 12, 14, 16, 17, 19—23, 26—28, 32, 35, 40, 41, 43, 45, 53, 54, 60, 64, 65, 72, 74, 76, 77, 81, 85, 90, 93, 94, 96—98; ~ *d-ale mici* 58/14, 15, 18, 24; ~ *de buzunar* 58/29; ~ *de ches* 58/56, 60; ~ *de mînă* 58/62, 63; ~ *de nas* 58/2, 44, 56, 64, 72, 86; ~ *de pojnar* 58/92; ~ *de pozănar* 58/10; ~ *de pozonar* 58/11, 24, 30, 34, 60, 62, 67; ~ *de şters* 58/42; ~ *mică* 58/18, 36, 37, 39—41, 43, 46—48, 51—53, 78, 79, 86; ~ *mică de nas* 58/87; ~ *mică de pozonar* 58/42
cîrpişoară 58/22, 77
cîrpiţă 58/79, 94
cîrpşoară, v. *cîrpuşoară*
cîrpuşoară 58/74, 81; *cîrpşoară* 58/33, 75, 85; *cîpşoară* 58/34, 80, 85; ~ *pentru nas* 58/53; *cîrşoară* 58/34, 80—82, 84, 85, 88, 89, 92, 94; ~ *de nas* 58/87
cîrpuţă 58/1, 3—9, 13, 25, 31, 54, 58, 69—75, 83, 90, 94; ~ *de pozănar* 58/10; *cărpuţă* 58/2; *cîpuţă* 58/90
cîrşoară, v. *cîrpuşoară*
cîscáv 57/72
cîscăvi (*a* ~) 57/72
cîş 32/9
cîşcăvi (*a* ~) 57/99
cîta 5/29; 12/13; 13/25; 29/37; 33/15; 46/10; 48/68; 57/25; 76/7; 140/23
cîtea 27/20
clapă 37/32, 85; *clapa ochiului* 37/19, 62
clătit 155/86; ~ *la cap* 155/92
clefni (*a* ~) 153/21, 29, 34, 51, 68
cleoapă, v. *pleoapă*
cleştet, v. *creştet*
clici 133/91, 99, 100
clisă 76/98
cloapă, v. *pleoapă*
cluci 133/89, 90, 92—95
coadă; *coada mîţei* 74/3, 4; *coada mîţului* 74/32; *cu coada ochiului* 33/1—5, 7—22, 24—55, 57—100, *cu coada oichiului* 33/56; *cu coada de la ochi* 33/23; *cu coada ochilor* 33/2, 6; *pe coada ochilor* 33/3
coadeş 33/60
coamă; *coama capului* 4/73
coardă 33/58, 59; *cu coarda ochiului* 33/57; *se uită* ~ v. *uita*
coardeş 32/66
coasă 78/38
coastă 102/1—87, 90—94, 96—100; 103/23; 106/46; *pieptul coastelor*, v. *piept*; *coaste* 102/88, 89, 92, 95
coaste, v. *coastă*
cobie 104/7, 8, 18, 83; 105/10, 15
coborît 151/47
coceu 137/69
cocîrjat 111/15
coclionţ 84/37
cocoaşă 110/1, 2, 4, 6—9, 12, 16, 18, 24—26, 28, 33, 34, 36, 38, 43, 46, 49, 54, 56, 57, 60—64, 66, 71, 73—75, 79—81, 87—90, 92, 94, 95, 98
cocor 16/36, 41, 47, 53, 69; 17/14, 70
cocorat 16/13, 30, 31, 69, 73
cocorată 17/30, 31, 69, 73
cocorit 16/53
cocostac, v. *cocoştac*
cocoş 57/27; 110/37, 38, 42, 45, 47, 48, 73; 111/38; ~ *în spate* 110/81
cocoşa (*a se* ~) 110/3, 69
cocoşare 110/69
cocoşat 110/73; 111/1—4, 6—14, 18, 19, 22, 25, 27, 29—31, 33, 34, 38, 45, 46, 49, 53, 54, 60, 64, 67—69, 72—75, 77, 87, 88, 94, 95; ~ *de şale* 111/24, 26
cocoştac 110/5, 6, 43, 49, 50; *cocostac* 110/44
cocoţa (*a se* ~) 110/89
cocui, v. *cucui*
codenal 143/45, 55
cof; ~*ul pieptului* 93/94
cofîrlie, v. *căfîrlie*
cofúr (*mă* ~) (ind. prez. 1) 11/8
coia (*a se* ~) 151/59
coiat 151/59
coif; ~*ul capului* 6/58
coios 151/54, 55, 59, 81
colăcit 115/45
colcozîmb 66/5
coleaşă 50/2
coleră 149/21; *corelă* 149/78, 90
colici 114/60, 67
colită; ~ *la maţe* 115/56
colnicios 154/5
colniţă 154/6
coloare, v. *culoare*
colţ 66/2, 8, 10; 69/1—5, 17—34, 36—40, 42—45, 47—50, 52—57, 59—63, 65—69, 71—73, 75, 76, 78, 79, 81—88, 90—92, 94—100; 74/21; ~ *de măsea* 69/52, 53, 89; ~ *de măseauă* 69/33, 35, 46; ~*i cîineşti* 66/11
colţat 66/69
complect 29/89
constipat 114/24, 73, 89
copil 48/69; 50/65; 88/80; 135/17; 140/49; *boala* ~*ului*, v. *boală*; *beteşugul copiilor*, v. *beteşug*; *boala copiilor*, v. *boală*; *boala lui copii*, v. *boală*
corace 123/15
coraci 122/15
corăi (*a* ~) 116/27, 32—36, 38—55, 57—67, 69, 76—78, 82—87, 89—100; *gorăi* (*a* ~) 116/35, 43
corb 12/6
corcitură 29/59
cordiş 33/28, 33, 38, 41, 46, 58, 80; *se uită* ~, v. *uita*
corelă, v. *coleră*
corn 5/11, 43, 72, 88, 97
cornete 5/11
coroană; *coroana vertebrală* 105/54
corobane 68/21
corobănioasă 68/21
corp 48/46
corubă 6/54; *curubă* 6/54
costac, v. *coştac*
costiş 33/1, 40
coş 48/1—11, 13—38, 40, 42—62, 64, 65, 68—73, 75—100; ~ *negru* 48/3, 30, 56, 57, 61, 63; ~ *pre obraz* 48/53; ~*ul pieptului* 93/4, 7, 10, 16, 24, 33, 50, 51, 54, 55, 60, 61, 63—65, 67, 82, 93, 94, 100
coşciug 93/1—4; *cuşciug* 93/3
coştac 110/41—43; *costac* 110/39
cot 74/17, 20; 103/38; *măseaua din* ~, v. *măsea*; *ocoli la* ~*urile gurii*, v. *ocol*
cotoi 132/7
covaci 96/38
crac 69/70; 87/89

crani, v. *craniu*
cranic; ~ul capului 6/47
craniu 6/65; *crani* 6/73, 86
crăpată 48/29
crăpătură 48/29
creață 17/1—100; 48/14, 37, 43, 46, 56, 97
crei, v. *creier*
creier 7/1, 3—5, 7, 17, 30, 31, 35, 37, 39, 43, 44, 49, 51, 53—61, 65—67, 70—72, 74, 81—83, 88—90, 92—98, 100; *~ul mic* 7/57, 66; *~ul mare* 7/57, 66; *~ul al mic* 7/53; 25/29; *creiere* 7/73; *crer* 7/1, 2, 5, 6, 9, 29, 44, 50, 55, 57, 58, 63, 83, 85, 91, 93—95, 99, 100; *~ul mic* 7/63, 85, 91; *~ul mare* 7/63, 85, 91; *~ii mici* 7/93; *~ii mari* 7/93; *crei* 7/35, 39, 40, 42, 44, 47, 48, 62, 64, 65, 68; *~ul mic* 7/42; *~ul mare* 7/42; *crel* 7/8, 10—28, 30—34, 36—43, 45—48, 50—54, 69—71, 73—81, 85—88, 92; *~ul mic* 7/38, 41, 76, 80; *~ul mare* 7/38, 76, 80; *~ul al mic* 7/43; *~ul al mare* 7/43, 52; *dintele de la ~*, v. *dinte; creu* 7/62; *criiel* 7/82, 84, 86, 89, 92
creiere, v. *creier*
crel, v. *creier*
cremene; ~le capului 4/64; *cremine* 4/38, 64
cremine, v. *cremene*
crer, v. *creier*
crescut 48/44
crește, v. *creștet*
crește, v. *creștet*
crește (a ~) 76/86; 79/9, 30, 53
creșter 4/44, 58
creștere 4/31, 67, 69, 77, 94
creștet 4/1—8, 10—12, 14, 15, 17—21, 23—31, 33—35, 37—39, 41, 42, 44, 45, 49, 52, 57, 58, 65, 67, 69—73, 76, 77, 79—91, 94, 96, 97, 100; *~ul capului* 4/29, 36, 45, 50, 52, 54, 63, 66, 74, 95, 98, 99; *creștit* 4/15, 17—20, 25—28, 35, 54, 55, 68, 73, 78, 92, 93; *~ul capului* 4/16, 29, 36, 40, 75; *cleștet* 4/44; *crește* 4/31; *crește* 4/2, 13, 77
creștit, v. *creștet*
creț 16/1—7, 9, 11, 12, 14—18, 21—24, 26—28, 30, 32—100; 17/29; 24/19; 48/3, 9, 11, 14, 17—19, 21, 26, 27, 32, 37, 39, 40, 43, 47, 49, 50, 52, 55, 56, 58, 60—64, 67, 69, 71—74, 84, 87, 89, 92, 94, 97, 100; *fac ~uri*, v. *face; crețuri* (plt.) 48/98
crețătură, v. *încrețitură*
crețura (a se ~) 24/81
crețură 48/40, 81, 90, 99
creu, v. *creier*
criiel, v. *creier*
crion 51/57
crou, v. *crov*
crov; ~ul lui palmă 119/31; *~ul din palmă* 119/69; *crou; ~l mîinii* 119/6, 15, 25
cruce 140/23; *~a spinărilor* 104/33; *se uită în ~*, v. *uita; captă în cruci*, v. *căuta; vede-n cruci*, v. *vedea; se uită-n cruci*, v. *uita*
cruceat 32/30
crucilă 32/69, 71
cuc 50/46
cucoană 51/57
cucui 4/36, 38, 41, 43—48, 51, 53; 5/1—18, 20—35, 41, 45, 47, 49, 50, 54—75, 78—85, 87—90, 92, 99; 110/8, 15—18, 20, 21, 23; *~ul capului* 4/39, 42; *cocui* 5/34; 110/13
cucuia (a se ~) 110/8, 20
cucuiat 111/5, 6, 11, 13, 16—22; *~ de șale* 111/15
cufoare 115/28, 46
cufureală 115/16, 21, 34, 49, 54, 58, 59, 73, 79, 82—89, 92, 94, 96, 99, 100
cufuri (a se ~) 115/37, 43, 49, 54, 75, 82, 84, 89, 95, 99
cuglă; cugla genunchiului 129/32
cui 103/36
culca (a se ~) 37/37
culege (a ~) 149/21
culoare 50/47; *coloare* 45/2
cum 142/51; *cuma* 36/52
cuma, v. *cum*
cumva 16/20; 29/11; 32/38
cunoaște (a se ~) 45/36; 76/86
cunună; cununa dinților 70/45; *cununa gingeilor* 70/58; *cununa de la genunchi* 129/55
cupă 16/73; *păr în cupe*, v. *păr*
curat 35/4; 74/30
curcubătă 6/13, 18, 23, 100
cure (a ~) 52/1, 2, 4, 9—13, 17, 18, 22—61, 63—90, 92—100; 53/43, 63, 64; 109/77, 83
curea 136/36; *cureauă* 78/29, 32, 72; 104/4
cureauă, v. *curea*
curge (a ~) 52/1—5, 8, 9, 14, 16, 21, 22, 24, 26, 29, 36, 44, 47, 50—52, 57, 60—62, 65, 67, 68, 70—73, 81, 88, 91, 93, 99; 53/68
curgere 115/22
curmeziș 33/13
cursură 115/10, 15, 22, 26
curubă, v. *corubă*
cușciug, v. *coșciug*
cutare 12/24; 81/6; 155/7
cute 78/33, 38, 42—44, 46, 52, 54, 72, 76—78, 80—86, 88, 90—93, 96—99; *~ de brici* 78/45, 75, 86, 95; *~ pentru brici* 78/83; *~ de ascuțit briciul* 78/80, 87; *cutie* 78/38, 46; *~ de brici* 78/43
cutie, v. *cute*
cuturar, v. *guturai*
cuvînt 57/48; 85/38

D

da (a ~) 10/33; 44/73; 57/26, 41; 79/15; 85/37; 117/2—9, 11, 12, 15, 18, 20, 21, 23, 27—32, 35—37, 39—41, 43, 45, 46, 48—50, 53, 56, 57, 61—64, 70—72, 74, 76, 78, 85, 94; 132/58; 140/58; 142/51; 143/10; 145/28; *~ bubă* 140/58; *~ bube* 140/10, 31, 51, 54, 66, 71, 73, 91; *~ de-azvîrlitea* 117/19, 25, 45, 77; *~ de-azvîrlitelea* 117/42; *~ de zvîrlite* 117/10; *~ de rău*, v. *rău; ~ după unghie* 125/4; *~ după unghii* 125/5; *~ ger după unghii* 125/26; *~ în gușă* 86/5; *~ în tăbăreală* 153/77; *~ într-altele*, v. *altă; ~ în urmă slabă*, v. *urmă; ~ pelț* 140/2, 13, 36, 37, 39
dat; îi ~ de rău, v. *fi; piatră de ~ briciul*, v. *piatră*
dărap 69/28
deal 71/79; 136/10; 138/59
deasă 15/1—100
debecist, v. *tebecist*
debecistă, v. *tebecistă*
deerie, v. *diaree*
defuzor 110/11
degera (a ~) 125/1—100
deget 81/4; 86/65; 88/23, 58; 124/1—92, 94—100; 125/39, 55, 57, 64, 75, 80, 89; *~ul ăl mare* 124/2, 4—7, 11, 13, 15, 16, 18, 19, 23—27, 29, 31—34, 37, 41, 67, 70, 72, 74, 75, 77, 81, 82, 85, 87—89, 92—95, 97, 98, 100; *~ul ăl gros* 124/6, 8, 12, 18, 92, 93; *~ul din mijloc* 124/7, 13, 15, 24, 31; *~ul al lung* 124/6; *~ul al cu inel* 124/31; *~ul al mic* 124/2, 4—8, 11—13, 15, 16, 18, 19, 23—27, 29, 31—34, 37, 41, 63, 67, 70, 72, 74, 75, 77, 81, 82, 85, 87—89, 92—95, 97, 98, 100; *mărul ~ului*, v. *măr; podul lui ~ul ăl mare*, v. *pod; pulpea de la ~ul ăl mare*, v. *pulpă; cîi de un ~*, v. *cîi; fișcon în ~e*, v. *fișcona; fluier cu ~ul*, v. *fluiera; fluier cu ~ele*, v. *fluiera; fluier din ~e*, v. *fluiera; fluier în ~e*, v. *fluiera; fluier prin ~e*, v. *fluiera; șuier din ~e*, v. *șuiera; șuier în ~e*, v. *șuiera; șuier între ~e*, v. *șuiera; deiget* 124/21; *deișt* 38/93; 124/16, 22, 73, 93; *deit* 124/6, 16, 32, 71, 93, 94; 125/71; *fluier în ~e*, v. *fluiera; șuier în ~e*, v. *șuiera; deșt* 124/60; *fluier în ~e*, v. *fluiera; dești* 124/56, 61
degetar 124/92
degrabă 88/80
dehărie, v. *diaree*
deiget, v. *deget*
deișt, v. *deget*
deit, v. *deget*
deloc 87/13
deochi 26/21; *diochi* 26/31; *diochiu* 26/21; *dideoc* 26/35
deochia (a ~) 26/21, 31; *diochia (a ~)* 26/21, 35
departe 32/64
des 14/1—100; 15/36; 80/22
deschilini (a ~) 29/65
deschis 29/54; 147/85
descîlci (a «se» ~) 10/21, 52, 84; 11/27, 45, 65, 84; *~ părul* 11/100
descîlcitor 11/45; 13/72, 92
descînta (a «se» ~) 26/31, 35; 42/57
descîntec 26/21
desclinire 113/43
descreți (a ~) 139/93
despărți (a se ~) 6/73
deșt, v. *deget*
dești, v. *deget*
dezgheța (a se ~) 52/89
dezlega (a ~) 28/65
diaree 115/1, 13, 19, 24, 27, 36, 38, 47, 49, 51, 54, 61, 63, 64, 69, 77, 79, 84, 86, 88, 89, 95; *diarie* 115/9, 20, 34, 37, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52—63, 65—68, 70—76, 81, 85—90, 92—94, 97—100; *dihărie* 115/3; *dehărie* 115/91; *deerie* 115/78; *dioree* 115/14
diarie, v. *diaree*
dicălă 104/94
dideoc, v. *deochi*
dihărie, v. *diaree*
diloic; ~ la cap 155/84
dimica (a ~) 64/10, 11, 15, 22, 30, 31, 34
dimineața 10/24
dinainte; dinții ~, v. *dinte*
dinapoi; pulpa ~, v. *pulpă*
dincólo 61/62
dinte 64/11; 66/1—100; 67/1, 2, 4—7, 10, 13, 15, 20, 23—25, 35, 43, 44, 50, 59, 65, 66, 68, 72, 97; 70/46, 70; 72/65; 87/89; *~ ciinesc* 69/38; *~le de la crel* 68/23; *dinții dinainte* 66/24; *dinții ăi ciinești* 66/1, 4—9, 12, 13, 15, 16, 18—28, 30—34, 37, 41, 43, 46, 56, 60, 63, 65, 67, 68, 70, 71, 73—75, 77—82, 84—90, 92—100; *dinții ăi lați* 66/1, 6, 18, 21, 27, 28, 64, 65, 67, 68, 70, 71, 78, 79, 87, 92—94, 96, 98; *dinții ăi mari* 66/18, 30; *dinții din față* 66/4, 9, 11, 25, 26, 28, 31, 33, 77, 88, 87; *cununa dinților*, v. *cunună; gaură între dinți*, v. *gaură; groapă între dinți*, v. *groapă; loc gol între dinți*, v. *loc; rărime între dinți*, v. *rărime; răritură între dinți*, v. *răritură; strungă în dinți*, v. *strungă; strungă între dinți*, v. *strungă; știrbitură între dinți*, v. *știrbitură; șuier între dinți*, v. *șuiera; vorbește cu limba între dinți*, v. *vorbi; vorbește între dinți*, v. *vorbi; vorbește printre dinți*, v. *vorbi*
diochi, v. *deochi*
diochia, v. *deochia*
diochiu, v. *deochi*
dioree, v. *diaree*
direaptă, v. *dreaptă*
dirept, v. *drept*
distinge (a se ~) 48/92
divăni (a ~) 63/31
doborit, v. *doborît*
doborît 151/45; *doborit* 151/48
doctor 140/10, 77; 141/22, 23; 145/1, 13, 31, 51; *doftor* 145/31
doctorie 142/1, 6, 38, 47, 95; *doftorie* 142/30, 88
doftor, v. *doctor*
doftorie, v. *doctorie*
doi 7/49, 51; 10/38
doină 80/37
domn 145/37
domnește 8/51; 58/77; 86/68; 94/80; 98/53; 135/62
domnie 114/94; 151/53
dos 44/1, 2, 4, 7, 8, 10—14, 18, 19, 21—25, 30, 33—69, 77, 82, 83, 90, 97; 104/15, 20; *~ de mînă* 119/73; *~ul mîinii* 119/80, 93; *~ul piciorului* 132/9, 15
dosnic 44/40
două 7/49, 51; 27/29, 94; 47/20; 59/1; 79/43; 81/4; 144/40; 148/41
douăzeci și patru; se uită în ~ de blide, v. *uita*
drac 4/6, 23; 20/76; 44/14, 28, 46; 67/51; 113/78; 143/49
drăcie 51/41
drăcui (a «se» ~) 36/45; 44/28; 79/40
dreaptă 43/42; *direaptă* 138/41; 139/87
dreapta; ochiul de ~, v. *ochi*
dreaven 122/73
drept 138/1—3, 6, 10, 12, 13, 15—18, 20—23, 25—32, 37, 56, 74, 75; *dirept* 37/58; 138/7, 8, 10, 12—15, 18—20, 23, 24, 28, 30, 32—35, 38, 39, 42, 48—51, 58, 95, 97; *ochiul ăl ~*, v. *ochi; mai de-a ~ul* 65/40
drîmboiat 72/65
driclez, v. *gîtlej*
duce (a «se» ~) 11/8; 79/43; 85/36; 96/30; 104/6; 114/48, 53; 115/18, 50; 118/15; 140/38; 141/22; 145/51; 147/73
dudă 85/35—37, 40, 41, 43, 54, 79, 89, 95, 98; 105/58; *duda grumazului* 85/80, 91—93, 100; *duda de la grumaz* 85/48, 78, 90, 92, 94; *duda de mîncare* 85/92
dudureață 85/42
dul 5/22, 30, 88; 83/45; 110/30, 100
dulce 140/58; *bube dulci*, v. *bubă*
dulfă 76/23
dungă 48/41, 54, 59; *în ~* 33/41; *într-o ~* 155/5
durea (a ~) 76/10; 82/31; 102/35, 36; 104/94; 106/20; 112/60; 113/15, 29, 52, 80; 114/41; 115/50, 82; 118/69; 133/57; 154/43, 58
durere 114/9
durîme 114/41
dus 147/44; *stă ~*, v. *sta; vorbește ~*, v. *vorbi*

E

eclipsîie 152/83
eftică, v. *ieftică*
efticoasă, v. *iefticoasă*
efticos, v. *iefticos*
elipepsie, v. *epilepsie*
epedepsie, v. *epilepsie*
epedepsîie, v. *epilepsie*
epidepsie, v. *epilepsie*
epidepsîie, v. *epilepsie*
epilăpsîie, v. *epilepsie*
epilepsie 152/5, 29, 38, 60, 72; *epilepsîie* 152/70, 75, 90, 93; *epilipsîie* 152/80; *epilăpsîie* 152/72; *epilépsie* 152/92; *elipepsie* 152/54; *epidepsie* 152/60; *epedepsie* 152/11; *epidepsîie* 152/84; *epedepsîie* 152/89; *apedepsîie* 152/92
epilépsie, v. *epilepsie*
epilepsîie, v. *epilepsie*
epileptic 152/83
epilesa 152/96
epilipsîie, v. *epilepsie*
eptică, v. *ieftică*
epticoasă, v. *iefticoasă*
epticos, v. *iefticos*
esofag 85/72
exista (a ~) 18/20
expresie 46/46

F

face (a «se» ~) 5/11, 22, 26, 43, 58; 10/24; 16/36; 17/14; 20/14; 24/19; 33/6; 35/41, 42; 39/41; 48/54, 91; 50/40; 51/41, 57; 72/83, 89; 74/6, 10, 34, 35, 58; 76/80, 85; 83/3, 80; 87/13; 89/34; 110/69, 80; 111/67; 114/4, 14, 18, 23, 28; 135/17; 139/87; 140/23, 38, 64; 152/37; *~ asemenea* 139/50; *~ buba* 140/56; *~ bube* 140/46, 49, 100; *~ crețuri* 24/44; *~ din gură* 61/59, 62; *~ în gît* 86/4; *~ oltoi* 140/50
facere 122/14
falcă 47/2, 43, 97; 76/86, 93—95, 98; *falca obrazului* 76/97; *osul de la ~*, v. *os*
falincat 122/4
fapt 50/31; 86/62
farmacie 144/1—6, 9, 13, 14, 18—20, 22—27, 29, 34—38, 41, 44, 46—50, 52—55, 58, 60, 62—64, 67, 72—74, 76, 77, 79, 81—87, 90, 92, 93, 97, 99; *farmăcie* 144/47, 68, 69, 89; *fărmacie* 144/71, 78; *fărmăcie* 144/11, 21, 43, 51, 59, 80, 84, 94, 95; *farmancie* 144/32; *fălmăcie* 144/93; *fermecie* 144/92
farmacist 145/1—4, 9, 19, 20, 23, 25—27, 29, 34, 35, 37—41, 46, 47, 49—55, 57—63, 66, 68, 71—73, 76, 78—82, 84—86, 90, 92—94, 99; *farmăcist* 145/77, 89, 97; *fărmăcist* 145/5, 11, 14, 19, 21, 69, 83, 84; *farmancist* 145/32; *fălmăcist* 145/93; *fermecist* 145/92; *farmacistic* 145/6
farmacistă 145/44, 51, 57
farmacistic, v. *farmacist*
farmancie, v. *farmacie*
farmancist, v. *farmacist*
farmăcie, v. *farmacie*
farmăcist, v. *farmacist*
fată 79/18
față 13/35; 44/1—15, 17—70, 72—75, 77—80, 82—86, 88—92, 94—100; 45/36, 58, 71, 96, 97; 48/6, 64, 72, 92; 50/36; 51/60; 79/55, 78, 97; 146/80; 153/81, 84, 85; *~ de la obraz* 44/45, 46; *fața obrazului* 44/1, 2, 10—12, 14, 16, 21, 22, 24, 27, 28, 30—34, 37, 38, 46, 51—53, 58, 63, 68—71, 73, 79, 80, 83, 84, 86, 97, 99; 45/71; *fața la obraz* 44/43; *fața omului* 44/40, 60; *fața palmei* 119/29, 60; *la fața soarelui* 44/25; *bucă de la ~*, v. *bucă; bucă la ~*, v. *bucă; dinții din ~*, v. *dinte; mărul din ~*, v. *măr; mărul feței*, v. *măr; osul din fața obrazului*, v. *os; alb la ~*, v. *alb; barz la ~*, v. *barz; calfăd la ~*, v. *calfăd; galben la ~*, v. *galben; galbăn la ~*, v. *galben; galbin la ~*, v. *galben; galbîn la ~*, v. *galben; negru la ~*, v. *negru; pălit în ~*, v. *pălit; peleg la ~*, v. *peleg; pierit la ~*, v. *pierit; pleș la ~*, v. *pleș; fără ~* 45/60, 62, 84; *n-are ~*, v. *avea; a pierdut fața*, v. *pierde; mă spăl pe ~*, v. *spăla; mă spăl pre ~*, v. *spăla*
făcălie; făcălia la cap 6/91
făină 32/5, 30
fălcănos 47/64
fălcos 76/60, 90, 94
fălincată 123/4
fălmăcie, v. *farmacie*
fălmăcist, v. *farmacist*
făloasă 16/73
făptură; ~ pe negru, v. *negru*
fărădui (a ~) 153/85
fărma (a ~) 64/36
fărmacie, v. *farmacie*
fărmăcie, v. *farmacie*

fărmăcist, v. *farmacist*
fășărătoare, v. *înfășurătoare*
fășurătoare, v. *înfășurătoare*
fătăloi 79/31; *feteloi* 79/33
febră 146/51, 64, 68, 74, 85, 88, 89, 92
febrințeală, v. *fierbințeală*
fel 48/41; 58/76; 60/6; 110/63; 140/58; 143/58, 67; 145/1; 152/89
felț 48/14
feri (*a* ~) 152/14
fermecie, v. *farmacie*
fermecist, v. *farmacist*
fest 115/18
feteloi, v. *fătăloi*
fi (*a* ~) 4/6, 22, 59; 6/42; 9/41, 44; 10/24, 33; 12/24; 13/35; 15/36; 17/2, 13, 14, 19, 43, 70; 19/31, 60, 69; 20/34; 23/29; 28/32, 39, 58, 82, 85, 92; 29/10, 83, 86, 89, 93; 30/60; 32/8, 17, 24, 33, 70; 34/63, 99; 35/4, 29, 43, 76; 36/6, 41, 47, 49; 38/36, 80; 40/56; 44/40; 45/6, 36, 67, 96, 97; 46/36; 47/76; 48/37, 50, 68, 81; 49/1, 2, 9, 13, 15, 19, 27, 29, 40, 43, 46, 47, 51, 52, 55, 57, 62—64, 69, 70, 72, 79, 80, 84, 86, 90, 92, 98; 50/10, 20, 43, 47, 51, 53, 63, 65, 67, 77, 95; 51/21, 60; 53/18, 20, 23, 31, 33—35, 49, 53, 56, 57, 60—64, 67, 69, 75, 88; 56/58; 57/7, 47; 58/76; 59/80; 60/57; 62/41; 67/1, 2, 6, 7, 9, 13, 20, 23, 24, 29, 43, 50, 51, 59, 65, 68, 72; 73/29, 38; 74/30; 76/41, 60, 78, 79, 90, 94; 78/38; 79/15, 20, 31, 43, 46, 51, 55, 93, 94; 83/35, 40, 80; 86/20, 49, 61; 87/89; 93/21; 94/81; 96/30, 36, 44; 98/59; 99/9, 63; 103/37; 104/15; 105/58; 109/23, 63; 110/32, 40, 83, 86, 96; 111/11, 49, 51; 112/56; 113/43, 46, 63; 114/6, 41, 60, 67; 116/51; 118/2; 120/52, 71; 122/33, 38, 40, 43, 50, 53; 123/37; 124/35; 126/73; 132/22, 34; 133/37, 59; 136/10; 137/33; 138/59, 76, 97; 140/93; 141/23, 44; 143/4, 58; 144/40; 145/2, 51; 146/8, 9, 41, 42, 73, 89; 147/1, 5, 10—14, 19, 20, 23, 27, 28, 34, 35, 41—44, 50, 54—61, 65, 77, 78, 80, 91, 92; 148/4, 40, 81, 91; 149/40, 73, 86; 150/46; 151/37, 53, 54; 152/37, 78, 92, 95, 96; 153/50, 51; 154/43, 58; 155/76; *nu* ~ *bun la cap* 155/37, 78; *nu* ~ *cu apa toată* 155/86; *nu* ~ *cu apele toate* 155/4; ~ *cu ieptică*, v. *ieftică*; ~ *cu limba flocoasă*, v. *limbă*; ~ *cu limba împiedecată*, v. *limbă*; ~ *cu limba prinsă*, v. *limbă*; ~ *cu plumînii*, v. *plămîn*; ~ *dat de rău* 155/20; *nu* ~ *întreg la minte* 155/4
ficat 94/1—6, 8—10, 12—14, 16, 18—81, 83—90, 93, 96—98; ~ *alb* 95/2, 3, 7, 10, 11, 26; ~*ul ăl alb* 95/1, 4—6, 8—13, 15—18, 20, 22, 25; ~*ul negru* 94/1—7, 13, 15, 17, 22, 26; ~*ul negru* 94/10, 11; *ficații* (plt.) *din piept* 95/21; *beteag de ficați*, v. *beteag*
fierbințeală 146/44, 53, 71, 82, 84, 92, 100; *fierbințeli* (pl.) 146/72, 85; *febrințeală* 146/44; *frebrințeală* 146/44, 87, 96—98; *frebințeli* (pl.) 146/86; *fribințeală* 146/44
filimină 45/61
fir 8/1, 2, 5, 9, 23, 32, 35, 42, 45, 47, 50—53, 55, 76, 84, 94; ~ *către* ~ 8/24; ~ *de păr* 8/2—5, 7, 10, 11, 14—17, 19—22, 24, 25, 27, 28, 32, 33, 36—75, 77—83, 85—90, 92—100; 87/58; ~ *din cap* 8/21; ~ *de chică* 8/18, 19, 23, 24; ~*ele de pre geană* 38/53; ~*ele din geană* 38/93
firang 28/55
fire; *fără* ~ 45/4, 42, 51, 73, 81, 84, 85
firțic 149/39
fișcal 27/33
fișcăi (*a* ~) 81/18
fișcona (*a* ~) 81/1—6, 10—12, 14, 15, 22, 27, 32; ~ *în degete* 81/24
fișni (*a* ~) 81/1, 16, 21, 22, 25, 26
fiulare 83/37
filfăi (*a* ~) 57/52
firnă, v. *frînă*
firnare 74/11
firnătură 74/36
fisăi (*a* ~) 57/11, 14, 17, 20
fisăit 57/17
fisăitor 57/20
fisoaie (ind. prez. 3.) 57/15, 26
fișcăi (*a* ~) 57/12
flămînd 116/51, 63
fleacuri (pl.) 142/11
fleană; ~ *la obraz* 46/21
flec; ~ *pe ochi* 35/60
fleci (*a* ~) 64/37
floare 50/22, 25; 76/45, 48; 152/41; *flori de șarpe* 74/54; *boala de flori*, v. *boală*
flocoasă; *îi cu limba* ~, v. *limbă*
flor 149/73
fluier 130/2, 4, 8, 15, 18, 21, 29, 70, 71, 73, 83, 90, 93—95, 100; ~*ul piciorului* 130/1—17, 20—22, 24—27, 30, 38, 40, 42, 43, 50, 55—61, 65, 68, 72, 84, 91, 93, 99; ~ *de la picior* 130/18, 19, 35, 44, 63, 66, 94; ~ *la picior* 130/16, 62, 64; *pulpa de la* ~, v. *pulpă*
fluiera (*a* ~) 80/1—4, 7, 9, 22, 28—100; 81/3, 13, 22, 47, 58, 71; ~ *în degete* 81/2, 7, 9, 29, 31, 33—53, 55, 57, 59, 62—69, 71—91, 95—100; ~ *din degete* 81/6, 40, 50, 69, 81; ~ *prin degete* 81/47; ~ *cu degetele* 81/54; ~ *cu degetul* 81/65; ~ *în dește* 81/56, 60, 61, 92; ~ *în deite* 81/93, 94
fluieră 130/12—14, 18, 19, 24, 27, 28, 30—32, 35, 37, 39, 60, 90; *fluiera piciorului* 130/24
fluieroi 130/18, 23, 24, 28, 31, 32, 34—44, 46, 47, 49, 53—55, 58, 67—69, 74, 77, 79—82, 84—89, 92, 96—98; ~*ul piciorului* 130/29, 33; ~ *de la picior* 130/45, 48, 50—52, 75, 78; ~*ul lui picior* 130/40; ~*ul de zis* 130/78; *fluieroaie* (pl.) 130/45; *fluieron* 130/38, 76
fluieron, v. *fluieroi*
foale 112/43, 49, 53, 60, 70, 72, 75, 82, 83; 113/2, 4—6, 8, 10—17, 19—100; 114/36, 41, 72; 115/20, 50, 72, 82, 83, 94, 97; 150/69; 151/58; *piele de la* ~, v. *piele*; *scursoare de* ~, v. *scursoare*
foame 153/51
foc 146/1—4, 7, 9, 12—14, 19, 23, 24, 27—29, 32—62, 68, 74—81, 84, 92—94; 147/34; ~ *mare* 146/18, 57; *mare* ~ 146/38
focărie 146/3, 5, 6, 8, 10, 11, 15, 17, 20—22, 25, 26, 29—31, 69, 70, 72—74, 94; *focării* (pl.) 146/70, 78
fodulă 16/73
foi 96/38, 44, 48
folosi (*a* ~) 132/67
foștomocită 139/90
fras 152/36, 38—43, 45, 47, 49—51, 56, 57, 60, 63—67, 72, 83; ~*ul ăla* 152/59; *frast* 152/23
frast, v. *fras*
frămînta (*a* ~) 64/1—4, 8, 11—13, 15, 18, 20, 22, 27, 28, 30—32
frebiață 100/32
frebințeală, v. *fierbințeală*
frebriație 100/32
freca (*a «se»* ~) 64/37; 89/6, 88
fribințeală, v. *fierbințeală*
frig 122/73; 125/57, 64, 68, 71, 88; *friguri* (plt.) 143/33
frizer 77/2, 6—8, 13, 21, 25, 27, 31, 35, 41, 50, 60, 67—70, 72, 73, 75, 80, 81, 83—85, 87, 90, 92—94, 100
frînă 74/2, 7, 8, 12, 13, 16, 18, 19, 22, 27, 28, 33, 34; *fîrnă* 74/14; *frîne* 74/33; *frîne* (pl.) 74/1, 21, 35
frîne, v. *frînă*
frînge (*a* ~) 93/14; 118/37
frîioasă 74/33
frînt 111/11, 19
frîntură 110/19
friu 74/5, 6, 25; ~*ul miței* 74/26
frîură 74/21
frumos 16/20; 133/64
frunte 24/3, 5, 19, 24, 25, 29, 33, 36—44, 46—49, 51—54, 57—61, 66—69, 72, 77, 78, 86, 87, 89, 90; 109/78; ~*a sprîncenii* 39/31; *string* ~*a*, v. *stringe*
frunză 29/32
fugi (*a* ~) 118/40, 58
fund; *măseaua din* ~, v. *măsea*
funtăzi (*a se* ~); ~ *la cap* 147/2
fura (*a* ~) 33/6; ~ *cu ochii* 33/11
furcă; *furca pieptului* 93/1, 3—7, 9—22, 25—34, 38, 39, 41—49, 51, 52, 54, 55, 57, 60, 62, 68—71, 73—75, 77, 79, 81—86, 88—90, 92, 93, 96; *furca de la piept* 93/24, 36, 48, 52, 76, 78; *capătul furcii*, v. *capăt*
furchiță; *furchița de la piept* 93/46
furiș; *pre* ~ 33/32, 36, 45; *pe de* ~ 33/57; *cu ochiul pe* ~, v. *ochi*; *vorbesc pre* ~, v. *vorbi*
furt 115/50

G

galbăn, v. *galben*
galben 29/69, 89, 96; 45/13, 51, 81, 83, 90, 91, 93, 96; ~ *la față* 45/93; *galbin* 28/46, 59; 29/1, 10, 13, 35—37, 39—41, 43, 46, 48, 53, 54, 59, 76, 77, 80, 84; 45/1—4, 6—12, 14—20, 25, 26, 28, 30, 31, 56, 61, 72; ~ *la față* 45/5; *galbăn* 45/23, 27, 32, 38, 39, 41—43, 45, 48, 50, 52—55, 57, 59, 62, 63, 66—70, 72—82, 84—87, 89, 92, 94—96, 98—100; 98/48, 59; ~ *la față* 45/33, 34, 40, 47, 53, 64; ~ *în obraz* 45/46; ~ *la obraz* 45/47, 58, 88; *galbîn* 45/36, 37, 44, 48, 50, 53, 60; ~ *la față* 45/35; ~ *la obraz* 45/35; *gălbin* 29/46, 52, 62
galbenă 29/32; *pată* ~, v. *pată*
galbin, v. *galben*
galbîn, v. *galben*
gata 72/89
gaură; ~ *între dinți* 67/35
gavăt 21/11, 18, 35, 37, 73, 83, 88, 90
găină 50/1, 2, 77; 83/59, 62; 141/73
gălbecios, v. *gălbegios*
gălbegiat 45/60
gălbegios 45/48, 66; *gălbecios* 45/66; *călbegios* 45/47
gălbenios 45/66
gălbin, v. *galben*
gălbinatec 29/2
gălbinicios 29/49; 45/1, 21, 42, 61, 71, 80, 89, 92
gălbinit 45/22
gălbiniu 29/57
gălbinui 29/20
gălbiu 29/30, 62
gălbui 29/69
gămălie; ~ *de cap* 6/60; *gămălia capului* 4/60
gărghie 76/35
găvălie; *găvălia capului* 4/60; 6/72
geană 37/1, 3, 7, 8, 12—14, 16, 17, 20, 22, 26—28, 30, 31, 33, 37, 38, 41, 43, 47, 53—55, 59, 61, 63, 68, 70, 76—79, 81—88, 90, 93, 95—97; 38/1—7, 9, 11—24, 26—36, 38—75, 77—100; 39/4, 8, 10, 21, 25, 27, 29, 32, 69, 71, 76, 90, 93; *geana de la ochi* 37/71; *geana de la ochiul ăl orb* 39/10; *geana de sus* 37/16; *geana ochiului* 37/20, 29, 52, 53, 70, 74, 75, 80, 91; *cu geana ochiului* 33/99; *pe sub gene* 37/74, 99; *pre sub gene* 33/44; *păr de la* ~, v. *păr*; *părul de la* ~, v. *păr*; *perii de la* ~, v. *păr*; *perii de pe* ~, v. *păr*; *părul din* ~, v. *păr*; *perișoare din* ~, v. *perișor*; *firele de pre* ~, v. *fir*; *firele din* ~, v. *fir*; *părul de la gene*, v. *păr*; *păr din gene*, v. *păr*; *rădic din gene*, *sprîncene*, v. *rădica*
gena (*a se* ~) 24/89
genos 38/36
genunche, v. *genunchi*
genunchi 128/15—20, 31, 36, 40, 42, 43, 47, 49—51, 56, 72—74, 80, 84, 85; *cununa de la* ~, v. *cunună*; *oul de la* ~, v. *ou*; *poarca de la* ~, v. *poarcă*; *roata de la* ~, v. *roată*; *ronț de la* ~, v. *ronț*; *scăfălia de la* ~, v. *scăfălie*; *scăfîrlia de la* ~, v. *scăfîrlie*; *cărica* ~*ului*, v. *cărică*; *cugla* ~*ului*, v. *cuglă*; *încheietura* ~*ului*, v. *încheietură*; *osul* ~*ului*, v. *os*; *oul* ~*ului*, v. *ou*; *roata* ~*ului*, v. *roată*; *rotura* ~*ului*, v. *rotură*; *scăfîrlia* ~*ului*, v. *scăfîrlie*; *sclăfia* ~*ului*, v. *sclăfie*; *oul lui* ~, v. *ou*; *ginunchi*; *încheietura la* ~, v. *încheietură*; *oul de la* ~, v. *ou*; *roata de la* ~, v. *roată*; *oul* ~*ului*, v. *ou*; *umărul* ~*ului*, v. *umăr*; *genunche* 128/1—15, 18, 21—48, 50—100; 132/67; *cărica de la* ~, v. *cărică*; *căriga de la* ~, v. *cărică*; *osul de la* ~, v. *os*; *oul de la* ~, v. *ou*; *oul la* ~, v. *ou*; *poarca de la* ~, v. *poarcă*; *roata de la* ~, v. *roată*; *scăfîrlia la* ~, v. *scăfîrlie*; *schefelia la* ~, v. *scăfălie*; *oul lui* ~, v. *ou*; *roata lui* ~, v. *roată*; *cărica* ~*lui*, v. *cărică*; *osul* ~*lui*, v. *os*; *oul* ~*lui*, v. *ou*; *roata* ~*ului*, v. *roată*; *sclăfia* ~*lui*, v. *sclăfie*; *ginunche*; *ronțul de la* ~, v. *ronț*; *genunchiu* 128/19, 20; *genunț* 128/100, *genunț* (pl.); *oul de la* ~, v. *ou*; *ou la* ~, v. *ou*
genunchiu, v. *genunchi*
genunț, v. *genunchi*
ger 125/39, 55; *mi-a dat* ~ *după unghii*, v. *da*
ghebos 111/45, 89
gheboșat 111/89
ghem; *stă* ~, v. *sta*
gheoacă, v. *ghioace*
gheoc, v. *ghioc*
gheoci, v. *ghioc*
gheorghe 84/57
gherebiată, v. *beregată*
gherghină 76/35—48, 51—53, 76—78, 80; *ghiorghină* 76/36, 45, 46, 48
ghilui (*a* ~) 139/2
ghioacă, v. *ghioace*
ghioace 6/11, 25, 76; ~*a capului* 6/29; *ghioacă* 6/5, 14, 71; *gheoacă* 6/7, 8; *gheoaca de la om* 6/1
ghioc 6/2, 4—6, 11, 16, 17, 21, 26, 30, 31, 69, 70, 73; ~*ul capului* 6/3, 7, 10, 20, 22, 71; *gheoc*; ~*ul capului* 6/21; *glioc* 6/15; *ghioci* 6/68, 69, 80; ~*ul capului* 6/74, 75, 80, 82, 84, 88; *gheoci*; ~*ul capului* 6/32
ghioci, v. *ghioc*
ghiorăi (*a* ~), v. *chiorăi*
ghiorghină, v. *gherghină*
ghiorlăi (*a* ~), v. *chiorăi*
ghiorțăi (*a* ~) 116/2, 3; *gliorțăi* (*a* ~) 116/3, 4
gingea, v. *gingie*
gingeană, v. *gingie*
gingei, v. *gingie*
gingeie, v. *gingie*
gingel, v. *gingie*
gingeu, v. *gingie*
gingie 70/1, 3—7, 9—12, 14, 15, 17—31, 33—40, 45, 68—79; *gingea* 70/65; *gingeană* 37/22; *gingei* 70/4, 8, 16, 28, 32; *gingeie* 70/2, 21, 29, 47, 65; *gingilă* 70/61; *gingină* 70/68; *gingel* 70/8, 13, 31, 32, 36, 39—44, 46—67, 72, 80—100; 87/31, 68, 82, 83, 87—100; *cununa gingeilor*, v. *cunună*; *cingel* 87/91; *gingeu* 70/40, 42, 49, 57
gingilă, v. *gingie*
gingină, v. *gingie*
ginunche, v. *genunchi*
ginunchi, v. *genunchi*
gib 110/59, 66, 73, 76, 80, 97; 111/4, 5, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 18, 19, 21, 22, 24—26, 28—34, 52, 58, 59, 65—67, 69—85, 87—100; ~ *de spate* 111/27, 58
gîbi (*a se* ~) 110/76, 81, 89, 90, 93; 111/58, 59, 66, 67
gîbit 111/65
gîbos 110/80; 111/80
gîbuit 111/71
gîclean, v. *gîrclean*
gîclej, v. *gîtlej*
gîcleronț 84/40
gîclez, v. *gîtlej*
gîf 96/27, 28, 35—37
gîg 57/15, 17, 22
gîgav 57/33
gîgăi (*a* ~), v. *gîgîi*
gîgîi (*a* ~) 57/22; *gîgăi* (*a* ~) 57/21, 32, 33
gîgîilă 57/12
gîgîit 57/16, 20
gîgoaie (ind. prez. 6) 57/15
gîjub 111/25
gîlc, v. *gîlcă*
gîlcă 83/5, 6, 8, 10—15, 17—19, 22—28, 30—33, 41, 44, 54, 58, 59, 68, 90; 86/1—4, 7, 9, 12, 16, 20, 22, 25, 27, 29—32, 54—61, 65—76, 81, 83—86, 92—94, 96, 99, 100; 110/9, 14, 17, 21, 22, 25, 26, 30, 31, 68—70, 72, 77, 84, 85, 92, 93, 96; ~ *în spate* 110/37, 52; ~ *în șale* 110/10; *gîlc* 86/85, 93; *gîlce* 83/14; 86/33, 80, 89, 95; *gîlci* 83/76, 87, 95; 86/88, 97; *gîlci* (plt.) 86/34, 68; *gîrclă* 83/8
gîlce, v. *gîlcă*
gîlchean, v. *gîrclean*
gîlchez, v. *gîtlej*
gîlci, v. *gîlcă*
gîlclean, v. *gîrclean*
gîlclej, v. *gîtlej*
gîlcos 83/59
gîlfet 45/90
gîlfete 83/35; 86/35
gîlloafă 86/99
gîndi (*a «se»* ~) 7/46; 149/73
gîngav 57/33, 39, 42, 46, 51, 54, 57, 59—61, 65—67, 86, 93, 97, 99; *gîngáv* 57/10, 16, 18, 24, 27, 28, 34—37, 52, 68, 69, 72, 74, 75, 77—79, 81—84, 89, 90, 94; *gîngăv* 57/5, 49, 58, 59, 62—64, 84, 85, 96, 98, 100
gîngáv, v. *gîngav*
gîngăci (*a* ~) 57/35
gîngăi (*a* ~) 57/1, 9, 19, 23, 35, 44, 49, 51, 52
gîngăit 57/4, 9, 23, 65
gîngăli (*a* ~), v. *gîngări*
gîngări (*a* ~) 57/13, 35, 29; *gîngăli* (*a* ~) 57/65
gîngărit 57/29
gîngăv, v. *gîngav*
gîngăvi (*a* ~) 57/10, 19, 28, 39, 42, 46, 49, 54, 55, 57, 58, 60, 61, 64—66, 72, 80, 85, 97; 147/91
gîngăvit 57/24, 32, 55, 88
gîrb 110/39; 111/16, 23, 35—57, 61—64, 86, 92
gîrbi (*a «se»* ~) 111/35, 38, 39, 41, 42, 45, 50, 52, 53, 58, 61—64
gîrbit 111/64
gîrbiță 76/7, 9, 12, 14, 18, 19, 23, 28, 31, 34, 69; 85/32
gîrbov 111/4, 6, 13, 16, 52, 72, 81, 93, 96, 100
gîrbovană 128/21, 25, 26, 34, 71, 72, 89, 92; 131/70, 73, 74; *stă pe gîrbovene*, v. *sta*; *gîrboveană* 128/10, 81, 82, 86; 131/16, 88; *gîrgoveană* 128/79, 93; *stă pe gîrgovene*, v. *sta*; *bîrgovană* 128/36, 39, 52, 62, 75—77, 80
gîrboveană, v. *gîrbovană*
gîrbovi (*a se* ~) 110/83; 111/35, 67
gîrc 111/84
gîrcă, v. *cîrcă*
gîrcăliod, v. *gîrcălod*
gîrcălioz, v. *gîrcălod*
gîrcălod 84/1, 2, 5, 21, 26; 85/1, 2, 26; *gîrcăliod* 84/1, 3, 4; *gîrcliod* 84/14; *grîcliod* 84/16; *gîrgălod* 84/7, 9, 12, 27, 29, 39, 45, 72; 85/9, 29, 39, 72; *gîrgăliod* 84/1; *gîrgălot* 84/28; 85/28; *gîrgliot* 84/14; 85/14; *gîrglioz* 84/60; *gîrgărot* 84/23, 85/23; *gîrgăloz* 84/45; 52, 53, 70—72; 85/45, 46, 52, 53, 70, 71; *nodul de la* ~, v. *nod*; *gîrgălioz* 84/74; 85/73; *nodul de la* ~,

v. *nod; gîrcălioz* 84/69; 85/69; *gîrchilioz* 84/69; *gîrgăroz* 84/40, 80; 85/53; *gîrgheloz* 84/74
gîrcănod 84/10
gîrchean, v. *gîrclean*
gîrchilian, v. *gîrclean*
gîrchilioz, v. *gîrcălod*
gîrclă, v. *gîlcă*
gîrclean 84/5, 8, 11, 13, 15, 17—20, 24, 30—33, 39, 50, 51, 55—57, 61, 69; 85/11, 13, 17—20, 24, 27, 28, 30, 31, 39, 43, 50, 55, 61, 74; *nodul ~ului*, v. *nod; nodul lui ~*, v. *nod; gîrchilian* 85/69; *gîrclion* 84/13; *grîclean* 84/6, 16, 22, 25, 40, 49, 51, 57, 59, 65, 86; 85/6, 49, 59, 65, 66, 86; *griclean* 84/55; *gliclean* 84/90; 85/90; *gîlclean* 85/100; *gîlchean* 84/90, 92; 85/92; *gîrchean* 84/65; 85/65; *gîtclean* 84/55; *gîclean* 82/38, 39, 41, 42, 48; 84/31, 35, 36, 38, 41, 43, 48, 55, 61—63, 74, 75, 77, 86; 85/22, 31, 38, 42, 44, 48, 58, 61, 62, 65, 77; *~ul grumazului* 84/58; *nodul de la ~*, v. *nod*
gîrclej, v. *gîtlej*
gîrclez, v. *gîtlej*
gîrcliod, v. *gîrcălod*
gîrclion, v. *gîrclean*
gîrclionț 84/32, 68; 85/32
gîrgă, v. *cîrcă*
gîrgălău 84/51; 85/51
gîrgălean 84/8
gîrgălonț, v. *gîrgăronț*
gîrgăloș 84/50
gîrgălot, v. *gîrcălod*
gîrgăloz, v. *gîrcălod*
gîrgăronț 84/47, 52; *gîrgălonț* 84/47; 85/47
gîrgărot, v. *gîrcălod*
gîrgăroz, v. *gîrcălod*
gîrgheloz, v. *gîrcălod*
gîrgliot, v. *gîrcălod*
gîrglioz, v. *gîrcălod*
gîrgoveană, v. *gîrbovană*
gîrjób 111/15, 23, 24
gîrjobi (*a se ~*) 110/23
gîrjobit 111/23
gîrlij 84/19; 85/19; *nodul ~ului*, v. *nod*
gît 82/1—4, 7—9, 12, 16, 21, 27, 29, 31, 32, 34, 36—38, 47, 50, 52, 64, 65, 69—72, 76, 80, 92; 85/9, 42, 67; 86/4; *~ul grumazului* 85/65; *mațul de la ~*, v. *mat; nod în ~*, v. *nod; nodul de la ~*, v. *nod; nodul din ~*, v. *nod; are în ~*, v. *avea; face în ~*, v. *face*
gîtcărod 85/96
gîtclean, v. *gîrclean*
gîtclej, v. *gîtlej*
gîtclez, v. *gîtlej*
gîtclionț 84/81
gîtlej 84/47, 80, 87, 94, 100; 85/66, 100; *nodul de la ~*, v. *nod; gîtclej* 84/25, 81, 94; 85/81, 83, 89, 94; *nodul ~ului*, v. *nod; gîclej* 82/46; 84/43, 86; 85/36, 52, 63; *gîlclej* 84/89; *gîrclej* 84/33; 85/39; *gîtlez* 84/87; *gîtclez* 84/89; 85/89; *gîclez* 76/86; 82/42; 84/44, 58; 85/43, 44; *gîrclez* 85/55; *grîclez* 84/67; *gîlchez* 84/92; 85/99; *glichez* 84/98; 85/93; *glighez* 85/93; *driclez* 85/93
gîtlez, v. *gîtlej*
glade 78/1—6, 10, 12, 15—26, 30, 31, 33, 35—37, 68—71, 73, 74, 79, 89; *gladie* 78/2, 3, 7, 11, 25, 28, 32
gladeș 78/8, 13, 14, 27, 32, 41
gladie, v. *glade*
gladină 78/48
glajă; ~ de ascuțit briciul 78/34
glavă 6/24
glăvățînă 6/36
glăvie 6/28; *glăvia capului* 6/27
glăvoacă 6/12
gleasnă, v. *gleznă*
gleaznă, v. *gleznă*
gleznă 136/6, 19, 36, 43, 51, 53, 56, 61, 65; 137/61; *glezna piciorului* 136/57; *gleaznă* 136/6, 38, 43, 49, 61, 73; *gleasnă; gleasna piciorului* 136/24
glichez, v. *gîtlej*
gliclean, v. *gîrclean*
glighez, v. *gîtlej*
glioc, v. *ghioc*
gliorcăi (*a ~*) 116/69
gliorțăi (*a ~*), v. *ghiorțăi*
glor 16/36
glută 83/33, 41, 51, 77, 84, 86, 92, 95; 110/32, 68, 79, 84, 91, 96; *~ în grumaz* 86/38
gluză 110/71
goală 6/27; 112/72; *scăfălie ~*, v. *scăfălie*
gob; ~ de spate 111/24
gode; cum ~ 153/90
gogoașă 110/1—3, 21, 28, 29, 40, 61, 70, 71, 77, 92; *~ în șale* 110/11
gogoșa (*a se ~*) 110/70
gogoșat 111/21, 51
gol 6/9; 67/62; 138/65; *loc ~*, v. *loc; loc ~ între dinți*, v. *loc*
golf; ~ul capului 6/58
golumb 83/60
gorăi (*a ~*), v. *corăi*
grad 146/33, 38, 69, 92, 93; *grat* 146/98
grade 78/36; 93/14
grămatist 154/42
gras 76/41, 44, 79
grasă; carnea ~, v. *carne*
grat, v. *grad*
grămătiz 154/7, 38, 54
gresă 78/10, 41
greșit 10/38
greu 153/52
greumînt 96/10, 13—15, 18, 19, 31, 69, 74; 147/35; 153/45, 55, 65; *~ în piept* 96/24
greutate 96/1—4, 7, 15, 16, 18, 20, 23, 70—73; 100/23
griclean, v. *gîrclean*
gripă 53/4, 80, 88
grîclean, v. *gîrclean*
grîclez, v. *gîtlej*
grîcliod, v. *gîrcălod*
groapă; groapa de la ochi 25/46, 78; *~ între dinți* 67/66; *groapa palmei* 119/42, 44, 66, 71, 100; *gropile de la cap* 25/71
groasă 58/76; *carnea ~*, v. *carne; pulpa ~*, v. *pulpă*
grop; ~ul palmei 119/8, 18, 28, 33, 36, 37, 68
gropăniță 108/83, 90; *gropiniță* 108/90
gropiniță, v. *gropăniță*
gros 57/22; *~ la buze* 72/23; *degetul ăl ~*, v. *deget; piciorul ăl ~*, v. *picior*
grumaz 82/9, 21, 24, 32—34, 36—100; 83/80; 84/28, 31, 57; 85/41, 44, 46, 48, 53—56, 60, 63, 64, 78, 88, 91; 86/65, 77; *beșică la ~*, v. *beșică; duda de la ~*, v. *dudă; duda ~ului*, v. *dudă; gîcleanul ~ului*, v. *gîrclean; gîtul ~ului*, v. *gît; glută în ~*, v. *glută; gușa de la ~*, v. *gușă; hîrte la ~*, v. *hîrț; hîrț în ~*, v. *hîrț; lăturoaie în ~*, v. *lăturoaie; nod la ~*, v. *nod; nodul de la ~*, v. *nod; nodul din ~*, v. *nod; nodul ~ului*, v. *nod; osul de la ~*, v. *os; osul ~ului*, v. *os*
grumăzos 83/77
grumb 12/31, 73
grumbă 13/73
grumbuț 12/31
gubav 111/90; 122/89—91
gubăvă 123/89—91
gujbilită 139/57
gunoaie 26/69
gură 64/1, 36, 56; 74/15, 21, 24, 30, 44; 82/90; 85/36; 152/37; *ocoli la ~*, v. *ocol; ocoli la coturile gurii*, v. *ocol; strungă în ~*, v. *strungă; zobele la ~*, v. *zăbală; fac din ~*, v. *face*
gurui (*a ~*) 116/72
gușat 83/1—4, 6—12, 14—17, 20—38, 44, 56, 60, 67—70, 83, 87, 90, 95
gușă 76/12, 14, 50, 57, 64, 65, 70; 82/5, 6, 8, 10—15, 17—28, 30—33, 35—37, 68—71, 73—90; 83/1—9, 12, 14, 16, 17, 21, 24, 28—30, 32, 34—50, 52—55, 57—94, 96—100; 85/22, 41; 86/10; 110/89; *gușa de la grumaz* 76/58; *boală de ~*, v. *boală; îmflătură la ~*, v. *îmflătură; nod de la ~*, v. *nod; osul din ~*, v. *os; să-i dea în ~*, v. *da; gușe* 83/50, 56
gușe, v. *gușă*
gutănar, v. *guturai*
gutînar, v. *guturai*
gutînare, v. *guturai*
gutular, v. *guturai*
gutunar, v. *guturai*
gutunare, v. *guturai*
gutunoaie, v. *guturai*
guturai 53/25, 29, 47, 50, 65, 68, 70, 83; *gutular* 53/75; *gutunar* 53/6, 7, 13, 27—29, 32, 34, 68, 72, 92; *gutănar* 53/8; *gutînar* 53/23, 24, 35, 68; *gutunare* 53/49, 64, 81, 88; *gutînare* 53/12, 14, 18, 19, 63; *gutunoaie* 53/58; *butunar* 53/27; *guturar* 52/91, 95; 53/26, 30, 31, 69, 73, 74, 91, 93—95; *cuturar* 53/71; *guturoaie* 53/58
guturar, v. *guturai*
guturoaie, v. *guturai*

H

hai 37/37
ham 40/56
hantinevragic 143/45
harm, v. *arm*
hasmă, v. *astmă*
hă 33/4
hăbăuc 155/72
hălăuni (*a se~*); *~ la cap* 147/71
hiț 146/72
hîrb 69/6
hîrcior, v. *urcior*
hîrte, v. *hîrț*
hîrț; ~ în grumaz 86/45; *hîrte; ~ la grumaz* 86/79
hodîlcăi (*a ~*) 127/46, 64; *odîlcăi* (*a ~*) 127/46; *odîncăi* (*a ~*) 127/59
hodîrnog 127/34, 61, 64, 89
hodoroagă 123/34
hodorog; ~ de mînă 122/34
horă 80/39
hu 131/89
hului (*a se ~*) 151/58, 59, 62; *hurlui* (*a se ~*) 151/79
huluit 151/56, 57, 59, 95, 96, 98; *huruit* 151/60, 70, 89—92
huluitură 151/62
hurăi (*a ~*), v. *urăi*
hurlui (*a se ~*), v. *hului*
huruit, v. *huluit*
hurzor, v. *urcior*

I

ia 20/34
iaca, v. *iacă*
iacă 111/51; *iaca* 9/27; 148/36
iară 122/53
iaura (*a ~*) 147/84
iefiticos, v. *iefticos*
ieftică 58/59; 97/5, 7, 13, 14, 27, 32—35, 38, 42, 49, 50, 52, 55—57, 59, 62, 64, 65, 68, 79, 86, 100; 99/78; *ioftică* 97/6; *iuftică* 97/6; *eftică* 97/24, 29, 56, 57, 83; *beteag de ~*, v. *beteag; ieptică* 97/8, 35—37, 39—48, 51, 53, 55, 58, 62, 63, 66—68, 76, 77, 97—99; 99/63; *cu ~* 98/43; *îi cu ~* 98/63; *biteag de ~*, v. *beteag; eptică* 97/38; *iptică* 97/54
iefticoasă 99/5—7, 14, 27, 33, 34, 50, 52, 55—57, 59, 62, 65, 68, 86, 100; *efticoasă* 99/24, 29, 32, 38, 49, 63, 83; *ifticoasă* 99/13; *iepticoasă* 99/8, 35—37, 39—48, 51, 53, 55, 58, 62, 66, 67, 76, 77, 97—99; *epticoasă* 99/38; *ipticoasă* 99/54; *iufticoasă* 99/6
iefticos 98/5, 7, 14, 27, 33, 34, 38, 49, 50, 52, 55, 57, 59, 62, 64, 65, 68, 86, 100; *efticos* 98/24, 29, 32, 38, 56, 83; *iefiticos* 98/78; *iepticos* 98/8, 35—37, 39—45, 47, 48, 51, 53, 58, 66, 67, 76, 77, 97—99; *epticos* 98/38; *ipticos* 98/54; *iufticos* 98/6
ieptică, v. *ieftică*
iepticoasă, v. *iefticoasă*
iepticos, v. *iefticos*
iepure 52/36; 93/67, 73; 131/50
iernie 151/58
ieșcuță 69/58
ieși (*a ~*) 5/51; 20/1, 76; 47/64; 48/41, 46, 67; 50/97; 51/21; 52/19, 42; 67/66; 89/6; 110/76; 111/62; 116/2—4, 16, 24, 28
ifticoasa, v. *iefticoasă*
ijecțe, v. *injecție*
ijecție, v. *injecție*
ilenar, v. *inelar*
ima (*a se ~*) 114/2
imfui (*a ~*) 141/61
imos 22/6
indosicat 114/94
inel 36/49; *degetul al cu ~*, v. *deget*
inelar 124/4, 24, 26, 29, 32—34, 41, 63, 67, 75, 81, 82, 87, 97, 98, 100; *ilenar* 124/31
infirm 120/84
inigel, v. *negel*
inigoci 40/26
inimă 100/2, 3, 17, 24, 27, 40, 42; 112/72; 115/12; *bătaie de ~*, v. *bătaie; batere de ~*, v. *batere; zbatere de ~*, v. *zbatere; bai la ~*, v. *bai; i se pune pre ~*, v. *pune*
injecta (*a ~*) 140/39
injecțe, v. *injecție*
injecție 140/10, 21, 64; 141/1, 3—5, 7, 23—27, 29, 32, 33, 35—46, 48—57, 59—62, 61—67, 69—71, 73, 74, 77, 81, 84—86, 89, 93; *injecțe* 141/1, 4, 6, 8—11, 13, 15—22, 28, 30, 34, 47, 48, 51, 55, 63, 68, 69, 73, 76, 78—89, 92—94, 96, 99, 100; *inzecție* 141/2, 3, 12, 14, 46, 56, 58; *inzecțe* 141/2, 51; *ijecție* 141/31, 70, 72, 80, 92, 94; *ijecțe* 141/30, 72, 74, 75, 83, 90, 91, 95, 98
intosticat 114/67
intosticație 114/67
invalid 120/51
inzecțe, v. *injecție*
inzecție, v. *injecție*
ioftică, v. *ieftică*
iptică, v. *ieftică*
ipticoasă, v. *iefticoasă*
ipticos, v. *iefticos*
isenț 87/4
iu 89/34
iuftică, v. *ieftică*
iufticoasă, v. *iefticoasă*
iufticos, v. *iefticos*
iute 53/72; 104/73
izdat 93/21

Î

îmbătrîni (*a ~*) 9/59
îmbla (*a ~*) 122/38; 136/6; 155/43
îmboțită 139/57
îmfla (*a «se» ~*) 5/9; 65/5, 10—12, 14, 15, 17—20, 22—25, 27, 28, 30, 32—38, 40, 41, 44—46, 48, 51—53, 68, 76—78, 80, 85; 86/22; 125/68,
îmflătură; ~ la gușă 83/33
împestrițat 50/55
împiedecată; îi cu limba ~, v. *limbă*
împiedica (*a se ~*) 57/24, 78
împietri (*a se ~*) 114/63
împietrit 114/63
împînzuit 35/36
împoncat; se uită ~, v. *uita*
împoncișat 32/24
împonciuri (*a se ~*) 32/2
împreuna (*a ~*) 37/37
impuia (*a se ~*) 22/29
împunge (*a «se» ~*) 40/56; 140/15, 17, 20, 22; 141/22; *~ bube* 140/64; *~ bubele* 140/61; *~ de bube* 140/56
împuns 140/15
împuțit 18/20
înainte 8/24; 33/57
încărunți (*a ~*) 9/1—9, 12—14, 17, 18, 21—24, 28—30, 33, 34, 43, 53—57, 60, 61, 67, 69—72, 79, 81, 85, 87, 88, 94; *începe ~* 9/1, 38; *a început ~* 9/84; *prinde ~* 9/45, 79; *cărunți* (*a ~*) 9/4, 9—11, 13, 16, 17, 19, 23—25, 27, 28, 31—33, 35—53, 57—59, 62—71, 73—78, 80—86, 88—100; *încep ~* 9/36, 52; *începe ~* 9/35, 40, 44, 59, 63, 64, 77, 85, 86, 88, 90, 92, 93; *prinde ~* 9/58, 87
începe (*a «se» ~*) 147/15; *~ a albi*, v. *albi; ~ să cărunțească*, v. *încărunți; ~ a încărunți*, v. *încărunți; ~ să încărunțească*, v. *încărunți; ~ a sîvi*, v. *sîvi; ~ să surească pe cap*, v. *suri*
încet; vorbesc ~, v. *vorbi*
încheietură 118/29, 63; 136/1, 2, 4, 9, 16, 26, 28, 34, 36, 37, 41—43, 49, 53, 55, 57, 61, 63, 67, 69, 70, 73, 79, 81, 83, 85, 86, 88, 90, 93—95, 97—100; 137/51, 63; *~de la căpută* 136/60; *~ de la cioi* 136/68; *~ de la fășurătoare* 136/33; *~ de la nodeie* 136/76; *~ de la nodeu* 136/33, 34, 45, 46, 75, 77, 88; *~ de la nodiț* 136/7, 11, 18, 35; *~ de la picior* 136/31, 52; *~ la înfășurătoare* 136/32; *~ la nodiț* 136/27; *încheietura de jos* 136/89; *încheietura de la lăpuc* 136/63; *încheietura de la lăpugul piciorului* 136/87; *încheietura de la nodeie* 136/44, 64, 96; *încheietura de la nodeu* 136/37, 39, 40, 48, 50, 66, 78; *încheietura de la nodiț* 136/10, 12, 15; *încheietura de la nodiță* 136/13; *încheietura de la nodițe* 136/24; *încheietura de la picior* 136/23, 51, 54, 93; *încheietura de la talpă* 136/71; *încheietura la ginunchi* 129/13; *încheietura înfășurătorii* 136/29; *încheietura la nodiț* 136/1, 14; *încheietura la nodițe* 136/25; *încheietura genunchiului* 129/2; *încheietura lăpucului* 136/62; *încheietura lăpugului* 136/80; *încheietura nodeielor* 136/91; *încheietura nodeului* 136/59, 65, 84; *încheietura nodiței* 136/8; *încheietura nodițelor* 136/20; *încheietura nodițului* 136/17; *încheietura piciorului* 136/2, 21, 22, 38, 44, 46, 47, 57—59, 71, 72, 92, 96; *încheietura piciorului la nodiț* 136/3; *ouăle încheieturii*, v. *ou; zgîrcituri la încheieturi*, v. *zgîrci; cheietură* 136/27
încheptura (*a se ~*) 82/36
închiciuroasă 133/36
închide (*a «se» ~*) 67/4; 114/72
închilozat 122/17, 20, 45, 49, 62, 71, 72, 90, 92, 94
închilozată 123/20, 45, 46, 49, 71, 72, 90
închilozit 122/62

închis 29/32; 114/72, 97; ~ *la pîntece* 114/5, ~ *la maţe* 114/91
încimpit; stă ~, v. *sta*
încimpiu; stă ~, v. *sta*
încîlcit 16/20
încîrciorat 16/17
încîrciorit 16/10; ~ *de şale* 111/10
încîrni (*a se* ~) 110/94; 111/58, 67
încîrnit 16/43
încoace 61/32; *încoacea* 148/36
încoacea, v. *încoace*
încocorat 16/8, 13, 19, 69, 70, 73, 86
încocorată 17/19, 70, 73, 86
încocorită 17/14, 18
încocorît 16/14, 18
încolo 133/93
încoveia (*a se* ~) 111/35
încreţătură, v. *încreţitura*
încreţi (*a «se»* ~) 24/1—100; 48/53, 59
încreţit 16/4, 16, 20, 25, 48, 54, 62
încreţită 17/16, 24, 89; 24/89; 48/80
încreţitură 48/3, 6, 7, 13, 17, 20, 24, 32, 38, 41, 42, 51, 54, 56, 57, 61, 64, 76, 83, 85, 89, 99, 100; *încreţătură* 48/65, 98; *creţătură* 48/63
încreţura (*a* ~) 24/81
încroşna (*a se* ~) 104/11
încruceat 32/95, 96, 100
încruciş; se uită ~, v. *uita*
încrucişat 32/8
încrunta (*a «se»* ~) 25/18, 44, 72, 84
încuia (*a se* ~) 114/36, 41, 43, 48, 51, 53, 57, 72
încuiat 114/1, 3, 22, 24, 25, 27, 29—31, 33, 34, 36—100; *încuiet* 114/86
încuiet, v. *încuiat*
îndelunga (*a* ~) 57/34
îndesa (*a se* ~) 15/56
îndesată 15/60
îndirepta (*a* ~), v. *îndrepta*
îndolat, v. *ondulat*
îndrăcit 152/37
îndrepta (*a* ~) 111/58; 139/26, 29, 31, 84; *îndirepta* (*a* ~) 139/12, 28, 39, 42, 50, 97
îneca (*a se* ~) 84/57
înfăşărătoare, v. *înfăşurătoare*
înfăşura (*a* ~) 136/36
înfăşurătoare 136/25, 30, 32, 36, 69, 73; 137/29, 33; ~*a piciorului* 136/33; *încheietură la* ~, v. *încheietură; încheietura înfăşurătorii*, v. *încheietură; înfăşărătoare;* ~ *a lui picior* 136/31; *făşurătoare* 136/30; *încheietură de la* ~, v. *încheietură; făşărătoare* 136/69
înfiera (*a* ~) 140/59
înfierbinţeală 146/83, 92, 93, 95; *înfierbinţeli* (pl.) 146/89, 91, 94
înfiripat 70/70
înfoca (*a se* ~) 146/80
înfocat 146/73, 89
înfocuit 146/42
înfoiat 16/29
înfoiată 133/57
infrînat 74/8, 18, 23
înfrînătură 74/23, 24
înfunda (*a* ~) 52/66
îngălbinit 45/28
îngheţa (*a* ~) 125/11, 32, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 54, 56, 59, 62, 65, 67, 69, 71—74, 76, 79—81, 83—85, 89—92, 94, 97—100
înghiţit; de ~ 143/34
înghiţită 148/4
înghiţitoare 84/91, 100; 85/11, 13, 15, 16, 20, 25, 34, 69, 71, 74, 82, 88, 90, 95
îngîrbi (*a se* ~) 110/86; 111/49, 51, 62
îngîrbit 111/49, 86
îngîrbitură 110/49
înglimpa (*a* ~) 26/31, 69; 69/6, 9—11, 14, 15, 18, 27—30, 31, 34, 36, 37; *înglîmpa* (*a* ~) 69/51, 52
înglîmpa (*a* ~), v. *înglimpa*
îngroşa (*a se* ~) 57/21
înmulţi (*a se* ~) 21/73
inschilozat 122/32
inschilozată 123/32
inschilozită 123/62
înspica (*a* ~); ~ *cu alb* 9/22
insura (*a se* ~) 79/43
întări (*a se* ~) 114/1
întinde (*a* ~) 139/1—4, 7—12, 15—18, 20, 22, 23, 25, 34, 35, 38, 40—49, 51—54, 56—59, 61, 63—65, 67—75, 76—100
întins 138/1, 2, 9, 10, 13, 68, 94, 95; 139/1
întreg; nu-i ~ *la minte*, v. *fi*
întreochiat 32/45, 46, 99; *întrochiat* 32/28, 36, 45, 52; *se uită* ~, v. *uita*
întrochiat, v. *întreochiat*
întrocnat, v. *întrognat*
întrognat 52/61; 53/56, 60, 61, 63; *întrocnat* 53/20; *întronat* 52/62; 53/49, 57, 62, 64, 67, 88
întronat, v. *întrognat*
întruna 115/40
înuntru 115/43
învălui (*a* ~) 147/77
învăluit 147/80; ~ *la cap* 147/35
învînătoţi 28/92
învîrtitură; învîrtitura capului 4/73
îrcior, v. *urcior*
îrdor, v. *urcior*

J

jap, v. *zap*
jăpuşeală, v. *zăpuşeală*
jdor, v. *urcior*
jghirăi (*a se* ~) 89/15
jigăreţi (pl.), v. *jigăriţă*
jigări (pl.) 95/46, 52
jigăriţ, v. *jigăriţă*
jigăriţă 95/8, 9, 12, 14, 18, 24, 26—42, 45, 47—50, 56, 57, 62—64, 68—82, 84—89, 93, 96—99; *jighiriţă* 95/19; *jigăriţ* 95/34, 40; *jigăreţi* (pl.) 95/15, 20
jighiriţă, v. *jigăriţă*
jîglon 84/79
jîmb 66/82, 87
joc 80/39, 54; *de* ~ 80/52, 66; *bătaie de* ~, v. *bătaie*
jos 4/45; 37/78; 38/29, 80; 70/49; 104/4; 136/66; 151/11; 152/78; *încheietura de* ~, v. *încheietură; pulpă de* ~, v. *pulpă; pulpea de* ~, v. *pulpă; sprînceană de* ~, v. *sprînceană; ţîmpul din* ~, v. *ţîmp*
jubără, v. *jubră*
jubră 48/71, 93, 100; 74/25; *jubără* 48/21
jubriţă 40/10; 48/100
juca (*a «se»* ~) 50/65; 74/34; *de jucat* 80/37
judecată 7/92
jui 50/13; 79/59, 60, 67
jumătate; cu ~ *de ochi* 33/58; *pe* ~ 122/40
jung, v. *junghi*
junghetură 4/32, 73, 78; 103/24; *junghitură* 4/21, 23, 24
junghi 103/2—4, 7, 9, 16, 29—33, 35—37, 39—44, 46—75, 78—100; *jung* 103/50, 67, 98; *junghiu* 103/1, 3—6, 8, 10—15, 17—28, 32, 34, 35, 38, 41, 45, 52, 76—78
junghie 103/8, 40
junghitură, v. *junghetură*
junghiu, v. *junghi*
jungur, v. *jungure*
jungure 103/35, 54, 57; *jungur* 103/57
jur 106/46
juvini (*a «se»* ~) 89/30

L

ladă; lada pieptului 93/97
lat; dinţii ăi laţi, v. *dinte*
lată 133/59
latură 150/46; *lături* 83/51; *cu* ~*a* 33/63; *o* ~ *de obraz* 46/98; *lături* (pl.) 74/58
lăbăda (*a* ~), v. *lăpăda*
lăpăda (*a* ~) 50/2; 95/21; 98/51; 117/3—5, 8, 18, 34, 74; 148/86; *lăbăda* (*a* ~) 117/21; 148/4
lăpotiţă, v. *lopătiţă*
lăpuc, v. *lăpug*
lăpug 134/64; 136/52, 53, 66; *încheietura* ~*ului*, v. *încheietură; încheietura de la* ~*ul piciorului*, v. *încheietură; oul de la* ~, v. *ou; lăpuc* 136/62; *încheietura de la* ~, v. *încheietură; încheietura* ~*ului*, v. *încheietură*
lăsa (*a* ~) 20/91; 88/86; 89/17; 152/59
lături, v. *latură*
lăturiş 33/38
lăturiu; se uită ~, v. *uita*
lăturoaie 86/2, 3, 6, 11, 14, 18, 19, 26, 27, 52, 62, 64; ~ *în grumaz* 86/64; *lăturoaie* (pl.) 86/42; *lăturoană* 86/57; *lăturoi* 83/45; 86/5, 8, 10, 13, 15, 17, 23, 24, 27, 28, 33—35, 39, 41, 43—51, 65, 77, 78, 87, 99; *lăturoi* (pl.) 86/24, 63; *luturoaie* 86/40; *luturoi* 86/12, 21, 39
lăturoană, v. *lăturoaie*
lăturoi, v. *lăturoaie*
lăuzi (*a* ~) 147/7, 9
leac 142/10, 19, 49, 50, 54, 55, 58, 62, 63, 66, 69—84, 86—100;
leacuri (pl.) 142/3, 5, 32, 36, 46, 47, 51, 53, 56, 57, 59—61, 64, 65, 67, 85
leagăn 104/6
legătură 136/70
lemn; ciung de ~, v. *ciung*
leneş 18/20
lespede 69/37
leşina (*a* ~) 153/1—4, 6—69, 72—74, 76—81, 84—86, 89, 91, 93, 94, 99; *leşuna* (*a* ~) 153/45; *linişa* (*a* ~) 153/54
leşuna (*a* ~), v. *leşina*
letedă 138/92
licni (*a* ~) 118/16, 31, 49, 53, 68, 74, 75; *limni* (*a* ~) 118/74
ligă 51/1—6, 10, 11, 15—17, 20—22, 25, 26
limbaj 98/61; 143/68
limbă 57/24, 78; *cicul de la* ~, v. *cic; îi cu limba flocoasă* 57/10, 48; *îi cu limba prinsă* 57/41, 46—48, 51, 58, 87; *îi cu limba împiedecată* 57/51; *vîrful la* ~, v. *vîrf; vîrv de* ~, v. *vîrf; vîrvul de la* ~, v. *vîrf; vîrvul la* ~, v. *vîrf; vîrful limbii*, v. *vîrf; vîrvul limbii*, v. *vîrf; vîr la* ~, v. *vîrf; vîrul limbii*, v. *vîrf; vorbeşte pe* ~, v. *vorbi; vorbeşte pre* ~, v. *vorbi; vorbeşte cu vîrful limbii*, v. *vorbi; vorbeşte pe vîrvul limbii*, v. *vorbi; vorbeşte în vîrful limbii*, v. *vorbi; vorbeşte în* ~, v. *vorbi; vorbeşte prin* ~, v. *vorbi; vorbeşte cu limba între dinţi*, v. *vorbi*
limbăreţ 57/54
limbos 57/53
limbut 57/7, 11, 31, 35, 41, 43, 49, 50, 55, 56, 59, 60, 69, 73, 75, 79, 81, 84, 86
limni (*a* ~), v. *licni*
limpede 28/77; 138/43, 98
lin 138/37, 47, 70
lină 138/47
lindină 20/1—100; ~ *de păduche* 20/33; ~ *a lui păduchi* 20/61
linge (*a* ~) 139/83
lingoare 149/33, 38, 42, 53; *lungoare* 115/94; 147/85; 149/33, 34, 37—39, 41, 43, 45, 47—53, 55, 57—60, 63—67, 70, 77, 78, 80, 81, 84—86, 91—94, 99, 100; *lumboare* 149/49
linişa (*a* ~), v. *leşina*
lins 138/13, 37, 42, 46, 47, 56, 57, 64, 80, 81, 83—85, 88—90, 92, 93, 97; 139/83
linsă 17/19; 78/89
lipin 110/63
lipsă 114/4, 6, 14, 18, 23, 28; 122/50
lînă 17/13
loc 19/31; 32/33; 50/44; 54/46; 118/40, 45, 58, 93; 138/76; ~ *gol* 67/18, 29; ~ *gol între dinţi* 67/32; ~ *moale* 4/99
lomure 35/14
lopată 66/19, 73; ~ *de la mînă* 106/10; *lopata umerului* 106/65
lopătar 66/33, 80
lopătiţă 106/1, 3, 4, 10, 12, 14, 15, 17—25, 28, 29, 31, 33—43, 45—48, 50—56, 65, 68—71, 73—98, 100; *lăpotiţă* 106/6, 8, 13; *lopotiţă* 106/2, 5, 11, 27, 30, 32, 44, 49, 57, 58, 60, 62—65, 69, 70, 72, 73, 83; 133/11; *lópotiţă* 106/59, 61, 66, 67, 99
lopotiţă, v. *lopătiţă*
lópotiţă, v. *lopătiţă*
lopoţică; ~ *la mîini* 106/2
lovi (*a «se»* ~) 5/11; 36/4, 6; 55/71; 136/56; 137/66; 152/51, 62; 153/55
lua (*a* ~) 4/23; 27/20; 44/14, 28; 104/6, 11; 143/49; 154/66; ~ *asudorile* 109/64
lucra (*a* ~) 60/31
lucru 54/46; 148/91; ~ *rău* 152/17, 20; ~*l ăl rău* 152/15; *nebun de* ~, v. *nebun; slab de* ~, v. *slab*
ludaie 6/54
luft 114/41
lumboare, v. *lingoare*
lume 34/99
lumină 35/41, 60; 36/7, 23, 30—32, 35, 38, 41, 48, 50, 51, 65—67, 78, 80, 82, 84, 89, 90, 93, 98, 99; *lumina ochiului* 35/32, 42, 44, 45; 36/9, 11, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27, 34, 36—40, 42, 43, 45—47, 49, 52—54, 57—66, 68—77, 79, 81, 83, 85—88, 92—94, 96, 97, 100; *lumina de la ochi* 36/28, 33, 44, 55; *lumina ochilor* 36/91; *lumina oichiului* 36/56; *stea pre* ~, v. *stea*
lunatic 79/94
lună 23/39; 79/94
lung 17/60; 48/54; 56/58; *degetul al* ~, v. *deget*
lungă 11/90; 149/80, 81
lungoare, v. *lingoare*
luturoaie, v. *lăturoaie*
luturoi, v. *lăturoaie*

M

macăr; ~ *ce* 76/47
madaş 51/39
madoşă 51/50
mai 94/64, 66, 71, 80—84, 89—96, 98—100
maistor 77/31, 53
mamă 64/56
mandulă 86/1, 3, 4, 6, 9—11, 18—20, 22—26, 28, 30—37, 39—41, 44, 46, 50, 52—56, 58, 60, 61, 64, 65, 67—73, 77, 81, 83—87, 90, 92, 98, 100; *măndulă* 86/2, 5, 14, 16, 17, 27, 29, 38, 40, 42, 47, 49—53, 57, 59, 66, 70, 72, 74, 76, 78—80, 82, 83, 88—91, 93, 94, 97, 99; *mîndulă* 86/3
maramă 44/38; 58/60, 95; *măramă* 58/99; *năramă* 58/76; *nărhamă* 58/83, 91
mare 35/29; 51/28, 86; 69/52; 72/14; 76/78; 94/81; 110/32; 113/63; 114/4, 6; 137/73; *căldură* ~, v. *căldură; călduri mari*, v. *căldură; creierul* ~, v. *creier; creiul* ~, v. *creier; crelul (al)* ~, v. *creier; crerul* ~, v. *creier; crerii mari*, v. *creier; degetul ăl* ~, v. *deget; dinţii ăi mari*, v. *dinte; foc* ~, v. *foc;* ~ *foc*, v. *foc; măseaua a* ~, v. *măsea; podul lui degetul ăl* ~, v. *pod; pulpa* ~, v. *pulpă; pulpea de la degetul ăl* ~, v. *pulpă; pe* ~ 4/73; 23/85, 90, 91, 95; 37/35; 86/4; 89/22; 133/31, 148/69; *pre* ~ 9/11; 29/77; 34/77; 93/52; 127/52; 133/8
marvă 48/54; 115/58
masă 68/6, 10, 11, 15, 20, 25, 28, 30, 31, 34, 68, 77; 138/2, 51, 57, 76
maţ 116/17, 36, 51, 63; 150/10, 24, 66; 151/4, 11, 37, 51, 54, 65, 79; ~*ul de la gît* 85/16; ~*ul stomacului* 85/70; *bizîrul de la* ~*e*, v. *bizîr; chimeaşa după* ~*e*, v. *chimeaşă; colită la* ~*e*, v. *colită; pieliţa de la* ~*e*, v. *pieliţă; penuşul* ~*elor*, v. *pănuş; piele de la* ~*e*, v. *piele; pînza de la* ~*e*, v. *pînză; închis la* ~*e*, v. *închis*
mau 98/13; 147/30
măcrişat 29/54
mădúă, v. *măduvă*
mădúfă, v. *măduvă*
mădúgă, v. *măduvă*
mădúhă, v. *măduvă*
măduvă 92/57, 65, 93; *mădúvă* 92/1, 10, 16, 55, 57, 59, 60, 65—68, 74, 80, 90, 92, 100; *mădúfă* 92/59, 73; *mădúhă* 92/1, 20, 29, 56, 60, 61, 67, 69—74, 79, 82, 83, 88—95, 99, 100; *mădúgă* 92/2, 32—55, 58, 62—65, 84—87, 97, 98; 105/58; *mădúga osului* 92/53, 96; *mădúă* 92/6, 8, 10, 11, 13—15, 17—25, 27, 28, 30, 31, 74; *mădúa osului* 92/12; *modúvă* 92/2—4, 7, 9, 26; *modúă* 92/3—5; *mudúvă* 92/2
mădúvă, v. *măduvă*
mălai; ~ *în spate* 110/75
mălare 149/72
mălăcsi (*a* ~) 153/54—57
mălăcsit 60/57, 59, 66
măndulă, v. *mandulă*
măr 47/4, 12, 23, 76; 84/57, 59; ~ *de mînă* 119/25; ~ *de palmă* 119/34; ~*ul bucii* 47/28, 42, 47, 68; ~*ul de la bucă* 47/14, 51; ~*ul de la obraz* 47/24, 28, 35, 41, 44, 77; ~*ul degetului* 119/11; ~*ul de la mînă* 119/40, 44, 51, 77; ~*ul de la palmă* 119/13, 23, 28, 47; ~*ul din faţă* 47/43; ~*ul din palmă* 119/6, 43; ~*ul dupre obraz* 47/76; ~*ul feţei* 47/31, 36; ~*ul la mînă* 119/14; ~*ul la obraz* 47/13; ~*ul la palmă* 119/14; ~*ul lui Adam* 84/38, 42, 57, 93, 100; ~*ul lui Avram* 84/73; ~*ul lui palmă* 119/31; ~*ul mîinii* 119/8, 10, 15, 17, 20—22, 25, 26, 45; ~*ul obrazului* 47/1, 3, 5, 6, 8, 10, 11, 15—22, 25—27, 30—34, 37, 38, 40, 47, 48, 56, 70; ~*ul ochiului* 47/39; ~*ul palmei* 119/5, 12, 18, 19, 24, 27, 28, 30, 32—42, 47, 48, 68, 76
măramă, v. *maramă*
mărămuţă 58/49, 50, 55, 57, 59, 65—67, 99, 100
mărgeauă 35/91
măruntă 50/45
măsai 58/26
măsea 68/1, 21, 22, 25, 26, 30, 31, 34, 38, 39, 43—48, 52, 68—71, 73—84, 88—90, 92, 95, 100; ~ *măselară* 68/73; *colţ de* ~, v. *colţ; pod de* ~, v. *pod; podul măselei*, v. *pod; măseauă* 68/1—24, 27—29, 31—69, 72, 73, 75, 83, 85—87, 90, 91, 93, 94, 96—100; *măseaua minţii* 68/23, 32, 74, 75, 79—81, 88, 92, 93; *măseaua de minte* 68/1, 4, 6, 7, 9, 18, 19, 23, 24, 27, 28, 30, 31, 33, 37, 42, 43, 63, 67, 68, 78, 84, 86, 96, 100; *măseaua a mare* 68/21, 76; *măseaua din capăt* 68/12, 89; *măseaua din cot* 68/15; *măseaua din fund* 68/8, 16, 32, 68, 70, 84, 88; *colţ de* ~, v. *colţ; pod de* ~, v. *pod; podul de la* ~, v. *pod; ţandură de* ~, v. *ţandură*
măseauă, v. *măsea*
măselară; măsea ~, v. *măsea*
mătreaţă 20/29; 22/2—11, 13, 14, 16, 18—21, 23—75, 77—100

mătrice 114/60, 67
mecî (*a «se»* ~) 118/14, 15, 21, 29
mecît 118/2
medăţin, v. *mediţin*
medăţină, v. *mediţin*
medical 114/21
medicament 142/1—4, 6, 7, 10, 11, 13—15, 19, 20, 23, 24, 32, 34, 35, 37, 38, 40—49, 51—55, 57, 58, 63, 64, 66, 67, 69, 73, 77—79, 83—86, 88—90, 93; *medicăment* 142/80, 92, 94; *midicament* 142/27; *midicăment* 142/69, 92; *mendicament* 142/68
medicăment, v. *medicament*
mediţin 142/8, 52, 73; *mediţinuri* (pl.) 142/35, 42, 44, 50, 54, 89; *medăţin* 142/49; *medăţină* 142/6; *mediţină* 142/33, 51, 52, 81; *meidăţinuri* (pl.) 142/5; *medoţinuri* (pl.) 142/4; *meduţin* 142/3, 38; *meduţină* 142/4; *meliţină* 142/29; *meluţină* 142/38, 68; *meluţinuri* (pl.) 142/73; *midiţin* 142/28; *midiţină* 142/18, 81; *midoţin* 142/9; *midţinuri* (pl.) 142/78; *miduţin* 142/3, 14, 73; *miduţină* 142/2, 3, 13, 27; *miguţină* 142/32; *miloţin* 142/31; *miluţimă* 142/21, 26; *miluţin* 142/15, 17, 78; *miluţinuri* (pl.) 142/10, 20, 85; *miluţină* 142/11, 16, 20, 22, 25, 33, 34
mediocru 32/47
mediţină, v. *mediţin*
meduţin, v. *mediţin*
meduţină, v. *mediţin*
melci 4/37; ~*ul ochiului* 36/37
melci (*a* ~), v. *mleci*
meliţină, v. *mediţin*
meluţină, v. *mediţin*
mendicament, v. *medicament*
mental 155/21
mere (*a* ~) 115/40
mereu 18/63; *spun* ~, v. *spune; şoptesc* ~, v. *şopti; vorbesc* ~, v. *vorbi; vorbesc mai* ~, v. *vorbi*
mereuţ; vorbesc ~, v. *vorbi; meriuţ; vorbesc* ~, v. *vorbi*
merge 18/63; 52/6, 7, 15, 20; 53/12; 114/91, 97; 140/10, 69, 77; ~ *apa* 109/12
meriuţ, v. *mereuţ*
meriuţel; vorbesc ~, v. *vorbi*
mesteca (*a* ~) 64/1—8, 10—15, 17—21, 25—34, 36—77, 79—100; *misteca* (*a* ~) 64/20
meţovină 149/7
meu 113/38
miaţă 149/2, 5, 6, 10, 11, 13—15, 17, 20, 24, 27; *boală de* ~, v. *boală*
mic 5/29; 7/92; 32/38; 36/52; 137/73; *capul ăl* ~, v. *cap; creierul* ~, v. *creier; creierul al* ~, v. *creier; creiul* ~, v. *creier; crelul* ~, v. *creier; crelul al* ~, v. *creier; crerul* ~, v. *creier; crerii* ~*i*, v. *creier; degetul al* ~, v. *deget; moalele ăl* ~, v. *moale; socacul al* ~, v. *socac*
mică 51/93; 85/37; 110/32; 114/6; 122/38; *cîrpă* ~, v. *cîrpă; cîrpă* ~ *de nas*, v. *cîrpă; cîrpă* ~ *de pozonar*, v. *cîrpă; cîrpă d-ale mici*, v. *cîrpă*
mici (*a* ~) 64/35
midicament, v. *medicament*
midicăment, v. *medicament*
midiţin, v. *mediţin*
midiţină, v. *mediţin*
midoţin, v. *mediţin*
miduţin, v. *mediţin*
miduţină, v. *mediţin*
miel 17/29; 150/62
migdală 86/62, 86
migdalită, v. *amigdalită*
mighiloci, v. *miligoci*
migoci 40/68, 100
miguloci, v. *miligoci*
miguţină, v. *mediţin*
mijloc; ~*ul palmei* 119/53, 55, 62; *degetul din* ~, v. *deget*
mijlocar 124/4, 16, 25, 31, 33, 34, 77, 81, 89, 92, 97
mijlocaş 124/41, 70, 74, 87, 98
mijlocin 124/2, 5, 11, 13, 15, 16, 18, 19, 23, 24, 26, 32, 37, 93
mijlociu 124/29, 32, 37, 67, 75, 77, 82, 95, 100
miligoci 40/2, 5—8, 12, 13, 29, 31, 72; ~ *la ochiu* 40/14; *miligongi* 40/13; *miguloci* 40/24, 28, 32, 35, 36; *minigoci* 40/1, 2, 10, 11, 15, 17; *minigog* 40/3; *minigogi* 40/3, 9; *mighiloci* 40/18, 19, 23, 27, 37; *minigoci* 40/19
miligoi 40/72
miligongi, v. *miligoci*
miloţin, v. *mediţin*
miluţimă, v. *mediţin*
miluţin, v. *mediţin*
miluţină, v. *mediţin*
mincinos 67/65
minciună 67/66
mindalită, v. *amigdalită*
mindălită, v. *amigdalită*
minigoci, v. *miligoci*
minigog, v. *miligoci*
minigogi, v. *miligoci*
minte 7/4, 60, 70, 81, 90, 98; 147/44; *măseaua de* ~, v. *măsea; măseaua minţii*, v. *măsea; nu-i întreg la* ~, v. *fi; n-are* ~*a toată*, v. *avea; slab de* ~, v. *slab*
mioc 32/93
mirosi (*a* ~) 109/23
miśavă 122/37
misli (*a* ~) 64/37
misteca (*a* ~), v. *mesteca*
mişcoi 20/1—3, 5, 6, 11, 17, 19—21, 23, 24, 29, 32, 34, 35, 42, 43, 45, 52, 69, 73, 74
mitocosit 155/4
mînă 109/23; 118/1—67, 69—81, 83—98, 100; 120/38, 43, 46, 50—53, 71; 121/67; 122/8, 37, 38, 43, 61, 66; 125/55, 64, 68; 133/6, 58; 140/43; *bolcîńul mîinii*, v. *bolcîń; broască la* ~, v. *broască; buricele la* ~, v. *buric; călcîiele mîinii*, v. *călcîi; călcîie la* ~, v. *călcîi; cîrpă de* ~, v. *cîrpă; croul mîinii*, v. *crov; dos de* ~, v. *dos; dosul mîinii*, v. *dos; lopată de la* ~, v. *lopată; lopoţică la mîini*, v. *lopoţică; mărul mîinii*, v. *măr; măr de* ~, v. *măr; mărul de la* ~, v. *măr; mărul la* ~, v. *măr; muşchi de la* ~, v. *muşchi; muşchi la* ~, v. *muşchi; muşchiul de la* ~, v. *muşchi; peşte de la* ~, v. *peşte; peşte la* ~, v. *peşte; peştele de la* ~, v. *peşte; peştele la* ~, v. *peşte; peştele mîinii*, v. *peşte; podul mîinii*, v. *pod; pulpe de la* ~, v. *pulpă; pulpea de la* ~, v. *pulpă; pulpea mîinii*, v. *pulpă; umărul de la* ~, v. *umăr; umărul mîinii*, v. *umăr; umerele mîinii*, v. *umăr; fără* ~ 120/2, 7, 10, 11, 13, 19, 22, 39, 44, 46, 51, 55, 59, 62, 68, 69, 73, 86, 89, 99; 121/2, 7, 10, 11, 13, 22, 23, 32, 50, 51, 63, 67—69, 73, 86, 89, 90, 99; *fără o* ~ 120/23, 29, 32, 35, 36, 47, 48, 50, 52, 53, 58, 61, 63, 71, 74, 75; 121/29, 36, 47, 61, 75; *cu o* ~ 120/35, 41, 67; *cu mîna seacă* 122/30; 123/30; *cu mîna strîmbă* 122/31; 123/31; *cu mîna uscată* 122/10; *cu mîna zgîrcită* 122/3; 123/3; *chilav de o* ~, v. *chilav; chilăv de* ~, v. *chilav; chilăvă de o* ~, v. *chilavă; cioancă de* ~, v. *ciuntă; cionc de o* ~, v. *ciung; ciont de o* ~, v. *ciunt; ciung de* ~, v. *ciung; ciung de o* ~, v. *ciung; ciung la* ~, v. *ciung; cîi de* ~, v. *cîi; cîi de o* ~, v. *cîi; cîie de* ~, v. *cîie; cîie de o* ~, v. *cîie; hodorog de* ~, v. *hodorog; ogîrsit de o* ~, v. *ogîrsit; oloagă de (o)* ~, v. *oloagă; olog de (o)* ~, v. *olog; pedeastră de o* ~, v. *pedeastră; pedestru de o* ~, v. *pedestru; schilod de o* ~, v. *schilod; sec de* ~, v. *sec; slab în mîini*, v. *slab; strîmb de o* ~, v. *strîmb; şut de* ~, v. *şut; ţeapăn de mîini*, v. *ţeapăn; ţeapănă de picioare, de mîini*, v. *ţeapănă; uloagă de o* ~, v. *oloagă; ulog de* ~, v. *olog; ulog de o* ~, v. *olog; calc cu mîna*, v. *călca; piglui cu mîna*, v. *piglui*
mînc; ~*ul la picior* 134/5, 28; ~*ul la talpă* 134/17; ~*ul palmei* 119/5, 6, 16, 17, 22, 28; ~*ul piciorului* 134/16, 20, 21, 25
mînca (*a* ~) 19/31; 57/66; 64/72; 74/6, 34, 41; 76/85; 113/78
mîncare 64/36; 83/60; 85/92; *duda de* ~, v. *dudă*
mîncărime 88/2, 3, 24, 35, 38, 42, 51, 57, 63, 65, 74, 75, 79, 81, 84, 86, 88, 90, 93, 95, 96, 100
mîncătură 88/69
mîndră 37/37
mîndulă, v. *mandulă*
mîine 40/56
mîne-sa 27/65
mînia (*a se* ~) 152/67
mînigoci, v. *miligoci*
mîtcăi (*a* ~) 64/1
mîţ 29/37, 48; 74/6, 34, 41; *coada* ~*ului*, v. *coadă*
mîţă; coada mîţei, v. *coadă; frîul mîţei*, v. *frîu*
mîţos 28/24, 36; 29/17, 74, 77, 78
mleci (*a* ~) 64/23, 33, 68, 70, 73; *melci* (*a* ~) 64/34, 37, 38, 45, 46, 75—78, 80
mlescăi (*a* ~) 64/5
mletui (*a* ~) 64/69
moale 4/22; 83/54; ~*a capului* 4/95, 100; 25/90—92, 94, 95, 100; ~*le capului* 4/23, 24, 29, 33, 38, 53, 79, 89, 91, 94; 25/71, 82, 83, 89, 91—94; ~*le ăl mic* 25/71; *al* ~ 4/32, 33; 25/29; *carnea* ~, v. *carne; loc* ~, v. *loc; ochiul ăl* ~, v. *ochi; osul (ăl)* ~, v. *os; vorbesc* ~, v. *vorbi; mule*; ~*a capului* 25/92
modúă, v. *măduvă*
modúvă, v. *măduvă*
moflăi (*a* ~) 64/41
moleaţă 4/7
momînţ 86/16
momiţă (pl.) 86/13, 23
morfăi (*a* ~) 64/11
moroavă 5/90
mort 6/64; 45/89, 97; 153/51; *ochi* ~, v. *ochi; ochiul* ~, v. *ochi; ochiul ăl* ~, v. *ochi; osul* ~, v. *os; osul ăl* ~, v. *os; vorbeşte cu morţii*, v. *vorbi*
moş 27/65
motoşină 23/57
muc 52/88
mucăreaţă 52/33; 53/33
mucea (*a* ~) 52/71, 90
muci 52/3, 5—8, 11, 15, 19, 21, 22, 29, 37—39, 41—43, 50, 52, 53, 55—57, 59, 61, 63, 68, 77, 80, 85, 90, 97; 53/12, 18, 63
mucid 29/22
mucios 52/85
muciui (*a* ~) 52/73
mudúvă, v. *măduvă*
muia (*a* ~) 64/37
muierătcă, v. *muierotcă*
muiere 8/27; 11/70; 22/31; 50/97; 51/41; 54/46; 79/31, 40, 43, 51, 55, 94; 83/3; 84/87; 99/78; 121/2, 67; 123/37; 133/59; ~ *pe negru* 13/88
muierotcă 79/39, 40, 43, 46, 50, 59, 77, 91, 94; *muierătcă* 79/3
mule, v. *moale*
mult 4/64; 28/58; 44/38; 50/40; 53/2; 54/46; 65/40; 76/85; 83/3; 87/89; 103/58; 124/35; 138/97; 147/35; 149/40; 151/57
multă 18/62; 50/72; 51/60; 73/38; 84/87; 143/58; 149/86
murg 12/1, 25
murgă 13/25
murgoaie 13/25
mustaţă 59/1—18, 20—30, 32—54, 56, 61—65, 68—81, 86, 94, 100; *musteaţă* 59/55—60, 63, 65—67, 80, 82—85, 87—99; *mustăţă* 59/19, 31, 78; *musteţă* 59/92; *mustieţă* 59/72
mustaţă, v. *mustaţă*
musteaţă, v. *mustaţă*
musteţă, v. *mustaţă*
mustieţă, v. *mustaţă*
mustra (*a se* ~) 88/23
mustrat 88/23
muşca (*a* ~) 21/59; 48/99
muşchi 91/1—4, 7—10, 13, 16—19, 24, 29—35, 37, 38, 40—43, 46, 47, 49—53, 55—61, 63—77, 79—95, 97—100; 131/50; 132/2, 3, 6—8, 10, 11, 13, 15, 18, 20—22, 26, 27, 30, 31, 50, 55, 59, 64, 69, 70, 75, 81, 90; ~ *de la mînă* 91/36, 38, 39, 44, 48, 54, 55, 57; ~ *la mînă* 91/40; ~*ul de la mînă* 91/41, 47, 62; ~*ul de la picior* 132/53, 57, 76; ~*ul de la ţîmp* 132/36; ~*ul la picior* 131/25; 132/2, 23, 25; ~*ul lui picior* 132/68; ~*ul piciorului* 132/9, 16, 29, 32, 71, 74, 84; *sucitură de* ~, v. *sucitură; muşchiu* 91/1—6, 10—15, 19—28, 32
muşchiu, v. *muşchi*
muşlui (*a* ~) 64/37
mut 57/7, 25
mutăvel 57/44
mututăi (*a* ~) 57/45; *mututui* (*a* ~) 57/45
mututui (*a* ~), v. *mututăi*

N

naiurea, v. *aiurea*
naiurlea, v. *aiurea*
nară 55/2, 4, 41—44, 47, 48, 50—55, 57—59, 61, 62, 64—67, 81—100; *nare* 55/1—3, 5—29, 30—40, 42, 45, 46, 49, 50, 53, 56, 60, 63, 68—81
nare, v. *nară*
nas 27/33; 51/60; 52/1, 2, 4, 6, 10, 11, 13—15, 17, 18, 20, 24, 26—30, 32—36, 38, 40—52, 54, 57, 58, 60, 62, 64—84, 86—97, 99, 100; 53/23, 64, 68, 69; 55/15, 71; *butoară (de) la* ~, v. *butoară; cîrpă de* ~, v. *cîrpă; cîrşoară de* ~, v. *cîrpuşoară; cîrpă mică de* ~, v. *cîrpă; cîpşoară pentru* ~, v. *cîrpuşoară*
naşte (*a se* ~) 122/53
naştere 67/29; 122/33, 38
nata 43/42
năbun, v. *nebun*
nădeajde 60/57
năduh 96/29
năduşeală 96/31, 35, 43, 44, 49, 50, 54—67, 88, 90, 96—100; 109/33
năgel, v. *negel*
năiurea, v. *aiurea*
năiurlea, v. *aiurea*
năjit 42/57
nălbit 45/36, 41
nălucă 51/72
nămaie 155/21
năramă, v. *maramă*
nărav; au ~, v. *avea*
nărhamă, v. *maramă*
nărod 112/56; 155/1—8, 10—12, 15—17, 20—22, 26, 27, 29—34, 68, 69, 71—75, 77—86, 88, 89, 91, 93, 96; ~ *la cap* 155/24, 25;
nărozi (*a* ~) 155/7, 18; *norozi* (*a* ~) 155/91
năstrap 109/70, 71, 73
năstrapăn 109/69
neagră 13/1—4, 6—10, 13, 16—27, 29, 31—35, 38, 50, 52, 67—78, 80—82, 84—87, 89, 90, 92—95, 97—100; 51/29; *pată* ~, v. *pată*
neamţ 18/72; 50/42, 49, 57
nebun 155/1—4, 8, 9, 11, 15, 16, 18, 19, 24, 27—29, 32, 35—39, 41, 42, 45, 47, 49—53, 56, 60, 61, 64, 65, 68, 72, 75—78, 80, 83—85, 87, 90, 95; ~ *de cap* 155/64; ~ *de lucru* 60/69, 73, 80, 81, 84; ~ *la cap* 155/93; *năbun* 155/37, 43, 50, 55, 60, 64, 66; ~ *de cap* 155/59; ~ *la cap* 155/35
nebuni (*a* ~) 155/39
necaz 152/37, 51, 55, 58, 64, 80, 81, 88, 89; ~ *de pică* 152/89; ~*ul ăla* 152/59, 66, 67, 99; *îmi cade* ~, v. *cădea; mi-a căzut* ~, v. *cădea*
necitav 155/40
negel 51/57, 60, 71; 87/14, 16, 30, 32, 45, 69—71, 73; *nigel* 51/72; 87/1—4, 7—20, 23, 24, 27—29, 33—37, 39—44, 47, 48, 50—52, 54, 62, 63, 66, 68—73, 84, 85; ~ *alb* 87/59; ~ *negru* 87/59; *ningel* 51/38, 55, 64, 86; 87/2, 16, 31, 38, 45, 49, 52, 53, 55, 58, 62, 64, 65, 67, 74—81, 83—86; *năgel* 87/56, 57, 60, 61; *inigel* 87/5, 6, 11
neghină; neghina ochiului 36/76
negoci 40/16, 21, 22, 25, 30
negreaţă 36/9, 21; ~ *la ochi* 36/1; *negreaţa ochiului* 36/21; *nigreaţă* 36/3
negri (*a* ~) 48/64
negriciat 12/79, 88, 89, 96
negriciată 13/79, 89, 96
negricioasă 13/16, 38, 49, 55, 58—60, 70, 72, 80, 81, 83, 84, 91
negricios 12/16, 49, 55, 57—60, 62, 65, 70, 72, 80, 81, 83—85, 88, 89, 91, 92, 100
negrişoară 13/55
negroaţe 13/22
negroţ 12/22
negru 12/1—4, 6—10, 13, 16—22, 24—27, 29, 31—35, 38, 40, 42, 50, 52, 53, 56, 62, 64, 67—87, 89—100; 28/82; 29/41, 81, 83, 86; 44/59; 48/51; ~ *la faţă* 12/29; *coş* ~, v. *coş; făptură pe* ~ 12/88; *ficatul* ~, v. *ficat; ficatul ăl* ~, v. *ficat; muiere pe* ~ 13/88; *nigel* ~, v. *negel; om pe* ~ 12/88; *rapure* ~, v. *rapure; spinuşel* ~, v. *spinuşel*
negruţ 12/89, 93
negruţă 13/35, 53, 64, 89
negura (*a se* ~) 24/43
nemţesc 145/24
nenegoci 40/1
nenormal 155/67
nepotincios, v. *neputincios*
neputincios 60/3, 25, 38, 40, 43, 49—51, 62, 80, 85, 89, 90; *nepotincios* 60/1
nesimţire 147/50; *a picat în* ~, v. *pica; nesimţiri* (pl.) 153/50
neştira (*a* ~) 147/28
neştirat; ~ *la cap* 147/28
neştire; vorbeşte în ~, v. *vorbi; vorbeşte* ~, v. *vorbi*
neted 10/21; 138/1—5, 7, 8, 10—12, 14, 15, 17—22, 24—26, 28, 30—38, 44—47, 49, 52, 56, 58—60, 64, 66, 68—77, 80, 83, 84, 88, 90, 91, 93, 94, 98, 100
netezi (*a* ~) 139/1—3, 5, 7, 11, 13, 14, 19, 21, 24, 27, 30, 32, 34, 36—39, 45, 53, 54, 56, 70—74, 80, 83, 89, 93, 94; *nintezi* (*a* ~) 139/66
neurea, v. *aiurea*
nevoie 135/17
nicicum 60/31; 79/43
niciîncotro 29/50; *vorbeşte* ~, v. *vorbi*
nigel, v. *negel*
nigreaţă, v. *negreaţă*
nima 79/15
nimeri (*a* ~) 57/48
nimic 6/9; 40/56; 45/71
ningel v. *negel*
nintezi (*a* ~), v. *netezi*
nivela (*a*~) 139/52, 65
nu 79/91
nõadă 105/6, 9, 15, 31; 136/31
nod 5/14, 42, 58, 91, 93, 94; 83/40, 45; 84/3, 37, 52, 57, 76, 79, 82, 83, 89, 96, 97, 100; 110/82, 83, 86, 94; 137/30, 31, 45, 69—73, 90, 98; ~ *în cap* 5/38; ~ *în spate* 110/34, 71; ~ *în spinare* 110/97; ~ *în şale* 110/12; ~ *la cap* 5/39; ~*ul de la beregată* 84/55, 62, 96; ~*ul de la gîclean* 84/22, 35; ~*ul de la gîrgălioz* 84/73; ~*ul de la gîrgăloz* 84/71; ~*ul de la gît*

84/41; ~ul de la gîtlej 84/65; ~ul de la grumaz 84/42, 44, 45, 53, 54, 58, 62, 65, 67, 75, 77, 78, 81, 83—87, 97; ~ul de la guşă 84/17, 18, 36; ~ul din gît 84/46, 73; ~ul din grumaz 84/46; ~ în gît 84/51; ~ul la grumaz 84/34, 45, 56, 64, 75, 85, 92, 94, 98, 99; ~ul gîrcleanului 84/50; ~ul gîrlijului 84/49; ~ul gîtclejului 84/81; ~ul grumazului 84/38, 65, 84, 88; ~ul palmei 119/55; ~ul lui Adam 84/10, 47, 65, 85; ~ul lui gîrclean 84/27; ~urile de la spinare 105/35
nodei 137/74
nodeie 137/33
nodel 137/73
nodeu 134/64; 136/37, 39, 41—48, 50, 51, 53—60, 62, 64—67, 69, 75, 77, 79, 80, 84, 85, 88, 97, 99, 100; 137/29, 32, 34, 36—67, 69, 71—100; *încheietură de la ~*, v. *încheietură; încheietura de la ~*, v. *încheietură; încheietura ~ului*, v. *încheietură; încheietură de la nodeie*, v. *încheietură; încheietura de la nodeie*, v. *încheietură; încheietura nodeielor*, v. *încheietură; oasele de la ~*, v. *os; oul de la ~*, v. *ou; piciorul pe la nodeie*, v. *picior*
nodiţ 136/2, 3, 5, 6, 16, 18; 137/1—7, 9—17, 19—23, 27, 35; *~ul de la picior* 136/35; *încheietura de la ~*, v. *încheietură; încheietură de la ~*, v. *încheietură; încheietura la ~*, v. *încheietura piciorului de la ~*, v. *încheietură; ouăle de la ~*, v. *ou; încheietura ~ului*, v. *încheietură; încheietura de la ~e*, v. *încheietură; încheietura la ~e*, v. *încheietură; încheietura ~elor*, v. *încheietură*
nodiţă 136/5, 8, 9, 21; 137/1—5, 8—10, 13, 14, 17, 18, 21, 24—26, 28; *încheietura de la ~*, v. *încheietură; încheietura nodiţei*, v. *încheietură*
nojiţă 137/3, 83
norează 154/43, 58
norozi (a ~), v. *nărozi*
nostru 143/68
nou 143/62
nucă 5/22
numa 6/9, 42; 16/20; 18/20; 27/65; 29/65; 30/14, 53; 31/20; 33/6, 53, 57; 50/97; 59/1; 74/21, 44; 79/20; 89/34; 120/53; 122/18; 137/73; 138/97
nume 21/73; 47/97; 132/1
numi (a ~) 136/10

O

oacheş 12/1—3, 14, 29, 30, 34, 36, 38—49, 51, 53, 54, 57—63, 65, 69, 74
oacheşă 13/1, 2, 23, 30, 34, 36, 38—44, 46—48, 51—54, 56—58, 60—64, 69
oaie 17/60; 67/4; 81/58
oală; ~ de cap 6/37; *oala capului* 6/37; *boala cu oala*, v. *boală*
oară 6/64
oarbă 31/40, 56; *~ de un ochi* 31/1—4, 7, 9, 13, 17, 18, 22, 29—34, 36—39, 41, 48, 49, 51—53, 55—59, 61—66, 68—99; *~ de un ochiu* 31/5, 6, 8, 10—12, 14, 15, 20, 21, 23, 24, 26, 27
oarzăn 12/5, 7, 12, 71—73, 79; *oarzîn* 12/9, 12
oarzănă 13/3, 7, 12
oarzîn, v. *oarzăn*
obadă; obada capului 6/19
oblu 138/75
obraz 40/10; 44/2, 11 13, 15, 18, 21, 23, 24, 27, 28, 30, 31, 33—78, 80—85, 87—91, 93, 94, 97—99; 45/2, 36; 46/1—4, 6, 7, 9—11, 13, 15, 17, 25, 58, 59, 65—67, 93—95, 99, 100; 48/46, 69; 49/21, 27, 53; 50/43, 46, 51, 63, 77; *bolcînul ~ului*, v. *bolcîn; bucă de la ~*, v. *bucă; bucă de ~*, v. *bucă; bucă la ~*, v. *bucă; buca lui ~*, v. *bucă; buca ~ului*, v. *bucă; coş pre ~*, v. *coş; falca ~ului*, v. *falcă; faţa (de) la ~*, v. *faţă; faţa ~ului*, v. *faţă; fleană la ~*, v. *fleană; o lături de ~*, v. *latură; mărul (de) la ~*, v. *măr; mărul dupre ~*, v. *măr; mărul ~ului*, v. *măr; osul din faţa ~ului*, v. *os; osul de la ~*, v. *os; osul ~ului*, v. *os; pulpa ~ului*, v. *pulpă; stelniţe pre ~*, v. *stelniţă; umărul de la ~*, v. *umăr; umărul de ~*, v. *umăr; umărul ~ului*, v. *umăr; umere (de) la ~*, v. *umăr; umerele de la ~*, v. *umăr; umerele ~ului*, v. *umăr; umerul de la ~*, v. *umăr; umerul ~ului*, v. *umăr; galbăn în ~*, v. *galben; galbăn la ~*, v. *galben; galbîn la ~*, v. *galben; pălit în ~*, v. *pălit; peleg pe ~*, v. *peleg; pîţav la ~*, v. *pîţav; tras la ~*, v. *tras; fără ~* 44/59; *n-ai ~*, v. *avea; mă păl pe ~*, v. *păla; mă păl pre ~*, v. *păla*
obrăzăr 44/64
obrinti (a se ~) 125/36, 42; *ogrinti (a ~)* 118/4
ochelari 27/7, 12, 14, 18, 21, 27, 32, 34, 35, 37, 55, 56, 60, 61, 65—67, 71—73, 81, 83, 85, 87, 90—96, 98—100; *ochilari* 27/1—3, 5, 8—11, 13, 14, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 28—31, 33, 38—55, 57—59, 62—65, 68—82, 84—86, 88, 89, 92, 97; *oichelari* 27/56
ocheri 27/13, 24, 27, 28, 34, 36, 37, 65; *ocşeri* 27/23, 36
ochete 27/36
ocheţi 27/32, 33
ochi 24/98; 26/1—7, 13, 17—19, 22, 29—100; 28/35, 38—40, 47, 57, 58, 61, 64, 65, 81, 82; 29/10, 21, 37, 41, 47, 67, 83, 86, 90, 93; 30/35, 53, 60; 32/5, 30, 32; 34/4, 53, 57; 35/4, 14, 33, 36, 41—43, 50, 60, 63; 37/1, 43, 63; 38/29, 88; 39/29, 41; 40/10; 47/71; 109/63; 147/85; *~ul alb* 34/59, 61, 62, 67; *~ul ăl alb* 34/27, 42, 70, 73; *~ mort* 25/38, 51; *~ orb* 25/30, 38; *~ul mort* 25/42, 47, 50, 54, 56, 59, 65—67, 75, 80, 81, 84, 85, 87, 98; *~ul orb* 25/12; *~ul ăl direpta* 25/68; *~ul ăl moale* 25/29; *~ul ăl mort* 25/33, 34, 36—53, 55, 57, 60—65, 67, 74, 77, 79, 86, 96, 97; *~ul ăl orb* 25/1—11, 13—29, 31, 33, 35, 36, 38, 43, 58, 59, 68—70, 73, 76; *~ul de dreapta* 25/77; *albăstrul de la ~*, v. *albăstru; albăţul de la ~*, v. *albăţ; albăţ în ~*, v. *albăţ; albăţ la ~*, v. *albăţ; albăţ pre ~*, v. *albăţ; albeaţa de la ~*, v. *albeaţă; albeaţa la ~*, v. *albeaţă; albeaţă de la ~*, v. *albeaţă; albeaţă la ~*, v. *albeaţă; albeaţă pe ~*, v. *albeaţă; albeaţă pre ~*, v. *albeaţă; albeţul de la ~*, v. *albăţ; albăţul ~ului*, v. *albăţ; albeaţa ~ului*, v. *albeaţă; albeaţa ~lor*, v. *albeaţă; albeţul ~ului*, v. *albăţ; albul de la ~*, v. *alb; albul din ~*, v. *alb; albul ~ului*, v. *alb; albul ~lor*, v. *alb; ăl alb de la ~*, v. *alb; ăl alb din ~*, v. *alb; ăl alb la ~*, v. *alb; ăl albu de la ~*, v. *alb; albuşul din ~*, v. *albuş; albuşul ~ului*, v. *albuş; astupuşul de la ~*, v. *astupuş; boabă de la ~*, v. *boabă; boaba ~ului*, v. *boabă; boamba de la ~*, v. *boabă; boamba ~ului*, v. *boabă; boboloşul ~ului*, v. *boboloş; bobul ~ului*, v. *bob; bubuleul la ~*, v. *bubuleu; bumbul de la ~*, v. *bumb; bumbul ~ului*, v. *bumb; bumburelul ~ului*, v. *bumburel; bumbúriul de la ~*, v. *bumbúri; ceaţă pre ~*, v. *ceaţă; clapa ~ului*, v. *clapă; flec pe ~*, v. *flec; geana de la ~*, v. *geană; geana ~ului*, v. *geană; geana de la ~ul ăl orb*, v. *geană; groapa de la ~*, v. *groapă; îrcior la ~*, v. *urcior; îrdor la ~*, v. *urcior; lumina de la ~*, v. *lumină; lumina ~ului*, v. *lumină; lumina ~lor*, v. *lumină; mărul ~ului*, v. *măr; melciul ~ului*, v. *melci; neghina ~ului*, v. *neghină; negreaţa ~ului*, v. *negreaţă; negreaţă la ~*, v. *negreaţă; pată pe ~*, v. *pată; piele pe ~*, v. *piele; pielea deasupra de ~*, v. *piele; pielea deasupra ~ului*, v. *piele; pielea de la ~*, v. *piele; pielea de pe ~*, v. *piele; pielea de pre ~*, v. *piele; pielea ~ului*, v. *piele; pielita ~ului*, v. *pieliţă; pieluşină pre ~*, v. *pieluşină; pînză albă pre ~*, v. *pînză; pînză p(r)e ~*, v. *pînză; plapoma de la ~*, v. *plapomă; plapona ~ului*, v. *plapomă; plapomă de la ~*, v. *plapomă; pleoapa ~ului*, v. *pleoapă; ploapa de la ~*, v. *pleoapă; ploapa ~ului*, v. *pleoapă; ploapea ~ului*, v. *pleoapă; roata la ~*, v. *roată; sită pre ~*, v. *sită; sităriţă pre ~*, v. *sităriţă; simceaua ~ului*, v. *simcea; sprinceana ~ului*, v. *sprinceană; stea albă la ~*, v. *stea; stea în ~*, v. *stea; stea p(r)e ~*, v. *stea; steaua de la ~*, v. *stea; steaua din ~*, v. *stea; steauă în ~*, v. *stea; steauă p(r)e ~*, v. *stea; umărul la ~*, v. *umăr; urcior la ~*, v. *urcior; uşor la ~*, v. *urcior; uşcor la ~*, v. *urcior; vederea ~ului*, v. *vedere; viderea la ~*, v. *vedere; viderea ~ului*, v. *vedere; vineţeaua de la ~*, v. *vineţeauă; pre supt ~* 33/28; *cu ~ul pe furiş* 33/89; *cu jumătate de ~*, v. *jumătate; cu coada de la ~*, v. *coadă; cu coada ~ului*, v. *coadă; cu coada ~lor*, v. *coadă; pe coada ~lor*, v. *coadă; cu coarda ~ului*, v. *coardă; cu geana ~ului*, v. *geană; chioară de un ~*, v. *chioară; chior de un ~*, v. *chior; oarbă de un ~*, v. *oarbă; orb de un ~*, v. *orb; pedestru de un ~*, v. *pedestru; ponios de un ~*, v. *ponios; mă furi cu ~i*, v. *fura; mă păl pe ~*, v. *păla; se uită pre supt ~*, v. *uita; ochiu* 26/2, 3, 5, 6, 8, 10—12, 14—16, 18—28; *~ alb* 34/3; *albăţul de la ~*, v. *albăţ; albeaţa de la ~*, v. *albeaţă; albeaţă pre ~*, v. *albeaţă; boaba de la ~*, v. *boabă; boaba din ~*, v. *boabă; bulbucul de la ~*, v. *bulbuc; ceaţă pe ~*, v. *ceaţă; miligoci la ~*, v. *miligoci; stea în ~*, v. *stea; steauă in ~*, v. *stea; chioară de un ~*, v. *chioară; chior de un ~*, v. *chior; oarbă de un ~*, v. *oarbă; orb de un ~*, v. *orb; oichi* 26/56; 28/56; *~ul ăl orb* 25/56; *albul ~ului*, v. *alb; cu coada ~ului*, v. *coadă; lumina ~ului*, v. *lumină; orb de un ~*, v. *orb*
ochilari, v. *ochelari*
ochiu, v. *ochi*
ocol; ~i la gură 74/10; *~i la coturile gurii* 74/15
ocolite; pe ~ 151/74
ocşeri, v. *ocheri*
odîlcăi (a ~), v. *hodîlcăi*
odîncăi (a ~), v. *hodîlcăi*
ofticant, v. *ofticat*
ofticantă, v. *ofticată*
ofticat 98/1—4, 15, 17, 20—22, 25, 26, 30, 69, 70; *ofticant* 98/92
ofticată 99/1—4, 15—17, 20—22, 25, 26, 30, 69, 70; *ofticantă* 99/92
óftică 97/30, 85; *oftică* 97/1—4, 10—12, 15—22, 25, 26, 28, 30, 31, 68—75, 78, 80—82, 84—86, 88—96; *optică* 97/87, 96; *oştică* 97/31
oftică, v. *óftică*
ofticos 98/4, 9—11, 16, 18, 19, 21, 25, 28, 31, 56, 68, 70—75, 79—82, 84—86, 88—96; *ofticoş* 98/84; *opticos* 98/87, 96; *oşticos* 98/31
ofticoasă 99/4, 9—11, 16, 18, 19, 25, 28, 31, 70—75, 79—81, 84—86, 88—96; *opticoasă* 99/87; *oşticoasă* 99/31
ofticoş, v. *ofticos*
ogîrsit 120/52; 122/33, 41, 43, 46—48, 51, 52; *~ de o mînă* 120/51; *ogrisit* 122/37
ogîrsită 121/52; 123/33, 41, 43, 46—48, 51, 52; *ogresită* 121/14
oglini (a ~) 118/23, 27, 28, 34—40, 45, 77, 78
oglinită 118/77
ogresită, v. *ogîrsită*
ogrinti (a ~), v. *obrinti*
ogrisit, v. *ogîrsit*
oichi, v. *ochi*
oichelari, v. *ochelari*
olăgit 122/62
olănică 50/50
olăniţă, v. *aluniţă*
olicni (a ~) 118/24, 31, 32, 33; *oligni (a ~)* 118/19, 40
oligni (a ~), v. *olicni*
oloagă 121/36, 37, 39, 41, 42, 46, 47, 49, 53, 56, 61, 62, 65, 97; 123/35, 38, 39, 41, 44, 49—51, 54, 59, 66, 98; *~ de mînă* 121/38, 41; *~ de o mînă* 121/33; *uloagă* 121/27, 28, 40, 55, 57, 64, 67, 80, 81, 85, 90, 93, 94, 96, 98, 99; 123/3, 10, 13, 29, 36, 40, 55, 64, 69, 71, 72, 77, 80, 82, 87, 93—95; *~ de o mînă* 121/94
olog 120/3, 24, 29, 33, 37—39, 42, 45, 47, 56, 62, 64—66; 122/18, 35, 38, 39, 41, 44—47, 49—52, 54, 59, 62, 66, 67, 98; *~ de mînă* 120/43, 49, 50; *~ de o mînă* 120/33, 38, 41, 46, 53, 61, 97; *ulog* 120/27, 28, 32, 55, 80, 81, 85, 90, 94, 98, 99; 122/3, 7, 10, 13, 29, 36, 40, 42, 55, 64, 69, 71—73, 77, 80, 82, 87, 90, 93—95; *~ de mînă* 120/67; *~ de o mînă* 120/28, 40, 57, 93, 94, 96
oloniţă, v. *aluniţă*
oltean 135/62
oltoaie 132/58; 141/52, 64, 67, 86, 87, 97; *ultoaie* 140/84; 141/80, 81, 84, 85, 96, 98, 99
oltoi 140/49, 66; 141/43, 45, 49, 54, 55, 57, 58; *ultoi* 140/100; *face ~*, v. *face; nu s-a prins ~ul*, v. *prinde*
oltoi (a ~) 140/52, 66; *ultui (a ~)* 140/99, 100
om 4/6; 6/64; 24/1; 29/65, 89; 38/36; 43/42; 44/73; 48/21; 50/46; 52/18, 49; 67/51; 79/52, 77, 94; 100/22; 111/38; 112/56; 132/51; 145/51; 146/72; 151/58; *~ cu păduchi* 19/22; *~ fără sfat* 155/40; *~ pe negru*, v. *negru; ~ vătămat la plumîi*, v. *vătămat; faţa ~ului*, v *faţă; gheoaca de la ~*, v. *ghioace*
omoflat 106/44
ondolat, v. *ondulat*
ondulat 16/33, 84; *ondolat* 16/24, 27, 43, 55, 73, 95, 96, 100; *andulat* 16/53; *îndolat* 16/20, 40, 46, 52, 65, 72, 94
oprit 114/10, 11, 14, 15, 17, 19, 20, 26, 41
optică, v. *óftică*
opticoasă, v. *ofticoasă*
opticos, v. *ofticos*
orb 30/14, 50; *~ de un ochi* 30/1—4, 7, 9, 13, 16—18, 29—34, 36—43, 46—49, 51—55, 57—74, 76—99; *~ de un ochiu* 30/2, 5, 6, 8, 10—12, 14, 15, 19—24, 26—28, 35; *~ de un oichi* 30/56; *ochi ~*, v. *ochi; ochiul ~*, v. *ochi; ochiul ăl ~*, v. *ochi, oichiul ăl ~*, v. *ochi; geana de la ochiul ăl ~*, v. *geană*
orbalţ 149/73
orbăţ 32/34
orz 40/56
orzănoi, v. *urzînoi*
orzîn, v. *urzîn*
orzînată 13/83
os 6/9, 37, 56; 47/71, 76; 69/27, 59; 84/67; 93/62; 118/58; 137/8, 33, 41, 51; *~ la picior* 130/31; *~ul ăl moale* 4/42; *~ul ăl mort* 25/72, 78—80, 88, 89, 99; *~ul de la beregată* 84/43; *~ul de la bucă* 47/38, 51, 52; *~ul de la cap* 6/46, 78; *~ul de la falcă* 47/55, 59; *~ul de la genunche* 129/57, 69, 78; *~ul de la grumaz* 84/39, 52; *~ul de la obraz* 47/49, 51, 55, 57, 76, 84, 97; *~ul de la piept* 93/36, 51, 55, 57, 67; *~ul de la umere* 106/62; *~ul din faţa obrazului* 47/58; *~ul din guşă* 84/33; *~ul mort* 25/54, 58, 61, 87; *~ul moale* 25/89, 96; *~ul capului* 6/18, 21, 59, 60; *~ul genunchelui* 129/69, 81; *~ul genunchiului* 129/8, 16, 81; *~ul grumazului* 84/91, 93, 95; *~ul obrazului* 47/50, 54, 60, 65, 73, 79—81, 93, 95; *~ul pieptului* 93/2, 8, 25, 50, 53, 61, 80, 85, 88, 91, 95—98; *~ul spinării* 105/1—15, 17, 20—22, 25—30, 88; *~ul lui Parnavelu* 106/37; *oasele capului* 6/31; *oasele spinării* 106/14; *oasele de la nodeu* 137/43; *mădúa ~ului*, v. *măduvă; mădúga ~ului*, v. *măduvă*
osfice 22/32—34, 68, 69, 75, 76, 91
osfici 22/8, 11, 23, 30, 35, 37
oştică, v. *óftică*
oşticoasă, v. *ofticoasă*
oşticos, v. *ofticos*
ou 6/11; 20/14, 31, 59; 91/59; 129/62, 70; 136/56; 137/29—31, 61, 63, 68. 69; 151/58, 65, 91; *~ de la picior* 137/30, 61; *~ la genunţ* 129/83; *~l de la genunche* 129/1, 5, 10, 11, 24, 25, 29, 46, 52, 53, 55, 57, 59—61, 63, 72—75, 78; *~l de la genunchi* 129/13, 16, 19, 31, 49, 50, 76, 80; *~l de la genunţ* 129/65; *~l de la ginunchi* 129/18; *~l de la lăpug* 137/65; *~l de la nodeu* 137/49, 62; *~l la genunche* 129/4, 14, 22, 89; *~l la picior* 129/3; *~l lui genunche* 129/14, 68; *~l genunchelui* 129/3, 6, 69, 71; *~l genunchiului* 129/1—3, 6, 7, 9, 12, 20, 36, 55, 62, 69, 71, 73, 80; *~l ginunchiului* 129/2; *~l piciorului* 129/50; 137/26, 30, 56, 70; *ouă albe* 20/46; *ouă de păduchi* 20/1, 13, 29, 34, 38, 51, 72, 77, 88, 94; *ouă la picior* 137/62; *ouăle de la nodiţ* 137/18; *ouăle încheieturii* 137/29
ozvraţ 152/90
ozvrăţi (a «se» ~) 153/82, 83, 88—93

P

palid 45/3, 5, 24, 29, 51, 56, 72, 80, 84, 85, 89, 92, 94; *palid* 45/70, 83; *pălid* 45/36, 41
palid, v. *palid*
palmă 119/49, 50, 86; *cărica palmei*, v. *cărică; călcîiele de la ~*, v. *călcîi; călcîiele palmei*, v. *călcîi; călcîiul palmei*, v. *călcîi; cerul palmei*, v. *cer; crovul din ~*, v. *crov; crovul lui ~*, v. *crov; faţa palmei*, v. *faţă; groapa palmei*, v. *groapă; gropul palmei*, v. *grop; măr de ~*, v. *măr; mărul (de) la ~*, v. *măr; mărul din ~*, v. *măr; mărul lui ~*, v. *măr; mărul palmei*, v. *măr; mijlocul palmei*, v. *mijloc; mîncul palmei*, v. *mînc; nodul palmei*, v. *nod; pod de ~*, v. *pod; podul de la ~*, v. *pod; podul palmei*, v. *pod; pulpea palmei*, v. *pulpă; umăr de ~*, v. *umăr; umărul de la ~*, v. *umăr; umărul palmei*, v. *umăr; umerele de la ~*, v. *umăr; umerele palmei*, v. *umăr; umerul palmei*, v. *umăr; umerul pelmii*, v. *umăr*
pană 76/48; 140/23
pantă, v. *pată*
paralizat 122/9
pară 84/82
pardon 46/46
parte 25/29; 33/4; 46/46; 106/46; 110/64; 113/46; 143/60
pastilă 143/1, 5, 32, 34, 38, 65, 73, 93, 94
pastră 50/68, 88
pastrăvă 50/34, 75, 85; *păstrăvă* 50/93; *pastrăve* 50/88
pastrăve, v. *pastrăvă*
pată 35/33, 41, 45, 76, 83; 50/3, 7, 9, 14, 15, 17, 19—22, 26, 41—44, 58, 65; 51/21, 29, 32, 42, 43, 76, 100; 149/73; *~ galbenă* 50/51; *~ neagră* 51/100; *~ pe ochi* 35/16; *~ roşie* 50/32, 97; *bată* 50/12; *pantă* 51/55; *peată* 51/94
patecár 144/1; 145/1
patecă 144/8
patécăr 144/1—4; 145/4
patic 144/25
paticar 145/23, 35—37
paticareş 145/92
paticaroş 145/35
paticaş 145/92
patică 144/35—37, 51, 71, 92
paticăr 144/1, 22, 25; 145/1, 25
paticărie 114/35; 144/23, 35
patistă, v. *batistă*
patru 81/4
paur 133/45
pădicos, v. *păduchios*
păducel 87/85

păduche 18/1—100; 19/31, 60, 69; 22/29; *lindină de ~*, v. *lindină; lindină a lui păduchi*, v. *lindină; om cu păduchi*, v. *om; ouă de păduchi*, v. *ou; plin de păduchi*, v. *plin*
păducheniţe (pl.) 48/32
păduchios 19/1—100; *pădicos* 19/31
pălid, v. *palid*
pălit 45/38, 42—44, 49—54, 57—59, 62, 65, 67, 71, 75, 86, 90; *~ în faţă* 45/41; *~ în obraz* 45/48
pănjenit 45/70
pănuş 150/5, 6, 8, 10, 12—14, 19, 24, 27—33, 38, 44—46, 48, 51—55, 58, 62, 64, 67—93, 96—99; *penuş* 150/67, 94; 151/91; *~ul maţelor* 150/94
păpuc 89/30
păr 8/1—4, 6, 8, 9, 11—15, 17—20, 23, 26—31, 34—37, 42, 54, 55, 57, 63, 70, 71, 73—75, 77, 79, 83, 84, 88—93, 96, 100; 10/24, 33, 52; 14/59; 16/17; 17/60; 23/57; 37/37; 38/1; 79/43, 55, 77, 97; 119/24; *~ pe barbă* 75/96; *~ pre barbă* 75/15, 32; *~ de la geană* 38/35; *~ din gene* 38/87; *~ din sprînceană* 38/68, 69; *~ în cupe* 16/96; *~ul capului* 8/29; *~ul de la geană* 38/13, 28, 37; *~ul de la gene* 38/79, 81; *~ul de lîngă sprînceană* 38/2; *~ul de pe sprînceană* 39/26; *~ul din geană* 38/14, 93; *~ul sprîncenii* 38/8; *perii de la geană* 38/41; *perii de pe geană* 38/90; *biţ de ~*, v. *biţ; fir de ~*, v. *fir; roata ~ului*, v. *roată; albeşte ~ul*, v. *albi; descîlcii ~ul*, v. *descîlci; mă perii pe ~*, v. *peria; perii ~ul*, v. *peria*
păreche 27/29, 94
păs 96/1, 3—5, 10, 15—18, 20—22, 25, 26, 30
păstrăv 50/10, 20, 33, 68, 74, 76, 82—84, 89, 90, 93, 94, 97, 98, 100; *păstrăvi* 50/32; *păstrăvi* (pl.) 50/6, 27, 96; *pestrăv* 50/94
păstrăvă, v. *pastrăvă*
păstrăvi, v. *păstrăv*
păstrăvicios 50/6, 93
păstrăviţi 50/98; *păstrăviţi* (pl.) 50/90, 92
păstrăviţos 50/90, 98
păstrăvos 50/33, 82, 89; *pestrăvos* 50/94
pătat 50/11, 19, 22
pătec 144/13; *vînzător la ~*, v. *vînzător*
pătecăr 145/8
pătecăr 144/3; 145/3, 6, 24, 72
pătecărie 144/24, 72
pătic 144/33
păticăr 145/18, 19, 28, 31, 33, 36, 37, 39—45, 47—51, 54, 56, 57, 61—63, 67, 68, 70, 71, 73—79, 81, 83, 84, 86—88, 91, 93, 99
păticărăş 145/43, 59, 66, 67, 94, 95, 97, 98, 100
păticăreş 145/58, 74, 79, 83—85, 89—91, 96
păticăriş 145/80, 83, 89, 90, 92, 94
păticăroş 145/55, 64, 65
păticaş 145/80—82
pătică 142/37; 144/13, 18, 19, 27, 28, 31, 39—45, 47—50, 54, 56—66, 68, 70, 73—100; 145/28, 51
păticăr 144/12; 145/12, 14, 57
păticărie 144/14, 27
păticăriţă 145/70
păticor 145/27
pătrunde (*a ~*) 48/37
peată, v. *pată*
pecet 51/55, 81, 91, 93; *peceturi* (pl.) 51/14
pecină 132/69
pecingine 50/2
pecni (*a ~*) 153/31, 70, 74; *pegni* (*a ~*) 153/69; *pemni* (*a ~*) 153/70, 73; *plemni* (*a ~*) 153/71; *pleheni* (*a ~*) 153/72; *peni* (*a ~*) 153/44
pedeapsă 121/56
pedeastră 121/71; 123/2, 16, 51, 53, 57, 67, 94; *~ de o mînă* 121/59
pedeps 120/56
pedepsie 152/76
pedestru 120/45, 58, 59, 71, 73; 122/2, 16, 51, 53, 57, 67, 76, 84, 88, 94; *~ de o mînă* 120/59; *~ de un ochi* 30/50; *~ la picior* 122/61; *pidestru* 122/40, 58
pegni (*a ~*), v. *pecni*
peleg 23/18, 41, 55—59, 61—65, 67, 70, 71, 83, 84, 90, 91, 94, 95, 98, 99; 79/27, 34, 57, 59, 65, 97; *~ la faţă* 79/94; *~ în cap* 23/61; *~ pe obraz* 79/85
peleş, v. *pleş*
peleşină 37/2
pelţ 140/1—7, 9, 11, 18, 19, 23, 27, 28, 34, 35; 141/19, 34, 37—40, 43, 45, 47; *dă ~*, v. *da; nu s-a prins ~ul*, v. *prinde; pilţ* 40/29; 141/41; *şpelţ* 140/33
pelţui (*a ~*) 140/3, 4, 6—8, 12—14, 18, 20, 23, 25, 27, 34—36, 38—40; 141/23, 40, 48, 72, 83; *pilţui* (*a ~*) 141/42, 44, 73, 75, 81—83, 88, 89, 92; *penţui* (*a ~*) 140/24; *şpelţui* (*a ~*) 141/76
pelţuială 140/38
pelţuit 140/1, 4, 8, 9, 18, 19, 23, 27, 35, 72; *pilţuit* 140/13, 18, 25, 29; 141/73, 81; *penţuit* 140/24
pelţuitură 140/27; *pilţuitură* 140/18; 141/74; *penţuitură* 140/24; *şpelţuitură* 140/33; 141/33
pemni (*a ~*), v. *pecni*
peni (*a ~*), v. *pecni*
penit 45/44; 60/44
peniţă 140/93
penţui (*a ~*), v. *pelţui*
penţuit, v. *pelţuit*
penţuitură, v. *pelţuitură*
penuş, v. *pănuş*
pepeleg 23/100
perculoază, v. *tuberculoasă*
perculos, v. *tuberculos*
perculoză, v. *tuberculoză*
peria (*a «se» ~*) 10/27; 11/8, 12—14, 18, 19, 23, 25, 27, 28, 30—45, 47—100; *~ pre cap* 11/24; *~ pe păr* 11/46; *~ părul* 11/76, 88
periculos 149/40
perişor 8/27; *perişoare din geană* 38/93
perticuloz, v. *tuberculoză*
pesti (*a ~*) 153/68
pestrăv, v. *păstrăv*
pestrăvos, v. *păstrăvos*
pestrecut 147/92
pestriţ 50/2, 10, 11, 19—21, 26, 30, 33; *pistriţ* 9/44; 29/18; 50/3, 7—9, 15, 18, 22, 23, 31, 34, 36—39, 41, 42, 45—48, 52, 53, 55, 57, 60, 63—65, 69, 72—75, 77—80, 98; *pistriţ* (pl.) 50/36, 51
pestriv 50/92
pestrivă 50/92
peşte 91/12, 18, 23, 27, 89, 93; 132/35; *~ la mînă* 91/33, 74—76, 82, 90; *~ de la mînă* 91/14, 34, 78; *~le mîinii* 91/70, 73, 83, 92, 94; *~le la mînă* 91/13; *~le de la mînă* 91/24, 53, 77, 80, 81, 85, 88, 96; 119/78; *~le pulpei* 131/13
petic 58/38, 76; *~ de buzunar* 58/68; *~ de şters* 58/33
piaptăn, v. *pieptene*
piapten, v. *pieptene*
piaptene, v. *pieptene*
piatră 4/22; 78/9, 21, 38, 50, 57, 81, 92; 117/2—5, 7, 8, 12, 15, 18, 21, 28, 35, 36, 46, 48—50, 53, 54, 56, 57, 61, 64, 70, 76, 78, 94; *~ de ascuţit briciul* 78/29, 38, 46, 48—50, 52, 53, 55, 57, 62, 63, 72, 77, 78, 80, 83, 94; *~ de brici* 78/33, 39, 43—45, 52—54, 58, 59, 64—67, 89, 90, 100; *~ de dat briciul* 78/41; *~ de tras briciul* 78/40, 51, 94; *~ pentru brici* 78/47; *~ de brice* 78/56; *~ de ascuţit brice* 78/61; *~ de bărbir* 78/60; *~ de bărbiu* 78/62; *~ de şlăifărit* 78/74
pica (*a ~*) 4/45; 6/73; 52/90; 109/78; 151/11, 37, 51; 152/91; *~ în nesimţire* 153/80; *necaz de ~*, v. *necaz*
picătură 142/20; *picături de sudori* 109/70, 71, 73
picior 18/62; 103/58; 120/71; 122/8, 18, 33, 43; 125/71; 127/64; 132/1, 22; 135/14; 136/6; 154/6; *~ul ăl gros* 132/68, 72, 73; *~ul pe la nodeie* 136/87; *armul ~ului*, v. *arm; căputul ~ului*, v. *căput; cărica de la ~*, v. *cărică; cărica ~ului*, v. *cărică; dosul ~ului*, v. *dos; fluierul ~ului*, v. *fluier; fluierul (de) la ~*, v. *fluier; fluiera ~ului*, v. *fluieră; fluieroiul ~ului*, v. *fluieroi; fluieroiul lui ~*, v. *fluieroi; fluieroiul de la ~*, v. *fluieroi; glezna ~ului*, v. *gleznă; gleasna ~ului*, v. *gleznă; încheietură de la ~*, v. *încheietură; încheietura de la ~*, v. *încheietură; încheietura ~ului*, v. *încheietură; încheietura ~ului de la nodiţ*, v. *încheietură; încheietura de la lăpugul ~ului*, v. *încheietură; înfăşărătoarea lui ~*, v. *înfăşurătoare; înfăşurătoarea ~ului*, v. *înfăşurătoare; mîncul la ~*, v. *mînc; mîncul ~ului*, v. *mînc; muşchiul de la ~*, v. *muşchi; muşchiul la ~*, v. *muşchi; muşchiul lui ~*, v. *muşchi; muşchiul ~ului*, v. *muşchi; nodiţul de la ~*, v. *nodiţ; os la ~*, v. *os; ou de la ~*, v. *ou; oul la ~*, v. *ou; oul ~ului*, v. *ou; ouă la ~*, v. *ou; poarca ~ului*, v. *poarcă; podul ~ului*, v. *pod; pulpa de la ~*, v. *pulpă; pulpă de la ~*, v. *pulpă; pulpea de la ~*, v. *pulpă; pulpa la ~*, v. *pulpă; pulpa ~ului*, v. *pulpă; pulpea ~ului*, v. *pulpă; pulpia ~ului*, v. *pulpă; vîna ~ului*, v. *vînă; scăfîrlia la ~*, v. *scăfîrlie; ţeava ~ului*, v. *ţeavă; ţîmp de ~*, v. *ţîmp; ţîmpul de la ~*, v. *ţîmp; ţîmpul ~ului*, v. *ţîmp; pedestru la ~*, v. *pedestru; povîrgace de picioare*, v. *povîrgace; povîrgaci de picioare*, v. *povîrgaci; rău la picioare*, v. *rău; şchiop de un ~*, v. *şchiop; ţeapăn de picioare*, v. *ţeapăn; ţeapănă de picioare, de mîini*, v. *ţeapănă; stă pe picioare*, v. *sta*
picui (*a ~*) 53/23
picura (*a ~*) 52/63; 90/2—5, 7, 9, 69—73
pidestru, v. *pedestru*
piele 5/9; 24/84; 37/9; 48/46; 49/19, 53, 62; 50/47; 51/21; 88/74, 93, 96; 150/24, 66; *~ de la foale* 150/36; *~ de la maţe* 150/36, 51, 62; *~ pe ochi* 35/69; *~a deasupra de ochi* 37/13; *~a deasupra ochiului* 37/20; *~a de la ochi* 37/35, 51, 55; *~a de pe ochi* 37/71; *~a de pre ochi* 37/33, 34, 40, 76; *~a ochiului* 37/14, 50, 79
pieliţă 35/33; 37/6, 72; 150/15, 21, 37, 69, 94; *pieliţa de la maţe* 150/29, 33, 58, 62, 81, 94; *pieliţa de la slăbie* 150/26; *pieliţa ochiului* 37/16, 68, 83
pieluşină 35/30; 150/22, 47, 51; *~ pre ochi* 35/25; *pierluşină* 150/43; *pierloşină* 35/45; 150/42; *pîrloşină* 150/41; *sperluşină* 150/62; *pilocină* 150/9
piept 93/3, 23, 34, 48, 53, 59, 63—66, 70, 72, 94; *~ul coastelor* 93/29; *astupală în ~*, v. *astupală; baierul ~ului*, v. *baier; baiera ~ului*, v. *baieră; beteag de ~*, v. *beteag; boală de ~*, v. *boală; capul ~ului*, v. *cap; capătul ~ului*, v. *capăt; coful ~ului*, v. *cof; coşul ~ului*, v. *coş; ficaţii din ~*, v. *ficat; furca ~ului*, v. *furcă; furca de la ~*, v. *furcă; furchiţa de la ~*, v. *furchiţă; greumînt în ~*, v. *greumînt; lada ~ului*, v. *ladă; osul ~ului*, v. *os; osul de la ~*, v. *os; vîrvul ~ului*, v. *vîrf; piepţi* (pl.) 93/23
pieptăna (*a «se» ~*) 11/1—11, 14—18, 20—22, 24—35, 37, 39—42, 44, 45, 47, 53, 55—57, 59—62, 65, 67, 69, 70, 72—74, 80, 81, 83, 86, 90, 93, 94, 100
piepten, v. *pieptene*
pieptene 10/33, 44, 61, 69, 73, 83, 97, 99; *piaptene* 10/65; *piepten* 10/1—48, 51—56, 58, 60—65, 68—93, 96—99; *piapten* 10/49, 50, 57, 59, 63; *piaptăn* 10/61, 65, 66, 94, 95, 100
pierde (*a «se» ~*) 45/2; 63/37; 147/6, 15, 30, 44, 69; *~ faţa* 45/58
pierdut 155/19; 147/19, 20, 23, 27
pierit 45/37; *~ la faţă* 45/38
pierloşină, v. *pieluşină*
pierluşină, v. *pieluşină*
piglais 139/35, 54
piglui (*a ~*) 139/74; *~ cu mîna* 139/35, 54, 76
pil 143/49, 56, 60, 61; *piluri* (pl.) 143/65
pilocină, v. *pieluşină*
pilţ, v. *pelţ*
pilţui (*a ~*), v. *pelţui*
pilţuit, v. *pelţuit*
pilţuitură, v. *pelţuitură*
pilulă 142/57; 143/29, 49, 50, 53, 57, 72, 81, 85; *pirulă* 143/58, 66
pincilină 141/37
piramidon 143/45
pirirei (pl.) 87/57
pirulă, v. *pilulă*
pistreauă 50/2, 3, 8, 18
pistricea 50/70
pistriceauă 50/11, 31
pistricuţă 50/45
pistriţ, v. *pestriţ*
pistriţă 50/43, 70
pistriţea 50/87
pistru 50/1, 4, 17
pistrui 50/3, 25, 29, 34, 51, 58, 65, 67, 72, 73, 75, 79, 81, 84, 86, 87, 89, 95, 96, 99, 100; *pistrui* (pl.) 50/14, 18, 21, 29, 64—66, 73, 74; *piştrui* 50/5
pistruie 50/1, 9, 79, 80, 95, 97
pişca (*a ~*) 90/56, 58, 71, 73
pişcura (*a ~*) 90/1, 2, 5, 6, 8, 10—55, 57, 59, 62—64, 67, 68, 74—90, 96—98
piştăr 50/8
piştit, v. *pitit*
piştră 50/4, 5, 16, 17
piştrui, v. *pistrui*
pită 110/39, 40; *~ în cîrcă* 110/72; *~ în spate* 110/14, 24, 27, 32—41, 44—47, 50—55, 57—62, 64—68, 71, 73, 76, 78, 80, 81, 83, 84, 86, 90, 94, 96, 99, 100; 111/58, 62; *~ în spinare* 110/4
pitiric 114/6
pitit; stă ~, v. *sta; piştit; stă ~*, v. *sta*
pitoancă 110/85
piţiga (*a ~*) 21/59; 90/39, 53, 55, 57—61, 65—67, 72, 83, 89—96, 98—100
pîlpăi (*a ~*) 57/40
pîntece 113/90; *închis la ~*, v. *închis*
pînză 35/32—34, 39, 41, 43, 77, 86; *~ pe ochi* 35/50, 81; *~ pre ochi* 35/19, 28, 35—38, 44, 46, 47, 76; *~ albă* 35/45, 68; *~ albă pre ochi* 35/11, 86; *pînza de la maţe* 150/50
pîriu 138/59
pîrloşină, v. *pieluşină*
pîrpur 48/22, 31
pîsăi (*a ~*) 57/34
pîsăit 57/34
pîscav 57/74
pîscăi (*a ~*) 57/74
pîştăci (*a ~*) 57/47
pîşcav, v. *pîşcăv*
pîşcăv 57/95; *pîşcav* 57/96
pîşcăvi (*a ~*) 57/14, 81, 96
pîşcăvit 57/14, 72
pîşlăi (*a ~*) 57/73
pîşlăit 57/73,
pîtcav, v. *pîtcăv*
pîtcăv, v. *pîtcăv*
pîtcăi (*a ~*) 57/2, 16, 21, 25, 26, 29, 32, 40, 42, 43
pîtcăit 57/4, 21, 25, 29
pîtcăv 47/38, 42, 47; *pîtcav* 57/74; *pîtcăv* 57/18, 73; *pûtcăv* 57/40
pîtcăvi (*a ~*) 57/5, 6, 10, 18, 19, 23, 24, 27, 34, 37—41, 43—45, 47—50, 74, 76; *pîtcovi* (*a ~*) 57/27; *potcovi* (*a ~*) 57/13
pîtcăvit 57/14, 24, 76
pîtcovi (*a ~*), v. *pîtcăvi*
pîţav 60/55, 57; *~ la obraz* 45/63
pîţin, v. *puţin*
plapomă; *~ de la ochi* 37/44; *plapoma de la ochi* 37/45; *plaponă*; *plapona ochiului* 37/92; *plapumă* 150/37
plaponă, v. *plapomă*
plapumă, v. *plapomă*
plat 138/50
plăcea (*a ~*) 132/51
plămii, v. *plămîn*
plămîn 95/1—4, 10, 16—18, 20, 21, 25, 26, 31, 36, 42, 48, 50, 54, 57, 59, 62, 64, 80, 81, 93, 100; *beteag de ~i*, v. *beteag; boală de ~i*, v. *boală; plomîn* 95/16, 30, 34, 35, 52, 56, 72, 77—79, 81, 83, 84, 89, 92, 94, 98; *bai la ~i*, v. *bai; boală de ~i*, v. *boală; plumîn* 95/7, 9, 11, 12, 19, 24, 27—29, 36, 38, 39, 43, 44, 49—51, 57, 60, 69, 70, 72, 73, 75, 86; 97/9; 99/9; *bolnav de ~i*, v. *bolnav; îi cu ~* 98/9; *plămînă* 95/23, 35, 37, 40, 41, 47, 51, 52, 55, 58, 61, 63, 65—67, 74—76, 81, 82, 86, 87, 94, 97, 99, 100; *plomînă* 95/46, 53, 77, 82, 83, 88—90, 92—95, 98; *plumînă* 95/14, 15, 24, 32 38—41, 43, 44, 47, 53, 57, 60, 69—74, 84, 85, 91, 96; *plămîni* 95/14; *plămîni* (pl.) 95/29, 33; *plămîni* (plt.) 95/97; *o ureche de ~*, v. *ureche; plomîni* (pl.) 95/22, 35, 80; *boală de ~*, v. *boală; plumîni* 95/31; *plumîni* (pl.) 95/33, 61; *plămîne* 95/8, 13; *plomîne* 95/85; *plumîne* 95/69; *plămii* 95/6, 36, 64, 68; *plămii* (pl.) 95/35, 80; *plomîie* 95/68; *plumîie* 95/37; *plumii* (pl.); *om vătămat la ~*, v. *vătămat*
plămînă, v. *plămîn*
plămîne, v. *plămîn*
plămîni, v. *plămîn*
plean, v. *pleană*
pleană 152/14, 23, 29; *plean* 152/14, 23
pleasnă 23/57
pleca (*a ~*) 7/34; 52/11; 53/69
pleheni (*a ~*), v. *pecni*
plemni (*a ~*), v. *pecni*
pleoapă 37/4, 5, 10, 11, 15, 24, 33—35, 38, 39, 42, 45, 47—52, 54—57, 59, 61, 63—67, 70—74, 80, 83—86, 89—92, 94—96, 98—100; *pleoapa ochiului* 37/60, 79, 93; *ploapă* 37/1, 3, 4, 6, 18, 21, 29, 35—37, 39—41, 43, 44, 46, 58, 63, 69, 71, 73, 81, 87, 89, 92, 93; *ploapa de la ochi* 37/53, 72; *ploapa ochiului* 37/48, 62; *ploape; ~a ochiului* 37/88; *plopă* 37/81; *cleoapă* 37/40, 51; *cloapă* 37/23, 27, 28, 30
ples, v. *pleş*
pleş 23/1—4, 6, 7, 9, 11, 12, 14—16, 19, 21—23, 25, 27—35, 37—54, 64—89, 91—97, 100; 79/37, 54, 78, 81; *~ în cap* 23/36; *~ la faţă* 79/78; *~ pre cap* 23/24; *pliaş* 23/5, 6, 10, 17; *ples* 23/57—59; 79/58; *peleş* 23/94
pleşi (*a ~*) 23/38, 39
pleşiu, v. *pleşuv*
pleşiv, v. *pleşuv*
pleşuv 23/35; *pleşiv* 23/18, 20, 21; *~ pe cap* 23/26; *pleşiu* 23/8, 13, 15, 18, 22
pleţuşină 150/26
pleumonie 146/81
pliaş, v. *pleş*
plin 22/6; 50/51, 77; 152/33, 40, 41, 71; 74/24; *~ de păduchi* 19/13, 14, 16, 19, 21, 27, 37, 39, 46, 53, 58, 64, 68, 69, 76, 77, 84, 89, 93, 95, 98—100
plînge (*a ~*) 153/13
plîns 153/69
ploaie 87/58
ploapă, v. *pleoapă*
ploape, v. *pleoapă*
plomîie, v. *plămîn*

plomîn, v. *plămîn*
plomînă, v. *plămîn*
plomîne, v. *plămîn*
plopă, v. *pleoapă*
ploșniță 50/40
plumîie, v. *plămîn*
plumîn, v. *plămîn*
plumînă, v. *plămîn*
plumîne, v. *plămîn*
plumini, v. *plămîn*
poale 133/36
poancă; în ~ 32/33; 33/47; *se uită în ~*, v. *uita; se uită poanca*, v. *uita*
poancheș 32/41, 46, 48—50, 52, 59, 65, 77, 78
poarcă 129/39, 41—43, 47, 48; *poarca de la genunche* 129/41; *poarca de la genunchi* 129/40; *poarca piciorului* 129/47
poate 18/20; 139/43
pod 69/33, 34, 37, 38, 40, 41, 43, 47, 49, 51, 53, 55, 56, 58, 59, 61—63, 66, 74, 76—78, 80—85, 87, 88, 90—100; *~ de măsea* 69/38, 45, 53, 64, 79; *~ul de la măseauă* 69/57, 65; *~ de măseauă* 69/36, 40, 42, 44, 46, 48, 52, 60, 67, 75, 86; *~ul lui degetu ăl mare* 119/31; *~ul măselei* 69/37, 39, 50, 54, 79; *~ de palmă* 119/64; *~ul palmei* 119/1—9, 11, 14, 17, 18, 28, 32, 33, 36, 38, 40, 45, 46, 49—52, 54—67, 69, 70, 72, 74, 75, 78—81, 83—87, 91—94, 97, 99, 100; *~ul de la palmă* 111/49, 53, 67; *~ul mîinii* 119/70—72, 80; *~ul piciorului* 137/70
pofîrtăici (pl.) 95/12, 14, 69, 89; *pofîrtăiț* (pl.) 95/94; *bofîrtăici* (pl.) 95/37
pofîrte (pl.) 95/12
pojnar, v. *buzunar*
policar 124/24
policinilă 142/59
policră 145/2
polip 86/49
pom 120/51
pomeni (*a se ~*) 37/93; 84/40
pomni (*a ~*) 150/94
ponc 32/12, 19, 24, 27, 29, 38, 39, 47, 48, 51, 53—57, 60—62, 67, 68, 72, 74, 75, 78, 80—98
ponceșe; se uită ~, v. *uita*
ponceu, v. *ponciu*
ponchiu; se uită ~, v. *uita*
ponci (*a se ~*) 32/33
ponciș; se uită ~, v. *uita*
poncișat 32/8
ponciu 32/69; 33/60; *se uită ~*, v. *uita; ponceu* 33/60
ponciur; se uită ~, v. *uita*
ponciurat 32/17
ponciuri (*a se ~*) 32/2
ponciuros; se uită ~, v. *uita*
ponev, v. *poniv*
ponevos, v. *ponivos*
poni (*a ~*) 32/76
ponioasă 31/37, 45
ponios 30/66; 32/30, 33, 34, 36—39, 42, 50, 51, 53, 63, 69, 70, 76, 79, 81, 82, 85—87, 92, 96; *~ de un ochi* 30/45
poniv 32/70, 83, 91; *ponev* 32/94
ponivos 32/1, 2, 4, 6, 8—13, 15, 17—19, 22, 23, 29, 35, 36; *ponevos* 32/1, 7, 61, 72
ponorît 32/70
popă 75/5
porc 69/38; 76/47; 93/67, 73; 106/46; 151/57; *ai pus uitătura ~ului*, v. *pune*
postrungă 67/12, 14, 16, 17, 21, 26; *prostrungă* 67/2
potcă 67/51; *de ~* 155/64
potcovi (*a ~*), v. *pîtcăvi*
potecă 67/40
potécăr 145/2
povăială 35/89, 92; 150/56, 57, 59—61, 63, 65, 66, 95
povîrgace; ~ de picioare 123/15
povîrgaci; ~ de picioare 122/15
pozănar, v. *buzunar*
pozonar, v. *buzunar*
praf 22/31; *prau* 143/55; *prauri* (pl.) 142/51, 58
prapor 150/1; *prapur* 150/3, 16; *prapure* 150/50
prapur, v. *prapor*
prapure, v. *prapor*
prau, v. *praf*
prăbuș 150/18, 23, 34, 36, 37, 39, 40
prăbuși (*a se ~*) 150/37, 41
prăbușină 150/41, 43, 47, 49
prăpădit; ~ de slab 60/45
prescurta (*a ~*) 57/45
*prevește*ală 35/4; 150/100
prevești (*a ~*) 153/81
pricosat 152/96
prididi (*a ~*) 147/1
primi (*a ~*) 35/84
prinde (*a «se» ~*) 35/60; 37/63; 53/6, 68, 69; 115/43, 46; 152/58; *~a (în)cărunți*, v. *încărunți; nu s-a prins buba* 140/39, 41, 43, 56, 62, 64, 66, 67, 69—71, 73—76, 79, 80, 82, 84, 86—89, 91—98, 100; *nu s-au prins bubele* 140/49, 60, 62, 63, 65, 77, 81, 85; *nu s-a prins oltoiul* 140/50; *nu s-a prins pelțul* 140/5
prins 53/34, 35, 75
prinsă; îi cu limba ~, v. *limbă*
pripit 57/63
privadă 114/48, 53
proface (*a se ~*) 87/8
pronunța (*a «se» ~*) 10/38; 77/21; 148/41
pronunțat 85/38
prost 155/2, 3, 7—9, 11, 13—15, 18—21, 23, 27, 28, 32—37, 39—41, 43—46, 52, 54—57, 59, 61, 63—66, 68, 76, 77, 84, 86, 90; *~ de tot* 155/47; *~ la cap* 155/24, 78
prosti (*a ~*) 155/18, 39, 57, 61
prostime 60/80
prostrungă, v. *postrungă*
pucios 12/63
pui 20/76; 50/65; 52/39; 83/62
pulfăr, v. *pulfere*
pulfere 142/2; 143/5, 23; *pulfăr* 143/5, 23
pulpane (pl.) 132/40
pulpă 131/1, 8, 9, 13, 14, 23, 24, 27, 28, 31—34, 40, 41, 47, 50—55, 60—65, 69—74, 76, 79—81, 83—86, 90, 98; 132/4, 5, 12, 14, 16, 17, 33, 50, 52, 56, 63; *~ de jos* 131/19; *~ de la picior* 131/39, 44, 45, 48; *pulpa de la fluier* 131/100; *pulpa de la picior* 131/18, 41, 46, 62, 78; *pulpa de la țîmp* 132/43; *pulpa de sus* 132/19, 28, 40, 64, 65, 83; *pulpa dinapoi* 132/58; *pulpa groasă* 132/100; *pulpa la picior* 131/34, 37; *pulpa mare* 132/33; *pulpa obrazului* 46/58; *pulpa piciorului* 131/7, 12, 16, 19, 20, 22, 25, 26, 29, 30, 35—38, 40—43, 47, 65, 67, 68, 75, 77; 132/31, 79; *peștele pulpei*, v. *pește; pulpe* 131/2—4, 6, 15, 17, 21, 49—51, 54—58, 61, 66, 82, 83, 87—97, 99; *~ de la mînă* 91/93; *~a de jos* 131/83; *~a de la degetul ăl mare* 119/58; *~a de la mînă* 91/58; *~a de la picior* 131/49, 53, 57, 65; *~a mîinii* 81/65; *~a palmei* 119/58; *~a piciorului* 131/2, 10, 11, 15, 58, 59, 66, 67; *pulpie* 131/2—5, 21; *pulpia piciorului* 131/4
pulpe, v. *pulpă*
pulpie, v. *pulpă*
pulpeșă 131/89
pumn; călciiele ~ului, v. *călcîi*
pune (*a «se» ~*) 35/4, 32, 33, 36; 47/97; 115/10; 133/6, 58; 135/17; 140/49; 146/33, 38; *~ bubă* 140/47, 48, 98; *~ bube* 140/34, 37, 39—48, 53, 55, 57—61, 65, 67—69, 71, 74—78, 80—90, 92—95, 97; *~ pre inimă* 153/68; *~ uitătura porcului* 33/60
punt 50/44
punte 68/26
pup 50/36, 39, 44, 47, 48, 65; 135/27, 33; *stă ~*, v. *sta; șede ~*, v. *ședea*
pupilă 36/24, 50, 80, 84; *púpilă* 36/59
púpilă, v. *pupilă*
pupuci (*a se ~*) 61/57
purcel 151/37
purec, v. *purece*
purece 19/31; 21/58, 59, 65, 66, 96; *purice* 21/38, 39, 42, 44, 48, 51, 57, 67, 74, 88, 90; *purec* 18/63; 21/5, 9, 42, 43, 49, 50, 52, 55—64, 70—74, 83—85, 87, 89, 91—93, 97, 100; *puric* 21/1, 2, 4, 6—8, 10—47, 51—54, 64, 65, 68, 69, 71, 75—84, 86—90, 92—95, 98, 99; *puric* 21/2—4, 89
puric, v. *purece*
puric, v. *purece*
purice, v. *purece*
purta (*a ~*) 43/42; 83/60
pușca (*a ~*) 65/40
pușcăi (*a ~*) 57/88
pîtcăv, v. *pîtcăv*
putea (*a ~*) 27/65; 57/7, 14, 23; 60/31; 63/31; 72/83; 111/58; 114/2, 4, 14, 16, 18, 23, 28, 53, 90, 91, 97; 122/38; 139/83; 153/68
putere 60/1, 6, 53; 132/22; *fără ~* 60/60, 62, 64, 72, 84; *fără de ~* 60/45; *sec de ~*, v. *sec; slab de ~*, v. *slab; slab în ~*, v. *slab*
puțin 32/64; *pițin* 85/38

R

rade (*a ~*) 39/21
ramatizm, v. *reumatism*
raniche, v. *rinichi*
rap 48/69, 74
rapur, v. *rapure*
rapure 48/7—11, 13, 14, 18, 19, 23, 24, 27, 28, 31—55, 58, 62—65, 68, 74—90, 92, 93, 96—98; *~ alb* 48/12; *~ negru* 48/12; *rapur* 48/8, 27, 29, 33, 58, 74; *rapuri* (pl.) 48/57, 91, 99; 74/29
rar 67/1, 2, 4—7, 9, 10, 13, 15, 20, 25, 35, 43, 50, 59, 65, 66, 68, 72, 97; 104/90
rară 79/94
rasă 12/91
razir 77/21
răceală 53/12, 14, 16, 18—20, 24—28, 30—32, 34, 35, 65, 75, 80, 88; 143/55; 154/71; *riceală* 154/45, 95
răci (*a ~*) 53/6, 8, 9, 12, 39, 41, 44, 57—59, 64, 65, 68; *rici* (*a ~*) 86/58
răcit 52/15, 35; 53/18, 23, 31, 33, 35, 57, 69, 75; 62/41; *ricit* 52/46; 63/38, 48, 50, 59, 67; 146/41
rădăcină 69/9, 10, 15, 28, 53
rădica (*a ~*) 103/53; *~ din gene, sprîncene* 24/99
răgori (*a ~*) 62/5, 23, 27, 28, 35—37, 76; *rogori* (*a ~*) 62/5, 45
răgorit 63/23, 27, 28, 35—37, 76, 78; *rogorit* 62/41; 63/41, 45
răgoși (*a ~*), v. *răguși*
răgoșit, v. *răgușit*
răguși (*a ~*) 62/1—4, 7, 9, 13, 16, 17, 21, 23, 26, 29, 33, 39, 41, 42, 44, 49, 50, 52, 53, 55—74, 79—84, 86—100; *răgoși* (*a ~*) 62/5, 6, 11, 14, 15, 18, 19, 24, 25, 28, 32, 34, 35, 37, 38, 40, 76—78, 80, 84, 85; *rogoși* (*a ~*) 62/8, 10, 12, 14, 17, 20, 22, 25, 30, 31, 39, 40, 42—48, 51—54, 68, 75, 80, 81; *ruguși* (*a ~*) 62/50, 54
răgușit 63/1—4, 7, 9, 13, 16, 21, 26, 29, 33, 41, 42, 49, 50, 52—74, 79—84, 86—100; *răgoșit* 52/41; 63/5, 6, 11, 14, 15, 18, 19, 23, 24, 27, 28, 32, 34—38, 40, 76—78, 80, 84, 85; *rogoșit* 52/41; 63/5, 8, 10, 12, 14, 17, 20, 22, 25, 30, 31, 39—48, 51—54, 68, 75, 80, 81; *rugușit* 63/50
răit 114/6
rămătiz, v. *reumatism*
rămîne (*a ~*) 6/54; 84/57; 110/76; 120/38; 140/43; 149/40
rănic, v. *rinichi*
rănichi, v. *rinichi*
rănit 120/53
rănunche, v. *rărunchi*
rănunchi, v. *rărunchi*
răpăgeată 48/29
răpăvicioasă 48/14
răpurel 48/54, 58, 67
răpuros 48/81
rări (*a se ~*) 67/53
rărime; ~ între dinți 67/97
rărinchi, v. *rărunchi*
răritură; ~ între dinți 67/66
rărunc, v. *rărunchi*
rărunche, v. *rărunchi*
rărunchi 101/1, 3—5, 12, 15—19, 21, 22, 24, 29, 31—34, 37, 54, 55, 58, 60, 61, 65, 70, 71, 74, 80, 81, 84, 85, 87—89, 96; *rărunche* 101/1—4, 6—15, 18, 20, 23—28, 30, 33, 35, 65—67, 69—76, 79, 81—83, 89—95, 98—100; *rărunchiu* 101/9, 10, 19, 21, 22; *rănunchi* 101/84; *rănunche* 101/65, 66; *renunchi* 101/51; *rărunc* 101/85; *rărinchi* 101/77
rărunchiu, v. *rărunchi*
răscăñat 122/12
răscăñată 123/12
răsfloceat 10/24, 33
răsflocit 10/24
răsuci (*a ~*) 118/1
rășină 20/91
rău 30/23; 38/88; 57/5; 79/46, 83; 153/38; 155/76; *~ la picioare* 123/33; *betejug ~*, v. *beteșug; betejug de-ăl ~*, v. *beteșug; betejugul ăl ~*, v. *beteșug; beteșug cu ~l ăla*, v. *beteșug; beteșug de-ăl ~*, v. *beteșug; beteșug de ~*, v. *beteșug; beteșugul ăl ~*, v. *beteșug; biteșugul ăl ~*, v. *beteșug; bitișugul ăl ~*, v. *beteșug; ceasul ~*, v. *ceas; lucru ~*, v. *lucru; lucrul ăl ~*, v. *lucru; șui de ăl ~*, v. *șui; slăbit ~*, v. *slăbit; a dat de ~* 152/27; *dai de ~* 152/91; *dă de ~* 152/11, 73, 96; *îi dat de ~*, v. *fi*
război 120/51
rea; boala ~, v. *boală; tusea ~*, v. *tuse*
reață 83/64
regat 77/99; 78/10
reiumă, v. *reumă*
rematiz, v. *reumatism*
rematizm, v. *reumatism*
renic, v. *rinichi*
renichi, v. *rinichi*
renunchi, v. *rărunchi*
retezător 10/92
reum, v. *reumă*
reumatism 154/5, 17, 23, 35, 41, 43, 44, 48, 50, 54, 60, 61, 73, 94, 98; *reumatist* 154/40, 57, 87, 98; *riumatism* 154/74; *romatism* 154/6, 16, 26, 33, 61; *ramatizm* 154/38, 71; *rematizm* 154/80, 81, 83; *reumatiz* 154/1, 4, 10, 29, 37, 43, 53—55, 62, 78, 80, 83, 90, 92; *riumatiz* 154/75; *rematiz* 154/3, 6, 50, 73, 84, 87, 90, 93; *rămătiz* 154/1—4, 29, 31, 36, 38—41, 45, 56, 61, 68—70, 74, 76, 82, 92; *romatiz* 154/22; *rumatiz* 154/91; *romatist* 154/45
reumatist, v. *reumatism*
reumatiz, v. *reumatism*
reumă 103/45; 122/14; 154/1, 2, 4, 6, 8—15, 17—25, 27, 28, 30, 32, 34, 37—55, 57—68, 70—100; *reume* 154/35; *reiumă* 154/77; *reum* 154/35
reume, v. *reumă*
riceală, v. *răceală*
rici (*a ~*), v. *răci*
ricit, v. *răcit*
rinic, v. *rinichi*
riniche, v. *rinichi*
rinichi 101/2, 46, 47, 50, 52, 56, 62—64, 73, 74, 84, 85, 87, 93, 98; *riniche* 101/35, 67; *rinic* 101/38, 39, 44, 53, 57, 59, 98; *raniche* 101/67; *rănichi* 101/66, 77, 83, 87; *renichi* 101/51; *rănic* 101/40, 78, 89; *renic* 101/4, 50
riumatism, v. *reumatism*
riumatiz, v. *reumatism*
rîie 88/1—100
rîios 88/80
rîjghia (*a se ~*) 89/13
rînd 57/7
rîndunică 50/65
rînză 112/1—5, 10, 11, 15, 16, 20—22, 24, 26—28, 30, 31, 33—35, 38, 40, 59, 64, 68, 69, 71—76, 79—86, 88—99
rînzos 112/56
rîp 22/6
rîșniță 68/87, 95, 100
roată 6/64; 129/18; *roata de la genunche* 129/6, 22, 37, 38, 46, 53; *roata de la genunchi* 129/34, 35, 45; *roata de la ginunchi* 129/28; *roata genunchelui* 129/77; *roata genunchiului* 129/18; *roata lui genunche* 129/22; *roata la ochi* 36/6; *roata părului* 4/64
rogori (*a ~*), v. *răgori*
rogorit, v. *răgorit*
rogoși (*a ~*), v. *răguși*
rogoșit, v. *răgușit*
romatism, v. *reumatism*
romatist, v. *reumatism*
romatiz, v. *reumatism*
romnicilină 142/59
ronț 82/40; 84/35; *~ de la genunchi* 129/72; *~ ul de la ginunche* 129/72
roșoflat 16/41
rosti (*a se ~*) 22/29
roșă, v. *roșie*
roșcat 50/47
roșcăi (*a se ~*) 89/72
roșcobană 13/58
roșie 35/76; 48/67; 79/66; 143/67; *pată ~*, v. *pată; roșă* 79/35
roșu 29/37; 34/63; 44/40; 46/36; 50/44; 57/27; 74/44
rotură; rotura genunchiului 129/80
rug 89/34
ruguși (*a ~*), v. *răguși*
rugușit, v. *răgușit*
rujă 45/3
rumatiz, v. *reumatism*
rumega (*a ~*) 64/1, 8, 10, 12, 13, 16, 17, 20, 22, 25, 26, 29, 31, 68, 69, 73, 75, 77
rumen 46/36
rupe (*a «se» ~*) 26/31; 57/73, 74; 89/1—4, 6, 9—12, 14, 15, 17—24, 26—29, 32—34, 36, 37, 39, 40, 47, 50, 57, 58, 60, 62, 63, 68, 78; 115/72, 83, 94, 97; 120/38; 140/3, 23; 150/10, 11, 72
ruptă 118/29
ruptoare 115/93—95, 100
rușeață 35/76; 40/62
rușine 151/53

S

sac 104/11
sarmă 72/83
săgeată 103/58
săgeta (*a ~*) 103/58
sălbatică; carne ~, v. *carne*
sălie 150/54
sămălui (*a ~*) 139/94
sămînță 6/54
săptămînă 79/43
sărac 111/51; 147/73; *~ de sînge* 43/29

sărată 109/63
sări (*a* ~) 36/51; 112/73; 118/45, 63, 87, 93
sărit 155/84
scabie 88/70, 75
scafă 6/33
scamn 114/58
scăfălie 4/8; 6/28, 33, 73, 77, 79—81, 84; ~ *goală* 6/74; *scăfălia capului* 6/50, 74, 93; *scăfălia de la genunchi* 129/79, 93; *scăfelie* 6/89; *scăfelia capului* 6/89; *schefelie* 6/83, 89; *schefelia la genunche* 129/30.
scăfărlie, v. *scăfirlie*
scăfelie, v. *scăfălie*
scăfîrlie 4/21; 6/11, 99; *scăfîrlia de la genunchi* 129/15; *scăfîrlia genunchiului* 129/11; *scăfîrlia la genunche* 129/22; *scăfîrlia la picior* 129/21; *scăfărlie* 6/54; *scofîrlie* 4/16; 6/42, 86, 99; *scoferlie* 6/4; *scoferlia capului* 6/2
scăflie 6/42, 85
scărpăna (*a «se»* ~), v. *scărpina*
scărpina (*a «se»* ~) 89/1—15, 17, 20, 22, 23, 29, 34, 38—68, 71, 72, 75—78, 80—100; *scărpăna* (*a «se»* ~) 89/16, 18, 19, 21—25, 27, 28, 31—33, 35—37, 68—70, 72—74, 79, 92; *scărpîna* (*a se* ~) 89/18, 30, 35
scărpîna (*a se* ~), v. *scărpina*
schefelie, v. *scăfălie*
schelet 6/77
schilav 122/41, 61; *schilăv* 122/51; *schiláv* 120/32; 122/2, 9, 38, 70, 80; *schilov* 122/35
schiláv, v. *schilav*
schilavă 123/41; *schilávă* 123/2, 70, 80
schilávă, v. *schilavă*
schilăv, v. *schilav*
schilet 122/84
schiloadă 123/1, 4, 8, 24, 58, 65, 85, 86, 89, 92, 100; *şchiloadă* 123/38; *schiloagă* 123/23, 35, 96; *schiloată* 123/74; *schilodă* 123/74; *schilotă* 123/37
schiloagă, v. *schiloadă*
schiloată, v. *schiloadă*
schilod 120/9, 122/1, 4, 8, 24, 46, 58, 64, 65, 74, 79, 85, 86, 89, 90, 92, 100; ~ *de o mînă* 120/100; *şchilod* 122/38; *schilog* 122/23, 35, 87, 96; *schilot* 122/37; *chilod* 122/37
schilodată, v. *schilodită*
schilodă, v. *schiloadă*
schilodită 123/33; *schilodată* 123/65; *schilogită* 123/86
schilog, v. *schilod*
schilogit 122/37, 86
schilogită, v. *schilodită*
schilot, v. *schilod*
schilotă, v. *schiloadă*
schilov, v. *schilav*
schilovit 122/23
schilozat 122/83, 84, 89
schilozit 122/62
schimba (*a* ~) 45/48
scinti (*a* ~), v. *scrinti*
scîrbos 148/91
scîrci, v. *stîrci*
sclăfie 4/45; 6/37, 40—48, 50, 51, 53, 68, 85, 86; ~ *de la cap* 6/78; *sclăfia capului* 6/32, 52, 77; *sclăfia genunchelui* 129/68; *sclăfia genunchiului* 129/26; *slăfie* 6/47
sclinti (*a* ~), v. *scrinti*
sclinti (*a* ~), v. *scrinti*
scoarţă; *scoarţa capului* 6/91
scoate (*a* ~) 6/54; 70/46; 86/20
scoferlie, v. *scăfîrlie*
scofîrlie, v. *scăfîrlie*
scomonit 16/20
scorbeli (*a se* ~) 116/17
scrie (*a «se»* ~) 17/58; 126/73; ~ *bubele* 140/63
scrinti (*a* ~), v. *scrinti*
scrintită 118/29
scris; *de* ~ 140/93
scrinti (*a* ~) 118/1—3, 8, 9, 12, 17, 20, 22, 39, 41—59, 55, 57—67, 71, 72, 79—86, 88—97, 99; *scrinti* (*a* ~) 118/1, 2, 4, 5, 7, 12, 15, 20, 22, 25, 29, 38, 40, 54, 56, 67, 70, 72, 81, 87, 98, 100; *sclinti* (*a* ~) 118/56, 70, 85, 90, 92; *sclinţi* (*a* ~) 118/3, 6, 9—11, 13—15, 17, 18, 21, 24—26, 30, 56, 69, 71, 73, 74, 76, 81, 84; *scinti* (*a* ~) 118/71, 92, 93
scurgere 115/3, 92
scursură 115/30, 70—72
scursoare 115/90, 93; ~ *de foale* 115/58
scurt; ~ *la vederi* 32/10, 25, 26, 62, 63, 69, 70, 71, 75, 79, 80, 85—87, 89, 92—97; ~ *la videri* 32/9, 11, 12, 15—18, 20, 22, 30, 38, 40, 44, 54, 55, 59; ~ *la vedere* 32/5, 34, 45, 46, 48, 56, 60, 82, 88; ~ *la videre* 32/35, 37, 38, 76, 77, 99; ~ *în vederi* 32/68
scurtă 11/90; 32/43, 44, 47, 48, 54, 55, 59, 60, 62—65, 67, 75, 77, 81, 86—89, 91, 93, 95, 97, 99
seacă 122/61; *cu mîna* ~, v. *mînă*
seamă; *să nu bage el seama*, v. *băga*
sec 60/23, 37, 63—65, 89; 122/61; ~ *de mînă* 122/56; ~ *de putere* 60/14
secăciu 60/63
semn 51/5, 23, 31, 34—39, 43—45, 50, 51, 54—63, 65—67, 71—73, 77, 85, 92; 140/38, 43
senin 28/26
sfat; *om fără* ~, v. *om*
sfădi (*a se* ~) 36/51
sfinte 152/51
sfriji (*a se* ~) 60/22
sibian 83/35
singur 43/42; *vorbeşte* ~, v. *vorbi*
sirop 142/20
sită; ~ *pre ochi* 35/19, 24
sitărită; ~ *pre ochi* 35/19
sîcâit 57/50
sîmcea 140/93; *sîmceaua ochiului* 36/52
sînge 45/2, 69, 71; 89/6, 34; 95/21; 98/51; *fără* ~ 45/92; *sărac de* ~, v. *sărac*
sîsăi (*a* ~), v. *sîsîi*
sîsăit, v. *sîsîit*
sîsîi (*a* ~) 57/22, 32, 75, 93; *sîsăi* (*a* ~) 57/18, 19, 33, 45, 47, 51, 57, 64, 75, 88
sîsîioară, v. *subsuoară*
sîsîit 57/18; *sîsăit* 57/3, 8, 25, 32, 33, 39, 64, 65, 75
sîvi (*a* ~) 9/15, 17, 25; *începe* ~ 9/15
slab 20/34; 45/38, 65, 67, 86; 60/2, 5, 7—12, 15, 17—19, 21, 22, 26—28, 31, 32, 34, 35, 38—41, 43, 46, 47, 49, 51—56, 59—61, 65—68, 70, 72, 73, 75—85, 87—93, 96—100; 79/52; 98/48; ~ *de lucru* 60/4; ~ *de minte* 32/15; 155/89; ~ *de putere* 60/20, 24, 29, 44, 48, 51, 58, 93, 94, 99; ~ *de tot* 60/86; ~ *în mîini* 60/69; ~ *în putere* 60/69; *prăpădit de* ~, v. *prăpădit*; *tăbărît de* ~, v. *tăbărît*
slabă; *a dat în urmă* ~, v. *urmă*
slăbină, v. *slăbină*
slăbănog 60/5, 38, 45, 56, 61, 65, 71, 72, 76, 89, 90, 93, 96
slăbie 102/21, 78; 150/26; *pielita de la* ~, v. *pielită*
slăbină 102/19, 24, 27, 33, 38; *slăbină* 102/46; *slăbini* (pl.) 102/45; 103/38, 45, 46
slăbit 45/13, 36; 60/3—6, 13, 16, 22, 30, 33, 37, 41, 42, 47, 49, 50, 53, 55, 56, 60, 62, 70, 74, 83—85, 92, 93; 153/34; ~ *rău* 60/95
slăfie, v. *sclăfie*
slăină, v. *slăninică*
slănină 32/5; *slăină* 32/30
slin 22/6
slobozi (*a* ~) 76/34, 39, 44, 86; 83/35
smagă 60/1
smintit; ~ *la cap* 155/18, 24; *zmintit* 155/30
soare; *la faţa* ~*lui*, v. *faţă*; *la umbra* ~*lui*, v. *umbră*
sobîrît, v. *soborît*
soborit, v. *soborît*
soborî (*a se* ~) 151/37
soborît 151/1—43, 49, 69, 70, 73—76, 79—82; *soborit* 151/44—46, 53, 77, 78, 84, 88; *sobîrît* 151/68
socac; ~*ul al mic* 85/41
sodomit 151/6; *sudomit* 151/4, 21
soldomaşi (pl.) 4/1, 2
sopun 114/63
sordomaşi (pl.) 4/2
spaimă 24/33
sparge (*a «se»* ~) 26/3; 86/5, 10, 77; 150/64; 151/91
spată 106/1—4, 16, 21, 26, 71, 72
spate 104/1—4, 6—8, 10, 11, 14, 15, 17—24, 26—68, 70—76, 78, 80, 81, 83—100; 106/46; 111/38, 49; *cocoş în* ~, v. *cocoş*; *gîlcă în* ~, v. *gîlcă*; *mălai în* ~, v. *mălai*; *nod în* ~, v. *nod*; *pită în* ~, v. *pită*; *ţestul în* ~, v. *ţest*; *ţîpăul în* ~, v. *ţîpău*; *aplecat de* ~, v. *aplecat*; *gîb de* ~, v. *gîb*; *gob de* ~, v. *gob*; *strîmb de* ~, v. *strîmb*
spăla (*a se* ~) 18/20; ~ *pe faţă* 44/1, 3, 4, 8, 10, 90; ~ *pre faţă* 44/37, 68; ~ *pe obraz* 44/3, 69, 73, 83; ~ *pre obraz* 44/23, 68, 78; ~ *pe ochi* 44/9
sperlecat 16/76; *şperlicat* 16/86
sperlit, v. *spîrlit*
sperluşină, v. *pieluşină*
spetează 106/21
spin 48/38, 41, 44, 45, 47, 54, 78; *spini* (pl.) 48/52, 55; *spine* 48/9, 38, 59
spinare 104/1—8, 10, 12—14, 17, 20—23, 35, 37, 70, 72, 74, 89, 94; 105/19, 24, 27, 28, 30—32, 34—45, 47—50, 52—55, 57, 58, 62, 63, 67—70, 72—82, 84—87, 90, 92, 100; 106/31; 110/76; *oasele spinării*, v. *os*; *osul spinării*, v. *os*; *nod în* ~, v. *nod*; *nodurile de la* ~, v. *nod*; *pită în* ~, v. *pită*; *şira spinării*, v. *şiră*; *şiriţa spinării*, v. *şiriţă*; *şirul spinării*, v. *şir*; *crucea spinărilor*, v. *cruce*
spine, v. *spin*
spinicel 48/51, 86
spinuşel 48/59, 66; ~ *negru* 48/66
spii, v. *spin*
spîn 23/69; 79/1—7, 10—12, 16—19, 21—26, 33, 36, 38, 39, 41—58, 60—67, 69—76, 78—81, 83—90, 93—96, 98—100; *spii* 79/14, 27, 28, 32, 35; *spînz* 79/69; *spînţ* 79/42
spînos 79/57
spînţ, v. *spîn*
spînz, v. *spîn*
spînzura (*a* ~) 51/21
spîrlios 16/22
spîrlit 16/21, 56, 57; *sperlit* 16/55, 63, 65
spîrlită 17/29
sporiţi (*a* ~) 147/21
spriceană, v. *sprînceană*
sprînceană, v. *sprînceană*
sprînceană 37/2, 8, 21, 25, 31, 33, 68; 38/4, 8, 10, 19, 20, 25, 31, 32, 71, 80, 89; 39/1—8, 11—28, 30—53, 55—70, 72—74, 77, 78, 80, 82, 83, 85, 86, 88—100; ~ *de jos* 38/76; *păr din* ~, v. *păr*; *părul de lîngă* ~, v. *păr*; *părul de pe* ~, v. *păr*; *fruntea sprîncenii*, v. *frunte*; *părul sprîncenii*, v. *păr*; *rădic din gene, sprîncene*, v. *rădica*; *sprinceană* 37/26, 29; 38/70; 39/3, 6, 9, 54, 67, 70—75, 79—81, 84, 87, 98; *sprinceana ochiului* 37/70; *sprinceană* 39/86
sprinjit 16/16
spumă 152/37
spune (*a «se»* ~) 6/11; 9/11; 38/68; 57/23; 67/32; 74/3; 77/21; 79/91; 88/75; 93/3; 110/64; 137/41, 73; 144/67; 151/74; ~ *la ureche* 61/57; ~ *mereu* 61/32, 72
spurca (*a se* ~) 114/90
spuzar 50/97
sta (*a* ~) 4/78; 79/43; 84/59; 86/10; 150/66; ~ *broască* 135/72; ~ *bumb* 135/32; ~ *búriu* 135/32; ~ *cimpit* 135/11, 69—71; ~ *cimpocit* 135/8; ~ *dus* 147/70, 76; ~ *ghem* 135/51; ~ *încimpit* 135/6, 11—14, 18, 19, 23—26, 29—31, 69, 71; ~ *în cimpite* 135/70, 75; ~ *încimpiu* 135/20; ~ *în scîrci* 135/16; ~ *în stîrci* 135/1, 16, 17, 20, 21; ~ *pe gîrbovene* 135/2; ~ *pe gîrgovene* 135/93; ~ *pe picioare* 135/8; ~ *pe vine* 135/26, 31, 62; ~ *pitit* 135/9, 42, 71, 76; ~ *piştit* 135/69; ~ *pre vine* 135/36; ~ *pup* 135/27, 28, 31—53, 55—60, 62—68, 72, 74—100; ~ *stîrci* 135/1, 3; ~ *stîrcit* 135/2, 3—5, 7, 9—11, 15, 17, 22; ~ *zgîrcit* 135/4, 14, 17; ~ *stîrciş* 135/21; ~ *stîrciu* 135/22
stea 35/20, 21, 25, 30, 34, 43, 44, 52, 74, 76, 89, 91; ~ *albă la ochi* 35/78; ~ *în ochi* 35/18, 38, 39, 44, 45, 47, 68, 74, 76, 79, 81—83, 86; ~ *în ochiu* 35/15, 20, 26; ~ *pe ochi* 35/90; ~ *pre ochi* 35/41, 42, 48; ~ *pre lumină* 35/47, 51; *steauă* 35/1, 2, 4, 7, 8, 11, 15, 17, 18, 23, 24, 27, 35, 38, 41, 47; ~ *din ochi* 35/54; ~ *în ochi* 35/1, 3, 6, 13, 16, 22, 32, 33, 36, 37, 43, 46, 52, 85, 87, 90; ~ *în ochiu* 35/8, 10, 12, 14, 21; ~ *pe ochi* 35/89, 92, 96, 97; ~ *pre ochi* 35/39, 40, 43, 51; *steaua de la ochi* 36/38
stelniţă 18/84; 50/40; *stelniţe pre obraz* 50/41
stîrc 50/41, 42
stîrci; *stă în* ~, v. *sta*; *stă* ~, v. *sta*; *scîrci*; *stă în* ~, v. *sta*
stîrci (*a* ~) 135/5, 14, 17
stîrciş; *stă* ~, v. *sta*
stîrcit; *stă* ~, v. *sta*
stîrciu; *stă* ~, v. *sta*
stomac 85/36; 112/1—4, 6—18, 20, 21, 23—27, 29—32, 34—75, 77—81, 83—87, 89—94, 97—100; 114/41, 67; 115/43; *maţul* ~*ului*, v. *maţ*
străcări (*a* ~) 103/38
străcnitură, v. *strîcnitură*
strădomaşi (pl.) 4/20
străfiga (*a* ~) 53/2; 54/1, 2, 7, 9, 29, 56, 72
străfina (*a* ~) 54/21, 26, 69, 70, 73, 74
strămbuzat 72/89
strănuta (*a* ~) 54/1—6, 12, 14—17, 20, 22, 25, 30, 31, 64, 69, 71, 73, 80, 83; *strănuţa* (*a* ~) 54/72, 73; *zdrănuta* (*a* ~) 53/8; 54/8, 10, 11, 13, 14, 18, 24, 27, 28, 32, 35; *zdrănunţa* (*a* ~) 54/32; *azdrănuta* (*a* ~) 54/18; *azdronuta* (*a* ~) 54/23
strănuţa (*a* ~), v. *strănuta*
strica (*a «se»* ~) 36/1; 115/43
stricat 155/58; ~ *de cap* 155/97, 98; ~ *la cap* 155/38, 94, 95
strîcni (*a* ~) 103/53; 118/38
strîcnitură 103/24, 27, 34, 35, 37, 45, 46, 53; *străcnitură* 103/54
strîmb 111/16, 53, 71, 72, 77, 90; 122/17, 33; ~ *de o mînă* 122/37; ~ *de spate* 111/32
strîmba (*a se* ~) 110/70, 71
strîmbare 110/69
strîmbă 122/38; 123/17; *cu mîna* ~, v. *mînă*
strînge (*a* ~) 28/10; ~ *fruntea* 24/16; *a stringe* (*a se* ~) 24/1
strînsori (pl.) 115/14
strop; ~*i de apă* 109/14; ~*i de asudeală* 109/29
strujit 45/40
strună, v. *strungă*
strung, v. *strungă*
strungă 67/1, 4, 5, 11, 19, 23, 24, 27—34, 37—40, 42, 46, 47, 51—58, 60—62, 64, 65, 67—75, 77—100; ~ *în dinţi* 67/45, 51, 76; ~ *între dinţi* 67/20, 36, 41, 48, 50, 53, 55, 57, 58, 61, 63, 89; ~ *în gură* 67/43; *strună* 67/25, 36, 52, 70, 93; *strung* 67/36, 42, 44
strungăreaţă 67/8, 22, 56
struşiţă 53/3, 16, 21
struşniţă 53/3
sturi (*a se* ~) 19/69
submînă 108/3, 4, 14; *subt mînă* 108/18; *supmînă* 108/1, 4—6, 10—13, 15, 17, 20—22, 26, 28, 35, 37; *sumînă* 108/1—4, 6, 8, 9, 16, 25, 30
subt mînă, v. *submînă*
subsioară, v. *subsuoară*
subsîioară, v. *subsuoară*
subsîoară, v. *subsuoară*
sub sîsîioară, v. *subsuoară*
subsîsîioară, v. *subsuoară*
subsoară, v. *subsuoară*
subsuoară 108/60, 66, 67, 74, 79, 99; *subsuoare* 108/88; *supsuoară* 108/9, 29, 37, 39, 41, 52—59, 61, 63—65, 70, 72—74, 81, 84—86, 89, 90, 93, 94, 96—98; *subsioară* 108/100; *supsioară* 108/54; *supţuoară* 108/37, 63; *supţioară* 108/31, 33, 36; *supţioară* 108/29, 62, 64; *subsioară* 108/68; *supsioară* 108/30, 31, 33, 35, 36; *subsîioară* 108/19; *supsîioară* 108/27, 28, 34; *supţîioară* 108/68; *subsoară* 108/38, 41, 51, 52, 55, 77, 78; *supsoară* 108/7, 22, 38, 40, 42—51, 53, 75, 76, 80, 83, 85, 90; *subţoară* 108/87; *sîsîioară* 108/23; *subsîsîioară* 108/28; *supsîsîioară* 108/23, 32; *sub susuoară* 108/69; *sub sîsîioară* 108/23, 24, 27; *susuoară* 108/66, 69, 71, 73, 82, 89, 90—95, 100; *susioară* 108/31; *susoară* 108/70, 94
subsuoare, v. *subsuoară*
sub susuoară, v. *subsuoară*
subţire; *vorbeşte* ~ 57/21
subţoară, v. *subsuoară*
suci (*a* ~) 33/53, 57; 118/9
sucită 118/29; 122/66
sucitură; ~ *de muşchi* 103/54
suda (*a* ~), v. *asuda*
sudoară, v. *sudoare*
sudoare 109/1, 2, 4—8, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 19, 22—25, 27—60, 62—64, 67, 68, 70—93, 95—100; *apă de* ~, v. *apă*; *sudcară* 109/3; *sudori* (pl.) 109/2, 12, 15, 21, 69, 72, 94; *apă de* ~, v. *apă*; *picături de* ~, v. *picătură*; *l-au zburat* ~*le*, v. *zbura*; *mă iau* ~*le*, v. *lua*; *te trec* ~*le*, v. *trece*; *asudoare* 109/32, 53, 56, 61, 62, 65, 69, 72, 81, 94; *asudori* (pl.) 109/2, 58, 91
sudomit, v. *sodomit*
sufla (*a* ~) 96/38
sugnă 133/57
sulhuit; ~ *la cap* 147/91
sumînă, v. *submînă*
supărare 152/99
supmînă, v. *submînă*
supsioară, v. *subsuoară*
supsîioară, v. *subsuoară*
supsioară, v. *subsuoară*
supsîsîioară, v. *subsuoară*
supsoară, v. *subsuoară*
supsuoară, v. *subsuoară*
supţioară, v. *subsuoară*
supţîioară, v. *subsuoară*
supţioară, v. *subsuoară*
supţuoară, v. *subsuoară*
sur 9/41
suri (*a* ~) 9/96; *a început* ~ *pe cap* 9/26
suripat, v. *surpat*
surpat 151/52, 56; *surupat* 151/56, 58; *suripat* 151/46, 49—55, 57, 59, 84, 86, 87
surupa (*a se* ~) 151/58
surupat, v. *surpat*
sus 4/1; 57/27; 70/49; *de* ~ 39/29; *capul* ~, v. *cap*; *geana de* ~, v. *geană*; *pulpa de* ~, v. *pulpă*
susioară, v. *subsuoară*
susoară, v. *subsuoară*
suspin 96/9, 24, 27, 35, 49, 58, 65, 71, 83, 90, 92; *suspini* 96/7, 8, 19, 24, 28, 31, 32, 34, 69, 73, 78, 92
suspini, v. *suspin*
susuoară, v. *subsuoară*

suştină 69/63
sută 13/57

Ş

şaică 31/89
şale 104/1—4, 6, 9—12, 14—26, 30, 31, 33, 74, 76, 80, 89; 110/11, 69; 111/11; 133/59; *gîlcă în ~*, v. *gîlcă; gogoaşă în ~*, v. *gogoaşă; nod în ~*, v. *nod; şirul ~lor*, v. *şir; cocoşat de ~*, v. *cocoşat; cucuiat de ~*, v. *cucuiat; încîrciorit de ~*, v. *încîrciorit*
şapte 140/78; *se uită în ~ blide*, v. *uita*
şară 50/47
şarpe; flori de ~, v. *floare*
şăic 30/89
şăpti (*a ~*), v. *şopti*
şărpiu 33/23, 24
şăst 138/1—3, 7, 20—22
şcătulă 142/51
şchiloadă, v. *schiloadă*
şchilod, v. *schilod*
şchiop 120/7; 127/1—25, 27—100; *~ de un picior* 127/26, 51
şedea (*a ~*); *~ cimpiliu* 135/15; *~ pup* 135/38, 40, 54, 61
şes 138/47
şir; ~ul spinării 105/2, 47; *~ul şalelor* 105/2
şină 105/49; *şira spinării* 105/1—6, 13, 16, 18—21, 23, 24, 28, 29, 32—46, 49—73, 77, 80, 81, 83—86, 88—94, 96, 100
şiriţă; şiriţa spinării 105/31, 71, 91
şişcav 57/83; *şişcáv* 57/71, 83, 92; *şíşcăv* 57/58, 82, 89, 90; *şúşcăv* 57/92, 93
şiios 96/7
şişcáv, v. *şişcav*
şişcăv, v. *şişcav*
şişcăvi (*a ~*) 57/29, 58, 82, 88, 90, 92; *şuşcăvi* (*a ~*) 57/66, 91—93
şişcăvit 57/29; *şuşcăvit* 57/29
şlăgui (*a se ~*) 122/22, 30, 31
şlăguit, v. *şloguit*
şlăguită, v. *şloguită*
şlăifărit; piatră de ~, v. *piatră*
şlog 152/76
şlogoit, v. *şloguit*
şlogoită, v. *şloguită*
şloguit 122/1, 33, 53, 62, 73, 92, 99; *şlăguit* 60/31; 122/30, 31, 73; *şlogoit* 122/19, 98; *şluguit* 122/9
şloguită 123/53, 73; *şlăguită* 123/31, 73; *şlogoită* 123/99; *şluguită* 123/1
şluguit, v. *şloguit*
şluguită, v. *şloguită*
şoacăţ 79/48
şoaptă; vorbesc din ~, v. *vorbi; vorbesc în ~*, v. *vorbi; vorbesc din şoapte*, v. *vorbi; vorbesc în şoapte*, v. *vorbi; vorbesc pe şoapte*, v. *vorbi; vorbesc pre şoapte*, v. *vorbi; şoptesc numa pe şoapte*, v. *şopti; şoptă; vorbesc în şopte*, v. *vorbi*
şofran 45/6
şoi, v. *şui*
şoit 127/6
şoitălab 127/73
şold 132/1, 4, 5, 21, 31, 36, 41, 44, 45, 59, 65; 133/1—11, 14—26, 29—53, 55—62, 64—70, 72—74, 76, 78, 80, 81, 83, 84, 86, 87, 89, 92—94, 98; *harmul ~ului*, v. *arm*
şoldit 133/37
şont 120/24
şontolog, v. *şontorog*
şontoroagă 123/10
şontorog 122/10, 43; *şontolog* 120/27
şopoti (*a ~*) 61/21, 29, 60, 66, 85, 93, 99; *~ la ureche* 61/59
şopt; vorbesc ~, v. *vorbi*
şoptă, v. *şoaptă*
şopti (*a ~*) 61/2—4, 11, 15—17, 19, 22, 25, 27—30, 32, 33, 35—48, 50—56, 61—65, 67—74, 76, 79—81, 83—85, 88, 89, 91—93, 96—100; *~ la ureche* 61/49; *~ mereu* 61/13, 58; *~ numa pe şoapte* 61/89; *şăpti* (*a ~*) 61 5
şoptit; vorbesc pe ~e, v. *vorbi*
şpelţ, v. *pelţ*
şpelţui (*a ~*), v. *pelţui*
şpelţuitură, v. *pelţuitură*
şperlicat, v. *sperlecat*
şpriţui (*a ~*) 114/63
şters; cîrpă de ~, v. *cîrpă; petic de ~*, v. *petic*
şti (*a ~*) 28/65, 82; 29/32; 37/38; 79/15; 84/40; 86/40; 142/51; 147/3, 20, 69
ştiinţă 7/34
ştiomp 69/69
ştirb 67/29, 59, 62
ştirbitură; ~ între dinţi 67/49
ştrimf 136/66
şuc 124/24
şui 5/39; 96/5, 9, 10, 12, 15, 17, 19, 20, 24, 27, 28, 30, 34—37, 73, 74, 79, 83, 91; *~ de ăl rău* 96/71; *şoi* 96/2, 6
şuiera (*a~*) 80/1—6, 8, 10—28; 81/3, 4, 22, 24, 30, 56, 71, 73, 85; *~ în degete* 81/1, 3, 8, 17, 19, 23, 28, 33; *~ din degete* 81/13, 71; *~ între degete* 81/58; *~ între dinţi* 81/58; *~ în deite* 81/71
şuios 96/36
şumar 57/27
şupi (*a se ~*) 117/83
şuşcăi (*a ~*) 57/66
şúşcăv, v. *şişcav*
şuşcăvi (*a~*), v. *şişcăvi*
şuşcăvit, v. *şişcăvit*
şut 79/45; *~ de mînă* 120/74
şuviţă 8/45

T

tablet, v. *tabletă*
tabletă 143/29, 34, 38, 40, 41, 48, 50, 51, 56, 60, 62, 63, 68, 84, 86, 90; *tablet* 143/47
taină 57/7; *vorbeşte în ~*, v. *vorbi*
talpă 137/26; *încheietura de la ~*, v. *încheietură; mîncul la ~*, v. *mînc*
tare 15/63; 17/13; 47/71; 53/23, 33; 83/51, 54; 89/15, 60
tauletă 10/24
tăbăreală; dă-n ~, v. *da*
tăbărit, v. *tăbărît*
tăbări (*a ~*) 100/22, 57; 153/51
tăbărît 60/55, 57, 99; 98/13; *~ de slab* 60/74; *tăbărit* 60/48, 64
tăbărîtă 99/13
tăbicist, v. *tebecist*
tăia (*a «se» ~*) 56/58; 87/8, 58; 106/46; 140/93
tăhul 147/77
tămbuşit 19/60
tăndăli (*a ~*) 57/25
tăriceri 22/1
tărîţe 22/1—6, 10, 15, 17, 20—22, 43, 96; *~ din cap* 22/12
tău 113/78
teamă, v. *teme*
tebece 97/77, 89, 95; *tebeceu* 97/6, 7, 72; *tibice* 97/9
tebeceu, v. *tebece*
tebecist 97/29; 98/1, 3, 7, 13, 29, 43, 50, 51, 53, 55, 57, 64, 69, 72, 76, 85, 89, 90; *debecist* 98/94; *tebicist* 98/37; *tibicist* 98/19; *tăbicist* 98/20; *tebetist* 97/68
tebecistă 99/7, 29, 37, 41, 50, 55, 57, 64, 85, 89, 90; *debecistă* 99/94
tebetist, v. *tebecist*
tebicist, v. *tebecist*
tem, v. *teme*
teme 4/1—4, 6—9, 11—14, 16, 20—22, 24, 25, 27, 30, 33—36, 38, 40—48, 50—53, 62, 73—77, 80, 81, 84—87, 97; *~a capului* 4/20, 65, 73, 78; *teamă* 4/12, 18, 19, 37, 69; *tem* 4/8
temet 4/23; *temît* 4/25
temine 4/9, 76; *~a capului* 4/71
temit, v. *temet*
tempărătură, v. *temperatură*
temperatură 146/1, 2, 4, 13, 18, 19, 29, 34, 38, 40, 47, 50, 52, 53, 55, 56, 58, 60—63, 68, 72—75, 80, 81, 83—85, 87—90, 93, 98, 99; *timperatură* 146/76; *timperatură* 146/97; *tempărătură* 146/80, 94; *timpărătură* 146/69, 70, 91; *timperitură* 146/92; *timpitură* 146/83
tibice, v. *tebece*
tibicist, v. *tebecist*
ticsostat 115/2
tifos 149/4, 6, 10, 44, 48—50, 60, 64, 66, 67, 73; *tifós* 149/8, 35, 36, 90; *tifus* 149/3, 4, 7, 29, 36, 39, 41, 43, 46, 47, 49—63, 65, 67, 71, 72, 77, 80, 83—89, 91, 93—95, 98, 100; *tifús* 149/1, 2, 4, 7, 9, 11—18, 20—36, 38, 40, 44—48, 51—53, 61, 62, 68—83, 85, 90—92, 96, 97; *trifús* 149/19, 28, 33
tifós, v. *tifos*
tifus, v. *tifos*
tifús, v. *tifos*
timpărătură, v. *temperatură*
timperatură, v. *temperatură*
timperitură, v. *temperatură*
timpitură, v. *temperatură*
tinală 137/4
tiri.. *tiri* 28/35; 79/91; 155/37
tiugă 6/50, 56, 61
timperatură, v. *temperatură*
timpă, v. *timplă*
timplă 25/3, 16, 18, 33, 45, 50, 65, 70—74, 76, 79, 84, 89, 94, 95, 100; *timpă* 25/94; *timpa capului* 25/39
tinăr 79/20
tîndăvi (*a ~*) 57/31, 32, 70
tînt 57/7
tîntăv, v. *tîntăv*
tîntăv 57/28, 32; *tîntáv* 57/27, 30, 31, 70, 73; 155/27
tîntăveţ 57/15; *tîntoveţ* 57/15
tîntoveţ, v. *tîntăveţ*
tîrban 112/4, 10, 11, 19, 21, 23, 31, 34; 113/8, 14, 33, 78; 150/24, 32
toată 17/43, 70; 34/99; 51/60; 132/22; 143/42, 67; *n-are mintea ~*, v. *avea; nu-i cu apele toate*, v. *fi; nu-i cu apa ~*, v. *fi; m-au trecut toate apele*, v. *trece*
toberculos, v. *tuberculos*
tocilă 78/5, 32, 39, 89, 99; *~ de brici* 78/100
tontăni (*a ~*) 57/82
tot 12/45; 35/41; 47/76, 97; 48/62; 50/95; 84/4; 85/50, 51; 93/3; 111/49; 112/60; 137/39; 149/21, 73; *prost de ~*, v. *prost; slab de ~*, v. *slab*
totuna 103/37; 114/6
tovară 103/53
toxicat 114/95
tragăn 83/6, 20, 21, 27, 31, 32, 35, 59, 60, 73, 91; *tragăne* 83/19, 27, 32
tragăne, v. *tragăn*
trage (*a «se» ~*) 35/50; 78/80; 112/73; 118/15; 127/64
traheră 85/12
tras; ~ la obraz 45/58; 79/52; *piatră de ~ briciul*, v. *piatră*
traumicină 141/89
trăgător 124/70, 75
trebui (*a ~*) 48/37; 56/58; 57/49; 113/43; 114/63
trece (*a ~*) 149/73; *~ apa* 109/5, 7, 9, 14, 17, 20, 23, 68, 69, 76, 84, 88, 90, 91; *~ apele* 109/4, 73, 74; *~ sudorile* 109/36, 60; *~ toate apele* 109/83
trei 4/6
tremura (*a ~*) 152/37
tren 52/18
trifús, v. *tifos*
troacă 6/3, 4; *~ la cap* 6/6; *troaca capului* 6/9
troacnă, v. *trocnă*
troagnă, v. *trocnă*
troaină, v. *trocnă*
troană, v. *trocnă*
troane, v. *trocnă*
troc 6/1; 53/31
trocnă 52/1, 20; 53/1—4, 10, 11, 15—17, 20, 72; *trognă* 53/60, 61, 69—71, 73, 74, 82, 83, 94; *tromnă* 53/71, 88; *trohnă* 53/73; *trofnă* 53/71; *tronă* 52/92; 53/80, 81, 84, 86, 88—90, 92, 96—100; *troacnă* 53/5; *troagnă* 53/56, 63, 65; *troaină* 53/57; *troană* 52/33, 41, 66, 85; 53/33, 34, 38, 39, 41, 43—46, 48—55, 57—59, 62, 64, 66, 67, 76—78, 85, 87; *troane* 52/40; 53/36, 37, 40—42, 44, 59
trofnă, v. *trocnă*
trofnică 53/22
trognă, v. *trocnă*
trohnă, v. *trocnă*
tromnă, v. *trocnă*
tronat 53/53
tronă, v. *trocnă*
trup 151/53, 58
tuberculoză, v. *tuberculoză*
tuberculoasă 97/22, 52, 53; 99/13, 18, 24, 28, 40, 46—48, 50, 52, 53, 55, 67, 69, 71, 73, 76, 80, 81, 84—86, 90, 92, 93; *perculoazâ* 99/12
tuberculos 98/13, 18, 24, 28, 40, 41, 46, 47, 50, 52, 53, 55, 58, 59, 61, 62, 65, 67, 68, 71—74, 76, 80, 81, 84—86, 90, 92, 93; *toberculos* 98/69; *perculos* 98/12
tuberculoză 97/2, 7, 18, 19, 23, 24, 28, 29, 33, 34, 38, 40, 42, 43, 46, 47, 49, 50, 51, 52, 55—62, 64, 65, 67, 71—73, 76, 77, 81, 84, 86, 87, 89, 90, 92, 93, 99, 100; *beteag de ~*, v. *beteag; tuperculoză* 97/27, 85; *tubercoloză* 97/35, 80; *turbiculoză* 97/83; *perculoză* 97/12; *perticuloz* 97/31
tuna (*a ~*) 13/57
tuperculoză, v. *tuberculoză*
turbat 155/72
turbiculoză, v. *tuberculoză*
turbura (*a se ~*) 115/20
tăriţă 22/43
turlică 78/28
turlişcă 78/8
turna (*a ~*) 148/49, 50, 55, 57—67, 70, 71, 89—91, 93, 94, 99
turtă 45/33
tuse 53/28, 34, 35, 68, 69, 75; 97/13, 18, 19, 42, 43, 49, 52, 56, 57, 60, 61, 64, 68, 73, 75, 85; 98/51, 61; 99/52; 143/33; 153/34; *beteag de ~*, v. *beteag; beteagă de ~*, v. *beteagă; biteag de ~*, v. *beteag; tusea* 53/16; *~ rea* 97/12
tuşit 97/23, 28, 34; *beteag de ~*, v. *beteag; biteag de ~*, v. *beteag; beteagă de ~*, v. *beteagă*
tutcă 83/59

Ţ

ţandură; ~ de măseauă 69/75
ţăcnit 155/5
ţăpuşată 17/19
ţără, v. *ţară*
ţărăneşte; pe ~ 148/81
ţeapă 103/9
ţeapăn 122/18, 37, 46, 69, 88; *~ de mîini* 122/7; *~ de picioare* 122/7
ţeapănă 123/18, 69; *~ de picioare, de mîini* 123/7
ţeastă 6/35, 36, 64; *ţeasta capului* 6/19; *ceastă; ceasta capului* 6/43
ţeavă 85/37; 130/15; *ţeava piciorului* 130/8, 27
ţepeni (*a ~*) 125/88
ţepenit 122/26, 62
ţepenită 123/62
ţepoşat 16/8
ţest; ~ul în spate 110/96
ţiflă 150/3, 7, 11, 15, 17, 20, 25
ţigan 137/41
ţigănesc; bumbii ai ţigăneşti, v. *bumb*
ţinătură 103/23
ţine (*a ~*) 33/57; 103/36, 58; 150/24
ţipa (*a ~*) 52/97; 72/89; 117/56, 72, 90, 92, 94
ţipluşină 150/2
ţigare 17/13, 58
ţimp 132/23—25, 27, 28, 33—45, 47, 50—57, 59, 62, 65—67, 70—78, 80—99; *~ul piciorului* 132/19, 46, 58, 60, 62; *~ul de la picior* 132/18, 38, 41; *~ de picior* 132/49; *~ul din jos* 132/58; *muşchiul de la ~*, v. *muşchi; pulpa de la ~*, v. *pulpă*
ţîmpoasă 132/34
ţîpău; ~ în spate 110/83
ţără; o ~ 5/29; 34/63; 45/71; *ţară; o ~* 33/43; 155/64
ţuca (*a ~*) 73/29
ţurţur 35/44

U

ucide (*a ~*) 118/14, 15
udi (*a ~*) 6/27
uiagă 138/73
uita (*a «se» ~*) 30/23; 33/15, 59, 60; 67/3; 74/3; *~ a ciudă* 32/28; *~ chioriu* 32/28; *~ chioriş* 32/11, 36, 38, 47; *~ chiortîu* 32/8; *~ chiortui* 32/20; *~ chiorţur* 32/20; *~ coardă* 32/62; *~ cordiş* 32/18, 28, 31; *~ în cruce* 32/64; *~ în cruci* 32/1—9, 11, 13—16, 18—23, 25—27, 29—43, 45, 48, 50—55, 57—59, 61—73, 77—79, 81, 83, 87, 90, 92—100; *~ încruciş* 32/1, 10, 11, 17; *~ în poancă* 32/10, 11, 18, 20, 33, 37, 38, 41, 42, 47, 48, 53, 62, 77, 78, 83, 97; *~ lăturiu* 32/77; *~ împoncat* 32/19, 28; *~ în douăzeci şi patru de blide* 32/58; *~ în şapte blide* 32/82; *~ înţrochiat* 32/36; *~ poanca* 32/90, 99; *~ ponceşte* 32/61; *~ ponchiu* 32/23; *~ ponciş* 32/8, 11, 21; *~ ponciu* 32/27, 35, 38, 57, 69, 77; *~ ponciur* 32/15, 17, 20; *~ ponciuros* 32/2, 22; *~ pre supt ochi* 32/28; *~ urît* 32/34
uitătură; ai pus uitătura porcului, v. *pune*
uite 13/57; 20/34; 23/29; 94/81; 132/34; 133/64
ujdor, v. *urcior*
ulcior, v. *urcior*
uloagă, v. *oloagă*
ulog, v. *olog*
ulogit 122/71
ulogită 123/71
ultoaie, v. *oltoaie*
ultoi, v. *oltoi*
ultui (*a ~*), v. *oltoi*
umăr 47/2, 45, 52, 71, 90; 106/18, 19; *~ de palmă* 119/69; *~ul ginunchiului* 129/2; *~ul mîinii* 119/73; *~ul de la mînă* 119/46; *~ul de la obraz* 47/46, 98; *~ul de obraz* 47/53, 88; *~ul la ochi* 47/62; *~ul obrazului* 47/2, 3, 7, 9, 27, 29, 41, 51, 53, 60, 61, 63, 64, 66, 69, 70, 72—75, 79, 80, 87, 91, 93—96, 100; *~ul de la palmă* 119/77, 79; *~ul palmei* 119/1, 3, 31, 61, 69, 70, 73, 74; *umer* 47/85, 92; *~ul obrazului* 47/71, 81, 83, 89—91, 93; *~ul de la obraz* 47/92; *~ul palmei* 119/90, 99; *~ul pelmii* 119/80; *lopata ~ului*, v. *lopată; umere* 47/55, 64, 82, 85, 86; 76/24; *~ de la obraz* 47/78; *~ la obraz* 47/98; *~le mîinii* 119/81; *~le de la obraz* 47/45, 46; *~le*

obrazului 47/51, 65, 67, 84, 89; *~le palmei* 119/84; *~le de la palmă* 119/85, 89; *osul de la ~*, v. *os*
umbră; la umbra soarelui 44/25
umer, v. *umăr*
umeraş 106/45
umere, v. *umăr*
umfla (*a se ~*) 5/22; 65/1—4, 6—9, 13, 16, 21, 26, 29, 31, 39—44, 47—75, 79, 81—84, 86—100; 83/69; 86/4; 118/63
umflătură 5/29
umple (*a ~*) 51/60
un 32/5, 30; 82/36
una 59/1; 73/38
undeva 96/30
unghe, v. *unghie*
unghie 126/1—7, 9, 11—14, 16—19, 21, 23—28, 30, 31, 33—82, 84—89, 92, 96—100; *îmi dăţă după ~*, v. *da; mi-a dat după unghii*, v. *da; mi-a dat ger după unghii*, v. *da; unghe* 126/4, 8, 10, 15, 20, 22, 29, 32, 50, 56, 70, 83—85, 89—95
unghină 126/99
ungur 50/65
ungureşte 145/21
unul 30/14; 31/20; 35/50; 84/42, 82
urăi (*a ~*) 116/2, 4, 11; *hurăi* (*a ~*) 116/16, 37
urcior 40/33, 39, 40, 42—47, 49—53, 56, 65, 69, 70, 72—76, 78—81, 84—86, 88—90, 92; *~ la ochi* 40/39, 63, 64; *ajdor* 40/54; *arzor* 40/54; *hîrcior* 40/41, 80; *hurzor* 40/40; *îrcior* 40/38, 39, 44, 77, 78, 84; *~ la ochi* 40/45; *îrdor* 40/48; *~ la ochi* 40/48; *jdor* 40/46; *ujdor* 40/41, 45, 52, 53, 55, 87, 96—98; *ulcior* 40/47, 51, 56, 65, 71, 73, 74, 80, 83, 93; *urdor* 40/39, 47; *urzor* 40/40, 41; *uşor* 40/82, 83, 90—92; *~ la ochi* 40/82; *uşcor* 40/39, 50—52, 57, 58, 60, 61, 64—66, 89, 92—95, 99; *~ la ochi* 40/59, 67; *uşşor* 40/82, 90, 91
urdina (*a ~*) 115/1—4, 6, 11, 14, 15, 17—21, 23, 24, 27—29, 31—36, 38—66, 68—85, 88—90, 92—94, 99; *~ afară* 115/58, 59, 62, 69—73, 82, 94, 97—100
urdinare 115/1, 24, 55, 75, 91, 95, 96
urdinat 115/2, 3, 5, 6, 13, 14, 20, 22, 23, 25, 28, 29, 31—34, 41, 43, 60, 68—72, 74, 76—80, 91
urdinătură 115/4, 6—9, 11, 17, 34
urdineală 115/35, 38, 79
urdiniş 115/47, 48, 53, 84, 85, 92
urdinuş 115/45, 46, 51—53, 55, 85—87
urdor, v. *urcior*
urduca (*a ~*) 116/32, 34
ureche 42/1—100; 43/42; 61/57; *o ~ de plămini* 95/97; *bolcînul urechii*, v. *bolcîn; bumbureţul lui ~*, v. *bumbureţ; cercel de la ~*, v. *cercel; cercelişul urechii*, v. *cercelş; zgîrciul de la ~*, v. *zgîrci; îi spun la ~*, v. *spune; şopotesc la ~*, v. *şopoti; şoptesc la ~*, v. *şopti*
urit, v. *urît*
urion 83/61
urît 12/21; 41/15; 72/14; *se uită ~*, v. *uita; urit* 72/89
urîtă; boala ~, v. *boală*
urla (*a ~*) 116/41, 45, 63
urlă 76/81
urmă 88/86; *a dat în ~ slabă* 152/96
urzăn, v. *urzîn*
urzică 48/91
urzîn 12/4, 5, 8, 10, 11, 15, 17—21, 23, 27, 28, 33—35, 45, 50, 75, 87, 89, 91—93, 96; 29/27, 45; *orzîn* 12/83, 85; *urzăn* 12/85
urzină 13/5, 6, 8, 11, 15, 17, 20, 23, 27, 28, 35, 85, 92, 96
urzînoi 12/12, 13; *orzănoi* 12/9
urzor, v. *urcior*
uscată; cu mîna ~, v. *mînă*
uşor, v. *urcior*
ustura (*a ~*) 74/44; 88/23
uşcor, v. *urcior*
uşor 89/17
uşşor, v. *urcior*

V

vacă 113/37; 141/73
vaccin 140/1, 5, 9, 29, 32, 35, 47, 49, 62, 67, 71, 73, 79, 83, 85, 89, 92, 93
vaccina (*a ~*) 140/27
vaccinare 140/62; *vapcinare* 140/20
vaccinat 140/41, 72
val 16/73; 17/2; 138/47
vamăn 60/13
vapcinare, v. *vaccinare*
var 45/24, 64
vargă 48/59
văluri (pl.) 16/20
vărsa (*a «se» ~*) 148/1—5, 7, 9—18, 20—22, 25, 27—32, 35—42, 44, 45, 48—52, 56, 59, 62—75, 77, 79—81, 83, 84, 89, 91—94, 97; 151/65
vărsat 140/64; 151/54, 65, 96, 97
vătălocit 16/22
vătăma (*a se ~*) 150/64; 151/53, 59, 92
vătămat 150/46; 151/5, 18, 21, 33, 37—45, 48, 50—53, 55, 56, 58, 60—65, 67—75, 77—85, 89—91, 93, 94, 96, 97, 99, 100; *om ~ la plumii* 98/37
vătămătură 151/55, 61, 64
vedea (*a «se» ~*) 20/20; 30/14, 35, 53, 60, 91; 31/20; 32/39, 58, 64; 33/6, 60; 35/33, 42, 60, 63, 76; 36/1, 43, 45; 79/20, 52; 83/51; 88/93; 132/64; 146/38; *~ în cruci* 32/21, 65, 88
vedere 36/2, 4—6, 9, 34; *~a ochiului* 36/1, 10, 26, 29, 53, 77; *scurt la ~*, v. *scurt; scurt în vederi*, v. *scurt; scurt la vederi*, v. *scurt; videre* 32/43, 44, 47, 48, 54, 55, 59, 60, 62—65, 67, 75, 77, 81, 86—89, 91, 93, 95, 97, 99; 36/2, 3, 8, 18, 21, 23; *~a la ochi* 36/13; *~a ochiului* 36/16; *scurt la ~*, v. *scurt; scurt la videri*, v. *scurt*
veni (*a ~*) 29/29; 35/84; 52/18; 77/99; 111/58; 112/73; 153/38, 45, 52, 65
verde 28/1—4, 6, 9—15, 17—20, 22—24, 26—29, 32, 34—36, 38—43, 46—59, 61, 63—65, 67, 69, 70, 73, 74, 76—78, 85, 89, 92, 97, 99, 100
verdoţ 28/2, 25
verigată, v. *beregată*
vertebrală; coroana ~, v. *coroană*
vers; ~ de cîntare 80/55
verzoţ 28/67
veştejit 45/29
viaţă; fără ~ 45/67, 71
vics 6/27
videre, v. *vedere*
vineţeauă 87/61; *vineţeaua de la ochi* 36/46
viorea 28/48
vită 113/2
vîj 32/33
vîlcezuri (pl.) 83/40
vînă; vîna piciorului 131/2; *stă pe vine*, v. *sta; stă pre vine*, v. *sta*
vînăcios 28/52
vînăt 28/1—31, 33—75, 77—93, 95—100
vînătatic 28/11
vînătoţ 28/2, 22; 29/22
vînzător; ~ la pătec 145/13
vîr, v. *vîrf*
vîrf; ~ul capului 4/50, 54, 56, 61, 68, 71, 90; *~ul la limbă* 56/56; *~ul limbii* 56/1, 3, 32, 47, 50, 52, 54, 56, 71, 80, 92; *vorbeşte cu ~ul limbii*, v. *vorbi; vorbeşte în ~ul limbii*, v. *vorbi; vîrv* 4/39; 56/23; *~ul capului* 4/40, 42, 43, 50, 53, 55, 57—59, 61, 62, 64—67, 70—73, 83, 84, 93, 97—100; *~ de limbă* 56/44; *~ul de la limbă* 56/14, 28, 37, 50, 51, 66, 78, 85, 89; *~ul la limbă* 56/72; *~ul limbii* 56/7—9, 12, 13, 19, 24, 27—29, 33—35, 57—68, 70—77, 79—100; *~ul pieptului* 93/50, 67; *vorbeşte pe ~ul limbii*, v. *vorbi; vîr; ~ul capului* 4/11, 20, 22; *~ la limbă* 56/25; *~ul limbii* 56/1—6, 10, 11, 15—18, 20—22, 26, 30, 32, 69
vîrtej 4/6, 21, 29, 62; *vîrtij* 4/6
vîrtij, v. *vîrtej*
vîrv, v. *vîrf*
vlagă; fără ~ 60/70
vlastă; fără ~ 60/72
voace 63/37
voma (*a «se» ~*) 148/5, 6, 8, 13, 14, 18, 19, 23, 24, 26—28, 32—56, 60, 62, 63, 65, 68, 69, 74, 76—90, 92, 96, 98
vomita (*a ~*) 148/70—73
vorbă 57/34, 66, 73; 77/99
vorbi (*a ~*) 19/64; 24/1; 57/5, 14, 22; 74/10; 84/87; 124/35; 147/3, 69, 73, 85; *~ aiurea* 147/2, 6, 8, 10, 11, 18—20, 23, 25, 26, 28, 36—38, 40—45, 48, 49, 51, 52, 54, 56—60, 67, 68, 72—74, 76, 79, 81, 84, 93; *~ aiurlea* 147/77; *~ aiurit* 147/50; *~ a bolînda* 147/67; *~ aşa naiurlea* 147/84; *~ cu limba între dinţi* 57/62, 73; *~ cu morţii* 147/73; *~ cu vîrful limbii* 57/32; *~ din şoaptă* 61/10; *~ din şoapte* 61/11, 15, 20; *~ dintr-alte* 147/30; *~ dus* 147/2; *~ în aiurea* 147/46; *~ în aiurilea* 147/3, 15, 17, 85; *~ în aiurlea* 147/76, 78, 83; *~ în buiestru* 147/83; *~ în limbă* 57/60; *~ în şoaptă* 61/6, 26, 82, 94, 100; *~ în şoapte* 61/1—3, 17, 51, 56, 57, 59, 63, 64, 76, 80; *~ în şopte* 61/22; *~ încet* 61/71, 74, 81, 84, 95; *~ între dinţi* 57/70; *~ în vîrful limbii* 57/56; *~ mai mereu* 61/59, 77, 78, 94; *~ mereu* 61/1, 5, 7—9, 11, 12, 15, 17, 18, 23, 31, 34, 37, 43, 48, 55, 58, 62, 69, 70, 74, 75, 79—82, 84—86, 88, 89, 92, 95, 100; *~ mereuţ* 61/14, 23, 24, 36, 44, 87; *~ meriuţ* 61/13; *~ meriuţel* 61/76; *~ moale* 61/84; *~ naiurea* 147/13, 14, 33; *~ aşa naiurlea* 147/52, 53, 86; *~ năiurea* 147/22, 30, 31, 39, 69, 73; *~ năiurlea* 147/80, 82, 83, 90, 91; *~ neştire* 147/71, 83, 92; *~ neurea* 147/12; *~ în neştire* 147/29, 71, 100; *~ niciîncotro* 147/49; *~ în taină* 147/27, 32, 34, 35, 69; *~ pe limbă* 57/1, 3, 4, 8, 16, 21, 49, 50, 54, 55, 57, 63—66, 74, 79, 81, 83, 87—90, 92—94, 96—100; *~ pe şoapte* 61/79; *~ pe vîrvul limbii* 57/9; *~ pre furiş* 61/5, 24; *~ pre limbă* 57/5—8, 10, 11, 13, 19, 33, 39, 42, 43, 45, 46, 51, 77, 78, 85, 86; *~ pre şoapte* 61/53; *~ pre şoptite* 61/24; *~ prin limbă* 57/63; *~ printre dinţi* 57/64; *~ singur* 147/13, 44; *~ subţire* 57/21; *~ şopt* 61/92; *~ zăbunit* 147/49, 60—63
vreme 149/86

Z

zabilă, v. *zăbală*
zambilă, v. *zăbală*
zap 48/100; *jap* 48/100
zapure 48/94, 95
zăbală 74/56, 57, 62—64, 66; *zăbele* (pl.) 74/36, 54, 87, 96; *zabilă* 74/71; *zambilă* 74/9; *zăbeală* 74/56, 60—62, 65, 72; *zăbeauă* 74/29; *zăbilă* 74/71; *zîbală* 74/59; *zîbele* (pl.) 74/50; *zîmbilă* 74/71; *zobală* 74/34, 36, 39, 40, 42, 44—48, 51—53, 68, 76—78, 80, 85, 86, 88; *zobele* (pl.) 74/10, 15, 32, 35, 37, 54, 75; *~ la gură* 74/45, 51; *~ la buze* 74/48; *zobea* 74/30, 42; *zobeală* 74/31, 38, 69, 79, 81, 82, 84, 87, 89, 90, 92—97, 100; *zobilă* 74/70, 73, 74, 83, 91; *zubală* 74/43, 49, 50, 54, 55, 58, 65, 67, 99; *zubele* (pl.) 74/36; *zubeală* 74/98
zăbălos 74/57, 63; *zubălos* 74/58
zăbeală, v. *zăbală*
zăbeauă, v. *zăbală*
zăbilă, v. *zăbală*
zăbuni (*a «se» ~*) 147/66, 100; 155/59
zăbunit 147/13, 42, 43, 54—61, 65; 155/40, 59, 63, 65; *vorbeşte ~*, v. *vorbi*
zălezit 147/91; *~ la cap* 147/91
zănozit 147/13, 78
zăcea (*a ~*) 98/59
zălud; ~ la cap 155/95
zăpri (*a se ~*) 114/26
zăprit 114/1—15, 17—25, 27—37, 68, 69, 77, 78, 80, 86, 87, 96, 98
zăpuşeală 96/30, 69—73, 81, 83, 89, 91—95; *jăpuşeală* 96/89, 90
zbate (*a se ~*) 100/40
zbatere; ~ de inimă 100/31, 39, 59, 62—64, 89, 91, 92, 94
zbici 23/57
zbîrcea, v. *zbîrceală*
zbîrceală 48/27, 33, 79, 83, 88; *zbîrcea* 48/79
zbîrci 48/31, 71, 93
zbîrci (*a «se» ~*) 24/30, 35; 48/6, 21, 42, 49, 57, 60, 90
zbîrcit 48/27, 40, 62, 64, 72, 90
zbîrcită 48/1, 2, 9, 13, 15, 16, 19, 37, 43, 47, 51, 52, 55—57, 59, 63, 69, 70, 79, 84, 86, 92, 98
zbîrciturā 48/1—5, 7, 8, 10, 12—17, 20—25, 27—30, 33—39, 41—45, 47—56, 59, 61, 63—66, 68—96, 99, 100
zbîrlit 16/66
zbura (*a ~*); *~ sudorile* 109/38
zburătoi (*a ~*), v. *zburători*
zburători (*a ~*) 117/33, 34; *zburătoi* (*a ~*) 117/80
zbuturi (*a ~*) 117/35
zdravăn 54/46
zdrănunţa (*a ~*), v. *strănuta*
zdrănuta (*a ~*), v. *strănuta*
zdrăona (*a ~*) 54/32, 35, 36
zdrăvăna (*a ~*) 54/40—55, 57, 58, 61—67, 77, 78, 80, 82, 84—90, 92—100; *zdrăvîna* (*a ~*) 54/33, 34, 37—40, 68, 74—76; *zdrăvîna* (*a ~*) 54/45, 59; *zdrevăna* (*a ~*) 54/81, 91; *zdrevena* (*a ~*) 54/79, 91, 94; *zdriaveni* (*a ~*) 54/45
zdrăveca (*a ~*) 54/60
zdrăvica (*a ~*) 54/60
zdrăvîna (*a ~*), v. *zdrăvăna*
zdrăvîna (*a ~*), v. *zdrăvăna*
zdreona (*a ~*) 54/32, 36, 74
zdrevăna (*a ~*), v. *zdrăvăna*
zdrevena (*a ~*), v. *zdrăvăna*
zdriaveni (*a ~*), v. *zdrăvăna*
zdrîgii (*a ~*) 140/23
zdrobi (*a ~*) 47/80; 64/36; 118/58
zdrumica (*a ~*) 64/7—9, 13—16, 18, 21, 24, 27—29, 36, 37, 56, 68, 69
zeamă 142/20
zepecit 114/70, 71, 75, 76, 80, 81, 82, 84
zgaibă 40/14
zgîrci 103/28, 59, 77; *~ul de la ureche* 42/23; *~uri la încheieturi* 124/33
zgîrci (*a ~*) 24/35; 103/37
zgîrcit; stă ~, v. *sta*
zgîrcită 48/1, 19, 81; 139/43, 81, 87; *cu mîna ~*, v. *mînă*
zgîrgorită 48/70
zgîrîia (*a ~*) 116/77
zglăvoci 6/14, 33, 38; *~ul de la cap* 6/34
zgrăbăla (*a «se» ~*) 69/43, 45, 62, 65; 89/34, 60; 140/38
zgrăbunţ 40/65
zgrîmboroasă 48/49
zicală 80/35, 36, 38, 44, 58, 59, 66
zice (*a «se» ~*) 4/22; 5/42; 8/24; 12/24; 16/41; 18/72; 27/65; 36/43, 52; 37/55; 46/46, 66; 74/41; 79/66; 83/60; 84/82; 86/49, 62; 88/57; 94/80; 96/38; 101/89; 104/94; 110/40; 112/38; 114/24; 125/73; 132/10; 133/93; 135/93; 136/61; 139/83; 141/73; 142/51; 143/60, 66; 149/21; 151/51; *fluieroi de zis*, v. *fluieroi*
zîbală, v. *zăbală*
zîmbilă, v. *zăbală*
zîmbre (pl.) 74/14, 17, 18, 20, 69
zîrţi, v. *zîrţe*
zîrţe 27/1—12, 14—22, 25, 26, 29; *zîrţi* 27/30
zi 114/24
zmintit, v. *smintit*
zobală, v. *zăbală*
zobea, v. *zăbală*
zobeală, v. *zăbală*
zobilă, v. *zăbală*
zolof 16/17
zonăi (*a ~*) 147/3, 26
zubală, v. *zăbală*
zubălos, v. *zăbălos*
zubeală, v. *zăbală*
zubiţe (pl.) 74/34
zurliu 155/86
zvîrli (*a ~*) 117/5, 14, 17—19, 21—27, 29, 33, 37—39, 44, 47, 49, 51—53, 55, 58, 64, 69—77, 79—100
zvîrlite; dau de ~, v. *da*

HĂRȚI INTRODUCTIVE

BANAT

HARTA FIZICĂ

12,5 0 12,5 25 km

R. P. UNGARĂ

R. S. F. IUGOSLAVIA

ARAD · TIMIȘOARA · LUGOJ · REȘIȚA · Caransebeș · Lipova · Jimbolia · Arina · Moldova Nouă

Câmpia Mureșului · Dealurile Lipovei · Munții Poiana Ruscă · Munții Semenicului · Munții Locvei · Munții Cernei · Munții Almăjului · Munții Dognecei · Munții Țelei Mic

Mureș · Bega · Timiș · Bârzava · Caraș · Nera · Cerna · DUNĂREA

Beba Veche · Sînnicolau Mare · Vălcani · Igriș · Pesac · Nerău · Comloșu Mare · Checea · Pustinis · Foeni · Toager · Banloc · Benta · Berecuța · Gherman · Lătunaș · Secășeni · Girliște · Brădișoru de Jos · Vărădia · Oravița · Răcăsdia · Berlișta · Lescovița · Pojejena · Pescari · Berzasca · Plavișevița · Moldova Nouă · Șopotu Nou · Slatina-Nera · Sasca Română · Cărbunari · Dalboșet · Bănia · Prilipet · Borlovenii Vechi · Băile Herculane · Pecinișca · Plugova · Pirvova · Cornereva · Ogradena · Ieșelnița · Orșova · Jupalnic · Luncavița · Porța Orientală · Armeniș · Bucoșnița · Cîlnic · Binis · Dalinești · Turnu Ruieni · Băuțar · Măru · Glimboca · Constantin Daicoviciu · Zăgujeni · Jdioara · Sacoșu Mare · Firlîog · Vermeș · Șipet · Berzovia · Ferendia · Ghilad · Petroman · Pădureni · Berini · Giroc · Cheveregu Mare · Coșteiu · Botești · Gladna Română · Buovăț · Traian Voia · Curtea · Răchita · Hisiaș · Chizătău · Șustra · Herneacova · Cerneteaz · Comloșu Mare · Satchinez · Secaș · Firiteaz · Munar · Felnac · Mănăstur · Chesinț · Cuvesdia · Rădmănești · Siștarovăț · Tela · Chelmac · Căpălnaș · Cușteiu de Sus

B

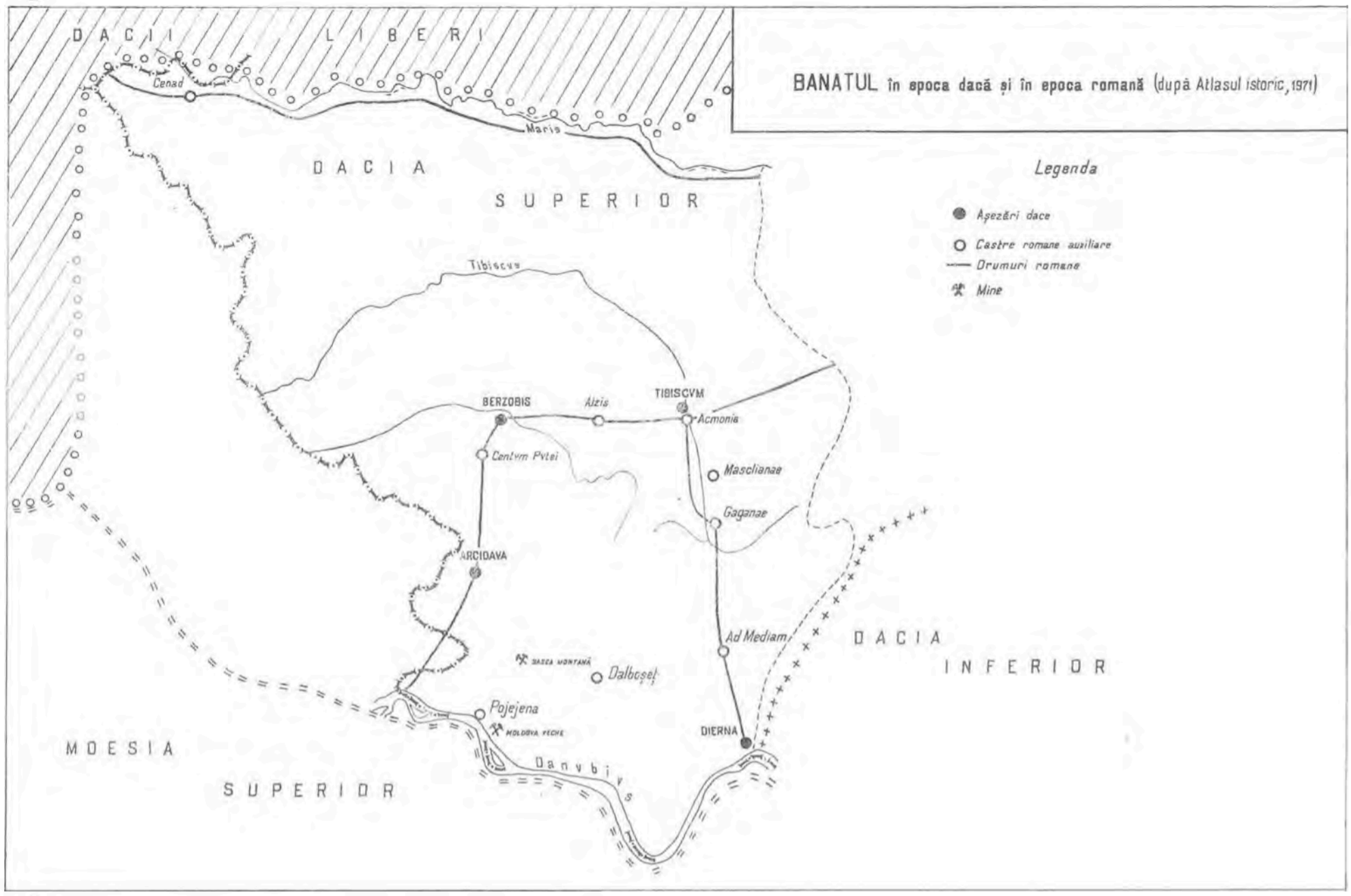
BANATUL în epoca dacă și în epoca romană (după Atlasul istoric, 1971)
Legenda
Așezări dace
Castre romane auxiliare
Drumuri romane
Mine
DACII LIBERI
DACIA SUPERIOR
DACIA INFERIOR
MOESIA SUPERIOR
Cenad
Maris
Tibiscus
BERZOBIS
Alzis
TIBISCVM
Acmonia
Centvm Pvtei
Masclianae
Gaganae
ARCIDAVA
Ad Mediam
DIERNA
Dalboșel
Pojejena
Danvbivs

C

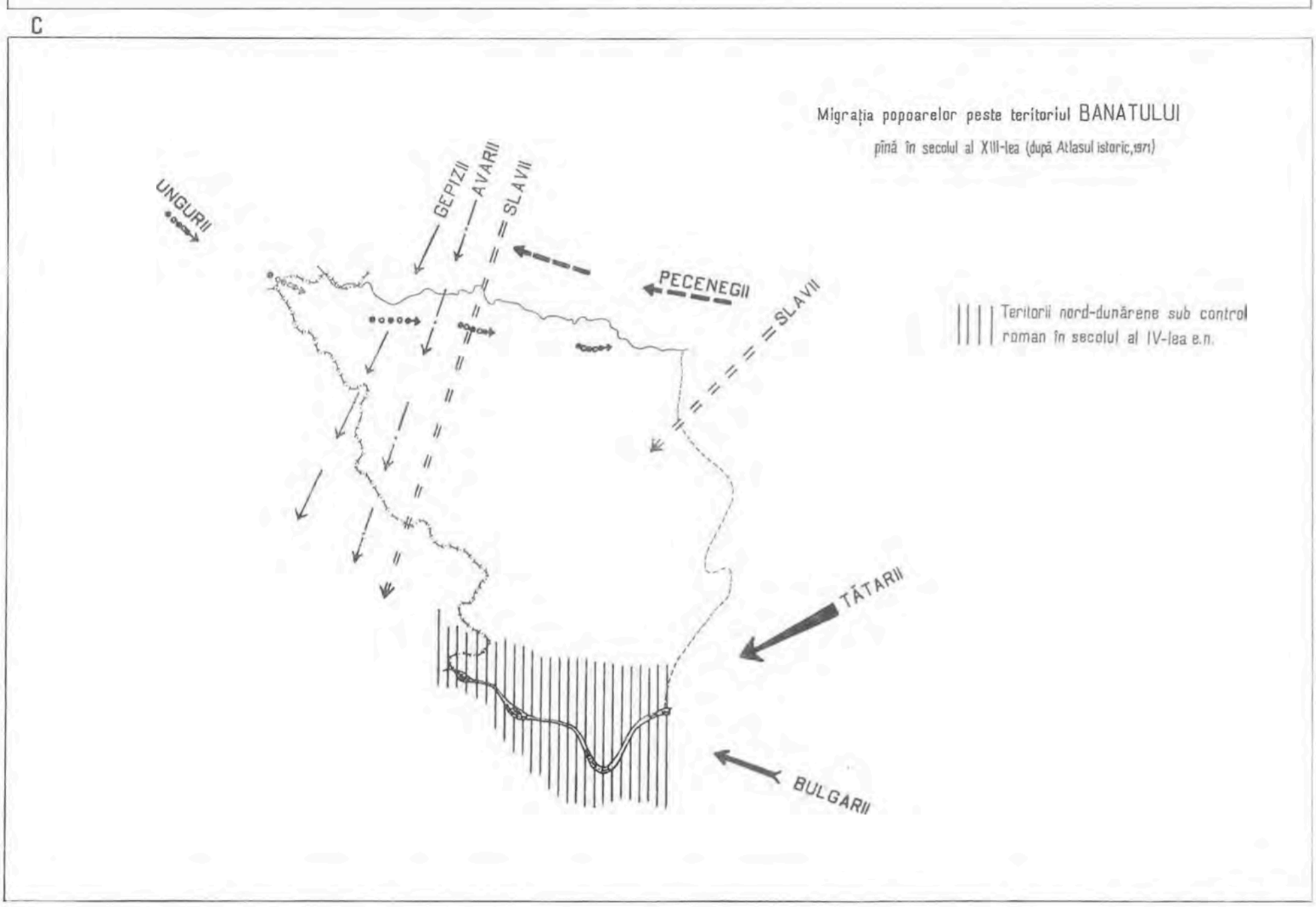
Migrația popoarelor peste teritoriul BANATULUI
pînă în secolul al XIII-lea (după Atlasul istoric, 1971)
UNGURII
GEPIZII
AVARII
SLAVII
PECENEGII
SLAVII
TĂTARII
BULGARII
Teritorii nord-dunărene sub control roman în secolul al IV-lea e.n.

D

BANATUL de la mijlocul secolului al XIV-lea pînă la mijlocul secolului al XVI-lea (după Atlasul istoric, 1971)

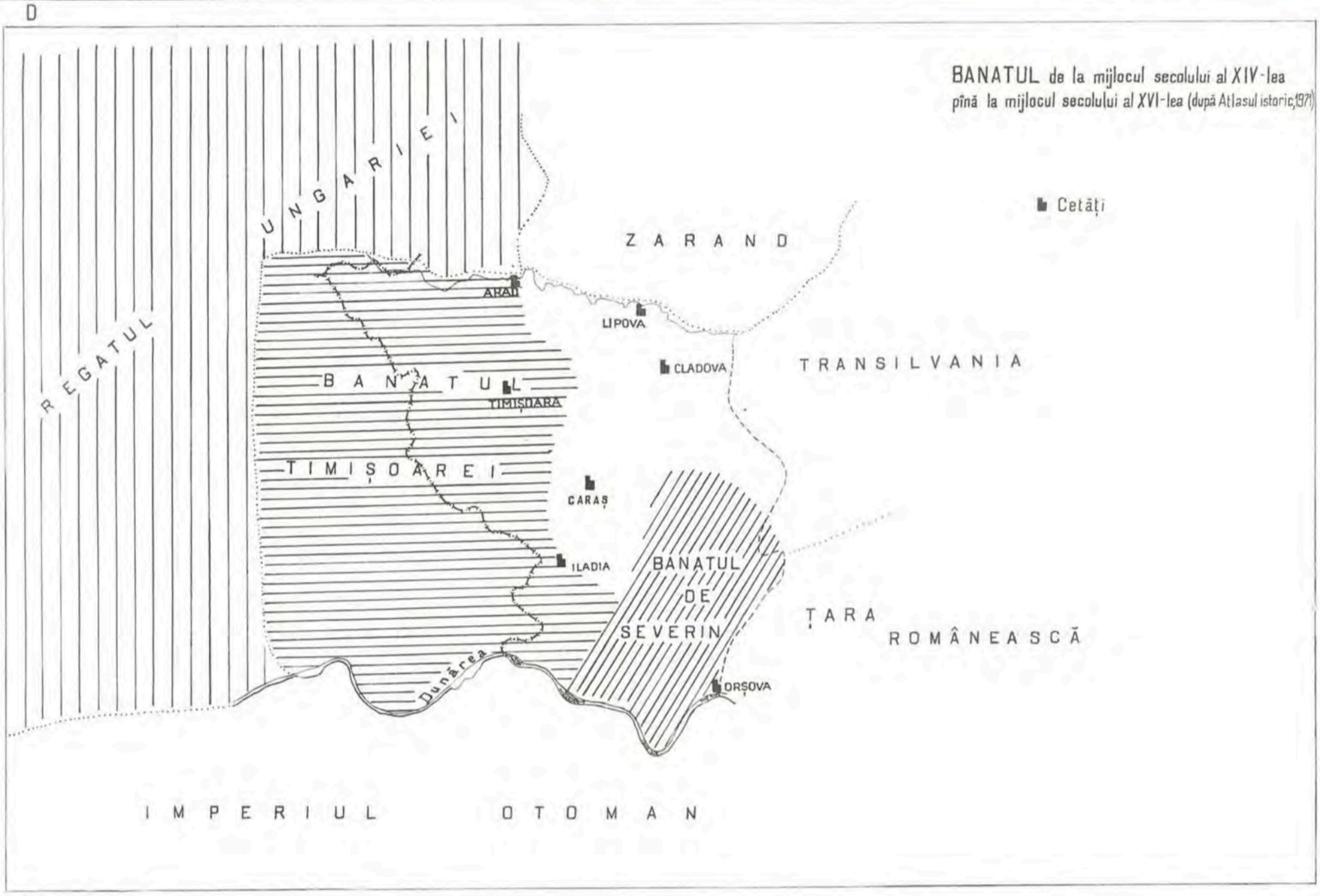

E

BANATUL de la mijlocul secolului al XVI-lea pînă la mijlocul secolului al XVIII-lea (după Atlasul istoric, 1971)

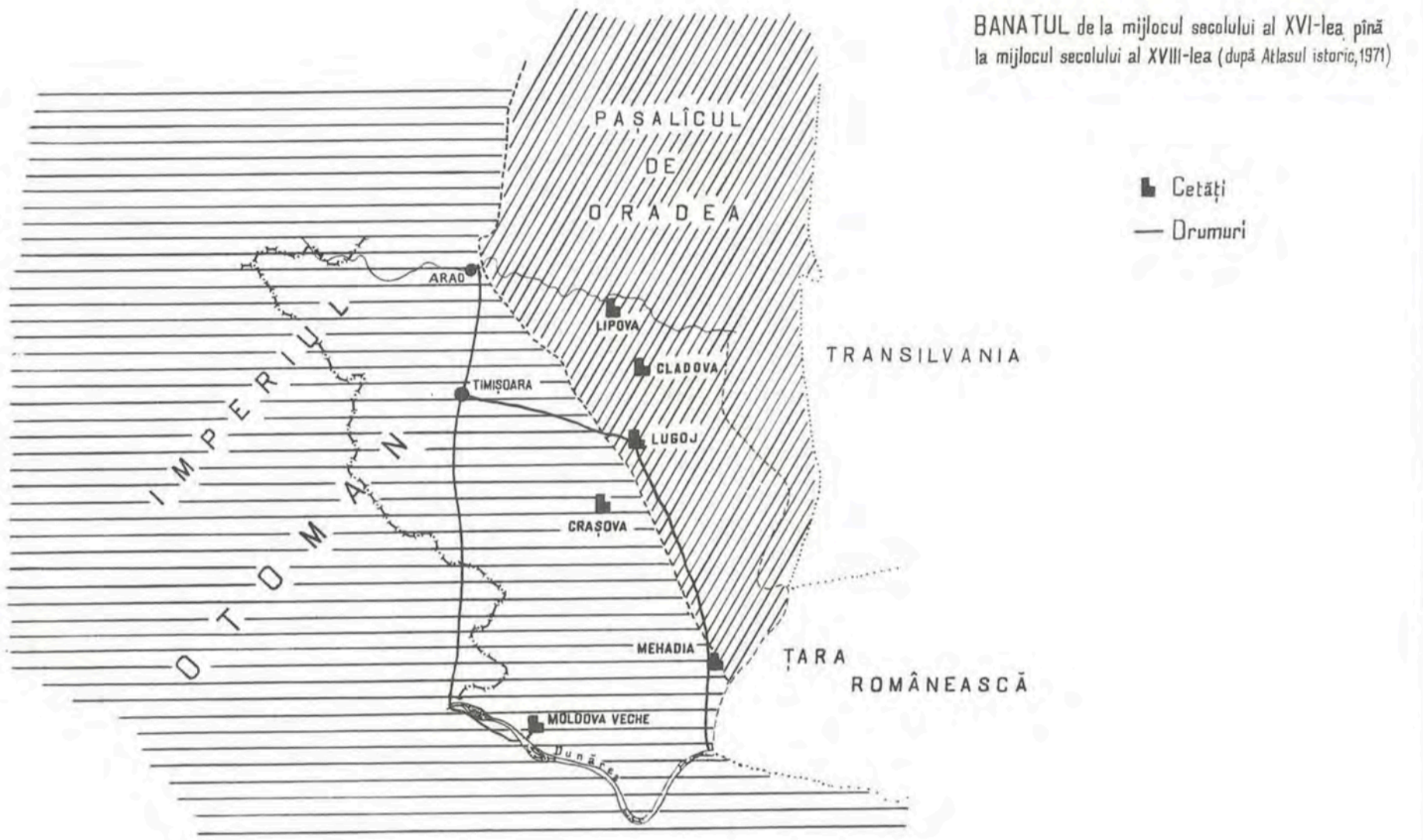

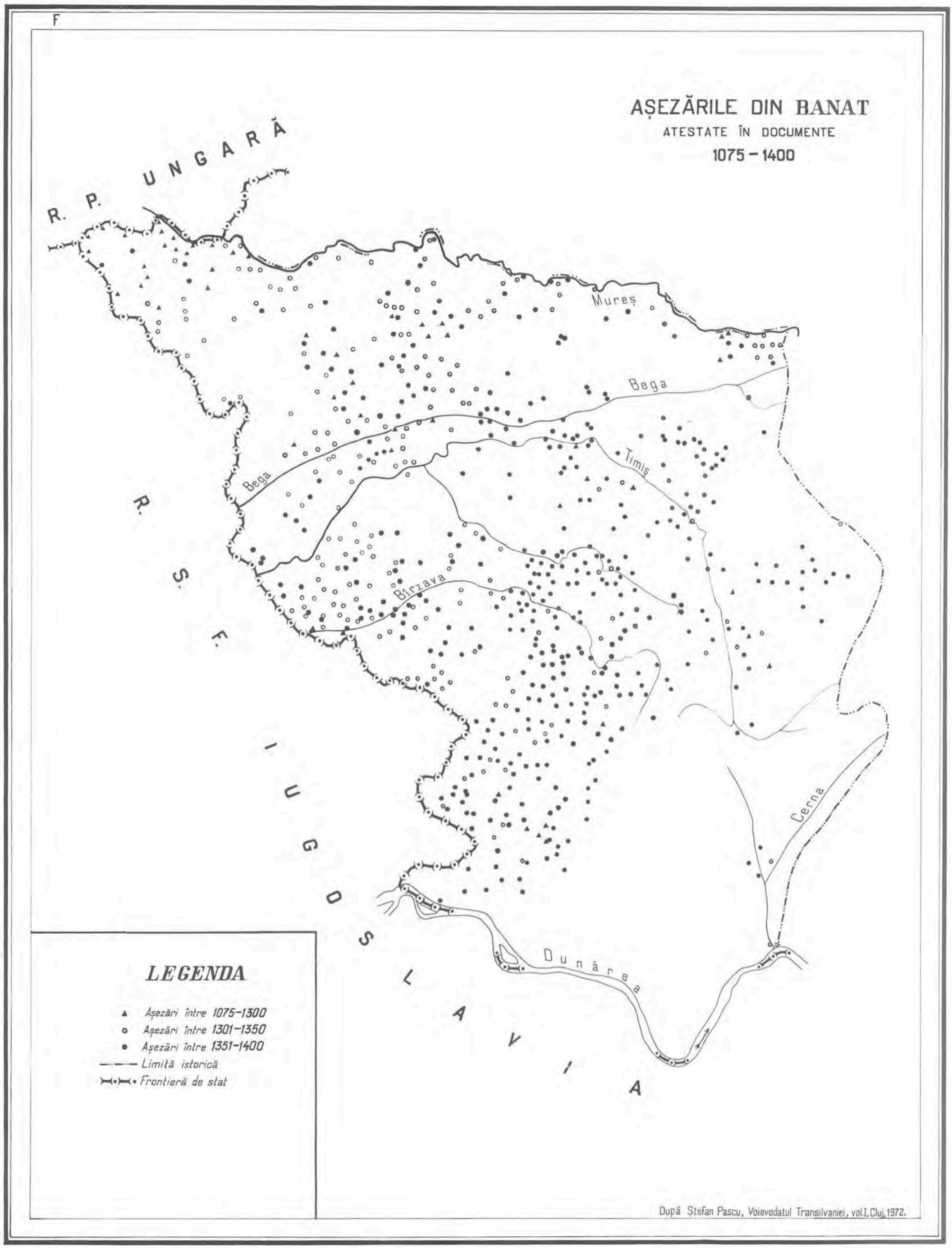

După Ștefan Pascu, Voievodatul Transilvaniei, vol.I, Cluj, 1972.

G

BANAT

HARTA DENSITĂȚII POPULAȚIEI

(după datele statistice de la 1 iulie 1974)

R. P. UNGARĂ

R. S. F. IUGOSLAVIA

ARAD

Sînnicolau Mare

Lipova

Jimbolia

TIMIȘOARA

Buziaș

LUGOJ

Otelu Roșu

Deta

Bocșa

Caransebeș

REȘIȚA

Anina

Oravița

Băile Herculane

Moldova Nouă

Orșova

sub 10 loc./km

11-30

31-60

61-80

91-120

121-150

peste 150 loc./km²

oraș cu peste 200 000 loc.
orașe cu peste 75 000 loc.
orașe cu peste 25 000 loc.
orașe sub 25 000 loc.

HĂRŢI LINGVISTICE

NUMELE OFICIAL AL LOCALITĂȚILOR STUDIATE *„nom officiel des localités étudiées”* [1]

II. 1. *Informatorul [1] este originar din satul Tufări, com. Jupalnic.*

Zonă anchetată de EUGEN BELTECHI
Zonă anchetată de IOAN FAICIUC
Zonă anchetată de NICOLAE MOCANU

Punctele 1-4 au fost anchetate și de PETRU NEIESCU; *punctul 5 doar de* PETRU NEIESCU.
Punctele 38, 40, 41, 47, 50-53, 55, 86 au fost anchetate și de EUGEN DORCESCU.
Punctele 69-73, 80, 81, 83-85, 89, 90, 92-94 au fost anchetate și de MARIA PURDELA-SITARU.

NUMELE POPULAR AL LOCALITĂȚILOR STUDIATE *„nom populaire des localités étudiées"*

[4]

I. *Întrebare indirectă: Cum îi ziceți, în graiul dumneavoastră, satului în care locuiți?*

II. 54. *după ăș ș'ș'ăg.*

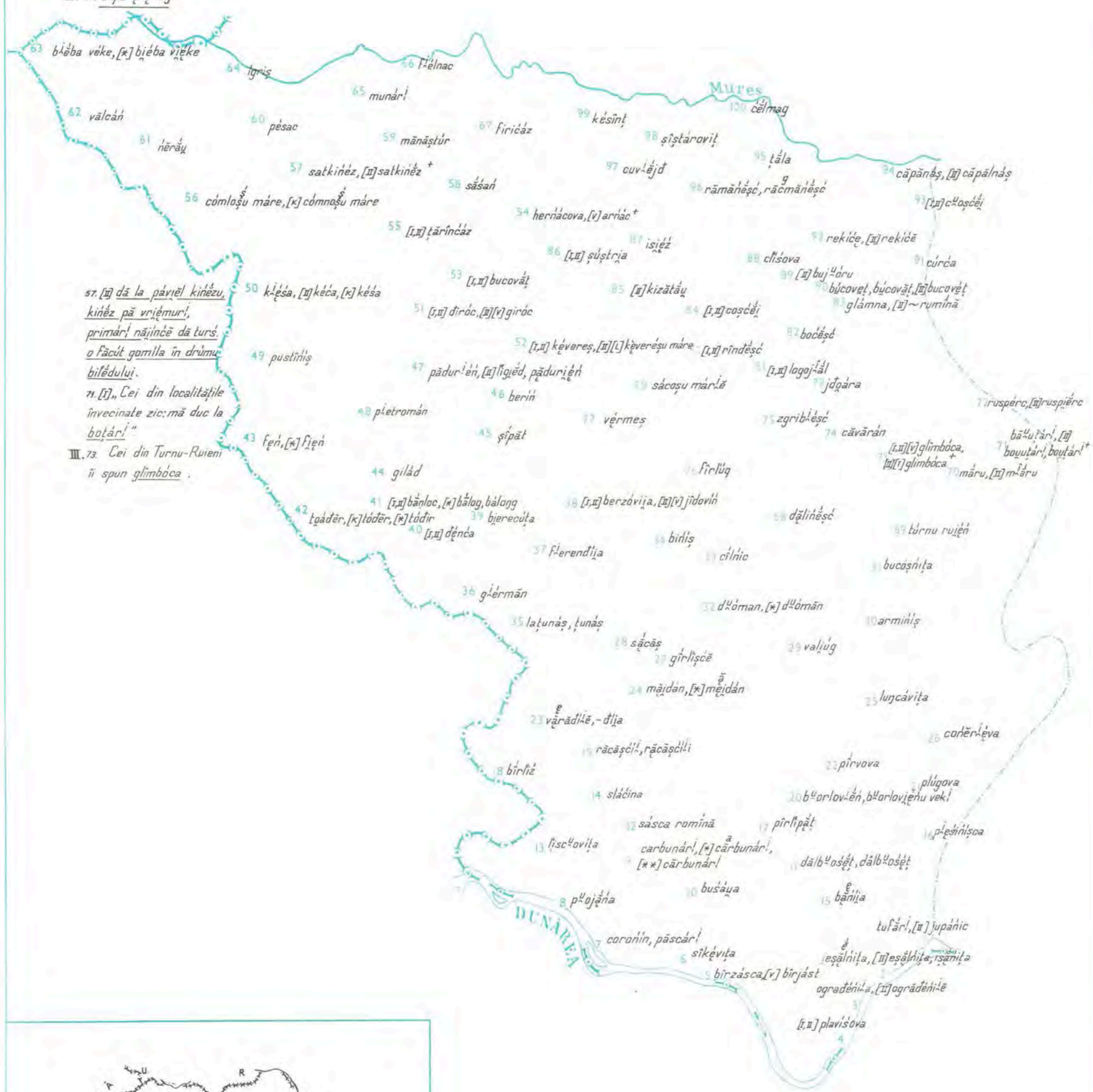

57. [II] *dă la păviel kinezu, kinez pă vriemuri, primari năiincă dă turs. o făcut gomila în drumu bilăduluj.*

71. [I] *„Cei din localitățile învecinate zic: mă duc la boțari."*

III. 73. *Cei din Turnu-Ruieni îi spun glimboca.*

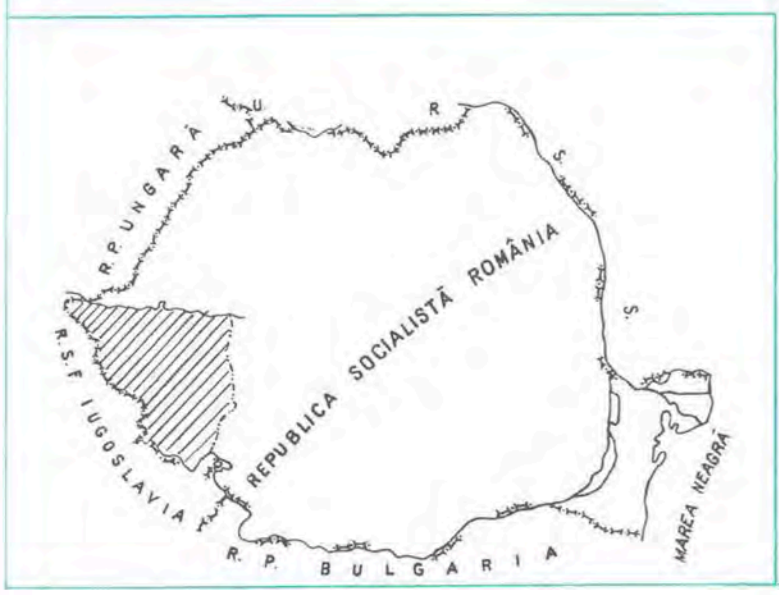

NUMELE COLECTIV AL LOCUITORILOR DIN SATELE STUDIATE *„nom collectif des habitants des villages étudiés"*

[7]

I. *Întrebare indirectă. Ce nume aveți, cu un cuvînt, toți oamenii din satul acesta?*

II. 11. *„[I] Cei din localitățile învecinate ne zic boțăréń; -reán".*

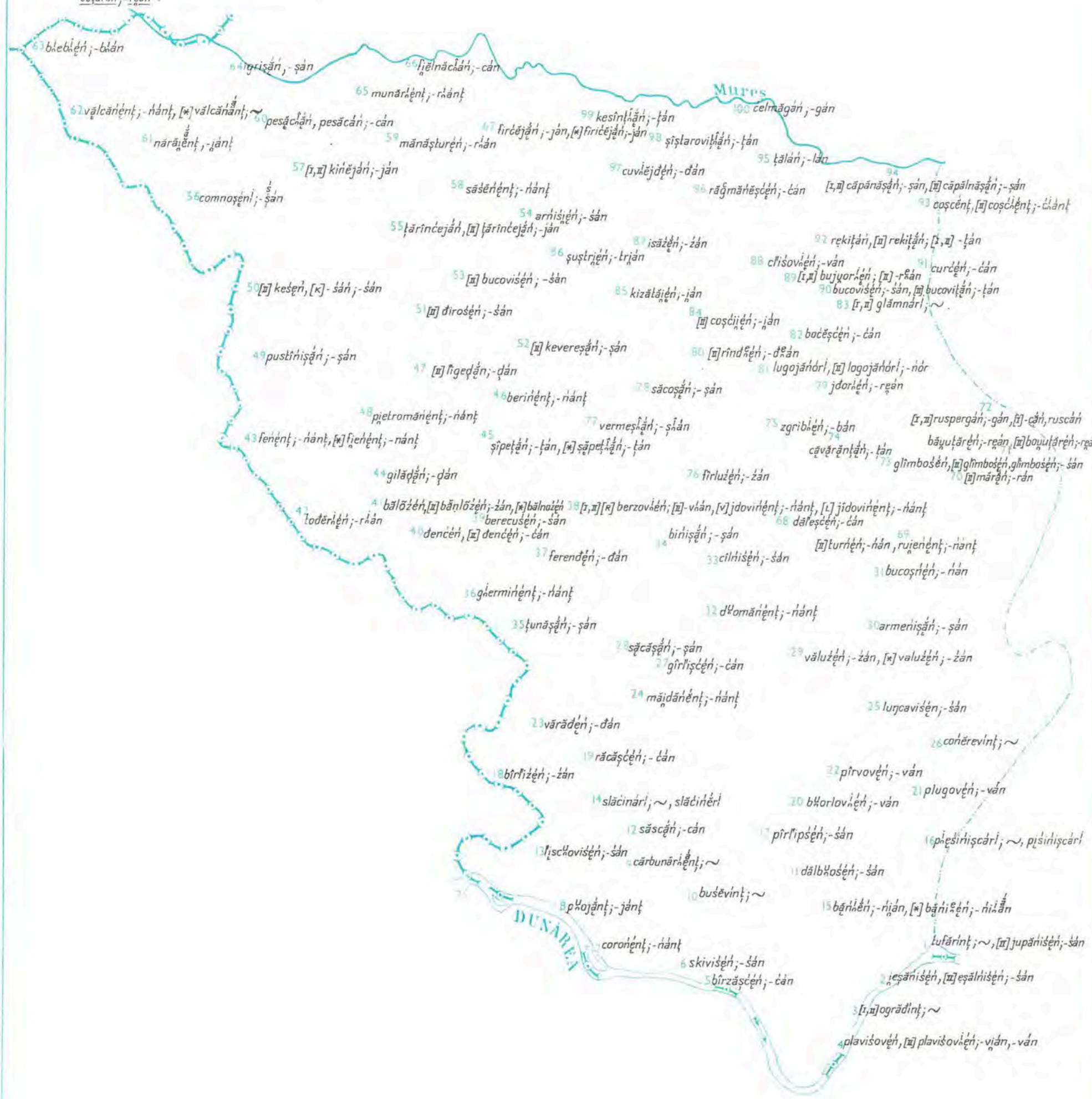

CREȘTETUL (CAPULUI), pl. „*haut (de la tête)*"
[59]

I. *Întrebare indirectă: Cum numiți partea cea mai de sus a capului?* (INDIC.).

II. 1. [II] *ăilsa sus de t'ot. Informatorul a pus mîna pe creștet.*

23 „*ăre cĕmet bun* <*are minte bună*>. *ia-z drácu cĕmetu tău, drăcuiau babele pe copii*".

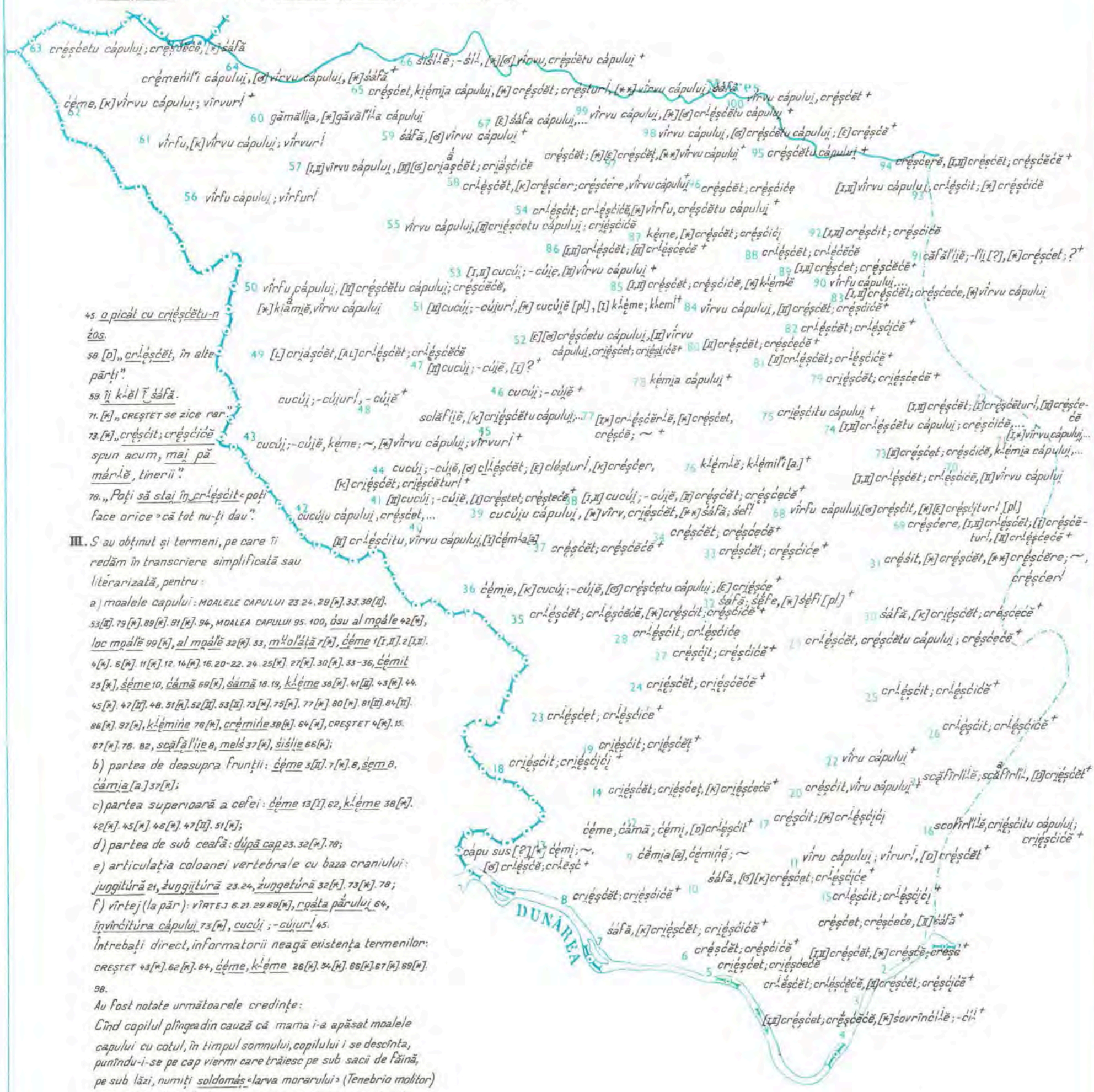

45. *o picăt cu criișcĕtu-n zos.*

58 [D] „*crĭișcĕt, în alte părți*".

59. *îi kĭel î sáfă.*

71. [*] „CREȘTET *se zice rar*".

73. [*] „*crișcit; crișcicĕ spun acum, mai pă márlĕ, tinerii*".

78. „*Poți să stai în crĭișcit* <*poți face orice* > *că tot nu-ți dau*".

III. *S'au obținut și termeni, pe care îi redăm în transcriere simplificată sau literarizată, pentru:*

a) *moalele capului:* MOALELE CAPULUI 23. 24. 29 [*]. 33. 38 [II]. 53 [II]. 79 [*]. 89 [*]. 91 [*]. 94, MOALEA CAPULUI 95. 100, *ósu al moálĕ* 42 [*], *loc moálĕ* 99 [*], *al moálĕ* 32 [*]. 33, *m'olátă* 7 [*], *cĕme* 1 [I, II]. 2 [I, II]. 4 [*]. 6 [*]. 11 [*]. 12. 14 [*]. 16. 20-22. 24. 25 [*]. 27 [*]. 30 [*]. 33-36, *cĕmit* 25 [*], *sĕme* 10, *cámă* 69 [*], *sámă* 18. 19, *kĭĕme* 38 [*]. 41 [II]. 43 [*]. 44. 45 [*]. 47 [II]. 48. 51 [*]. 52 [II]. 53 [II]. 73 [*]. 75 [*]. 77 [*]. 80 [*]. 81 [II]. 84 [II]. 86 [*]. 87 [*], *kĭĕmine* 76 [*], *crĕmine* 38 [*]. 64 [*], CREȘTET 4 [*]. 15. 67 [*]. 76. 82, *scăfăl'ie* 8, *melș* 37 [*], *siș'ie* 66 [*];

b) *partea de deasupra frunții: cĕme* 3 [II]. 7 [*]. 8, *sĕm* 8, *cámia* [a] 37 [*];

c) *partea superioară a cefei: cĕme* 13 [I]. 62, *kĭĕme* 38 [*]. 42 [*]. 45 [*]. 46 [*]. 47 [II]. 51 [*];

d) *partea de sub ceafă: dúpă cap* 23. 32 [*]. 78;

e) *articulația coloanei vertebrale cu baza craniului: juŋgitură* 21, *ţuŋgiţtúră* 23. 24, *ţuŋgetúră* 32 [*]. 73 [*]. 78;

f) *vîrtej (la păr): VÎRTEJ* 6. 21. 29. 69 [*], *roáta párului* 64, *învîrcitura capului* 73 [*], *cucúi; -cúiurĭ* 45.

Întrebați direct, informatorii neagă existența termenilor: CREȘTET 43 [*]. 62 [*]. 64, *cĕme, kĭĕme* 26 [*]. 34 [*]. 66 [*]. 67 [*]. 69 [*]. 98.

Au fost notate următoarele credințe:

Cînd copilul plîngea din cauză că mama i-a apăsat moalele capului cu cotul, în timpul somnului, copilului i se descînta, punîndu-i-se pe cap viermi care trăiesc pe sub sacii de făină, pe sub lăzi, numiți soldomáș <*larva morarului*> (Tenebrio molitor) 1 [II]; *viermii de sub dușumeaua cămării, numiți sordomáș, soldomáș, se puneau pe moalele capului la copii și se descînta pentru ca să-i omoare pe cei dinăuntru* 2 [I, II]; *se omorau pe moalele capului la copii niște viermi din fasole, ca să moară strădomáși din cĕmia câpului* 20; *cĕmea îi moálĕ [la copil] păn dĭșĕ piátră* 22 [*].

Cel care áre trei vîrcĭjurĭ îi 'omu drăcului 6; *sínĕ áre múlcĕ rot să-nspără dă mai múlcĕ 'orĭ* 64.

Vezi h. CXVI.

C. 42 [*] *vîrvu capului*, [**] *kĭĕme*+
45 *criișcicĕ*+
67 [*] *vîrvu capului*, [**] *crișcere, crișcĕt*+
71 [II] *vîrfu capului*, [I, **] *crișcĕt; crișcicĕ*, [**] *kĕminĕ*+
73 [*] *vîrvu, coáma capului, sáfă*+
74 [I] *kĕmĭĕ; kemĭ*
90 [I, II] *crișcĕt*; [II] *crișcicĕ*, [*] *crișcĕț* [pl.]

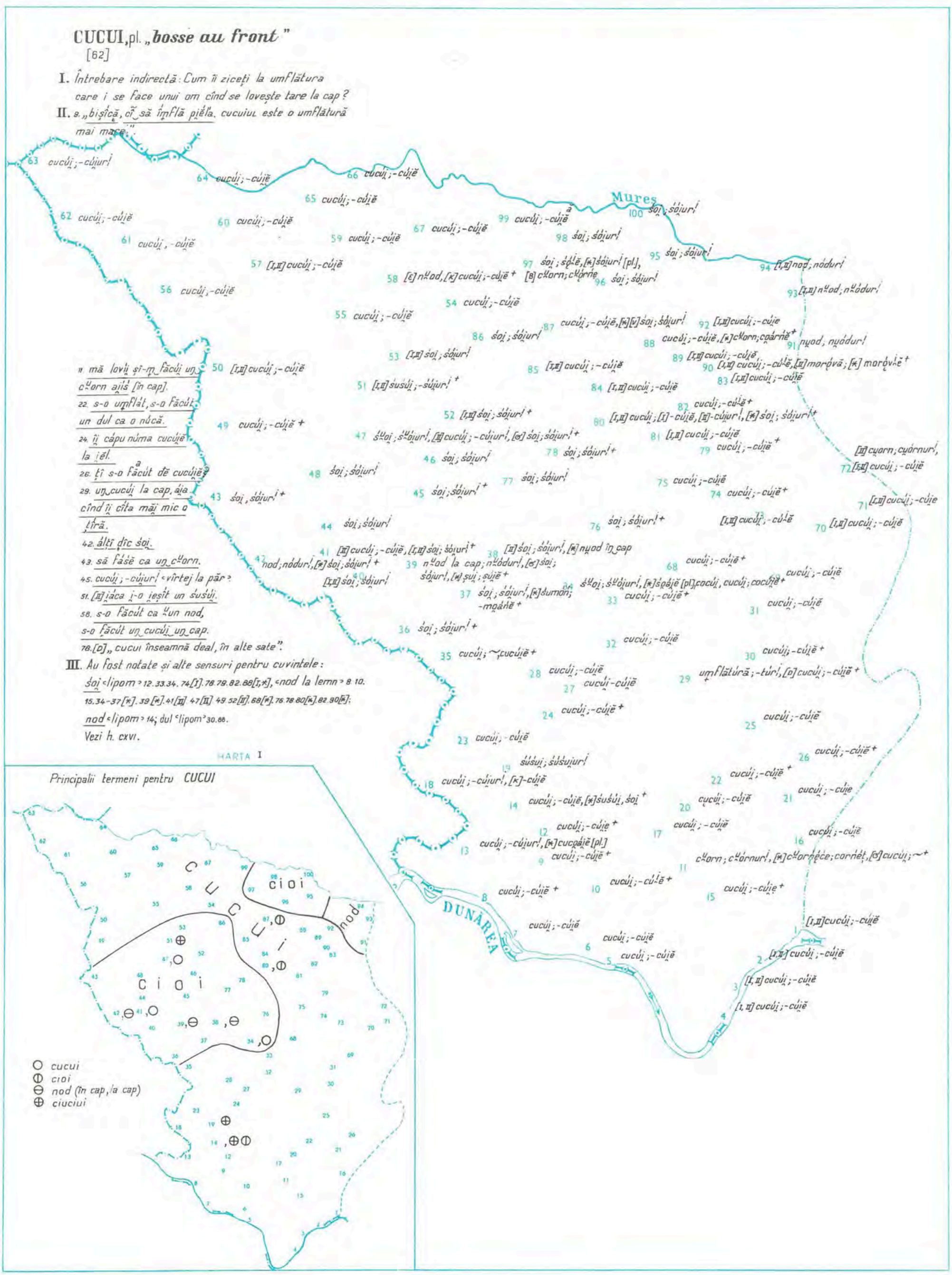
CUCUI, pl. „bosse au front"
[62]
I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți la umflătura care i se face unui om cînd se lovește tare la cap?
II. a. „bișîcă, cî̃ să îmflă piĕla, cucuiul este o umflătură mai mare".
„mă lovți și-m făcúi un c̄orn ajiș [în cap].
22. s-o umflát, s-o făcút un dul ca o núcă.
24. îi cápu núma cucúiĕ la iĕl.
26. îi s-o făcút dĕ cucúiĕ.
29. un cucúi la cap, aia cînd îi cîta măi mic o țîră.
42. álți dîc śoi.
43. să fáșĕ ca un c̄orn.
45. cucúi; -cúiuri < vîrtej la păr?
51. [II] iáca i-o ieșit un śuśúi.
58. s-o făcút ca ̄un nod, s-o făcút un cucúi un cap.
78. [D] „cucui înseamnă deal, în alte sate".
III. Au fost notate și alte sensuri pentru cuvintele:
śoi < lipom > 12.33.34.74[I].78.79.82.88[I,*], < nod la lemn > 8.10.15.34-37[*].39[*].41[II].47[II].49.52[II].68[*].76.78.80[*].82.90[*];
nod < lipom > 14; dul < lipom > 30.88.
Vezi h. CXVI.
HARTA I
Principalii termeni pentru CUCUI
CUCUI
CIOI
NOD
DUNĂREA
Mureș
cucui
cioi
nod (în cap, la cap)
ciuciui

HARTA 6

ȚEASTĂ, pl. *„calotte du crâne"*

[61]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți partea aceasta tare (INDIC) a capului, fără piele și carne?

II. 9. cápu gol, n-áre ńimic, núma ụásă.
11. giụáșă să spúńă la Hou [la coaja oului].
27. i-o udíe ćuáca cápului guáșă. ćuáca dă vics
'cutia de cremă de ghete'.
42. când îi núma budulága 'scurbura' ăia.
44. [G] șótcă; șótke 'lemn cu noduri'.
47. [*] cráńicu cápului 'craniu'.
49. șúbulă; șúbule [zicem] îm-băzócură.
54. dácă scoáćăm dintr-o ludăie 'dovleac' săminți-li rămâne corúba ăia.
64. [*] șáfă dă ụom mort.
68. [*] „Un om are două giụáșe: unul deasupra, la creierul mare, și unul în spate, la creierul mic".
71. [*] giHócu cápului; giHócuri de cap 'craniu'.
72. [*] căpățîna cápului 'craniu'.
73. [*] i-o picát scăfăliia din cap, s-o dispărțît cápu-n scăfălii.
74. [*] „giụósu cápului acoperă creierul mare, iar scăfăliia, cel mic".
80. [*] scăfăliie; -lii 'osul care acoperă creierul mare', giụós; -ụáșă 'osul care acoperă creierul mic'

63 șútură; șúturi
62 șútură; șúturie, [*] șótfă; șótfe
61 șúgă; șuz, [*] ćúgă; ćuz
56 ụos, Húgă; Huû
50 șúgă; șuz, [II] scăfăliia cápului; scăfălii, ...
49 șútură; șúturi +
64 ș[illegible]
57 căpățînă; -țîn, [II] șútură; șúturi, [*] busuliia cápului; busulii
55 [I,II] căfliia cápului; căflii
54 corúbă; -rúbie, curúbă, [*] scăfărliie, șútură; șúture +
53 șútura cápului, [II] scăfliie; -fii
51 [I,II] scăfliie; -fii
52 [I,II] scăfliia cápului; scăflii
47 [I,II] scăfliie; -fii, [II] slăfliie +
46 Hósu dă la cap, [*] scăfliie; -fii
48 scăfliie; -fii
43 scăfliie; -fii, [*] cásta cápului; [E] ćéste
45 scăfliie; -fii
44 ?, [E] cap, [K] scăfliie; -fii +
41 [I,II] scăfliie; -fii
42 scofîrliie; -lii, [II] scăfliie, [K] scăfliie; -fii +
40 [I,II] scăfliie; -fii
66 ?, [*] bHośoliie; -lii
65 căpățînă; -țîn, cráńu, [**] cofîrliie; -lii
67 căfîrliie; -lii, [*] căfăliie; -lii
99 căfăliie; -lii, [*] scofîrliie, ...
98 căfăliie; -lii
97 căfăliie; -lii
58 [E] gHólfu capului; gHólfuri, [K] cụóifu cápului [?]
55 [I,II] căfliia cápului; căflii
87 căfliie; -fii
86 scofîrliia [a]; -fii, cráńu [a]; cráńuri, [II] scăfliie; -fii
53 șútura cápului, [II] scăfliie; -fii
85 scăfliie; -fii, [II] scăfliie; -fii
84 scăfăliie; -lii, [II] giụósu cápului; giụáșă, scăfăliie; -fii
52 [I,II] scăfliia cápului; scăflii
80 scăfăliie; -fii, [II] giụósu cápului; giụósuri, [*] giụáșă [pl.] +
81 [I,II] scăfăliie; [I] -lii, [II] -li
46 Hósu d-la cap, scăfliia dă la cap; scăfli
78 scăfăliie; -fii
79 căpățînă; -țîn, [I,II] găvăliia cápului; găvăli +
77 skelét, [G] scăfăliie; -fii, [*] ...
75 giụósu cápului, giụáșă dă cap
45 giHósu cápului, [II] giHáșu cápului, scăfăliie gHálă, scăfăliia cápului +
76 giụáșă; -ụós
38 [II] zglăvós; -voáșă
39 scăfliia cápului; scăflii, [*] căfliie; -fii
34 zglăvHósu dâ la cap; zglăvHáșă
37 Hos, [K] Hála cápului; ...
33 zglăvHós; ~, [*] scáfă; scáfe, scăfăliie
36 căpățînă, glăvățînă; -țîn, [G] țăștă; țăștă
32 sHótfă; sHótfe [!], [*] scăfliia, geHósu cápului
35 șútură; șúturi, țástă; țăștă, [*] șifilîlgă; -fiz
28 glăvliie; -vii, scăfăliie
27 ćuáca cápului; ćHoș, glăvîia cápului +
24 glávă; glávie, glăvi
23 curcúbătă; -cúbićă
19 obáda cápului; obiéd, [K] țăștă cápului; țăștă
18 ósu cápului, [K] curcúbătă; -cúbićă
14 zglăvHós; -vHáșă, giHáćă; -Hós
12 glăvụácă; -vụáșe
13 curcúbătă; -cúbićă
9 țrụáca cápului; țrụáșă +
8 geHáćă; -Hós, [K] -Hóć
7 geHáćă; -Hós, giHócu cápului
6 trácă la cap; troș, giHóc; -ụáșă
5 căpățînă; -țîn, giHóc, -ụáćă; -ụáșă
83. [*] biéụcă 'craniu'. bétcă; bétșe - buclíq.
88. [*] giụósu cápuli 'craniu'.
89. [*] scăfeliia cápului 'craniu'. șótfă; șótfe 'osul care acoperă creierul mic'. bétcă; bétke 'osul care acoperă creierul mare'.
100 căpățînă; -țîn, căfăliie; -li, curcúbătă; -cúbećă
95 bétcă; bétke
94 bętcă; bétșe, [II] bétcă; bétke, căfăliie; -li
93 bętcă; bętke, [II] bétcă; bétșe, [*] scăfăliia cápului
92 [I,II] biétcă; biétke
91 scuórta cápului, [*] biéụcă; ...
90 [I,II] bétcă; bétke, [*] biéụcă; biéụșe
83 bętcă; bétke, [II] biéụcă; biéụș, [*] skefeliie; -li +
82 giHósu cápului; giHáșe
81 [I,II] scăfăliie; [I] -lii, [II] -li
79 scăfăliie; -fii
72 căpățînă; -țîn, [I,II] găvăliia cápului; găvăli +
74 biétcă; biétșe, [*] bétcă; bétke, ...
73 [I,II] [B] giụóc; [I] -ụós, [II] -ụáșe, [I] [T] cráń, ...
70 [II] giụóc; -ụáșe
69 [II, *] giụós; -ụáșe, [I] giụóc; -ụócuri
31 ụósăle cápului, [K] giHóc; -Hócuri
30 giHóc; -Hócuri
29 giHáșa cápului; giHós
26 giHóc; -ụáșe
16 gioc; giụáșe, giHócuri
11 giHóc; -ụáșe, -ụócuri, scăfîrliie +
15 giHóc; -Háșe
1 troc; trócuri, [II] geụáca de la Hom; geHós
2 scoferliia cápului; scoferli, [II] giụóc, gioc; giHócuri, giócuri
3 giHócu cápului; giụáșii cápului, [II] trụácă; trHoș
4 giHóc; -ụáșe, [II] trácă; troș, scoferliie
64 [illegible]
63 [illegible]
60 ụósu cápului, [K] șútura cápului; ...
59 ụósu cápului; ụáșii cápului, șútură, șúture
98 căfăliie; -lii
96 kefeliie; -lii
94 [illegible]
92 [illegible]
91 [illegible]
90 [illegible]
83 [illegible]
82 [illegible]
81 [illegible]
79 [illegible]
72 [illegible]
74 [illegible]
73 [illegible]
70 [illegible]
69 [illegible]
31 [illegible]
30 [illegible]
29 [illegible]
26 [illegible]
16 [illegible]
11 [illegible]
15 [illegible]
1 [illegible]
2 [illegible]
3 [illegible]
4 [illegible]
Mureș
DUNĂREA

HARTA II

Principalii termeni pentru ȚEASTĂ

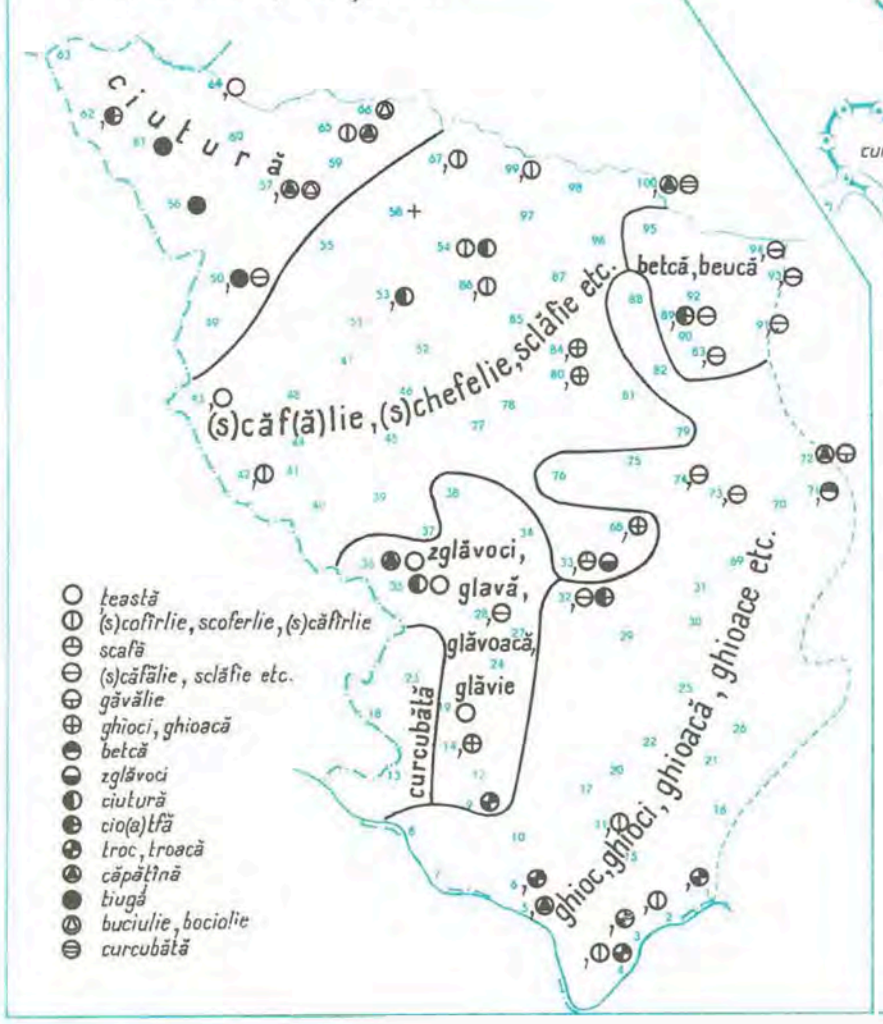

C.
21 geHócu cápului; geHócuri
37 ụáșă dă cap, sclăfiie; -fii
50 [*] șútură; șúturi, șúture, [**] sclăfiie; -fi
60 șúturi, [*] gămăliie dă cap
71 [II] giụáćă; -ụós +
73 [*] scăfăliie; -lii +
77 sclăfiia cápului; sclăfli
91 biéụșe, fățăliia la cap; fățălii
99 scăfîrliie

HARTA 7

CREIERI, sg. „*cerveaux*"
[60]

I. Întrebare indirectă: Ce se află înăuntru, în cap, cu care omul gîndește?

II. 34. d-aiișa plăcă șcințe.
38. [II] criélu mic, criélu máre.

63 crérluri; crérlu [a], [*] crérl; ~ +
64 créii [a]; créiu [a]
66 crérl; criier +
65 criiérl; crér, [*] créii [a]; créiu [a]
62 crei, [x] criiirl; creu, [*] crei; ~
60 criiéri [a]; criiér +
61 crérluri; crérlu [a]
59 crérl [a]; crér
67 créleri, criiérl; -iér
39 crérurl, crerl
100 crerl; crler, crée̯ér, crée̯ér, [*] crérurl; crer
98 mîca [a], crlérl; -iér, -iăr
95 crerl; crer
57 crerl; crer, [II] criiérl; criiér, crlérl; crlér, crér +
97 criiérl; -iér
94 crerl; créiér, [II] crérurl; crer
58 crlérl [a]; crlér, crlérl; crlér
96 criiérl; -iér
56 crérl; crér, [*] criére, criérl; ~
93 crérl; crér, [II] crérl [a]; ?, ...
54 crlérl; -iél, [*] crée̯ere, crér
[I, II] crlérl; -iér, [I] criiéfe; -iél, [II] [AL] crlel [sg] +
55 crlérlurl; crlerl, [II] crlerl; crlérl, crée̯eriu [a]
87 crei; criél
92
86 crlel; crlel, [II] crlérl; -iél
89 crlérl [a]; criel, criiél, [**] criiére; -iér, [II] crlélurl; -iél
91 crerl; crer +
crlélu [a]; crlel, [II] crei, créierl; créier +
53
criiéru [a]
90 mînca [a], criiérl; -iéru [a], [II] creiérl; -iéru [a]
41. [II] crélu mic, crélu al máre.
42. créiu mic, créiu máre.
43 crlélu al máre și crlélu al mic.
46. să gindéșcă cu crlélu.
49. doi créierl și dăuă créiere.
51. [II] dăuă créiere, [σ] doi créierl pră domnéșcă.
52. [I] crlélu-al mic și crlélu-al máre.
53. [II] créiéru al mic.
57. [II] crélu máriă, crélu mic.
60 criiéri și mînca.
63. crérlu máre și crérlu mic
66. criieru máre și créieru mic.
76. crélu mic și crélu máre.
80. [II] crélu mic și crélu márlă.
85. crélu mic și crélu máre.
91. crélu mic și crélu márlă.
92. [I] „Creierul mic și creierul judecălț".
93. créri marl și créri miș.

50 crlei; crlerl, [II] crei; crlerl, [II] crei; crlerl; crlerl
criél
51 crélerl; crélier, [II] créii [a], crlél +
85 criei; crel, [II] crei; ~, crlerl; crlér +
84 [II] crei, [I, II] criiéi; -iél
83 criiérl; -iér, [II] crlérl; crlér
82 crlérl; -iér, crlélf; -iél
52 crlel; crlel, [II] crei; criél +
80 [I, II] crei; crel +
49 créierl, créiére; créiér +
47 crlei; crlel, [II] crei; ~, criél
crlélurl, [x] créii din cap; crlélu [a] +
46
81 crlérl [a]; crlér, [II] mînce, [I, II] crei; crlél
criei; criél
78 criei; crlél
79
crérl, crei; crer, [II] crerl; crer, crérlu [a]
48 crei; ~, [*] crélu [a]
77 crlei; crlél
crei; crlel
75
72
[II] creiérl, [I, II] crlei; [I] crlél
45 crei; crel
43 crei, crérurl; crlél, [*] creiérl, -iér +
74
crérl; crére, [B] criei; crel, [II] crérl [a], [x] crélri [a]; crél
73
créiirl; créiér, [II] créii sápului; crél
71
44 créiurl; crler, criiér, [*] crei; ~, criérurl, crierl; criér
76 crei; crel +
crérl, [II] mînca [a], [I, II] crei; crel
70
42 crei, ~, [*] crei; criél +
41 crei; crel, [II] créii [a]; criél +
39 criiérl; criiér, [*] créiirl; crlei, [σ] crei; criél
38 crlel; crlel, [II] crei; criél +
68 crei; ~
69 [I, II] crei; crel
crlel; ~, [II] crei; crlél
40
37 creiérl, [x] crei; crel
34
crei; criél +
33 crlei; crlélu [a]
31
crei; crél, [*] créier
36 créii [a]; crlél
32 crei; crélu [a]
35 crei; ~, [R] crér
30 créierl; crlel
28 crlei; crlel
29 crlérl; crlér
27 crei; crlel
24 crlei; crlél
25 criei; crlél
23 crlei; crlél
26 crei; crlél
19 crlei; crlel
18 crlei; crlél
22 crei; crel
21 crei; crélu [a]
14 crlei, crlél
20 crei; criel
12 crei; crlél
17 criiérl; criel
16 crei; crel
13 criei; criel
crerl; créru [a]
9
11 crei; crlélu [a]
crei; crlél
crlei; crlél
10
15 crlei; crlél
8
DUNĂREA
7
crlélérl; crlélér
crlerl; crler
6
crijérl; ~, [*] crierl; ~
5
1
crérl; crérlu [a], [II] crerl; crérlu [a]
2
créiirl, [II] crerl; crérlu [a]
3
créierl; créier, [II] crée̯erl; crée̯er
4
mînca [a], [σ] crijérl, [II] criierl; criier

C. 93 [*] crei; crlél, criiérl; -iér +

HARTA III

Răspîndirea formei CR(I)EL

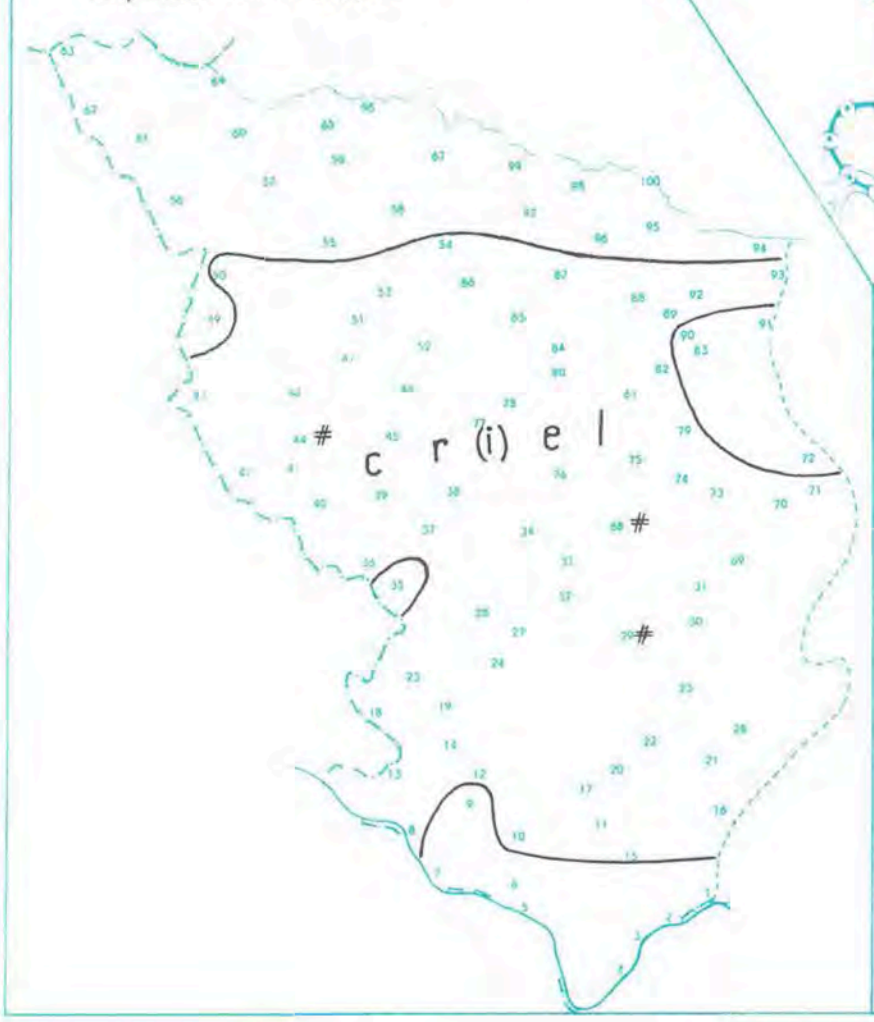

HARTA 8

FIR (DE PĂR), pl. *„cheveu"*
[64]

I. Întrebare indirectă: (INDIC).
II. 24. cum ło dîs năince, fir căță fir.
27. la muieri, kică.
35. [G] „fir se zice rar".
38 [II].79.84 [III]. „biț; biță se spune la șuviițe".
45. „șuviță, cînd sînt mai multe fire".
51. [III] fir, pră domnești.
III. 74. [I] Întrebat direct, informatorul spune că nu se zice două firă, întrucît în sat există un om cu numele FIRĂ.

C. 88. firă

ÎNCĂRUNȚEȘTE (ind. prez. 3) „il grisonne"
[80]
I. Întrebare indirectă: Cînd omul începe să aibă fire albe în păr, ziceți că... ?
II. 11.[*] nu a cărunți, că ásta să spúnĕ pră márlĕ.
27. ¡áca c-o cărunțit.
38 [II]. 39. 43. 63. 64. îi cárunt.
41. [I] îi sur.
44. îi pistrit.
59. îmbătrînișcĕ.
61. am încărunțát [perf. c.].
69. [I] o cărunțit dă tot.
Mureș
DUNĂREA
63 îșépe să cărunțáscă, [*]cărunțăș́cĕ +
64 îșépe să cărunțáscă, cărunțăș́cĕ +
65 cărunțăș́cĕ
66 cărunțăș́cĕ
62 cărunțăș́cĕ
60 încărunțăș́cĕ
61 încărunțăș́ce +
57 cărunțăș́cĕ, [II] încărunțăș́cĕ
56 încărunțăș́te
55 [I,II] încărunțăș́cĕ
53 cărunțăș́cĕ, [II] încărunțăș́cĕ
50 [I,II] cărunțăș́cĕ
51 [I,II] cărunțăș́cĕ
49 cărunțăș́cĕ
47 [I,II] cărunțăș́cĕ
46 cărunțăș́cĕ
48 cărunțăș́cĕ
43 cărunțăș́cĕ, [*] încărunțăș́cĕ +
44 îșépe să cărunțáscă, cărunțăș́cĕ +
42 cărunțăș́cĕ
41 [II] cărunțăș́cĕ +
39 cărunțăș́cĕ +
40 [I,II] cărunțăș́cĕ, [II] îșépe să cărunțáscă
37 cărunțăș́cĕ, [*]cărunțăș́cĕ
36 îșép să cărunțăș́c[1], cărunțăș́cĕ
35 îșépe să cărunțáscă, cărunțăș́cĕ
67 încărunțăș́cĕ, cărunțăș́cĕ
59 îșépe să cărunțáscă, cărunțăș́cĕ +
99 cărunțăș́cĕ
100 cărunțăș́cĕ
98 cărunțăș́ce
95 cărunțăș́cĕ
97 cărunțăș́cĕ
58 prínd-a cărunți, cărunțăș́cĕ
96 surișcĕ, [D] cărunțăș́cĕ
94 încărunțăș́cĕ, [II] cărunțăș́ce
93 cărunțăș́cĕ, [II] cărunțăș́cĕ, înșépe să cărunțáscă
54 încărunțăș́cĕ
prínd-a cărunți, încărunțăș́cĕ
92 [I,II] cărunțăș́cĕ, [II] înșépe să cărunțáscă
86 îșépțĕ-a cărunți, [II] cărunțăș́cĕ
87
88 înșépe să cărunțáscă, încărunțăș́cĕ, [*] cărunțăș́cĕ
91 cărunțăș́cĕ
89 [I,II] cărunțăș́cĕ
85 îșépe să cărețáscă, [*] cărunțăș́cĕ, 90 cărunțăș́cĕ, îșépe-a cărunți, cărunțăș́cĕ
[II] încărunțăș́ce
83 [I,II] cărunțăș́cĕ
84 o șepút să-ncărețáscă, [II] cărunțăș́cĕ
cărunțăș́cĕ
52 îșép a cărunți [1], [II] cărunțăș́cĕ
82
80 cărunți, [II] cărunțăș́ce
81 încărețăș́cĕ, [II] încărunțăș́cĕ, cărunțăș́cĕ
79 prínd-ă cărunți, încărunțăș́cĕ
78 cărunțăș́cĕ
72 [I,II] încărunțăș́cĕ
77 îșépe-a cărunți, cărunțăș́cĕ
75 cărunțăș́cĕ
74 cărunțăș́cĕ, [II] cărunțăș́cĕ
cărețăș́cĕ, [II] încărunțăș́ce
73 cărețăș́te, [II] cărunțăș́ce
45 prínd-a-ncărunți, [*] cărunțăș́cĕ
76 cărunțăș́cĕ
70 cărunțăș́cĕ, [II] încărunțăș́ce
38 îșépțĕ a-ncărunți, [II] cărunțăș́cĕ +
68 cărunțăș́cĕ
69 încărețăș́cĕ, [II] cărunțăș́ce +
34 încărunțăș́cĕ
33 încărunțăș́cĕ, cărunțăș́cĕ
31 cărunțăș́ce
32 cărunțăș́cĕ
30 încărunțăș́ce
28 încărunțăș́ce, cărunțăș́cĕ
29 încărunțăș́cĕ
27 cărunțăș́ci +
24 cărunțăș́cĕ, încărunțăș́cĕ, [*] kărunțăș́cĕ
25 sîviișcĕ, albiișcĕ, cărunțăș́cĕ
23 cărunțăș́cĕ, încărunțăș́cĕ
26 o șepút să suriáscă pe cap, i-albiișcĕ páru
19 cărunțăș́ce
18 încărunțăș́ci
22 îspikiáță cu alb, încărunțăș́cĕ
14 încărunțăș́cĕ
20 albiișce
21 încărunțăș́cĕ
12 încărunțăș́ce
17 cărunțăș́ce, încărunțăș́ce, sîviișce
16 cărunțăș́cĕ
13 încărunțăș́cĕ, [*] cărunțăș́cĕ
9 încărunțăș́cĕ, [*] cărunțăș́cĕ
11 o șepút a albi, albiișcĕ pră cap +
10 cărunțăș́ce
8 încărunțăș́cĕ
15 îșépi-a sîvi, sîviișci
îșépe a-ncărunți, [I,II] încărunțăș́cĕ
7 încărunțăș́cĕ
6 încărunțăș́cĕ
5 încărunțăș́cĕ
2 încărunțăș́cĕ, [II] albiișcĕ páru
3 încărănțăș́cĕ, [II] încărunțăș́cĕ
4 cărunțăș́cĕ, [II] încărunțăș́cĕ

HARTA 10

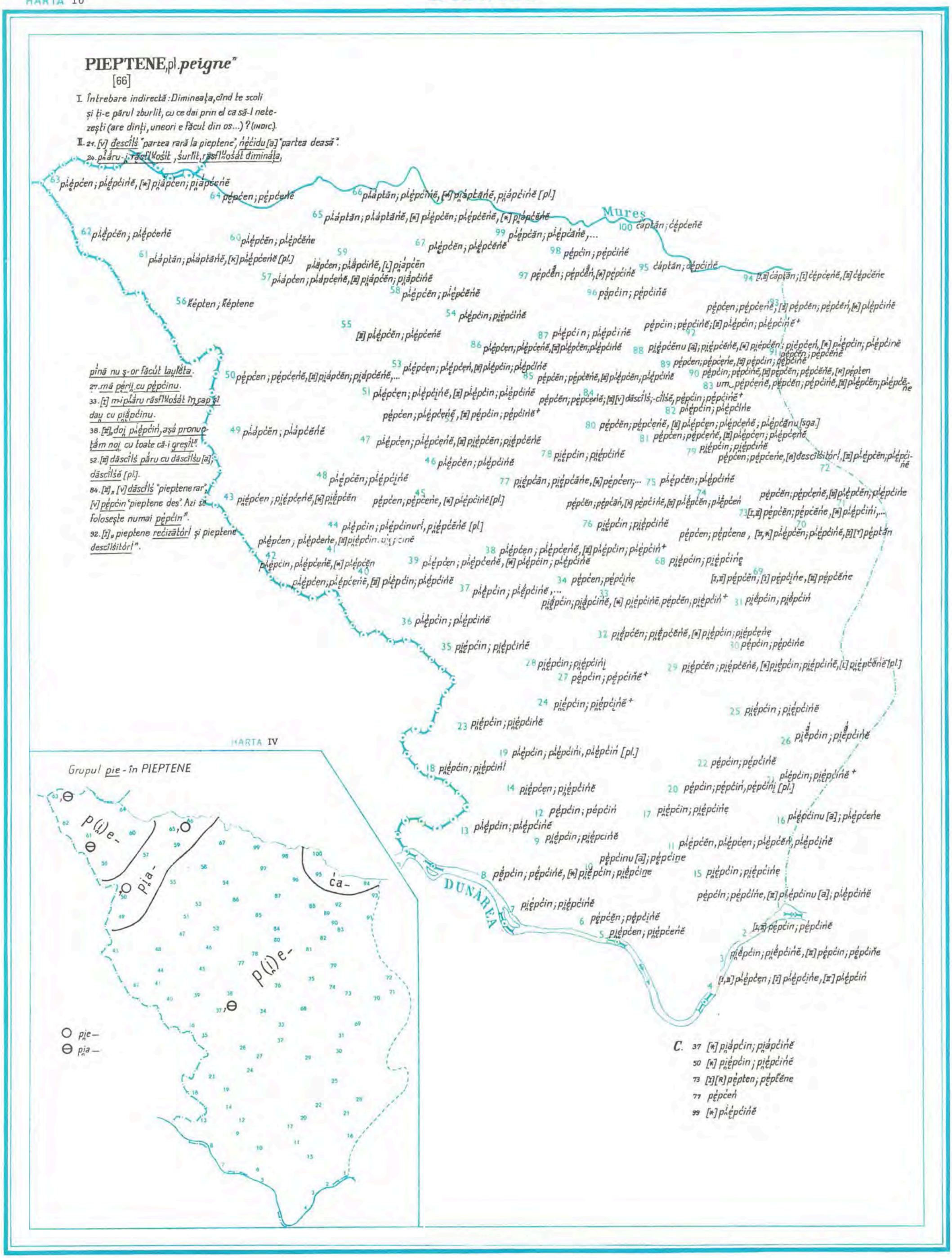
PIEPTENE, pl. peigne
[66]
I. Întrebare indirectă: Dimineața, cînd te scoli și ți-e părul zburlit, cu ce dai prin el ca să-l nete-zești (are dinți, uneori e făcut din os...)? (INDIC.).
II. 21. [V] descîlș "partea rară la pieptene", nețidu [a] "partea deasă".
24. pîru-i răsflușit, surlit, răsflușăt dimineața, pînă nu ș-or făcut lauțeța.
27. mă perii cu pepcinu.
33. [I] mi-pîru răsflușăt în cap și dau cu piapcinu.
38. [II] doi pepcini, așa pronunțăm noi cu toate că-i greșit.
52. [II] dăscîlș păru cu dăscîlșu [a]; dăscîlșă [pl.].
84. [II] „[V] dăscîlș "pieptene rar", [V] pepcin "pieptene des". Azi se folosește numai pepcin".
92. [I] „pieptene rezizători și pieptene descîlșitori".
Mureș
DUNĂREA
HARTA IV
Grupul pie- în PIEPTENE
p(i)e-
pia-
ca-
pie-
pia-
C. 37 [*] piapcin; piapcine
50 [*] piepcin; piepcine
73 [I][R] pepten; pepțene
77 pepcen
99 [*] pepcine

MĂ PIEPTĂN (ind. prez. 1) „*je me peigne*"
[67]

I. Întrebare indirectă: Ce ziceți că faceți cu pieptenele în păr? (GEST).

II. 8. mă duc să mă cofúr.
27 mă dăscîlș.
45. cĕ dăscîlșiĭ cu dăscîlșitu órlu e pieptene mai rar?
58 ți-l kicĕșș, ț-aléz călárița.
65. îl dăscîlșĕ [3].
70. [I] „muiĕrła să pĕpćenă, [adică] se bate, este bătută de bărbat".
72 [II] „mă plĕri se spune la Voislova".
90. [*] cări ărę ćică scúrtă [zice] mă pĕpćin, cări ărę ćică lúngă [zice] mă plĕri.
93. [*] „mă căptăn se zice pe Mureș".

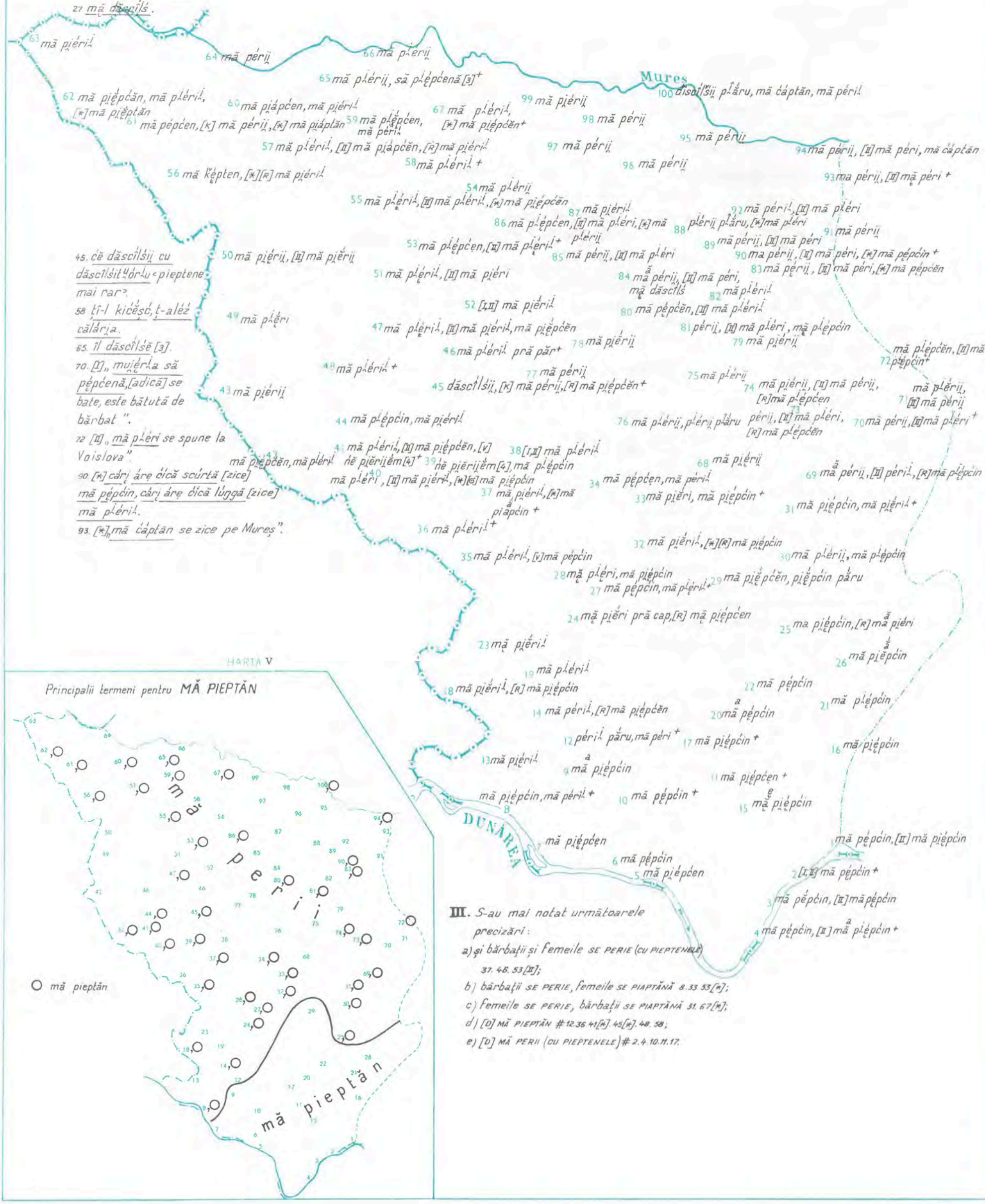

III. S-au mai notat următoarele precizări:
a) și bărbații și femeile SE PERIE (CU PIEPTENELE) 37. 46. 53 [II];
b) bărbații SE PERIE, femeile SE PIAPTĂNĂ 8. 33. 53 [*];
c) femeile SE PERIE, bărbații SE PIAPTĂNĂ 31. 67 [*];
d) [D] MĂ PIEPTĂN # 12. 36. 41 [*]. 45 [*]. 48. 58;
e) [D] MĂ PERII (CU PIEPTENELE) # 2. 4. 10. 11. 17.

HARTA 12

BRUNET, pl. „(homme) brun"
[70]
I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că este omul care nu-i alb la față și are părul negru?
II. s. corb dă nĕgru.
24. îi și dișĕ: cutări-ël nĕgru.
42. „Le zicem ŭăkeș la cei care nu-z biel".
45. beriněnțî-s toz bîrnăș
58. la múran [se zice] bîrnăș
60. „În Crișana se zice bărnăș".
74. [II] „Cînd îl dezmiardă, ca să nu-i spună nĕgru, îi spune ŭăkeș".
91. „De răsă brumă".
III. Între termenii din hartă există diferențe în ce privește intensitatea caracteristicii (culorii) la care se referă. Astfel, s-a precizat că:
a) oárdân 7.71[*].72[*].73[*].79[*], oárdîn 9.12, urdîn 8.10.11.17-21.23.27.33.34.45[*].75[*].87[*].89[*].91[*].92[II].93[*].96[*], urdăn 85[*], ordanón 9, urdînón 12, OACHEȘ 29[*].34.53[II].58[*].74[I], bîrnăș 27.34.45[*].46[*].47[II].48.77[*].78.80[*].81[II].83[I].84[II].86[*].93[*].96[*].97[*]–100, murg 1[II], BRAUN 40[II].82, negrón, negrișăt 84[II], pușós 63[*], grumb, grumbúț 31[*] se referă la un om care are părul mai puțin negru, nici blond, nici brunet, mai închis decît cel castaniu;
b) OACHEȘ 45[*].47[II].48.51[*], bîrnăș 57[II], negrișós 59 se referă la un om care are și părul și sprîncenele negre. S-au mai notat și alte sensuri pentru termenii: oákeș „blond și cu pistrui" 14 și bîrnăș = îi bîrbîr, prost, cu care nu te poți înțelege 24.
Mureș
DUNĂREA
C. 52 bîrnăș; ~
67 [*] bârnăș; ~
72 oárdân, [R] bronĕt +
73 [*] oárdân; oárdân +
74 ŭăkeș; ~, [I] broznăț; -năț [?] +
75 urdîn; -dîn +
84 nĕgri, bîrnăș; ~, negrón, negrișăt +
85 [*] urdăn; -dăn +
89 ~, [II] nĕgru, nĕgri, [*] urdîn, -dîn +

BRUNETĂ, pl. „(femme) brune"

[71]

I. Întrebare indirectă: Dar dacă e femeie? (Vezi întrebarea precedentă.)

35. dácă-i maĭ nágră la fáţă [i se spune] urḑínă.

C. 85 [*] nágră; nęgre

HARTA 14

(PĂR) DES, pl. „ (cheveux) épais "
[74]
I. Întrebare indirectă : Cum ziceți că e părul omului ctnd nu e rar ?
II. 56. la ț̯unáș ᶜ lăț̯unaș ᵓ [se zice] đes .
59. păru-ț̯ gʲez la ț̯el .
III. Vezi h. CXIII, CXIV.
Mureș
DUNĂREA
HARTA VI
Sunetul đ în DES, DEASĂ
g
đ
đ

HARTA 15

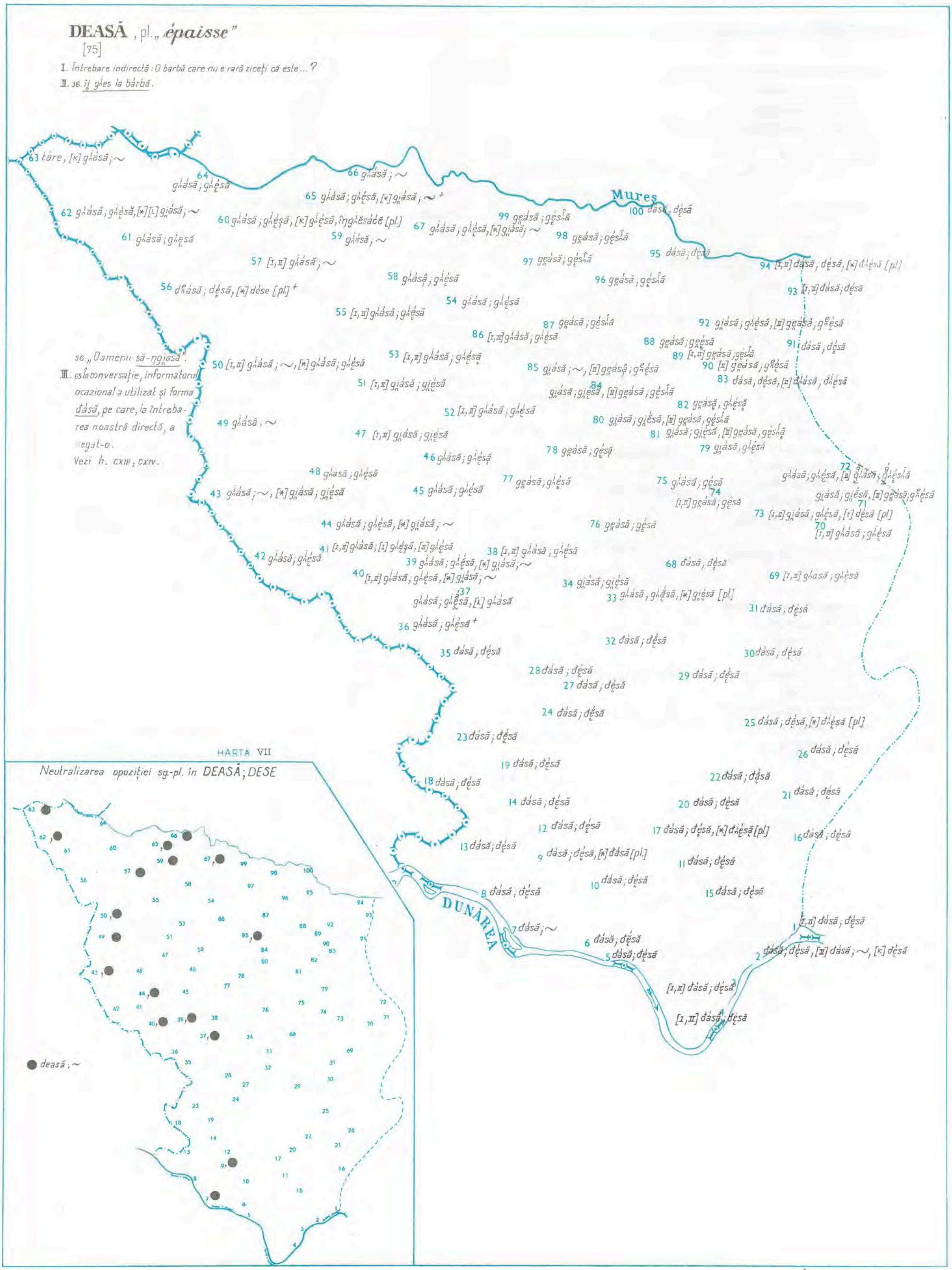
DEASĂ, pl. „épaisse"
[75]
I. Întrebare indirectă: O barbă care nu e rară ziceți că este ...?
II. 36. îi ghes la bárbă.
56. „Oamenii să-ngnasă".
III. 65. În conversație, informatorul ocazional a utilizat și forma dásă, pe care, la întrebarea noastră directă, a negat-o.
Vezi h. CXIII, CXIV.
Mureș
DUNĂREA
HARTA VII
Neutralizarea opoziției sg.-pl. în DEASĂ; DESE
deasă; ~

(PĂR) CREȚ, pl. *„(cheveux) frisés"*
[76]

I. *Întrebare indirectă: Cum e părul care nu e drept, lins, ci-i așa... parcă în valuri?*

II. 17. *încîrșorát = păr cu zolófi.*
20. *încrețît frumós; scuomonit = măi încîl-*
șît cumvá.
22. *spîrlăuós ᶜzbîrlit? vălat-*
luoșît ᶜzbîrlit, ciufulit?
33. *„îi núma vălури".*
Dacă vălurile sînt dese, atunci îi spune crieț".
36. *„creț se zice la părul care-i făcut cocuóri. Păsării numite, în alte părți cocor i se spune în sat glori glori.*
41. [III] *la noi îi dișe păr cu cocuóri.*
47. [III] *îi cu cocóri.*
49. *îi cu inele.*
53. [I] *cócori*, [III] *cocóri ᶜcîrlionți?*
55 [III]. 63. 65. *sperlît ᶜzbîrlit?*
56. 57 [III]. *spîrlît ᶜzbîrlit?*
69. *cocór; -córi ᶜcîrlionț?*
73. *„cúpă; cúpiă = cîrlionț pe care și-l fac fetele ca să fie fodulă, fălоásă".*
76. *sperlecát ᶜciufulit?*

III. *Informatorii au precizat că* ONDULAT *este părul cu valuri sau făcut cu fierul:* 24. 27. 40 [III]. 43. 46. 52 [III]. 53 [I]. 55 [III]. 65. 72 [III]. 73 [I]. 84 [I]. 94 [I]. 95. 96. 100.

CREAȚĂ , pl. *„frisée”*
[77]

I. Întrebare indirectă: Dar lîna oii, care nu e dreaptă, însă, cum zici că e? (Vezi întrebarea precedentă.)

II. 2 (II) ți văluri.

63 crea̦ță; creț̦ă, [*] cria̦ță, cria̦ță
64 creț̦ă; creț̦ă
66 creț̦ă; ~
65 creț̦ă; ~
62 creț̦ă; creț̦ă, [*] crea̦ță; creț̦ă
60 crea̦ță; creț̦ă +
61 crea̦ță; creț̦ă
59 creț̦ă; creț̦ă, creț̦ăsă; ~, [*] cria̦ță; ~
67 creț̦ă; creț̦ă, [*] crea̦ță; ~
99 cria̦ță, creț̦ă
98 crea̦ță; creț̦ă
100 cria̦ță; creț̦ă
95 cria̦ță; creț̦ă
57 [I,II] cria̦ță; ~
97 cria̦ță; creț̦ă
94 [I,II] crea̦ță; creț̦ă
58 creț̦ă; creț̦ă +
96 crea̦ță; creț̦ă
56 crea̦ță; creț̦ă
93 [I,II] cria̦ță; [I] creț̦ă, [II] creț̦ă
54 crea̦ță; creț̦ă
55 [I,II] creț̦ă, creț̦ă
87 creț̦ă; creț̦ă
92 [I,II] crea̦ță; [II] crea̦ță
creț̦ă; creț̦ă, îngocorată, -răcă, crea̦ță; creț̦ă 86
88 crea̦ță; creț̦ă
91 cria̦ță, creț̦ă
89 îngreț̦ită, [II] crea̦ță; creț̦ă
90 [I,II] crea̦ță; creț̦ă
83 [I,II] cria̦ță; [I] creț̦ă, [II] creț̦ă
13. [Oaia] îi tăriă țigăriă la lînă.
14. îi făcută cocori.
19. îngocorată-i [lîna] care nu-i însă.
29. [o] creț̦ă [se spune despre lîna de] la mieți.
49. tăcă-s crea̦ță.
58. după cărcă să scrie țigare.
60. alța care au păru lung să cămă uoi bîrțănă.
70. [I] îi țăștă cocori.
76. „lînă ceiuasă “lînă dreaptă”.
53 creț̦ă; creț̦ă, [II] crea̦ță; creț̦ă
50 cria̦ță; creț̦ă, [II] cria̦ță; ~
85 [I,II] cria̦ță; [II] creț̦ă
51 [I,II] creț̦ă; creț̦ă
84 cria̦ță; creț̦ă, [II] crea̦ță; creț̦ă
82 creț̦ă; creț̦ă
52 cria̦ță, [II] crea̦ță; [I,II] creț̦ă
80 cria̦ță; creț̦ă, [II] crea̦ță; creț̦ă
49 cria̦ță; ~
81 cria̦ță; creț̦ă, [II] crea̦ță; creț̦ă
47 creț̦ă, [II] crea̦ță; [I,II] creț̦ă
79 cria̦ță; creț̦ă
78 cria̦ță; creț̦ă
46 crea̦ță; creț̦ă
72 [I,II] cria̦ță; creț̦ă
48 creț̦ă; creț̦ă
77 crea̦ță; creț̦ă
75 crea̦ță; creț̦ă
74 [I,II] crea̦ță; creț̦ă
45 creț̦ă; creț̦ă
43 crea̦ță; ~, [*] cria̦ță; creț̦ă +
cria̦ță; creț̦ă, [II] îngocorată; ...
71 creț̦ă; creț̦ă, [II] crea̦ță; creț̦ă
44 creț̦ă; creț̦ă, [*] cria̦ță; ~
76 crea̦ță; creț̦ă +
70 îngocorată; -răcă, [II] crea̦ță; creț̦ă +
42 crea̦ță, creț̦ă
41 [II] crea̦ță; creț̦ă
38 [II] cria̦ță; creț̦ă
39 creț̦ă; creț̦ă, [*] cria̦ță; ~
68 crea̦ță; creț̦ă
40 cria̦ță, [II] crea̦ță; [I,II] creț̦ă
34 cria̦ță; creț̦ă
69 cocorată; -răcă, [II] crea̦ță; creț̦ă
37 crea̦ță; creț̦ă, [*] crea̦ță; ~
33 creț̦ă; creț̦ă, [*] creț̦ă [pl.]
31 cocorată; -răcă, [D] cria̦ță; creț̦ă
36 creț̦ă; creț̦ă
32 cria̦ță; creț̦ă, creț̦ă
35 creț̦ă; creț̦ă
30 cria̦ță; creț̦ă, cocorată; -răcă
28 cria̦ță; creț̦ă
29 spîrlită; -lică, [*] crăță, crăță +
27 crea̦ță; creț̦ă
24 cria̦ță; creț̦ă, îngreț̦ită
25 creț̦ă; creț̦ă
23 cria̦ță; creț̦ă
26 cria̦ță; creț̦ă, creț̦ă
19 țăpușată; -șăcă, îngocorată, [D] cria̦ță; creț̦ă +
22 cria̦ță; creț̦ă
18 îngocorită; -rică, cria̦ță; creț̦ă
21 crăță; crăță
14 îngocorită; -rică, [D] cria̦ță; creț̦ă +
20 cria̦ță; creț̦ă
12 cria̦ță; creț̦ă
17 crea̦ță; creț̦ă
16 îngrățită; -țică, [D] crăță; crăță
13 cria̦ță; creț̦ă +
9 crăță; crăță, [*] crăță; ~
11 cria̦ță; creț̦ă
10 cîrșoră; cîrșorică, [D] cria̦ță; creț̦ă
15 cria̦ță; creț̦ă
8 biță; -țăcă, [*] cria̦ță; creț̦ă, creț̦ă
7 crea̦ță; ~
6 crea̦ță; creț̦ă
5 cria̦ță; creț̦ă
1 [I,II] crăță; [I] crăță, [II] crăță
2 [I,II] crăță; [II] ~ +
3 [I,II] crăță; crăță
4 crăță; crăță, [II] crea̦ță; creț̦ă

Mureș
DUNĂREA

C. 73 -răcă, [*] cocorată

HARTA VIII

Neutralizarea opoziției sg.-pl. în CREAȚĂ ; CREȚE

● creață ; ~

HARTA 18

PĂDUCHE , pl. *„pou”*
[87]

I. *Întrebare indirectă: Cum îi spuneți la acela mai alb, care se face în cap sau pe rufe, cînd omul nu se spală mult timp?*

II. 1. [II] *áșșa [păduchii] s-or cam ceșît 'au dispărut'.*
20. *acú nu măi egzista. pădúce că núma vrúnu lénișș, împuțît, cáre nu să măi spălă [să aibă].*
39. [**][D] *Locuitorii din satul Mînăstire zic păducé.*
41. [II] *l-al blînd [i se spune] pădúke.*
82. *ală maș cu múlțe pișușáre*
83. *mére maș merèu, nu ca túrecú.*
72 [II] *pădúcě; -dúș dișě nemț.*
84 [II] *stelniță; stelniș 'ploșnițe'.*

III. *Vezi h. cxi.*

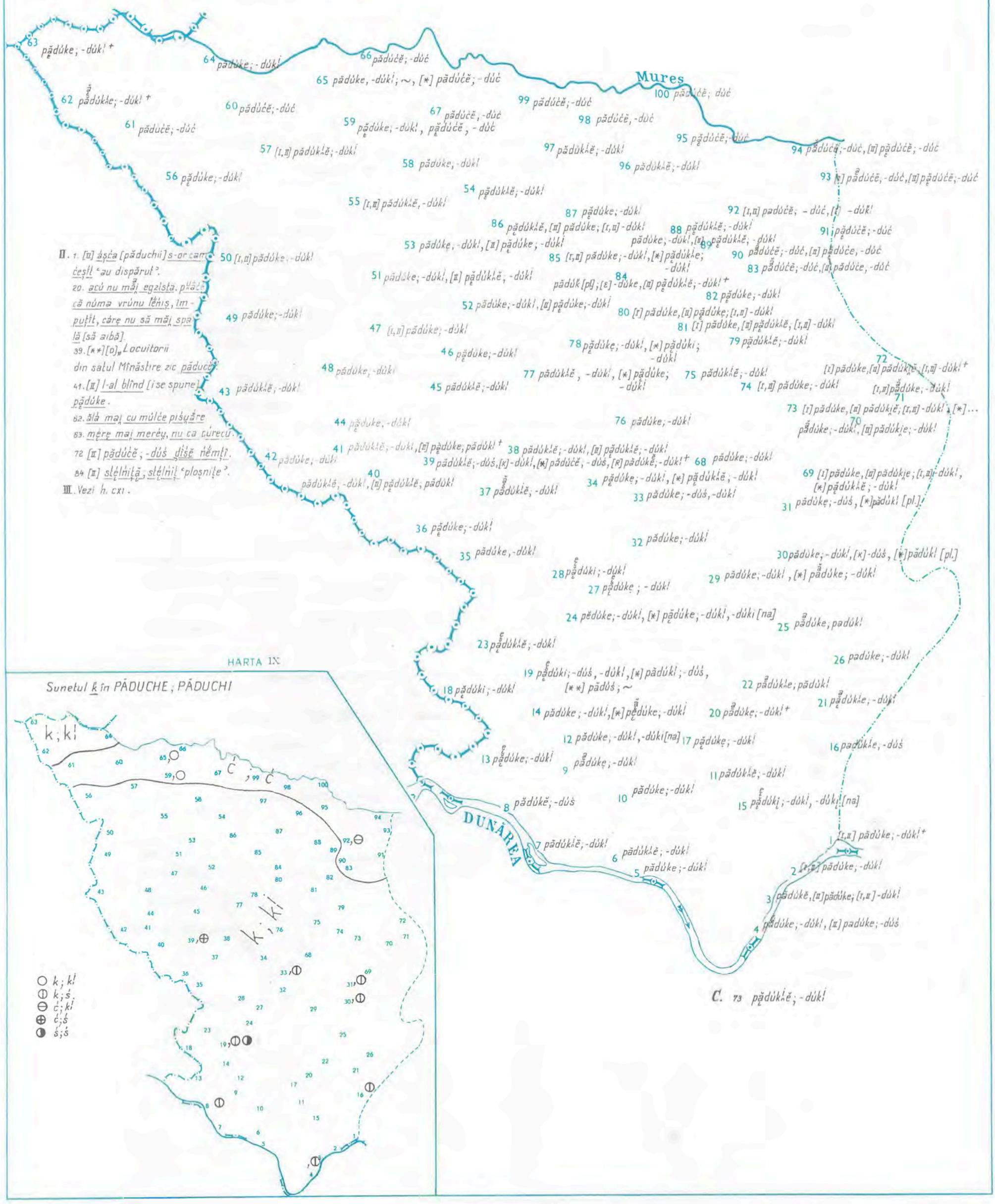

HARTA 19

PĂDUCHIOS, pl. „*pouilleux*"
[89]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți unui om care-i plin de păduchi?

II. 16. „pădukiósule se spune în ocară".
31. brína-ị lıócu un-ći mínącă púrisi, pădúki.
60. îi lămbuşíl dă pădúć.

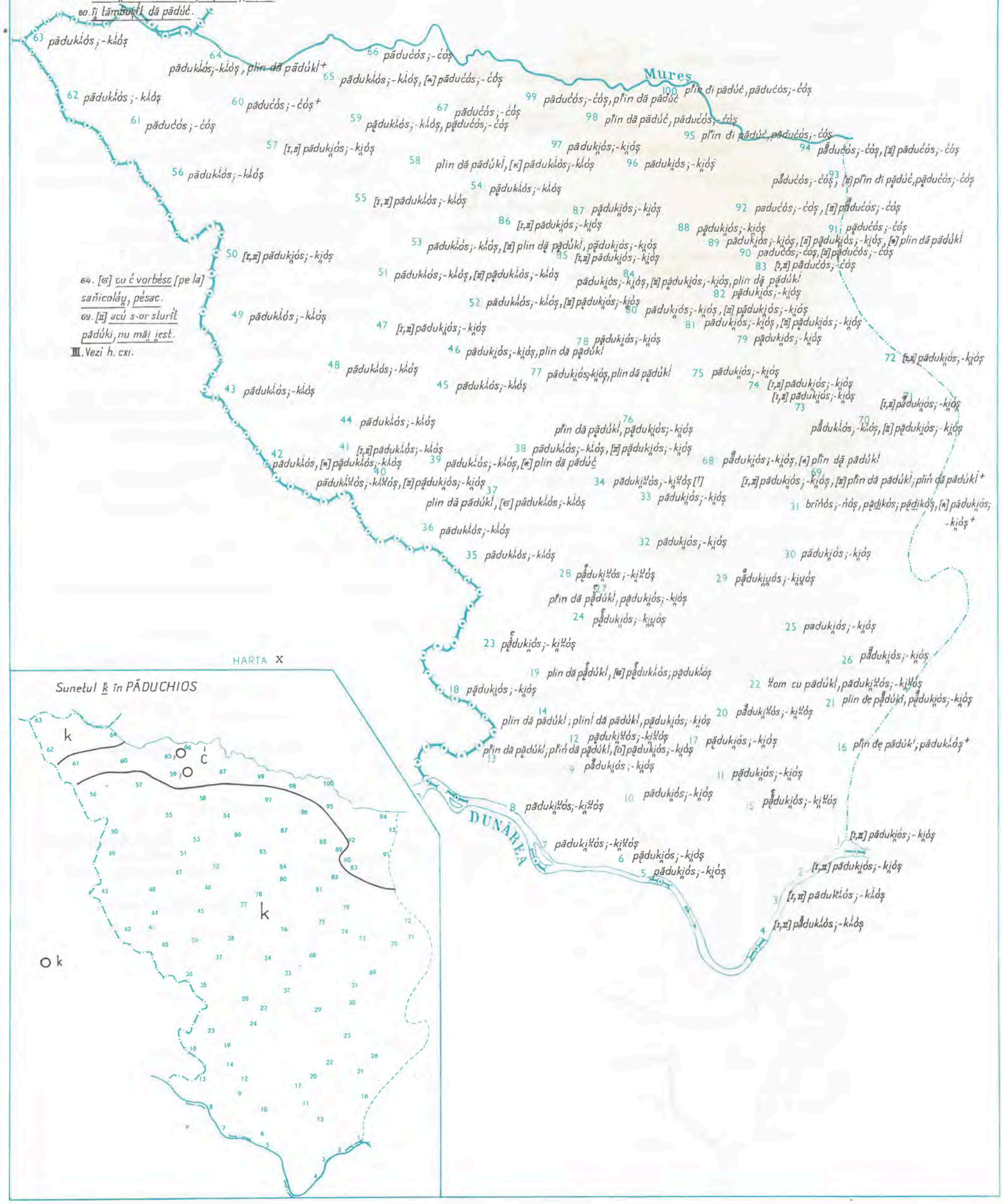

64. [ɛ] cu ć vorbésc [pe la] saňicoláu, pésac.
69. [II] acú s-or sturît pădúki, nu măi iest.

III. Vezi h. CXI.

HARTA 20

LINDINĂ , pl. „*lente*"
[88]

I. *Întrebare indirectă : Cum le ziceți la ouăle albe ale păduchilor ?*

II. 1. [II][O] „ din ᵘăᵘă ies lîngiń, care sînt mici. Din ele se fac păduchi ".

14. ᵘăᵘălĕ fac ńźiniłe.
34. [*] ia uiłă-ćĕ la ăla, cîł îi dă slab, că-i ca o lîngină.
61. a lu păduć.
76. ș-acólo iésă púiu drăculuj, din lîngină [!].
91. áia lásă răș́tnă.

III. Puilor de păduchi li se spune mișcᵘóń 2 [II], miś-cᵘóń 5.6.11 +: păduki cácă-lindiń, lindińili cácă mińscᵘóń 17.20. 21.69 [I]. 73 [*], mișcᵘói 29.
Păduchilor mai mari li se spune mișcᵘóń 1 [II]. 3 [II].
Păduchilor (sau puricilor) de gină li se spune miścᵘóń 19.23.24.32.34.35.42.43.45.52 [II]. 74 [I], mișcuóń 58, miș́cóni 56.
Vezi h. CXIII–CXV.

PURICE, pl. „puce"
[86]
I. Întrebare indirectă: Cum îi spuneți la acela care te pișcă noaptea în pat și pe care nu poți să-l prinzi ușor, că sare?
II. 20. púricu, bátă-l áni.
59. cě múscă, cě pilțigă.
73. [*] „Nu e bine să le spui pă númle, c-atúsă, să mulțăs?. De aceea le spune gávăț; gáveț".
83. [*][D] „gávăț se zice pe domnește".
III. S-a obținut și forma GAVĂT 'mulțime' DE PURECI (PĂDUCHI, MUȘTE, GÎNDACI, LUME etc.): 11. 18. 35. 37 [*]. 88. 90.
Mureș
DUNĂREA
C. 73. [*] gávăț; gáveț+

MĂTREAȚĂ „*pellicule*"
[91]

I. *Întrebare indirectă: Cum ziceți la aceea albă care ți se scutură din păr cînd te piepteni?*

II. 6. *mătreáță [i se spune în alte părți]. dácă-i imós pră cap [cineva, se zice că e] plín dă slín sau dă rîp.*
10. *„În alte părți i se spune mătreáță".*
29. *dinl-áia să roslăsc 'încep să se facă', să-mpuiádă pădúki.*
31. *la muiérl, mătriáță.*
43. *„ca tărîțlî este turița".*

III. *Mălreața de pe animale (în special de pe oi) este numită osfíșă 32-34. 68 [*]. 91 [*], osfíș 8. 11. 23. 30. 35. 37 [*].*

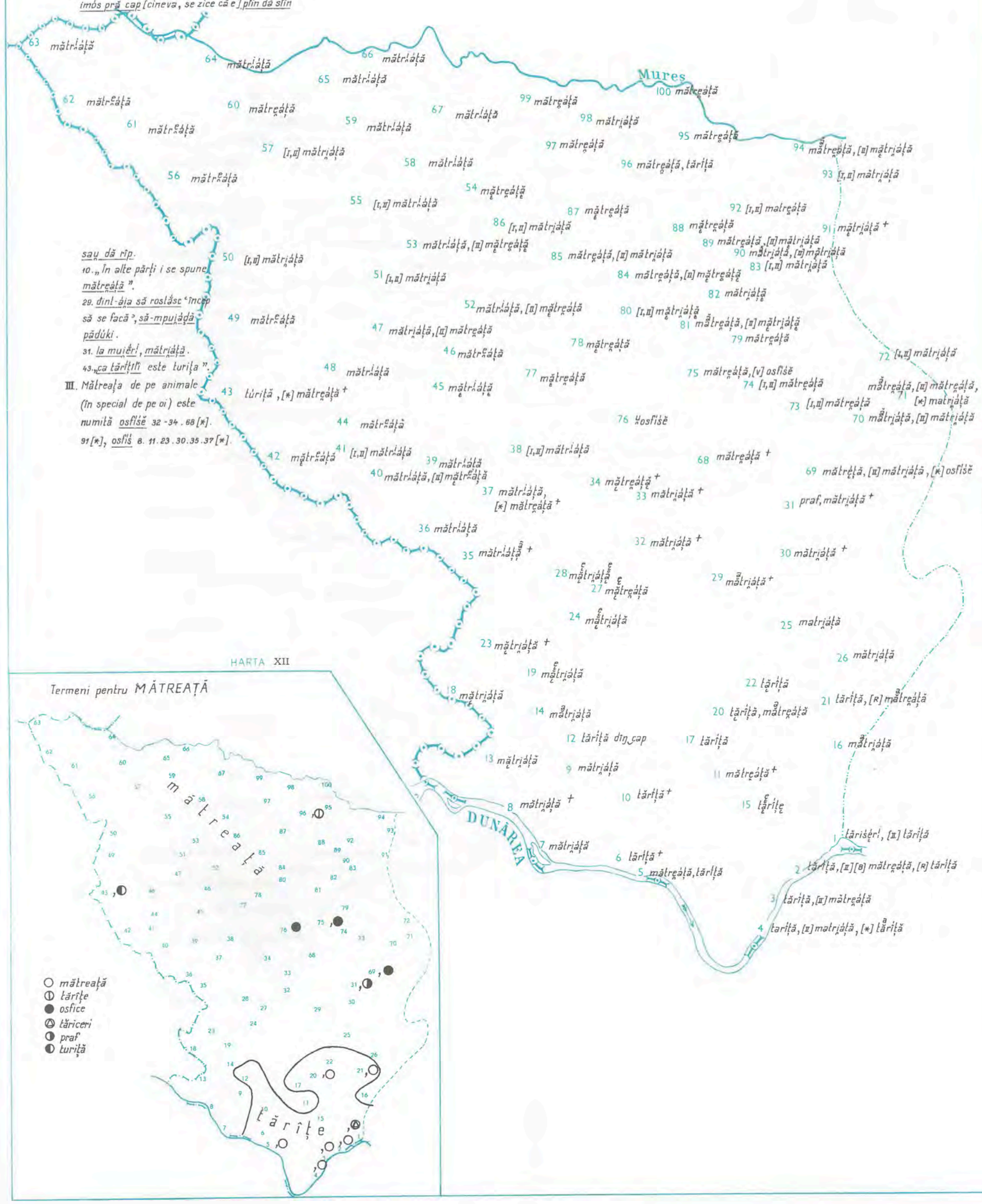

HARTA 23

CHEL, pl. „chauve"
[92]

I. Întrebare indirectă. Cum ziceți că e omul care n-are păr pe cap, mai ales în față?

II 29. [*] ủiță ca plĕș în ăla, ủiță ca kelu-i.
38. [II] o plișît.

III. Pentru termenii PELEG 41[*].59.
63[*].65[*], CERCELEG 64[*] s-a notat și sensul "(pui) golaș la gît".
În punctele 59.64 informatorii au precizat că termenul PLEȘ se referă la omul chel numai pe o porțiune a capului.
Vezi și h. 79.

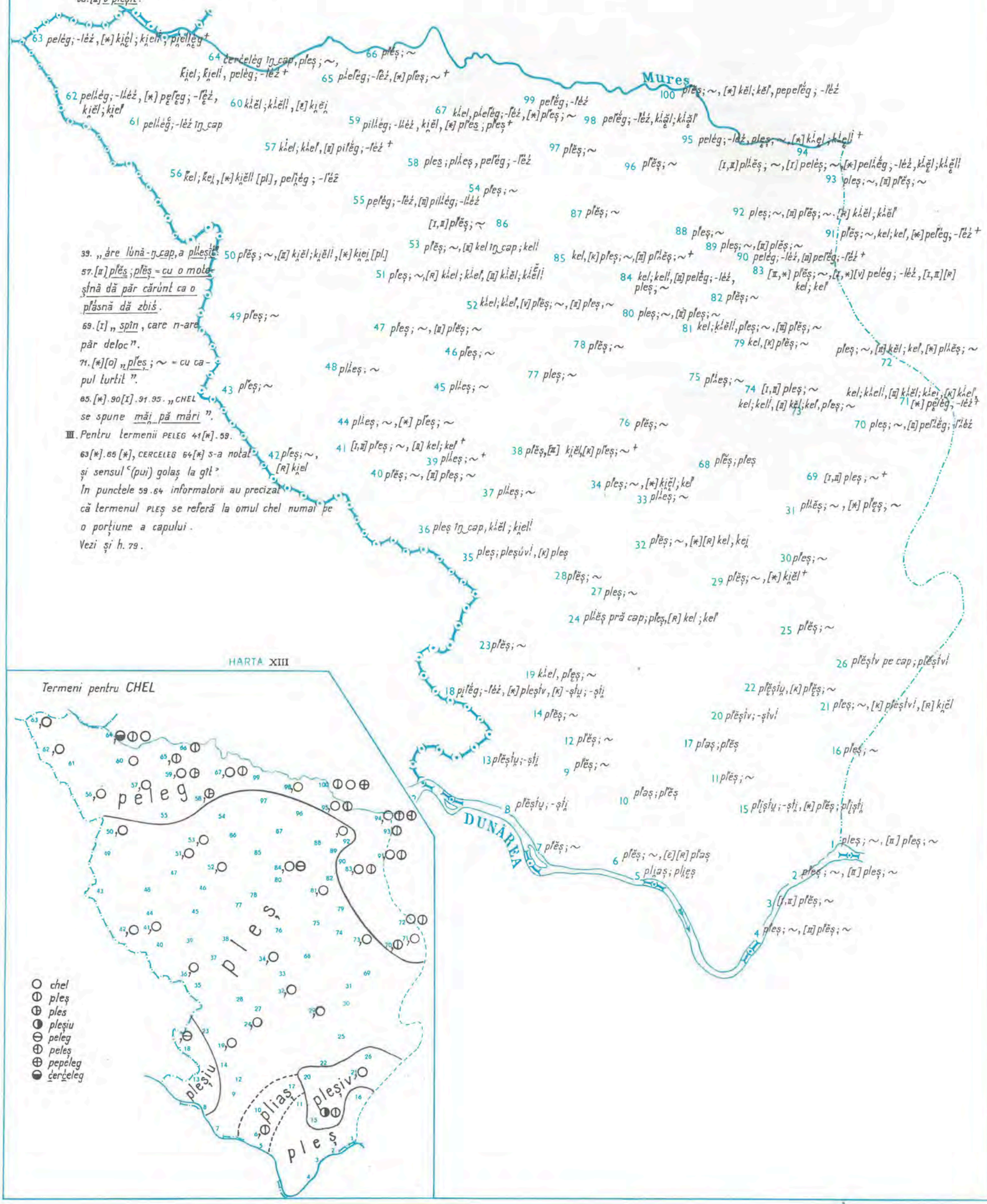

ÎNCREȚESC (FRUNTEA) (ind. prez. 1) „je me fais des rides (au front)"
[95]
I. Întrebare indirectă: (IMIT.).
II. 1. [II] că cînd v-orbéșcĕ ᵘómu, să măi astrîzĕ [fruntea].
19. [Se fac] cr-éțuri la frúnți.
29. să-ngrețăș́cĕ frúnca.
33. mi s-o-ngrețit frúnca dă súdă, dă spáimă.
43. să-ńĕgurápă = se încruntă ?.
53. îngreáță [3].
56. îngrețăș́te [3].
57. să-ngr-ețăș́cĕ frúnca.
58. să-ngrețăș́cĕ frúnca.
72. [I] să-ngrúncĕ câtă ála.
89. [I] „Are frúca-ngrețítă".
98. „Ca să încrețești fruntea, bel'ĕș́c ᵘóci".
Mureș
DUNĂREA

TÎMPLĂ, pl. „tempe"
[96]

I. Întrebare indirectă: (INDIC.).

II. 29. [*] d-ăle mîndoăuă părțile, l-al muăle.

39. [ɔ] „tîmpa căpului se află deasupra de ochiul (ăl) mort".

45. [ɔ] „tîmplă, după carte"

III. S-a precizat că termenii din hartă se referă numai la tîmpla stîngă: 15[*]. 17[*].24[*].26.31.38[II]. 40[*].47[I].58.68[*].69[*]. 72[I].74[II].75[*].77[*]. 79[*].80[*].84[I,II].86[*]. 88[*].89[*].

Întrebați cum se numește tîmpla dreaptă, informatorii s-au corectat, spunînd că termenii se referă la amîndouă tîmplele: 38[II].40[*].58.

Tîmpla dreaptă este numită ókiu-l dirĕept 68[*], ókiu dă dreapta 77[*].

Lovitura la tîmpla stîngă este mortală: 2[II].5[*].28.

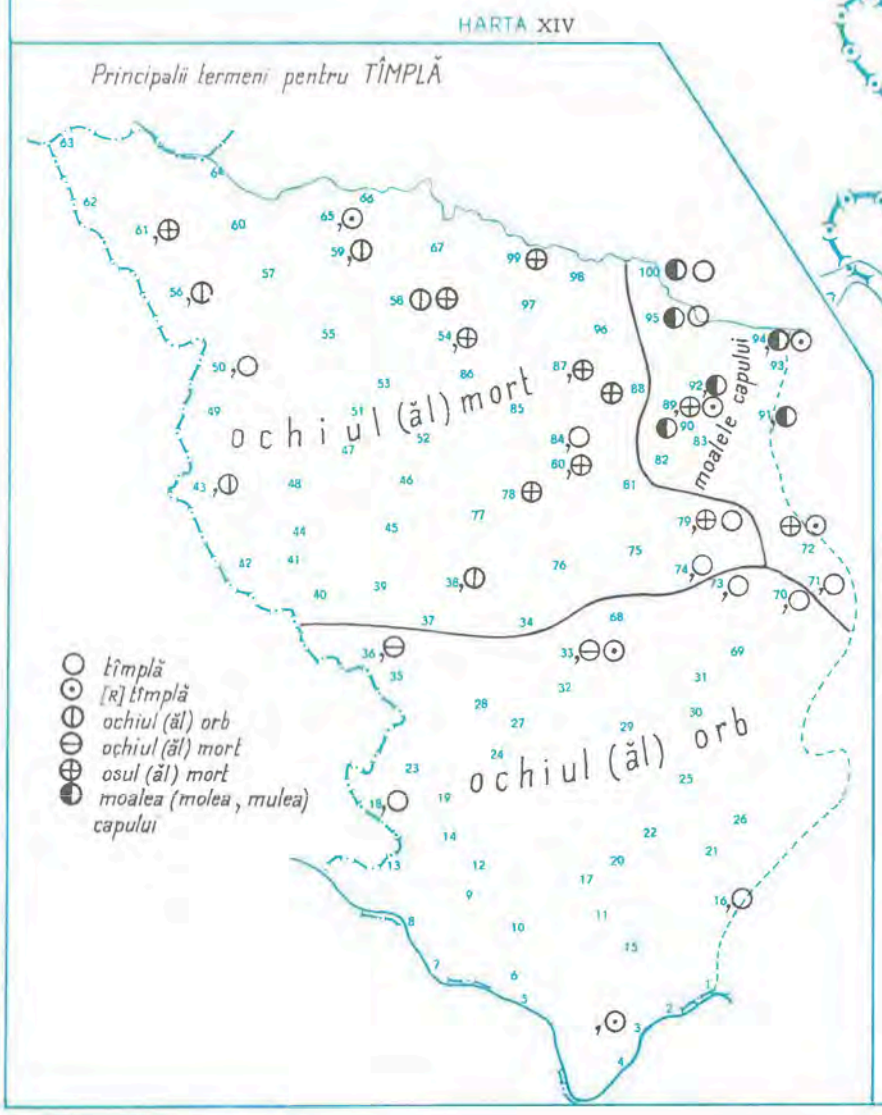

C. 71 [II] muăllile căpului, [*] muălelĕ-l mic, căpu al mic
87 muărcĕ
88 moărce +
89 muălili căpului, [I][R] tîmplă; tîmple +
91 căpului
92 căpului

HARTA 26

OCHI, pl. „œil"
[97]

I. Întrebare indirectă: (INDIC.).

II. 3. [I] mi-am spart un ókiu.
15. m-am prăsît <mi-a intrat ceva> în ukiu.
21. deschieș dă dókiu, di ukiu. l-am diokiât.
31. „mă-ngl'impă ceva în ochi". [*] dăscîntă dă di ukí, că l-o rupt cu óki, l-o de okiât.
35. dăscîntă dă didóc, să nu să digăsă.
69. [*] mă-nglimpă o gunoie-n oki.
74. [I] boldînós; -nós <cu ochii bulbucați>.

III. Întrebați direct, informatorii au negat folosirea formei ókiu [na.] în sat: 7. 9. 13. 17.
Informatorii afirmă că forma ókiu [na.] se folosește rar: 18. 19.
Vezi h. CIX, CXI.

HARTA XV

Reflexele grupului -cl'+u în OCHI

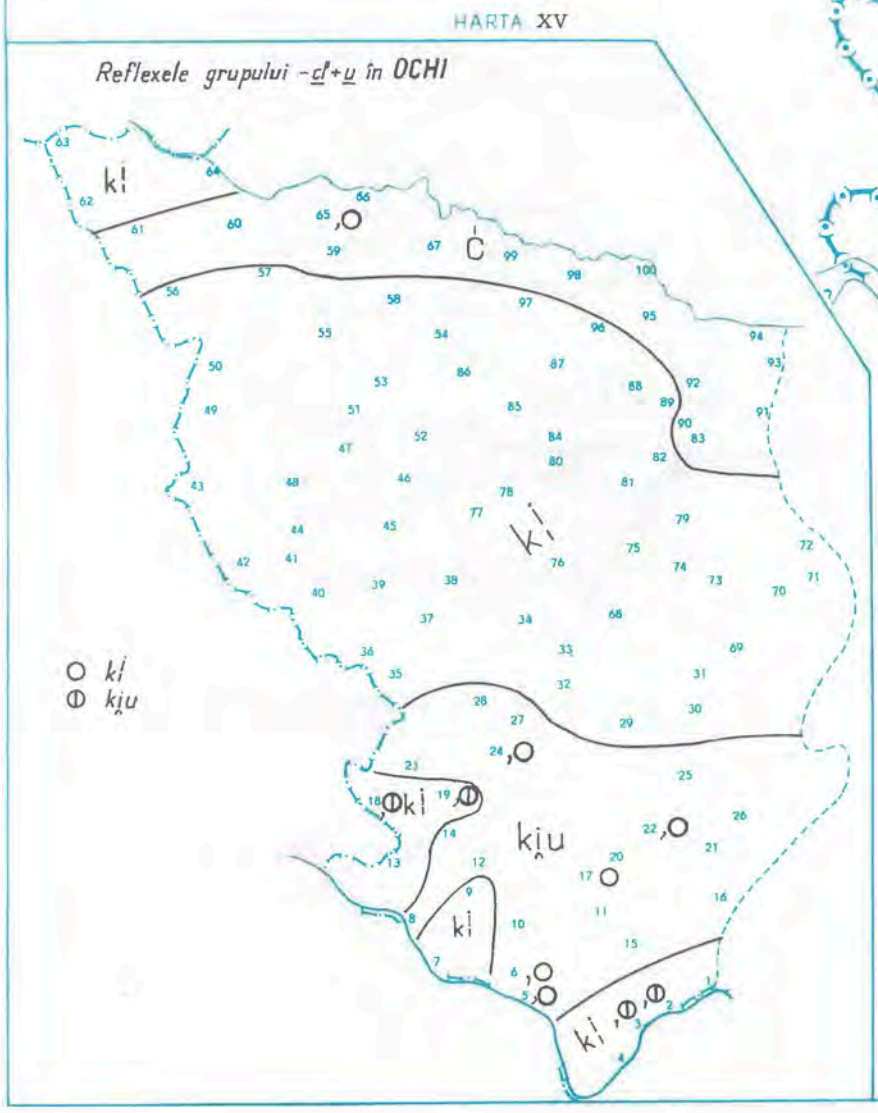

OCHELARI „lunettes"
[114]
I. Întrebare indirectă: Ce poartă omul pe nas cînd nu vede bine ?
II. 20. să-m iau cîca zîrțe, că nu văd.
29. ărie douăă părieți de okilări.
33. măi c-ukeț pră nas, ca fișcăli.
36. un okieță dă la okieri.
65. [x] moș brîza mî-sa n-o putut să zîcă okilări, numa oțeri.
94. [I] două pareț de oțelări.
Mureș
DUNĂREA
HARTA XVI
Termeni pentru OCHELARI
[R] ochelari
[V] ocheți
[B] ocheri
zîrțe
ocheri
zîrțe

(OCHI) ALBAȘTRI „(yeux) bleus"
[99]

I. Întrebare indirectă: Ce fel de ochi ziceți că sînt aceia care sînt ca cerul senin?

II. 1. [II] „vînăț [se spune] mai rar".
26. „[Ochii] vĕrd [sînt] ca cerul senin și ca iarba. [Cei] vînăț [sînt] ca cerul senin".
32. „vĕrd, seamănă cu sĕriu, așa".
34. [O] vînăț nu iĕstă.
35. ți̇ri 'fie' vînăț, ți̇ri albi.
36. „mîțóș se zice despre oamenii blonzi, cu ochii vînăț".
38. [*] or álbi, or vînăț.
38 [II]. 77 [*]. 81. 83 [*]. 90. albi 'albași-deschis'.
39. ȿóki vĕrd nu-s așá vînăț.
46. „vĕrd sînt ochii albași. Mai sînt și ochi gálbin".
48. vînăț ca viȿorĕlĕl'i.
55. [II] vĕrd ca sĕrhu, vînăț ca firáŋgu 'perdeaua'. [Perdeaua arătată este de un albastru mai închis].
56. „ȿoikĕ verz ca cerul".
58. „Ochii albași au mai mult alb dăcît vînăț, iar cei vînăț, mai mult vînăț decît alb. iĕstă [oameni] și cu ȿóki vînăț".
59. gálbin 'galbeni'. [*] „alboiĕț = verde-deschis".
65. boldínátu 'holbatul' cu ȿóki vĕrz. [Locuitorii] n-or șcut să dăzlĕżĕ vînătu dă vĕrdĕ.
67. „Ochii vĕrd sînt vînăț, așá măi vĕrzȿóń".
82. io șciu că-s oki albi și négri.
85. [I] albași-s care-s vĕrz.
92. [I] [Ochii] vĕrd îs mai albi ca ăi vînăț.
94. [I] „Dacă are păr blond și ochi albași, este băl".

III. Întrebați cum sînt ochii care au culoarea ierbii, informatorii au răspuns: vĕrd 3 [II]. 6. 9-12. 14. 15. 18-20. 22-24. 26. 29. 34. 38 [II]. 70 [II]. 85 [*], vĕrd 1 [II]. 13. 27. 35. 36. 40 [II]. 41 [II]. 42. 43 [*]. 46 [*]. 47 [II]-50 [II]. 51 [II]. 52 [II]. 53 [II]. 54. 58. 61. 63. 64. 77 [*], vĕrz 4 [II]. 43. 57 [II]. 59. 69 [*], vĕrz 3 [I]. 74 [I]. 97 [*]. 99 [*]. 100, vînăț, [K] vĕrd 2 [II]. 17, verdóń 2 [II]. 25, șĕnușĭ 76.

(OCHI)CĂPRUI „(yeux) châtains"
[100]
I. Întrebare indirectă: Despre ochii care nu sînt nici negri, nici albaștri, nici verzi, cum ziceți că sînt?
II. 10. Ie ʏóki ca la căpră, gálbin.
22. „vînătʏóń, care sînt între verde și albastru".
29. așá cam ar veni.
32. [*] ca frúnda a gálbănă, îngkis, așá.
37. „Cei bráʏóń au cíta puțin ʼróșu, iar cei căpríi sînt ca la șerb".
41. [III] „Care-s bruni, se zice că-s cu óki ńegri".
48. „Ochii bráʏuń sînt mai închiși decît cei gálbin".
49. „bráʏuń se zice la ochii gălbińișóș".
50. [III] ńisíngcotró.
54. „măcrișáț sînt ochii bráʏuń mai dăskis".
63. ca cáfa ʼcafeaua'.
64. dă la căiștană.
65. „bieliț sînt cei spălăciți, fără culoare. Bătrînii n-o dăskilińit ochii căprúi".
77. căprúi [se spune] mai prá márie.
83. [I] ńiș ńegri, ńiș albi. [III] sînt și ʏóc alpi ʼochi de un albastru spălăcit'.
86. [III] cam ńegri-i la noi.
89. [I] „Ochi albi are omu care-i blond complect".
93. [I] iest și ăia cu ʏóci alpi.
III. 54. Informatorul ocazional neagă forma măcrișáț.
65. Informatorul ocazional presupune că ochii bieliț núma a omului băl pot să fie.
Mureș
DUNĂREA

CHIOR , pl. „ *borgne*"
[119]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți omului care nu vede decît cu un ochi?

II. 14. vĕ̑de núma c-ŭ ókiu, dă únu-i ʸorb.
22. „kioroviná se spune în batjocură unui om".

23. kiʸor [este cel care] să ʸiță răʸ 'nu vede bine'.
35. nu viĕ̑dĕ c-un ʸoki.
41. „ kior , nu vede bine ".
53.[I] „ Cînd are un ochi mai mic i se zice kior ".
[II] vĕ̑dĕ núma c-un ʸoki.
59. „ kior i se spune la acela care nu vede bine cu amîndoi ochii".
60. [*] ćor ți cîn nu viĕ̑dĕ bínĕ d-amîndói ʸoć.
66. [6] „ ponós este cel care nu vede bine cu amîndoi ochii "
68 [*]. 99 „ kior ; kiori = cu un ochi mai mic ".
74. [I] „ kior; kiori = are ochiul sucil într-o parte și nu vede bine cu el ".
83. [*] „kior ; kiori se spune pe domnește ".
85 [*]. 92 [II]. 96 [*]. „ ćorc ; ćors = cu un ochi mai mic ".
91. kior = cîn vĕ̑dĕ ćĕva 'puțin' și nu vĕ̑dĕ .
92. [II] „ steic e omul care are puțină albeață pe un ochi și nu vede bine cu el ".

III. Vezi și h.32.

C. 22 orbi +
34 kiʸori
67 ʸorb d-ŭ ʸoć
71 [*] ʸărb d-ō ʸoki ; ʸărbi
85 d-un ʸoki , [*] ćorc ; ćors +

BANAT

CHIOARĂ, pl. „borgne"
[120]
1. Întrebare indirectă: Dar dacă e femeie?
(Vezi întrebarea precedentă.)
II. 20. núma cu únu viéde.
79 [*]. 82. „CHIOARĂ = cu un ochi mai mic".
83. [*] „kiáră; kiárie se spune pe domnește".
85 [*] „coárcă; coárșă = cu un ochi mai mic".
Mureș
DUNĂREA
C.
34 kiáră : kiáriĕ
74 [*] árbă d-ŏ ok; árbĕ
75 árbă dă un ok; árbe
85 árbe +
86 árbe
87 [*] kiáră dă un ok; kiáre
88 ok; árbe
94 kióră; kióre, órbă d-on oc; órbe

SAȘIU , pl. „*louche*"
[121]

I. *Întrebare indirectă: Cum spuneți că-i omul care se uită cu un ochi într-o parte și cu altul în altă parte?* (GEST).

II. 5.[*] *să ụ́ịtă c-un okí la slănínă, cu áltu la fănínă.*
30.[*] *un okí la slăịínă, únu la făịínă.*

III. *Prin gest, informatorilor li s-a sugerat un strabism convergent.*
În unele localități s-a precizat că răspunsurile PONC 68[*].78.81[II].88[II].90[*].96[*].97[*], *kịor* 4[I].37, *ċʸor* 95, *poṅós* 79[*], *să ụ́ịtă pụ́ạṅcă* 78[**], *să ụ́ịtă pọ́ṅca* 90[*], *să ụ́ịtă kịorłíụ*, *să ụ́ịtă pụõślș* 8 *se referă la un om care suferă de strabism divergent.*
Omului miop i se spune: scurt la veḑérí 10.25.26.62[*].63[*].69[*].70[II].71[*].75[*].79[*].80[*].83[*].86[*].87[*].89[*].92[II].93[*].94[II].95.96[*].97[*][V], *scurt la viḑérí* 9.11.12.15-18.20.22.30.38[II].40[II].44.54[*].55[*].59, *scurt la veḑére* 5[*].34+: *„orbắt se spune în baljocură"*.45[*].46[*].48.56[*].60.82.88[*], *scurt la viḑére* 35.37[*].38[II].76.77[*].99[*], *scurt în veḑérí* 68[*], *poṅós* 30.33.34.36.37[*].42[*]+: *áre viḑére scúrtă.* 43[*].44.45[*].47[II].48.54[*].55[*].59.60.62[*].63[*].64+: *nu vẹ́dě dăpárċe.* 65:67.75[*].77[*].81[II].86[*]+: *„mai mult în baljocură"*.87[*].88[*].89[*].91[*].93[*].95.97[*][R].99[*], *poṅív* 91[*].93[*], *pónev* 94[II], *poṅivós* 2[II].3[II].4[II].6[*].8-13[*].17[*]-19[*].22.23.29, *ponivós* 58[*], *poṅevós* 1[II].7.61.72[I], *poṅc* 19, *pọ́ạṅkeș* 46[*], *miụ́óc* 93[*], *mediụ́ócru* 47[II].
Calul care nu vede bine este: poṅós 38[II].46.48.50[*].69[*].76+: *m-o poṅát uṅ cal.* 79[*].81[II].82.85[*].86[*].87[*].92[II].96[*], *poṅív* 70[II], *poṅivós* 35.
Despre omul care se uită urît, încruntat, cu ciudă la cineva se spune că: SE UITĂ ÎN POANCĂ 10.18.20.33+: *să põśésc ᶜstau gata de sfadă*ᵓ. 37.38[II].83[*], SE UITĂ PONCIU 38[II].57[II].63[*], *să ụ́ịtă̯ poṅkiụ* 23, *să ụ́ịtă põślș* 11.21, *să ụ́ịtă-mpoṅcát* 19.28, *să ụ́ịtă̯ poṅcúr* 15.17[*].20, *să ụ́ịtă cụ́ắrdă* 62, *să ụ́ịtă̯ cordíș* 18.28.31, *să ụ́ịtă kịorłș* 11.63, *să ụ́ịtă põśuróș* 2[II]+: *se ce põśurléșc, se ce-mpõśurléșc cắtă míně?*. 22, *să ụ́ịtă urît* 34, *să ụ́ịtă kịorłụ́i, kịorłúr* 20, *să ụ́ịtă̯ pră̯ supt okí, a śúdă̯* 28, *îi põśișát* 8, *îi poṅcurát* 17[*], *îi împõśișát, îi poṅc* 24, *îi ponorît* 70[II].
S-a mai precizat că: poṅivós înseamnă (și): ᶜrepezit*ᵓ 14, slab dă mínći* 15, ᶜnepriceput, delăsător*ᵓ 17[*], ᶜșchiop*ᵓ 21; *poṅc* ᶜzăpăcit*ᵓ 24; *îi îm̯pọ́ạṅcă lócu ạ́ịș* ᶜe în pantă*ᵓ 33.
Vezi și h. 30, XCVII.

C. 77 *să ụ́ịtă põśiụ*+

(CU) COÁDA OCHIULUI „(du) coin de l'œil"

[126]

I. Întrebare indirectă: Cînd te uiți așa, numai dintr-o parte, la un om, ca să nu bage de seamă (GEST), cu ce zici că te uiți la el?

II. 1. [I] hă-l că k-orlęșcě. [II] cápu-ntr-o párcě, ókiu-n ailáltă.
6. núma să-l fur, să văd se fáșě.
15. m-am uitát cîta cu cuáda ókiului.
42. să cě kiorěșć la míně?
43. cu coáda ók-ului o țără.
53. [II] núma suc o țără ókiu.
57. [II] cápu-l ții năiincě și văki núma-i suș.
58. cu żumătă dă ókí.
59. „cě uit cuărdă cînd ești mînios".
60. poństěu, pośtiu [cînd] ai pus uitătura pórcului [și] cě uit fără să viez.
71. [II] cě uit puánca cu cuáda ókiului.

C. 28 [*] cu coáda ókiului

HARTA 34

ALBUL OCHIULUI „le blanc de l'œil"

[123]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți la partea ochiului care e albă? (INDIC.).

II. 63. i o țîră roșu.
77. albăț u [a] [se zice] cam pră mărlă.
99 ála la tătă lumia-i alb.

III. Vezi și h. 35.

Mureș

DUNĂREA

HARTA XVII

Principalii termeni pentru ALBUL OCHIULUI

ăl alb, albul (ochiului, de la ochi)

albățul (ochiului, de la ochi)

albeța (ochiului, de la ochi etc.)

albușul (ochiului, din ochi etc.)

ochiul (ăl) alb

ALBEAȚĂ „taie (de l'œil)"
[125]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți la pata care se face la cîte un om pe lumina ochiului?

II. 1.[I] „stăuă; stălĕ, pe cer".
3.[I] „S-a lovit și i s-a tulburat ochiul".

4.[I] mi să púnĕ privescăla pe okî. [II] nu-i curăt ókiu.
14. lómure 'goz' în okî.
29.[E] catastrás, ășa șĕvă. catastrás ăi pe mare 'literar'.
32. s-o pus șĕva pîndă pră lumina ‿ókiului.
33. [B] is-o pus o pîză pră ‿okî și nu măi văḑĕ.
36. îi s-o pus pîndă pră ‿okî, i-o albit ‿ókiu, are óki împînduilț.
39. „are o stăuă pră ‿okî. [G] albiață pră ‿okî se spune dacă a orbit de tot".
41. [I] are pată pră lumină. [II] i-o albit tot ókiu, n-o făcut niș armăta din căuza lu stăuă ala.
42. [*] albeață pră lumina ‿ókiului, nu văḑĕ cu ‿ókiu.
43. îi cu stă, să fășĕ stăuă-n okî. pierluștna dă la ‿okî 'cornee'.
44. turtur în lumina ókiului = stia-n okî.
45. are pată pă lumina ‿ókiului. [*] ca o pierloștină.
50. [II] s-o tras pîză pă ‿okî, albiață. uni [spun] ași, uni ași.
60. are om flec pă ‿oc. [O] albeață [se spune] cînd i-o prîs tăt ‿ócu, nu să mai văḑĕ lumina, bumbu ‿ócului.
63. are albiață și nu văḑĕ bine cu ‿ókiu.
78. rușață [se spune la o] pată albă ori róșcată. cînd îi albă nu măi văḑe.
84.[II] o primit albeț, i-o vinit albeț.

III. STEA (STEAUĂ) ÎN (PE) OCHI se face numai pe lumina ochiului, de obicei din lovitură, este mică și nu poate fi curățată 1[II].2[II].3[II].4[II].7.8.10[*]-18.20-22.24.26.27.32.34[*]-36[II].39[*].40[II].41[II].42.43[II].44.45[*].46[*].47[II].48.51[II].52[II].54.68[*].76.89[*].90[*].92[II].
[D] STEA ÎN OCHI ✚ 49.55[*].56.57[II].59.61.62[*].63[*].64.65[*].66[*].69[*].73[*].99[*].
Vezi și h. 34.

PUPILĂ, pl. „*pupille (de l'œil)*"

[124]

I. Întrebare indirectă. Cum se numește aceea ca o mărgea mică, rotundă și neagră, din mijlocul ochiului? (INDIC.).

II. 1. [II] cîn ăsta să strîcă, nu mai ved.
4. [II] au că m-ă lovit baș în vedere.
6. baș în vĕdĕrie-i luovit.
43. aia dîșĕ că vie dĕ.
45. îi drăcuie ‹înjură› [cuiva] b u ăm bil'i dă la u okî că n-o văd ut.
51. [II] cîn să sfăděsc [se zice] sără-ț bumbi dă la u okî.
52. [II] bumbu ăla mic d-acolo sîmcăua, cuma-i dîșărăm.
75 [*]. 89 [*]. [II] „bumb nu se zice"

III. S-au mai obținut și termeni pentru:
a) globul ocular: boboloș 4 [II], bobol'ĕu 16, bpăba ăkiului 18, bulbucu dî la ăkiu 23, bpămba dă la okî 45 [*]. 73 [*], b u ăbu u ăkiului 78;
b) iris: bubul'ĕ u u [a] 4 [*]. 30 [*], r u ăta la okî 6, b u ăba ăkiului 8, negriață 9, bpăba ăkiului 18 [*], negriață, bumburĕlu ăkiului 21, lumină 31 [*]. 38 [*]. 78. 90 [*], bumbu dă la okî 40 [*].

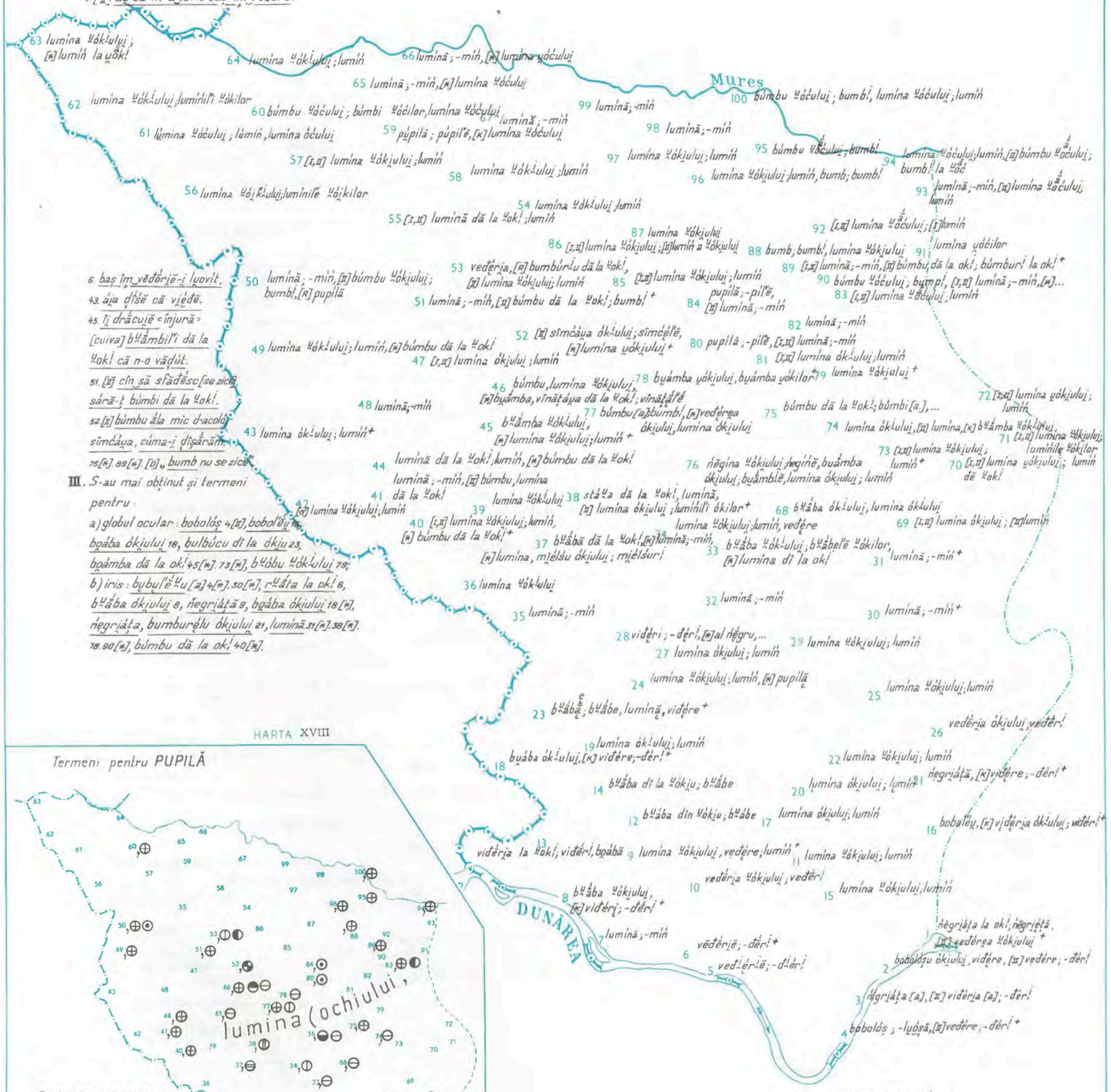

HARTA XVIII

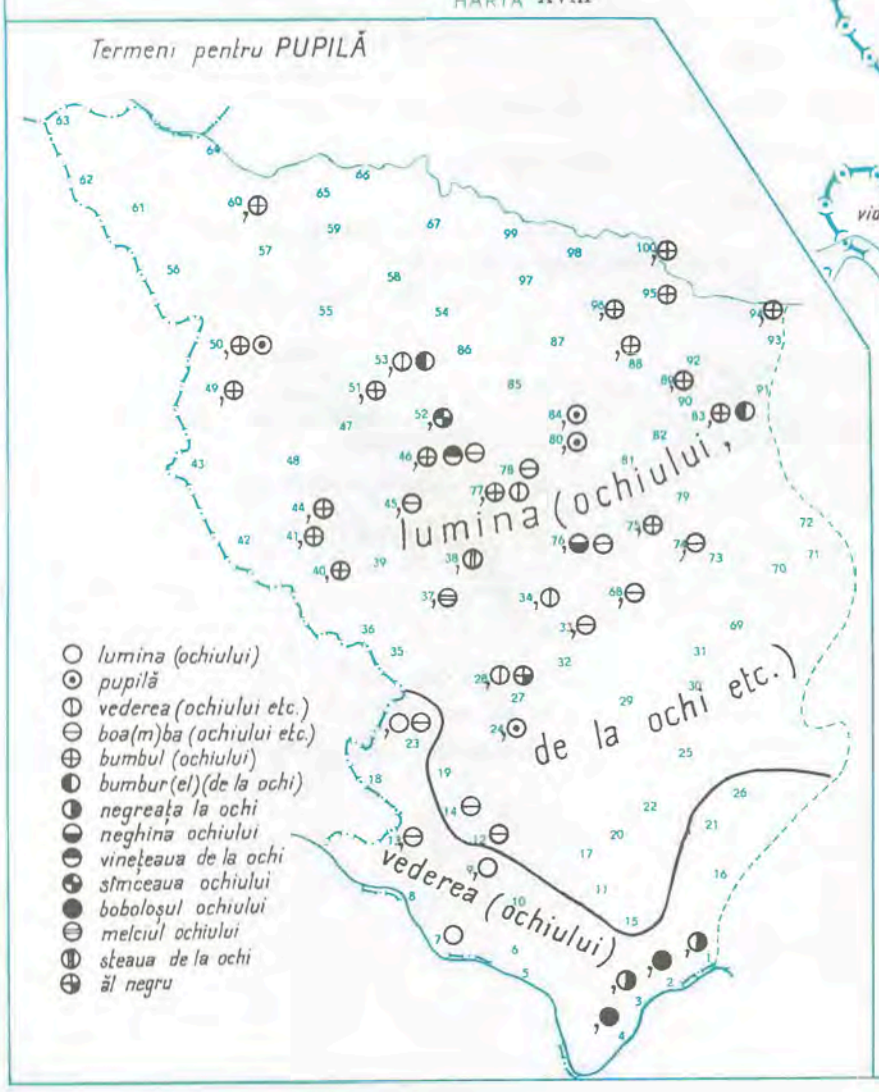

BANAT

PLEOAPĂ, pl. „*paupière*"
[128]

I. Întrebare indirectă (INDIC).

II. 1. [I] [E] pluápilĭ ókiuluĭ.
33. pi̯ĕ̑lia dă pră ᵘokĭ, cu sprĭ̑sẹ́ńĭlĕ, [K] cu ẓẹ́ńĭlĕ.
37. hai mîndră să ńĕ culcăm, păr cu păr să-mpreᵘunăm.
38. [II] nu sĕu altcúm.

III. Vezi și h. 38, 39.

Mureș

DUNĂREA

C. 53 [*] plăpa dă la ᵘokĭ; plăpi̯ĕ, [v] ẓánă
71 [*] zána di la ᵘokĭ; ẓẹ́ńĕ
85 [**] cláp ă; cláp i̯ĕ
86 ẓánă; ẓẹ́ńĭ
87 [*] plo̯ăpă; plo̯ápe
91 pl'ópă; pl'ópe
92 [*] pl'ópă; pl'ópĭĕ

GEANĂ, pl. „cil"
[130]
I. Întrebare indirectă: (INDIC.).
II. 10. sau așă șěva.
29. żána ʸókuluí, đě jos.
36. ți żenós ʸómu.
68. [*] nu să spúně żană.
80. [II] żěně și sprîșěně. acu ma care-i żană? ásta dă żos.
88. [*] am pierí răi în żána ókului.
III. Vezi și h. 37, 39.
Mureș
DUNĂREA
C. 59 [*] żáně [pl.]

SPRÎNCEANĂ, pl. „sourcil"
[131]
I. Întrebare indirectă: (INDIC).
II. 21. [*] m-o ras ʒ̑ę́ṅęlị la ʸokl̩.
29. ʒ̑ą́na ʸóḳịulụị, dĕ sus.
41. [II] îị fáṣĕ dî sprî́ṣáną, îị fáṣĕ cu ʸóḳṅụ.
III. Vezi și h. 37, 38.
Mureș
DUNĂREA

URCIOR (LA OCHI), pl. „*orgelet*"

[129]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spuneți la buba aceea, mică și roșie, care se face pe pleoapa ochiului?

II. 10. o jubrițică pră ʸobráz sau pră ʸokí.

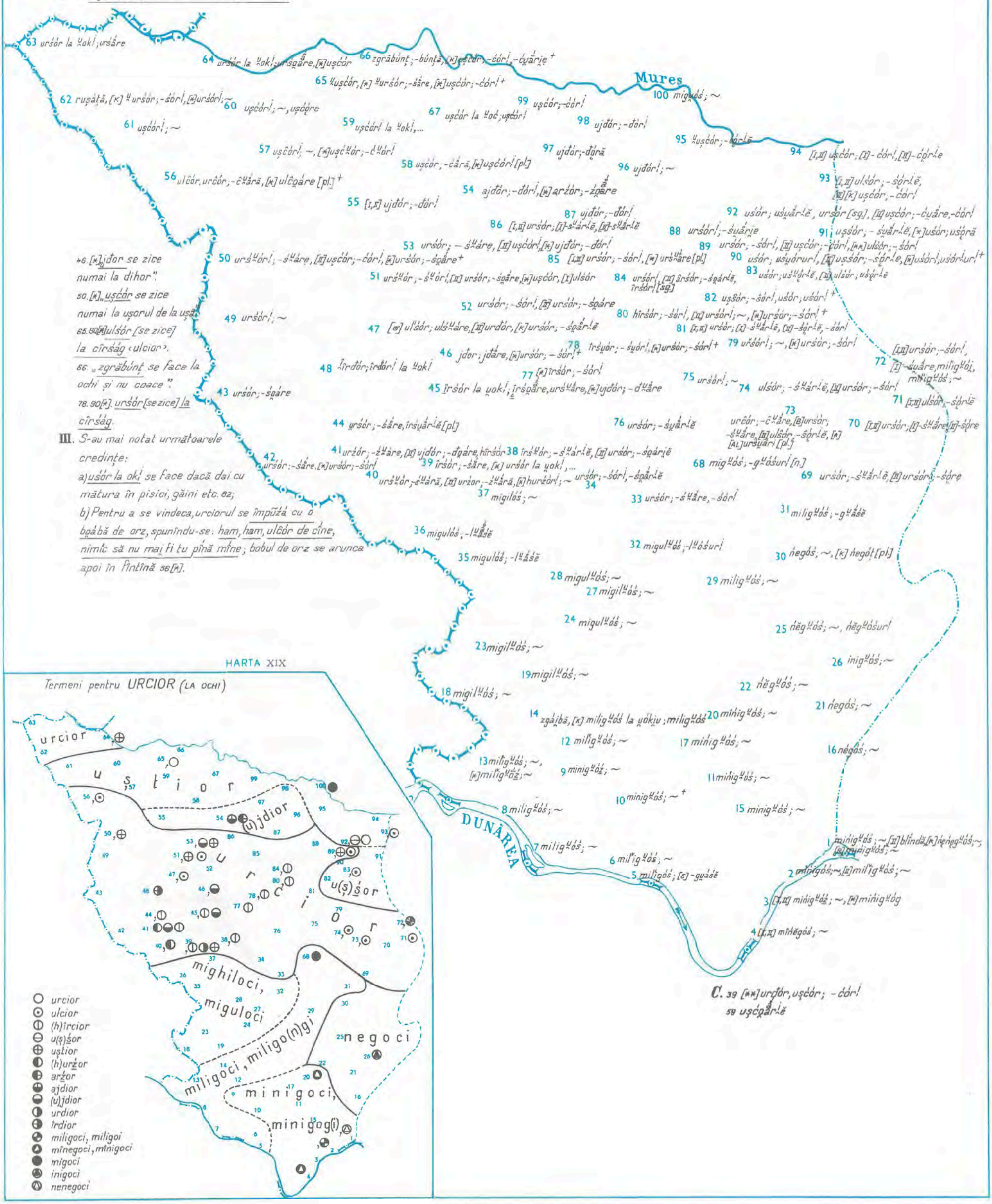

46. [*]ujdor se zice numai la dihor".
50. [*]„uș́cór se zice numai la ușorul de la ușă".
65. 80 [*] ulș́ór [se zice] la cîrșág ‹ulcior›.
66. „zgrăbúnț se face la ochi și nu coace".
78. 90 [*]. urș́ór [se zice] la cîrșág.

III. S-au mai notat următoarele credințe:
a) uș́ór la oki se face dacă dai cu mătura în pisici, găini etc. 82;
b) Pentru a se vindeca, urciorul se împușă cu o bșábă de orz, spunîndu-se: ham, ham, ulcór de cîne, nimîc să nu mai fi tu pînă mîne; bobul de orz se arunca apoi în fîntînă 56 [*].

C. 39 [**] urș́ór, uș́cór; -córi
59 uș́cș́ori

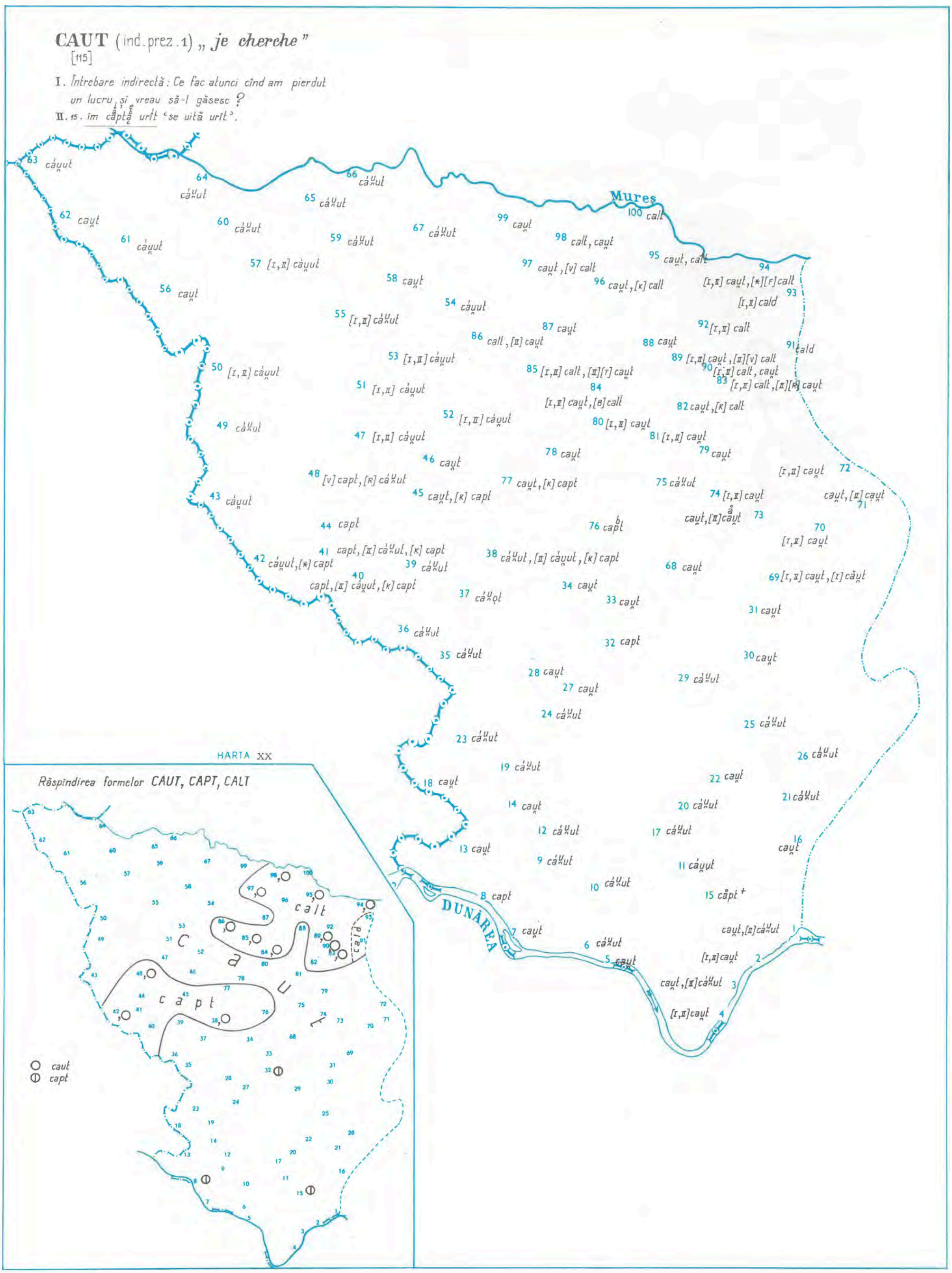
CAUT (ind. prez. 1) „je cherche"
[115]
I. Întrebare indirectă: Ce fac atunci cînd am pierdut un lucru și vreau să-l găsesc?
II. 15. îm căptă urît ‹se uită urît›.
Mureș
DUNĂREA
HARTA XX
Răspîndirea formelor CAUT, CAPT, CALT
caut
capt
calt
cald
caut
capt

HARTA 42

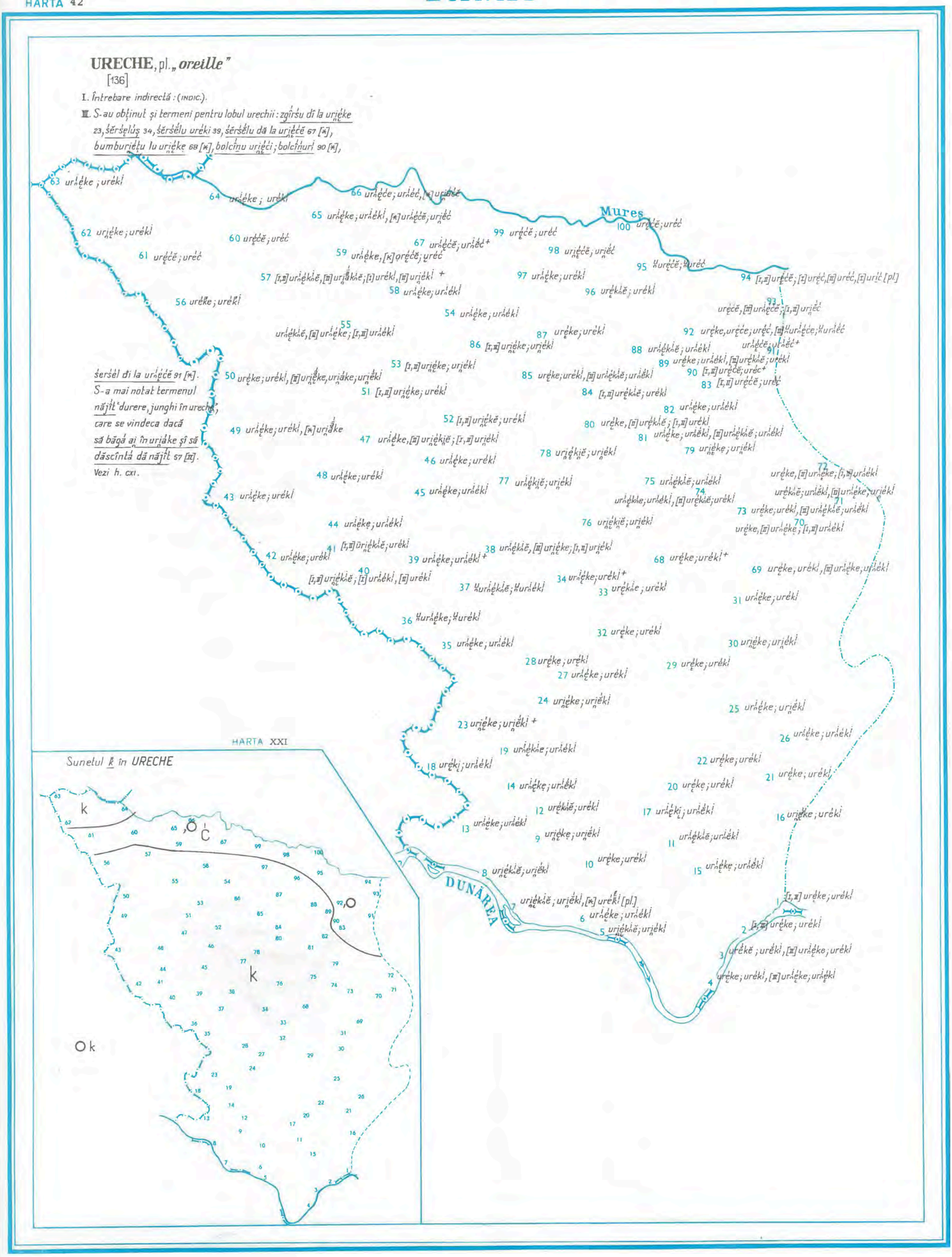
URECHE, pl. „oreille"
[136]
I. Întrebare indirectă: (INDIC.).
II. S-au obținut și termeni pentru lobul urechii: zgîrșu dî la urięke 23, șĕrșęlúș 34, șĕrșĕlu uréki 39, șĕrșĕlu dă la urięcĕ 67 [*], bumburięțu lu urięke 68 [*], bolcînu urięci; bolcînuri 90 [*],
șersél dî la urięcĕ 91 [*].
S-a mai notat termenul năjît 'durere, junghi în ureche', care se vindeca dacă să băgá ai în uriáke și să dăscîntá dă năjît 57 [II].
Vezi h. CXI.
Mureș
DUNĂREA
HARTA XXI
Sunetul k în URECHE
k
O k

CERCEI, sg. „boucles d'oreilles"
[137]
I. Întrebare indirectă. Cum le spuneți la aceia pe care îi poartă unele femei la urechi?
II. 42. un singur șerșél îl poártă [unii] pámeń 'bărbați' pră urękęa direáptă.
99. c-ali'a [dpi] áre łátă nála.
Mureș
DUNĂREA
HARTA XXII
Răspîndirea formelor CERCEL, CIORCEL
cercel
ciorcel
cercel

FAȚĂ, pl. „*visage*”
[145]

I. Întrebare indirectă: (INDIC.).

II. 1.[II] „*fáța obrázului zic țiganii cînd se drăcuie*”.

14. *ia-z drási fáța obrázului*.

25. „*la fáța sụ́ărețului și la úmbra sụ́ărețului sînt părțile unui deal*”.

28. *cînd o drăcuiё: ia-ț drácu fáța obrázului*.

37.[*] „*fáța obrázului e partea fără păr a obrazului*”.

38.[II] „*și fáță, da mai mult [zicem] obráz. fáța obrázului = partea obrazului care nu este acoperită cu marámă*”.

40.[II] „*obrázu, fáța ómului, tot același lucru*”. [*] *n-áre fáță = în dósnic dă noi. îi róșu-n obráz*.

46. *drácu-ț ia fáța dă la obráz, să drăcuie* ‘se înjură’.

48. „*obráz obișnuim să spunem*”.

59. *nёgru la fáță. nёgru la obráz. fără obráz*.

64. *obrăzặrĭ; -zặre* ‘mască’.

68.[*] „*fáța obrázului se spune mai ales cînd vorbești cu un domn*”.

73.[**] *n-ai obráz. dai fáță cu un om*.

90.[II] *îm fáța căș̂î*.

97.[*] „*fáța obrázului se zice mai mult în batjocură*”.

III. S-au înregistrat și sintagmele: MĂ SPĂL PE FAȚĂ 1[II].3[II][R].4[II].8.10.90[II,*], MĂ SPĂL PRE FAȚĂ 37[*].68[*], MĂ SPĂL PE OBRAZ 3[II][V].69[*].73[*].83[*], MĂ SPĂL PRE OBRAZ 23.68[*].78, *mă spăl pe okĭ* 9.

FAȚĂ; FEȚE înseamnă (și) partea de dinainte a corpului omenesc, în opoziție cu DOS 1[II].2[II].4[II].7.8.10–14.18.19.21–25.30.33–69[*].77[*].82.83[*].90[*].97[*].

Vezi și h. 46.

(OM) PALID, pl. „(*homme*)*pâle*"
[149]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că este un om cînd, după o boală, i-a pierit tot sîngele din obraz?

II. 2 [II] a pierdut culoarea, nu mai are sîngе în obraz.

3. [I] nu mai are rușă.
4 [I]. 42. 51 [I]. 73 [I]. 81 [I] 84 [I] 85 [I]. fără fire.
6. gálbin cum îi s-ofrănu.
24. 64. alb ca váru.
29. sărác dă sîngе.
33. gálbăn ca túrta dă sáră.
36. „să cunoască c-o foaie bicág, așă-i dă gálbîn la obráz, așă-i dă nălbit.
[6] Nu spunem îi pălid la față".
38. [II] pierit la față, slab, gálbăn cum îi sára.
40. [II] „strujit; -jit = stors la față, supt, trist".
41 [II]. 56 [*]. 63 [*]. n-áre fáță.
57 [II]. 64. gálbăn ca sára.
58. o pierdút fáța, ș-o skimbát fáța, îi tras la obráz.
60. 62 [*]. 84 [I]. fără fáță.
61. gálbin ca filimina «gălbenea».
67. îi fără viață, slab.
69. [I] n-áre sîngе.
71. [I] nu mai áre sînge nimic în fața obrázului.
[II] fără viață, n-are nis o tíră fáță.
89. [I] cără apă la hăi morț.
92. [II] fără sînge.
95. în fáță-i gálbăn ca sára.
97 o albit în fáță, că-i ca mort.

C. 53 gálbin, pălit; -lit
90 [II] pălit; -lit, [I] gîlfet; gîlfeț

BUCA OBRAZULUI, pl. „joue"
[147]
I. Întrebare indirectă: (INDIC.).
II. 2 [II] bucălát la obráz.
10. n-aĭ cîta ˢobráz.
36. îi rúsu-m buś. îi rúman îm buś.
46. pardón dă ecsprése, că să maĭ ḑîce-ntr-o párce tod búcă.
66. la săcusíz Secusiqu' să zîśë búśilĭ obrázuluĭ [!].
69[II]. 70[II]. 71[II]. 73[II]. 92[II]. și búca cúruluĭ.
93[II]. „búcă; búś [se spune numai la] fese".
III. Vezi și h. 44.
Mureș
DUNĂREA
C. 58 [*]búca obrázuluĭ

HARTA 47

UMĂRUL OBRAZULUI, pl. „pommette"

[148]

I. Întrebare indirectă: (INDIC).

II. 20. dăụă mîăru obrázuluị.

64. fălcănụós [este cel] cu ụúmeri ụobrázuluị ieșît afară.

70. [I] „la Vrăniuț i se spune mîăru ụobrázuluị".

63 úmăru obrázuluị; úmerî

62 úmăru la ụokî; úmerî

61 úmăru obrázuluị; úmere

60 [ε] ụósu ụobrázuluị, [*] úmeri obrázuluị [pl.]

59 ụósu dă la fálcă; ụăsîlî [a]

57 [I,II] ụósu dă la ụobráz, [o] #

56 úmăru obrázuluị; úmere

58 [ε] ụósu dîm fáța obrázuluị; ụăsîlî [a], [o] #

54 [ε] ụósu obrázuluị, [*] [o] #

55 ụósu dă la fálcă, [II] [ε] ụósu dă la ụobráz, [*] [o] úmerilî [a]; úmerî

úmăr de obráz; úmerî, [κ] úmere, [II] úmăru obrázuluị; úmerî

71. [II] ụósu tăre dî su ụokî.

76. „mîăru îi cu cărnă cu tot. ụósu, fără cărnă."

80. [II] ș-o zdrobit ósu obrázuluị

97. nu i-am pus númę, căt fálcă [îi spunem] cu fálcă cât.

50 [II] ụósu obrázuluị; ụăsîli obrázuluị, [*] [o] #

[ε] úmăru obrázuluị; úmerî, [II] ụósu dă la búcă, dă la obráz; ụásă,...

49 [ε] ụósu dă la obráz, ụăsă

47 măru búși; mięre, [II] măru obrázuluị; mięrîlî obrázuluị

46 úmerlî dă la obráz; úmere, [*] úmăru dă la obráz

48 măru obrázuluị; męre

43 [ε] fálcă, [κ] mîăru dîm față; mięre

45 úmerîlî dă la ụobráz; úmere, [*] ụúmăr

44 măru dă la ụobráz; męre

?, [II] măru dă la obráz; mięre, [*] úmăru obrázuluị

42 măru búși; mięrîlî búși

41 [I,II] măru obrázuluị; [II] mięră, [κ] mięrâlî obrázuluị

40 [ε] mîăru ụókiuluị, [*] ụosu [a]

38 ụósu dă la búcă, [II] măru obrázuluị; mięrălî obrájîlor

37 măru ụobrázuluị

36 măru fięțî; mięră

35 mîăru dă la ụobráz

28 măru búși; mięră dî la ụobráz

27 ?, [σ] măru obrázuluị,...

24 mîăru dî la ụobráș; mięri dî la ụobráș

23 mîăr, mięră dî la obráz

19 mîăru obrázuluị; mięri obrázuluị

18 măru ụobrázuluị; mięrălę ụobrázălor

búță, [κ] mîăru dî la búcă; mięră dî la buș

12 mîăru [a]; mięră

13 mîăru la ụobráz; mięrâę, [*] méră [pl.]

úmăru ụobrázuluị; úmięri

8 mîăru obrázuluị; mięri, mięră

úmăru ụobrázuluị; úmeri ụobrázălor

6 mîăru ụobrázuluị; mięră

5 [ε] măru obrázuluị

măru obrázuluị; mărurîlę obrázuluị, [II] úmăru ụobrázuluị; úmere de ụobráz

4 #, [II] mîăr; merî, [*] mięră la obraz [pl.]

DUNĂREA

Mureș

100 úmăru ụobrázuluị; úmerî a ụobrázuluị

99 ụúmere la ụobráz; ụúmerî

98 [ε] ụúmăr dă la ụobráz; ụúmere

95 ụósu ụobrázuluị; úmăru obrázuluị; úmerî

ụúmăru obrázuluị, [II] [ε] úmere; úmerî dî la obráz

96 úmăru ụobrázuluị; úmerî

ụúmăru ụobrázuluị, [II] úmeru ụobrázuluị; [I,II] ụúmeri [pl.], [II] ụósu ụobrázuluị

92 ụúmer; ụúmerîe, [II] [ε] úmeru dî la ụobráz

91 bụolcînu ụobrázuluị; bụolcînă,...

89 úmerlî obrázuluị, [II] úmeru obráduluị; úmerî

90 úmăru [a], [I,II] úmięru obrázuluị; [II] úmięre

83 [I,II] úmeru obrázuluị; [II] úmerî a obrázuluị

82 úmięrîe; úmięri obrázuluị

80 ụúmăru ụobrázuluị; ụúmere, [II] [ε] ósu obrázuluị

81 ụúmeru ụobrázuluị, [II] ụósu obrázuluị; úmięrîę; úmięrî

79 ụăsălę ụobrádului, [κ] úmięri ụobrádului [pl.]

[I,II] ụúmăru obrázuluị; [II] ụúmerî la obráz

75 úmăru obrázuluị; úmeri dă la ụobráz, úmeri obrázuluị

74 [I,II] úmăru obrázuluị

ụúmăru ụobrázuluị, [II] ósu obrázuluị; ụăsă a obrázuluị

71 ụúmăr; ụúmerî,...

[?], [ε] ụósu dă la ụobráz, mîăru dúpră obráz+

[I,II] úmăru obrázuluị; [II] úmerî a obrázuluị+

68 măru búși; mięrălę búșilor

69 [I,II] úmăru obrázuluị; úmerî

34 mîăru obrázuluị; mięră

33 mîăru fięțî, mîăru ụobrázuluị; mięrălę [a]

?, [*] mîăru obrázuluị; mięră

32 ?, [σ] [ε] măru obrázuluị; merî

30 măru obrázuluị; méri obrázuluị

29 ụúmăru ụobrázuluị; úmęre

25 ?, [*] măru obrázuluị; mięră

măru obrázuluị; mięri obrázuluị

26 mîăru obrádului; męrăle, [κ] mărurlę ụobrádului

22 măru obrázuluị; mîărălî obrázuluị

21 20 mîăru obrázuluị+

17 măru obrázuluị; mięră

16 măru obrázuluị; mérălî obrázuluị

11 mîăru ụobrázuluị; mięră

10 mîăru ụobrázuluị; mięrălę ụobrázuluị

15 mîăru ụobrázuluị; mięrălę ụobrázuluị

măru obrázuluị; męrîlî obrázuluị, [II] măru ụobrázuluị; mięre

úmîr, úmirî la obráz, [II] fálcă; fălș, [*] úmăru obrázuluị; úmerî

C. 27 úmăru obrázuluị; úmerî

51 [*] măru dă la búcă, úmerîle obrázuluị

52 úmere dă la obráz

71 [*] úmeru obrázuluị+

84 úmerî

91 [*] úmeru obrázuluị; úmerîe

HARTA XXIII

Termeni pentru UMĂRUL OBRAZULUI

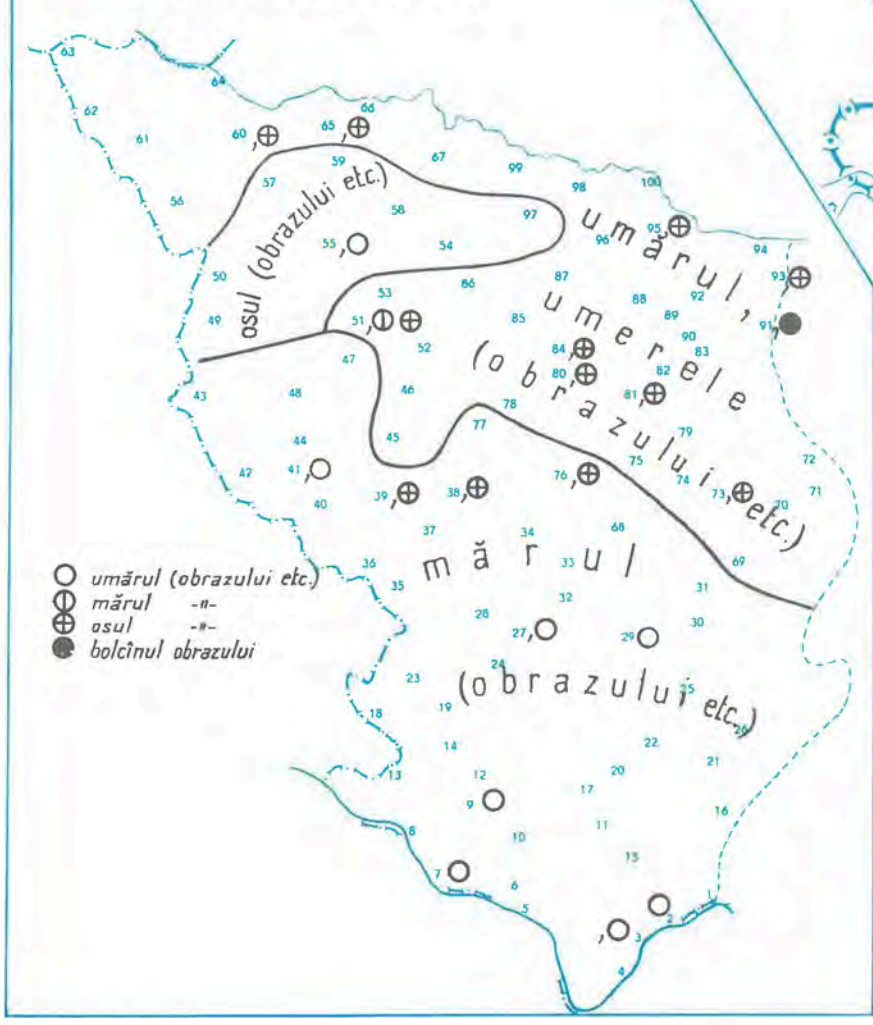

HARTA 48

COȘURI (PE OBRAZ), sg. „*boutons (au visage)*"
[150]

I. Întrebare indirectă: Cum le ziceți la bubulițele care ies pe obraz, mai ales cînd ești tînăr, pe care le storci?
a) sînt mai mari și albe în vîrf,
b) sînt mai mici și cu vîrful negru.

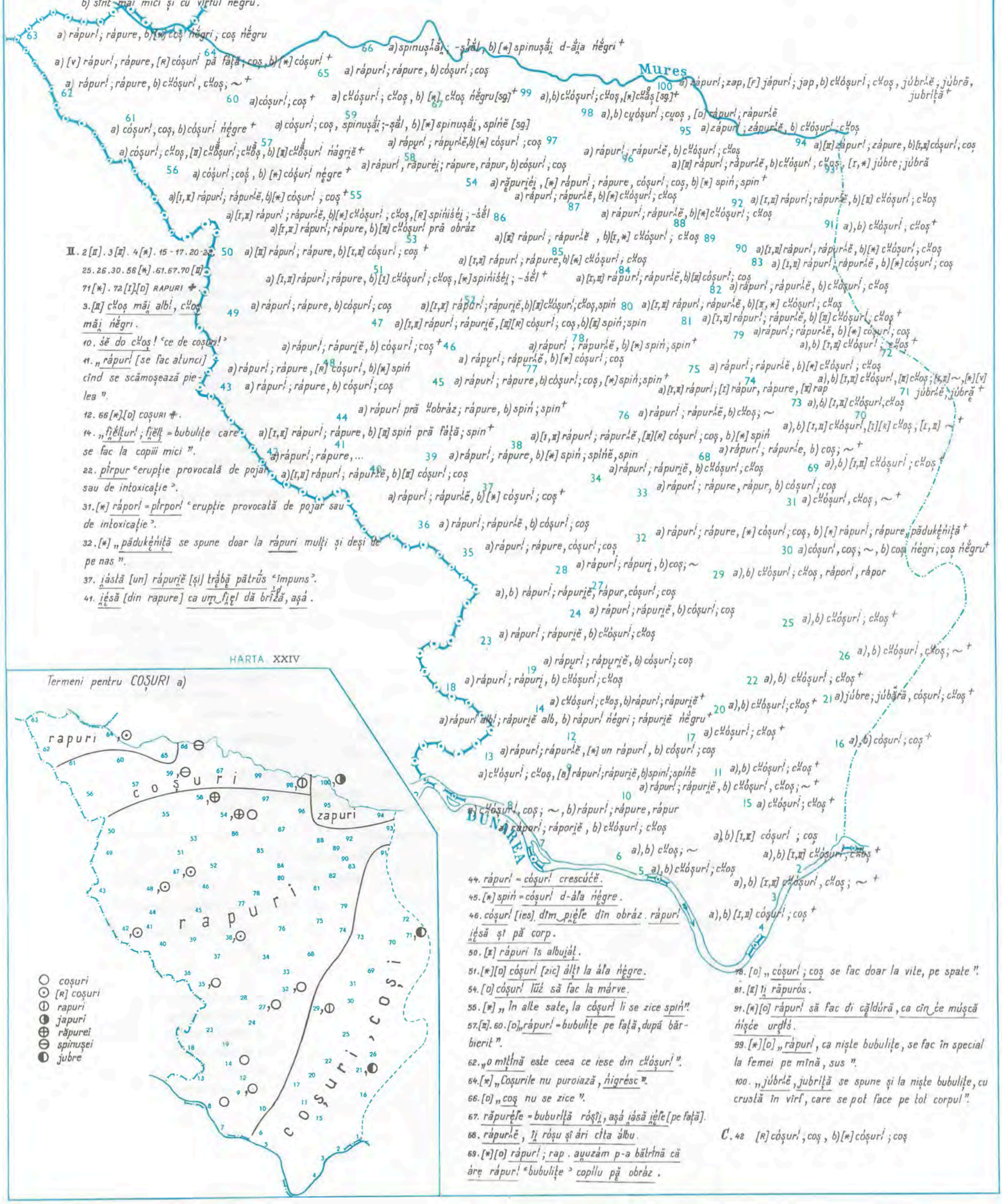

II. 2 [II]. 3 [II]. 4 [*]. 15 - 17. 20-22. 25. 26. 30. 56 [*]. 61. 67. 70 [II]. 71 [*]. 72 [I],[D] RAPURI +.
3. [II] cȣ́oș măi albi, cȣ́oș măi negri.
10. șe do cȣ́oș! 'ce de coșuri!'
11. „rápuri [se fac atunci] cînd se scămoșează pielea".
12. 66 [*],[D] COȘURI +.
14. „fiélți; fiélți = bubulițe care se fac la copiii mici".
22. pîrpur 'erupție provocală de pojar sau de intoxicație'.
31. [*] rápori = pîrpori 'erupție provocată de pojar sau de intoxicație'.
32. [*] „pădukéńiță se spune doar la rápuri mulți și deși de pe nas".
37. iástă [un] rápurie [și] trăbă pătrus 'impuns'.
41. iésă [din rapure] ca un fiel dă brîză, așá.

HARTA XXIV

44. rápuri = cóșuri crescúcě.
45. [*] spiń = cóșuri d-ála ńégre.
46. cóșuri [ies] din piéle din obráz. rápuri iésă și pă corp.
50. [II] rápuri îs albuiát.
51. [*][D] cóșuri [zic] álți la ála ńégre.
54. [D] cóșuri lúz să fac la márve.
55. [*] „În alte sate, la cóșuri li se zice spiń".
57. [II]. 60. [D] „rápuri = bubulițe pe față, după bărbierit".
62. „o mîțină este ceea ce iese din cȣ́oș́uri".
64. [*] „Coșurile nu puroiază, ńigrésc".
66. [D] „coș nu se zice".
67. răpurélе = buburiță róșîi, așá iásă iélе [pe față].
68. rápurě, îi róșu și ári cîta álbu.
69. [*][D] rápuri; rap. auuzám p-a bătrînă că áre rápuri 'bubulițe' copilu pă obráz.
78. [D] „cóșuri; coș se fac doar la vite, pe spate".
81. [II] îi răpurós.
91. [*][D] rápuri să fac di căldură, ca cîn ce múșcă ńișce urdîș.
99. [*][D] „rápuri, ca niște bubulițe, se fac în special la femei pe mînă, sus".
100. „júbrě, jubriță se spune și la niște bubulițe, cu crustă în vîrf, care se pot face pe tot corpul".

C. 42 [R] cóșuri, coș, b) [*] cóșuri; coș

ZBÎRCITURI (PE OBRAZ), sg. „*rides*"
[152]

I. Întrebare indirectă: Pielea de pe obrazul oamenilor bătrîni nu mai este netedă; ziceți că are multe...?

II. 1 [I].19. [Fața] îi zgîrsită, [K] zbîrsită.
1 [II].2 [II].13. [Fața] îi zbîrsită.

6. „El s-au zbîrsit la față".
9.15. [Fața] îi zbîrsită.
14. [Fața e] răpăvisăsă, criață.
16. pielele zbîrsită.
21. Omu s-o zbîrsit pe obraz.
27. îi zbîrsit la obraz.
29. [Fața] îi răpăzată, îi crăpată.
37. [Pielea e] zbîrsită, criață.
40. [I] [Omul] îi zbîrsit.
42. [Omul] s-o zbîrsit dă bătrîn.
43. „Pielea îi zbîrsită cînd îi creață".
46. [Pielea] îi creață.
47. [II].51 [II].52 [II].55 [II].57 [II].63 [Pielea] îi zbîrsită.
49. [Pielea e] zgrâmborașă. [**] să zbîrsăscă.
53. [I] s-o-ncrețit pielea [omului] dă bătrîn. [II] [Omul] s-o-ncrițit pă obraz.
56. [Pielea e] zbîrcită, creață.
57. [I].60. [Omul] s-o zbîrsit.
59. [Pielea e] zbîrsită, să-ncrețască
62. „Omul îi tăd zbîrsit la pielе".
64. „Omul îi zbîrsit la față după boală".
69 [II].79.84.86.92.98. „Fața îi zbîrsită."
70 [II] „Fața îi zgîrgorită, zbîrsită".
72. [I] [Omul] i zbîrsit la față, în creță.
80. [I] „Fața e încrețită".
81. [II] „Fața e zgîrsită."
90. [II] „Omul să zbîrsească, i zbîrsit."
92. [I] să distrăze fața.

C. 85 [II] încrițitură; -tură

PISTRUI, sg. „*taches de rousseur*"
[151]

I. Întrebare indirectă: Cum le spuneți la petele acelea mărunte, care ies mai ales pe pielea unor oameni roșcați (mai mult pe obraz)?

II. 1. [II] cur de găiină ‹pecingine›.
2. [I] „pesizină, -sizin. Când i se face pesizină la o femeie, ia colașă căldă, își dă pe ia și lăpădă la găiin."
2[II]4[II].8.47. „Petele roșii de pe față sau de pe corp se numesc blîndă".
3. [II][E] pęći din ală.
10.20. „îi ca păstrăvu. păstrăvu este un burete de pădure, se face pe copaci și e bun de mîncat".
22. [*] „flʷori se spune mai rar."
27. [*] „La Tîrnova, pîstrăvi".
31. ăi băl' au aluńęle. fapt ‹pete pe fața femeilor gravide›.
38. are pistrit pră fată.
39. [*] are ʷum pup pistrit.
40. [II] „ăia fac oameni ai bel' mai mult. stălnit sînt și alea la care, în armată, li se spune plośnița."
41. [II] căcăt dă stîrș. c-o căcăt stîrși.
42. ńęmți au [pistrui]. [*] căcăt dă bîză, dă stîrș.
43. îs pęćë pră obráz.
44. un log mai alb, áltu mai rʷośu. pupi, ca púnćęli.
46. [*] cu cuś pră ʷobráz.
47. [II] „care-s la pięle roșcăt au pupi. cu pięle șară sînt oamenii care au pete mari, dă altă colpáre".
49. 57 [II] și ńámți au.
51 [II]. 77. îi plin dă aluńiță pră ʷobráz.
53. [II] îi cu aluńiță.
63. îi cu alońiță pă obráz.
65. îi cu pistrúi, pupi pistrit, pięćë bráʷuńë. îs únguri [cei care au pistrui]. [*] cîn copilu să joácă cu pui dă rîndurică, căpătă aluńiță.
67. îi băluóń [cel cu pistrui].
72. [II] ári múlcë pistrúië.
77 [*] cur dă găiină ‹pecingine›.
84. „păstrăv! se spune mai rar. păstrăv e și un pește."
88. „o pástrăvië; două pięstrîăvlë; mai múlcë pîăstrăvi!"
92. [I] „o péstrivă; două péstrivle; mai multe péstriviț."
95. [*] tătu-i cu pistrúi.
97. spuđári, așă. pa la muiări núma ies așă.

III. S-au mai obținut și adjectivele: pestrit; ~ 2[II].10.11.19-21.26.30.33, pistrit; ~ 3[II].7-9.15.18.22.23.31.34.36-38[*].41[II].42.45[*].46[*].47[II].48[*].52[II].53[I,II].55[II].57[II].60.63-65.69[II].72[I].73[I,*].74[II].75.77[*].78-80[II], pistrúi; ~ 29[*].58.67[*].75[*].79[*].81[II].86[I].96[*].99[*], împistrițat 55[*], pișteru; pișteri 1[I,II].4[I,II].17, pișteră 8, pătăt 11.19.22, păstrăviș́ós 8.93[*], păstrăvós 33.82.88[*], pestrăvós 94[II], păstrăviț́ʷós 90[*].98, aluńiș́ós 65[*].85[*], jui 13[*].

Vezi h. XCVIII.

C. 12 [*] biećí; bátă
73 șípięrș́ë; șípórcă +
74 [R] pistrúi +
85 [II] aluńiță; ~ +
88 [*] pástră [sg.] +
89 păstrăv, [I][R] pistrúi +
90 [*] pîăstrăviț; [E] pástrăviță +
97 [*] pistrúi; -trúlë, pięći róși +

ALUNIȚĂ, pl. *„grain de beauté"*

[276]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți la acela negru pe care îl au unii oameni din naștere, pe obraz?

II. 21. *liga-i ăia ieșită din pielea afară, care spîzură din piele afară.*

41. [II] *iș fac mujerili cu drăștie dă ăia d-a lor.*

42. *„pieică, mai mari".*

55. [II] *pișet; -șeică, pănță; pent, [*] pănce [pl.] 'pete'.*

57. *cucoănelă [îl] fac cu criuonu.*

60. [D] *aluniță-s ale mulce care umple tată fața, mai ales pă nas.* [K] *năzel 'neg'.*

64. *„nîzel, dacă-i ieșit afară".*

92. [II] *„sămn, sămne e urma unei răni, bube."*

93. [II] *„aluniță sînt cele miș, ca o bubiță; pesece sînt cele mari".*

III. Se credea că, dacă o femeie gravidă fură ceva de mîncat și nu spune nimănui, copilului îi va ieși un sămn asemănător cu lucrul furat, în locul de pe corp pe care și l-a atins mama cu mîna, imediat după furt 5 [*].34.

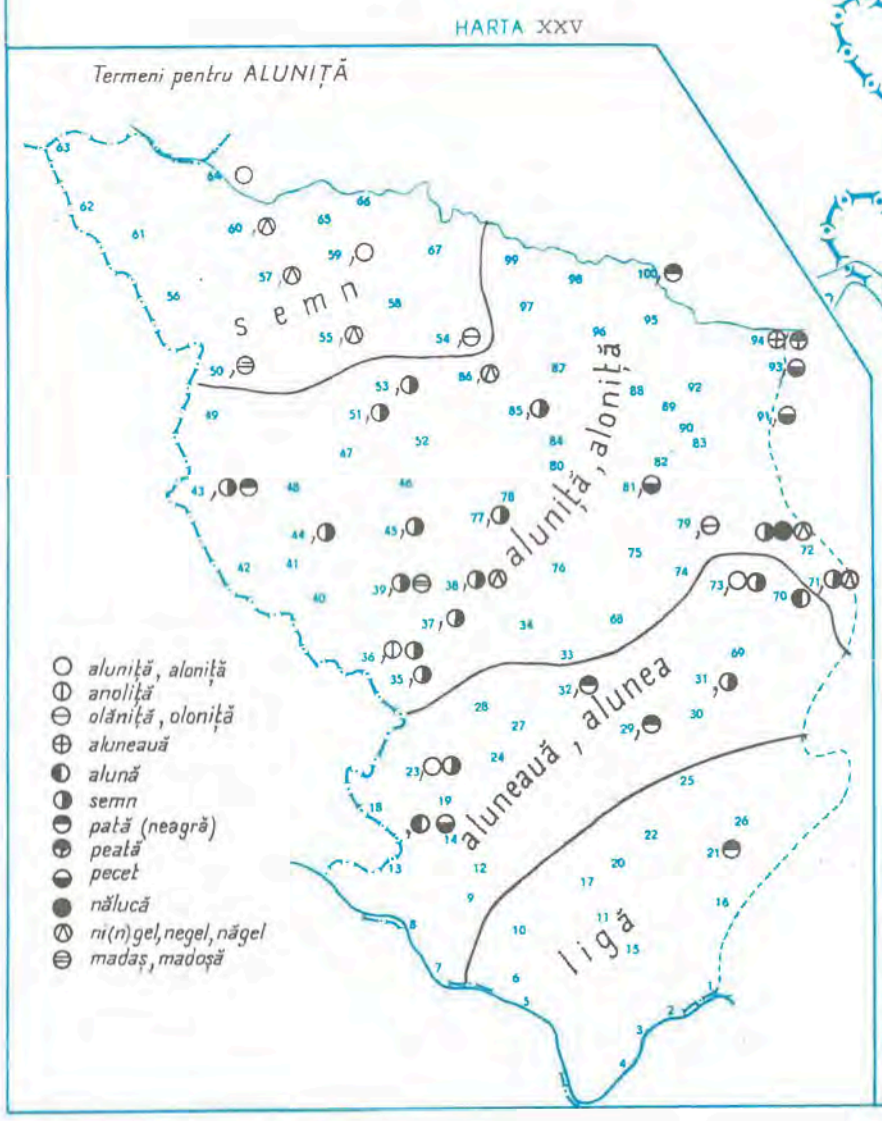

(îi) CURGE (NASUL) (ind. prez. 3) „(le nez lui) coule"
[155]

I. Întrebare indirectă: Cînd un om a răcit, ce ziceți că-i face nasul? (GEST).

II. 1. [I] îm cúre násu, am trócnă.
13. árlĕ trăvită.
15. mlĕérzi muś pră nas îi rĕsít.
18. curl < fugi > că vínĕ trénu. curiĕt, uămeń buń.
20. áre truócnă.
33. am truănă, îs plin dă truănă, [de] mucărialta ăia.
35. ăi răsít.
36. cúrlĕ dúp-un iĕpure.
39. cúrlĕ cîníli, am curs dúpă um pui.
40. [I] îi plin dă truănĕ.
41. [I] îi plin cu muś. [II] áre truănă.
44. cúrlĕ dúpă iĕl.
48. îi risít. curiĕ călăiu < vas pentru apă >.
58. ápa cúrlĕ. curez dúpă iĕl.
61 îi întrognát.
62. îi întruonát.
65. o curs < a alergat >.
66. li să-mfúndă, áre truănă.
67 [R] cúrzĕ únu dup-alált.
68. árlĕ muś.
71. [II] îi plin dĕ cuturári.
85. [I] am truănă. [II] îi musós.
88. [I] să dăjgláță.
91.95. îi cu guturári
92. [I] árle trónă.

III. Vezi și h. următoare.

C. 90 îi cúrlĕ násu

GUTURAI „*rhume de cerveau*”
[442]

I. *Întrebare indirectă: Cînd ai răcit și-ți curge mereu nasul, ce zici că ai?*

II. 2. [I] *străfiz mult.*
6. *ai rășît și-o prîs túsa.* [II] *trócnă* #
8. *a rășît, zdrănútă.*
9. *am rășît* [perf. c. 1].
12. *am rășît, m'ĕr mușí.*
18 *am muș, mis rășît.*
20. *mis întruocnát.*
23. *îm picuiĕ násu, mis táriĕ rășît, reșît.*
31. „*guturárĭ, în batjocură*”.
31. 57[II]. 69[*]. 75[*]. *mis rășît.*
33. *mis rășît, táriĕ rășît și am truănă, mucăriáță* «*ceea ce curge din nas cînd ești răcit*»
34. *mis prîs dă túsă.*
35. *prîz dă túsă. mi-z rășît.*
39. 41[II]. 57[II]. 58. 59. 65. *am rișît.*
43. *ápă cúriĕ* [din nas].
44. *ai reșît.*
49. 57[II]. 62[*]. 64. 67[*]. 88[*]. *mis întronát.*
53. *mis tronát*
56. 60. 61. *mis întrognát.*
63. *miz rĕșît, întrognát. îm cur muș.*
64. *mis întronát dă trănă, cúre násu.*
68. „*îi rășît, îi cúrže násu, îl prindĕ túsa. Domnii zic guturái.*”
69. [II] *de prinde túsa, c-o plecát ápa pă nas.*
72. [I] *măi iúce truócnă.*
75. *îi prîs dă túsă.*
94. [I] „*trógnă se zice mai rar.*”

III. *S-a mai precizat că:*
a) *și caii au guturárĭ* 73[*]. 91[*]. 94[II], *gutunárĭ* 27. 32[*]. 34. 72[I];
b) *numai pentru gutúrai la cal se folosesc termenii: guturái* 25[*], *guturárĭ* 26[*]. 30[*]. 69[II, *], *gutunárĭ* 28[*]. 68[*]. 92[II], *gutunáre* 49. 64. 81[II]. 88[*], *gutulárĭ* 75[*], *gutănárĭ* 8, *gutînárĭ* 23. 24. 35. 68[*], *gutînáre* 12. 14[*]. 16. 19. 63[*].
Vezi și h. 52, XCIX.

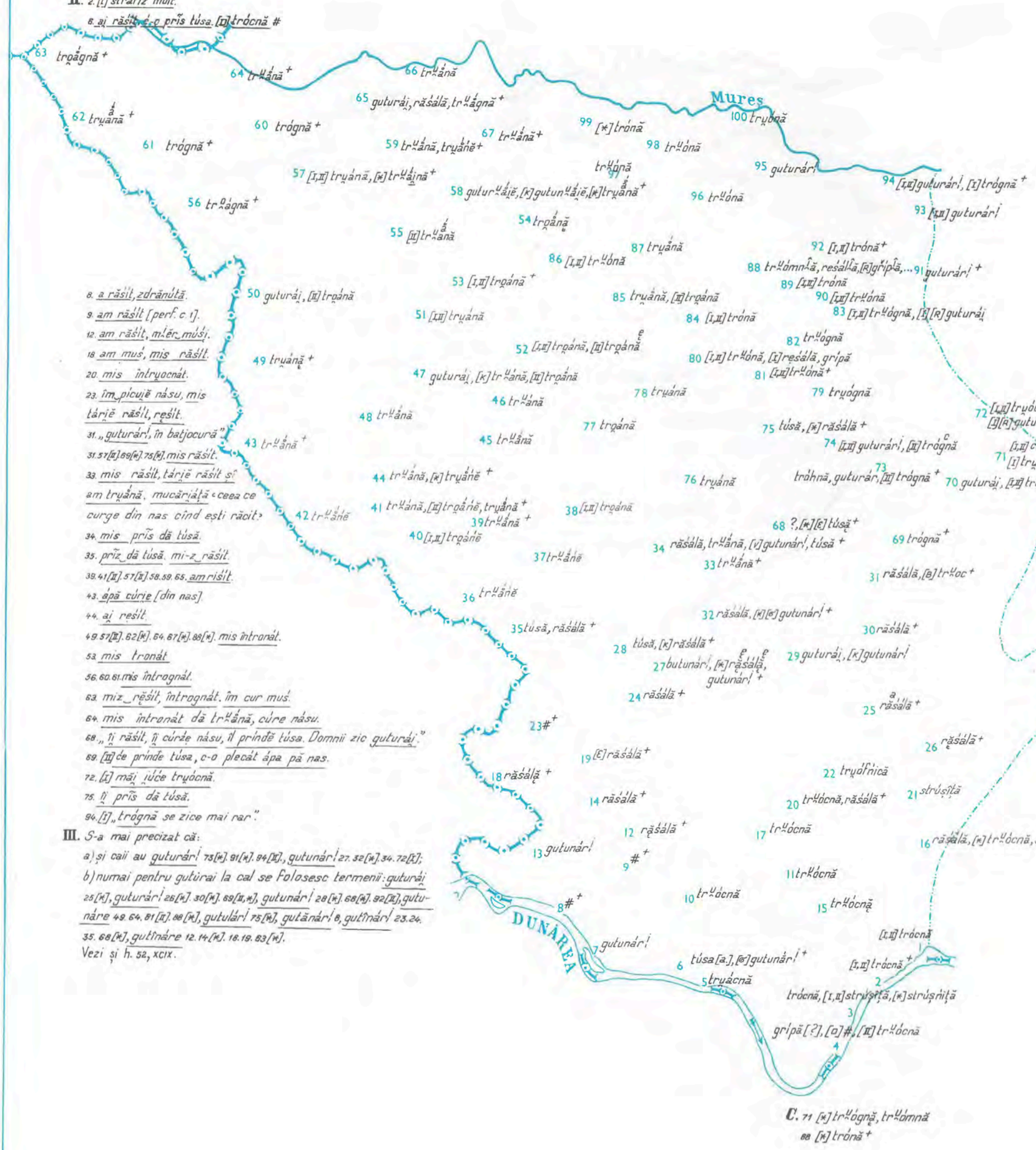

HARTA 54

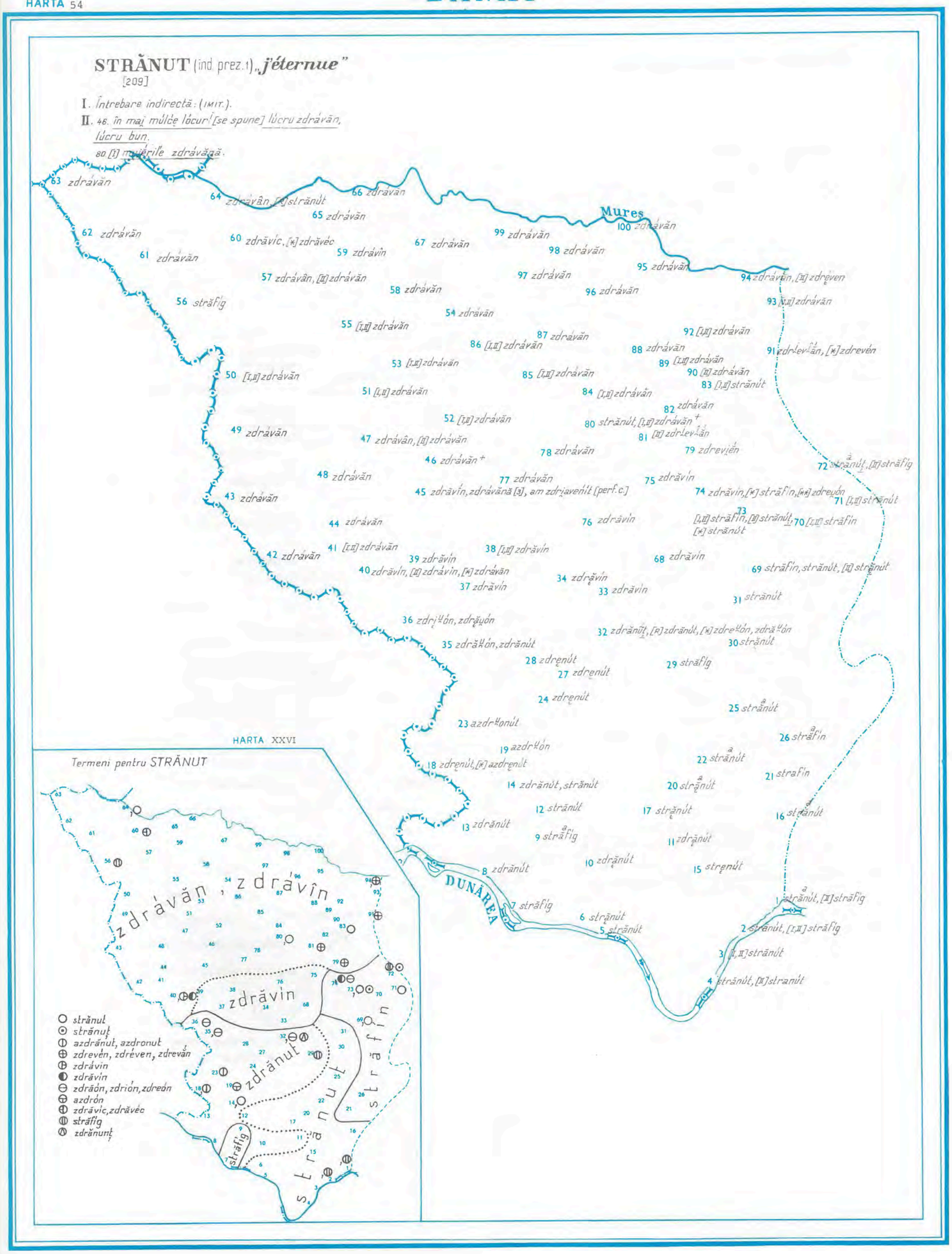
STRĂNUT (ind. prez. 1) „j'éternue"
[209]
I. Întrebare indirectă: (IMIT.).
II. 46. în maĭ múlțe lócuri [se spune] lúcru zdrávăn, lúcru bun.
80 [I] mujérile zdrávănă.
Mureș
DUNĂREA
HARTA XXVI
Termeni pentru STRĂNUT
zdrávăn, zdrăvîn
zdrăvin
zdrănut
străfin
strănut
străfig
strănut
zdrăon, zdrion, zdreon
azdrăon
zdrăvic, zdrăvéc
zdrănunț

NARĂ, pl. „narine"
[154]
I. Întrebare indirectă: (INDIC).
II. 15. nările di la nas.
71. [II] m-am lovi la nărița nasului.
Mureș
DUNĂREA
HARTA XXVII
Răspîndirea formelor de singular NARĂ, NARE
nară
nare
○ nară
⦶ nare

VÎRFUL LIMBII „*bout de la langue*"
[237]

I. Întrebare indirectă: (INDIC).
II. sg. dácă-i lung trébe tăiát [!].

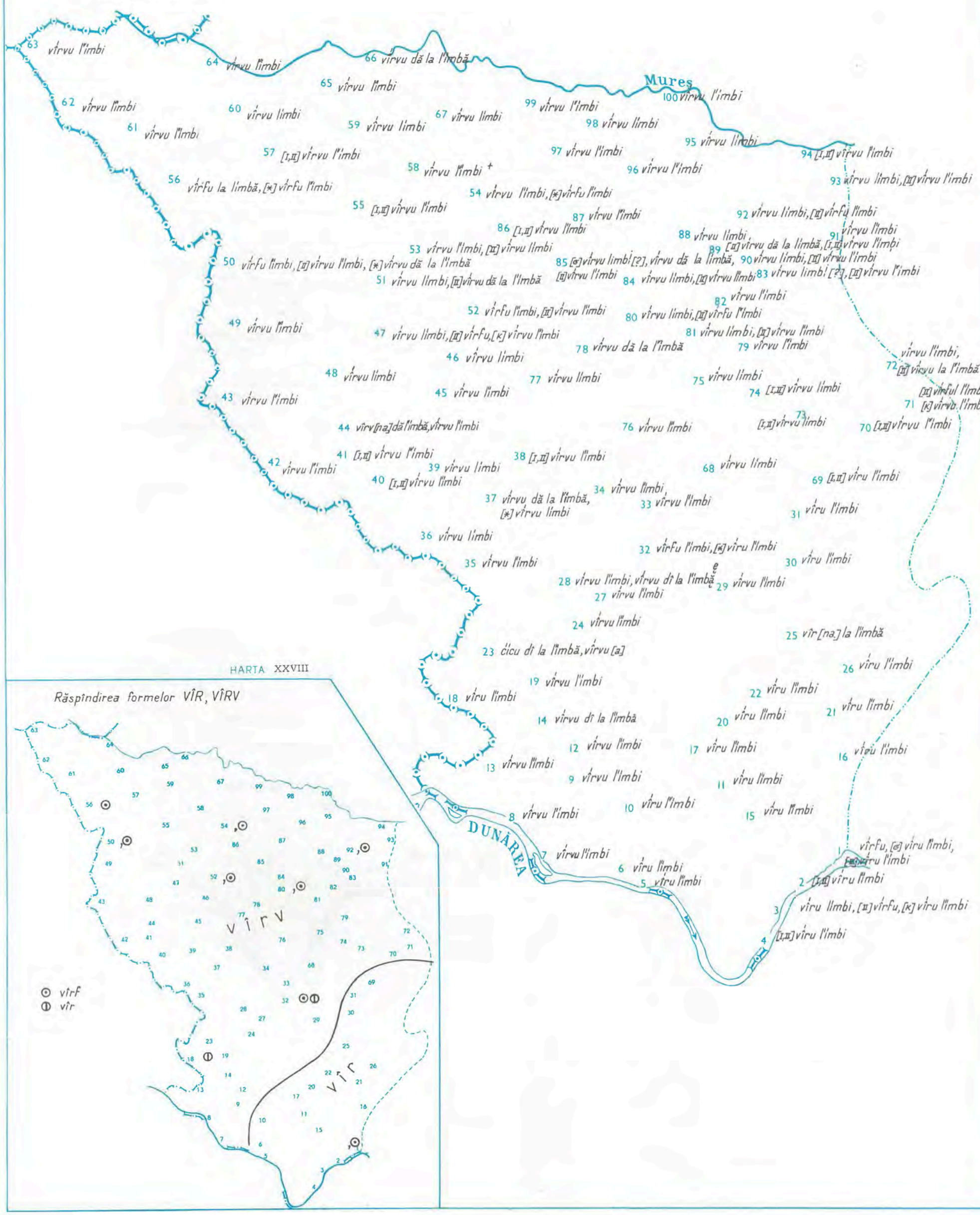

PELTIC, pl. „qui zézaie"
[171]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că este omul care vorbește în vîrful limbii? (IHIT).

II. 5. vorbiéșcĕ rîău.

7. 41 [II]. 49. 60 [II]. „limbút = care vorbește mult".

13. [*] „Copilul mic gîngă-riéșcĕ".

14. nu puácĕ să vorbáscă bínĕ.

21. „i s-o-ngroșát limba" se spune despre omul care e pe moarte și abia poate să vorbească".

23. nu dopuácĕ să spună bínĕ.

24. 78. i să-mpédică limba.

25. cîta mut, cîta pîtcăiĕ.

26. 41 [II]. îi dă cu sî.

27. „sus pă casa sumáriului pădurarului cîntă un cocós rósu [spun sisîiții]. gîngáv; -gávi = care vorbește pe nas. [o] tîntáv = năród".

31. mut = [și cel care] nu vorbiéșcĕ bínĕ.

45. „sîsă este poreclit un om din sat care sîsăiéșcĕ".

47. [II] párcă-i [cu] limba prîsă.

63. „pripit = care vorbește repede".

73. [*] vorbéșc -așă cu limba întră gint.

III. În unele localități, în loc de adjective s-a răspuns numai cu sintagme sau cu verbe, deși s-a căutat, după notarea acestora, să se obțină și adjective, prin întrebări de felul: Omul care nu aude este surd. Dar cel care vorbește pe limbă, pîtcăvește etc., cum este?

În alte localități, pe lîngă adjective s-a răspuns și cu sintagme.

În ambele situații răspunsurile au fost redate în hartă. Verbele obținute, fie pe lîngă adjective, fie pe lîngă sintagme, sînt grupate mai jos: pîtcăiĕ 2 [I]. 21. 25. 40 [*]. 42 [*], pîtcăviĕ 41 [I], pîtcăiéșcĕ 43 [*], PÎTCĂVEȘTE 24. 37. 38 [II]. 39. 40 [II]. 41 [II]. 43 [*]. 44. 49 [*]. 74 [II]. 76, polcoviéșcĕ 13 [*], PÎȘCĂVEȘTE 14. 81 [I]. 96, pușcăviéșcĕ 88, fîsăiĕ 11. 14. 17. 20, fîsăiéșcĕ 20, pîsăiĕ 34, pîscăiĕ 74 [II], SÎSĂIE 18. 64. 75 [*]. 88 [*], sîsîiĕ 22. 32, SÎSĂIEȘTE 19. 33. 45. 46 [*]. 47 [II]. 51 [I]. 57 [II], SÎSÎIEȘTE 75. 93 [*], șușcăiĕ 66, ȘIȘCĂVEȘTE 29. 58. 82. 86. 90 [I]. 92 [I], ȘUȘCĂVEȘTE 66. 91. 92 [I], gîngăiĕ 49 [*], gîngăiéșcĕ 35. 51 [II], gîngănéșcĕ 44. 52 [II], gîngăș́éșcĕ, gîngăriéșcĕ 35, gîngălléșcĕ 65, GÎNGĂVEȘTE 28. 42 [*]. 61. 80 [II], cîcăiĕ 50 [*], cîcăiéșcĕ 45 [*], 55 [I], cîscăviéșcĕ 72 [II], mututăiéșcĕ 45 [*], mututuiéșcĕ 45 [**], fîlfăiéșcĕ 52 [I], pîstăș́éșcĕ 47 [I], pîșlăiĕ 73 [*], TÎNDĂVEȘTE 31. 32. 70 [I].

S-au mai notat și termeni pentru bîlbîit: bîlbăiit 5 [*]. 44. 54 [*]. 61, gîngáv; -gávi 10. 16 [*]. 18. 24. 34. 35 [*]. 52 [II]. 69 [II,*]. 72 [I]. 74 [I]. 75 [*]. 77 [*]. 78. 79 [*]. 81 [II]. 83 [II,*]. 84 [II]. 89 [*]. 90 [II,*]. 94 [II], gîngav; gîngavi 33. 42. 46 [*]. 51 [*]. 54. 60. 65. 66+: mîncă vórbele. 86 [*]. 93 [II,*]. 97 [*]. 99 [*], gîngav; gîngăvi 39 [*], gîngăv; gîngăvi 5 [*]. 49. 58. 59. 62. 63 [*]. 64. 84 [II]. 85 [I,II,*], 96 [*]. 98. 100, gîgav 33, gîngăiit; -iit 4 [II]. 9. 23. 65, gîngăvit; -vit 24. 32. 55 [II]. 88 [*], gîngărit 29, gîg; gîz 15. 17. 22, gîgîit; -iit 16. 20, un gîgăitlă 12, pîtcáv; -cávi 18. 73 [*]+: „nu poate să rúpă vórba", pîtcăv 42 [*], pîtcăvit; -vit 76, pîtcăiit; -iit 4 [II]. 29 [*], tînt 7+: nu rúpe tăina, nu dopuácĕ să rúpă rîndu, nu-i do mut, tîntáv; -távi 70 [I,II]. 73 [*], tîntăviĕt, tîntoviĕt 15, șúșcăv; șúșcăvi 93 [*], cîcăv; cîcăvi 50 [II], cîcăiit; -iit 3 [II], bîrbuoros 11, buorboros 20. 31, limbút 31. 43 [*].

Bîlbîitul bîlbăiĕ 87 [*], bîlbăiéșcĕ 44, pîlpăiĕ 40 [II], GÎNGĂVEȘTE 10. 19. 39 [*]. 46 [*]. 49. 54. 55 [*]. 57 [II]. 58. 60. 64-66. 72 [I]. 85 [I,II,*]. 97 [*], gîngăiéșcĕ 19. 23+: „gîngu este o poreclă în sat". 35, gîngăriéșcĕ 13. 29. 35, gîngăiĕ 1 [II]. 9. 49. 52 [II], gîgîiĕ 22, gîgăiĕ 21. 32. 33, gîgpăne 15, PÎTCĂVEȘTE 5. 6. 10. 18. 19. 34+: îndălúngă vórba. 45+: prăscurtază dim vórbe. 47 [II]. 48+: nu nimĕre cuvîntu. 49+: „nu vorbește cum trăbă". 50 [*]. 76, pîtcoviéșcĕ 27 [*], pîtcăiĕ 16 [*]. 26. 29 [*]. 32, cîscăvéșcĕ 99 [*], șușcăvéșcĕ 93 [*], bîcăiéșci 8, bîrboriéșcĕ 11, tăndăléșcĕ 25, tontăréșcĕ 82, vuorbiéșcĕ gruos 22.

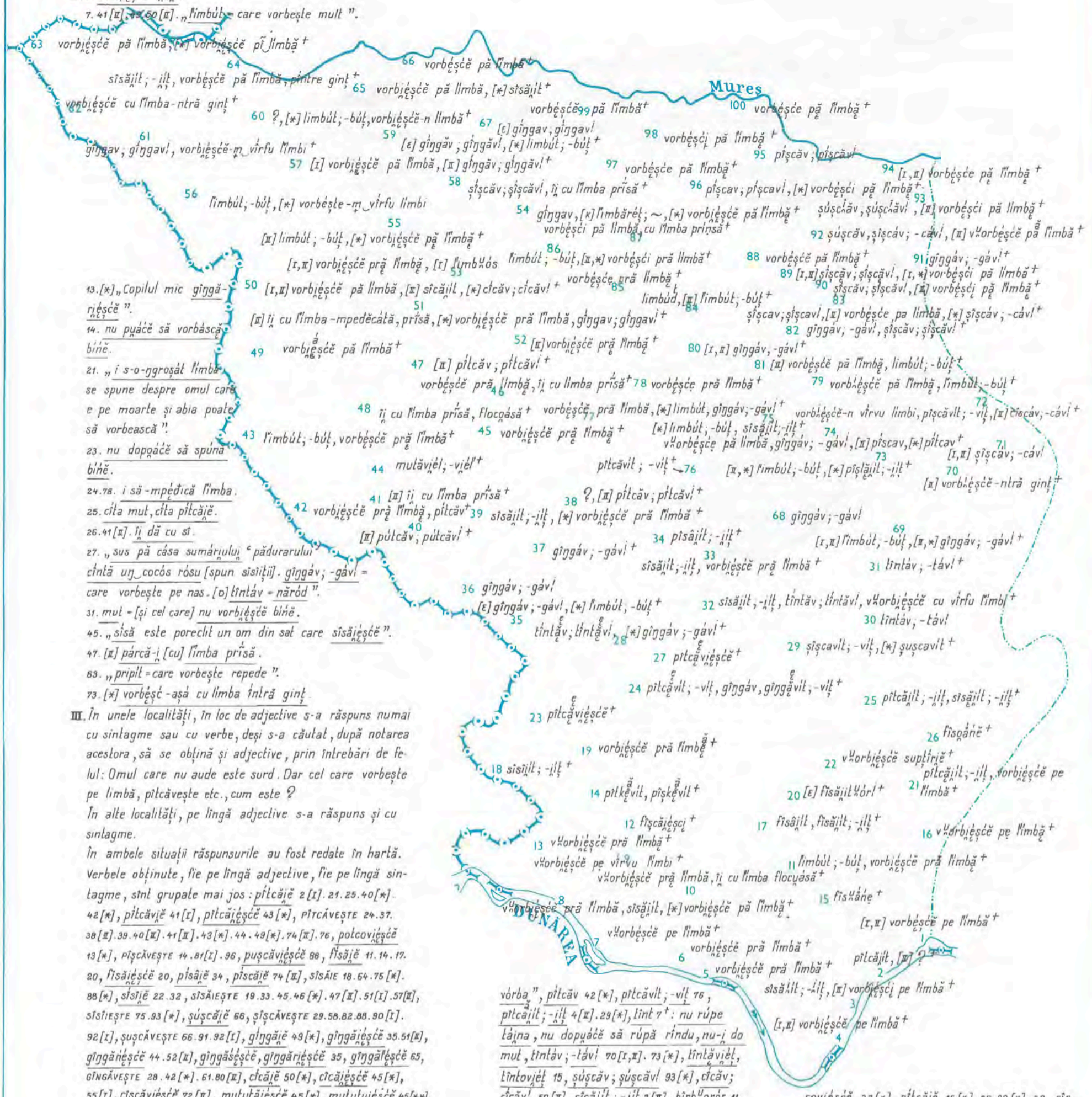

HARTA 58

BATISTĂ, pl. „mouchoir"
[156]

I. Întrebare indirectă: (INDIC).

II. a[II] cîrpúță, nu batistă.

45. „Cea pe care o poartă femeile pe cap se numește tot cîrpă, dar este mai mare."

63 cîrpă dă mînă; cîrpe
64 cîrpă; cîrpie, [*] cîrpă dă nas
66 mărămúță; ~
65 mărămúță; ~, cîrpă; cîrpiĕ
62 cîrpă dă mînă, dă pozunári; cîrpiĕ, [R] batistă; -tiste
60 cîrpă; cîrpiĕ, [B] maramă; -ráme, ...
67 mărămúță; ~, [r] batistă
61 cîrpă dĕ kies; cîrpe
59 mărămúță; ~
57 [I,II] mărămúță; ~
56 cîrpă de nas; cîrpe, [*] cîrpă de kies
58 cîrpúță; ~
54 cîrpă; cîrpe, [*] cîrpúță; ~
55 [I,II] mărămúță; ~, [I] mărămúț [pl]
99 mărămúță; ~, [r] batistă; -tiste +
100 mărămúță; -múț, [R] batistă; -tiste
98 cîrpă, [r] batistă; -tiste
95 maramă; -ráme
97 cîrpă; cîrpe, cîrpă dă pozonári
96 cîrpă; cîrpe
94 cîrpiță; ~, cîrșuară; -șuárie, [B] cîrpúță, [II] cîrpă; cîrpiĕ
93 [I,II] cîrpă; cîrpiĕ
87 cîrșuară dă nas; cîrșuári, ...
92 cîrșuară; -șári, [B] cîrpă dĕ pojnári, [r] batistă; -tiste, ...
86 cîrpă mică; cîrpiĕ mis, [II] cîrpă dă nas; cîrpiĕ dă nas
88 cîrșpară; -ș^u^ári
91 nărhamă; -h^i^ámi
53 cîrpă mică, [II] cîrpă; cîrpie, cîpșpară pîntru nas; cîpșári
85 cîrpșuară; -pșári, [G] cîrpșuáre [pl], ...
89 cîrșuară; -șuárie, [R] batistă; -tiste, [II] cîrșóră; -șári
90 cîrpă; cîrpe, cîrpúță; ~, [II] cîpúță; ~
83 cîrpúță; ~, [B] nărhamă, [r] batistă; -tistĕ, -tistĕ, [II] cîrpă; cîrpe di pojnári
50 [I,II] mărămúță, [I] ~, [II] mărămúț
51 [I,II] cîrpă mică; cîrpie mis, [I] [R] batistă
84 [B] cîrșuară; -șári, [r] batistă, [II] cîrșóră; -șári
82 cîrșóră; -șári
52 [I,II] cîrpă mică; [II] cîrpe mis
80 cîrșuară; -ș^u^ári, [r] bătistă, [II] câpșpară; -șuári
81 cîrș^u^ára; -ș^u^ári, [II] cîrpă; cîrpiĕ, cîrpușóră; -șári
79 cîrpă mică; cîrpiĕ mis, [K] cîrpiță; ~
76. năráma-i um fel dă cîrpă grușăsă.
77. batistă [se zice] pră domnéșcĕ.
99. [*] maramă; -ráme
<batic?
49 mărămúță; ~, [R] batistă
47 [I,II] cîrpă mică; cîrpiĕ mis, [I] [R] batistă; -tiste
78 cîrpă mică; cîrpiĕ mis
46 cîrpă mică; cîrpe mis
48 cîrpă mică; cîrpiĕ mis
77 cîrpă, cîrpișpară +
75 cîrpș^u^ára; -ș^u^áriĕ, cîrpúță; ~
74 cîrpă, [K] cîrpúță, ~, [II] cîrpușára; -ș^u^ári, batistă
72 cîrpă dĕ nas; cîrpie, bătistă; -tiste, [II] cîrpúță; ~, [*] cîrpă, cîrpie
45 cîrpă; cîrpe +
43 cîrpă; cîrpiĕ, [*] cîrpă mică
44 cîrpă dă nas; cîrpe
76 năráma, [K] piéĕic; piéĕisĕ +
73 [I,II] cîrpúță; ~, [I] [r] batistă, -tiste
71 [I,II] cîrpúță; ~
70 [I,II] cîrpúță; [I] ~, [II] cîrpúț
41 cîrpă; cîrpiĕ, [II] cîrpă mică
38 [I,II] piéĕic; piéĕisĕ
42 cîrpă dă scĕrs násu; cîrpiĕ, ...
39 cîrpă mică; cîrpiĕ mis
40 cîrpă; cîrpiĕ, [II] cîrpă mică; cîrpiĕ mis
68 péĕic dă buzunári; péĕisĕ, batistă; -tiste
69 [I,II] cîrpúță; ~, [I] [R] bătistă; ~
34 cîrpă dă pozonári, cîrșpară; -ș^u^ári, [*] cîpșpară; -șpáre
37 cîrpă d-áli mis, [*] cîrpă mică; cîrpiĕ mis
33 cîrpșpară; -pșpáre, [V] piéĕic dă scĕrs
31 cîrpúță; ~
36 cîrpă mică; cîrpe mis
32 cîrpă; cîrpiĕ
35 cîrpă; cîrpiĕ
30 cîrpă dă pozonári; cîrpiĕ
28 cîrpă; cîrpi
29 cîrpă dĕ buzunári; cîrpe
27 patistă; -tiste, [V] cîrpĕ; cîrpiĕ
24 cîrpă dă p^u^ozonári; cîrpiĕ, [*] cîrpĕ d-áli mis
25 cîrpúță; ~, [R] batistă; -tistĕ
23 cîrpă; cîrpiĕ
26 cîrpă; cîrpiĕ, [V] măsáj; -sáiĕ
19 cîrpă; cîrpiĕ, [R] batistă
18 cîrpă d-áliĕ mis, cîrpă mică; cîrpi
22 cîrpișș^u^ára; -ș^u^áre, cîrpă; cîrpe
14 cîrpă, cîrpiĕ d-álĕ mis
20 cîrpă; cîrpe, [R] batistă; -tiste
21 cîrpă; cîrpiĕ, [R] batistă
12 cîrpă; cîrpe
17 cîrpă; cîrpi
16 cîrpă; cîrpiĕ
13 cîrpúță; -púț
9 cîrpúță; -púț
11 cîrpă; cîrpiĕ dă pozonári, [r] batistă
8 cîrpúță; -púț
10 cîrpă dă pozănári; cîrpie, [*] cîrpúță dă pozănári
15 cîrpĕ d-ăl'e mis; cîrpi
7 cîrpúță; ~
6 cîrpúță; ~
5 cîrpúță; ~
1 cîrpúță; ~, [II] [V] cîrpă; cîrpie, [R] bătistă; bătiste
2 batistă, cărpúță; bătiști, cărpuț, [II] cîrpă; cîrpe de nas, [R] bătistă; -tiste
3 [I,II] cîrpúță; -púț +
4 [I,II] cîrpúță, ~

DUNĂREA

Mureș

HARTA XXIX

Termeni pentru **BATISTĂ**

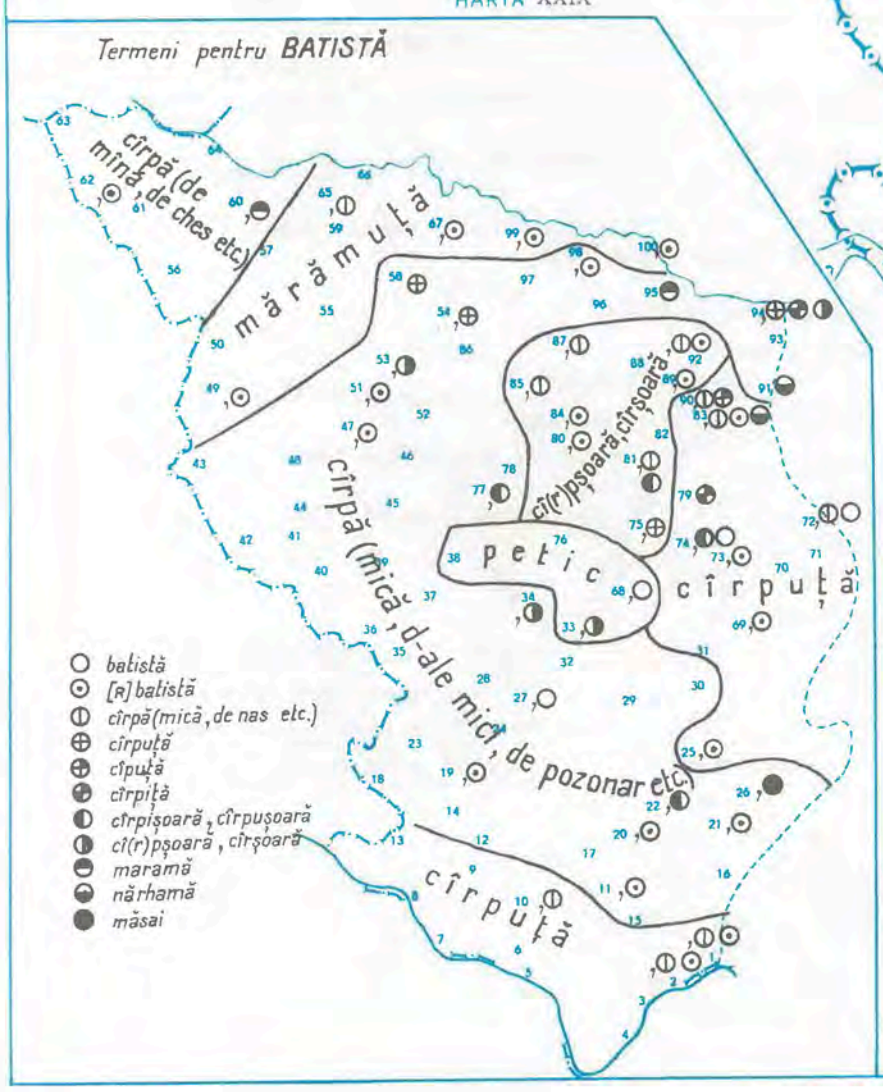

C. 42 [*] cîrpă mică dă pozonári
60 cîrpă dă poznári
85 [II] cîrpă; cîrpiĕ, [*] cîrșpară; -șári, cîpșpară; -șári
87 cîrpă mică dă nas
92 [II] cîrș^u^ára; -ș^u^áriĕ

MUSTAȚĂ, pl. „*moustache*"
[162]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spuneți la părul pe care îl lasă unii bărbați să crească sub nas? (INDIC.).

II. 1. [II] da n-ávem dóuă, núma úna.

66. „mustețătă se zice prin Bodrog, dincolo de Mureș".

80. [I] nu mis dúpă múrăș cu mustețătă.

Mureș

DUNĂREA

HARTA XXX

Răspîndirea formelor MUSTAȚĂ, MUSTEAȚĂ

mustață
musteață
mustață
mustață

○ mustață
⦶ musteață
⊖ mustață
⊕ must(i)ață

SLAB (FĂRĂ PUTERE), pl. „faible"
[220]
I. Întrebare indirectă: Cum îi spuneți omului care n-are putere să facă un lucru?
II. 1. [II] n-áre smágă, n-áre pućére.
6. nu árĕ ńiś-um fel dă pućére.
22. s-a sfrăbît după o bŭ́ală.
Mureș
DUNĂREA
C. 90 [*] ńepućiśós; -śóș
99 [*] slab dă pućére

HARTA 61

ȘOPTESC (ind. prez. 1) „je chuchote"
[230]
I. Întrebare indirectă: Când vorbesc așa (IMIT), ce zici că fac?
II. 32. ș̂opcĕsc [se spune] măi îno̯ăș̂ĕ, acúma.
52 [II] s-o pupucît cu ălălalt la urjăkie.
62. [o] „șopcésc se zice dîncólo, în alte sate".
Mureș
DUNĂREA
C. 59 vorbésc ĩș̂ăpcĕ, [σ] șopocésc la urlĕke es ș̂opcĕsc

HARTA 62

RĂGUȘEȘTE (ind. prez. 3) „il s'enroue"
[231]
I. Întrebare indirectă: Ce ziceți că pățește omul cînd răcește și nu mai poate vorbi tare, i se face glasul slab și vorbește așa...? (IMIT.).
I. 5. au răgorît cîntînd, o rogorît, o răgoșît.
41. [II] îi rîșît, îi rogorît, îi răgoșît, îi rogoșît.
16. „răgorîșcă se folosește mai rar".
Mureș
DUNĂREA

RĂGUȘIT, pl. *„enroué”*
[232]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că este omul acela? (Vezi întrebarea precedentă.)

II. 31. nu pu̯ăce dirăní.
37. [*] „o pierdú dîm yo̯ásă, o bău̯ót ápă rásă.
38 [II]. 48. 50 [II]. 67 [*]. îi rișît.
58. ie̯stă ricît.
76. „răgorit se spune mai rar”.

III. 53. Informatorul [II] neagă forma rogoșît: care-s úngurí vorbésc așá.
54. Informatorul ocazional neagă forma rogoșît.

HARTA XXXI

Termeni pentru **RĂGUȘIT**

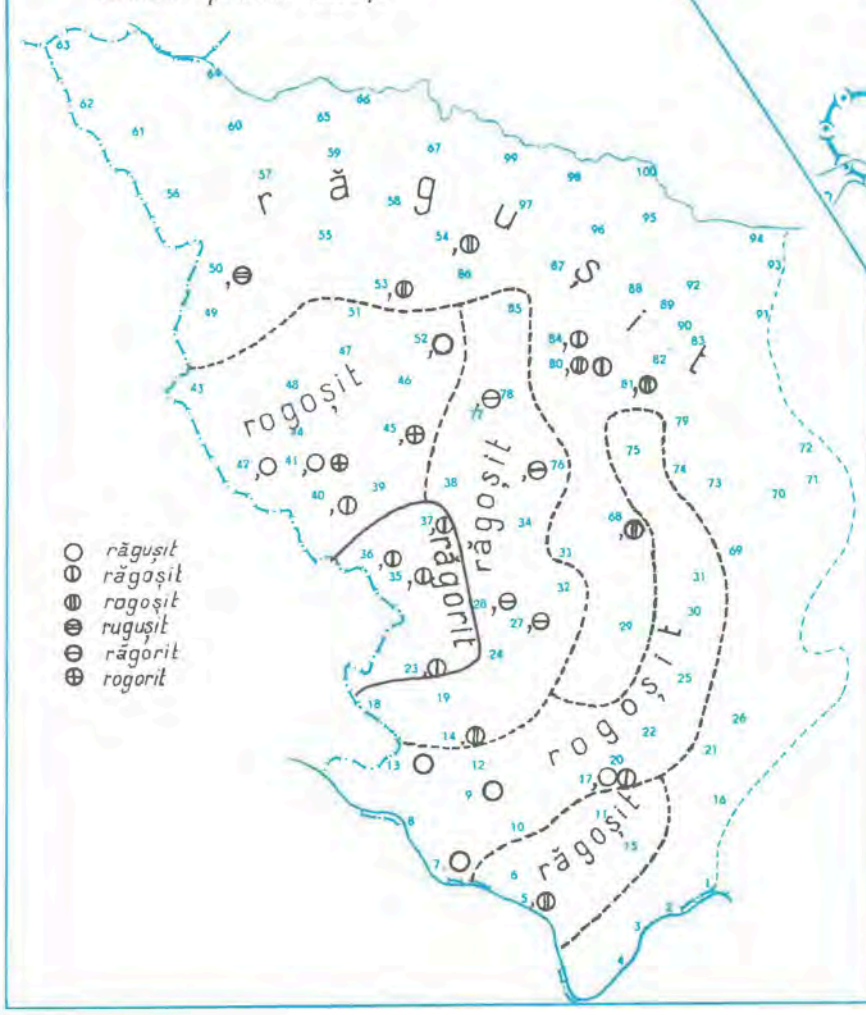

MESTEC (MÎNCARE ÎN GURĂ) (ind. prez. 1) „*je mâche*"

[188]

I. Întrebare indirectă: (IMIT.).

II. 10.12. „RUMEG se spune în batjocură".
11. „frămînt se spune mai rar. moárfăi, că n-am dînt, ziceau babele."
13. [*] „miéstăc e mai frumos [spus]".
20. mistacăm [4].
36. o zdrobésc în gură mîncărla. [6] zdrumic o bombóană, o fărm.
37. [*] o fleșésc, o mușlui = o frec, o moi.
56. [*] máma [zicea că] o zdrumicát-o-n gură.
68. [*] „mleșésc se folosește mai rar".
69. [*][D] „mleșésc = bat cu ceva un măr sau o bucată de carne, să se înmoaie".

Mureș

DUNĂREA

III. S-au mai notat și precizările:
a) mîncarea tare o zdrumic (în gură) 13[*]. 15. 18. 21. 29[*]. 37[*], o dimic (în gură) 10. 15. 31[*];
b) [D] zdrumic 8. 14[*]. 16[*]. 24. 27[*]. 28. 30–34. 68[*]. 69[*], dimic 11. 22. 30. 34. 'fărîmițez cu mîna mîncarea pentru păsări';
c) [D] formele FRĂMÎNT 7. 9. 68[*], MESTEC 7. 9. nu se folosesc cu sensul din titlul hărții;
d) RUMEGĂ numai vitele 15. 16[*]. 17[*]. 20. 25[*]. 26[*]. 31[*]. 68[*]. 69[*]. 73[*]. 75. 77.

HARTA XXXII

Principalii termeni pentru **MESTEC**

amestec
frămînt
rumeg
zdrumic
mlecesc, melcesc
mlescăi
mlelui
micesc

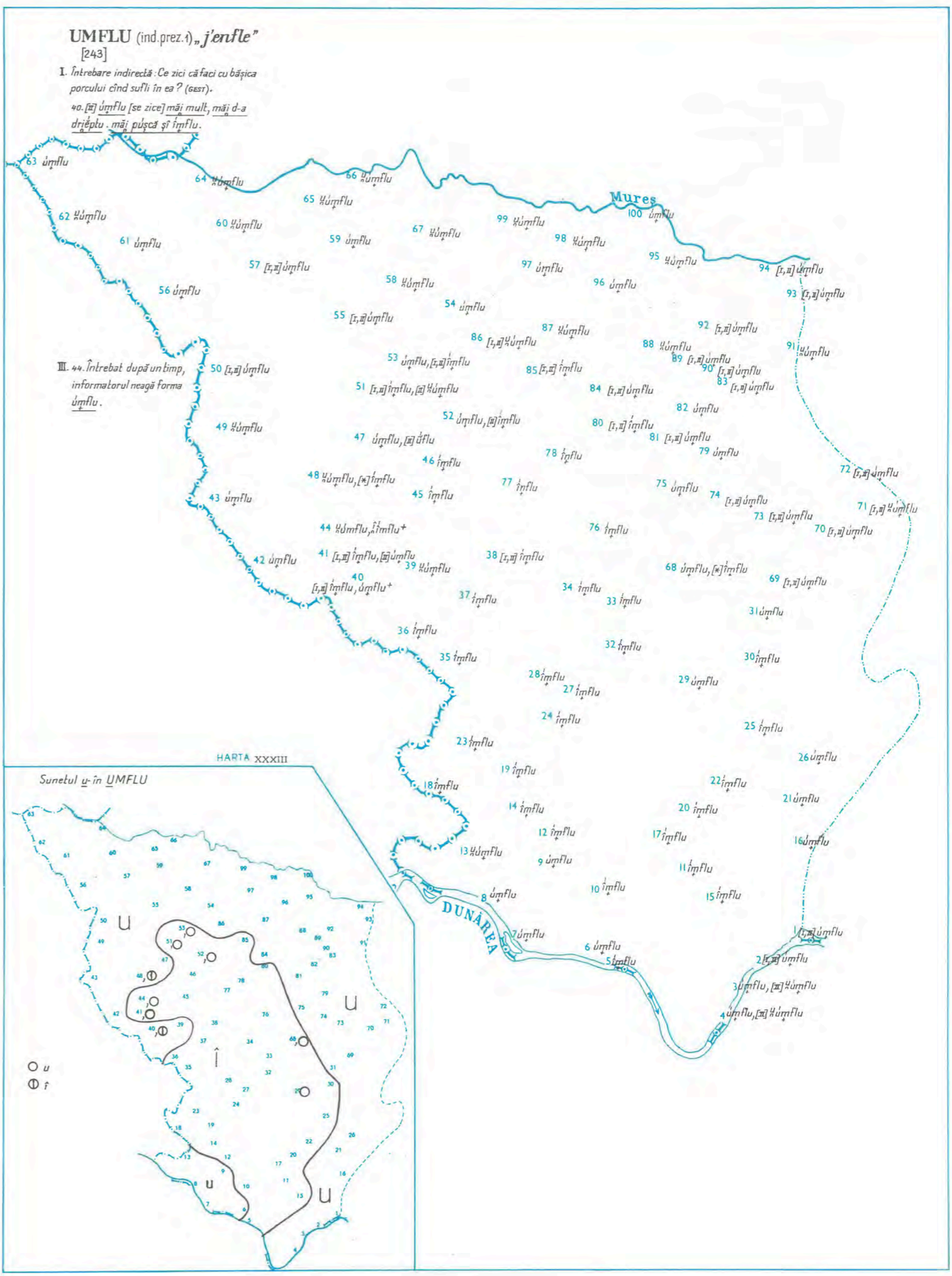
UMFLU (ind.prez.1) „j'enfle"
[243]
I. Întrebare indirectă: Ce zici că faci cu băşica porcului cînd sufli în ea? (GEST).
40. [II] úmflu [se zice] măi mult, măi d-a driĕptu. măi púşcă şî îmflu.
III. 44. Întrebat după un timp, informatorul neagă forma úmflu.
Mureş
DUNĂREA
HARTA XXXIII
Sunetul u în UMFLU
u
î

DINTE, pl. „dent"
[239]
I. Întrebare indirectă: (INDIC.).
II. 5. [*] colcozîmb; -zîmbi <cu dinții încălecați>.
68. [*] colțát <cu dinții mari>.
82. 87 [*] ginț, jîmbi <dinți ieșiți în afară>.
III. S-au obținut și numele dinților:
a) incisivi: DINȚII (ĂI) LAȚI
1[II]. 6[*]. 18. 21. 27[*]. 28. 64. 65[*].
67[*]. 68[*]. 70[II]. 71[*]. 78. 79[*].
87[*]. 92[II]. 93[*]. 94. 96[*]. 98,
DINȚII DIN FAȚĂ 4[*]. 9. 11[*]. 25[*].
26[*]. 28. 31[*]. 33. 77[*]. 88. 97[*],
DINȚII ĂI MARI 18. 30[*],
DINȚII DINAINTE 24, LOPEȚI 19. 73[*],
LOPĂTARI 33. 80[*];
b) canini: DINȚII (ĂI) CÎNEȘTI 1[II]. 4[*]. 5[*].
6[*]. 7[*]. 8. 9. 12. 13[*]. 15. 16[*]. 18-25[*]. 26[*].
27[*]. 28. 30[*]. 31[*]. 32[*]. 33. 34. 37[*]. 41[II]. 43[*].
46[*]. 56[*]. 60. 63[*]. 65[*]. 67[*]. 68[*]. 70[II]. 71[*].
73[*]. 74[I]. 75[*]. 77[*]. 78. 79[*]. 80[*]. 81[II]. 82. 84[II]. 85[*].
86[*]. 87[*]. 88[*]. 89[*]. 90[*]. 92[II]. 93[*]-96[*]. 97[*].
98. 99[*]. 100, COLȚI 2. 8. 10, COLȚI CÎNEȘTI 11[*].
Vezi h. CXIII, CXIV.
Mureș
DUNĂREA
HARTA XXXIV
Sunetul d în DINTE
g
d

STRUNGĂREAȚĂ (LA DINȚI), pl. „*écartement entre les deux dents de devant*"

[246]

I. *Întrebare indirectă: Cum îi ziceți locului gol pe care îl are cineva între dinții dinainte?* (INDIC).

II. *1[I]. 20.43.50[I]. 68.72[I]. îi rar la ginț.*
2[II]. 7. îi rar întră ginț.
3. [II] am uitát [cum îi zice].
4[I] dinț rar. [II][E] ginț rar.
5. dinț rar.
6. îi rar la dinț, îi rar întră dinț.
9. îs rar [dinții]
10.15. cu dinți rar.
13. iz dinți rar.
23.24. îi cu strúngă-ntră dinț.
25.35.50[*].65[*].66.97. ginț rar.
29. îi șcirb o dă náșcere, o așá [pentru că i-a căzut dintele].
32. c-alcúm cum să-i spuń?
44. ai ũ strung în ginț.
53.[II] s-o rărit ginți.
59. îi șcirb [?]. áre ginți rar.
62. îi șcirb o <sau> gol.

III. *Despre oamenii cu strungăreață se spune că: sînt de neam bun (dacă au și mustață) 25[*], ăia-s uămeń cu pótcă, a drácului 51[I], îs mișinóș 65[*], iásă mișúniți p-acólo 66[*].*

HARTA XXXV

Răspîndirea termenilor **STRUNGĂ, POSTRUNGĂ** etc.

HARTA 68

MĂSEA, pl. „*molaire*"
[240]

I. Întrebare indirectă: (INDIC.).

II. 21.[*] măsá corobăńṇásă «găunoasă». corobáńĕ «gaură în piatră, lemn, măsea etc.»
34.[I] [D] „măsáṇă se zice la Doclin".
62.[**] „măsáṇă se zice mai rar."

III. S-au obținut și termeni pentru:
a) măseaua de minte: MĂSEAUA DE MINTE 1[*].4[*]. 6[*]. 7[*]. 9. 18. 19. 23. 24. 27[*]. 28. 30[*]. 31[*]. 33. 37[*]. 42[*]. 43[*]. 63[*]. 67[*]. 78. 84[II]. 86[*]. 96[*]. 100, MĂSEAUA MINȚII 23. 32[*]. 74[I]. 75[*]. 79[*]. 80[*]. 81[II]. 88[*]. 92[II]. 93[*], MĂSEAUA DIN FUND 8. 16[*]. 32[*]. 68[*]. 70[II]. 84[II]. 88[*], MĂSEAUA DIN CAPĂT 12[*]. 89[*], MĂSEAUA DIN COT 15, (MĂSEA) MĂSĂLARĂ 73[*], dincile di la crĕ 23, MASĂ 6. 10. 11[*]. 25[R]. 28. 34. 68[*]. 77[*], [B] keptóri [pl.] 25;
b) primul molar: MASĂ 15. 20. 30. 31[*], MĂSEAUA (A) MARE 21. 76, RÎȘNIȚĂ 87[*]. 95. 100, PUNTE 26.

HARTA XXXVI

Răspîndirea formelor MĂSEA, MĂSEAUĂ

COLȚ (DE MĂSEA), pl. „*racine (d'une dent), chicot*"
[241]

I. *Întrebare indirectă: Cînd vi s-a rupt o parte dintr-o măsea, ce ziceți că v-a rămas din ea în gură?*

II. *11. [*] sombúr < (și) ciot de copac cu rădăcină >.*
15. [*] șimbúr < ciot de copac cu rădăcină >.

63 pʷod, cʷolț; cʷólțuri +
64 pʷod dă măsă; pʷódури
66 pʷod; pʷódури, [*] cʷolț; cʷólțuri
65 pʷódu dă la măsáʷă; pódури, [*] cʷolț; cʷólțuri
62 pʷod; pʷódури, [*] colț; cólțuri +
60 pʷod dă măsáʷă, colț; cólțuri
67 pʷo dă măsáʷă, [*] colț
99 pʷod; pʷódури, [*] cʷolț; cʷólțuri
100 pʷod; pʷódури, cʷolț; cʷólțuri
61 pod; pódури, colț; cólțuri
59 ʷos; ʷásă, [K] colț; cólțuri, pod; pódури
98 pʷod; pʷódури +
57 cʷólț; cʷólțuri, [II] pʷódu dă la măsáʷă; pʷódури
97 pʷod; pʷódури +
95 pod; pódури, cʷolț; cʷólțuri
94 [II] pʷod; pʷódури, cʷolț; cʷólțuri
58 pʷod; pʷódури, ieșcúță; ~
96 cʷolț; ~, pʷod; pʷódури
56 cʷolț; cʷólțuri, pod; pódури
93 [I, II] pʷod; pʷódури
54 pódu măsăli; pódури, [*] colț; cólțuri
55 cʷolț; ~, [II] pʷod; pʷódури, [*] cólțuri [pl] +
87 pʷod; pʷódури, [*] colț; cólțuri
92 [III] pʷod; pʷódури, [II] colț; cólțuri
86 pʷod dă măsáʷă; pʷódури, ...
88 pʷod; pʷódури, [*] ...
91 pʷod; pʷódури, [*] cʷolț; ~
pʷod, cʷolț dă măsă; cʷólțuri
53 [II] rădășină, pod, colț; cólțuri
89 cʷolț dă măsă; cʷólțuri
37. [*] liáspidă < bucată de măsea >.
50 cʷolț; ~, [II] pʷódu măsăli +
85 [I, II] pʷod; pʷódури, [I] colț; cólțuri
90 [I, II] pʷod; pʷódури, [*] colț, cólțuri, șomp
83 sob; sóburi, [I, II] cʷolț; cʷólțuri, [II] pʷod; pʷódури
51 [I, II] pʷod; pʷódури +
84 pʷod; pʷódури, [II] cʷolț; cʷólțuri
38. [II] [D] colț = gingi cîrnăș, la pors.
pod dă masăʷă; pʷódури, [II]
52 colț dă măsă; cólțuri +
82 pʷod; pʷódури, cʷolț; cʷólțuri
80 [I, II] pʷod; pʷódури
81 [I, II] cʷolț; [I] ~, [II] cʷólțuri, [II] pʷod; pʷódури
49 pʷod; pʷódури, cʷolț; cʷólțuri
47 pʷod; pʷódури, [II] colț; cólțuri, [*] pod; pódури
78 pʷod; pʷódури, cʷolț; cʷólțuri
79 pʷod dă măș; pʷódu măș; pʷódури, [*] șob; sóburi +
46 cʷolț, pʷod dă măsăʷă
72 cʷolț, [II] șob; sóburi
44. 50 [*]. 55 [*]. „Mai des se zice POD".
48 pʷod dă măsáʷă; pʷódури, cʷolț; cʷólțuri
77 pʷod; pʷódури +
52 [I] pră máre, cʷolț.
63. suș; -ș < bucată de măsea >.
43 colț; cólțuri, [*] pod; pódури +
45 pʷod dă măș; pʷódури, [*] colț; cólțuri +
um pʷod dă măsáʷă, o țándură dă măsáʷă, ...
75
74 pʷod; pʷódури, [II] sób; șoș; cʷolț; cʷólțuri
71 [I, II] șob; sóburi, [II] cʷolț; ~
70. crac; craș < rădăcină de măsea >.
44 pʷod dă măsáʷă, cʷolț; cʷólțuri +
cʷolț; cʷólțuri, pʷod; pʷódури
76
73
[I, II] șob; [I] sóburi, [II] șobe
70 [I, II] șob; [I] șș; [II] șobe +
79. cʷolț; cʷólțuri < rădăcină de măsea >.
42
41 [I, II] pod; pódури +
pódu măș; [II] pod dă măsă; pódури +
pʷod; pʷódури, cʷolț; cʷólțuri, [II] pod dă măsă; pódури
38
39 [*] cʷolț
68 colț; cólțuri, șob; șș
69 [I, II] șob; sóburi, [*] școmp; șcompi, [G] colț; cólțuri
97. [*] [D], „cʷolț are vierul".
98. [D], „cʷolț au caii, purceii".
pʷod; pʷódури, [*] cʷolț; cʷólțuri, [II] pod dă măsáʷă; pódури
40
37 pʷod; pʷódури, [*] pʷódu măș, cʷolț; cólțuri +
34 cʷolț; cʷólțuri, pʷod; pʷódури +
33 cʷolț dă măsáʷă; cʷolț, [*] pʷod; pʷódури
31 cʷolț; cʷólțuri, [*] [D] șob +
36 pʷod dă măsáʷă, cʷolț; cʷólțuri +
32 colț; cólțuri
35 cʷolț dă măsáʷă; cʷólțuri
30 șob; sóburi, [*] cʷolț; ~ +
28 dăráp; -ráp, cʷolț, rădășină
29 cʷolț; ~, [*] șob; ș; sóburi
27 ʷos; ʷásă, cʷolț; ~ +
24 cʷolț; ~
25 cʷolț; cʷólțuri
23 cʷolț; ~
26 cʷolț; ~
19 colț; ~
18 cʷolț; ~ +
22 cʷolț; ~
21 colț; ~
14 cʷolț; cʷólțuri +
20 cʷolț; ~
12 cʷolț; ~
17 cʷolț; ~
16 șob; sóburi
13 cʷolț; cʷólțuri
9 cʷolț; ~, rădășină; -șin +
11 [B] sombúr; -búri, [R] cʷolț; ~ +
10 cʷolț; ~, rădășină +
15 cʷolț; ~, rădășine +
8 cʷolț; ~
DUNĂREA
7 cʷolț; cʷólțuri
6 colț; ~, hîrb +
5 cʷolț; ~
ș; ș; óburi, [G] cʷolț; ~, [I] colț; ~
2 colț; cólțuri, [II] cʷolț; ~, ș; ob; ș; óburi
3 ș; ob; ș; óburi, [G] cʷolț; ~, [II] ș; ob; ș; obi
4 [I, II] cʷolț; ~, [II] ș; ob; ș; óburi

HARTA XXXVII

Răspîndirea termenilor COLȚ, POD, CIOB etc.

○ pod
◐ ciob
⊕ rădăcină
◕ ciombur
◑ (ș)ciomp
◒ ieșcuță
◓ țandură

III. *La întrebarea de sub* **I**, *în majoritatea punctelor s-a răspuns cu doi termeni, pe care i-am redat în hartă în ordinea obținerii lor.*

În aria de răspîndire a termenului POD, *în majoritatea punctelor s-a făcut precizarea că acesta înseamnă un rest de măsea, de obicei la nivelul gingiei, fără asperități.*

În aria de sud, întrebați direct, informatorii au negat termenul POD *cu sensul de mai sus. Pentru acest sens, în unele puncte, s-a răspuns cu termenul* RĂDĂCINĂ.

*Ceilalți termeni (*COLȚ, CIOB *etc.) denumesc un rest de măsea, ascuțit, care înțeapă la limbă. În punctele 36. 41 [II]. 50 [*]. 51 [II]. 77. 88. 97. 98., informatorii au precizat că* POD *înseamnă același lucru.*

În legătură cu termenii din hartă s-au obținut și verbele:
MĂ ÎNGLIMPĂ < mă înțeapă > 8. 9–11. 14. 15. 19. 27. 30. 31. 34. 36. 37,
MĂ ÎNGLÎMPĂ 51 [II]. 52 [II], MĂ ZGRĂBĂLĂ < mă zgîrie > 43. 45. 62. 63.

C. 75 [K] cʷolț; cʷólțuri
86 [II] cʷolț; cʷólțuri
88 cʷolț; cʷólțuri +

HARTA 70

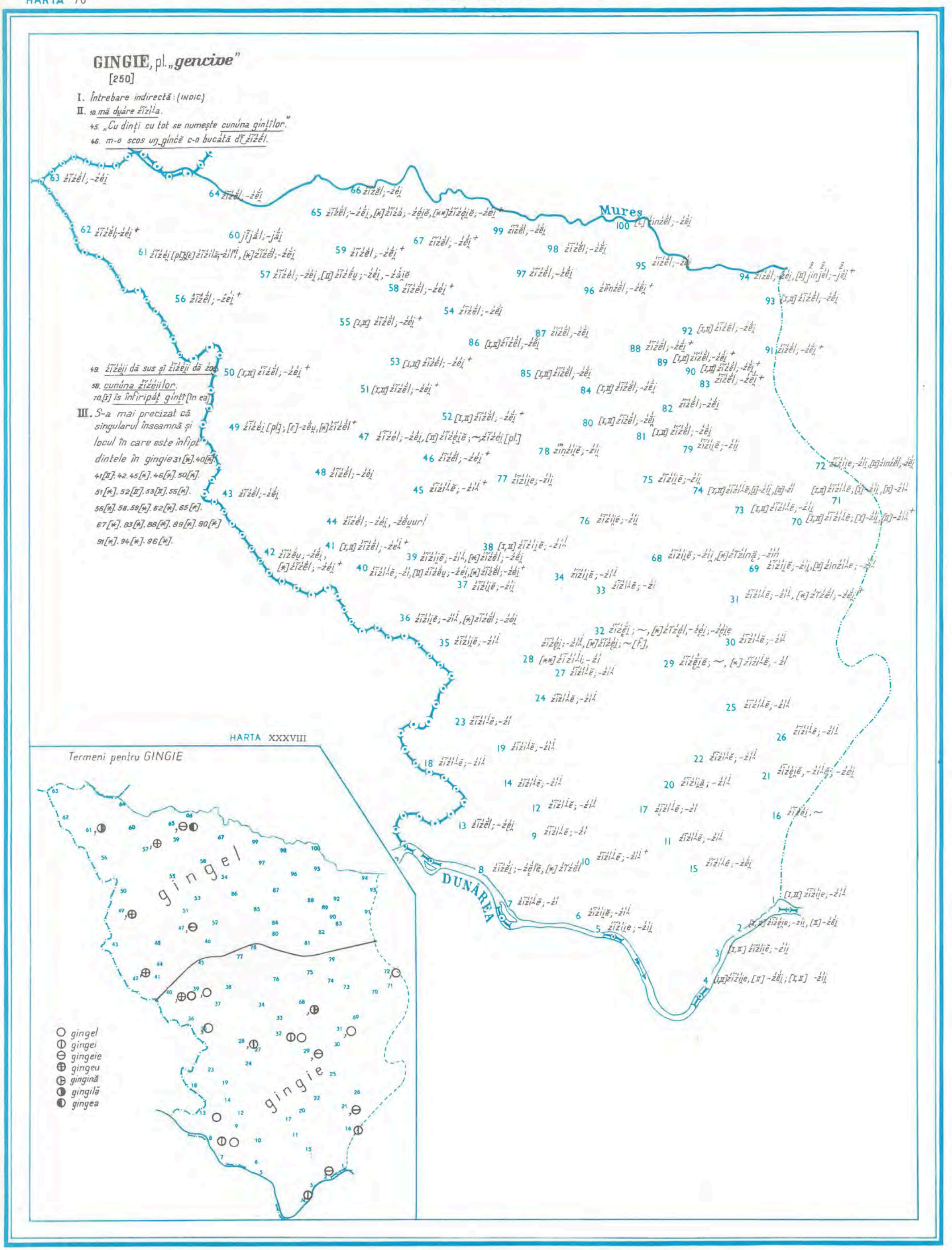
GINGIE, pl. „gencive"
[250]
I. Întrebare indirectă: (INDIC.)
II. 10. mă dụáre zĩzĩ'la.
45. „Cu dinți cu tot se numește cunúna gínțĩlor."
46. m-o scos un gínčĕ c-o bucátă dĩ zĩzĕ'l.
III. S-a mai precizat că singularul înseamnă și locul în care este înfipt dintele în gingie 31[*].40[*].41[II].42.45[*].46[*].50[*].51[*].52[II].53[II].55[*].56[*].58.59[*].62[*].65[*].67[*].83[*].88[*].89[*].90[*].91[*].94[*].96[*].
Mureș
DUNĂREA
HARTA XXXVIII
Termeni pentru GINGIE
gingel
gingie
gingel
gingei
gingeie
gingeu
gingină
gingilă
gingea

HARTA 71

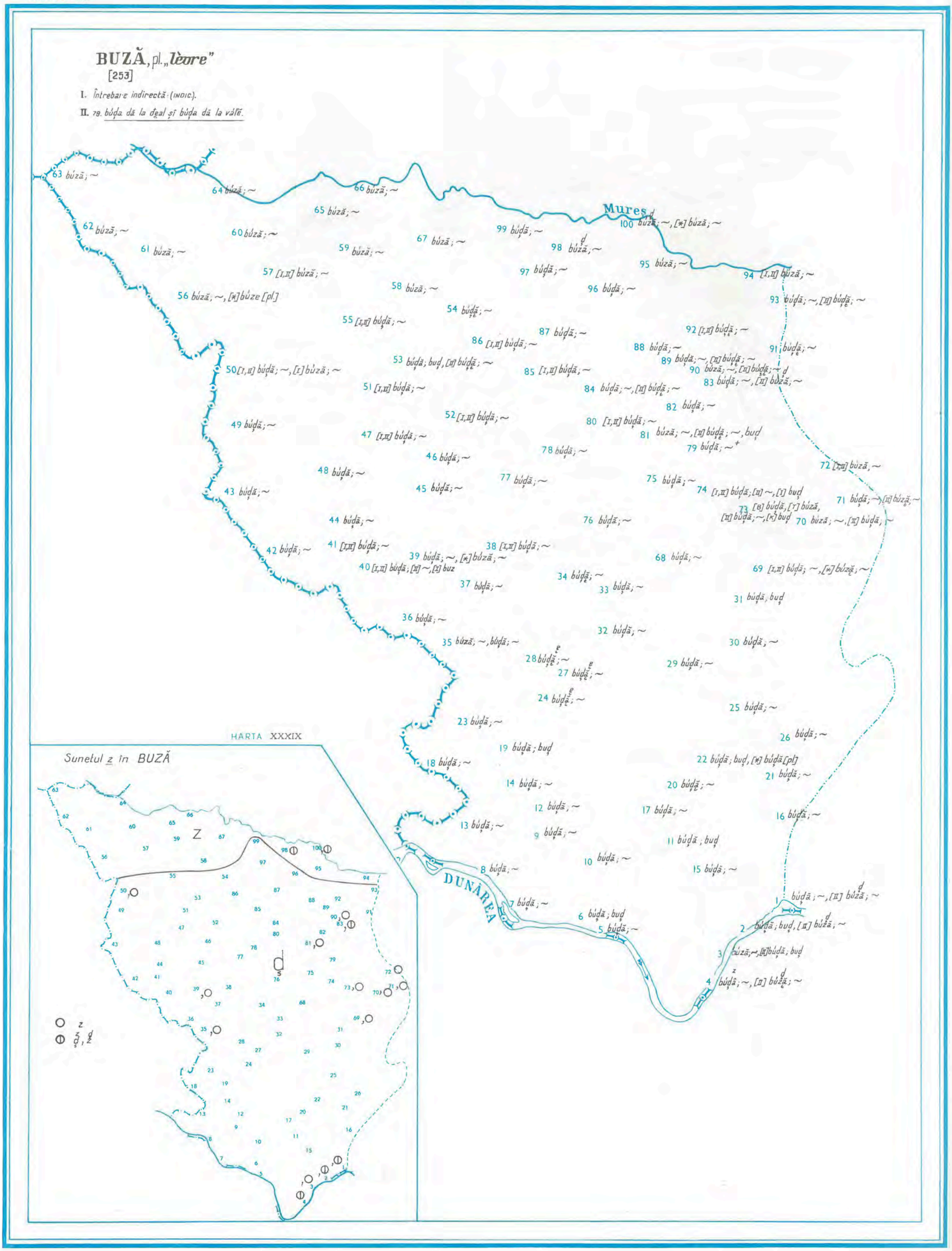
BUZĂ, pl. „lèvre"
[253]
I. Întrebarea indirectă (INDIC.).
II. 79. búḑa dă la ḑeal și búḑa dă la válĕ.
Mureș
DUNĂREA
HARTA XXXIX
Sunetul z în BUZĂ

HARTA 72

BUZAT, pl. „*lippu*"
[254]

I. Întrebare indirectă: Cum spuneți că este omul care are buze mari?

II. 14. urît, cu búḑăĭ̈ marĭ.
55. [*] bonțát = cu dinții în afară".
56 buzát; -záț
57 [I,II] buzát; -záț
58 buzát; -záț
59 broznát, [*] buzát; -záț +
60 buzát; -záț
61 buzát; -záț
62 buzát; -záț
63 buzát; -záț
64 buzát; -záț
65 buzát; -záț +
66 buzát; -záț
67 buzát; -záț
98 buzuós; -zuóș
99 buzát; -záț
100 buzát; -záț
95 buzát; -záț
94 botós; -tóș, [I,II] buzát; -záț +
93 [I,II] buḑát; -ḑáț, [*] buzát; -záț
92 [I,II] buḑát; -ḑáț
91 buḑát; -ḑáț
90 [I,II] buzát; záț
89 [I,II] buḑát; -ḑáț, [I] strâmbuḑát +
88 buḑát; -ḑáț
87 buḑát; -ḑáț
86 buḑát; -ḑáț, [II] buḑós; -ḑóș
85 [I,II] buḑát; -ḑáț
84 [I,II] buḑát; -ḑáț
83 [II] buzát; -záț +
82 buḑát; -ḑáț
80 [I,II] buḑát; -ḑáț
81 buzát, -záț, [II] buḑát; -ḑáț
79 buḑát; -ḑáț
78 buḑuós; -ḑuóș
77 buḑát; -ḑáț, [*] buḑós; -ḑóș
76 buḑós; -ḑóș
75 buḑát; -ḑáț
74 buzát; -záț, [II] buḑát; -ḑáț
73 [I,II] buḑát; -ḑáț
72 [I,II] buzát; -záț
71 buḑát; -ḑáț, [II] buzát; -záț
70 buzát; -záț, [II] buḑát; -ḑáț
69 [I,II] buḑát; -ḑáț, [*] buzát; -záț
68 buḑát; -ḑáț
38 buḑát; -ḑáț, [II] buḑós; -ḑóș
39 buḑát; -ḑáț, [*] buḑóș [pl.]
40 [I,II] buḑát; -ḑáț
41 [I,II] buḑát; -ḑáț
42 buḑát; -ḑáț
43 buḑát; -ḑáț
44 buḑát; -ḑáț
45 buḑós; -ḑóș
46 buḑós; -ḑóș
47 buzʷós; -zóș, buzát; -záț, [II] buḑát; -ḑáț
48 buḑát; -ḑáț
49 buḑát; -ḑáț
50 [I,II] buḑát; -ḑáț
51 [I,II] buḑʷós; -ḑʷóș, [I] [*] buḑát; -ḑáț
52 [I,II] buḑós; -ḑóș
53 [I,II] buḑós; -ḑóș [!]
54 buḑós; -ḑóș [!]
34 buḑát; -ḑáț
33 buḑát; -ḑáț
31 buḑát; -ḑáț
32 buḑát; -ḑáț
30 buḑát; -ḑáț
35 buḑát; -ḑáț
36 buḑát; -ḑáț
37 buḑát; -ḑáț
28 buḑát; -ḑáț
27 buḑát; -ḑáț
29 buḑát; -ḑáț
24 buḑát; -ḑáț
25 buḑát; -ḑáț
23 grʷos la búḑă; grʷoș, buḑát; -záț
26 buḑát; -ḑáț
19 buḑát; -ḑáț
22 buḑát; -ḑáț
18 buḑát; -ḑáț
21 buḑát; -ḑáț
14 buḑát; -ḑáț +
20 buḑát; -ḑáț
12 buḑát; -ḑáț
17 buḑát; -ḑáț
16 buḑát; -ḑáț
13 buḑát; -ḑáț
9 buḑát; -ḑáț
11 buḑát; -ḑáț
10 buḑát; -ḑáț
15 buḑát; -ḑáț
8 buḑát; -ḑáț
7 buḑát; -ḑáț
6 buḑát; -ḑáț
5 buḑát; -ḑáț
1 buḑát; -ḑáț, [II] buḑát; -ḑáț
2 buḑát; -ḑáț, [II] buzát; -záț
3 buzát; -záț, [II] buḑát; -ḑáț
4 buḑát; -ḑáț, [II] buzát; -záț

59 sg. „broznát; -nát se zice la cei care-s umflați la obraz."
65. „drîmbonát este cel cu buze groase și cu gînți în afară".
83. [I] poț fáșĕ sármе dim búḑă.
89. [I] „strămbuḑát = foarte buzat". [II] „țip-o búḑă păștă álta și urîtu-l fáșĕ gáta, ziceau bătrînii".
94. [*] „botós e omul care are toată gura mai ieșită în afară".

Mureș

DUNĂREA

HARTA XL

Răspîndirea sufixelor -AT și -OS în BUZAT, BUZOS

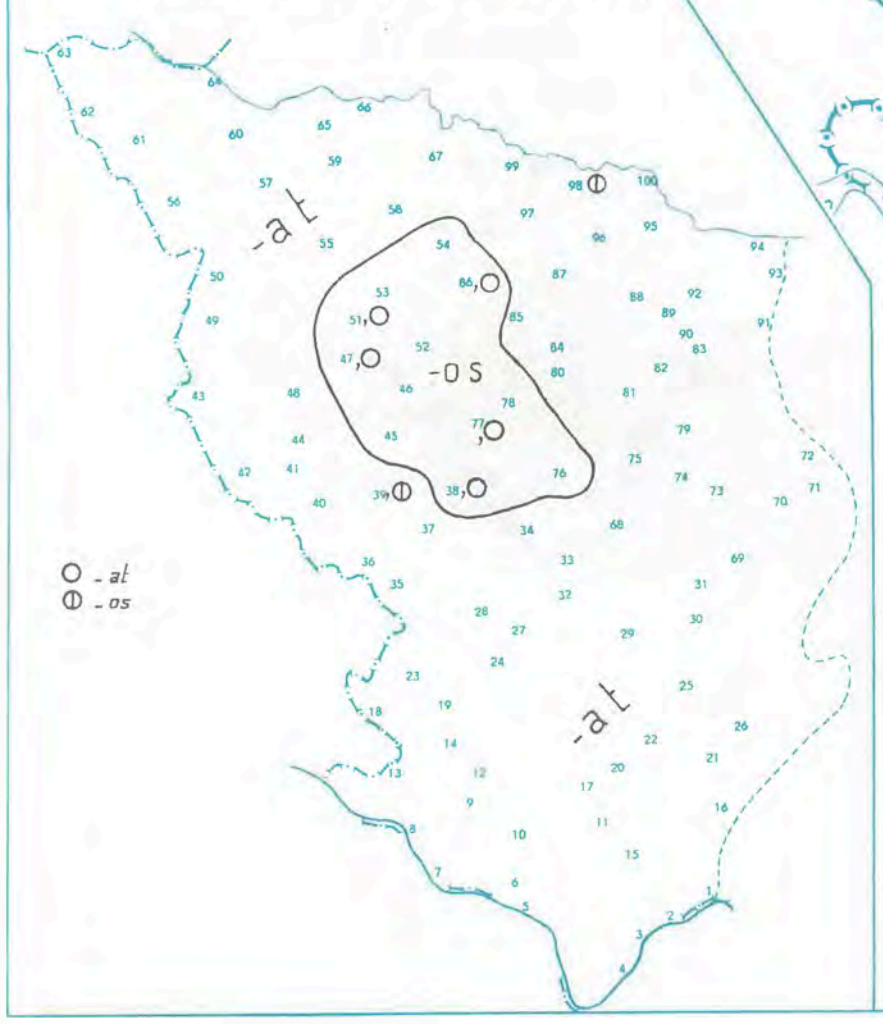

BUZATĂ, pl. *„lippue"*
[255]

I. Întrebare indirectă: Dar dacă e femeie? (Vezi întrebarea precedentă.)

II. 29[*] au ca buḑátă-i, ai sĕ ţucă.
30. [II] buḑóásă, ór-i una, o-s măi múlcĕ.

ZĂBALE (LA GURĂ), sg. „boutons à la commissure des lèvres"
[256]

I. Intrebare indirectă: Cum le spuneți la bubulițele albicioase care ies la cîte un om în colțul gurii? (INDIC.).

II. 3. [II] am uitát baș cum l'ĕ spúne álora.
8.18.23. îmfrînát [adj.].
10. nu măi vorbi, c-ai făcút ochól' la gúră.
10.15.31.35. „zobiélĕ se zice (și) la bucata de fier care se pune în gura calului."
14.17.18.20.69. ZÎMBRE [pl] «carne crescută sau rană în gura calului».
15. avià ochól' pră lîngă gúră.
21. frîuură, dácă áre núma la ŭ colț de gúră. [D] frînĕ «frîie la cal».
24. îi plin la gúră dă-mfrînătúri.
25. „júbră = rană care face coajă".
33. [femeie] frîn'ăsă.
34. „zobiélĕ [se spune] dim băbălúg. zubiță [pl.] se fac pe cerul gurii".
35. zobiélĕ, dácă să fásĕ na ochól dă búdă.
38. [*] „fîrnătúri, bube la gură".
40 [II]. 51 [II]. ca la cai [!].
44. îi núma róșu la cápătu gúri și ústură.
57. [II] zăbălțós [adj.].
58. álbe, să fac la lăturí. zubălțósul'e [!].
63. zăbăloz [adj.].
71. [*] „zăbil'ĕ se zice la bucata de fier care se pune în gura calului".

III. În legătură cu termenii din hartă s-au mai notat și următoarele precizări:
a) ai mîncát dúpă mîț ș-ai făcút frîu 6, [au] cáre-s bălós, nu-s curát la gură 30, a mîncát în úrma mîțului, m-am jucát cu mîțu [și] mi s-o făcút o frînă 34, zíse c-o mîncă dúpă mîț ș-o căpătát zobiél'ĕ 41 [II];
b) Pentru a se vindeca se dă pe la gură cu coada pisicii 3 [I]. 4 [I].
Vezi h. c.

C. 71 [*] zambil'ĕ; -bilă +

BARBĂ, pl. „barbe"
[257]
I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți la părul care crește la bărbați pe obraz?
II. 5 bárba pópi.
19. 23. bárbe (rădăcini la vie).
Mureș
DUNĂREA
63 bárbă; bărbi
64 bárbă; bărbi
65 bárbă; bărbi
66 bárbă, bîrbi
62 bárbă, bárbiĕ
60 bárbă, bárbe
61 bárbă; bărbi
59 bárbă, bárbe, [6] bărbi
67 bárbă; bărbi
99 bárbă; bîrbi
100 bárbă; bîrbi
98 bárbă; bîrbi
95 bárbă; bárbe
57 bárbă, bărbi, [II] bárbiĕ [pl.]
97 bárbă; bárbe
94 [I,II] bárbă, bărbi
58 bárbă; biérbe
96 bárbă; bîrbii, pîăr pă bárbă
56 bárbă; bărbi
93 [I,II] bárbă; [I] bárbiĕ, [II] bărbi
54 bárbă; bárbiĕ, [K] bărbi
55 [I,II] bárbă, bărbi, biérbi
87 bárbă; bárbiĕ, [K] bărbi
92 [I,II] bárbă; [I] bărbi, [II] bárbe
bárbă; bărbi
86 [I,II] bárbă; [I] bárbiĕ, [II] bărbi, [K] bárbiĕ
88 bárbîă, bîrbi
91
53 bárbă; bărbi, [II] bárbă; bárbie
89 bárbă; bărbi, [II] bárbă, bîrbi
50 [I,II] bárbă; bárbiĕ, [II] bărbi [pl.]
85 [I,II] bárbă; [I] bárbe, [II] bárbiĕ, [K] bărbi
90 bárbă, bárbe, [II] bárbă, bărbi
51 bárbă; bárbe, [6] bărbi, [II] bárbă; bărbi
84 bárbă; bárbe, [II] bárbă; bărbi
83 [I,II] bárbă; [I] bárbe, [II] bîrbi
82 bárbă; biérbe, bîrbi
52 bárbă; bárbe, [II] bárbă; bárbiĕ
80 [I,II] bárbă; [I] bérbiĕ, [II] bárbe, [K] bărbi
49 bárbă; bărbi
47 bárbă, bárbiĕ, [II] bárbă; bărbi
81 bárbă; bárbiĕ, [II] bárbă; bárbe, [K] bîrbi
78 bárbă; bîrbi
79 bárbă; bárbie
46 bárbă, bărbi
72 [I,II] bárbă; bîrbi
48 bárbă, bărbi
77 bárbă; bărbie, biérbie
75 bárbă; bierbi
45 bárbă; bărbi
74 [I,II] bárbă; [I] bărbi, [II] bárbe, [K] bărbi
bárbă, [II] bárbă; [I] bîrbi, [II] bárbe
43 bárbă; bárbiĕ
73 [I,II] bárbă; bîrbi
71
44 bárbă; bărbi
76 bárbă; bárbiĕ, [K] [E] bîrbi
70 [I,II] bárbă; [II] bárbiĕ
[I] bărbii, bárbe, [K] bîrbi [pl.]
42 bárbă; bărbi
41 [I,II] bárbă; [I] bărbi, [II] bárbie
38 bárbă; bárbiĕ, [II] bárbă; bărbi
39 bárbă; biérbiĕ, [*] [E] bărbi, [K] biérbe, bárbe, bárbur
68 bárbă; bárbe, [K] bărbi
40 [I,II] bárbă; [I] bîrbi, [II] bărbi
34 bárbă; bárbe
69 [I,II] bárbă, bárbe
37 bárbă; bárbe, [K] bărbi
33 bárbă; bárbiĕ, [K] bărbi
31 bárbă; bărbi
36 bárbă; bárbe, [6] [K] bărbi
32 păr pră bárbă, [*] bárbă; bárbie
35 bárbă; bărbi
30 bárbă; biérbie
28 bárbă; bárbe, [*] bîrbi [pl.]
29 bárbă; bárbe
27 bárbă; bărbi, bárbi
24 bárbă; bărbi
25 bárbă; bárbiĕ
23 bárbă; bárbiĕ, [K] bierbi +
26 bárbă; bárbe
19 bárbă; bîrbi +
22 bárbă; bărbi
18 bárbă; bărbi, bárbi
21 bárbă; bărbi
14 bárbă; bărbi
20 bárbă; bărbi
12 bárbă, bárbe
17 bárbă; bărbi, barbi
16 bárbă; bărbi, bárbiĕ
13 bárbă; bárbiĕ
9 bárbă; bărbi
11 bárbă; bîrbi
10 bárbă, bărbi, bérbe
8 bárbă; biérbiĕ
15 bărbă [sgl], pîăr pră bărbă
[I,II] bárbă; bárbe
7 bárbă; bárbe
1
6 bárbă; bărbi, [K] bárbe
5 bîrbă; bîrbi, [K] bárbe +
2 [I,II] bárbă; bărbi
3 [I,II] bárbă, bărbi
4 bárbă; [E] biérbe, [II] bárbă, bărbi, berbi

HARTA 76

BĂRBIE 2, pl. „double menton"
[259]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spuneți la partea cărnoasă care atîrnă sub falca de jos? (INDIC.).

II. 7. are cîta gîrbiță, bărbiie.
14. cărnă dă la gușă.
19. cărni pră bărbă.
32. cărna dă sub bărbă.
34. o slobodît bărbilă.
39. ai slobodît gerginä.
41. [II] îi gras.
44. slobodă gerginä, îi gras.
45. [*][ɛ] giordîn = Florî.
47. [II] la porș și la măcăr se.
48. gîrginä-pănä, flîare.
60. îi fălcuș.
78. îz bușilî marî.
79. i cu bărbirî dă gras.
80. [I] i s-o făcút gerginä la bărbă.
81. [II][figurat] úrlă; úrlă.
85. [II] dăcă mîș mult să fășă.
86. i-o crescút fălșile ‹părțile cărnoase de sub fălci›. o slobozît bărbiia ‹partea cărnoasă de sub barbă› dă nu să mai cunășcă gîclézu.
90. [II][ɛ] îs fălcoș [pl]; -coș.
93. [II] are flăș.
94. [II] îi mai fălcoș.

HARTA XLI

Principalii termeni pentru BĂRBIE 2

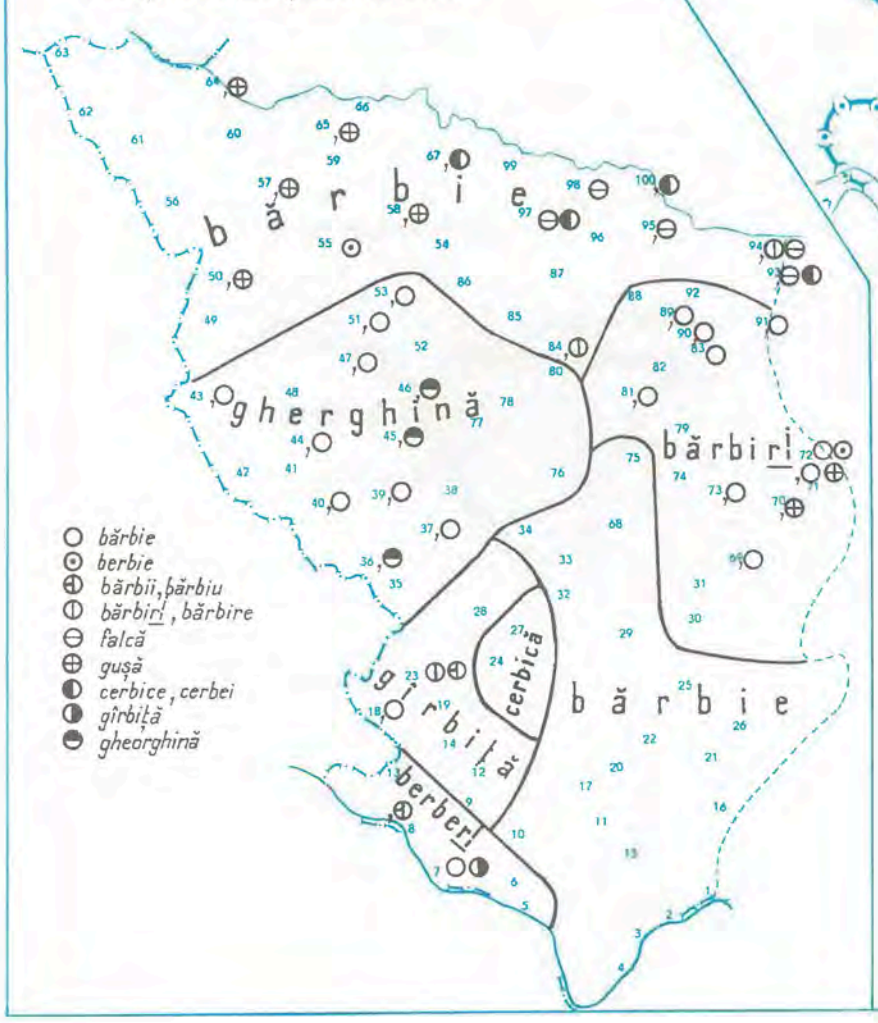

III. Informatorii au mai precizat că:
1. a) și bărbiei porcului i se spune: BĂRBIE 10.11[*].17.34.47[II]. 100, bărbirî 31[*]. 89[*], GÎRBIȚĂ 12.14.19, cerbică 27, șerbișă 93[*], gerginâ 78, dulfă 23[*];
b) numai bărbiei porcului i se spune: BĂRBIE 45.97[*], GÎRBIȚĂ 18[R];
2. a) și bărbiei vitelor i se spune: GÎRBIȚĂ 12.14.18.19, cerbică 27, șerbică 24;
b) numai bărbiei vitelor i se spune: GÎRBIȚĂ 18[R]. 23.31.34.69[*], șerbișă 100;
c) cefei vitelor i se spune: șerbișă 97[*], gîrbiță 89[*], umirilî [a] 24[*].

HARTA 77

BĂRBIER, pl. *„barbier"*
[262]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zice omului la care te duci să te razi?

II. 21. pă băcuiéșcĕ să spúnĕ razír.
38. [II] noi îl pronunțăm și pă i ăsta.

III. 21. băcui se numesc locuitorii de pe Valea Cernei pînă către Domașnea.

42. la bărbiérlu.
99. frizérl, o vinit dă la regát vórb-ailș în romînija.

Mureș

DUNĂREA

HARTA XLII

Răspîndirea formelor BĂRB(I)ER, BĂRBIR, BERBER, BĂRBIU

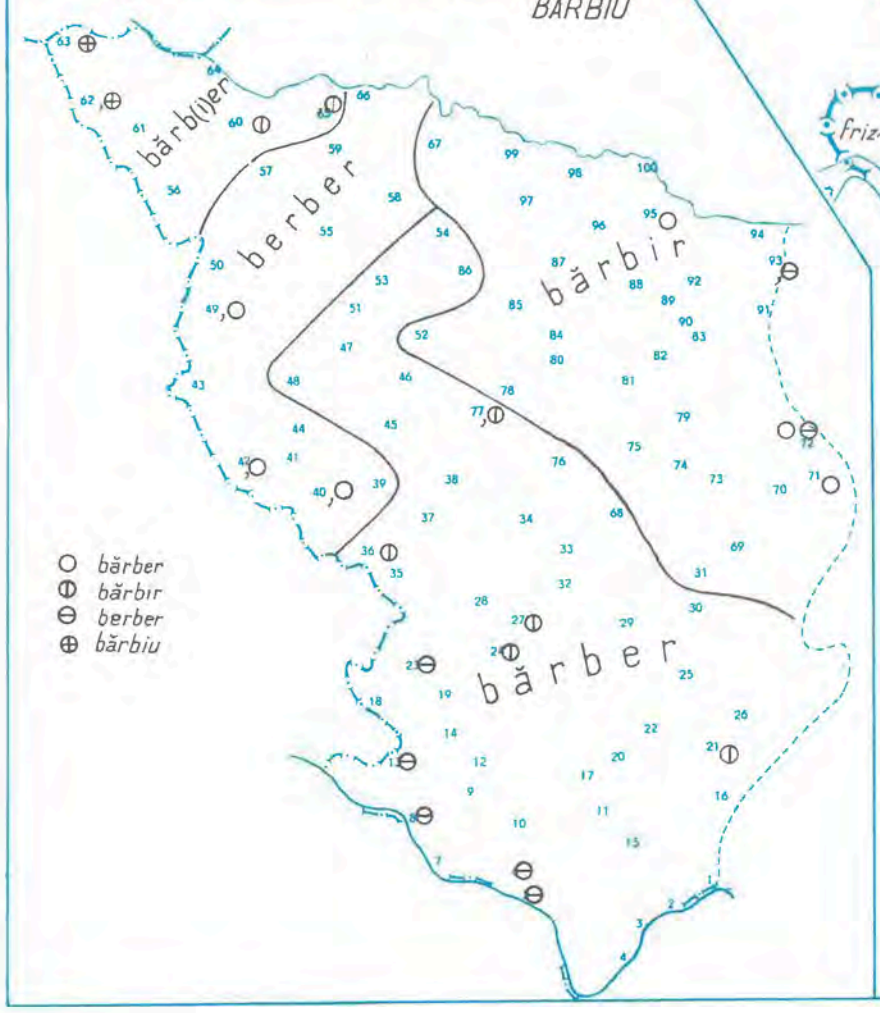

HARTA 78

ARCER, pl. *„affiloir”*
[264]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spuneți la piatra pe care se ascute briciul?
II. 5. [mai întîi] pră tośîlîă, [apoi] pră gládě.
10. în rețăt [se spune] ǫrésă.

63 pháträ dă ascuțî briśu; piétri
64 pháträ dă briś; piétri dă traz briśu
66 pháträ dă briś; piétri
65 pháträ dă briś; pétri
62 pháträ d-ascuțît briśu; piétri, [*] piátră dă bărbiń
60 pháträ dă bărbiri; piétri
[ε] pháträ dă briś; pétri
67
99 tośîlă, [κ] cúcě; ~
98 cúcě; cuć
100 tośîlă di briś, [κ] peátră di briś; pháträ
61 piátră de ascuțîd briśe; piétri
59 pháträ dă briś; pétri
57 pháträ, [II] piátră dă ascuțîd briśu; piétri+
97 cúcě; cuț
95 cúcě di briś; cuț
94
96 cúcě; cuț, [κ] cúcii
piátra de-ascuțît briśu, [II] piátră; pétri di traz briśu
93
56 piátră de bríčě; piétri
58 pháträ dă briś; pháträ
54 pháträ dă briś; pháträ+
cúcě, [II] cúci, [L] cúcě; cuț
[I,II] piátră dă ascuțît briśu
55
cúcě d-acuțît briśu; cuț
87
92 piátră, cúce, [II] cúcě; cuț
pháträ d-ascuțît briśu, [II] piátră dă briś
53
86
cúcîě; cúcin, [II] cúcě dă briś; cúci
88 cúcě dă briś; cuț
91 cúcě; cuć, [κ] cuț
89 tośîlă, gládě; ~, [II] peátră dă briś; pétre+
29. „Și pe curáuă”.
32. și pră curáuă.
36. „gládě este lemnăria de la acoperișul caselor”.
38. [II] ásta śě-i dă piátră. cu áia să ascúcě și coása.
41. [II] „grésă se zice după carte”. [D] gláděș ‘gladiș’.
42 [*]. 43 [*]. 44. 46 [*]. 54 [*]. [D] „cúcě se zice la cea de ascuțit coasa”.
80. [II] l-am tras pă cúcě. cúcě d-ascuțî briśu.
83. [I] cúcě pintru briś.
89. [I] gládă-i măi llnsă ‘mai netedă’.
50 piátră, [II] piátră dă ascuțîd briśu; [I,II] piétri
85
[I,II] cúcě; [I] cuć, [II] cuț
84
[I,II] cúcě; cuț, [II] piátră d-ascuțît briśu+
51
[I,II] pháträ dă traz briśu; piétri
[I,II] cúcě; cuć
82 cúcě; cuț
49
pháträ d-ascuțît briśu [II] piátră dă briś; piétri, cúcě; [ε] cuć
52
80 [I,II] cúcě; cuț, [II] pháträ d-ascuțît briśu+
81 [ε] cúcě; ~, [II] cúcě; cuț, pháträ; pétri
pháträ dă ascuțîd briś; piétri
47 ?, [II] piátră pîntru briś; piétri
78 piátră d-ascuțît briśu,
79 gládě; glăț
gládină; gládin, piátră d-ascuțît briśu
46 pháträ dă ascuțîd briśu+
[ε] cúcě; cuț
72
curáuă, [κ] piátră d-ascuțît briśu, [II] cúcě; cuć, [*] cúci
48
piátră d-ascuțît briśu, cúcě; cuț
77
cúcě [ε] dă briś
75
74 piátră dă șlăgîfărît, [II] gládě; gládți
43 cúcině dă briś; cúcin, [κ] piátră dă briś; piétri+
45
pháträ dă briś; pétri, [*] cúcě dă briś; cúcin, cuć
gládě, [II] gládě; glîăț
73
[I,II] gládě, [I] glîăț, [II] glăz
71
70
44 piátră dă briś; piétri+
76 cúcě; cúcin
[I,II] gládě; [II] glăț
41 [I,II] piátră, [II] cúcě; cúcin+
38 pháträ d-ascuțît briśu, [II] cúcě; cúcin, cuć, [*] cúcině+
68 gládě; glăț
[I,II] gládě; [I] glăz, [II] gládi
42 piátră dă dad briśu+
39 piátră dă briś; pháträ, [*] tośîlă
69
40 pháträ dă tras briśu; pétri, [II] cúc�ě; cúcin
34 glájă d-ascuțît briśu; glájă
37
gládě; glăț, [*] gládin [pl.]
33 cúcině; cuț, [V] gládě, piátră dă briś; piétre
31 gládě; ~
36 gládě; glăț+
32 tośîlă, [κ] gládině, gláděș; gládășă+
35 gládě; glăț
30 gládě; glăț
28 gládini; gládin
29 ?, [ε] peátră d-ascuțît briśu; pétri+
27
gláděș; gládășă
24 gládě; gládin
25
gládě; gládi, [*] gládině; gládi
23 gládě; glăț
26 gládě; gládin
19 gládině; gládții
gládě; glăț 22
[V] pháträ; pétri, [κ] gládině; gládin
21
18 gládě; glăț
14 gláděș; gládășă
20 gládě; glăț
12 gládě; ~
17 gládě; gládi
16 gládě; gládi
13
gláděș; gládășă
9 [ε] piátră
11 gládině; gládin
gláděș; gládășă
10 gládě; glăț+
15 gládě; ~
8
DUNĂREA
gládině; gládin
7
6 gládě; glăț
gládě; gládin, [II] 2
5 gládě; glăț+
gládțe, [II] gládě; [I,II] glăț
gládțe, [II] gládě; [I,II] gládin
gládě; glăz, [II] gládě; ~

HARTA XLIII

Termeni pentru ARCER

piatră (de brici etc.)
cute, cutie (de brici)
gladeș
gladeș, gladie

○ piatră (de brici etc.)
◐ cute, cutie (de brici)
⊖ gladă
⊕ gladeș
◑ gladină
◕ glajă
◒ tocilă

BANAT

SPÎN, pl. „*imberbe*"
[265]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că este un bărbat căruia nu-i crește păr pe față?

II. 6.29. fără bărbă.
9 nu-i pelescă bărba.
15. nu-i dă barba. nu scim să fie nima la noi.
18. [ε] ca o fată.
20. n-am văzut, núma [pe cei] care-s dinări.
27. „n-are bărbă, spii; este cel cu barbă mai rară.
30. nu-i crește barba.
31. îi ca o mujere.
35. [Cel] cu bărbă rușă [e numit] tot spii.
39. [I][D] spîn [se spune] în cărț.
40. „Acela nu suduie, nu înjură, ci drăcuie ca mujerili."
43. îl băzucurim că-i mujerótcă. n-are păr pră bărbă niscúm. nu stau mujérile la iei. să-nsoară, fe adúsă o săptămînă - doua și să duc.
46. îi ca ũ spîn dă rău.
50. [I] n-are bărbă.
51. [II] îi ca mujérili.
52. [II] n-am văzut. [D] spîn, un om slab, traz la obráz, [*] fără bărbă.
53. [II] nu i-o crescú bárba.
54. [D] spîn [e] din cárce.
55. [I] îi ca mujérli. [II] ca s-o mujere, n-are păr pră fată.
58. bătă-l sérju [!].
66. [ε] fără bărbă. [D] spîn îi zísem la asela cu barba rușiie.
71. [II][ε] n-are bărbă.
76.87. n-au bărbă.
77. n-are bărbă. om fără păr pră bărbă.
78. pleș la fată. n-ari bărbă.
83. [V][Sînt] hăi mai rlăi.
91. no să spun. ciri-i «sau e» kel pă cap, ciri-i «sau e» kel pă bărbă.
93. [II] n-are bărbă. nu-i bărbos.
94. [I] spîn [este cel] care are bărbă rară. [Celui care] nu-i nis om nis mujere [i se spune] mujerótcă. [Lui i se mai spune și] lunácic, [pentru că] o lună-i om, una mujere.
97. pelég dă plăr pă fată.

III. Vezi și h. 23.

HARTA 80

FLUIER (CU BUZELE UN CÎNTEC) (ind. prez. 1) *„je siffle (une chanson avec les lèvres)"*
[266]

I. Întrebare indirectă: (IMIT.).
II. 2. [II] „sụ́iĕr = fluier tare printre dinți".
22. flụ́iĕr [se zice] maị đẹs. sụ́iĕr cu búgași.
III. Informatorii au precizat că fluieră (CU GURA, DIN GURĂ, CU BUZELE).
O CÎNTARE 35.37.38 [II].39.40 [II].41 [II].42.43.45-47 [II].48.49.51 [II].53 [II].54.56.57 [II].59.61-67, O ZICALĂ 35.36.38 [II].44.58.59.66, UN CÎNTEC 50 [II].57 [II], UN VERS DE CÎNTARE 55 [II], O DOINĂ 37, O HORĂ 39, UN JOC 39.54, DE JOC 52 [II].66, DE JUCAT 37.
Vezi și h. următoare.

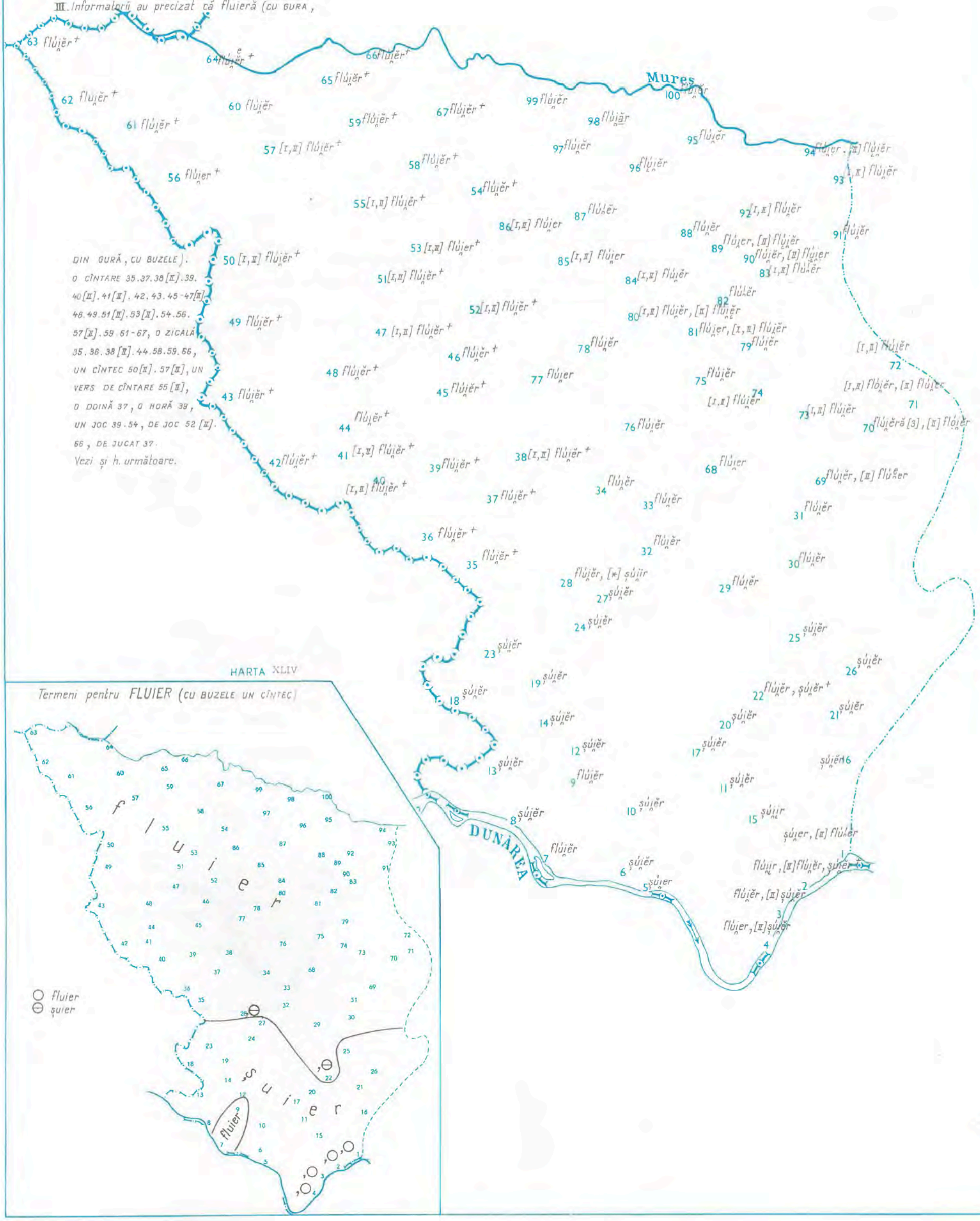

FLUIER (DIN DEGETE) (ind. prez. 1) „je siffle (avec les doigts)"
[267]
I. Întrebare indirectă: (GEST).
II. 6. am fișconát la cutárlĕ.
58. „Flúier dúpă ¹oi. nu baș avém d-ăș́ca cáre să șúiere-șuiră giéżicĕ ca păcurarii din Ardeal."
III. 4 [II] Informatorul afirmă că SE ȘUIERĂ cu degetele arătătoare (în dș́ăș́ă dș́żcș́) sau cu degetele arătătoare și mijlocii (în pátru dș́żcș́) și SE FIȘCOANE cu degetul mare și cel arătător ale aceleiași mîini. Vezi și h. precedentă.
Mureș
DUNĂREA
HARTA XLV
Termeni pentru FLUIER (DIN DEGETE)
fluier (în, din etc. degete)
șuier (în, din degete)
fișcon
fișnesc
fluier (în degete)
fluier (în degete)
șuier (în degete etc.)
fișcăi
fișcon
fișcon
fișcan

HARTA 82

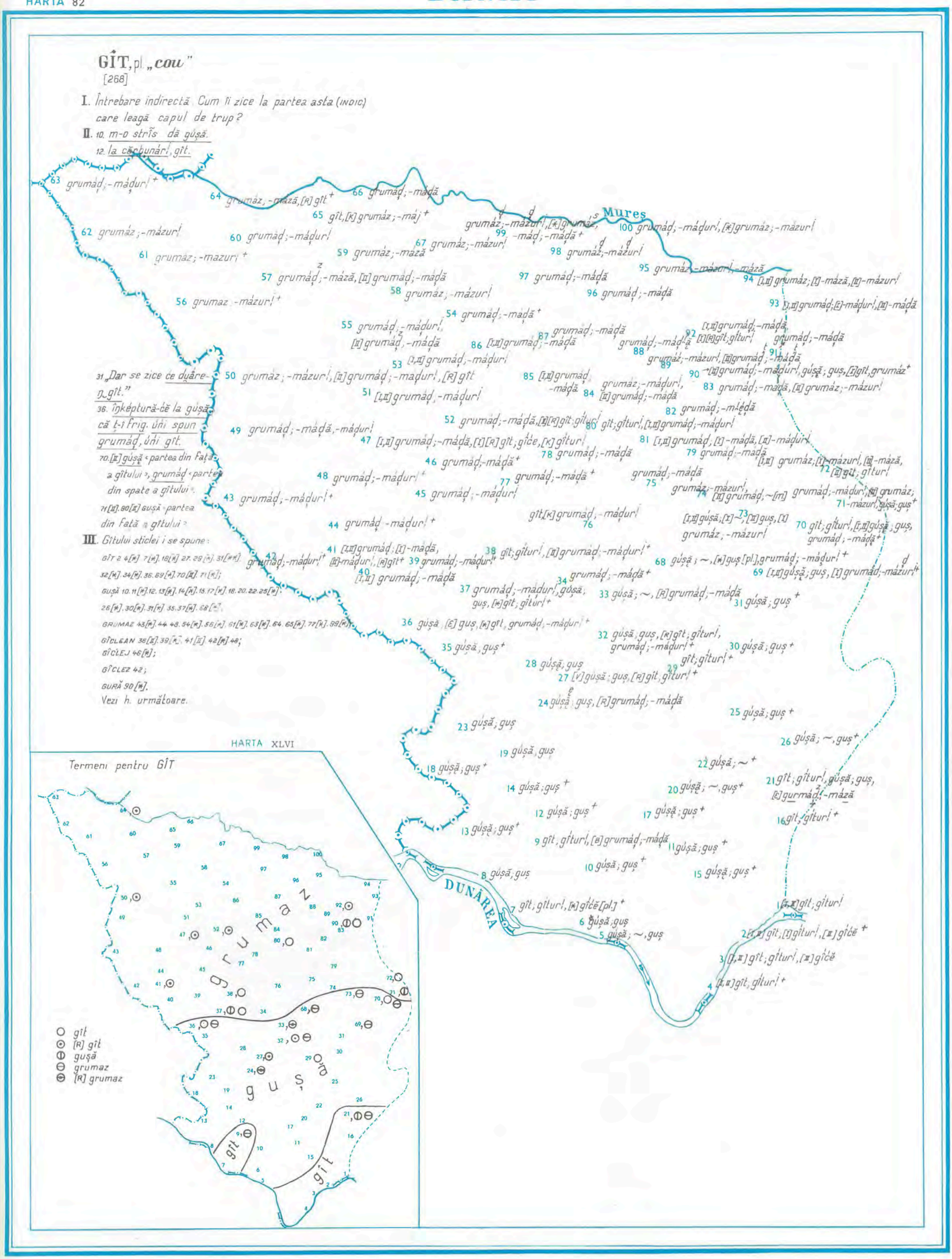
GÎT, pl. „cou"
[268]
I. Întrebare indirectă. Cum îi zice la partea asta (INDIC) care leagă capul de trup?
II. 10. m-o strîs dă gușă.
12. la cărbunări, gît.
31. „Dar se zice ce duăre-n gît."
36. înkepătură-cě la gușă, că ți-i frig. uni spun grumăd, uni gît.
70. [II] gușă «partea din față a gîtului», grumăd «partea din spate a gîtului».
71 [II]. 90 [II] GUȘĂ «partea din față a gîtului»
III. Gîtului sticlei i se spune:
GÎT 2 4[*]. 7[*]. 18[*] 27. 29[*]. 31[*]. 32[*]. 34[*]. 36. 69[*]. 70[II]. 71[*];
GUȘĂ 10. 11[*]. 12. 13[*]. 14[*]. 15. 17[*]. 18. 20. 22. 25[*]. 26[*]. 30[*]. 31[*] 35. 37[*]. 68[*];
GRUMAZ 43[*]. 44 48. 54[*]. 56[*]. 61[*]. 63[*]. 64. 65[*]. 77[*]. 89[*];
GÎCLEAN 38[II]. 39[*]. 41[II] 42[*] 48;
GÎCLEJ 46[*];
GÎCLEZ 42;
GURĂ 90[*].
Vezi h. următoare.
Mureș
DUNĂREA
HARTA XLVI
Termeni pentru GÎT
grumaz
guș
gît
○ gît
⊙ [R] gît
◐ guș
⊖ grumaz
⊖ [R] grumaz

GUȘĂ, pl. *„goître”*
[270]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spuneți la umflătura care se face la unii oameni la gît?

II. 3. [I] la muierí măi mult să fásă ásta. [II] „guș́ăț́ [!] li se spune celor de la Eselnița”.

6.20.27.32.35.66.73[*].91[*]. „trágăn = (și) umflătură la gîtul vitelor”.

21. [D] „trágăn = umflătură mai mare ca buboiul, infecție.”

32. „cérkilă = guș́ă la găină.”

37. slobozáde gúș́ă. iástă guș́ăț́ pră la sibiiáń.

40. [II] [umflăturile] ca nódurilí, álea-s vîlș́ș́ăș́urí.

45. „lăturóń se zice la orice umflătură ce se face la gît, la un nod, un dul sau la amigdale.”

49. [R] bazidóv, [V] bozálă dă gúș́ă.

51. [II] n-am văș́ș́ut. glútă; gluț [e umflătura] măi táre [care se face] în cárne, la o lature.

54. gîlca îi táre, gúș́a îi mozálă.

59. [D] „gúș́ă la găiină, la tútcă < curcă > trágăn este ceea ce coace și se sparge, la gîtul vacii.”

60. [D] gúș́ă să zîș́ș́ă [la aceea] în care-ș pórtă mîncárea golúmbi.

62. [D] gúș́ă dî la púiu dă găiină.

64. „Se zice și la cea de la rîș́ț́ă.”

67. [D] [E] am auzîtș́éva dă gúș́ă. bazidóv, bozálă.

69. [I] s-o umflát la gúș́ă.

80. [II] i s-o făcút în grumád. iéștă la jábăr.

III. S-au obținut și adjectivele:
GUȘAT; -ȘAȚ 1.2.4[*].6-12.14-17.20-37[*].38[II].44.56[*].60.67[*].68.69[II].70.77[*].83[*].87[*].90[*].95; gîlcós; -cóș 59; grumăș́ós; -ș́óș 77[*].
S-a mai precizat că GÎLCĂ 10.14.15.17.24.27.28.32.33.44.58.59, GLUTĂ 33.84[II].92[II] se spune la orice fel de umflătură.
Vezi h. 82,86.

HARTA 84

MĂRUL LUI ADAM, pl. „pomme d'Adam"
[272]
I. Întrebare indirectă: (INDIC).
II. 4. [II] cu lot cu bereqátă.
10. „nʎódu lu adám, în alte părți."
38. [II] dúpă cárcĕ [se zice] mărु lu adám.
40. [II] ăll-a pu scu. atît m-am pomenit.
42. [6] úni [zic] mărु lu adám
45 [*].75 [*]. „d-ăia se zice că vorbesc muierile multe, că n-ad nod la grumád ca oamenii".
57. [I] „dórde [!] și așa i se zice". [II] nuódu ăsta. s-o nécăt adám cu mărु ș-o rămas în grumád.
59. i-o sta mărु-n grîclán.
67. ʎósu ăla, aiș pă bereqátă.
82. úni dîc și pară; pă éră.
87. [*] dácă ar avé și muiérea gîtléj, n-ar vorbi așă múlcĕ.
III. Compară cu h.85.
Mureș
DUNĂREA
C
39 [**] gîrgălu̯ód; -lu̯ádĕ
40 [*] gîrgăru̯ód; -ru̯ádă+
51 [*] nod în gît; nódurî
97 [*] gîtclán; -clénĕ, gîtcléz; -cléză

ESOFAG, pl. *„œsophage"*

[273]

I. Întrebare indirectă: Cînd o înghiți, mîncarea trece în jos prin...?

II. 9. m-am ars pe gît.
36. dúda cáre dúsĕ dă la gúră pînă la stomác.
37. „Cînd cineva bea și se înecă se zice că i-o dat pră ţáva mică."

63 berigátă; -gắţ, [*] gîcléj; -clějă, grumáz
62 bereg^i^átă; -g^i^ắţe, [*] -g^i^ắţ, [**] gîcleán
61 gîcl'^e^án; -cl'ẹ́ne, gîcl'ẹán, [e] beregátă; -gắţ
64 beregátă; -gắţ, grumáz
66 grîclían; -cl'ẹ́ne, [*] gîtléj; -tl'éjur^i^
65 [E] gîtu grumázului, [e] grîcl^i^án; -cl^i^ẹ́ne, [*] gîrcán, [**] gîcl'^i^ían
Mureș
100 gîtléj; -tl'éjur^i^, [*] dúda grumázului; duḍ, beregátă; -gắţ +
60 beregátă; -gácĕ, grumáḍ
67 beregátă; -gắţ +
99 gîlk^i^ẹ́ḍ; -k^i^ẹḍă, [*] beregátă; -gắţ
59 grîcl^e^án; -clẹ́ne +
98 beregátă; -g^i^ắţ, dúḍă; duḍ
95 îngiţîtţóre; -t^u^ór^i^, dúdă; duz, beregátă; -gắţ +
gîtcléj; -clějur^i^, beregátă; -gắţ,
57 [I,II] b^i^eregátă; -gắţ, -gácĕ
97 beregátă; -g^i^ắţ
94 [II] dúda di la grumáz; duz +
58 gîcl^i^án; -cl^i^ánur^i^
96 gîtgăr^u^ód; -r^k^ód, [*] beregátă; -gắţ
56 grumáz; -mázur^i^, [*] beregátă
93 gligéz; -gẹzur^i^, [II] gl'ik^i^ẹ́ḍ; -k^i^ẹḍă, [*] gricléḍ; -clẹḍă, dúda grumáḍului; ...
54 beregátă; -gắţ, dúḍă; duḍ, [*] grumáḍ +
55 beregátă; -gắţ, [II] gîrdián, grumáḍ, [*] beregátă; -gắţ, [*] gîrclẹ́z; -clẹ́ză
87 beregátă; -g^i^ắţ
92 dúda de mîncár^i^ẹ, dúda de la grumáḍ, ...
86 [II] grîclán; -cláne, [I,II] beregátă; -gắţ
88 îngiţît^k^ắre; -t^k^ór^i^, grumád
grumáḍ, dúda grumáḍului; duḍ...
91
89 gîtcléj; -cléjur^i^, dúda [a], [II] gîtclẹ́ḍ; -clẹḍă, [*] belegátă +
53 gîrgălóḍ, [II] grumáḍ, berigátă, ...
85 [I,II] beregátă; -g^i^ắţ +
90 glicl^i^án, beregátă, îngiţîtţóre; -tór^i^, beregátă; ...
50 gîrclán, [II] gîrclẹán; -clẹánĕ +
38. [II] gîclán [este] cuvînt mai pîţîn pronunţat.
51 [I,II] gîrgălắu; -l^i^ẹ́ie +
84 [I,II] beregátă; -g^i^ắţ
83 gîtcléj; — clějă, [II] gîtclẹ́j; -clẹ́jur^i^, [*] beregátă; -gắţ
41. [II] socácu al mic<trahee
43.48.54 [*] beregátă<trahee>
50. [II] tot pîn gîrclẹán.
51. [II] tod gîrgălắu.
67. p-ajiș pîn gît.
69. [*] îngiţîţóre<partea superioară a esofagului>.
78. m-arș^i^ắi în grumáḍ.
52 gîrgălóḍ, [II] gîcl'ẹ́j; -cl'ẹ́jă
82 îngiţîţuáre; -ţuór^i^, beregátă; -gắţ
80 [I,II] beregátă; [I] -g^i^ẹ́cĕ, [II] -g^i^ắţ, [II] [E] dúda grumáḍului
gîtcl'ẹ́j; -cl'ẹ́jă, [II] beregátă; -g^i^ắţ +
49 grîcl^i^án, [*] beregátă; -gắţ
47 ?, [II] berigátă; -gắţ, gîrgălụónţ; -lụánţă
dúda dă la grumáḍ; duḍ, berigátă +
81
79 beregátă; -gắţ, [*] dúdă dă la grumáḍ; duḍ +
[I,II] gîrgălóḍ; -lụáḍĕ, [I] esofág,
72 [*] beregátă; -gắţ
46 grumáḍ, [k] gîrgălóḍ; -lụaḍă, [*] beregátă
48 dúda dă la grumáḍ; duḍ, ...
77 gîcl'^e^án; [E] -cl'^e^ánĕ, [*] berigátă
75 beregátă; -g^i^ắţ
74 [II] gîrclán; -cláne, [I] ...
[II] îngiţîţóare; -t^u^ór^i^,
71 [*] gîrgăl^u^ắz; -lụázĕ
43 dúdă, duḍ, [*] gîrclán; -cláne, gîcl'ẹ́d; -l'ẹ́dă
45 gîrgălóţ; -lụáḍă, [*] beregátă; -gắţ
44 grumáḍ, gîcl^i^án; -cl^i^ánur^i^, gîcl'ẹ́d; -cl'ẹ́dă
76
beregátă; -g^i^ắţ
73
gîrgăl^i^óz, [II] gîrgăl^i^óḍ, -l^i^ẹ́ḍă
70 gîrgăl^u^óḍ; -lụáḍă, [*] [R] beregátă; -gắţ
mátu stomácului [?] [II]
41 gúșă, [e] b^i^eregátă; -gắţ, [II] grumáḍ, ...
42
gît, gît'ẹ́j, [e] gîclẹ́án, dudurgáţă; -rị́ẹţă
[I,II] beregátă; -gắţ, dúdă; duḍ +
40
38 gîclán, [II] beregátă; -gắţ, gîclán; -cl'ẹ́ne +
68 beregátă; -gắţ
39 gîrgălóḍ; -l^u^ắzĕ, gîrcl^i^án; -cl^i^ẹ́ne, [*] gîrcl^i^éj
34 îngiţît^u^ắre; -t^u^ór^i^
69 gîrkil^i^án; -l'ụắnĕ, [K] -l^i^ánur^i^, [II] gîrcál'óḍ; -l'ẹ́dă +
37
berigátă, [K] beriglónţ, [*] dúdă; duḍ +
33 berigátă; -gắţ +
31 gîcl^i^án; -cl'ẹ́ne, [*] gîrclán; -cl'ẹ́ne +
36 gîcléj; -cléjur^i^, b^i^eregátă; -gắţ +
32 gîrbiţă; gîrbiţ [?], [*] gîrclónţ; -cl'ẹánţă
35 dúdă; duz
birigátă; -gắţ, gîrgăl^u^ót; -lụáci, gîrclán; -cl'ẹ́ne
30 giribátă; -b^i^ẹ́ţ, gîrclán; -cláne, -cláne +
28
27 gîrclán; -cláne, beregátă; -gắţ
29 gîrgăl^u^ód; -l^u^ắdĕ, beregátă; -gắţ
24 gîrcl'^i^án, [D] beregátă; -gắţ
25 gerebiátă; -biẹ́ţ, îngiţît^u^ắre; -tór^i^ +
23 gîrgăr^u^ót; -r^u^ắdĕ
26 gîrcal^u^ód; -lụáḍĕ, beregiátă; -gẹ́ţ
19 gîrclán; -cl'^i^ẹ́ne, gîrl'^i^j; -l'^i^jă
22 gúșă; ~, [*] gîclán; -clẹ́nĕ +
bereg^i^átă; -gẹ́ţ
18 berigátă; -gẹ́ţ, gârclán
14 gîrclót; gîrgl'^u^ắcĕ, beregiátă; -gẹ́ţ
20 gîrclẹán; -clẹánur^i^, îngiţîţuắre; -t^u^ór^i^, [D] beregiátă; -gẹ́ţ
21
12 berigiátă; -gẹ́ţ, [*] trahéră [?]
17 gîrclán; -clánur^i^, birigiátă; -gẹ́ţ +
16 îngiţîţuárie; -tór^i^, birigiátă; -giẹ́ţ +
13 birigiátă; -giẹ́ţ, îngiţîţoár^i^ĕ; -t^u^ór^i^, gîrclán; -clẹ́n +
9 birigiátă; -giẹ́ţ, [*] gîrgal^u^ód; -l^u^ódur^i^ +
11 îngiţît^k^ắre; -tór^i^, gîrclán; -cláne +
10 beregiátă; -g^i^ẹ́ţ +
15 îngiţîţuắre; -t^u^ór^i^, birigiátă; -gẹ́ţ
8
DUNĂREA
7
beregiátă; -giẹ́ţ
6 grîclán; -cl'ẹ́ne, [*] beregiátă; -gẹ́ţ
5 b^i^er^i^eg^i^átă; -g^i^ẹ́ţ
1
bereg^e^átă; -gẹ́ţ, [II] beregiátă; -gẹ́ţ, gîrcăl^u^ód; -l^u^ádĕ
2
[I,II] gîrcălód; [I] -l^u^ádĕ, [II] -l^u^ódur^i^,
[D] beregiátă; -gẹ́ţ
3
birigiátă; -giẹ́ţ, [II] beregiátă; -giẹ́ţ, -giẹ́cĕ
birigátă; -gẹ́ţ, [II] beregiátă; -gắţ, -giẹ́ţ
4

III. Informatorii au mai precizat că:
a) și esofagului de la vite sau de la păsări i se spune (tot) BEREGATĂ 9[*]. 10. 13[*]. 33. 79[*]. 81[II]. 85[*]. 93[*]. 95. 100, belegátă 89[*], gerebiátă 25[*], gîribiátă 30[*], gîrclán 17[*]. 31[*], gîlkián 92[II], gîlclán 100, dúdă 40[*];
b) numai esofagului de la vite sau de la păsări i se spune BEREGATĂ 11[*]. 22. 74[I], verigátă 59, giribiátă 22[*], gîtléj 94[II], máţu di la gît 16[*].
Vezi și h. 84.

C. 41 [K] beregátă; -gẹ́ţ, dúdă; duḍ +
48 [*] gîclán, grumáḍ +
53 gîrgăruóz; -ruắză
74 îngiţîţoár^i^ĕ; -t^u^ór^i^ +
90 -gắţ, dúda di la grumáḍ, [II] belegátă; -gắţ
91 [*] belegátă; -gácĕ
92 [II] dúda grumáḍului; duḍ, [e] belegátă; -gắţ +
93 duḍ, [e] beregátă; -gắţ +

AMIGDALE, sg. „amygdales"

[271]

I. Întrebare indirectă: Cum le ziceți la cele două umflături din gît care, dacă răcești, te dor, și cîteodată trebuie să te duci la doctor să ți le scoată?

II. 4 [I][E] fáse-n gît, áre-n gît [II] s-a ¥umflát în gît

III. S-a mai precizat că GÎLCĂ se spune și oricărui fel de umflătură 2[II]. 4[*]. 7[*]. 9. 12. 29[*]. 30[*]. 69[*]. 74[r]. 93[II]. 99. Cînd amigdalele erau inflamate, se aplica următorul tratament: bolnavului i se dădea să bea cîte o linguriță de petrol sau era dus la o babă să-i dă-n gușă, să-i spărgă lăturóni cu degetul sau cu coada unei linguri de lemn 5[*]; i se băga un cocean de porumb în gură, ca să nu închidă gura, o babă scuipa pe deget, îl băga în zahăr și apoi spărgea gîlcile 56[*]; i se băga o lingură de lemn pe grumáz și i se spărgeau lăturănilli cu zézětu 65[*].

Vezi și h. 83, C1.

[*]mandúlĕ, pe máriĕ.
10. „ai lăturóń în gúșă, staș să-ț sparg lăturónu în gúșă", zicea mama și apăsa cu degetul în gît".
13. 23. momîță «ganglioni».
20. am fost de m-ă scos mandúlțiș.
22. mi s-or împlát gîlșili.
40. [II] „Mai demult nu s-o șcu dă ásta."
44. amigdalíčili [pla].
45. lăturánili [pla].
49. îș polipi, da noi le dișem măndúlĕ.
58. [Îl dor] cînd rișéșcĕ.
61. îș mandúle [după carte].
62. să dig dă fapt migdálĕ.
67. mandúlili [pla.].
68. mandúlĕ [se spune pe] domnéșcĕ.
72. [I] migdalíce [se spune] la cárce.
76. gîlș; gîlcă «inflamație exterioară a amigdalelor».
77. [*][V] o avút în grumád și i-o spart.
99. [*] gîltófă; -tófe «umflătură».

C. 41 lăturánĕ; -ruóń
52 [E][V] lăturuóń; -ruánĕ
78 lăturuánĕ; -róń
99 [*][B] lăturánĕ; -ruóń +

NEG, pl. *„verrue"*
[277]

I. *Întrebare indirectă: Cum îi ziceți la bubulița aceea mică și tare, care se face mai ales pe mînă și care, dacă o tai, crește din nou cum a fost (la unii se face pe față sau pe [illegible]) ?*

II. 4[*] *„să ard cu isénț de [illegible]".*
8. *îl tai și iar să pruofásă.*
13. *„cînd să pișă broasca pe mînă, dăl^uóc să fásă nizéi."*
25[*].32[*].34.70[*].83[*].88[*].91[*].92[II].93[*].94[II].95.96[*].97[*].98.99[*].100[*].
„arís se zice la un neg mai mare, crestat la vîrf, care doare."
57.[II] *„pirirei = bubulițe pe pleoapa ochiului, care se smulg".*
58. *să tăjă c-om fir dă păr, bălă-l pluăia.*
59. *nizél négru «aluniță».*
61. *„vînătăvă, cînd te lovești".*
85[II] *pădusél; -séi [se fac] cîn cě mîncă-n tălpă.*
89.[I] *zîzél, ca și la gînț. [*]ieștă áltu care-i și cu craș mai mult.*

III. *Întrebați direct, informatorii au precizat că arís se spune unui neg mai mare, crestat și dureros, care se face la animale (cai, vaci, oi etc.), pe diferite părți ale corpului (la chișiță, pe uger etc.)*
29[*].71[*].72[I].76.79[*].80[*].81[II].96.

HARTA XLVII

Termeni pentru NEG

nigel
nägel
ningel
gingel
nigel
negel
negoci
inigel

nigel, negel
ningel
gingel
arici
inigoci
bărdaviță
buburuză
aluneavă

Mureș

DUNĂREA

C. 71[*] nezél, nizél; -zéi +

RÎIE „gale"
[278]

I. Întrebare indirectă: Ce ziceți că are copilul mai ales între degete, cînd îl mănîncă pielea tare și se scarpină?

II. 23 să mustriază-ntră dăzicĕ, albĕșcĕ cárnia, îl ¹ústură.

34 „La Ocna de Fier, râ̂ie."
57. [X] la hodón să zíșĕ rîne.
[II] dácă ai mîncărimie.
58. pîntră giezicĕ.
65. rîne, la săcusíz. [*] mîncărime dă cárne.
75. rîia sau scábia, aia să spuń la cárcĕ.
80. [II] rîne, mai degrábe. un copil rînós.
86. [II] rîna lásă úrme.
93. [II] „mîncărime [se spune] cînd îl mîncă numai și nu se vede nimic. rîia să vedî pă pĕlî dasúpra." [*] mîncărime [se spune cînd] îi întră dĕișcĕ.

III. Vezi h. cx.

HARTA XLVIII

Păstrarea lui -ń- în RÎIE

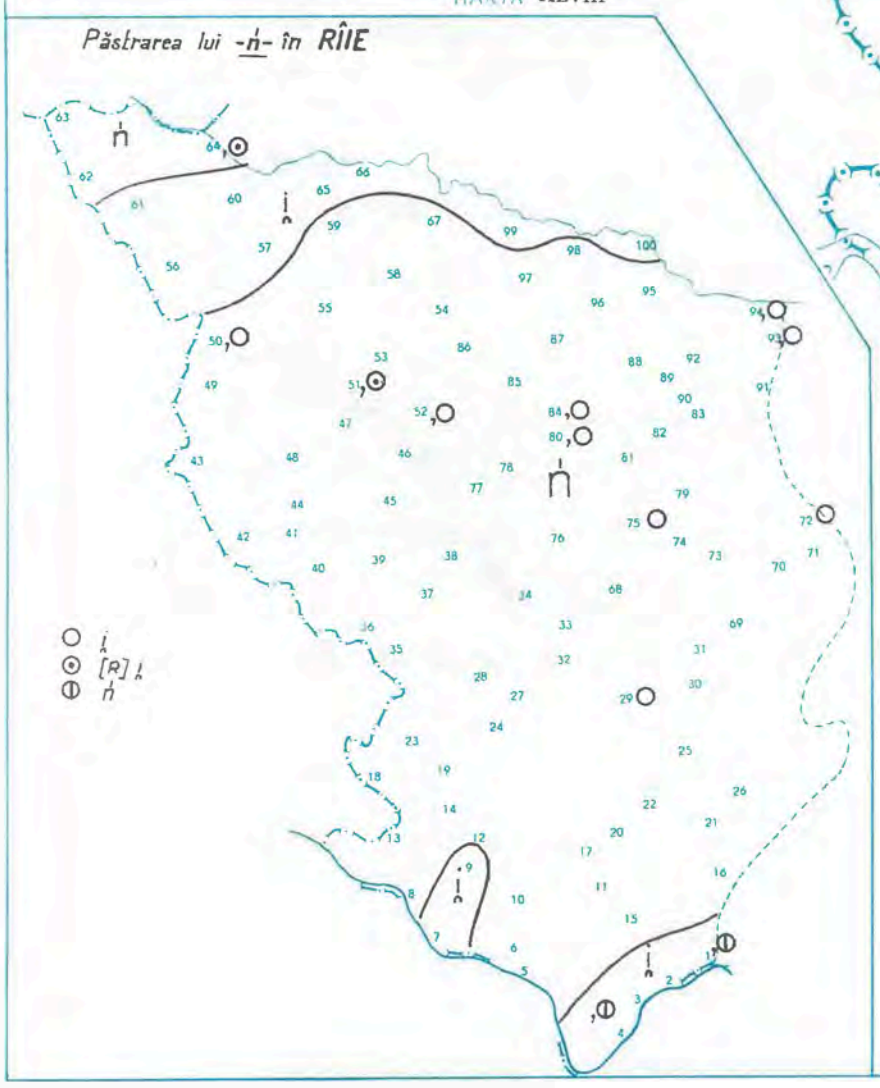

MĂ SCARPIN (ind. prez. 1.) „*je me gratte*"
[279]

I. Întrebare indirectă: (GEST).

II. 6. mă frecăi, mă rupșăi pînă-m ieși sîzili.
13 mă rîjgiit <mă zgîrii ?
15. s-o rup tare și s-o jgîrăiit <zgîriat ?.
17. scărpin, măi ușor. lasă-l nu-l măi scărpina, bacă-l.
22. [*] mă scărpin [sezi] mai pe mări.
30 [*] m-am scărpînat dă m-am juvinit <m-am julit ?
un păpuc mă juvinișcă
34 [I] iu do mino <vai de mine ?, m-o zgrăbălat un rug. [*] mă scărpin pînă mă rup. m-am tot rupt, m-am făcut numa sîzi.
60. mă zgrăbăl tare, mă rup.

III. Întrebați direct, informatorii au precizat că mă rup înseamnă, în satul lor, <mă scarpin pînă la sînge ?
1[II]. 2[II]. 3[II]. 4[II]. 6. 9. 12. 14. 18. 19. 21. 23. 24. 27–29. 32–34. 36. 37[*]. 39. 40[*]. 47[II]. 50[II]. 57[II]. 58. 62[*]. 63[*]. 68[*]. 78, sau că forma mă rup nu se folosește 69[*]. 73[*]. 77[*].

Mureș

DUNĂREA

HARTA XLIX

Termeni pentru MĂ SCARPIN

○ mă scarpin
◐ mă scarpăn
⊖ mă scarpîn
⊕ mă roașcăi

PIȘC (ind. prez. 1) „je pince"
[280]
I. Întrebare indirectă: (GEST).
II. 5. la boșnác ~Moldova Nouă?, mă picurîă [3].
57. [II] la hodón [se zice] piș́cur.
58. [6] ~ aici piș́cát, la fîș.
III. În punctele în care răspunsurile sînt însoțite de pronume, gestul a fost orientat către persoana anchetatorului.
Mureș
DUNĂREA
HARTA C
Termeni pentru PIȘC
piș́cur (piș́c)
piș́cur (piș́cur)
picur
piț́ig
piș́cur (piș́cur)
piț́ig
picur
ciup(esc)
picur
picur

MUȘCHI (LA MÎNĂ), pl. „muscle"
[283]
I. Întrebare indirectă (INDIC.).
II. 27. [*], „La Tîrnova, broască".
III. Vezi h. CIX, CXI.
Mureș
DUNĂREA
HARTA LI
Reflexele grupului -d'+u în MUȘCHI
ki
kiu
ć

MĂDUVĂ „moelle"
[285]
I. Întrebare indirectă: Cum îi spuneți la aceea moale și alburie care este înăuntrul unui os, cînd îl spargi?
II. 40 [II] rom. cartilagiu?
Mureș
DUNĂREA
HARTA LII
Sunetul v în MĂDUVĂ

FURCA PIEPTULUI „le sternum"
[290]
I. Întrebare indirectă: Cum numiți osul acesta (INDIC.), de care sînt prinse coastele?
II. 2 [II] p'ept ii spúnĕm [la] ţuot.
14. ţ-ai frînt gráda «ți-ai frînt coastele» [figurat].
21. aśi-i [la capul pieptului] izdátu «colici intestinali».
23. piĕpt [plt] «partea din față a cămășii».
52. [II][e] fúrca péptului, pră máre.
67 [*] 73 [I] iĕpure, la porc.
72. [I] fúrca [a.] se spúne la găiină.
94. [I] cófu céptului [se spune] la povîrźina.
III. Informatorii au precizat că:
a) partea inferioară a sternului precum și regiunea de sub ea se numesc: CAPUL PIEPTULUI 1[II]. 3[II]. 4[II]. 7-11. 16. 18. 19. 21. 22. 24-29. 32[*]-34. 69[*]. 70[II]. 71[*]. 72[I]. 74[I]. 76. 77[*]. 78. 80[*]. 81[II]. 82. 83[*]. 84[II]. 88[*]. 89[*]. 92[II]. 93[*]. 94[II]. 95. 96[*]. 100, CAPĂTUL PIEPTULUI 39[*]. 41[II]. 43. 44[*]. 46[*]. 47[II]-49. 51[*]. 53[II]. 57[II]. 59. 63[*]. 73[*]. 75[*]. 79[*]. 85[*]. 86[*]. 87[*]. 97[*], fúrca p'ĕptului 34, vîrvu p'ĕptului 50[*], cápătu fúrśi 78;
b) cavitatea toracică se numește: COȘUL PIEPTULUI 4[II]. 7. 10. 16. 24. 33. 54[*]. 55[*]. 60. 64. 67[*]. 82, coșcúg 1[II]. 2[II]. 3[II]. 4[II], cușcúg 3[I], láda p'éptului 97[*].
C. 46 [*] furkița dă la piept
67 [*] ósu dă la piept
Mureș
DUNĂREA
63 cóșu péptului, [*] piept
62 ósu, [*] fúrca piéptului
61 cóșu p'éptului, [*] ósu piĕptului
60 fúrca piéptului
64 cápătu piéptului, [*] péptu[a]
66 cápătu piéptului, [*] piept
65 cóșu p'éptului, [*] piéptu[a], cápătu piéptului
67 vîrvu p'éptului, ...
59 pept, cápu péptului
57 [E] ósu dă la p'ept, [II] fúrca piéptului
58 cápătu p'éptului
56 cápu képtului
54 [E] cápătu piéptului, [*] fúrca piéptului
55 [I,II] ósu dă la p'ept, [*] cápătu p'éptului, [E] fúrca piéptului
53 báieru p'éptului, [II] ósu piéptului, piept
50 cóșu péptului, [II] ósu piéptului
51 cóșu p'éptului, [II] ósu dă la piept, [*] fúrca piéptului
52 fúrca dă la pept, [II] cápătu péptului
49 fúrca piéptului
47 ?, [II] fúrca piéptului
46 fúrca piéptului, ...
48 fúrca dă la piept, fúrca piéptului, piept
45 fúrca p'éptului, [*] cápătu piéptului
43 fúrca piéptului
44 fúrca p'éptului
41 cápu p'éptului, [II] fúrca piĕptului
42 [R] fúrca piĕptului, [*] cápătu piéptului
40 [I,II] cápu piéptului
39 fúrca p'éptului
38 [I,II] fúrca piéptului
37 cápu p'éptului
36 ósu dă la p'ept, [E] fúrca dă la p'ept
35 cápu piéptului
28 fúrca p'éptului
27 fúrca péptului
24 fúrca dă la pept
23 piĕptu [a]; piĕptur'
19 fúrca p'éptului
18 fúrca piĕptului
14 fúrca piĕptului
12 fúrca péptului
13 fúrca p'ĕptului
9 fúrca piĕptului
8 ósu piĕptului
7 fúrca piéptului
6 fúrca piĕptului
5 fúrca p'éptului
100 cápătu céptului; cóșu céptului
99 [AL] cápătu p'éptului
98 ósu péptului, cápătu péptului, [*] [E] báiera péptului
95 ósu céptului
97 [*] ósu p'éptului
96 ósu péptului, [*] fúrca péptului
94 cóșu céptului, [*] céptu [a.]
93 fúrca péptului, [II] cóșu p'éptului
92 [I,II] fúrca péptului
88 ósu p'éptului, fúrca p'éptului
91 ósu péptului
89 fúrca péptului
90 [I,II] fúrca péptului
85 ?, [II] fúrca p'éptului, [*] ósu p'éptului
84 [II] fúrca piĕptului
83 fúrca péptului
82 fúrca p'éptului
80 [I,II] cápu p'éptului, [*] ósu p'éptului
81 [II] fúrca p'éptului
78 fúrca dă la piept
79 fúrca piĕptului
72 p'ĕpt
77 [*] fúrca péptului
75 fúrca piéptului
74 [I,II] fúrca piéptului
71 [II] fúrca péptului
76 fúrca dă la p'ĕpt
73 [II] fúrca p'éptului
70 [I,II] fúrca p'éptului, [II] p'ĕpt
68 cápu piéptului, fúrca piéptului
69 [II] fúrca péptului
34 piĕpt
33 fúrca piĕptului
31 fúrca péptului
32 fúrca péptului
30 fúrca piéptului
29 piĕptu cóșcĕ/ór, [*] fúrca piéptului
25 ósu piĕptului, fúrca piĕptului
26 fúrca piĕptului
22 fúrca péptului
21 fúrca p'éptului
20 fúrca piéptului
17 fúrca piĕptului
16 fúrca p'éptului
11 fúrca piĕptului
10 fúrca piéptului
15 fúrca p'éptului
1 fúrca péptului, [II] fúrca piéptului
2 [I,II] ósu péptului
3 [I,II] ?, [II] [E] p'ept, [II] #
4 cápu péptului, [II] fúrca piĕptului

HARTA 94

FICAT, pl. „foie"
[321]
I. Întrebare indirectă: Aici, înăuntru (INDIC.), pe ce stă prinsă fierea?
II. 64. maĭ ‹ficatul animalelor›.
71. [II][R] maĭ ‹ficatul de viţel sau de miel›.
80. [II] maĭ să dișĕ pă domnéșcĕ.
81. [II] „Cînd tai o gîscă îngrășată [spui:] uĭțe cît-îi măiu dă mare".
84. [II] maĭ; măiĕ ‹ficatul animalelor›.
III. 1-7. 10.11.13.15.17.22.26 Vezi și h. următoare
Mureș
DUNĂREA
HARTA LIII
Termeni pentru FICAT
ficat
ficatul ăl negru
maĭ
ficatul(ăl) negru

HARTA 95

PLĂMÎNI, sg. „*poumons*"
[291]

I. *Întrebare indirectă: Cum le ziceți la aceia din pieptul omului în care intră aerul atunci cînd omul răsuflă ? (GEST).*

II. *21. [B] lăpădă sîze din ficát, o murit de ficát.*

III. S-au mai obținut următoarele precizări:

1. FICAȚII(ĂI) ALBI denumesc:
a) și plămînii animalelor 4[II].10.11[*];
b) numai plămînii animalelor 8.9.13.16[*].17[*].18.20;
2. JIGĂRIȚE li se spune:
a) și plămînilor de animale 28[*].32[*].34.36.37.40[*].42[*].49.50[*].63[*].64.73[*].74[I].76.78[*].80[*].81[II].82.84[II].86[*].87[*];
b) numai plămînilor de animale 12.14[*].18.24.29[*].31[*].35.39.41[II].56[*].57[II].62[*].69[*].77[*].85[*].88[*].89[II].98.99[*];
c) măruntaielor 9.12.26[*].30[*].68[**].70[*].71[II].96[*].97[*];
d) traheelor (de animale) 8.93[*].

În majoritatea punctelor în care FICAȚII (ĂI) ALBI și JIGĂRIȚE înseamnă și plămînii animalelor, s-a specificat că în ultima vreme acești termeni se folosesc mai mult cu acest sens.

Mureș

DUNĂREA

HARTA LIV

Principalii termeni pentru PLĂMÎNI

plămîni, plumîni etc.
ficații (ăi) albi

○ plămîni, plumîni etc.
◐ ficații (ăi) albi
⊖ jigărițe, jigărați
⊕ jigări
◓ bojine

S-au mai obținut și termenii:
jîgărî = (și) plămînii animalelor > 46[*].52[II];
jîgărițăș = jumări > 15.20; *pofîrtăș* = plămînii animalelor > 12.14[*].69[*].
Măruntaielor li se spune pofîrtăș 89[*], *bofîrtăș* 37[*], *pofîrtăș* 94[II], *pofîncă* 12, *boárfe* 40[*].89[*].92[II], *boáfe* 41[II], *borfărăș* 39[*], *borojîn* 87[*], *bohîrlă* 100.
Vezi și h. precedentă.

C. 3 [R] plămîn; -mîn
41 jîgărță; ~, [II] plumîn; -mînă +
85 [R] plumîn; -mînă +

HARTA 96

ASTMĂ „*asthme*"

[295]

I. Întrebare indirectă: Ce boală are omul care suflă greu și se înecă?

II. 7 îi șîi̯ʷós.

30. [II] mi-i păs ‹groază› să mă duc pînă úndîva.

36. îi șuiós.

38. [II] álți dîc [că omul acela] áre foi [pentru că] súflă ca fóiu la covás.

40 [II] o cápăt și ieu, o cam am.

44 îi cu fuoi.

51. [II] astupálă [zicem] la ásmă.

III. Unii informatori au precizat că astma la cal se numește suspín 9. 24. 27. 35. 49[*]. 58. 71[*]. 83[*]. 90[*]. 92[II], suspín 7. 8. 19. 24. 28. 31. 32. 34. 73[*]. 78. 92[*].

HARTA LV

Principalii termeni pentru ASTMĂ

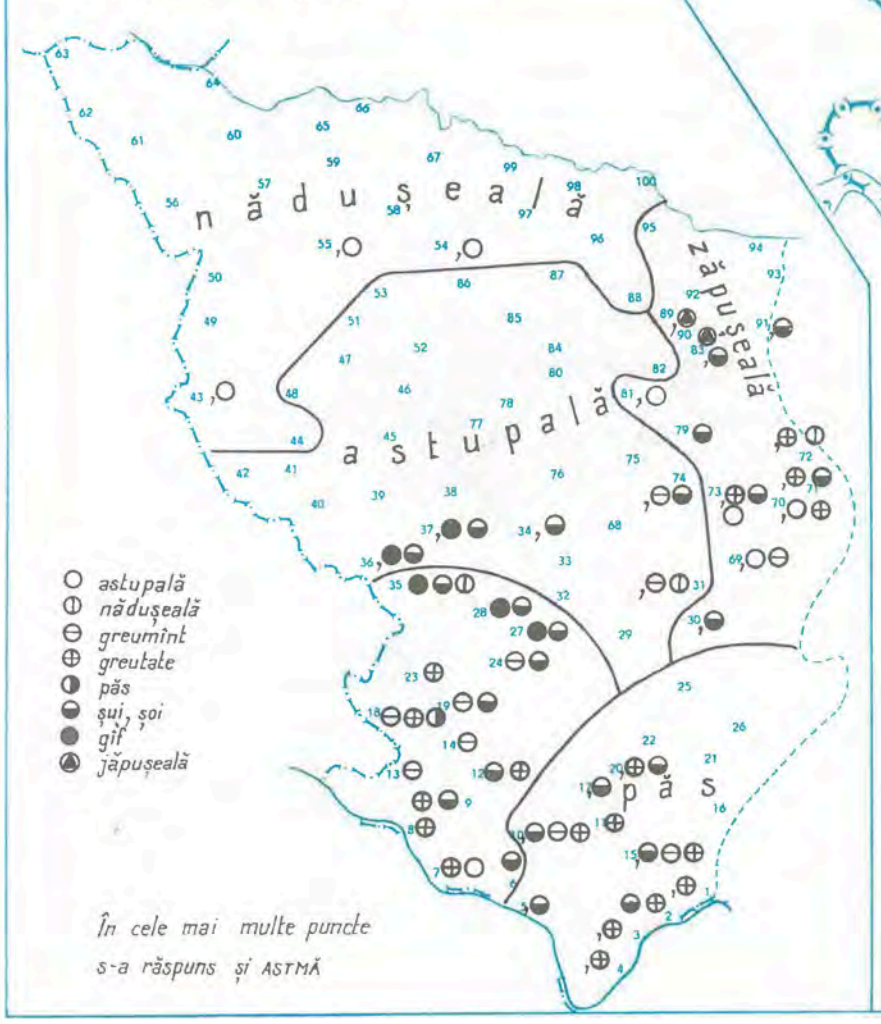

HARTA 97

TUBERCULOZĂ „tuberculose, phtisie"
[292]
I. Întrebare indirectă: Ce boală ziceți că are omul pe care îl doare în piept, tușește și scuipă sînge?
II. 23 la vrani • Vrani > îi zîs ieftică.
Mureș
DUNĂREA
HARTA LVI
Răspîndirea formelor OFTICĂ, (I)EFTICĂ, (I)EPTICĂ
(i)eftică
(i)eptică
(i)eftică
oftică
(i)eftică
ieftică
oftică
ioftică, iufticăă
optică
osticăă
(i)eftică
(i)epticăă
iptică

HARTA 98

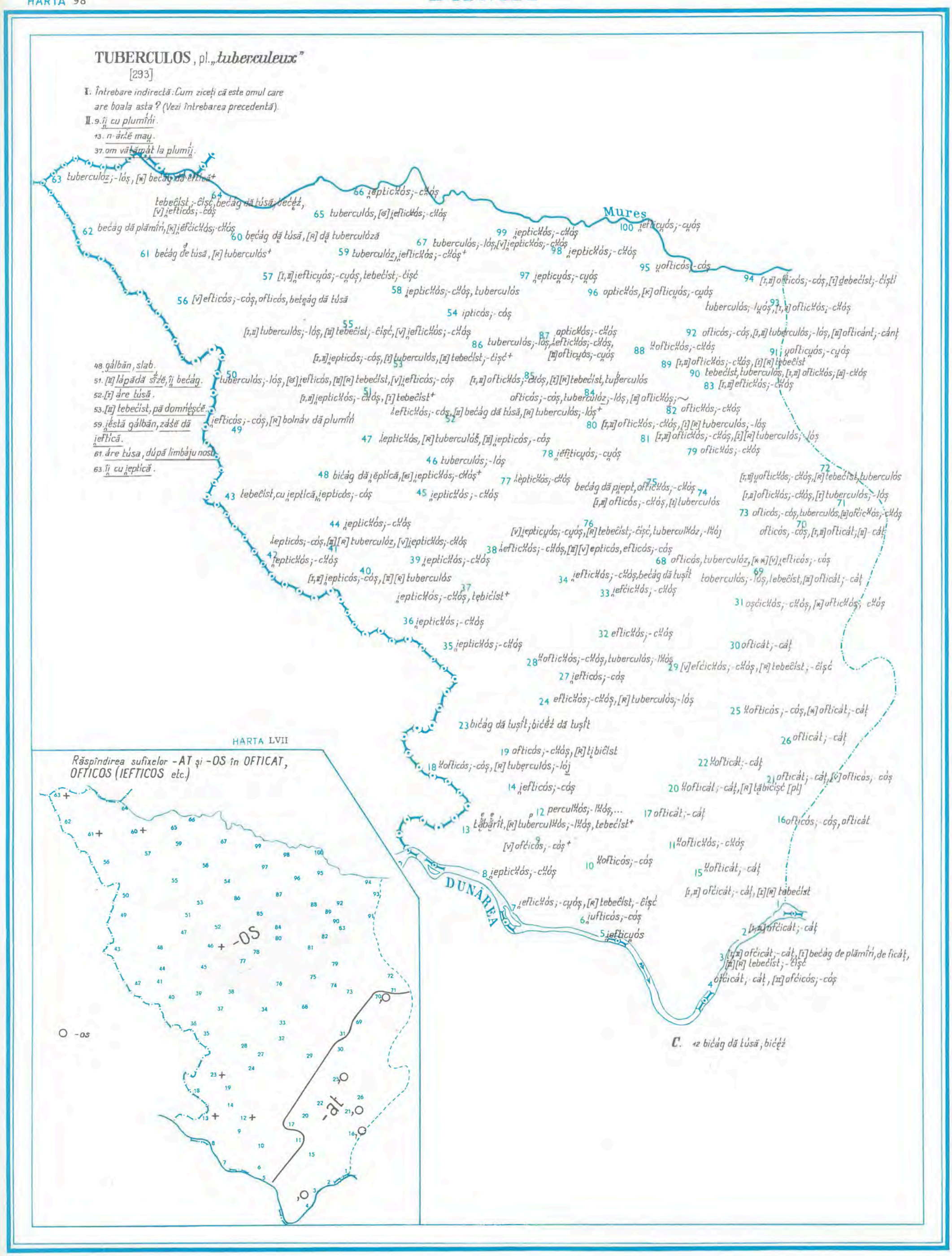
TUBERCULOS, pl. „tuberculeux"
[293]
I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că este omul care are boala asta? (Vezi întrebarea precedentă).
II. 9. îi cu plumîni.
13. n-are mau.
37. om vătămat la plumîi.
48. gălbăn, slab.
51. [II] lăpădă sîzĕ, îi beciag.
52. [I] are tusă.
53. [II] tebecist, pă domnescĕ.
59. iĕstă gălbăn, zăsĕ dă ieftică.
61. are tusa, după limbaju nostru.
63. îi cu ieptică.
Mureș
DUNĂREA
HARTA LVII
Răspîndirea sufixelor -AT și -OS în OFTICAT, OFTICOS (IEFTICOS etc.)
-OS
-AT
○ -OS
C. 12 bicăg dă tusă; bicĕz

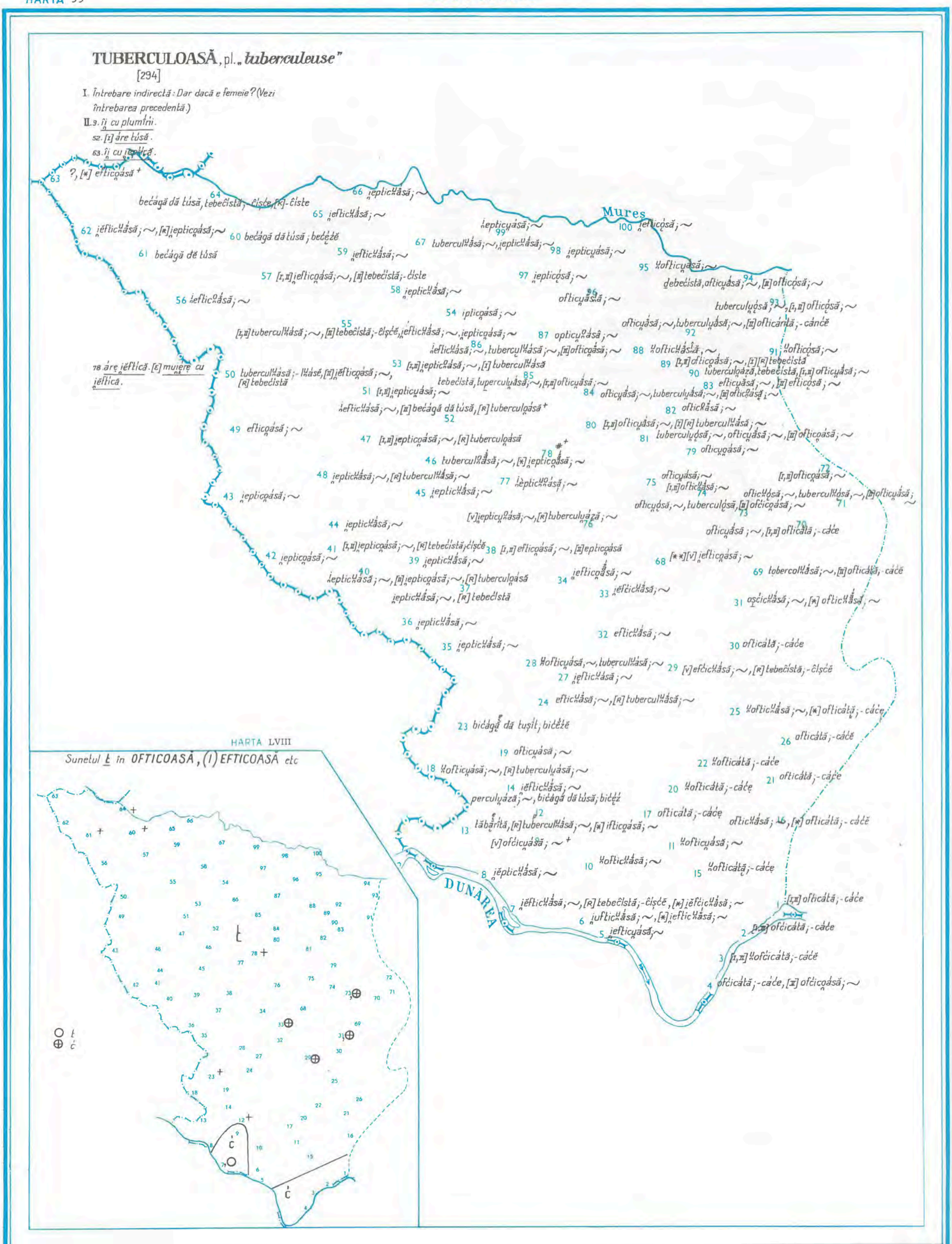
TUBERCULOASĂ, pl. „tuberculeuse"
[294]
I. Întrebare indirectă: Dar dacă e femeie? (Vezi întrebarea precedentă.)
II. 9. îi cu plumîni.
52. [I] are tusă.
63. îi cu iepurică.
Mureș
DUNĂREA
HARTA LVIII
Sunetul ţ în OFTICOASĂ, (I) EFTICOASĂ etc

HARTA 100

BĂTAIE DE INIMĂ „*battement de cœur*"

[300]

I. Întrebare indirectă: Ce boală ziceți că are un om atunci cînd obosește repede și inima îi face așa ... ? (GEST.)

II. 2 [II] 3 [II]. 24. să băcĕ inima.
17. să băt inima.
22. omu tăbărnĕ.
27. inima să băcĕ.
40. [*] să zbăcĕ inima.
42. bîcăiĕ inima.
52 [II] 55 [*] „bătăie nu se zice".
54. [*] bătăiĕ, mai des".
57. [II] tăbărăscĕ [inima].

III. Vezi h. CIII.

HARTA LIX

Prepoziția de în BĂTAIE DE INIMĂ

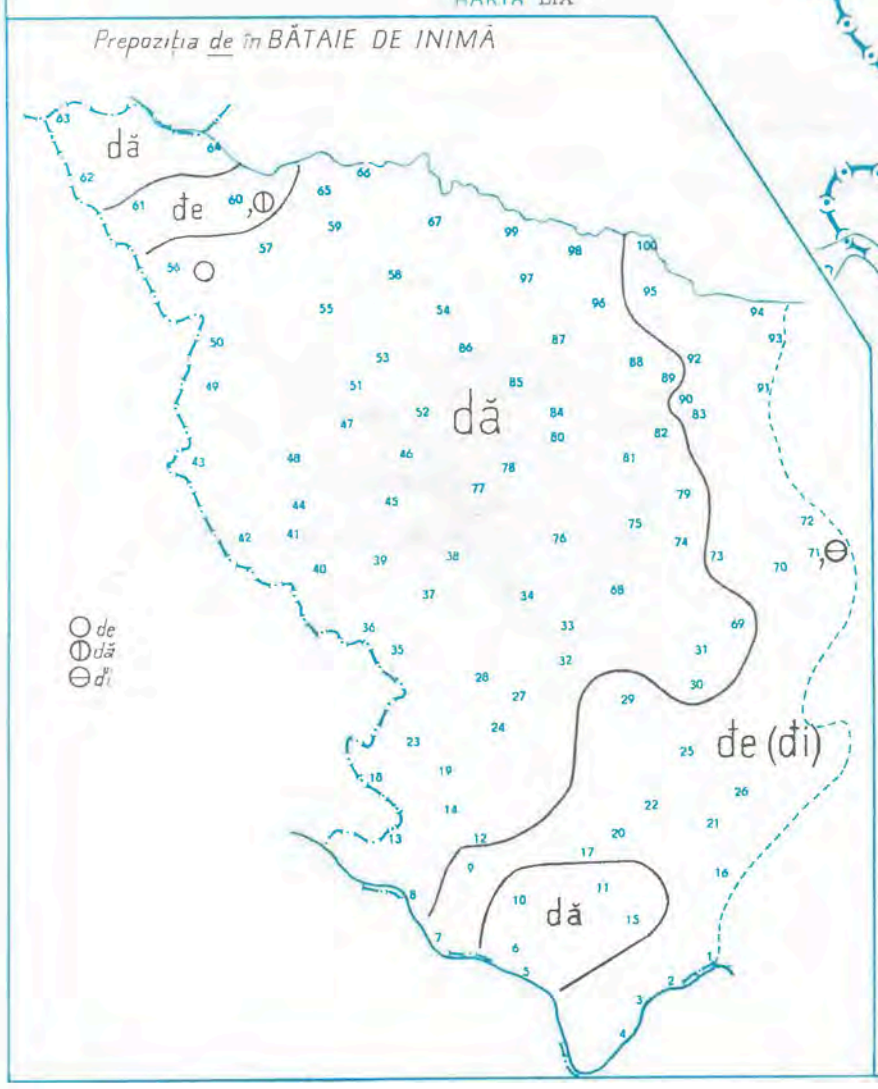

HARTA 101

RINICHI, pl. „*rein*"
[322]

I. Întrebare indirectă: Aici, înăuntru(INDIC.), ce are omul... de-a dreapta și de-a stînga șirei spinării... seamănă cu două boabe de fasole, dar sînt mai mari?

II. 35.39. „bobric se zice rar"
66. „În altă parte se zice răniki ; ~".
67. [*] „bobreș zic fibișăni".
89. [II] acú îi dîc altmintăna: răniic ; -niș.

III. S-au mai făcut precizările:
a) BOBRICI, BOBREȚI etc. se zice și la rinichii animalelor: 34.61.65 [*] 67[*].77[*].80[*].
b) BOBRICI, BOBLEȚI, BROBICI 'rinichi la animale': 81 [II].84 [II].99 [*].

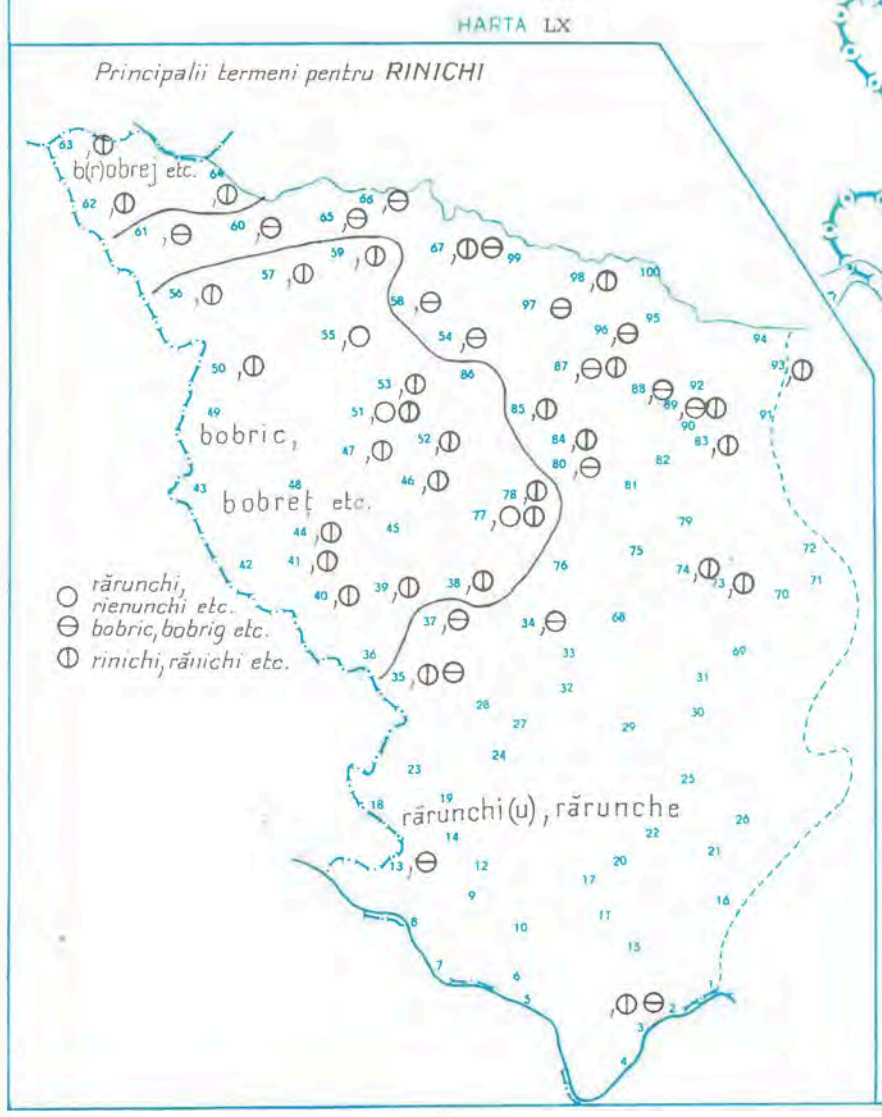

COASTĂ, pl. „côte"
[296]
I Întrebare indirectă: Cum le spuneți la oasele acestea? (INDIC.).
II. 19 [II] slăbíne [pl.] sau cuáste [pl] [?].
35. mă dăre căstăle.
36. mă dor căstîlĭ.
37. căstălĭe [pla].
41 [II]. 43. căstilĭ [pla].
III. Părțile laterale, de sub coaste, se numesc slăbín, -bínă 24. 27. 38 [II], slăbínă [sg.] 33, slăbíne; -bínă 19 [*], slăbín 45 [*], slăbín; slăbínă 46 [*], slăbíi; -bíie 21. 78.
Mureș
DUNĂREA
HARTA LXI
Opoziția sg.–pl. în COASTĂ; COASTE
coastă; coaste
coaste; ~
coastă; ~
○ coastă; coaste
⊖ coastă; ~

JUNGHI, pl. „*point de côté*"
[297]

I. *Întrebare indirectă: Dacă ești răcit, cînd te doare, te ține și parcă te înțeapă ceva mereu între coaste, ce zici că ai?*

II. 23. am ţ̃ zúŋgiu dúpă cap, da-ntră cʼăstă [am] ţînătúră.

28.59. „La picioare, cînd nu le poți îndrepta, se fac zgîrșuri; zgîrș."
36. mă ţín-uŋ cuń.
37. îs totúna d-afúndă.
[*] strîcnitúra că zgîrșește.
38. [II] „m-o străcărît la cot = m-a prins un junghi".
58. mă săzătă-m pișór. săzăta că ţínă mai mult.

III. *Informatorii au precizat că:*
a) JUNGHIUL este la slăbiń 38 [II]. 45 [*]. 46 [*];
b) STRÎCNITURA este junghiul care te ține mult, în spate, prin oase, la șolduri, la o măsea, în urechi etc. 24.34.35.37 [*]. 45 [*]. 46 [*]. 53 [II]. 54 [*] și este cauzată de: reuúmă 45 [*], susitúră dă muski 54 [*], am rădicát o tovără <greutate mare> și m-o strîcnît 53 [II].
Vezi h. XCI, CIX, CXII.

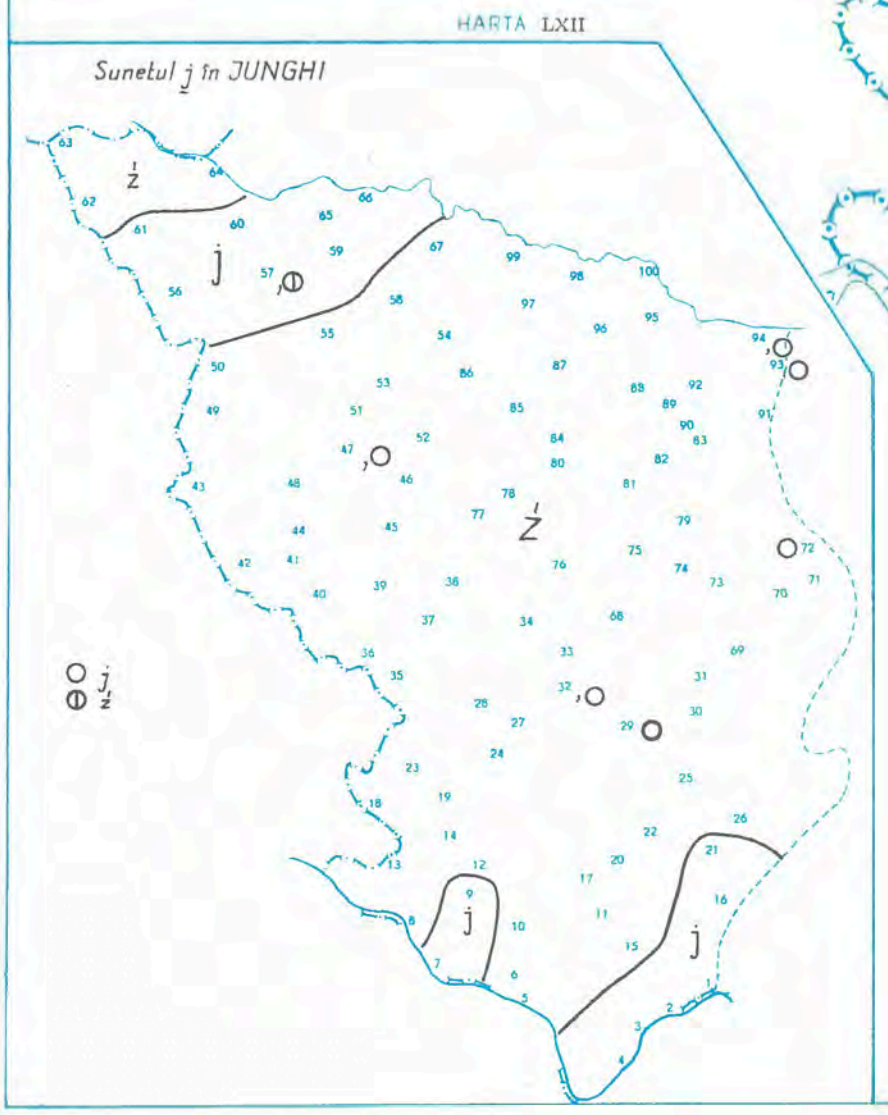

SPATE „dos"

[302]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți la toată partea asta dindărăt, de la ceafă în jos? (INDIC.).

II. 4. [II] șăl'e, di la curăuă-n jos.
6. 74 [I] „șîăl'ĕ = mijlocul spatelui".
7. cóbiĕ 'crucea satelor'.
8. 18. 83 [*]. cóbiiĕ 'crucea șalelor'.
15. ,iriă cu d'ósu căltră mini.
33. crúșa spinărilor 'crucea șalelor'.
73. [*] cîrcă [se zice] măi iúci ca spáci.
90. [*] cîrcă [se zice] mai rar.
94. iș c-o 'zice că o 'duăre spăcel'e.

III. Copilul se ia în: CÎRCĂ 24. 25. 27. 29-31. 33. 34. 37 [*]. 40 [*]. 53 [II]. 69 [*]. 72 [I]. 74 [I]. 76. 77 [*]. 80 [*]. 81 [II]. 83 [*]. 91 [*], cîrkiĕ 36, cîrcĕ 23, GÎRGĂ 1 [II]. 2 [II]. 3 [II]. 5 [*]. 6+: îl luvăi în gîrgă, [se spune] cînd îl dúșĕ cu l'ăgănu. 9. 11. 13. 15. 16. 20. 21. 26, gîrcă 1 [II]. 14, SPATE 68 [*]. 71 [*]. 76. 78, șăl'ĕ 33, dicălă 94 [II].

Sacul se ia în: CÎRCĂ 69 [*]. 73 [*]. 74 [I]. 83 [*], SPATE 69 [*]. 71 [*]. 76. 77 [*]. 78. 80 [*]. 83 [*]. 94 [II], dicălă 94 [II], șăl'ĕ 11+: am luvăt săcu-n șăl'ĕ, m-am încroșnăt 'mi l-am legat în spate'.

HARTA LXIII

Termeni pentru SPATE

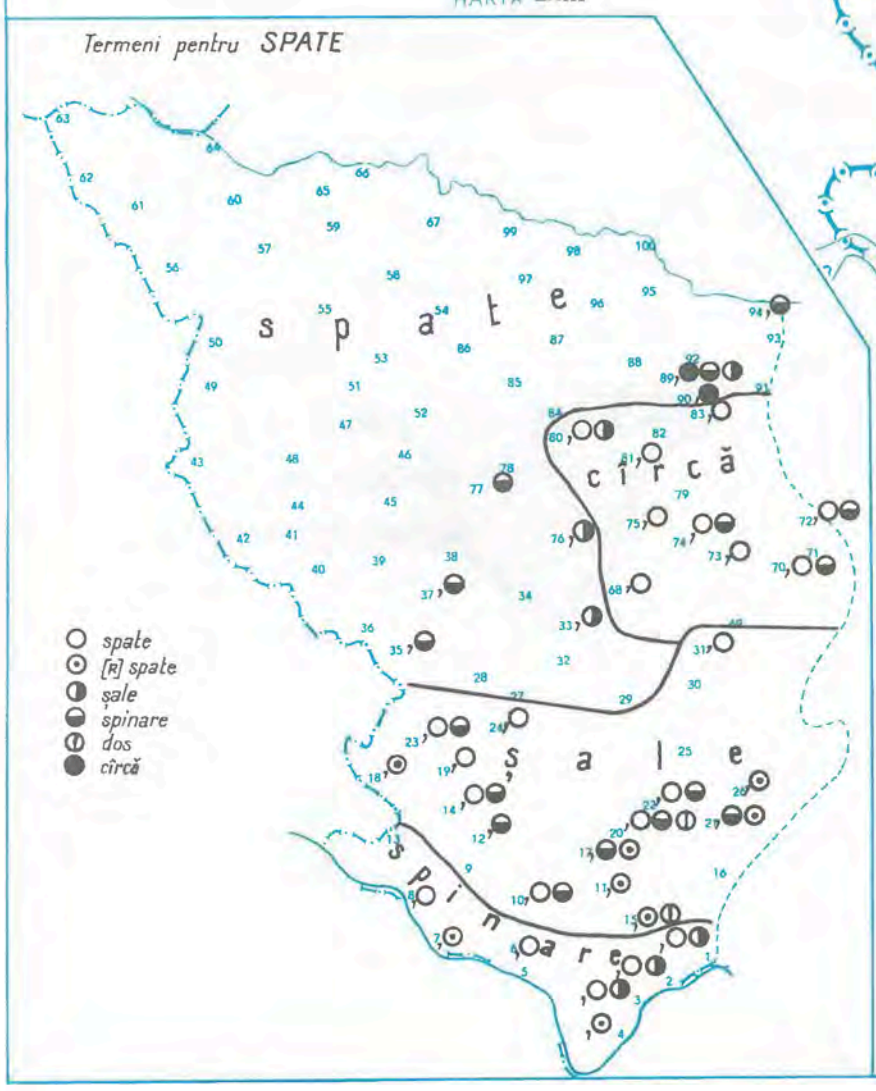

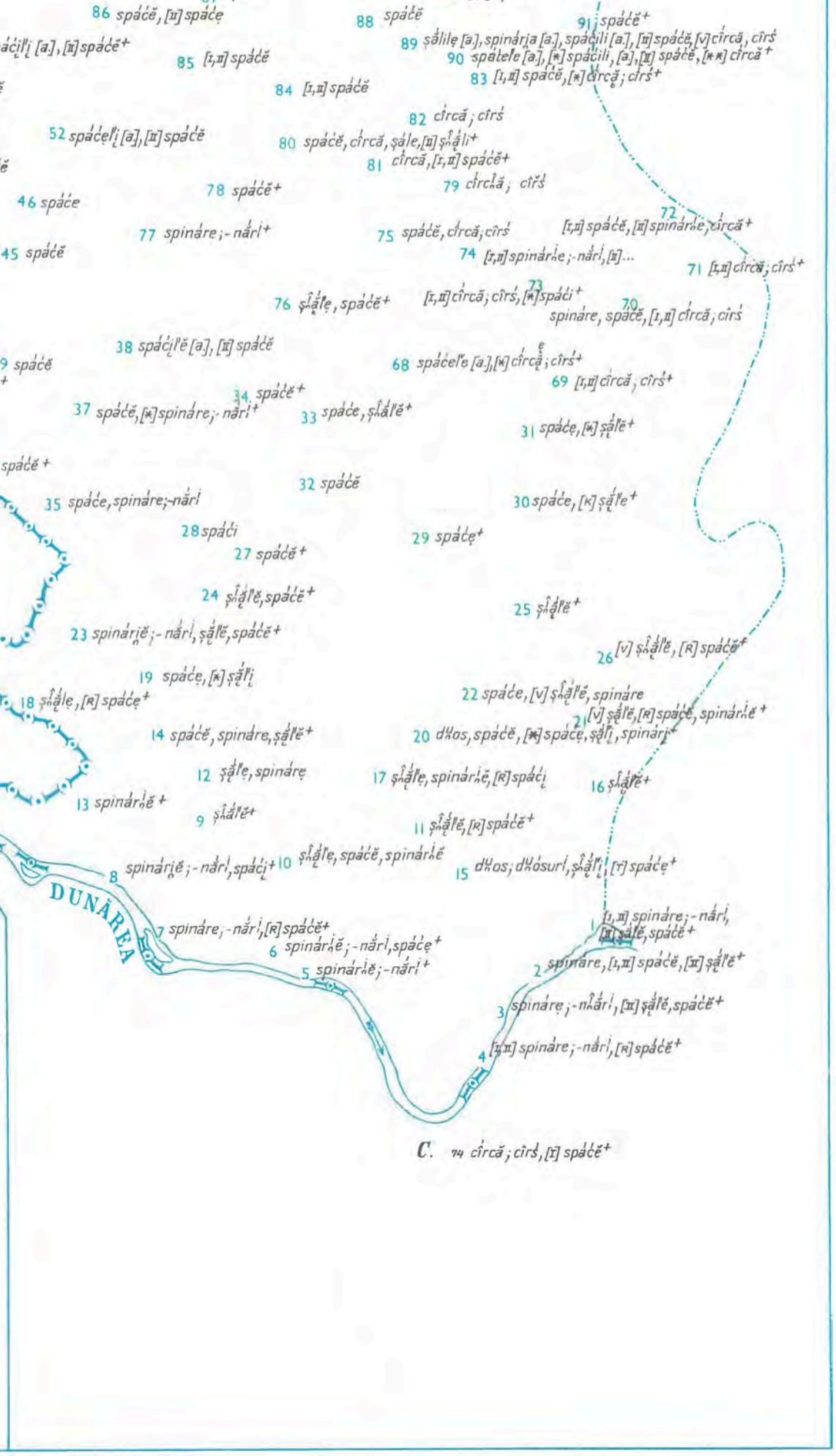

ȘIRA SPINĂRII „*l'épine dorsale*"

[308]

I. *Întrebare indirectă:* (INDIC.).

II. 35. [G] *șîrș̂a spinări, dúpă cárcĕ.*
58. *acoló-i dúda ș̂ia cu mădúgă.*
63. *búmbi ai ț̂igănéșc* 'vertebre'.

III. *Capătul inferior al șirei spinării se numește* NOADĂ
6.9.15.31, COBIE 10.15.
Vezi și h. 104, civ.

C. 28 *șîra spinș̂ări*
71 [*] *șîriț̂a spinș̂ări*

HARTA 106

OMOPLAT, pl. „omoplate"

[303]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spuneți la osul acesta lat de la umăr? (INDIC.).

II. 19. úmeri [?] sau lopăcíță.
20. mă dăre la lopacíță.

63 lopocíță; ~+
64 lopocíță; ~
65 lopăta úmerului; lopéț, [*] lopăcíța [a], [б] lopăcíță; ~
66 lopocíță; ~
62 osu dă la úmere, [*] lopocíță; ~
60 lopocíță; ~
61 lopocíță; ~
59 lopocíță; ~
67 lopocíță; ~
99 lopocíță; ~
100 lopăcíță; ~
98 lopăcíță; -cíț
95 lopăcíță; ~
57 [I, II] lopocíță; ~
97 lopăcíță; ~
96 lopăcíță; ~
94 [II] lopăcíță; -cíț, [*] lopacíță; -cíț+
58 andrăuă, [K] lopocíță; ~
93 [I, II] lopăcíță; -cíț
56 lopăcíță; ~, lopățiț
54 lopăcíță; ~
55 [I, II] lopăcíță; ~
87 lopăcíță; ~
92 [I, II] lopacíță; ~
86 [I, II] lopăcíță; ~
88 lopăcíță; ~
91 lopăcíță; -cíț
26. andrie 'claviculă'.
37. osu lu parnavélu 'clavicula'.
44. omoflăt, dúpă cárcă.
45. umeraș; -rașă, osul de sus de la umere".
46. cîn să tăie pórcu, lopăcíță [se zice la] o párce dî spáce, oștastele și carna dî jos, d-acólo.
63. 69 [*]. andrăuă; -drălă 'claviculă'.
94. [I, *] andrelușcă; -lúske 'claviculă'.
53 [I, II] lopăcíță; [II] ~, [I] lopăcíț
89 [I, II] lopăcíță; ~
90 [I, II] lopăcíță; ~
50 ?, [II] lopăcíță; ~
85 [I, II] lopăcíță; ~
83 [I, II] lopăcíță; -cíț, [*] lopocíță; -cíț
51 lopăcíță; -cíț, [II] lopăcíță; ~
84 lopăcíță; ~, [II] lopăcíță; ~
82 lopăcíță; ~
52 [I, II] lopăcíță; ~
80 lopăcíță; ~, [II] lopăcíță; ~
49 lopocíță; ~
81 lopăcíță; ~, [II] lopăcíță; -cíț
47 [I, II] lopăcíță; -cíț
78 lopăcíță
79 lopăcíță; -cíț
spáta [a], [II] lopăcíță; ~
72
46 lopăcíță; ~+
48 lopăcíță; -cíț
77 lopăcíță; ~
75 lopăcíță; -cíț
74 [I, II] lopăcíță; ~
45 lopăcíță; ~+
43 lopăcíță; ~
73 lopăcíță, [II] lopocíță; -cíț
71 lopacíță; ~, [II] spátă; spéce
44 lopocíță; -cíț+
76 lopăcíță; -cíț
70 [I, II] lopocíță; [II] -cíț, [I] lopăcíță [sg.]
41 [I, II] lopăcíță; ~
38 [I, II] lopăcíță; ~
42 lopăcíță; ~, lopăcíț
39 lopăcíță; -cíț
68 lopăcíță; ~
40 [I, II] lopăcíță; -cíț, [*] lopăcíță; ~
37 lopăcíță; ~+
34 lopăcíță; -cíț
69 [II] lopocíță; -cíț, [*] lopăcíță; -cíț+
33 lopăcíță; ~
31 spinăre; -nări [?], [*] lopăcíță
36 lopăcíță; ~
32 lopocíță; -cíț
35 lopăcíță; -cíț
30 lopocíță; ~
28 lopăcíță; ~
29 lopăcíță; ~
27 lopocíță; -cíț
24 lopăcíță; ~
25 lopăcíță; -cíț
23 lopăcíță; ~, lopăcíț
26 spátă; spicéce+
19 úmeri [pl], lopăcíță; -cíț+
22 lopăcíță; -cíț
18 úmăr; úmire [?], [*] lopăcíță; ~
21 spátă; spéce, spicăză, lopăcíță; -cíț
14 ăsăli spinări, lopăcíță; -cíț
20 lopăcíță; -cíț+
12 lopăcíță; -cíț
17 lopăcíță; ~
16 spátă; spicéce
13 lăpocíță; -cíț
9 lopăcíță; -cíț
11 lopocíță; -cíț
10 lopăcíță; ~, lopátă dî la mînă; lopéț
15 lopăcíță; ~
8 lăpucíță; -cíț
DUNĂREA
7 lopăcíță; -cíț
6 lăpocíță; -cíț
5 lopocíță; ~
1 spátă; spéce, [II] lopăcíță; ~
2 lopăcíță; -cíce la mînă, [II] lopocíță; -cíț, spátă; spéce
3 spátă; spéce, [II] lopăcíță; -cíț
4 lopacíță; -cíț, [II] lopăcíță; ~, spátă; spicéce

Mureș

HARTA LXIV

Termeni pentru OMOPLAT

lopățică
lopoțică
lopățică
lopoțică
lopăța (umărului, de la mînă)
osul (spinării, de la umere)
spetează

UMĂR, pl. *„épaule"*
[331]

I. Întrebare indirectă: (INDIC).

63 úmere; úmeri
64 úmăr; úmeri, úmere, [*] úmere; úmeri
66 úmăr; úmere, [*] úmeri [pl.]
65 ʸúmere; úmeri
62 ʸúmăr; úmerie, [*] úmere; úmeri
60 úmăr; úmeri, úmere [pl.]
61 úmăr; úmere
59 úmăr; úmere, [*] úmiĕr; úmierie
67 ʸúmăr; ʸúmere, [*] ʸúmeri
99 úmăr, úmerie; úmeri
100 úmăr; úmeri
98 úmăr; úmeri, úmerie; ~
95 ʸúmăr; ʸúmerie
97 úmerie; úmeri
94 [I, II] úmăr; úmeri
57 úmiĕr; úmierie, [II] úmăr; úmierie, úmieri [pl.]
58 úmere; úmeri
96 úmăr; úmeri
56 úmăr; úmeri, [*] úmere [pl.]
ʸúmere; ʸúmiĕri, [II] úmăr; úmeri
93 [*] úmerie; úmeri
54 úmăr; úmere, [*] úmere; ~
55 [I, II] úmăr; úmere, [*] úmere; úmeri
87 úmierie; úmieri
92 ʸúmer, [I, II] úmerie; úmeri
86 úmerie; úmeri, [II] úmierie; úmieri
88 úmierie; úmieri
91 ʸúmer; ʸúmeri
53 úmer, [K] úmăr; úmere, [II] úmere; úmeri
89 ʸúmere; ʸúmeri, [II] úmiĕr; úmiĕri
90 [I, II] úmer; úmeri, [*] úmerie; úmeri
50 úmăr; úmere, [II] úmăr, [K] úmere; úmeri, [*] úmer; úmeri
85 ʸúmer; úmeri, [II] úmirie; úmiri
51 [I, II] úmere; úmeri
83 ʸúmer; ʸúmere, [II] úmiĕr; úmiĕrie, [*] úmierie; úmieri
84 ʸúmere; ʸúmeri, [II] úmerie; úmeri
82 úmierie; úmieri
52 [I, II] úmăr; úmere, [II] úmere
80 ʸúmer; ʸúmeri, [II] úmierie; úmeri
49 úmăr; úmere, úmere; ~
47 úmer; úmerie, [II] úmeri, [K] úmerie; úmeri, [*] úmeri; ~
81 ʸúmer, ʸúmeri, [II] úmierie; úmieri
78 ʸúmierie; úmieri
79 úmierie; úmieri
46 úmăr; úmeri, ...
ʸúmăr; úmeri, [II] úmăr; úmerie
72
48 ʸúmere; ʸúmeri
77 úmierie; úmieri, [*] úmăr; úmerie
75 úmiĕrie; úmiĕri
43 úmere; úmeri
45 ʸúmere; ʸúmeri
74 [I, II] úmăr; úmeri
ʸúmere, [II] úmiĕr; úmeri
71
73 ʸúmăr; ʸúmeri, [II] úmăr; úmeri
44 ʸúmăr; ʸúmeri, [*] úmerie; ~, [K] úmăr
76 ʸúmierie; ʸúmiĕri
70
[I, II] úmăr; [I] úmeri, [II] úmierie
úmăr; úmierie, [II] úmere; ~, úmeri [pl.]
38 úmiĕrie; úmiĕri, [II] úmăr, [K] úmirie; úmeri
41
42 úmăr; úmere, [*] úmere; úmeri
39 ʸúmăr; ʸúmeri
68 úmăr; úmeri, [*] úmier, úmierie; úmieri
40 úmierie; úmieri, [II] úmăr; úmeri, [*] úmirie; úmeri
34 úmerie; úmeri
69
ʸúmăr; ʸúmere, [II] úmăr; úmeri
37
ʸúmăr; ʸúmere, [*] úmăr; úmeri, úmirie; úmeri
33 úmăr; úmiĕri, [*] úmere; úmeri
31 úmăr; úmeri
36 úmere; úmeri, úmirie; úmeri, [*] úmăr; úmeri
32 úmere; úmeri
35 ʸúmere; ~, [K] ʸúmeri
30 úmăr; úmere
28 úmăr; úmeri, [*] úmirie; úmiri
29 úmăr; úmere
27 ʸúmierie; úmieri
24 úmăr; úmere, [*] úmire; úmeri
25 úmăr; úmere
23 úmiĕrie; úmiĕri, úmiri [pl.]
26 úmăr; úmeri
19 úmerie; úmirie
22 úmăr; úmeri
18 úmăr; úmere, úmeri [pl.]
21 úmăru [a]; úmere
14 úmerie; úmeri
20 úmăr; úmeri
12 úmăr; úmeri, úmere [pl.]
17 úmăr; úmeri
16 úmăr; úmerie
13 úmiĕr; úmiĕrie, [*] úmir; úmirie
9 úmăr; úmeri
11 úmăr; úmiĕri
10 úmăr; úmere, úmeri [pl.]
15 úmăr, úmiri, úmeri [pl.]
8 úmăr; úmiĕri
úmâr; úmerie, [II] úmăr; úmere
DUNĂREA
7 úmăr; úmiĕrie
6 úmăr; úmere
úmîr; úmerie, [II] úmăr; úmere
5 úmăr; úmieri
[I, II] úmăr; [K] úmeri, [II] úmere
[I, II] úmăr; [I] úmerie, [II] úmeri

Mureș

C. 46 [*] úmier; úmierie, [**] úmere; úmeri

HARTA LXV

Forme de singular pentru UMĂR

umăr
umer
umere
umeri

HARTA 108

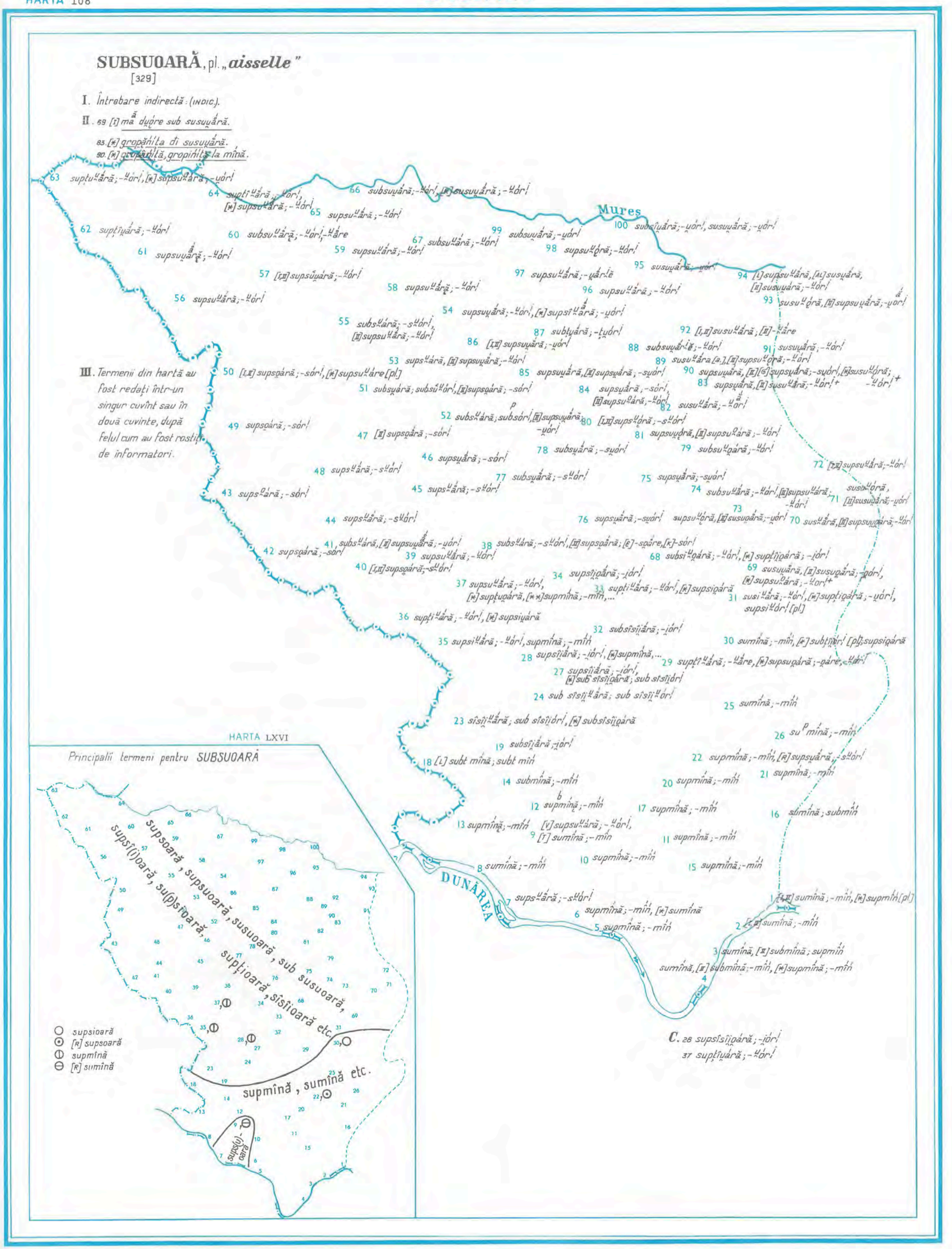
SUBSUOARĂ, pl. „aisselle"
[329]
I. Întrebare indirectă: (INDIC.).
II. 69 [I] mă dupăre sub susuoară.
85. [*] gropănița di susuoară.
90. [*] gropănilă, gropinița la mînă.
III. Termenii din hartă au fost redați într-un singur cuvînt sau în două cuvinte, după felul cum au fost rostiți de informatori.
Mureș
DUNĂREA
C. 28 supsîsîioară; -iori
37 supțioară; -uori
HARTA LXVI
Principalii termeni pentru SUBSUOARĂ
supsîi(i)oară, su(p)sîoară, supșioară, sîsîioară etc.
supsoară, supsuoară, susuoară, sub susuoară,
supmînă, sumînă etc.
supsioară
[R] supsoară
supmînă
[R] sumînă

SUDOARE, pl. „sueur"
[305]
I. Întrebare indirectă: Ce zici că-ţi picură de pe frunte, vara, cînd e cald şi munceşti din greu?
II. 4. [I] m-a trecút ápiĭ́ę, am asudát.
5. I-o trecút ápa.
7. 17. 23. mă trăşĕ ápa.
8. am sudát.
9. mă trăşĕ ápa.
12. mĕrz-ápa dă căldúră.
14. stropí dă ápă, dĕ trĕşĕ ápa.
20. am asudát, mă trĕşę ápa.
23. sudŭ́are-j sup mînă, cárnĕ mírŭosă.
29. stropí d-asudálă.
36. 60 dĕ trec sudŭ́orili.
38. [II] I-o zburát sudóriĭĕ d-alĕrgătúră.
63. cînd azŭ́zĕ pă la ŭ́okĭ, i cam sărătă.
64. mă ia sudóriię.
68. 69 [*]. 76. 88 [*]. 90 [*]. 91 [*]. m-o trecút ápa.
69. [II] ápă dă sudŭ́orí, ápă dă sudoáre.
năstrápăn; -trápiń 'picături de sudoare'.
70 [I]. 71 [I]. 73 [I]. năstráp; -trápí = picături de sudóri.
73 [*]. 74 [I]. m-o trecút ápili.
77. cúrĭĕ ápa.
78. pică ápa dúpră frúncĭ.
83. [*] m-o trecút táţi ápiĭĕ. cúri ápa pa mińe.
84. [II] [R] m-o trecút ápa.
III. Vezi h. CVII.
Mureş
DUNĂREA
1 [I, II] suduáre; -dŭ́ori, ápiń [pla.]
2 [I, II] ápe [plt.], [I] sudŭ́ori [plt.], [II] asudóri [pl.]; sudoáre
3 [I, II] ápe [pl.]; ápă, [I] sudŭ́ori [pl.], [II] [R] sudoáră; -dóri
4 sudóri [pl.]; -dŭ́are, [II] ápă+
5 suduáriĕ; -duóri, ápa [a.]+
6 [R] sudoáre; -dóri, [R] ápă; ápe
7 ápa [a.], sudoáre; -dóri+
8 sudóri [pl.]; -dŭ́ăriĕ, ápa [a.]+
9 ápă+
10 sudóri [pl.]; -duáre, ápa [a.]
11 suduáriĕ; -dóri, ápă
12 ápă, sudóri [pl.]+
13 ápă, [R] suduáriĕ; -dŭ́ori
14 ápă, suduáriĕ+
15 ápa [a.]; ápi, sudŭ́ori [pl.]
16 sudărię; -dóri, ápa [a.]
17 ápă, sudáre; -dóri+
18 sudŭ́are; -dóri
19 ápă; ápi, sudárię; -dóri
20 ápă+
21 ápa [a.]; ápiĭ [a.], [R] sudóri [pl.]
22 ápă, [V] sudáre; -dóri
23 ápă; ápiĕ, sudŭ́are; -dóri+
24 sudóri [pl.]; -dŭ́ăriĕ, ápa [a.]
25 ápă, sudŭ́ăriĕ
26 ápă; ápiĕ
27 ápă, sudoári; -dóri
28 sudŭ́ori [pl.]; -dŭ́ari
29 asudálă, ápă; ăpí, ápe, sudoáre; -dóri+
30 suduáre; -dóri, ápă
31 ápă; ápiĕ, suduáre; -dóri
32 sudóri [pl.]; -doáriĕ, asudoáriĕ, [V] ápa [a.]
33 sudŭ́ăriĕ; -dóri, ápă; ăpí, [*] năduşală
34 ápă, [*] sudŭ́are; -dŭ́ori
35 sudŭ́are; -dóri, ápa [a.]
36 sudŭ́are; -dóri, ápa [a.]+
37 sudŭ́are; -dóri, ápă
38 sudŭ́ăria [a.], sudoáriĕ; -dóri+
39 sudŭ́are; -dóri
40 [I, II] sudoáre; -dóri, ápili [pla.]
41 [I, II] sudoáre; -dóri
42 sudoáre; -dóri
43 ápă, sudoáre; -dóri
44 sudŭ́are; -dŭ́ori
45 sudŭ́are; -dóriĭ [a.]
46 sudŭ́are; -dóri
47 sudŭ́are, [II] sudoáriĕ; -duóri
48 sudŭ́are; -dŭ́ori
49 sudoáre; -dóriĭ [a.]
50 suduárię, [II] sudoáre; -dóri
51 sudŭ́are, [II] sudoáre; -dóri
52 sudoáre; [E] asudăţúri, [K] sudóri
53 asudŭ́are; -dóri, [II] sudoáre; -dóri, ápă
54 sudoáre; -dóri
55 [I, II] sudŭ́are; -dŭ́ori
56 sudŭ́are; -dóri, [*] asudoáre; -dóri
57 sudŭ́ăriĕ, [II] sudoáre [a.]; -dóri
58 sudŭ́are; -dŭ́ori, asudóri [pl.]
59 sudŭ́are; -dóri
60 sudŭ́are; -dŭ́ori+
61 asuduáre
62 asudŭ́are; -dŭ́ori, [*] sudoáre [a.]
63 sudŭ́are; -dóri+
64 sudŭ́are; -dóri+
65 asudŭ́are; -dóri
66 sudŭ́are; -dŭ́ori
67 sudŭ́are; -dóri
68 sudoáre, ápă+
69 [I, II] sudóri [plt.], ápă, [*] asudoáriĕ; -dóri+
70
71
72 sudóri [plt.], [II] asudoáriĕ; -duóri
73 [I, II] sudóri [pl.]; [II] -doáriĕ, [*] ápili [pla.]+
74 [I, II] sudŭ́ăriĕ; [II] -dŭ́ori, [I] ápili [pla.]+
75 suduáriĕ; -duóri
76 suduáre; -dóri, ápă+
77 ápă, [*] suduáriĕ+
78 ápă, suduáriĕ; -dóri+
79 sudŭ́ori [pl.]; -dŭ́ăriĕ
80 [I, II] suduáriĕ; -duóri
81 [I, II] sudóri [pl.]; [II] -duóriĕ, ápă, asuduáriĕ
82 suduáriĕ; -duóri
83 [I, II] sudŭ́ori [pl.]; -dóriĕ, [R] ápă+
84 ápă, suduáre, [II] sudóriĕ; [I, II] -dóri, [R] ápă+
85 suduáre, [II] sudóriĕ; [I, II] -dóri
86 [I, II] sudŭ́ăriĕ; -dŭ́ori
87 suduáre; -dóri
88 suduáriĕ; -dóri, [*] ápă+
89 suduáre, [II] sudóriĕ; [I, II] -dŭ́ori, [*] ápă
90 suduáre, [II] sudóriĕ; [I, II] -dóri, [*] ápă+
91 sudóri [pl.]; -duáriĕ, [*] asudóri [plt.], ápă+
92 [I, II] suduáre; -dŭ́ori
93 [I, II] sudóriĕ; [II] -dŭ́ori
94 sudóri [plt.], [I, II] asudŭ́ori [pl.]; -doáre
95 sudóri [pl.]; -dóre
96 suduáre; -dŭ́ori
97 suduáriĕ; -duóri
98 suduáre; -duóri
99 suduáre; -duóri
100 sudóri [pl.]; -duáriĕ

HARTA 110

COCOAȘĂ, pl. „bosse"
[309]
I. Întrebare indirectă: Ce i se face în spate omului care și-a rupt șira spinării (sau e bătrîn)? (INDIC).
II. 3. [II] să cocoșadă [ind. prez. 3].
4. [I] are o pită-n spinare. [Vite] cît îi pita la cutare
8. să cucuiată [ind. prez. 3].
Mureș
DUNĂREA
C. 71 ~, [*] glăzăă; ~, [R] o pîtă-n spăcă+
94 [*] pîtă-n spăcă+

COCOȘAT, pl. „bossu"
[310]

I. Întrebare indirectă. Cum îi ziceți omului care are o umflătură ca asta? (Vezi întrebarea precedentă.)

II. 11. îi cu șălțele frîncă.
35. să gîrbișcă, să gîrboviașcă. s-o-ncoveișă.
35.42.61. s-o gîrbît.
38. [II] gîrbu lu Ștănța o avut coc[illegible] în spăcă. gîrb [se zice] și la un om care să gîrbășcă dă bătrînețe.
39.64. gîrbișcă.
41.45.52 [II].53 [II].62.63. să gîrbișcă.
49. să îngîrbișcă. cîn îz bătrîn dă lot [se zice] s-o adună în spăcă. cocoșat, în bătrînețe.
50. gîrbiașcă.
51. [II] iașca gîrb sărăcu, să-ngîrbișcă.
58. să gîrbișcă, să-ncîrnișcă, nu să puică-ndireptă, vîne gîb, are ca o pîtă în spăcă. s-o gîbît [de bătrînețe].
59.66 [*].67 [*] să gîbișcă.
62. i-o ieșît o pîtă în spăcă, să-ngîrbișcă.
67. să-ncîrnișcă, să gîrboviașcă, să fască gîb.
70. [I] „gîb" și cu pieptul și cu spatele în afară".
92. [I] „gîrb [se spune în] Costești-Argeș".

III. În general, termenii din hartă se referă atît la cel care și-a frînt șira spinării, cît și la cel cocoșat de bătrînețe.
Termenii COCOȘAT 9.22.29.31 [*].69 [*], gîb 8, gîrb 16, gîrbov 13.16, gîrc 84 [II],

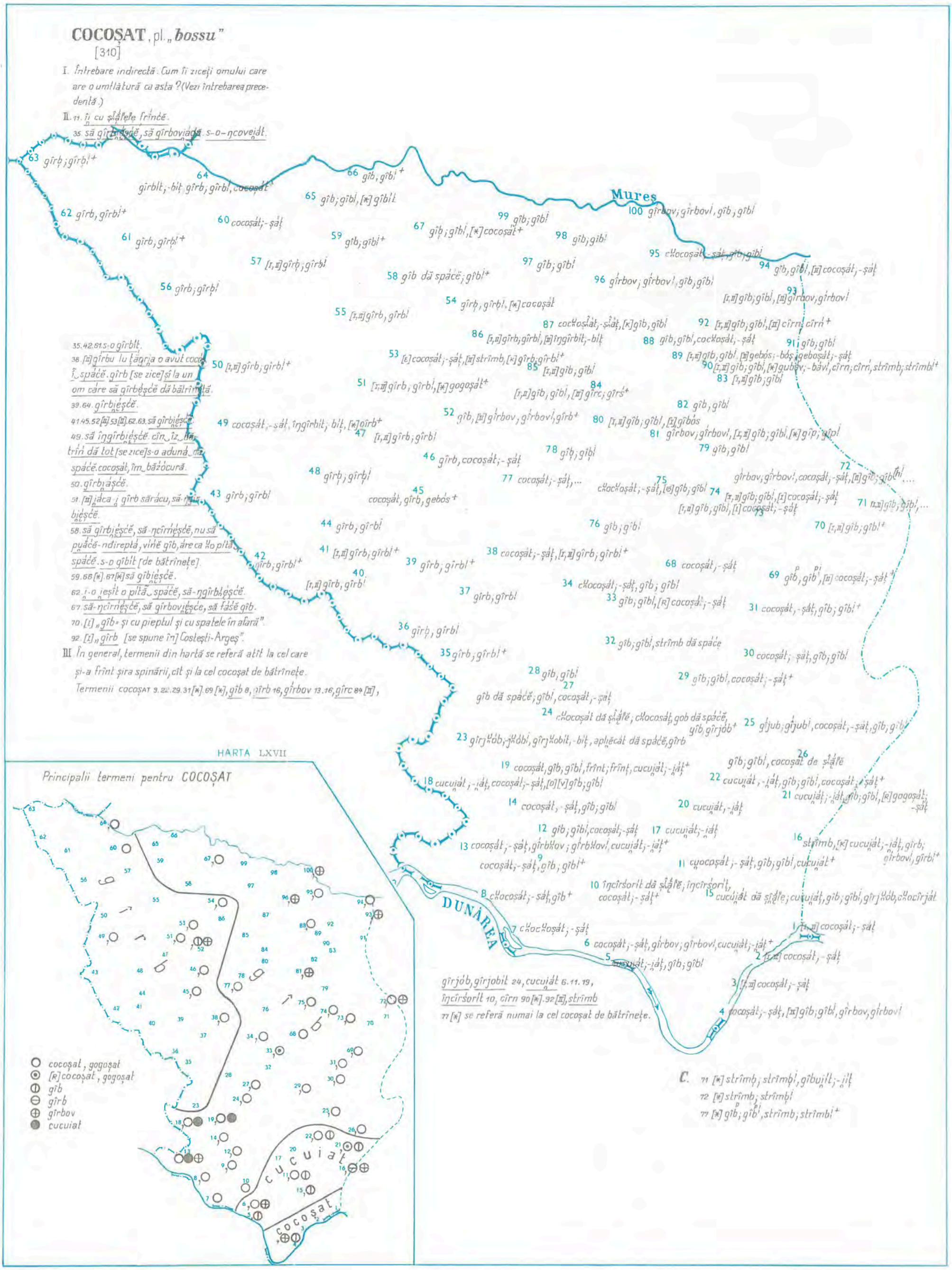

HARTA 112

STOMAC, pl. „estomac"
[311]

I. Întrebare indirectă: În ce ajunge mîncarea îndată după ce o înghiți?

II. 10. dúpă cárcĕ, stomác; -mácurí.

38. [II] stomác, da noi dísĕm rînḑă.

55. [II] „búrfă se spune în baţjocură".

56. [*] „eşlí rînzós se spune unui om năród".

60. [G] búrtă, cînd cĕ dóre fólíli, cu tăt.

72. [I] beuúi pă líníma guăţa.

73. [I] nu măi sări că-ţ cáde rînḑa. [Era în sat] o bábă [care] vená să cĕ trágă dă rîḑă.

90. [I] „stomác se zice pe domnie".

III. S-au mai obţinut şi termeni pentru:

a) stomacul animalelor: BURFĂ 36.39[*][R]. 44[R].50[*][R].51[*][R].52[II][R].53[II][R].55[II].58.59. 62[*].65[*].66.85[*], bórfă 34, RÎNZĂ 16[R].30.81[II]. 89[II].91[*][R].93[II], burtucán 60.66[*], burtán 7, burág 10, tîrbán 4[II].10.11.19.21.23.31.34;

b) pipotă: RÎNZĂ 40[*].59.64.83[*][R].85[*].86[II].90[*].99[*].

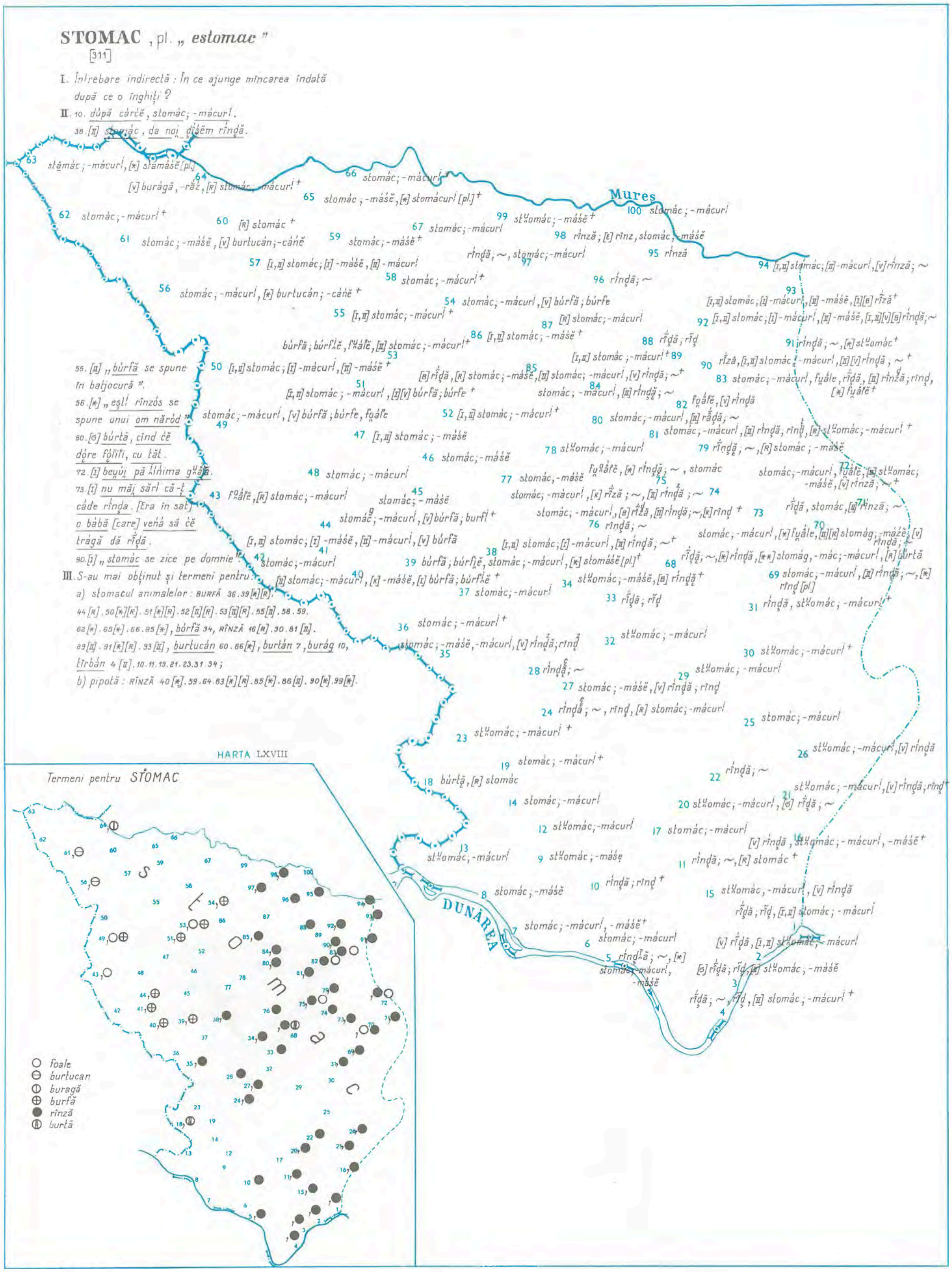

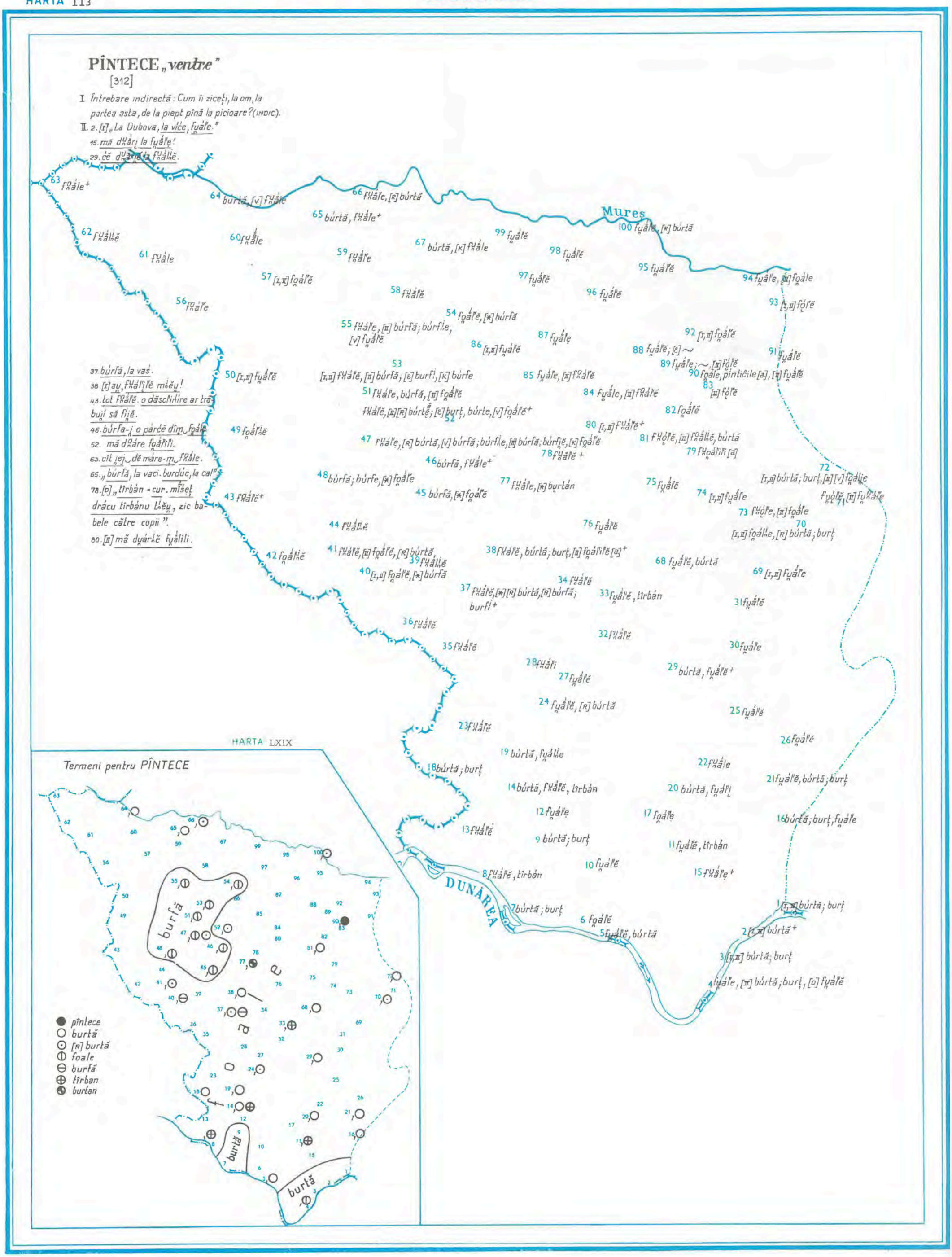
PÎNTECE „ventre"
[312]
I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți, la om, la partea asta, de la piept pînă la picioare? (INDIC).
II. 2. [I] „La Dubova, la vîțe, fuăle."
15. mă dș̆ări la fuăle!
29. cît dș̆ăre la fș̆ăliș̆ă.
37. burfă, la vaș.
38. [I] au, fș̆ăl'i'lș̆ă mș̆ăș̆u!
43. tot fș̆ăl'ă. o dăsclinire ar trăbuji să fiș̆ă.
46. burfa-i o pârș̆ă dîm foale.
52. mă dș̆are foăl'ili.
63. cît iej de mare-m fș̆ăle.
65. „burfă, la vaci. burduc, la cal".
78. [D] „tîrban = cur. mîșeț drácu tîrbánu tș̆ăș̆u, zic babele către copii".
80. [II] mă duărș̆ă fuălili.
Mureș
DUNĂREA
HARTA LXIX
Termeni pentru PÎNTECE
burfă
burtă
burtă
pîntece
burtă
[R] burtă
foale
burfă
tîrban
burtan

HARTA 114

CONSTIPAT, pl. „constipé"

[314]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că e copilul care nu „iese afară" mai multe zile la rînd?

II. 1 [II] s-a-ntărît la bürtă.

2. [I] nu-ș să ies pîntru mîne afară. [II] nu să poáčě imá, căcá.

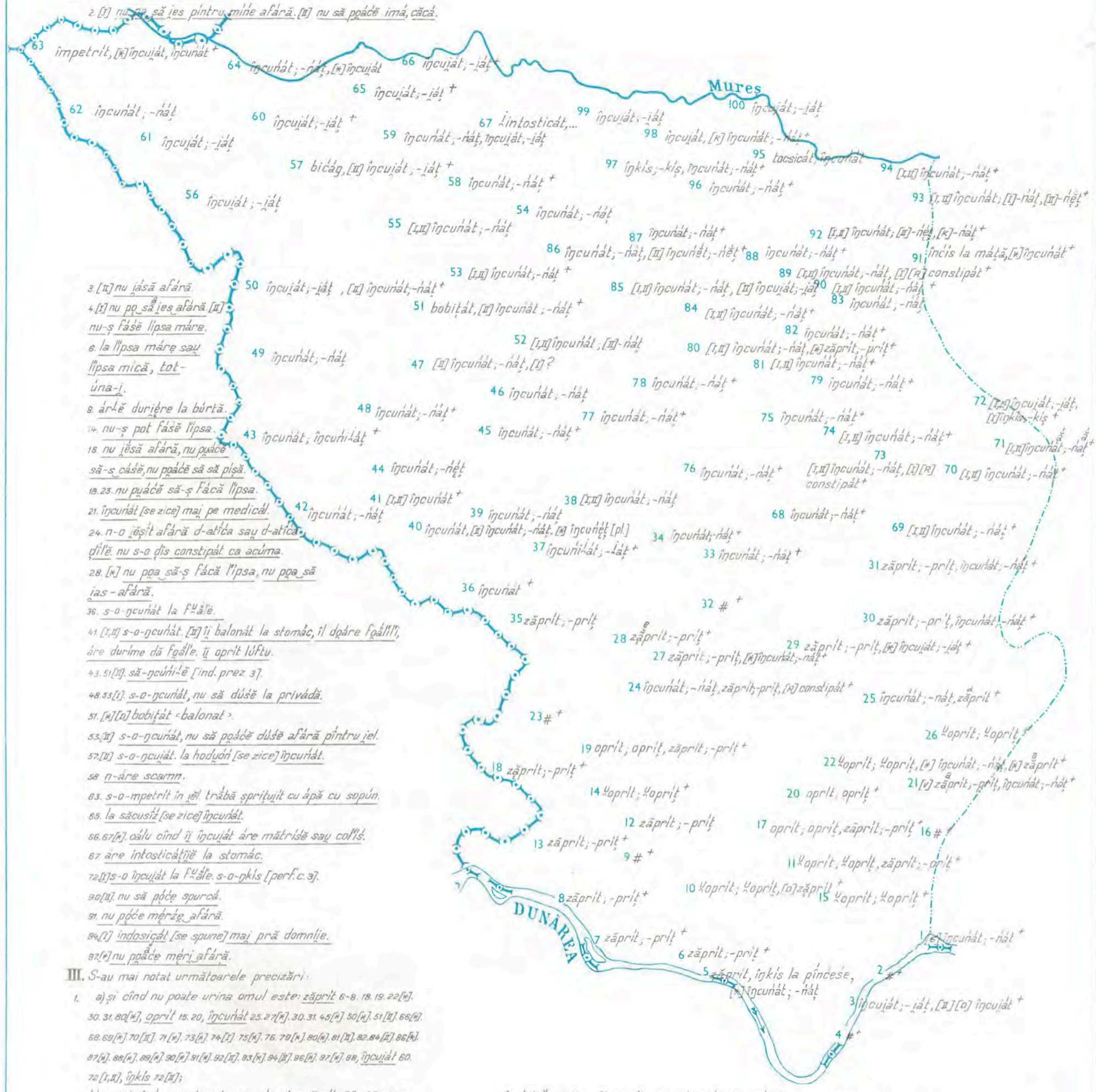

3. [II] nu ș-ă să afară.
4. [I] nu po să ies afară. [II] nu-ș fášě lipsa máre.
6. la l'ipsa máre sau l'ipsa mică, tot-úna-i.
9. ár-lě durière la bürtă.
14. nu-ș pot fášě l'ipsa.
18. nu ș-ă afară, nu puáčě să-ș cášě, nu poáčě să să pișă.
19. 23. nu puáčě să-ș fácă l'ipsa.
21. înțuńát [se zice] mai pe medicál.
24. n-o ș-ă ș-ît afară d-atíca sau d-atíca díl'ě nu s-o dis constipát ca acúma.
28. [*] nu poa să-ș fácă l'ipsa, nu poa să ș-as-afară.
36. s-o-nțuńát la f-ă-l'e.
41. [I,II] s-o-nțuńát. [II] îi balonát la stomác, îl doáre foál'l'i, áre durime dă foál'e. îi oprit lúftu.
43. 51 [II]. să-nțuńi-lě [ind. prez 3].
48. 53 [I]. s-o-nțuńát, nu să dúsě la privádă.
51. [*] [D] bobițát <balonat>.
53. [II] s-o-nțuńát, nu să poáčě dúsě afară pîntru ș-el.
57. [II] s-o-nțuș-ă. la hodțoń [se zice] înțuńát.
58 n-áre scamn.
63. s-o-mpetrît în ș-ă. trăbă spriț-uș-it cu ápă cu sopún.
65. la săcusíz [se zice] înțuńát.
66. 67 [*]. oálu cînd îi înțuș-ât áre mătrísě sau col'ís.
67 áre intosticáț-ș-ě la stomác.
72. [I] s-o înțuș-ât la f-ă-l'e. s-o-nțkis [perf. c. 3].
90 [II]. nu să póče spurcá.
91. nu póče mérțe afară.
94. [I] indosișát [se spune] mai pră domnș-ie.
97. [*] nu poáčě mări afară.

III. S-au mai notat următoarele precizări:

1. a) și cînd nu poate urina omul este: zăprît 6-8. 18. 19. 22 [*]. 30. 31. 80 [*], oprît 15. 20, înțuńát 25. 27 [*]. 30. 31. 45 [*]. 50 [*]. 51 [II]. 66 [*]. 68. 69 [*]. 70 [II]. 71 [*]. 73 [*]. 74 [I]. 75 [*]. 76. 79 [*]. 80 [*]. 81 [II]. 82. 84 [II]. 86 [*]. 87 [*]. 88 [*]. 89 [*]. 90 [*]. 91 [*]. 92 [II]. 93 [*]. 94 [II]. 96 [*]. 97 [*]. 98, înțuș-ât 60. 72 [I,II], înțkis 72 [II];
b) numai cînd nu poate urina omul este: zăprît 1 [*]. 2 [II]. 3 [II]. 14. 32-34. 36 [*]. 37 [*]. 77 [*]. 78, zaprît 4 [II]. 9. 28 [*];
2. a) și calul cînd este constipat sau cînd nu poate urina este. zăprît 6-8. 11. 13. 17. 19. 24. 27 [*]. 28 [*]. 30. 31. 36 [*]. 37 [*]. 78. 80 [*], zaprît 22. 29 [*], oprît 10, înțuńát 50 [*]. 51 [*]. 66 [*]. 70 [II]. 71 [*]. 74 [I]. 75 [*]. 76. 79 [*]. 80 [*]. 81 [II]. 82. 84 [II]. 86 [*]. 87 [*]. 88 [*]. 89 [*]. 90 [*]. 92 [II]. 93 [*]. 94 [II]. 96 [*]. 97 [*], înțuș-ât 72 [II], înțkis 72 [I].
b) numai calul cînd este constipat sau cînd nu poate urina este: zăprît 23. 68. 69 [*], zaprît 20.
3. [D] zăprît # 70 [II]. 71 [*]. 72 [I]. 73 [*]. 75 [*]. 76. 82. 84 [II]. 88 [*]. 89 [*]. 91 [*]. 92 [I]. 93 [*]. 94 [II]. 97 [*];
[D] „zăprît e calul sau copilul cînd mîncă și nu mai poate înghiți" 15; [D] „m-ă zaprît = nu pot vorbi, am noduri în gît" 26 [*];
[D] „oprită e femeia cînd nu-i vine menstruația" 31 [*];
4. despre omul (sau despre porumbul) nedezvoltat, pipernicit, se spune că este zăprît 6. 86 [*]. 87 [*]. 96 [*]. 98, zăpesît 70 [*]. 76. 81 [II], zăpesît 71 [*]. 80 [*], zepesît 75 [*], zepesît 82. 84 [II], pićiric 6, răș-ît 87 [*].

Vezi h. CII.

C. 67 [*] înțuș-ât +

DIAREE „diarrhée”

445

I. Întrebare indirectă : Ce boală ziceți că are omul cînd îl doare burta (foalele) și trebuie „să iasă afară” întruna?

II. 2. [I] „Omul ticsostăt [!] ‘bolnav de febră tifoidă’ úrdină.

10. s-o pus cursúra prăjiți.
12. [*] m-o lovit ínima.
18. să dúșe fest ‘des’ afară.
20. s-o turburăt la fțăle la búrtă.
40. [II] mérge afară-ntrúna.
41. [II] áre urdinăt, îi biciág.
43. îi strică stomacu-núntru. I-o priș urdinátu.
44. bțála cu

ăla [!].
45. becág dă colăș́ît.
46. I-o priș cufoárța.
50. [I] mă dțáre fțăliți, furt ‘des’ mă duc afară.
58. [D] cufuriálă, la márvă.
72. [II] rúpie la fțăle.
82. mă dțări fțăliți și ʸúrdin.
83. [II] I-o rupt la fóle.
94. [I] să rúpie la fțăle.
97. îl rúpe la fțăle.

III. În majoritatea localităților s-a răspuns și cu sau numai cu verbe : úrdină 1 [I, II]. 2 [I, II]. 3 [I, II]. 4 [I]. 6. 11. 14. 15. 17-21. 23. 24. 27-29. 31-36. 38 [I, II]. 39. 40 [I, II]. 41 [I]. 42-46. 47 [II]. 48. 49 [V]. 50 [I]. 51 [II]. 52 [I, II]. 53 [I]. 54. 55 [I, II]. 57 [I, II]. 58. 60-66. 68. 69 [I]. 70 [I]. 71 [I]-73 [II]. 74 [II]. 75-79. 80 [II]. 81 [I, II]. 82. 83 [I, II]. 84 [II]. 85 [I, II]. 88 [*]-90 [II]. 92 [I, II]. 93 [II]. 94 [I]. 99., să úrdină 41 [II]., urdinéșcă 54., urdiniáză 59. 55., úrdină 58., úrdin-afară 58. 59. 62. 69 [II]-73 [II]. 82. 94 [II] [V]. 97-99 [*]. 100., să cufuriéșcă 37. 43. 49. 54. 99 [*], să cufóre 75 [*]. 82. 84 [II]. 89 [*]. 95.

C. 71 [*] scursúră, [R] diiariiă+
72 [I] [B] scursúră, [R] diiariiă+
84 [II] cufureálă, [R] diareiă+
86 căcáină [!], [R] diariiă
87 [*] [D] cufureálă, [R] diiariiă
88 [*] [G] căcáină, [R] diiariiă+
92 cufureálă, cacáină [!]+

CHIORĂIE (MAȚELE) (ind. prez. 6) „(les boyaux lui) gargouillent"

[319]

I. Întrebare indirectă: Ce ziceți că fac mațele cînd ești flămînd, de se aude ceva?

II. 17. „să scHorbiél, să scHorbilésc mațele 'se răscoală'".

36. cHórăie máțu.

51. [II] cHórăie máțili că mis flămînd.

63. cHórăie máțili dă flămînd.

Mureș

DUNĂREA

HARTA LXX

Termeni pentru CHIORĂIE (MAȚELE)

chiorăie
chioar(l)ăie
corăie
coarăie
ghicarăie
gorăie, guruie, goarăie
ghioarțăie, glioarțăie
cîrîie, cîrăie
(h)urăie, uroaie
urducă
urlă
zgîrîie
glioarcăie
ghioroie

ARUNC (ind.prez.1) „je jelte, je lance"
[356]
I. Întrebare indirectă: Ce zici că faci cînd... (GEST) cu o piatră sau cu un lemn după un cîine care fuge?
II. 2 [I].3 [II].4 [II].5.7.8.12.15.18.21.28.35.36.46 [*].48-50 [*].53 [II].56 [*].57 [II].61.64.70 [II].76.78.94 [II]. dau cu piátra.
3. [II] „am lăpădát piátra = am aruncat-o încet într-o parte".
4 [II].5.8.18.34.74 [I]. „lápăd gunoiul".
20.23.32.34.40 [*].43 [*].62 [*].63.71 [*].72 [II].74 [*]. dau după cîné.
21. „lábăd gunoiul".
34. „zburătorjésc = arunc de mai multe ori".
35. zbuturésc c-um bordón 'bulgăre de pămînt'.
38. [II] „Fiecare zice cum îi pică mai bine".
39. [*][D] „m-arúnc nu se zice".
41 [II].48. dai c-um bord 'bulgăre de pămînt'.
50. [*] arúncă-cě cu piátra dúpă cîné.
51. [II] zvîrlěz dúpă cîné.
52 [II].53 [II]. zvîrlu dúpă cîné.
54. [*] m-arúnc dúpă cîné cu piátra.
55. [*] io m-am arúncát cu um bord dúpă cîné.
56. [*] am lîpát dúpă cîné cu piátra.
58. la murán, arúnc.
76. azvîrlu = dácă dau așá-n ajúrla.
83. [*] m-am suplît 'm-am aruncat'.
Mureș
DUNĂREA
63 arúnc, dau +
64 arúnc, dau, zvîrlu +
65 arúnc
66 azvîrl, [*] azvîrlu
62 arúnc, dau +
60 arúnc, azvîrlésc
61 arúnc, dau +
59 arúnc
67 arúnc, [*] azvîrlu
99 zvîrl
100 zvîrl
98 zvîrl
95 zvîrl
57 [I,II] arúnc, [II] dau +
97 zvîrlu
94 lîp, [R] arúnc, [II] zvîrl, dau +
58 zvîrlii, [*] arúnc, zvîrlu +
96 zvîrl
56 arúnc, [*] dau, am lîpát [perf.c.] +
93 arúnc, [I,II] zvîrl
54 arúnc, [*] m-arúnc +
55 zvîrlu, [I,II] arúnc, [*] m-am arúncát [perf.c.] +
87 zvîrlu
92 arúnc, lîpăám [*], [II] zvîrl
86 [I,II] zvîrlu
88 arúnc, zvîrl
91 zvîrlii, [*] zvîrlu
53 [I,II] arúnc, [II] dau, am zvîrlit [perf.c.], zvîrlu +
89 [II] zvîrl
90 [I,II] zvîrl, [I] lîp, arúnc
50 [I,II] arúnc, [II] dau, [*] m-arúnc +
85 arúnc, [II] zvîrlu, [*] dau
83 arúnc, [II] zvîrlui, [*] zvîrlu +
51 [I,II] arúnc, [II] zvîrlu, [*] zvîrlěsc +
84 arúnc, [II] zvîrlu
82 zvîrl
52 [I,II] arúnc, [II] zvîrlu +
80 [I,II] arúnc, zburătorjěsc, [*] zvîrlu
49 arúnc, zvîrlu, dau +
81 arúnc, [II] azvîrlu, [K] zvîrlěsc, zvîrlu
47 [I,II] arúnc, [II] zvîrlu
78 arúnc, dau +
79 zvîrlu
46 azvîrlu, arúnc, [*] dau +
72
48 arúnc, dau +
77 zvîrlěsc, dau d-azvîrlica, arúnc
75 zvîrlu
lîp, [II] arúnc, dau, zvîrlu +
74 arúnc, [II] zvîrlu, [*] dau +
71
43 am dat [perf.c.], arúnc +
45 dau, zvîrlésc, arúnc, [*] dau d-azvîrlica
73
arúnc, [II] zvîrlu, [*] dau +
44 zvîrlěsc
76
[I,II] arúnc, [II] zvîrli
70
dau, azvîrlu, zvîrlu +
[I,II] arúnc, [II] zvîrlu, dau +
41 [II] dau, [I,II] arúnc +
38 [I,II] arúnc, zvîrlu +
42 arúnc, [*] dau d-azvîrlicila
39 m-arúnc, [*] dau, zvîrlěsc +
68 zvîrlu
40 [I,II] arúnc, [II] dau +
34 dau, zburătorjěsc +
69
[I,II] arúnc, [I] zvîrl
37
33 arúnc, zvîrlu, zburătorjěsc
arúnc, [*] zvîrlésc, dau
31 arúnc
36 arúnc, dau, azvîrlu +
32 dau +
35 am dat [perf.c.], arúnc, zbuturésc +
30 arúnc
28 dau +
29 zvîrlu
27 zvîrlěsc, dau, dau d-azvîrlica
24 zvîrlěsc
25 arúnc, [K] zvîrlu
23 dau, zvîrlěsc +
26 zvîrlu
19 dau d-azvîrlica, zvîrlésc
22 zvîrlu
18 dau, [G] arúnc, zvîrlu +
21 dau, zvîrlu +
14 zvîrlěsc
20 dau +
12 dau +
17 zvîrlu
16
13 arúnc
arúnc
9 dau
11 dau
10 dau dă zvîrlicě
15 dau +
8 dau +
7 dau +
1
arúnc, [II] azvîrlu
6 dau, azvîrlu
2
5 zvîrlu, dau +
dau, [II] arúnc +
3
arúnc, [II] azvîrlu, dau +
4
arúnc, [II] dau +

MI-AM SCRÎNTIT O MÎNĂ (perf.c.1) „je me suis luxé un bras"

[324]

I. Întrebare indirectă: Cînd cazi pe mînă și osul nu se rupe, dar ți se umflă încheietura și te doare, ce zici că ai pățit?

II. 2. [x] mis meșît zdrobit la mînă.
14. m-am meșît, s-o ușis mîna 's-a zdrobit'.
15. ne dușim la cîc-o babe s-o trăgă. am ușis-o, am meșît-o.
21. „s-o mișît. Și merele, ceapa se mișesc".
29. dăcă-i suș'ită di la-nkeietură. m-am meșît mîna, cînd nu-i rupță, niș scrinș'ită.
38 [x]. 47 [x]. m-am strîcnît mîna.
39. „m-am kicît mîna zici cînd ți-o pune cineva la loc".
40. [xi] o fuzi-dă la loc.
45. o sărit dă la loc.
58. Yo fuzit Yosu dă la loc.
63. o sări-d-înkeietură.
77. îi oglinită mîna.
87. cîn-sări-o mînă.
93. [xi] cîn-sare d-la loc.

HARTA LXXI

Termeni pentru **MI-AM SCRÎNTIT (O MÎNĂ)**

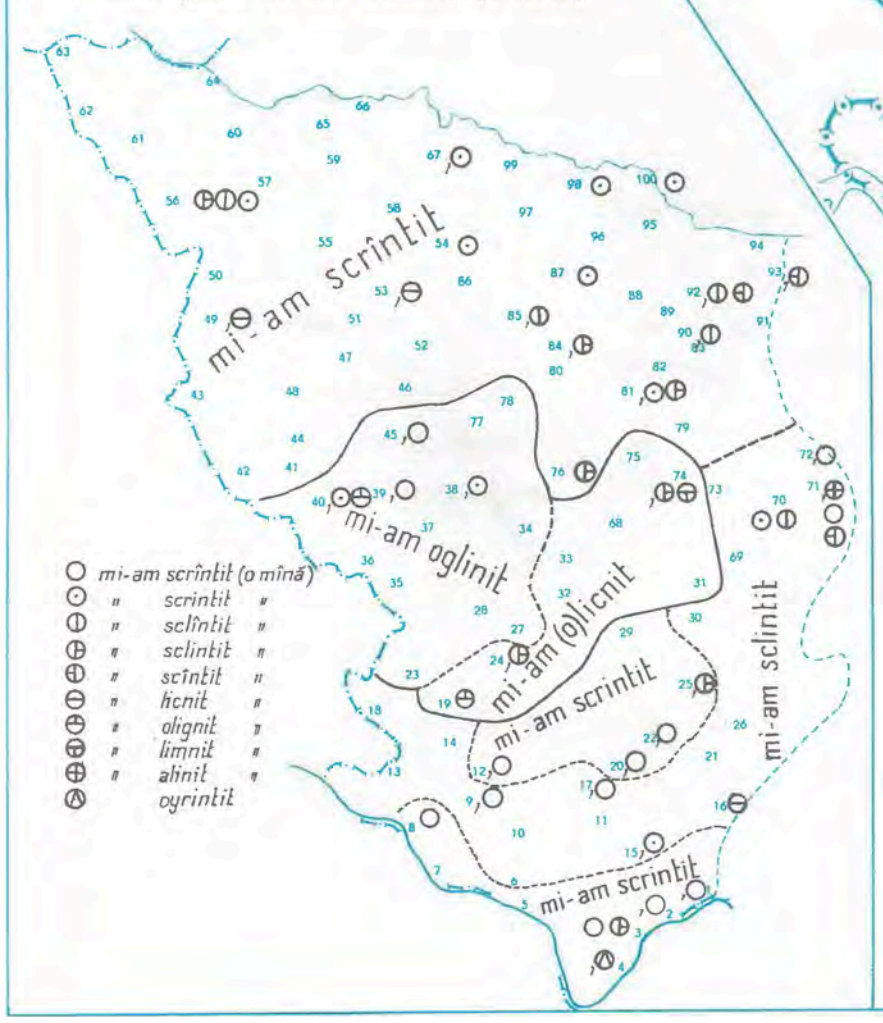

HARTA 119

PODUL PALMEI, pl., *thénar du pouce*

[334]

I. Întrebare indirectă: (INDIC.).

II. 24. *ár'ĭĕ pĭăr cît îm_mĭăru pálmi.*

89. [I] *pódu pălmi* < dosul palmei >

63 *pʷódu pălmi; pódur'*

64 *podu pălmi; podur' dă pálmă*

66 *pódu pălmi* +

65 *sĕr'u. pálmi,* [*] *pódu pălmi*

62 *pʷódu pálmi; pʷódur',* [*] *mijlocu pălmi*

61 *úmăru pálmei,* [K] *pălmi; úmere,* [*] *pódu pălmi*

60 *fáța pălmi; fițetă,* [E] *pódu pălmi*

59 ?, [*] *pʷódu pălmi*

67 *pódu dă la pálmă; podur',* [*] *pʷódu pálmi*

99 *călciiu pălmi,* [*] *pʷódu pálmi,* [E] [E] *úmeru,* [K] *úmeril'ĕ pălmi*

100 *călciiu pálmi, pʷódu pálmi* +

98 *călcîni'i púmnuluj; căl'cîn*

95 *călcîně; cîn,* [*] *călcînu pălmi*

94 *calkînu pălmi,* [II] *pʷódu pălmi*

57 [II] *pʷódu pălmi; podur',* [*] *pʷódu pálmi*

97 *pʷódu pálmi,* [*]...

58 *púlpła pălmi; pulp', pódu pălmi,* [*] *púlpța...*

96 *călcînu pálmę; călcînĕ*

56 *pódu pálmi; podur'*

54 *pódu pálmi; podur'*

93 [II] *călcîni'i pălmi,* [*] [K] *pódu pálmi* +

55 *mijlocu pălmi,* [II] *nʷódu pălmi,* [*] *pʷódu pălmi; podur'*

87 *pʷódu pálmi,* [*] *căl'cîniili pălmi* +

92 *calcînĕ, căl'cîn; ~,* [II] *pʷódu pálmi* +

86 [I,II] ?, [*] *pʷódu pálmi* +

88 *căl'cîni'i pălmi; căl'cîn*

pʷolcîn; -cîn, [*] *bolcînu mîni;...*

91

53 *mijlocu pălmi,* [II] *pódu dă la pálmă; podur'*

89 *căl'cîni'i pălmi,* [II] *căl'cînĕ la mînă; căl'cîn,...*

90 *úmeru pálmi,* [II] *căl'cî'ili pálmi,* [*] *căl'cîniili pălmi*

70 [I,II]. 71 [II]. 72 [I]. *pʷódu mîni* < dosul palmei >

50 *pʷódu pálmi,* [II] *pʷódu pălmi; podur',* [*] *pálmă* [?]

85 [II] *pʷódu pálmi,...*

pódu pălmi; podurile pălmilor, [II] *úmeril'i pălmi,...*

84

83 *călcînĕle* [a.], [I, II] *pʷódu pălmi*

73. [II] *dos de mînă* < dosul palmei >

51 *pʷódu pálmi; pʷódur',* [II] [K] *mĭăru dă la mînă;* [E] *mărur'*

82 *căl'cîni'i pălmi; căl'cîn* +

80. [I] „[De] *pódu pálmi am auzit la armată".*

52 [I,II] *pʷódu pálmi; podur'*

80 *úmeru pelmi, pódu pălmi,* [K] *pálmi,* [II] *pʷódu pálmi* +

49 [E] *pʷódu pálmi; pʷódurli dă la pălm',* [*] *pálmă* [?]

47 [I,II] *mĕru pălmi; mĭĕrĭĕ dă la pálmi*

81 *pódu pălmi,* [II] *úmiri'i mîni, pʷódu pálmi* +

dósu mîni < dosul palmei >

mĕru pălmi; mĭĕril'i pălmilor

48

46 *pʷódu pălmi; pʷódur',* [*] *úmăru dă la mînă*

78 *pĭĕșcîl'i d-la mînă, pʷódu pălmi* +

79 *pʷódu pălmi,* [*] *úmăru dă la palmă; úmer'*

călciiu pălmi; căl'cîțĕ,

72 [II] *pʷódu pălmi* +

86. [II] „Nu știu decît *pálmă".*

77 *mĕru d-la mînă; mer' d-la mîn',...*

75 *pʷódu pĭĕlmi,* [*] *pʷódu pálmi*

74 [I,II] *úmăru pĕlmi,* [II] *pʷódu pĭĕlmi* +

[II] *căl'cîni'i mîni*

71 *căl'cîn* +

43 *mĕru dîm_pálmă; mĕre*

45 *pódu pălmi; podur',* [*] *mĕru mîni*

93. [I] *pódu pálmi* = *dósu mîni.*

III. Informatorilor li s-a arătat partea posterioară, mai ridicată, a palmei, cu care omul împinge ceva.

S-a mai precizat:

a) PODUL PALMEI înseamnă palma pînă la degete 14.18.32.33.74 [*].81 [II].86 [*].87 [*].91 [*].92 [II];

b) MĂRUL (PALMEI, LA MÎNĂ) 14.18.32.33, *pódu lu dĕțitu ăl mări* 31, *púlpța dă la gĭĕțitu al mâre* 58 [*], *pĭĕșcîl'i dî la mînă* 78 se referă la partea proeminentă de la baza degetului mare;

44 *mĕru dă la mînă; mĭĕre* +

mĕru pálmi;

76 *mĭĕră a lu pálmă*

73 *úmăru pálmi,* [II] *úmăru mîni* +

70 *úmăru pálmi,* [II] *pʷódu pálmi; pʷódur'* +

41 ?, [II] *mĕru pálmei,* [K] *pălmi;...*

38 *pódu pálmi,* [II] *mĕru pálmi; mĭĕrăli pálmilor*

42 *mĕru pălmi* +

39 [I,II] *mĕru pălmi;* [E] *mărur'*

68 *mĕru pálmi; mĭĕrăle* [a.] +

40 *mĭăru pálmi,* [II] *pódu pálmi,* [*] *mĕru dî la mînă*

34 *mĭăru pálmi; mĭĕră dă pálmă*

69 [II] *úmăru pálmę; úmer' dă pálmă,* [*] [B] *pódu pálmi* +

37 *mĕru pălmi,* [*] *mĕru pálmi; mĭiără* +

33 *pʷódu pălmi; pʷódurile pălmilor, mĕru pălmi* +

31 *úmăru pálmi; úmere, pʷódu lu dĕțitu ăl mări, mĭăru lu pálmă* +

36 *pʷódu pălmi, mĕru pălmi; mĭĕră* +

32 *mĕru pălmi, pódu pălmi* +

35 *mĕru pălmi; mĭĕră*

30 *mĕru pálmi; mĭĕrăli pálmi*

28 *mĕru pálmi; mĭĕrăli dî la pálmi* +

29 *fáța pălmi,* [K] *pódu pălmi*

27 *mĕru pălmi; mĭĕri pălmi*

24 *mĭăru pálmi; mĭĕrăli pálmiĕlor* +

25 *mĕru mîni; mĭĕră dĕ mînă* +

23 *mĭăru dî la pálmă; mĭărur'*

26 *mĕru mîni* [sgt.]

19 *mĕru pălmi; mĭĕrăli pălmi*

22 *mĭăru mîni; mĭărurile mîni* +

18 *mĭăru pălmi; mĭĕrăli pălmi, pʷódu pălmi* +

21 *mĕru mîni; mĭĕrăl'ĕ mînilor*

14 *mĭăru la mînă,* [K] *la pálmă; mĭĕră la pálmă, pʷódu pálmi* +

20 *mĭăru mîni* [sgt.]

12 *mĭăru pălmi; mĭĕri pálmi*

17 *pʷódu pálmi, mĭăru mîni; mĭĕră* +

16 ? +

13 *mĭăru dî la pálmă; mĭĕră*

9 *pʷódu pălmi*

11 *pʷódu pálmi; pʷódur', mĕru dĕțitului*

10 *mĕru mîni; mĭĕr-a mîni*

15 *mĭăru mîni; mĭĕrăli mîni* +

8 *pʷódu pálmi; pʷódur' la pálmă, mĕru mîni; mĭĕră* +

DUNĂREA

7 *pʷódu pălmi; pʷódur'*

6 *pódu pálmi, mĭăru din pálmă; mĭĕră* +

5 *mĕru pálmi,* [*] *pódu pălmi* +

[I,II] *pódu pálmi;* [II] *pʷódurî'i pălmilor, úmăru pálmi*

2 *pʷódu pălmi,* [II] *pʷódu pálmi*

3 *pʷódu pălmi,* [II] *úmăru pălmi; úmere, pódu pálmi*

4 *pódu pĭĕlmi,* [II] *pódu pálmi; podur' dĕ pálmă*

c) adînciturii din mijlocul palmei i se spune: *mîncu pălmi* 5 [*].6 [*].16.17.22.28, *grʷópu (pălmi, dă la pálmă)* 8.18.28.33.36.37 [*].68 [*], *grʷópa pălmi* 42.44.66.71 [*].100, *cróvu (lu pálmă, din pálmă)* 31.69 [*], *cróvu mîni* 6.15.25, *cărica pălmi* 82.

C. 41 *mĭĕrie*

58 *dă la gĭĕțitu al mâre* +

77 [*] *úmăru dă la pálmă; úmer'le*

84 *căl'cîniili dă la pálmă*

85 [*] *úmerili dă la pálmă; úmer'*

89 [*] *úmerili dă la pálmă; úmer'*

91 *pódu pálmi* +

97 *căl'cîniile mîni; căl'cîn*

HARTA LXXII

Termeni pentru PODUL PALMEI

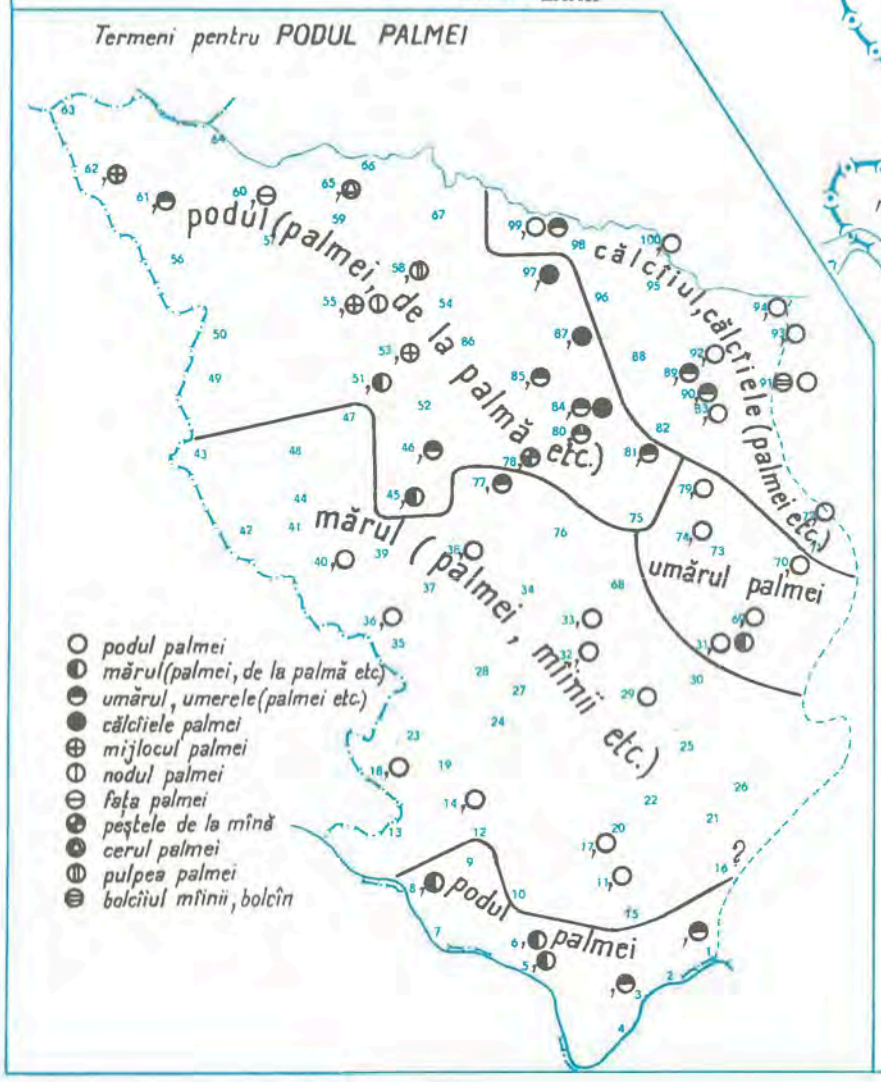

HARTA 120

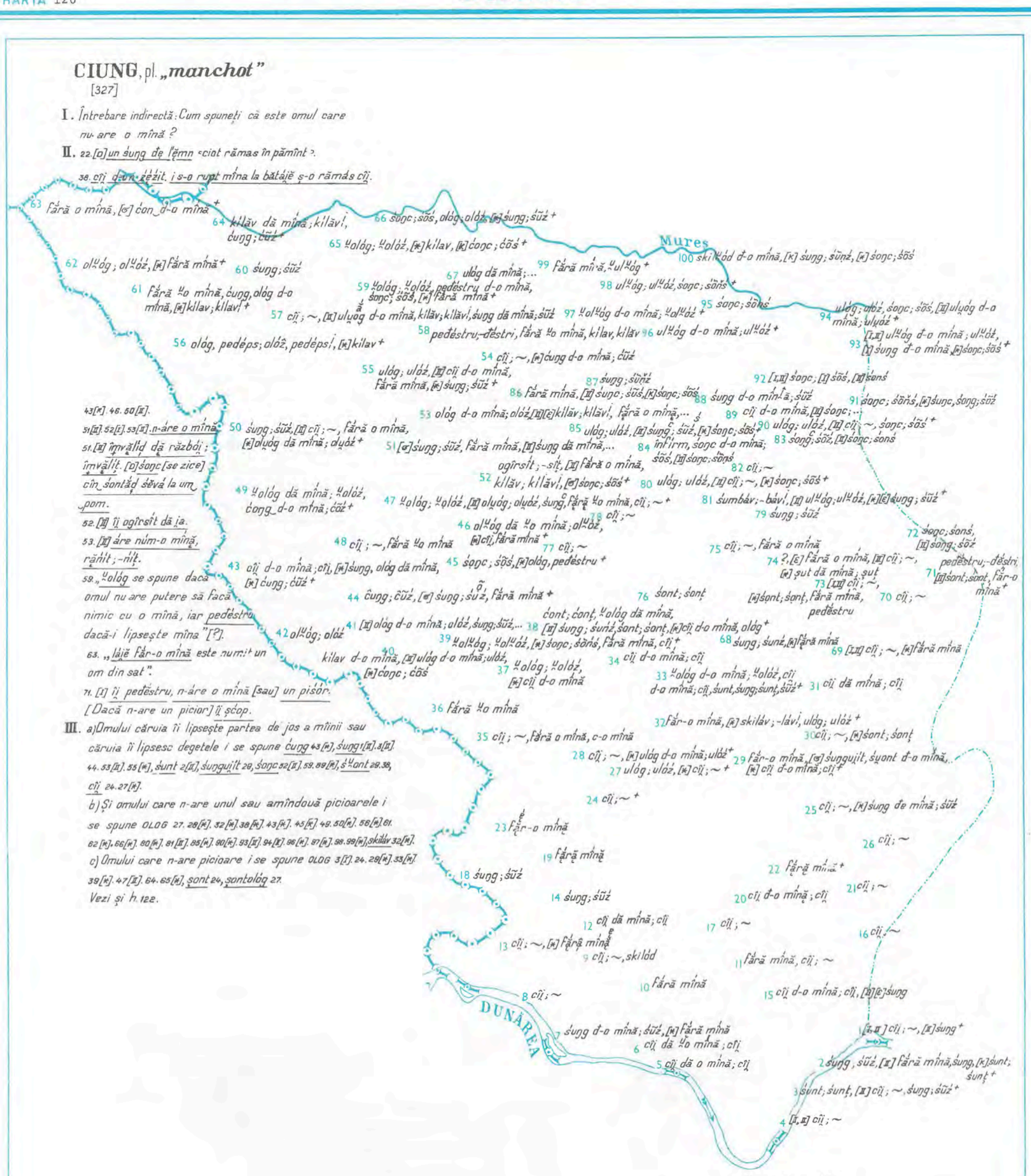

CIUNG, pl. *„manchot"*
[327]

I. Întrebare indirectă: Cum spuneți că este omul care nu are o mînă?

II. 22. [o] un șuŋg de l'ĕmn <ciot rămas în pămînt>.
38. cîi d-un zĕzît. i s-o rupt mîna la bătăjie ș-o rămas cîi.
63 fără o mînă, [σ] con d-o mînă +
64 kilăv dă mînă; kilăvî, cuŋg; cŭz +
66 șoŋc; șõș, ológ; olóz, [*] șuŋg; șŭz +
65 ᵘológ; ᵘolóz, [*] kilav, [k] coŋc; cõș +
62 olᵘóg; olᵘóz, [*] fără mînă +
60 șuŋg; șŭz
61 fără ᵘo mînă, cuŋg, ológ d-o mînă, [*] kilav; kilăvî +
67 ulóg dă mînă; ...
59 ᵘológ; ᵘolóz, pedéstru d-o mînă, șoŋc; șõș, [*] fără mînă +
57 cîi; ~, [II] ulụóg d-o mînă, kilăv; kilăvî, șuŋg dă mînă; șŭz
58 pedéstru, -déstri, fără ᵘo mînă, kilav, kilăv
56 ológ, pedéps; olóz, pedéps!, [*] kilav +
54 cîi; ~, [*] cuŋg d-o mînă; cŭz
55 ulóg; ulóz, [II] cîi d-o mînă, fără mînă, [*] șuŋg; șŭz +
99 fără mînă, ᵘulᵘóg +
100 skilᵘód d-o mînă, [k] șuŋg; șŭnz, [*] șoŋc; șõș
98 ulᵘóg; ulᵘóz, șoŋc; șõns +
95 șoŋc; șõns
97 ᵘolᵘóg d-o mînă; ᵘolᵘóz +
96 ulᵘóg d-o mînă; ulᵘóz +
94 ulóg; ulóz, șoŋc; șõș, [II] ulụóg d-o mînă; ulụóz +
[I,II] ulᵘóg d-o mînă; ulᵘóz,
93 [k] șuŋg d-o mînă, [*] șoŋc; șõș +
87 șuŋg; șŭnz
86 fără mînă, [II] șuŋc; șŭș, [k] șoŋc; șõș
92 [I,II] șoŋc; [I] șõș, [II] șons
88 șuŋg d-o mînă; șŭz
91 șoŋc; șõns, [*] șuŋc, șoŋg; șõz
53 ológ d-o mînă; olóz, [II] [e] kilăv; kilăvî, fără o mînă, ...
89 cîi d-o mînă, [II] șoŋc; ...
85 ulóg; ulóz, [II] șuŋg; șŭz, [k] șoŋc; șõș +
90 ulóg; ulóz, [II] cîi; ~, șoŋc; șõș +
83 șoŋg; șõz, [II] șoŋc; șons
84 infirm, șoŋc d-o mînă; șõș, [II] șoŋc; șõns
82 cîi; ~
80 ulóg; ulóz, [II] cîi; ~, [*] șoŋc; șõș +
81 șumbăv; -băvî, [II] ulᵘóg; ulᵘóz, [*] [E] șuŋg; șŭz +
79 șuŋg; șŭz
78 cîi; ~
75 cîi; ~, fără o mînă
74 ?, [E] fără o mînă, [II] cîi; ~, [*] șut dă mînă; șut
73 [I,II] cîi; ~, [*] șont; șonț, fără mînă, pedéstru
72 șoŋc; șons, [II] șoŋg; șõz
71 pedéstru; -déstri, [II] șont; șont, fără-o mînă +
70 cîi; ~
76 șont; șonț
68 șuŋg; șunz, [k] fără mînă
69 [I,II] cîi; ~, [*] fără mînă
38 [II] șuŋg; șunz, șont; șonț, [*] cîi d-o mînă, ológ +
cont; conț, ᵘológ dă mînă,
34 cîi d-o mînă; cîi
33 ᵘológ d-o mînă; ᵘolóz, cîi d-o mînă; cîi, șunt, șuŋg; șunț, șŭz +
31 cîi dă mînă; cîi
32 fără-o mînă, [*] skilav; -lavî, ulóg; ulóz +
30 cîi; ~, [*] șont; șonț
28 cîi; ~, [*] ulóg d-o mînă; ulóz +
29 fără-o mînă, [σ] șuŋguît, șuont d-o mînă, [*] cîi d-o mînă; cîi +
27 ulóg; ulóz, [*] cîi; ~ +
24 cîi; ~ +
25 cîi; ~, [*] șuŋ de mînă; șŭz
23 fără-o mînă
26 cîi; ~
19 fără mînă
22 fără mînă +
18 șuŋg; șŭz
14 șuŋg; șŭz
20 cîi d-o mînă; cîi
21 cîi; ~
12 cîi dă mînă; cîi
17 cîi; ~
16 cîi; ~
13 cîi; ~, [*] fără mînă
9 cîi; ~, skilód
11 fără mînă, cîi; ~
10 fără mînă
15 cîi d-o mînă; cîi, [II] [E] șuŋg
8 cîi; ~
7 șuŋg d-o mînă; șŭz, [k] fără mînă
6 cîi dă ᵘo mînă; cîi
5 cîi dă o mînă; cîi
1 [I,II] cîi; ~, [II] șuŋg +
2 șuŋg, șŭz, [II] fără mînă, șuŋg, [k] șunt; șunț +
3 șunt; șunț, [II] cîi; ~, șuŋg; șŭz +
4 [I,II] cîi; ~
C. 41 [I,II] c-o mînă
51 [k] ogîrsît d-o mînă +
53 cîi; ~, șuŋg la mînă +
67 ulóz, c-o mînă, [*] șoŋc d-o mînă; șõș
89 șõns, fără mînă +

43 [*]. 46. 50 [II].
51 [II]. 52 [I]. 53 [II]. n-are o mînă
51. [II] îmvălid dă războ; îmvălit. [o] șoŋc [se zice] cîn șontăd șĕvă la um pom.
52. [II] îi ogîrsît dă ia.
53. [II] are núm-o mînă, rănit; -nit.
59. „ᵘológ se spune dacă omul nu are putere să facă nimic cu o mînă, iar pedéstru dacă-i lipsește mîna" [?].
63. „lăjie făr-o mînă este numit un om din sat".
71. [I] îi pedéstru, n-are o mînă [sau] un pisór. [Dacă n-are un picior] îi școp.
50 șuŋg; șŭz, [II] cîi; ~, fără o mînă, [*] olụóg dă mînă; olụóz +
51 [σ] șuŋg; șŭz, fără mînă, [II] șuŋg dă mînă, ...
49 ᵘológ dă mînă; ᵘolóz, coŋg d-o mînă; cõz +
47 ᵘológ; ᵘolóz, [II] olụóg; olụóz, șuŋg, fără ᵘo mînă, cîi; ~ +
46 olᵘóg dă ᵘo mînă; olᵘóz, [*] cîi, fără mînă +
48 cîi; ~, fără ᵘo mînă
45 șoŋc; șõș, [*] ológ, pedéstru +
43 cîi d-o mînă; cîi, [*] șuŋg, ológ dă mînă, [*] cuŋg; cŭz +
44 cuŋg; cŭz, [σ] șuŋg; șŭz, fără mînă +
42 olᵘóg; olóz
41 [II] ológ d-o mînă; olóz, șuŋg; șŭz, ...
39 ᵘolᵘóg; ᵘolᵘóz, [*] șoŋc; șõns, fără mînă, cîi +
40 kilav d-o mînă, [II] ulóg d-o mînă; ulóz, [*] coŋc; cõș
37 ᵘológ; ᵘolóz, [*] cîi d-o mînă
III. a) Omului căruia îi lipsește partea de jos a mîinii sau căruia îi lipsesc degetele i se spune cuŋg 43 [*], șuŋg 1 [II]. 3 [II]. 44. 53 [II]. 55 [*], șunt 2 [II], șuŋguît 29, șoŋc 52 [II]. 59. 89 [*], ṣᵘont 29. 38, cîi 24. 27 [*].
b) Și omului care n-are unul sau amîndouă picioarele i se spune OLOG 27. 28 [*]. 32 [*]. 38 [*]. 43 [*]. 45 [*]. 49. 50 [*]. 56 [*]. 61. 62 [*]. 66 [*]. 80 [*]. 81 [II]. 85 [*]. 90 [*]. 93 [II]. 94 [II]. 96 [*]. 97 [*]. 98. 99 [*], skilav 32 [*].
c) Omului care n-are picioare i se spune OLOG 3 [I]. 24. 29 [*]. 33 [*]. 39 [*]. 47 [II]. 64. 65 [*], șont 24, șontológ 27.
Vezi și h. 122.

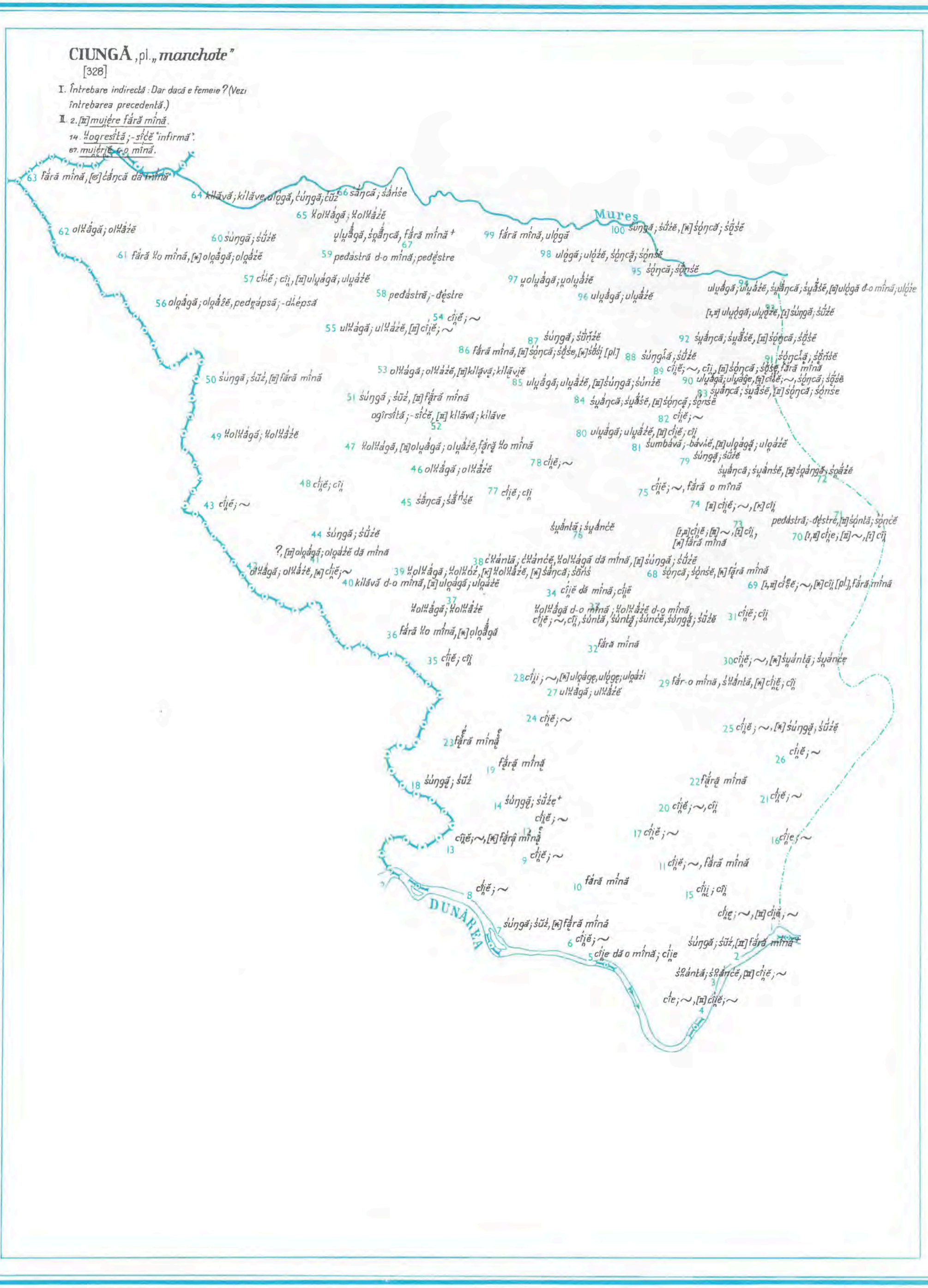
CIUNGĂ, pl. „manchote"
[328]
I. Întrebare indirectă: Dar dacă e femeie? (Vezi întrebarea precedentă.)
II. 2. [II] muiére fără mînă.
14. Hogresîtă; -sîcĕ "infirmă".
67. muiériĕ d-o mînă.
Mureș
DUNĂREA

SCHILOD, pl. „ estropie'"
[456]
I. Întrebare indirectă : Cum ziceți că este omul care are mîinile sau picioarele înțepenite ori strîmbe din naștere ?
II. 1 [II].53[*].62[*].92[II]. sloguiit; -iit "paralizat".
8. skilșod dă mîn și dă pișșare.
9. sluguiit; -iit [R] paralizat.
10. „cîi la mîini, sontorșog la picioare".
12. răscănăt; -năt "crăcănat".
14. are rîșumă dîn fășărie.
18. șolog, numa dă pișșare.
19. 98. sloguiit; -iit "paralizat".
22. 30. 31. s-o slăguiit [perf. c.].
38. îs pișșărilă strîmbie ca mojsă cătană. Ți slșoguiit dî nașcere.
37. n-are niș-o mișăvă "putere" în mînă.
38. [II] olșog = ăla care nu are, sau [are] o mînă mai mică dî nașcere.
skilod = ăla care nu poace îmblă bine, sau îi cu mîinili strîmbe dîn cauza unei căderi.
40. [I] piđestru-i pră jumătăce ulșog.
43. [D] cîi îi care n-are mînă, pișor. [*] tăt cam cîi.
50. [II][D] cîi îi care are lipsă săvă.
53. [I] s-o născut pezestru. [II] îi cîi iară.
61. „cu mînă săcă, fără putere. a lu săcu = poreclă".
66. are mîna susltă.
69. [II] „ kilăv; -lăvi = om neputincios, bolnăvicios, care stă mai mult în pat".
73. [I] dreven [adj.] de frig. [*] „ ulog; uloz = paralizat la pat".
92. [I] „ kilăve omul care se naște fără mîini sau fără picioare".
III. Vezi și h. 120.
Mureș
DUNĂREA
C. 62 olăzît, olog, îngkilozăt +
89 [*] cîi; ~
90 [*] cîi; ~, ulog

SCHILOADĂ, pl. „estropiée"
[457]
I. Întrebare indirectă: Dar dacă e femeie? (Vezi întrebarea precedentă.)
II. 1. [II] șlugu-ítă; -ítĭcĕ «paralizată».
12. răscărnátă; -náce «crăcănată».
37. ia cáltă muiérița áia că-i skilótă.
81. [II] „cîțe = cu mîinile strîmbe. kilávă = cu mîinile înțepenite drept".
Mureș
DUNĂREA
C. 41 oluágă, ogîrsîtă; -sîcĕ
71 [*] cîțe; cîți
91 [*] gubávă; -báve

HARTA 124

DEGET, pl. „doigt"
[363]
I. Întrebare indirectă: (INDIC).
II. 35. ĕ́stă mult dă dúpă ʼnorăviția care vorbăsc cu z.
38. [II] ș-așă, ș-așă să spúnă.
III. Degetele unei mîini, numerotate de la cel mare spre cel mic, sînt numite:
a) primul: DEGETUL (ĂL, AL) MARE 2 [II]. 4 [*]. 5 [*]. 6.7.11.13 [*]. 15.16.19.23 [*]-27.29.31-34.37. 41 [II]. 67.70 [II]. 74 [I]. 75 [*]. 77 [*]. 81 [II]. 82.85 [*]. 87 [*]. 88 [*]. 89 [*]. 92 [II]. 94 [II]. 95.97 [*]. 98.100; DEGETUL (ĂL, AL) GROS 6.8.12.18.72 [I]. 93 [*], [B] policărĭ 24;
b) al doilea: ARĂTĂTOR 4 [*]. 15.18.19.24. 26.29 [*]. 31 [*]. 32 [*]. 33.34.41 [II]. 63.67 [*]. 74 [I]. 75 [*]. 77 [*]. 81 [II]. 82.85 [*]. 87 [*]. 88 [*]. 92 [II]. 93 [*]. 95.97 [*]. 98.100, arătătorĭ 34, mijlosĭn 11, trăgătorĭ 70 [II]. 75 [*], đĕ́ișu cúruluș 93 [*];
c) al treilea: mijlosĭn 2.5 [*]. 11.16.19.23.24.26.32.37, mijlosĭș 29.32. 37 [*]. 67 [*]. 75 [*]. 77 [*]. 82.95.100, mijlocăș 41 [II]. 74 [II]. 87 [*]. 98, mijlocărĭ 4 [*]. 16.25.31 [*]. 33.34.77 [*]. 81 [II]. 89 [*]. 92 [II]. 97 [*],
DEGETUL DIN MIJLOC 7.13.15.24.31 [**], ăl mare 18 72 [I]. 93 [*], al lung 6, arătătorĭ 70 [II];
d) al patrulea: INELAR 4 [*]. 24.26.29.32.33.34 41 [II]. 63.67 [*]. 75 [*]. 81 [II]. 82.87 [*]. 97 [*]. 98.100, al cu inel, ilĕnărĭ 31 [*], mijlosĭn 11.13.15.18.93 [*], mijlocăș 70 [II], đeđetărĭ 92 [II];
e) al cincilea: DEGETUL (ĂL, AL) MIC 2 [II]. 4 [*]. 5 [*]. 6-8.11-13.15.16.18.19.23-27.29.31 [*]-34.37 [*]. 41 [II]. 63.67 [*]. 70 [II]. 72 [I]. 74 [I]. 75 [*]. 77 [*]. 81 [II]. 82.85 [*]. 87 [*]. 88 [*]. 89 [*]. 92 [II]. 93 [*]. 94 [II]. 95.97 [*] 98.100.
24. [V] șuc era o unitate de măsură de lungimea a două degete mari puse cap în cap.
Vezi h. XCIII, CXIII-CXV.
Mureș
DUNĂREA
HARTA LXXIII
Sunetul đ în DEGET

DEGERĂ (DEGETELE DE FRIG) (ind. prez. 6) „les doigts ont l'onglée"
[368]
I. Întrebare indirectă: Iarna, dacă stai mult în frig și n-ai mănuși, ce zici că ți se întîmplă cu degetele de ți se umflă și te dor?
II. 36. să obrîncésc «se inflamează».
39. m-o ngietát zéżitu dă żer.
42. să obrîncésc «se inflamează».
55. [II] zézeră zéżicili dă la mîn din căuza lu żer.
64. m-o żizerát żeżicile la mînă dă frig.
65. îs żezeráčě burișele la mînă.
68. mi s-or îmflát mînile dă frig, îs żeđeráčě.
71. [II] îngiáță geicile de frig.
73. [II] la pisăre dis că-ț gézera.
80. [II] m-or îngețát zéjicele.
88. or țăpenit dă frig.
89. [II] m-o gizerát gézcile.
94. [II] or żizerát [perf. c.].
III. Vezi h. XCIV, CXIII–CXV.
Mureș
DUNĂREA
HARTA LXXIV
Sunetul d în DEGERĂ
d
ż
đ

UNGHIE, pl. „ *ongle* ”
[366]

I. Întrebare indirectă : (INDIC.).
II. 73. [I] ásta-i cum scríie cártea.
III. Vezi h. CXII.

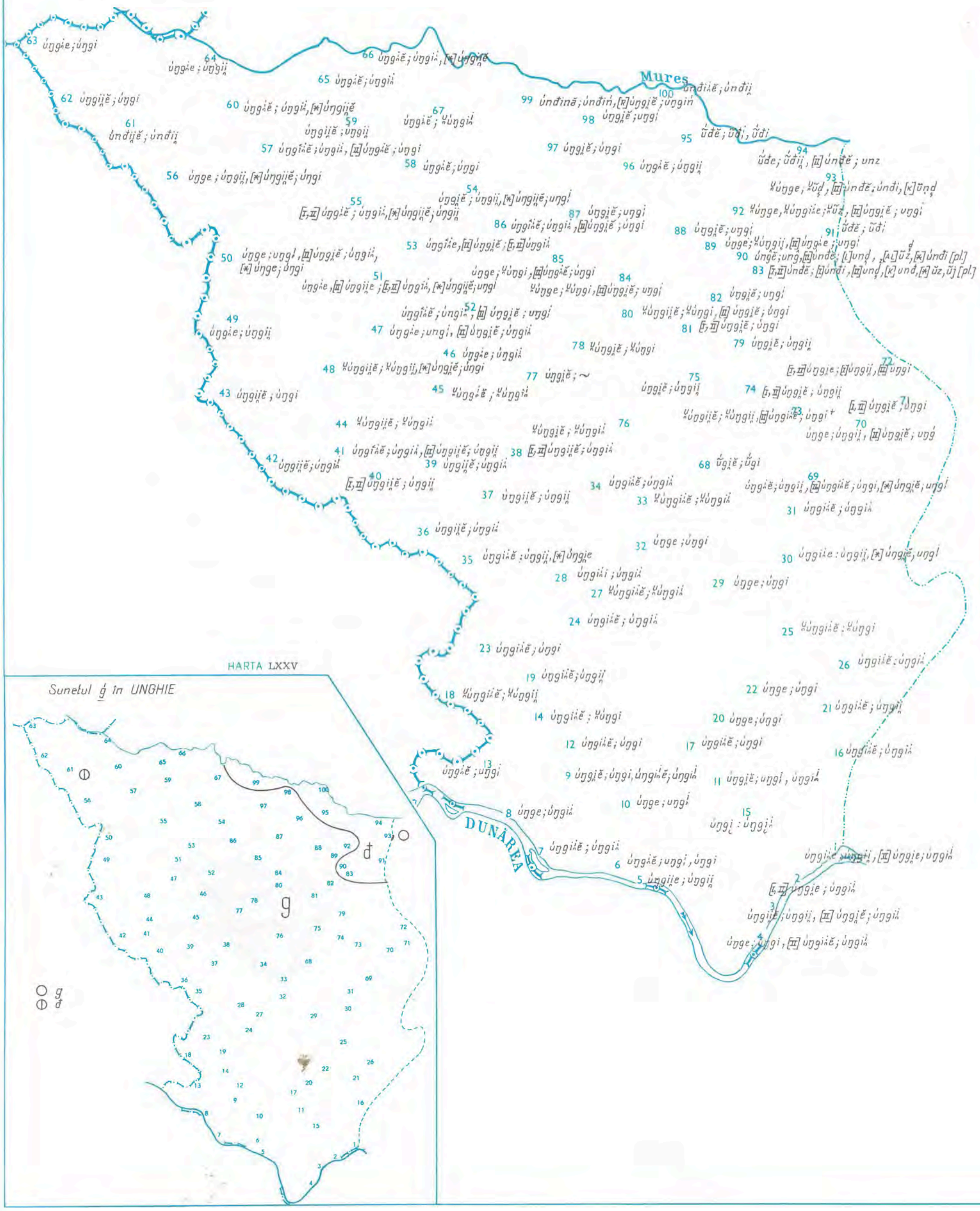

ȘCHIOP, pl. „boiteux”
[380]
I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că e un om care a pățit ceva la un picior și merge așa? (IMIT.).
II. 46. hᵘodîlcăńĕ [ind. prez. 3]. [*] ᵘodîlcăiĕ.
49. cam adîncă [ind. prez. 3].
52. [I] șk̑iop; șk̑iopi [se zice] pră mare.
59. odîncăńĕșcĕ [ind. prez. 3].
64. hodîrnóg [este cel care] hodîlcăiĕ, trăzĕ pișóru după iĕl.
73. [I] „Despre un om care merge rău se spune că e șoitălăb”.
79. s-o kișuiit [perf. c. 3] <și-a frînt șoldul>.
89. [I,*] hodîrnóg; -nóz <care își trage piciorul după el>.
III. Vezi h. CXI.
Mureș
DUNĂREA
HARTA LXXVI
Sunetul k̑ în ȘCHIOP
ć
ki

GENUNCHI, pl. *„genou"*
[388]

I. Întrebare indirectă: (INDIC.).

III. Tendoanelor din spatele genunchiului li se spune: gîrbovęńě; -vană 21.25.26.34.71[*].72[I].89[*]. 92[II], gîrbovńęńě; -vńană 10.81[II].82.86[*],

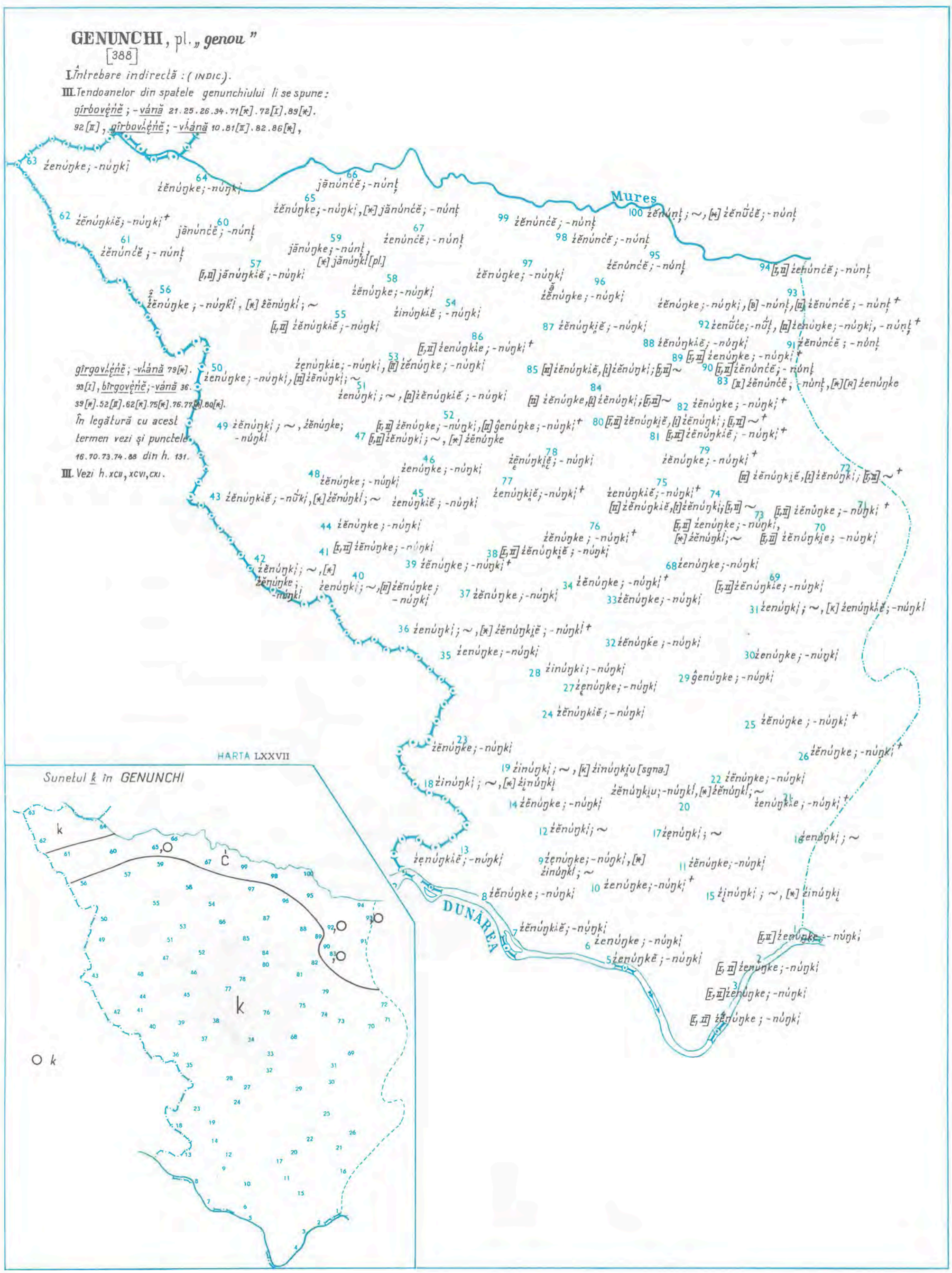

gîrgovńęńě; -vńană 79[*]. 93[I], bîrgovęńě; -vană 36. 39[*].52[II].62[*].75[*].76.77[*].80[*].

În legătură cu acest termen vezi și punctele 16.70.73.74.88 din h. 131.

III. Vezi h. XCII, XCVI, CXI.

HARTA 129

ROTULĂ (LA GENUNCHI), pl. „*rotule*"

[389]

I. Întrebare indirectă: (INDIC.).
II 5. zenúnke; – núnki [?].
18. [I] „roátă se zice mai rar".
49.50 [K]. [D] POARCĂ #.
55. [K] [D] cunúnă #.

C. 2 [V] úmăru zinúnkiului, [T] óșu zinúnkiului
16 [E] ș̆ăș̆ăli [a.]
86 zenúnkiĕ; ș̆ăș̆ă

HARTA 130

FLUIERUL PICIORULUI, pl. „*tibia*"

[394]

I. *Întrebare indirectă: Cum îi ziceți la osul acesta dinainte, de aici (INDIC.) de la genunchi pînă la gleznă?*

II. 40[*].55[*]. „*Fluierońi se zice mai mult.*"
44. [II] „*Fluierońi nu se zice.*"

63 *Flúierु dă la pisór; Flúiere*
64 *Flúierु la pisór; Flúiere*
66 *Flúierु dă la pisór; Flúiere*
65 *Flúierु pisórului*
62 *Flúierु la pisór; Flúiere*
60 *Flúierु pisórului; Flúiere*+
59 *Flúierु pisórului*
61 *Flúierु pisórului; Flúiere*
57 [I,II] *Flúierु pisórului*
56 *Flúierु picórului; Flúiere*
99 *Flúierु pisórului; Flúierle*
100 *Flúier; Flúierle*
67 *Fluierońi; -rąáně*
98 *Fluierońi; -rąáně*
97 *Fluierońi; -rąáně*
95 *Flúier; Flúierle*
94 *Flúier; Flúiire*; [II] *Flúier; Flúierle di la pisór*
58 *Flúierु pisórului, Fluierońi; -rąáně*
96 *Fluierońi; -rąáně*
93 *Flúier; Flúiere*, [II] *Flúierु pisórului; Flúierle*
54 *Fluiirońi; -rąáně*
55 *Fluierońi; -rąáně*, [II] *Flúierु pisórului; Flúiere*+
87 *Fluierońi; -rąáně*
92 [I,II] *Fluierońi; -rąáně*
86 *Fluierońi; -rąáně*, [II] *Fluierońi; -rąáně*
88 *Fluierońi; -rąńě*
91 *Flúierु pisórului*
53 [I,II] *Fluierońi; Fluierąáně*
89 [I,II] *Fluierońi; -rąáně*
85 *Fluierońi; -rąáně*, [II] *Fluierońi; -rąńě*
90 [I,II] *Flúier; Flúiere*+
83 [I,II] *Flúier; Flúiere*
84 *Flúierु pisórului; Flúiere,...*
82 *Fluierońi; -rąńě*
50 [I,II] *Flúierु pisórului; Flúierie*,
[*] *Fluierońu dă la pisór; Fluierąáně*
51 [I,II] *Fluierońu dă la pisór; Fluierąáně*
52 [I,II] *Fluierońu dă la pisór; Fluierąáně*
80 [I,II] *Fluierońi; -rąńě*
81 *Fluierońi; -rąńě*, [II] *Fluierońi; -rąńě*
49 *Fluierońi; -rąáně*
47 [I,II] *Fluierońi; -rąáně*
78 *Fluierońu d-la pisór;...*
79 *Fluierońi; -rąáně*
46 *Fluierońi; -rąáně*
48 *Fluierońi dă la pisór; Fluierąáně*
77 *Fluierońu pisórului*
75 *Fluierońu dă la pisór; Fluierąáně*
72 [I,II] *Flúierु pisórului; Flúierle*
45 *Fluierońi dă la pisór; Fluierąáně*+
74 [I,II] *Fluierońi; -rąáně*
71 [I,II] *Flúier; Flúierle*
43 *Flúierु pisórului; Flúiere,*
[σ] *Fluierońi; -rąáně*
44 *Flúier dă la pisór; Flúiere*+
76 *Fluierońi; -rąáně*
73 [I,II] *Flúier; [I] Flúiiri, [II] Flúierle*+
70 *Flúier; [II] Flúier; Flúierle*
41 [I,II] *Flúierońi; -rąáně*
42 *Flúierु pisórului; Flúiere,...*
39 *Fluierońi; -rąáně*+
38 *Fluierońi; -rąáně*, [II] *Flúierु pisórului,...*
40 *Fluierońi; -rąáně*, [II] *Flúierु pisórului;...*
68 *Fluierońu[a],...*
69 *Flúierońi; ~*, [II] *Fluierońi; -rąńě*
34 *Fluierońi; -rąáně*; [*] *Flúierąáně[pl]*
37 *Fluierońi; -rąáně*+
33 *Flúierońu pisórului; Fluierąáně*
31 *osu la pisór; ąáșă*, [K] *Flúierońi; -rąáně*+
36 *Fluierońi; -rąáně*
32 *Fluierońi; -rąáně*+
35 *Flúierु dă la pisór, Fluierońi; -rąáně*+
30 *Flúierु pisórului; Flúierile pisącărilor*+
28 *Fluiirońi; -rąáně*+
29 *Flúierońu pisórului; Flúierąáně*+
27 *țáva pisórului; țăvi, Flúierु pisórului; Flúierի*+
24 *Flúierु pisórului; Flúierili pisącărălor*, [*] *Flúiira pisórului*+
25 *Flúierु pisącórului; Flúierě*
23 *Flúierońi; -rąáně*
26 *Flúiru pisórului; Flúire*
19 *Flúiera pisórului; Flúierili pisórului,...*
22 *Flúierु pisącórului; Flúierili pisącărălor*
18 *Flúierु dă la pisór; Flúiere dă la pisącáre, Flúierońi*+
14 *Flúierु pisórului; Flúierի*+
20 *Flúierु pisórului; Flúiere*
21 *Flúierु pisórului; Flúierili pisącărelor*+
12 *Flúierु pisórului; Flúiere*+
17 *Flúierु pisórului; Flúiere*
16 *Flúierु la pisór*, [K] *pisórului; Flúierili pisącărălor*
13 *Flúier; Flúierle la pisór*+
9 *Flúiru pisórului; Flúirie*
11 *Flúierु pisórului; Flúierle*
10 *Flúierु pisórului; Flúiere*
15 *țáva, Flúierु pisórului; țăvi, Flúiiri*+
8 *țáva pisącórului; țăvi dă pisącáre, Flúierु pisórului; Flúiere*+
7 *Flúierु pisącórului; Flúierle*
6 *Flúiru pisórului; Flúiire*
5 *Flúierु pisórului*
1 [I,II] *Flúierु pisącórului; Flúiere*
2 *Flúierु pisącórului*, [II] *Flúiru pisórului; Flúire*+
3 *Flúierु pisącórului*, [II] *Flúiiru pisórului; Flúiere*
4 [I,II] *Flúierु pisącórului; Flúiere*+

Mureș

DUNĂREA

C. 19 *Flúierु dî la pisór*+
38 [K] *Fluierońi; -rąáně*
40 *Flúierie*, [K] *Fluierońu lu pisór*+
42 [*] *Fluierońi; -rąáně*
68 *Flúierु pisórului*
78 *Flúierąáně*+
84 [II] *Fluierońi; -rąńě*

HARTA LXXIX

Termeni pentru **FLUIERUL PICIORULUI**

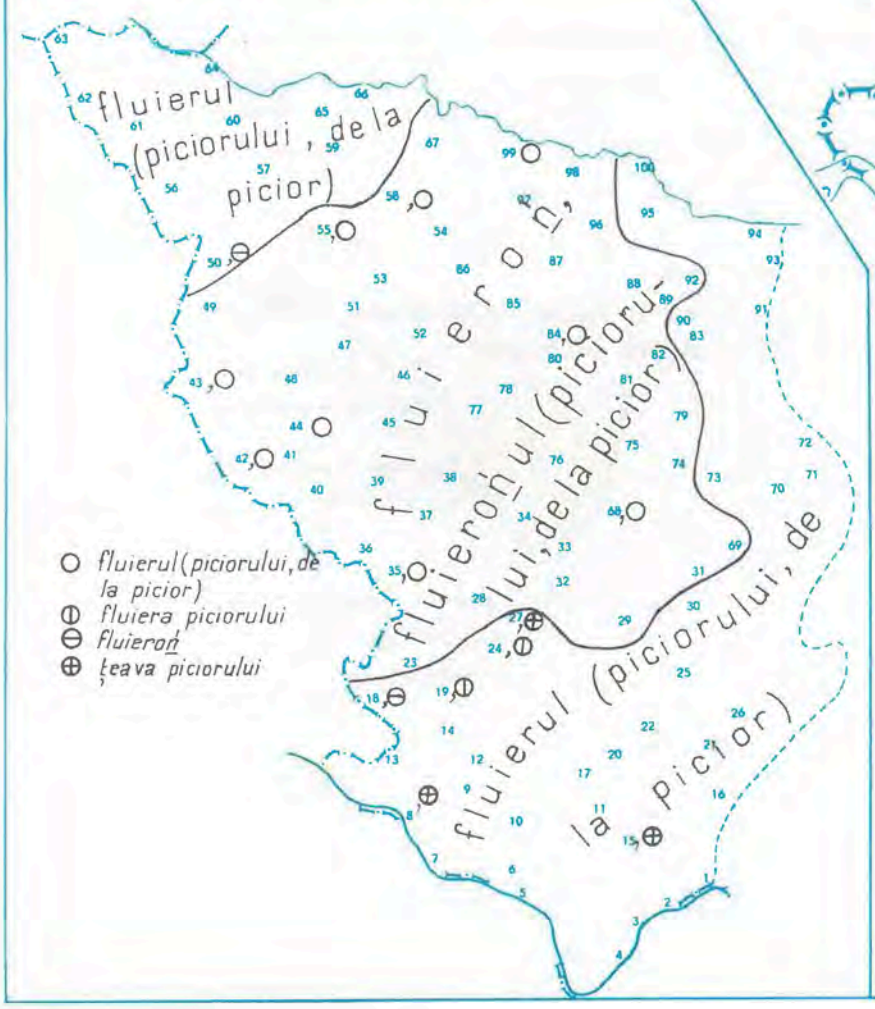

○ *fluierul (piciorului, de la picior)*
⊕ *fluiera piciorului*
⊖ *fluierońi*
⊕ *țeava piciorului*

III. *S-au notat și termeni pentru Fluier «instrument muzical»:* FLUIER 2.4[*].8.15.18.21.29[*].73[*]; FLUIERĂ 12-14.18.19.24.27.28[*].30[*].31[*].32[*].35.37.39.60.90[*]; *Fluierońu dă dîs* 76; *Fluierąáně* [pl.] 45.
S-a mai precizat: Fluiirońu este un fluier mai mare, de cîntat 24; *fluierul mic, făcut din salcie, este numit turlișcă* 8, *turlică* 28.

PULPA PICIORULUI, pl. *„mollet"*

[395]

I. Întrebare indirectă: Dar la partea asta cărnoasă (INDIC.) dintre genunchi și gleznă? (Vezi întrebarea precedentă.)

II. 89. [II] „hu púlpiesa strigau bătrînii cînd vedeau o femeie cu pulpe mari".

III. Vezi legenda de la h. 128.

63 púlpă; púlpe, [*] pulpi [pl.]
64 púlpă; púlpe
65 púlpa pișórului, púlpă; púlpe, [*] púlpea dă la pișór
66 púlpe; pulpi, [*] púlpea pișórului
67 [ε] púlpa pișórului, [*] púlpea pișórului
68 púlpa pișórului
69 [I, II] púlpă; pulpi
99 púlpă; pulpi
100 púlpa di la flúțăr; púlpe
98 púlpă; púlpe
97 púlpă; pulpi
96 púlpă; ~
95 púlpă; ~
94 púlpe; pul'pi, [II] púlpe; pulpi
93 púlpe, [II] púlpă, [I, II] pulpi
92 [I, II] púlpie; ~
91 púlpă; pulpi
90 [II] púlpă; ~, pul'pă; púlpe
89 púlpă; pulpi,
88 pul'pă; pul'pi, [*] gîrbovănă, ...
87 púlpă; ~, pulpi
86 [I, II] púlpă; púlpă
85 [I, II] púlpă; púlpe
84 púlpă, [II] púlpă; [I, II] púlpe
83 púlpe; ~, [II] púlpă; púlpe, [*] púlpăa di zos; pulpi
82 púlpe; pulpi
81 [II] púlpă; púlpă, pulpi
80 [I, II] púlpă; púlpe
79 púlpă; pulpie
78 púlpa dă la pișór; púlpă la pișór
77 púlpa pișórului
76 púlpă; púlpă
75 púlpa pișórului; púlpă
74 [I, II] púlpă; [I] pulpi, [II] púlpe, [o] gîrbovănă, -vene
73 [I, II] púlpă; [I] púlpe, [II] púlpă, gîrbovănă; -vene
72 púlpă; pulpi; [II] púlpă; púlpie
71 [I, II] púlpă, púlpe
70 [I, II] púlpă; [I] púlpe, [II] púlpie, gîrbovănă; -vene
69 [I, II] púlpă; pulpi
68 púlpa pișórului
67 [ε] púlpa pișórului, [*] púlpea pișórului
66 púlpe; pulpi, [*] púlpea pișórului
65 púlpa pișórului, púlpă; púlpe, [*] púlpea dă la pișór
64 púlpă; púlpe
63 púlpă; púlpe, [*] pulpi [pl.]
62 púlpă; pulpili dă la pișór
61 púlpe; ~, [*] púlpă; pulpi
60 púlpă; pulpă
59 púlpea pișórului; pul'pi
58 púlpea pișórului, púlpe; ~, pulpă, pulpi
57 pulpă; pulpi, [II] púlpea dă la pișór, pulpie; ~, ...
56 púlpe; pul'pi
55 pulpă; pulpi, [II] púlpă; pulpă
54 pulpie; pul'pi, [*] púlpă, púlpe
53 [I, II] púlpă; pulpă
52 [I, II] pulpă; [I, II] púlpe
51 [II] pulpie; pul'pi
50 [II] muș kî, iepure; iepuri, ...
49 pulpia dă la pișór; pulpi, púlpe, pulpie [sg]
48 pulpă dă la pișór; púlpe
47 pulpă; pulpi, [II] púlpa pișórului; pulpie
46 pulpa dă la pișór; pulpă
45 pulpă dă la pișór; pul'pi
44 pulpă dă la pișór; púlpe
43 pulpa pișórului; pulpă
42 pulpa pișórului; pulpie
41 pulpă; pulpi, [II] púlpa pișórului, pulpa dă la pișór; pulpie
40 pulpă; pulpi, [II] púlpa pișórului; púlpe, pulpie [pl.]
39 pulpă dă la pișór; pulpi
38 [I, II] pulpa pișórului; pulpie
37 pulpa pișórului, [*] pulpa la pișór; pulpi
36 pulpa pișórului; pulpi
35 pulpa pișórului; pulpă
34 pulpa la pișór; púlpe, [*] pulpă; pulpi
33 pulpă; pulpă
32 pulpă; pulpi
31 pulpă; pulpi
30 pulpa pișórului; pulpili pișărilor
29 pulpa pișórului; pulpe
28 pulpă; pulpi
27 pulpă; pulpi
24 pulpa pișórului; pulpilie pișărălor
25 muș kiu la pișór; muș kî, [*] pulpa pișórului; pulpe
23 pulpă; pulpie
26 pulpa pișórului; pulpi
22 pulpa pișórului; pulpili pișărălor
21 pulpia pișórului; pulpili pișărelor, pulpă; pulpi
20 pulpa pișórului; pulpe a pișórului
19 pulpa pișórului; pulpili pișórului, pulpă dă zos
18 pulpa dă la pișór; pulpe
17 pulpă; pulpi
16 pulpa pișórului; pulpili pișărălor, [*] [e] gîrbovănă; -vene
14 pulpă; pulpi
13 pulpă; pulpi, [*] pișcilî pulpi
12 pulpa pișórului; pulpi
11 pulpia pișórului; pulpi
10 pulpia pișórului; pulpi
9 pulpă; pulpi
8 pulpă; pulpi
15 pulpia pișórului; pulpi, [*] pulpi; ~
7 pulpa pișórului; pulpă
6 pulpă; pulpi
5 pulpie; pulpi
[I, II] pulpă; [I] pulpe, [II] pulpi
2 pulpe, pulpia [a]; pulpi, [II] vîna [a], [k] pulpia pișórului; pulpe
3 pulpie; pulpi, [II] pulpă; pulpi, pulpie; pulpi
4 pulpie; pulpi, [II] pulpă; pulpi, pulpia pișórului; pulpi

DUNĂREA

Mureș

C. 50 [*] pulpă; ~, pulpă; pulpi, pulpe [pl.]
57 pul'pi [pl.]
88 -vene

HARTA LXXX

Răspîndirea formelor de singular PULPĂ, PULPE, PULPIE

pulpă
pulpe
pulpie

COAPSĂ, pl. „cuisse"
[396]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți la partea cărnoasă dintre genunchi și șold? (INDIC.).

II. 1. [I] ármu piśórului. [II] n-áre núme.
2. [I] múskiu [a] la piśór.
10. nu să prié díșё [nicicum].
12. cárńa muálё pră pisușáre.
15. múski din dósu piśórului.
22. în ăsta-i tăștă pucșérea piș́órului. [*] ármu [a] 'partea din spate a coapsei'.
34. ușită cît îi dă țîmpășă.
35. „La cel de la mînă i se zice pișișё".
40. [*] „țîmp se zice, nu púlpă".
51. [II] șё lié pláșё la oamin 'bărbați'.
58. îț dă șoltșáńё 'injecții' în púlpța dinăpoi.
64. i să văd țîmpi [se zice] îm băzócură.
67. [*] cárńa grásă dă dasúpra zёnúncёluí. [a] țîmp, nu prța folosím.
73. [II] „De la genunche pînă la búcă".
74 [I]. 76. țîmp 'fesă'.
78. [doi] țîmp la piśór.

III. În majoritatea punctelor informatorii au precizat că (și) partea de sus a piciorului păsărilor sau animalelor se numește țîmp. În acest sens s-au mai înregistrat și termenii arm 11.15.20, cotói 7.
1.4.5.20.21.31.36.41.44-46.59.65.68.69.77. Vezi h. următoare.
Vezi și h. 131, cv.

C. 5 púlpție; púlpții +
11 muski, [*] muș́c; ~

ȘOLD , pl. „ *hanche* ”
[379]

I. Întrebare indirectă : (INDIC.).

II. 1[*].4[II].5.21.31.36[*].41[II].44. 45.59.65. „ șold , de la brîu pînă la genunchi ”.

6. am pus mîniili-n șold sau în kiș .

7. „ șold , de la kiș în jos ”.

8. șold [se spune] pră mărișă .

10.[*] șold ‹osul de la șold›, kiș ‹carnea de la brîu pînă la coapsă›.

11. kiș ‹osul de la șold›. cărnia dă pră kiș . [D] „ șold = lopocița ația , de la picioarele dinapoi ale vitelor ”.

20.31.46.68 [*].69[*].77[*]. „ kiș , de la brîu pînă la genunchi ”.

25. șold [se spune] pe bătrînețță .

26. 29.60.61. [D] kiș #.

31.[*]șold [se spune] pă mărișă .

36. „ îngkișurșăsă este femeia cu multe poăle pră ia ”.

37. dăcă-i vătămăt ‹lovit› [se zice că] îi șolțît .

45. „ păuori zic mai mult kiș decît șold ”.

48. „ kiș , mai mult la femei ”.

49. „ kiș zic mai mult femeile ”.

57. [II] îi kișăt . îi îmfoiătă súgna pă kișțță la ia . băbili [zic] mă doare-ș kișțță . [D] „ kișțță = și șold la cai ”.

58. pun mîniîi-ș kiș .

59. muierie lătă-ș kiș = lătă-n șale . îi kișăt [omul].

63. [*][D] șold #.

64. „ uită șă kișuri frumoăsă are, se zice despre o femeie lată în șale ”.

67. „ kiș se zice mai rar ”.

76. 78. 84[II].86[*].87[*]. kiș ‹încheietura de sus a piciorului , cu carne cu tot , pînă la brîu›. șold ‹osul de la brîu›.

83. [II] „ șold se spune mai rar. [*] ćiș ; ćișuri = și osul și carnea de la brîu pînă unde începe coapsa ”.

92. [II] „ șold spun mai ales tinerii ”.

93. [II] d-la făzet încălo la vălțe să dișă șold ; șolduri .

III. Vezi h.132, CVI.

HARTA 134

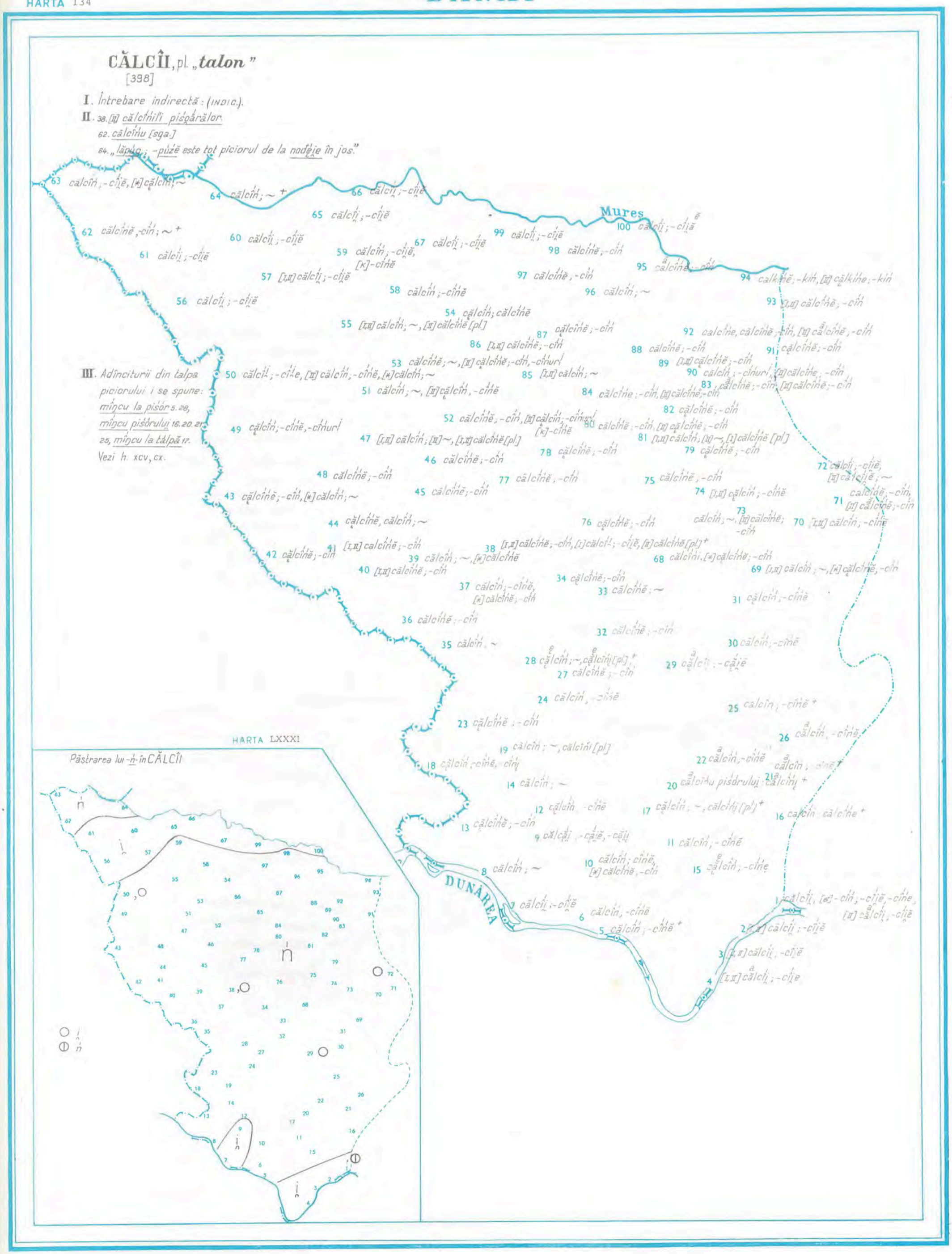
CĂLCÎI, pl. „talon"
[398]
I. Întrebare indirectă: (INDIC.).
II. 38. [II] călcîńilĭ pisŏărălor.
62. călcîńu [sga.]
64. „lăpúg; -púzĕ este tot piciorul de la nodĕie în jos."
III. Adîncituri din talpa piciorului i se spune: mîńcu la pisór 5. 28, mîńcu pisórului 16. 20. 21. 25, mîńcu la tălpă 17.
Vezi h. XCV, CX.
Mureș
DUNĂREA
HARTA LXXXI
Păstrarea lui -n- în CĂLCÎI

STĂ PE VINE (ind. prez. 3) „ il est accroupi ”
[393]
I. Întrebare indirectă: (IMIT.).
II. 14. „stîrșești, cînd stă mult să-și facă lipsa mare”.
17. copilu l-o stîrșit, cînd l-o pus să-și facă nevoiile.
27.33. „pup = chiflă mică, colăcel”.
31. „stă pup, zic copiii cînd se joacă”.
62. [D] voltieni și domnești, pă vine.
69. [*] „stă pișcît = stă ascuns”.
71 [*]. 76. „stă picît = stă ascuns”.
72. [I] „La armată se spune că stă bruăscă”.
93. [II][B] nu pria au năr av să dică așa.
Mureș
DUNĂREA
HARTA LXXXII
Principalii termeni pentru STĂ PE VINE
stă pup
stă (în) cimpit, în ciumpit, în cimpite
stă (în) stîrci, stîrcit, stîrciș, stîrciu
stă pup
stă pupit
stă búriu
stă cimpoșit, cimpoșit
stă (în)cimpit, încimpiu, cimpiliu
stă în scîrci

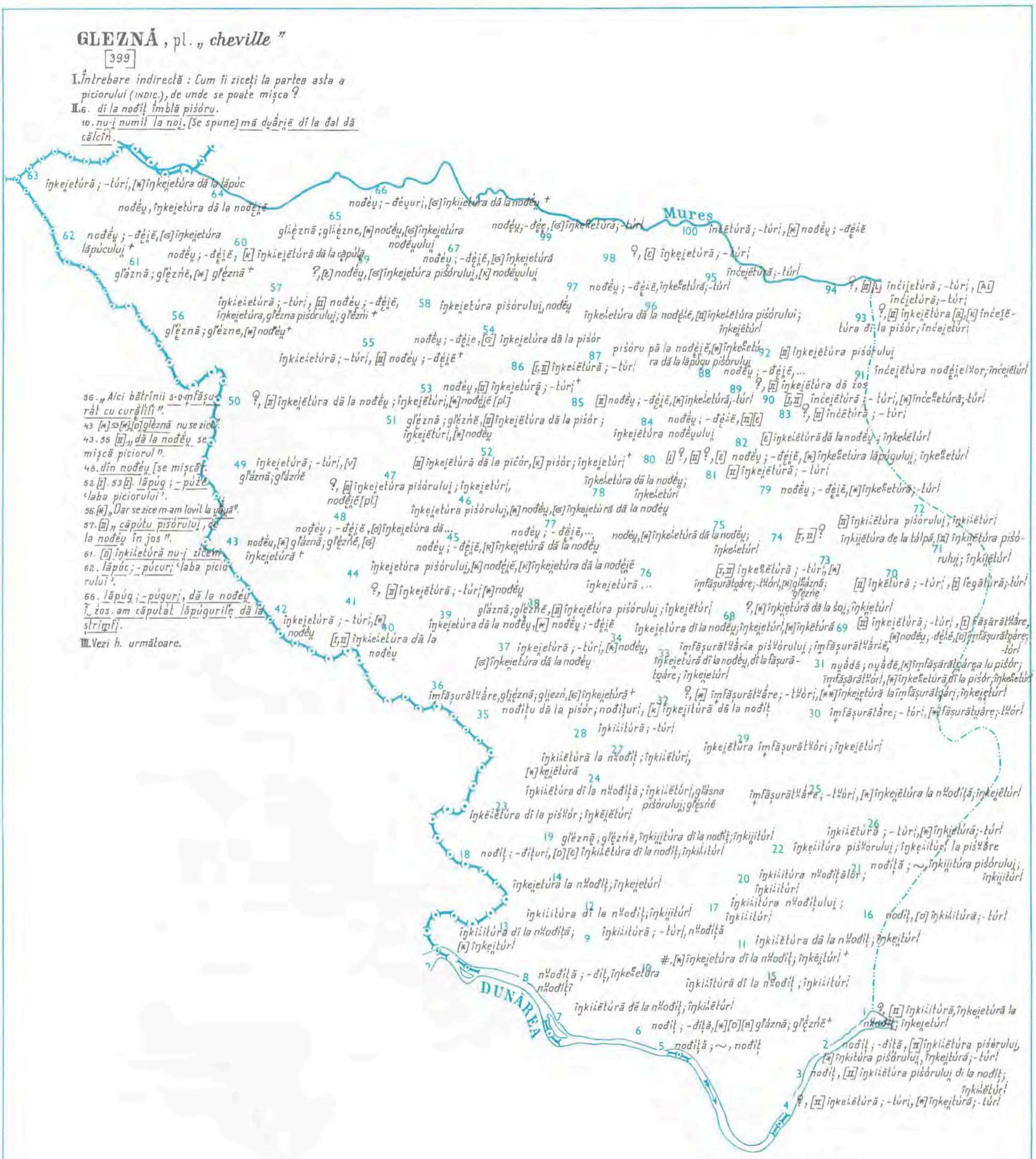
GLEZNĂ, pl. „ cheville "
[399]
I. Întrebare indirectă : Cum îi ziceți la partea asta a piciorului (INDIC.), de unde se poate mișca ?
II. 6. di la noðiț îmblă pișóru.
10. nu-i numit la noi. [Se spune] mă duăriĕ dî la ðal dă călcîn.
Mureș
DUNĂREA
C. 46 la noðĕu +
76 dă la noðĕiĕ ; îngeiétură
77 [*] îngeiétură dă la noðĕu ; îngeiétură
88 [*] îngeétură ; -túri

OUĂLE PICIOARELOR, sg. „*les chevilles*"

[400]

I. Întrebare indirectă: (INDIC.).
II. 3. [I] „nojiță = ochiurile de la opincă".
4. [II] mă băgăi în cinălă 'noroi' pînă la noțiță.
39. [*] tot noțău.
41. [II] spune c-acolo n-are țigănu os.

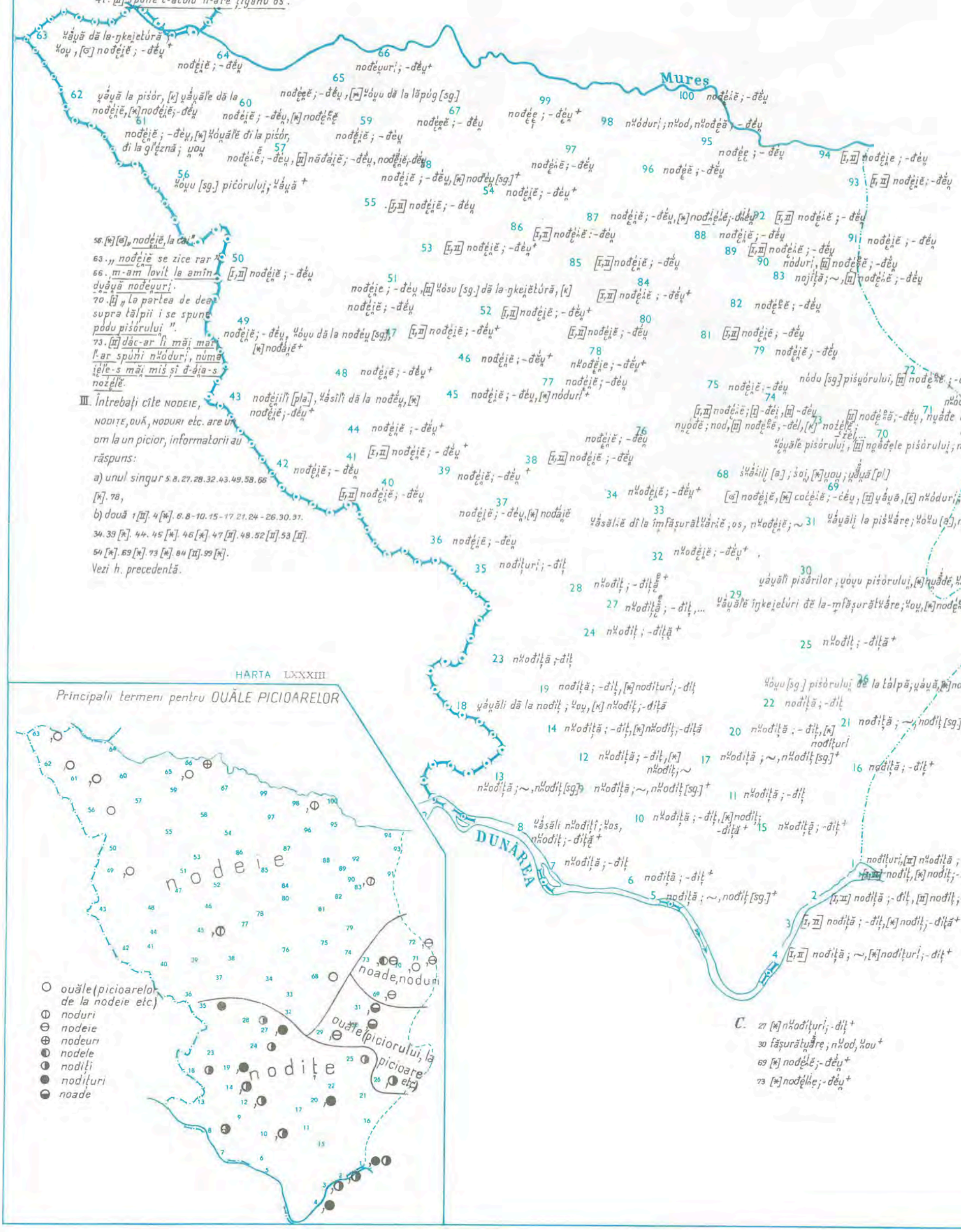

III. Întrebați cîte NODEIE, NODIȚE, OUĂ, NODURI etc. are un om la un picior, informatorii au răspuns:

a) unul singur 5.8.27.28.32.43.49.58.66 [*].78,

b) două 1 [II].4 [*].6.8-10.15-17.21.24-26.30.31.34.39 [*].44.45 [*].46 [*].47 [II].48.52 [II].53 [II].54 [*].69 [*].73 [*].84 [II].99 [*].

Vezi h. precedentă.

C. 27 [*] nșoțițuri; -țiț+
30 fășurățuțăre; nșod, șou+
69 [*] nodțelă; -țău+
73 [*] nodțelă; -țău+

HARTA 138

NETED „lisse, plat"
[375]
I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că e ceva care nu are adîncituri sau ridicături și, cînd dai cu mîna, simți că este la fel peste tot?
II. 38. [II] „asămina se zice despre pămînt."
42. „lîs se spune mai mult."
47. [II] lină, apa fără valuri.
51 [II]. 57 [II]. ca masa.
59. nu-i nis părău, nis dal.
64. „lîs se spune despre masă, iar nețed despre cîmp."
66. netted, după cărți.
73. [I] nețed ca uiaga.
76. luocu-i asămina, masa-i necidă.
97. numa măi mult [se zice] că-i lins.
Mureș
DUNĂREA

NETEZESC (ind. prez. 1) „je lisse"
[376]
I. Întrebare indirectă: Cînd vrei să scrii pe o foaie de hîrtie mototolită (boțită), ce zici că faci cu mîna... (GEST) ca să poți scrie?
II. 1. [I] după încîs o nećeđăsc.
2. [I] o-nćîng arćîia 'hîrtia' blana o nećeđăsc o 'sau' o gllui.
35.54. nu cu pigláisu 'fierul de călcat'.
43. poće-i zgîrșîtă.
57. [II] dacă-i gujbiîtă, îmboțită.
81. [II] „Dacă îi zgîrșîtă".
83. [I] nu poț să dîș đe la îts, o îtz [!].
87. ia-i zgîrșîtă ș-o-nćîng să se facă đireáptă.
90. [II] îi foșlomoșîtă ș-o-nćîng.
94. [I] „Un loc îl îndrept, îl netezesc, la arat".
Mureș
DUNĂREA

VACCIN „vaccin"

[430]

I. Întrebare indirectă: Ce face doctorul copiilor mici la mînă (GEST), ca să nu se îmbolnăvească mai tîrziu?

II. 3. [I] „rup um piélt de la o floare ca să-l sădesc în altă parte".

10. [v] mérzém la dʷóctor, la búbié.
15. ne keámă la-mpŭs.
23. zdrîgîié, îl rupié cîta cu pana și-i fáse crúșă.
38. [II] l'ĕ fáșĕ sămnu ála, îi dúșĕ la piĕlțuiálă.
43. „búbie se zîce și la sămnu dă rămîne prămînă".
49. m-o puz búbe la copii.
58. îi dă ʸum fiel dă búbă dúlșĕ.
64. pîntru vărsát, fáșĕ iinjécții.
69. [II] mérim la búbe-acúma.
77. merzám la dóctor să ni bubădă.
78. l'-o pus búbie dă la șapcĕ an.
93. [II] láie cu sîmsáua și púne búbe. sîmsaua îi ca o peniță di scris.

III. În următoarele puncte s-a obținut (și) ind. prez. 3 al verbelor: PELȚUIE 3 [II]. 4 [I, II]. 6-8. 12-14. 18. 20. 23. 25. 27. 34-36. 38 [I, II]. 39. 40 [I, II], piĕnțuiĕ 24, ÎMPUNGE 15. 17. 20. 22, ultuiéșcĕ 99. 100, oltonéșcĕ 52, oltoiéșcĕ 66, îmfierăză 59, [R] fjăclăză 38, bubădă 45, árdĕ 57, [R] vaccinădă 27, zgrăbălă 38 [II].
Termenii PIELȚUIT, PENȚUIT au fost obținuți de obicei în sintagma DUC COPIII LA...
S-au mai înregistrat și sintagmele: NU S-A PRINS BUBA 39 [*]. 41 [II]. 43 [*]. 56 [*]. 62 [*]. 64. 66. 67 [*]. 69 [*]. 70 [II]. 71 [*]. 73 [*]. 74 [I]. 75 [*]. 76. 78. 79 [*]. 80 [*]. 82. 84 [II]. 86 [*]. 87 [*]. 88 [*]. 89. 91 [*]. 92 [II]. 93 [*]. 94 [II]. 95. 96 [*]. 97 [*]. 98. 100, NU S-AU PRINS BUBELE 49. 60. 62. 63 [*]. 65 [*]. 77 [*]. 81 [II]. 85 [*]. nu s-o prîs ʸoltónu 50 [*], nu s-o prins pélțu 5 [*].
Compară cu h. următoare.

HARTA 141

INJECȚIE, pl. „ injection ”
[431]
I. Întrebare indirectă: Dar cînd ești bolnav, doctorul le împunge în mînă (ori în picior) cu un ac, zici că-ți face o ... ? (Vezi întrebarea precedentă.)
II. 22. mă duc la doctor să mă-mpungă.
23. [v] lusăi la dᵘoctor, mă piĕlțuăi.
37. pincilinĕ.
40 [I]. 48. 72 [II]. [v] cĕ piĕlțuie.
42 [III]. 74 [II]. 75. 82. 83 [II]. 88.
89 [II]. 92 [II]. [v] mă pilțuie.
44. am fᵘos să mă pilțuie cu buied.
61. cĕ imfuie.
73. [I][B] „ Mergem la pilțuiș găinile ”. [II] la vas ziișem că le pilțuie.
76. [v] il șpiălțuie.
81. [II] [v] mă pilțuiește, am fo la pilțuit.
89. [I] traumicină ‘streptomicină’
III. Compară cu h. precedentă.
Mureș
DUNĂREA

MEDICAMENTE, sg. „ médicaments ”
[435]
I. Întrebare indirectă : Cînd ești bolnav, ce trebuie să iei ca să te faci bine ? Te duci și le cumperi cu o hîrtie pe care ți-o dă doctorul.
II. 20. milutinuri [se spune] la siropuri, la picături, la dămuri d-ăla.
37. buied dă la pălică.
39. „buiedă în sticlă ”.
51. [II] nu știu cumă li-o mai dis. m-o da prauuri, o scătulă dă prauuri, s-o biau.
58. cejuri, buambe, prauuri dîm buambe, prauri dîm buiez.
59. romnicilima, policinilă, buambe.
Mureș
DUNĂREA
C. 38 mieluțin ; -tină
42 buied
68 [*] mieluținuri ; -tină
73 meditănă ; -tin
89 [I] medicămente , [B] meditinuri

PASTILE, sg. *„dragées, pastilles"*
[439]

I. Întrebare indirectă: Cum le ziceți la acelea mici și rotunde pe care le dă doctorul bolnavului să le înghită cu apă?
II. 4. [II] de cap, de ș-o fi.
5. „pulfăr, pulfere = prafuri, medicamente".

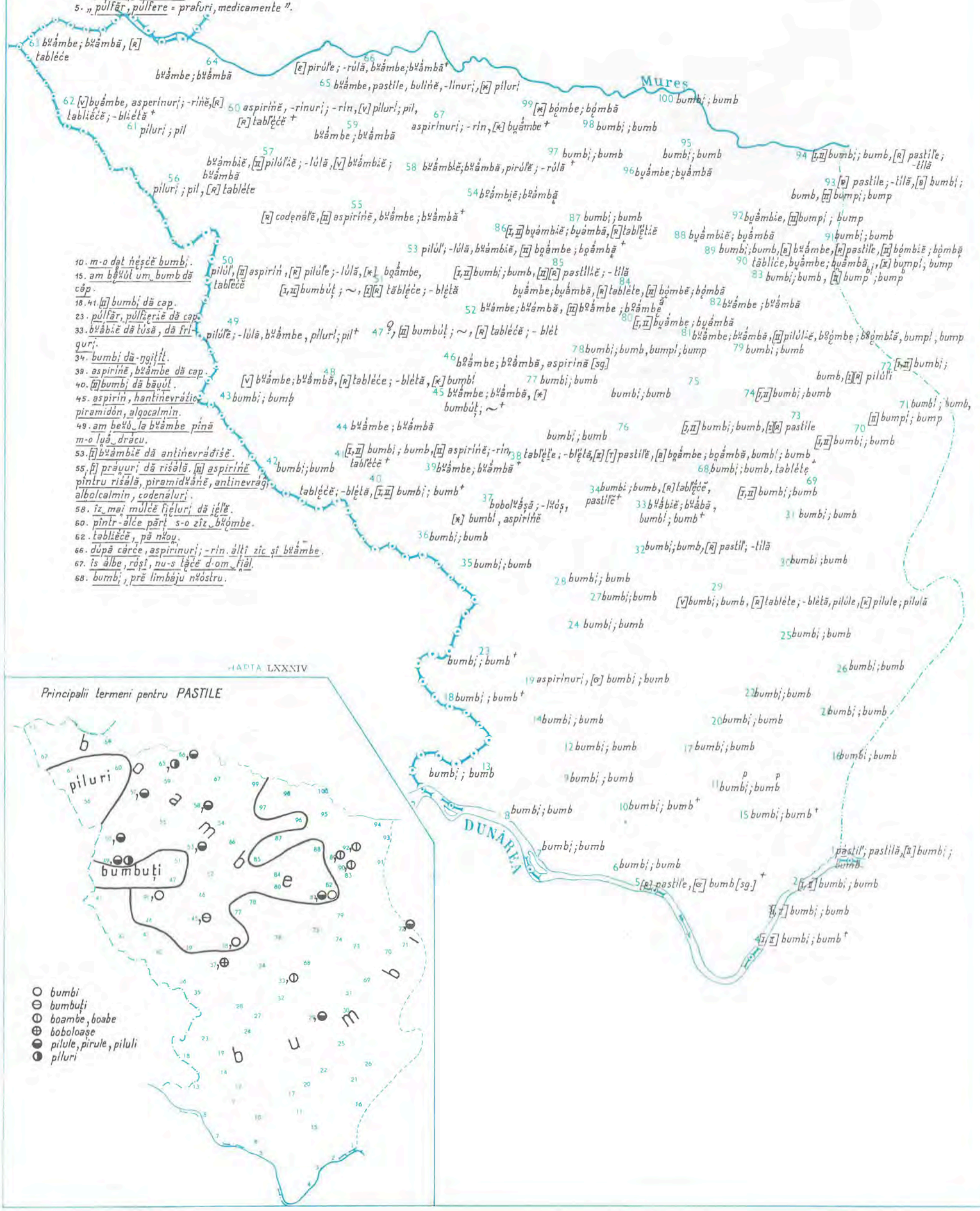

FARMACIE, pl. „ *pharmacie* ”
[437]

I. Întrebare indirectă: De unde cumpărați medicamente?

II. 3. [II] nu farmacíiĕ.
40. or foz dăvă la giédu ‹ Dela ›.
67. noi spunĕm pătícă.

III. Vezi și h. următoare.

Mureș

DUNĂREA

C. 72 apătecărĭĭĕ; -rĭĭ

FARMACIST, pl. *„pharmacien, apothicaire”*
[438]

I. Întrebare indirectă: Cum se cheamă cel care vinde medicamente? (Vezi întrebarea precedentă.)
II. 1. [I] un fel de doctori.
2. [II] așa i-a fi fost policra.
3. [II] tot pălecăr.

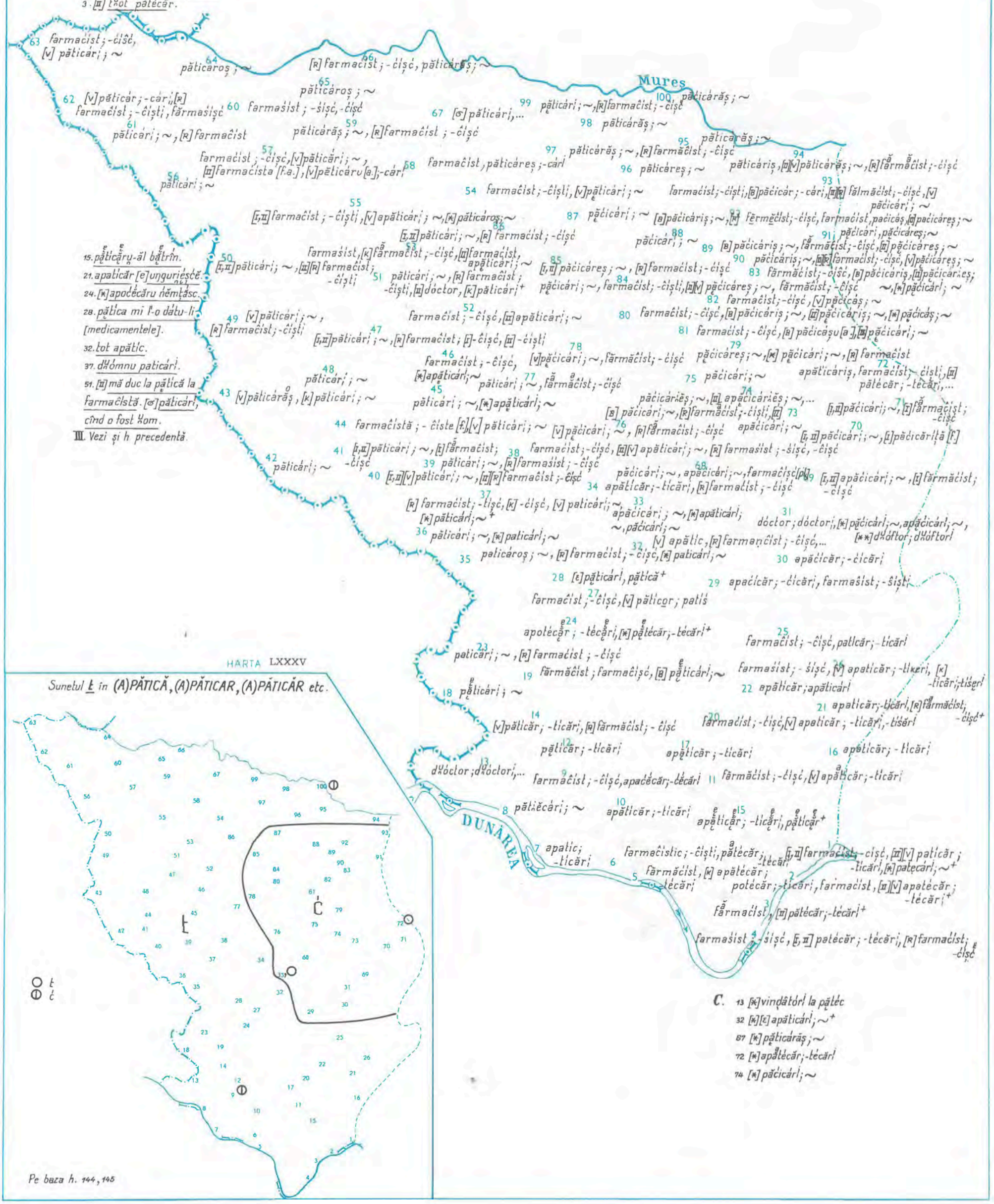

C. 13 [*]vinḑâtori la pătec
32 [*][E] apăticari; ~+
87 [*] păticărăș; ~
72 [*] apălecăr; -lecări
74 [*] păcicari; ~

HARTA 146

FEBRĂ „fièvre"

[440]

I. Întrebare indirectă: Cînd cineva e bolnav rău, îi arde tot trupul și-i roșu la față, ce ziceți că are?

II. 8. „îi buzuminit, nu poate dormi, nu știe ce-l doare".
9. i-aprins, arde focu.
33. îi pune grádu ᵉ termometrul ᵊ ăla.
38. o puz grádu să vádă să foc áre.
41. [II] áre foc, îi rișlt.
42. îi înfocuit.
47. [II]. 51 [II]. „foc se zice mai des".
57. [II]. „foc se zice mai rar".
58. 84 [II]. 93 [I]. árdě ca focu.
69 [II]. 92 [II]. „Pune grádu să o măsoare".
72. [II] áre uomu hit.
73. [I] îi îmfocát, árdě [ind. prez. 3].
80. [II] s-o fost îmfocát la fáță.
83. [I] „timpitură zic copiii".
89. [*] îi îmfocát.
93. [II] ári aprindere și ári atíca grádě.
94. árdě tăt.
98. grat 'termometru'.

III. S-au mai notat precizările:
a) și congestiei pulmonare îi spune APRINDERE 81 [II].
83 [*]. 84 [II]. 86 [*]. 91 [*]. 92 [II]. 93 [II]. 94 [II]. 97 [*]. 98;
b) numai congestiei pulmonare îi spune APRINDERE 77. 79. 80 [I]. 82, [B] arsoáre 73 [*], pleuomonie 81 [II].

C. 74 [*] focărie
89 [*] îmfierbîntăli +
91 [*] [R] timpărătură +
92 [II] foc, îmfărbîntală +
97 [*] frăbîntală, [R] timperatură +

Principalii termeni pentru FEBRĂ

HARTA LXXXVI

HARTA 147

AIUREAZĂ (ind.prez.3) „il délire"
[441]
I. Întrebare indirectă: Ce ziceți că face un om cînd e greu bolnav, nu mai știe de el și vorbește fel de fel de lucruri fără înțeles?
II. 1. [I] îi prididit dă buálă.
2. [II] „să funtăzăscă la cap = obosește, nu mai știe ce face".
III. 69[*].71[*].72[*].80[*].83[II].84[II].100. BULGUIE se spune și cînd omul vorbește în somn.
NAIUREA a fost redat în hartă într-un cuvînt sau în două cuvinte, după cum a fost rostit de informatori.
Mureș
DUNĂREA
63 vorbiéșce zăbunít
64 aiurăză
65 aiurésce +
66 aiurăză +
62 vorbiéșcă zăbunít
61 vorbéșce zăbunít, [R] aiurăză +
60 vorbiéșcă zăbunít, aiúrea +
59 vorbéșc-aiúria +
57 vorbiéșcă aiúria, aiurăză +
58 vorbiéșc-aiúria +
56 vorbéște-aiúrea +
55 ?, [II] aiurăță +
54 vorbiéșcă aiúrea +
53 [I,II] vorbiéșcă naiúrla, [II] bulguiéșcă
50 [I,II] aiuriăză, [II] vorbiéșcă aiurit +
51 búlguie, [II] vorbiéșcă aiúria
52 vorbéșcă naiúrla, [II] búlguie, [G] vorbiéșcă aiúrea
49 vorbiéșcă zăbunít, aiúrea, nisîncotró
47 aiurăză, [II] aiuriăță
48 aiurăță
46 vorbéșcă-n aiúrea
43 vorbéșc-aiúrea +
45 vorbiéșc-aiúrea, aiurăță
44 vorbiéșcă sîngur, vorbiéșc-aiúria +
41 aiurăză, [II] vorbiéșcă aiúrea +
42 vorbiéșcă aiúrea +
40 stă dus, [I,II] vorbiéșcă aiúrea
39 vorbiéșcă năiúria
37 vorbiéșc-aiúria
36 aiurăță, vorbiéșc-aiúria
35 vorbiéșcă-n tăină +
41. îi aiurit.
44. o pierdú din mîncă, îi dus, amețăscă.
50. [II] îi în năsîmțîre.
55. [II] îi bolind, i zăbunit.
56. i zăbunit.
66. s-o zăbunit [perf.c.3].
69. [II] s-o perdut, nu măi știie se vorbéșcă.
71. [II] s-o hălăzunit la cap.
72. [I] „búlguie, mai zic unii".
73. [II] cîn vorbéșce cu morlî nu măi dúsă mult, săracu.
77. i-nvălují, [*] îi tăhul 'e pe moarte'.
78. îi zănozit.
79. s-o-mvălují la cap și vorbéșc-aiúrea.
80. [II] îi învălují.
83. vorbéșcă-m buiéstru.
85. [II] cînd ai lungoare, becejúgu ăsta, vorbésc cu óki dăskiș.
89. [II] búlguie așă d-aiúrla.
91. îi zălăzit, îi sulhují la cap.
92. [I] îi pestrecut de becăg.
100. s-o zăbunit și vorbéșcă-n nescíre.
99 [*] búlguie
98 búlguie
95 búlguie
97 búlguie
96 búlguie
100 vorbéșcă-n nescíre, aiurăștă, búlguie +
94 [I,II] búlguie
93 [I,II] búlguie, [II] vorbiéșc-aiúria
92 [I,II] búlguie, [I] vorbéșce nésciri, năiúrla +
87 búlguie
86 [I,II] búlguie, [I] vorbiéșcă naiúrla
88 búlguie, [R] aiureădă
91 [*] gîngăviéșcă, [*] búlguie +
89
90 [I,II] vorbéșcă năiúrla, [II] búlguie
[I,II] búlguie +
85 búlguie, [II] vorbéșcă-n aiúrila +
84 iauureăză, vorbéșce
83 vorbéșcă néscire, năiúrlea, [II] vorbéșce-n aiúrla, búlguie +
aiúrea, [II] búlguie, vorbéșcă asă naiúrla, [R]...
82 vorbéșcă năiúrla, búlguie
80 vorbéșcă năiúrla, [I,II] búlguie +
81 vorbéșc-aiúrea, [I,II] búlguie
78 búlguie, vorbéșcă-n aiúrla +
79 vorbéșc-aiúrea +
aiuriăză, [II] búlguie, [*] vorbéșcă aiúrea +
72
77 vorbéșcă-aiúrla, [*] búlguie +
75 búlguie
aiureăză, [II] búlguie, vorbéșce-aiúrea, [*] ...
74
[I,II] búlguie, [II] aiureădă, [*] vorbéșcă-năiúrea, vorbéșce cu morlî, [*] vorbéșcă aiúrea +
73
71 vorbéșcă nescíre, [I,II] vorbéșcă-n nescíre, ...
70 [I,II] búlguie
76 vorbéșcă-n aiúrla, stă dus
38 [I,II] vorbéșcă aiúria
68 vorbéșce-aiúrea
34 búlgăie, vorbéșcă-n tăină +
33 vorbéșcă naiúrea
vorbéșc-a năiúrea
69 [II] vorbéșce-n tăină, búlguie +
31 vorbéșce năiúrea
32 vorbéșcă-n tăină
30 vorbéșcă dintr-álți, năiúrea +
28 năștiriădă, vorbéșc-aiúrea, [*] búlbuie +
29 vorbéșcă néscire
27 vorbéșcă-n tăină +
24 búlguie, aiureădă
25 vorbiéșc-aiúria
23 vorbéșcă aiúria, bulguiéșcă, búlguie +
26 zonăiéșcă, vorbéșc-aiúrea
19 [G] vorbiéșc-aiúrea +
18 aiureădă, vorbiéșc-aiúrea +
22 vorbéșce năiúrea
21 sporiséșcă, [*] aiureădă
14 vorbéșcă naiúrea +
20 vorbiéșc-aiúrea +
búlguie, vorbéșcă nănúrea +
17 vorbiéșc-in aiúrila
16 aiurăștă
12
13 vorbéșcă sîngur, naiúrea +
lăuzăștă, bulbuiéșcă, búlbuie
11 vorbiéșc-aiúrea +
10 vorbiéșc-aiúrea +
15 vorbiéșc-aiúrila +
8 vorbiéșc-aiúrea
7 lăuzăștă, lăuzăștă
6 [B] ?, [R] vorbéșc-aiúrea +
5 aiureădă +
1 [II] aiureăză +
2 vorbéșce dus, aiúrea, [II] vorbéșc-aiúrea +
3 aiureăză, vorbéșcă-n aiúrila, [II] zuănăie +
4 aiureădă, [II] aiureăză
C. 71 [*] vorbéșcă-n năștiri, aiurăștă +
74 búlbuie
84 aiureădă +

VOMEZ (ind.prez.1) „*je vomis*"
[161]

I. Întrebare indirectă: Cînd o mîncare are gust rău, îți vine greață și o dai afară pe gură, ce zici că faci?
II. 4 [II] lábăd, dácă nu-i îngiţîtă.
36. mai înc[illegible]ăşa «recent» [se zice] iáca am vărsát [perf. c.].

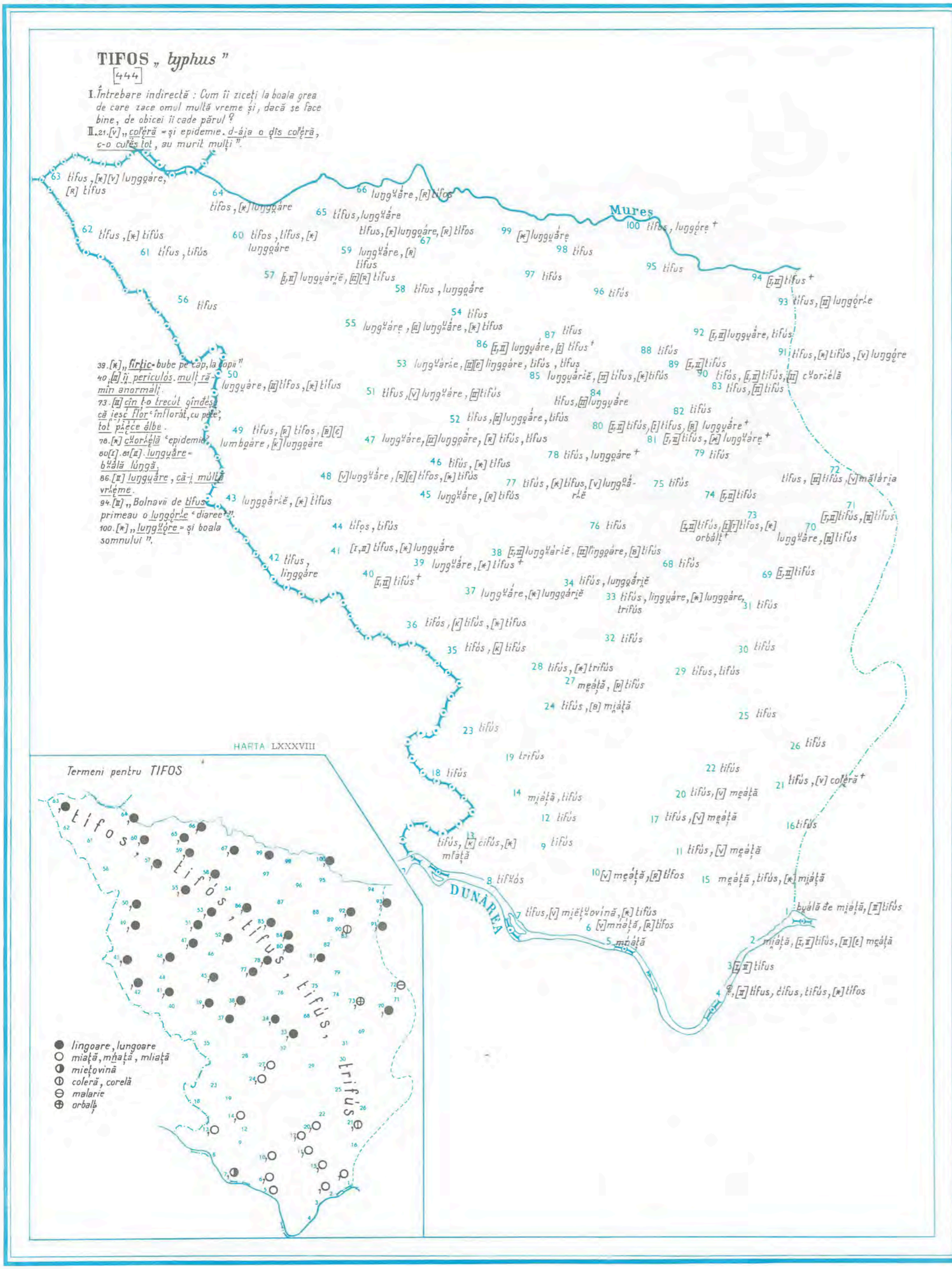
TIFOS „ typhus ”
[444]
I. Întrebare indirectă : Cum îi ziceți la boala grea de care zace omul multă vreme și, dacă se face bine, de obicei îi cade părul ?
II. 21. [v] „coléră = și epidemie. d-áia o dís coléră, c-o culés tot, au murit mulți ”.
39. [*] „fírtic- bube pe cap, la copii ”.
40. [II] îi periculós. mult, răm̦in anormáli.
73. [II] cîn l-o trecút gîndésă că iesc flór ‘ înflorát, cu pete’, tot pléce álbe.
78. [*] cuorélă ‘epidemie’.
80. [I]. 81. [II]. lungurе = bunălă lúngă.
86. [II] lungurе, că-i múltă vréme.
94. [II] „Bolnavii de tifus primeau o lungóre ‘diree’ ”.
100. [*] „lungúre = și boala somnului ”.
Mureș
HARTA LXXXVIII
Termeni pentru TIFOS
tifos
tifós
tifus
tifús
trifús
DUNĂREA
lingoare, lungoare
miață, mnață, mliață
mieșovină
coleră, corelă
malarie
orbalț

PERITONEU „péritoine"

[447]

I. Întrebare indirectă : Cum ziceți la pielița aceea care se rupe, de se lasă mațele în jós ?

II. 10. i s-o rupt pănúșu dî la máță.
11. i s-o rupt tîflą.
24. pélia cáriĕ tînĕ máțălĕ.
26. slabiĕ ‹lingurea›.
37. [*] pielița káre să prăbușáștĕ.
41. [II] s-o prăbușît [perf.c.].
46. pănúșîlî [se zice] dácă i vătămát la amîndóuă láturi.
62. burŭzúc; -zúcuri, la mîel.
64. s-o spart pănúșu și s-o vătămat.
66. [ε] burtucán, piéla îndĕ stau máțălĕ.
69. [I] pelița, [K] pănúșu dă la fuálĕ.
72. [II] s-o rup pănúșu.
94. [I] o pomnit pélița de la pănúșu máțălor.

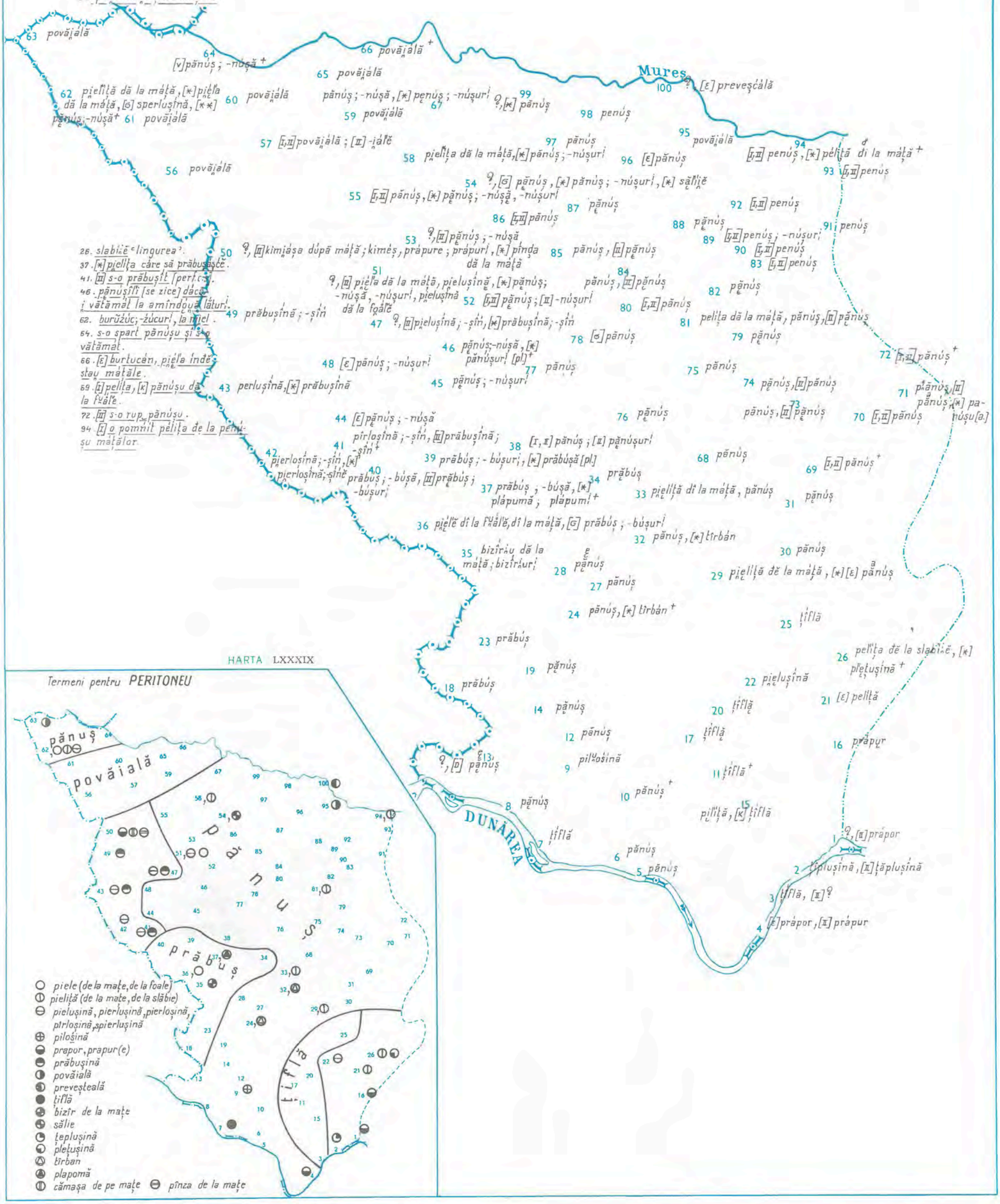

VÀTĂMAT, pl. „ hèrnieux ”

[448]

I. Întrebare indirectă : Cum ziceți că e omul căruia i s-au lăsat mațele în jos (GEST) pentru că a ridicat o greutate mare ?

I. 4. [I] i-au căzut máțălé. la dúbova, sudomit. 6.33.41[II].74[I].79[*] soborît; -rît, la coáiě.

63 vătămát; - máț
64 vătămát; - máț
62 vătămát; - máț +
60 huruit, vătămát; - máț
61 vătămát; - máț, [*] huluit; -ilț +
66 huluit; -ilț
65 vărsát, vătămát; - máț +
67 vătămát; - máț
59 huluit; -ilț, coiát; - iáț, coiós; - iós, [*] suripát; - páț +
99 vătămát; - máț
98 huluit; -ilț
Mureș
100 vătămát; - máț
95 huluit; -ilț
94 vătămát, [III] vătămát; - máț
96 huluit; -ilț, vărsát; -sáț,
93 [III] vătămát; - máț
[*] vătămát; - máț
57 [I,II] suripát; - páț, huluit; -ilț +
97 vărsát, [*] vătămát; - máț
58 surupát; - páț, [R] vătămát; - máț +
56 surupát; - páț, vătămát; - máț, [*] surpát; -páț, [G] huluit
54 coiós; -iós [!] [*] suripát; - páț +
55 suripát; - páț, [II] coiós; - iós, [G] vătămát; - máț +
87 suripát; - páț
86 [I,II] suripát; - páț
92 [II] huruit; -ilț +
88 soborît; - rît
89 vătămát; - máț, [I,II] huruit; -ilț +
91 vătămát; - máț, huruit; -ilț +
90 [I,II] huruit; -ilț, [*] vătămát; - máț
83 [I,II] vătămát; - máț, [*] [V] huruit; -ilț
53 soborît, [II] vătămát; - máț, [V] suripát; - páț +
85 [I,II] vătămát; - máț
84 [I,II] soborît; - rît, [II] suripát; - páț, vătămát; - máț
82 vătămát; - máț, huruit; - ilț, soborît; - rît
80 soborît; - rît, [II] vătămát; - máț
81 soborît; - rît, [II] vătămát; - máț, coiós [!]
78 soborît; - rît, vătămát; - máț
79 vătămát, soborît, [*] huruit; - ilț +
72 [I,II] vătămát; - máț
71 vătămát; - máț, [II] vătămát; - máț
70 [I,II] vătămát; - máț, [I] soborît; - rît, huruit; - ilț
74 [I,II] vătămát; - máț, soborît; - rît +
75 vătămát la fuăli, coiós, [*] soborît; - rît
77 vătămát; - máț, [*] soborît; - rît
76 soborît; - rît
73 [I,II] vătămát; - máț,
[I] soborît; - rît
68 sobîrît, vătămát la fuăle, [*] soborît, - rît
69 [I,II] vătămát; - máț, [II] soborît
52 vătămát; - máț, [II] surpát, [R] vătămát, [G] suripát; - páț
50 [I,II] suripát; - páț, [*] surpát; - páț, vătămát
51 [I,II] suripát, vătămát; - máț +
49 suripát; - páț, soborît; - rît
47 [I,II] coborît; - rît
46 soborît; - rît, [*] [R] suripát; - páț
48 vătămát; - máț, duoborît; - rît
45 vătămát; - máț, doborît; - rît, [*] soborît; - rît
43 soborît; - rît, vătămát; - máț
44 soborît; - rît, [R] vătămát; - máț
[I,II] vătămát; - máț, [II] soborît; - rît +
41 vătămát; - máț,
42 [G] soborît; - rît +
40 [I,II] soborît; - rît, [*] [R] vătămát; - máț
39 soborît; - rît, [*] vătămát; - máț
38 [I,II] soborît; - rît, [II] vătămát; - máț +
37 soborît; - rît +
34 soborît; - rît
33 suoborît; - rît, vătămát; - máț +
31 soborît; - rît
36 soborît; - rît
35 soborît; - rît
32 suoborît; - rît
30 soborît; - rît
28 suoborît; - rît
29 suoborît; - rît +
27 suoborît; - rît
24 suoborît; - rît
25 suoborît; - rît
23 suoborît; - rît
26 soborît; - rît
19 soborît; - rît
18 soborît; - rît, vățămát; - máț
22 soborît; - rît
21 soborît; - rît, [G] sudomit; - mit, [R] vătamát; - máț
14 suoborît; - rît
20 suoborît; - rît
12 soborît; - rît
17 suoborît; - rît
16 soborît; - rît
13 suoborît; - rît
9 soborît; - rît
11 soborît; - rît +
10 soborît; - rît
15 suoborît; - rît
8 suoborît; - rît
DUNĂREA
7 soborît; - rît
6 sodomit; - mit, soborît; - rît +
5 vătămát; - máț, [*] soborît; - rît, sodomit; - mit
1 [I,II] soborît; - rît
2 [I,II] soborît; - rît
3 [I,II] suoborît; - rît
4 [I,II] soborît; - rît, [II] vatamát; - máț +

11. i-o picát máțălě zuos.
29. fásě pruh 'hernie', la gărîna.
37. soborît [se zice] cînd îi vătămát. și pursești să sobuor. i-o picát máțălé-n kies 'scrot'.
51. [II] dișé bălrîni c-o picát máțîli-n cuăiě.
53. [I] soborît [se zice] pră rușîně, cînd îi [vătămat] la trup. s-o vătămát, mai pră domnîiě.
54. îi vărsát, i-o căzút máțîli-n cuăiě.
55. [III] 61. 64. áre vătămătúră.
57. [II] îi suripát [se zice] mai mult la pors.
68. s-o surupát, áre iernîiě la trup, la fuălě. uăuălě [sînt] trupu omului. čě hului.
59. să hului [ind. prez. 3], s-o coiát, s-o vătămát [perf. c. 3].
62. s-o huluit, áre huluitúră.
65. s-o vărsát máțîli-n uăuă.
74. [II] vățămát îi spune măi pă ocolîcě.
79. i s-or hurluit máțălě.
91. vătămát = cîn să sparțě penușu, disupra. buruit = la cuăiě, la uăuă.
92. [I] s-o vătămát [perf. c. 3].

III. Informatorii au precizat că, în ultima vreme, termenii soborît 38[II].42, suripát 57[II].59, huluit 61, huruit 89[*], sudomit 6 se folosesc mai mult referitor la animale.

HARTA XC

Termeni pentru VĂTĂMAT

vătămat
soborît, soborit
sodomit, sudomit
vărsat
coborît
doborît
huluit, huruit
suripat, surupat, surpat
coios, coiat

soborît

EPILEPSIE „épilepsie"

[461]

I. Întrebare indirectă: Ce boală ziceți că are omul care își pierde din cînd în cînd firea, cade jos, începe să miște din mîini, din picioare și face spumă la gură? Ca să-și vină în fire, trebuie să-l strîngi de degetul mic.

II. 10. árie pră sásu ráu.
14. ferjăscă dumnădău.
17. bicăg de lúcru ráu.
37. îi îndrăsît, trîmură, fásă spumă la gură.
51. [I] are sfîncă.
57. [I] amieașcă.
58. l-o priz năcazu.
62. m-o lovît ameț ála.
64. „buála copiilor zic oltenii".
67. și cî să mîniie, are fras.
73. [II] la cárce, boála copiilor.
78. amieți și cădi zos, i cu becéșug.
83. [II] îi epiléptic.
89. [II] tșot un fel dă ameț ală.
90. [II] tșot un șozvrăț.
91. pică di buálă, ameți di cap.
92 [I] 95. îi cu becéșug.
96. îi pricșosăt. [*] o dat în úrmă slábă.

III. Informatorii au precizat că FRAS(t) se folosește:
a) mai mult în imprecații 58, áfli-ce frásu 36, lovi-ć-ar frásu 51 [II], lásă-i fm fras 59;
b) mai mult despre copii 23. 41 [II]. 42. 56. 63 [*]. 66.

C. 60 [*] epidepsiie
72 [*] boála ră, [R] epilăpsiie
91 [ind. prez.2] de ráu+

LEȘIN (ind.prez.1) *„je m'évanouis"*
[462]

I. *Întrebare indirectă: Ce ziceți că pățește omul cînd i se face rău (de căldură mare ori de foame), cade jos, de nu mai știe de el, și se face bine dacă îl stropiți cu apă rece sau îi dați cu oțet pe la nas?*

II. 4.[II] *„De la stomac îmi vine să ameț.ăsc".*

63 *leș.în,[*]am ameț.ît [perf.c]+*
64 *l'eș.în*
62 *leș.în.ęd,ameț.ăsc,[K]l'eș.în*
60 *ʼʼo ameț.ît,[R]ʼʼo leș.înăt [perf.c.3]*
61 *o ameț.ît [perf.c.3],l'eș.în,l'eș.în+*
59 *ameț.ășcĕ,l'eș.în.ăzā [3],l'eș.în.ęz,l'eș.în,am.ęț.ăsc*
57 *l'ș.în,[II] l'.eș.în,am.ęț.ăsc,l'eș.în+*
56 *l'eș.în,[*]ameț.ăsc,leș.în+*
58 *.ęț ameț.ît,[K]leș.în.ęz,[*]am.ęt+*
55 *leș.în,[II] l'eș.în.ęd,ameț.ăsc,[K]l'eș.în+*
54 *o l'.in.iș.ăt, [perf.c.3],l'eș.în,[*]ami.ț.ăsc,l'eș.în+*
53 *ameț.ăsc,[II] leș.în.ăd*
50 *[I,II] l'eș.în,[II][V]ameț.ăsc,[*] l'eș.în+*
49 *.eș.în.ăd,l'eș.în,ameț.ăsc*
47 *ameț.ăsc,[II] l'eș.în,ameț.ăsc+*
46 *leș.în,o ameț.ît [perf.c.3],[*]căl.feș.ăsc*
48 *ʼʼo ameț.ît,[G].eș.în,[*]ameț.ăsc*
43 *l'eș.în.ăd,[*] l'eș.în*
l'eș.în.ăd,l'eș.în,[*]col.feș.ăsc,[**]căl.feș.ăsc,[R]am l'eș.unăt [perf.c.]+
44 *ʼʼo ameț.ît [perf.c.3],[G].eș.în,[*]ameț.ăsc+*
41 *l'eș.în,[II] l'eș.în.ăd,...*
42 *l'eș.în, ameț.ăsc*
39 *l'eș.în,[*]ameț.ăsc*
38 *[II] l'eș.în+*
40 *l'eș.în.ăd,[II]ameț.ășcĕ [3],l'eș.în*
37 *.eș.în,[*]leș.în.ęd, [*]ameț.ăsc*
36 *l'eș.în,ameț.ăsc*
35 *ʼʼo ameț.ît [perf.c.3],[G].eș.în,[*]ameț.ăsc,.ieș.în.ęz*
32 *l'eș.în.ăd, l'eș.în,[*]ameț.ăsc*
28 *l'eș.în.ęd,ami.ț.ăsc*
27 *l'eș.în,ameț.ăsc,[*][R] l'eș.în*
24 *l'eș.în,ameț.ăsc*
23 *l'eș.în.ęd*
19 *ami.ț.ăsc,[O] l'eș.în.ă [3]+*
18 *leș.în,ami.ț.ăsc,[*][R] l'eș.în*
14 *l'eș.în,ameț.ăsc*
12 *ameț.ăsc,l'eș.în+*
13 *l'eș.în,[*]ami.ț.ăsc+*
9 *leș.în*
8 *l'eș.în.ęd*
7 *l'eș.în*
6 *l'eș.în.ęd*
5 *îm.cade năcaz*
DUNĂREA
Mureș
100 *amęt*
99 *am.ęt,[*][R] l'eș.în*
98 *amęt*
95 *am.ęt*
97 *am.ęt*
96 *am.ęt*
94 *o l'eș.în.ăt [perf.c.3] [II]amęt,[*]ameț.ăsc*
93 *leș.în, ozvrăț.ăsc,[II]am.ęt,[*]mă ozvrăț.ăsc, l'eș.în.ęd*
92 *[I,II] mă ozvrăț.ăsc +*
91 *l'eș.în.ęd,[*]mă ozvrăț.ăsc*
87 *ameț.ăsc*
86 *[I,II] l'eș.în+*
88 *ozvrăț.ăsc*
89 *ozvrăț.ăsc,[II] l'eș.în.ęd,[*]mă ozvrăț.ăsc +*
85 *[I,II] leș.în,[*][V]o fărăduț.ît [perf.c.3]+*
90 *[I,II] mă ozvrăț.ăsc,[II]am.ęt+*
83 *[I,II]ozvrăț.ăsc+*
51 *leș.în.ęz,[II] l'eș.în.ăd,cl'ef.n.ęsc,ami.ęț.ăsc+*
84 *l'eș.în,[II] amęt,[R] l'eș.în+*
52 *l'eș.în,[II] leș.în.ăd,[V] căl.feș.ăsc,[R] l'eș.în+*
82 *ozvrăț.ăsc*
80 *leș.în,[II]o picăt [perf.c.3] în năsîmț.ire,[*] căl.feș.ăsc+*
81 *l'eș.în,[II] am.ęt,[V] căl.feș.ăsc+*
79 *leș.în,[*] leș.în.ęd +*
78 *l'eș.în +*
75 *căl.feș.ăsc +*
72 *pl'ehăr.ęsc,pl'ehęr [2], [II] leș.în [I,II]+*
74 *[I,II] pecn.ęsc,[I] l'eș.în +*
71 *[I,II] plemn.ęsc +*
77 *dă [3]-n tăbâr.ęălă,[*] leș.în,amęt+*
73 *pemn.ęsc,[II] l'eș.în +*
76 *amęt, l'eș.în+*
70 *pecn.ęsc,[I,II] pemn.ęsc +*
68 *i să pun.ę pră .iin.imă,o l'eș.în.ăt [perf.c.3],[*]am.ęt,am cl'ef.n.ît [perf.c.]+*
69 *l'eș.în,[II] o l'eș.în.ăt [perf.c.3],[*]peg.n.ęsc+*
34 *l'eș.în, ameț.ăsc+*
33 *l'eș.în, ameț.ăsc*
31 *l'eș.în, pecn.ęsc,ami.ęt la cap+*
30 *l'eș.în +*
29 *l'eș.în, cl'ef.n.ęsc*
25 *l'eș.în.ęd*
26 *l'eș.în*
22 *l'eș.în, am.ăț,ami.ț.ăsc*
21 *l'eș.în,ami.ęt,cl'ef.n.ęsc*
20 *l'eș.în, ameț.ăsc,m-o căd.ût [perf.c.] năcaz +*
17 *l'eș.în*
16 *l'eș.în*
11 *mi.ne.n căde năcaz,ami.ț.ăsc,l'eș.în+*
10 *l'eș.în.ęd, l'eș.în,ameț.ăsc*
15 *l'eș.în,ami.ț.ăsc,m-o căd.ût [perf.c.] năcaz*
[I,II] *l'eș.în*
[I,II] *leș.în, [II]ameț.ăsc*
[I,II] *l'eș.în*
[I,II] *l'eș.în, [II]ameț.ăsc+*

C. 41 *l'eș.în, ameț.ăsc*

11.20.l'eș.în doar copiii mici, cînd plîng mult".
12.o l'.iș.în.ăt [cei care]au bicișugul ăl rău 'epilepsie'.
13.[*] plîng pînă l'iș.în.
19.l'eș.în.ă [cel care]are boala copiilor.
30.„l'eș.în cînd cad jos, ami.ęt cînd mă învîrtesc mult".
31.„pecn.ęsc se spune mai rău".
[*]„pecn.ęsc se spune despre cel care are cu inima sau nu suferă mirosul urît. ami.ęt se spune despre cel care are cu nervii. l'eș.în.ă copiii de plîns mult".
34.„ar.ie ameț.ală. l'eș.în, cînd am o boală, pot și muri".
[*]„la Bărbosu se spune ami.ęt. o cl'ef.n.ît se spune despre cel slăbit dă tușă, cînd tușește întruna".
38.[I] m-o vînt rău. [II] .i-o vînt ameț.ală.
44.ʼʼo pien.ît 'a slăbit'.
45.i-o vînt greuomînt.[*] .i-o vin.ît căl.feș.ală.
47.[II][O]„o căl.feș.ît 'a îngălbenit' la față".
50.[II].i în năsîmț.îri.
51.[II] o tăbăr.ît că-i mor de foame.
52.m-o vin.ît greu.
54-57 [II].o maiacsit 'a obosit'.
55.[I] m-o lovit un greuumînt.
56 [*].58.61.63 [*].65 [*].66 [*].77 [*].„Cînd leșină e mai greu, mai grav".
65.i-o vînt greuumînt, ʼʼo ameț.ît.
68.[*]„nu poate să pestăscă 'să suporte'.am cl'ef.n.ît=am leșinat din cauza inimii".
69.[*] au c-o leș.în.ăt dă plîns.
72.[II]„leș.în se zice mai rar".
76.77 [*].„amęt se zice mai rar".
81.[II] o preveș.ît 'a albit' la fță.
84.[II] căl.peș.ăsc 'albesc' la fță.
85.[*] o căl.feș.ît 'a albit' la fță.
90.[II] cum gode 'cum se nimerește'.

III. *În unele localități, verbul* A AMEȚI *a fost notat numai cu sensul din limba literară 69 [*].70 [II].71 [*].73 [*].74 [I].75 [*].78.79 [*].80 [*].83 [*].85 [*].86 [*].89 [*].92 [II].*

REUMATISM „rhumatisme"
[458]
I. Întrebare indirectă: Ce boală ziceți că are omul cînd îl dor oasele la încheieturi, mai ales pe vreme ploioasă?
II. 5. [v] cȣolnisȣós; -sȣós 'reumatic'.
6. o luvá[-o] cȣolniția-m pisór.
43. 58. cînd îi noriálă, atȣs cé dȣáre.
61. am rămătisu.
III. 43. Subiectul ocazional este soția informatorului.
Mureș
DUNĂREA
C. 42 [v]gramatist, [*] grămatis

NEBUN, pl. „fou"
[463]
I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că este un om care nu-și dă seama ce face și ce vorbește ... (GEST) (uneori trebuie să-l legi, să nu facă rău)?
II. 4. [II] nu-i întreg la minte. mitocosit = buzuminit, nu-i cu apile toate.
5. într-o dungă.
7. Yo năr Yodit cutărie.
18. o prostit, o năr odit.
20. îi da de rău.
21. „năm aie = om mare și prost".
37. năbun 'lenes'. tiri prost, tiri nebun. [*] nu-i bun la cap, n-are minte toată.
38. [II]. 44. 47 [II]. 49. 55 [*]. o bolindit.
39. [*] o nebunit, o prostit.
39 [*]. 40. 54. casa bolindă 'casa de nebuni'.
42 [*]. 45 [*]. casa dă bolind.
43 [*] îmblă năiurea.
46 [*]. 55 [*]. [O] „prost = mai ușor, grădu - nti".
50 [II]. 58. 62. o bolizit.
57 [II]. 61. o prostit.
59. o zăbunit dă cap, s-o bolizit.
64. „dă potcă 'certăreț'. năbun = puturos. bolindoc = o țară nebun".
72. [II] „[B] hăbăuuc; -uuș = nu chiar nebun, puțin nebun".
76. nebun, îi măi rău.
78. nu-i bun la cap. la viság [se spune] năruod.
86. [II] nu-i cu apa tată. [*] „năr Yod este cel care vorbește urît, prostii, între oameni".
91. [*] o norodit.
93. [*] [O] „bolind e cel care nu e chiar nebun, dar face multe prostii".
96. [*] „năr Yod se zice mai rar".
III. Vezi h. CVIII.
Mureș
DUNĂREA
63 zăbunit; -nit, bolind; -lind, [*] prost; proșc
64 prost; proșc, nebun dă cap; nebun, bolind; -lîz+
65 pr Yost, [K] năbun; -bun, bolind; -linz
66 zăbunit; -nit, [K] nebun, [*] bolind; -lîz, prost; proșc
62 bolind; -lîz+
60 năbun, [K] bolind; -lind, [K] nebun
59
67 nănormal, bolind; -lîz
61 nebun, prost; proșc+
năbun dă cap, prost, zăbunit, bolind+
57 [I, II] prost; proșc, bolind; [I] -lind, [II] -lîz+
58
56 nebun, [K] prost; proști
strîcat, bolind; -lîz+
54
55 prost; proșc, bolind; -lîz+
[I, II] bolind; -lind, năbun; -bun+
53 [I, II] bolind; -lind, [II] nebun; -bun
50 nebun; nebun, [G] bolind; -lîz, [II] bolind; -lind, [K] năbun+
51 -dos, [II] b Yolind; -lind, [K] nebun; -bun
[I, II] bolind; -lîz, nebun; -bun
49 bolind; -lind, [K] nebun+
47 [I, II] bolind; [I] -lîz, [II] -lind, [I] [K] nebun; -bun, [II] prost dă lot+
46 bolind; -lind+
48 b Yolind; -lind
43 bolind; -lind, prost, [*] [K] năbun+
45 bolind; -lind, nebun, [*] prost+
44 b Yolind; -lind, prost; proșc+
41 bolind; -lind, [II] nebun; -bun, prost
42 nebun, [K] bolind; -lind+
40 [I, II] prost; proșc, [I] [G] bolind; -lind, [II]
39 bolind; -lîz, [*] nebun; -bun, prost; proșc+
anormal, om fără sfat, prost; proșc, nebun; -bun+
37 zăbunit, [*] năsîtav+
36 nebun; -bun, prost; proșc
35 prost; proșc, nebun; -bun, [V] năbun la cap
28 pr Yost; pr Yoșc, nebun; -bun
27 pr Yost; pr Yoșc, [*] tîntav, năr od, [K] nebun; nebun
24 pr Yost la cap. nebun. smincit la cap, năr Yod la cap
23 pr Yost; pr Yoșc
19 pierdut, nebun; nebun, prost
18 pr Yost; pr Yoșc, smincit la cap, nebun+
14 pr Yost; pr Yoșc
12 năr Yod; -r Yod
13 pr Yost; pr Yoșc
9 pr Yost; pr Yoșc, nebun; -bun
8 pr Yost; pr Yoșc, năr Yod; -r Yod, nebun; -bun
7 năr Yod; -r Yod, pr Yost; proșc+
6 năr Yod; -r Yod
5 năr Yod; -r Yod, tăcnit; -nit+
[V] prost; proșc, [K] nebun; -bun
4 [I, II] nebun; -bun, [II] năr Yod; -r Yod+
3 căpitat, năr od; -roz, [II] năr Yod; -r Yod,
2 [I, II] năr Yod; -r Yod, [II] nebun; bun, prost; proșc
1 nebun; -bun, [II] năr od; -r Yoz
100 bolind; -lind
99 b Yolind; -linz, cam pr Yost
98 bolind; -linz, strîcat dă cap
95 zălud la cap; zăluz, nebun; -bun, strîcat la cap, [*] bolind; -linz
94
97 bolind; -lind, [*] strîcat dă cap
96
[I, II] bolind; -linz, strîcat la cap; strîcat
93
b Yolind; -lind, năr Yod; -r Yod+
[I, II] năr Yod; -r Yod, [I] nebun la cap; nebun+
87 bolind; -lind, [K] nebun; -bun
92 [I, II] bolind; -lind, clăcit la cap
86 [I, II] b Yolind; -lind, [I] clăcit, zurliu,
88 năr Yod; -r Yod
91 năr Yod; -r Yod, bolind la cap; bolind+
[II] cam prost+
89 bolind; -lind, slab dă minte, [II] năr Yod; -r Yod
90 nebun; -bun, [II] b Yolind; -linz
85 [I, II] năr od; -r od, [I] bolindoc;
83 [I, II] năr od; [I] -r od, [II] -roz, [I] nebun; -bun, [II] b Yolind; -linz
84 sărit; -rit, gîlojic la cap, [II] prost; proșc, [K] nebun; -bun. năr Yod; -r Yod
82 năr Yod; -r Yod
52 [I, II] bolind; -lind, [I] nebun; -bun, [II] prost; proșc
80 bolind; -linz, [II] năr Yod; -r Yod, [K] nebun
81 bolind; -lîz, [II] năr Yod; -r Yod
78 pr Yost la cap; proșc, nebun; -bun+
79 năr od; -r od
77 nebun, prost, [*] năr od; -r od
75 [I, II] năr od; -r od, nebun; -bun, [II] b Yolind; -linz, [I] turbat; -bat+
72
nebun; -bun, năr Yod; -r Yod
74 [I, II] năr od; [I] -r Yoz, [II] -r Yod
71
năr Yod; -r Yod, [II] b Yolund; -lunz
73
76
[I, II] bolind; [I] -lîz, [II] -lind, [*] năr od; -r od
70
[I, II] bolind; [I] -linz, [II] -lind
76 pr Yost; pr Yoșc, nebun; -bun+
88 strîcat la cap, [I, II] bolind; -lind, [II] [K] nebun; -bun+
68
prost, năr od, nebun
69 [I, II] năr od; -r od, [*] năroz [pl.]
34 năr Yod; -r Yod, pr Yost; pr Yoșc
33 năr Yod; -r Yod, [V] pr Yost; pr Yoșc
31 năr Yod; -r Yod
32 nebun; -bun, năr od; -r od, prost; proșc
30 zminit; -cit, năr Yod; -r Yod
29 nebun; -bun, năr Yod; năr Yod
22 năr od; năr od
21 năr od; -r od, pr Yost; proșc, [K] mental [P]+
20
năr Yod; -r Yod, pr Yost; pr Yoșc+
17 năr Yod; -r Yod
16 năr od; -r od, nebun; -bun
11 năr Yod; năr Yod, prost; proșc, nebun; -bun
10 năr Yod; -r Yod
15 năr Yod; -r Yod, [O] pr Yost, nebun

HARTA XCI

Reflexele grupului -gl'+u în JUNGHI

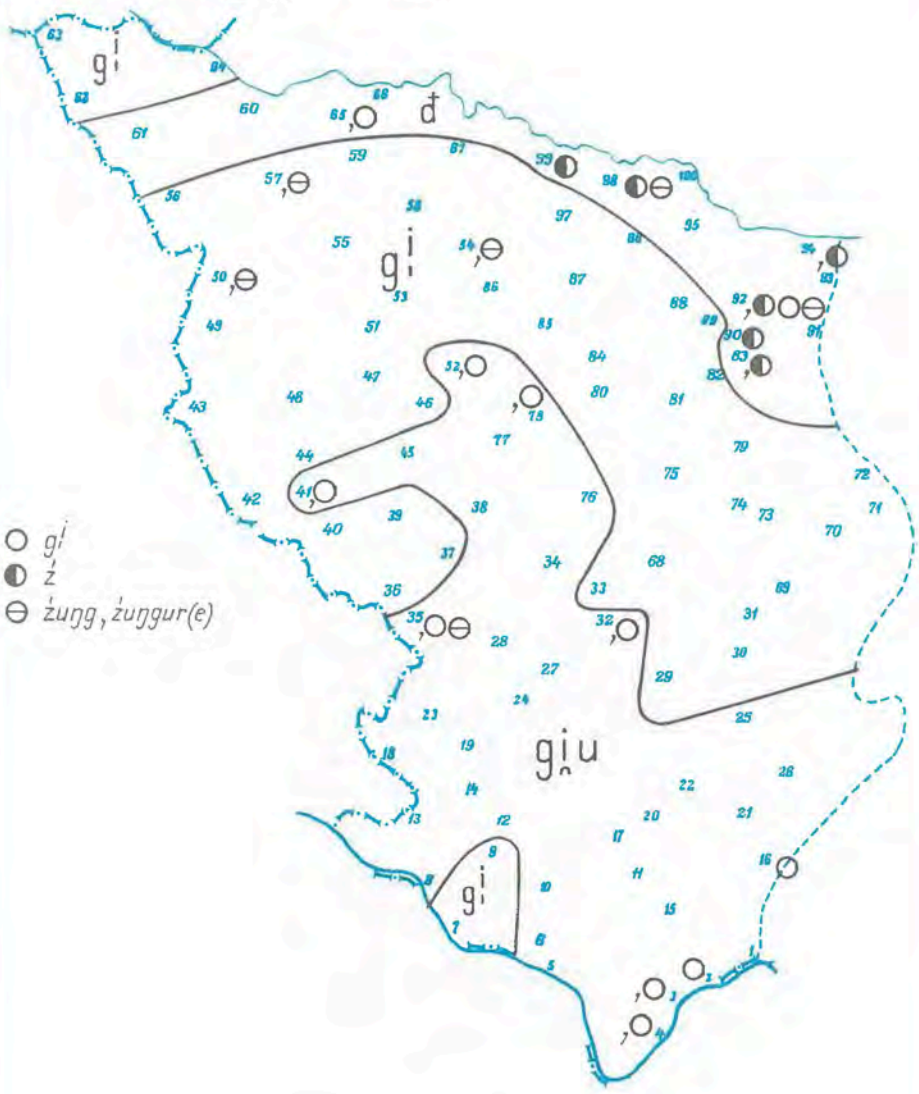

Vezi h. 103

HARTA XCII

Sunetul ĝ în GENUNCHI

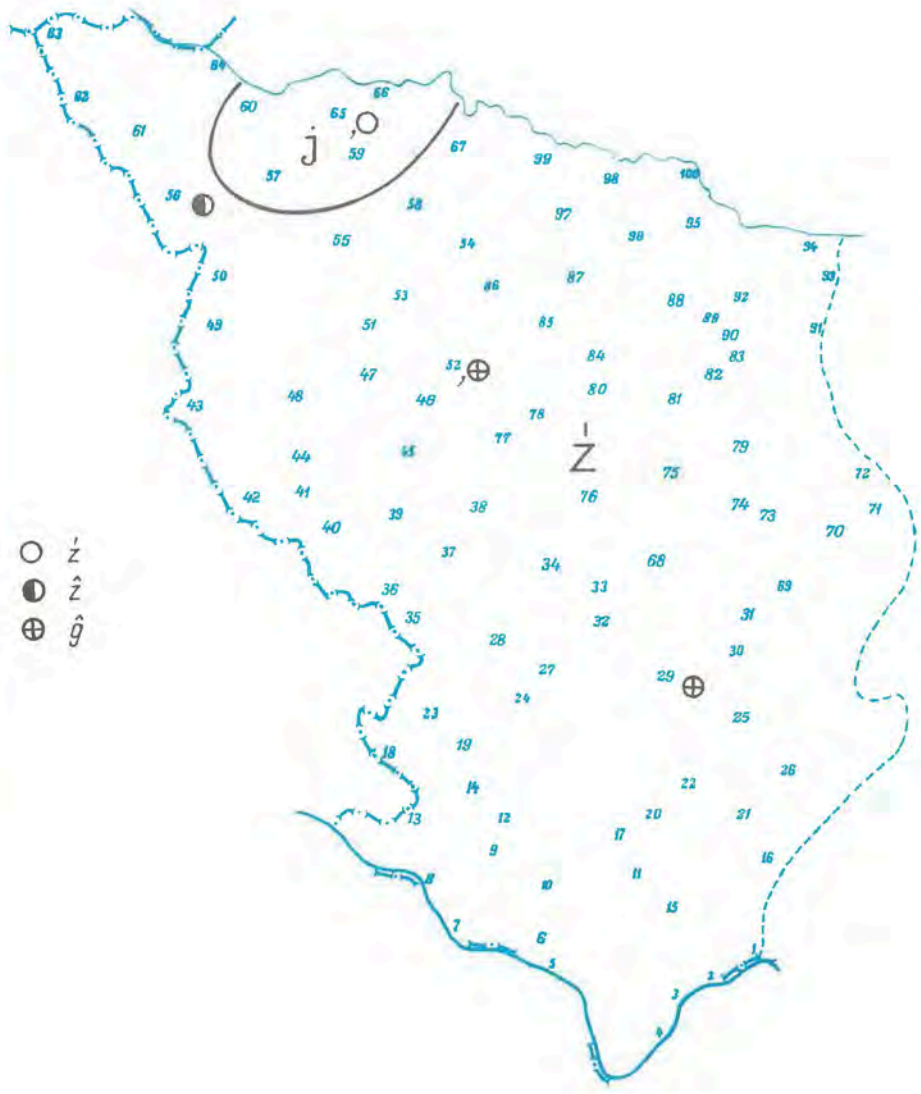

Vezi h. 128

HARTA XCIII

Sunetul ĝ în DEGET

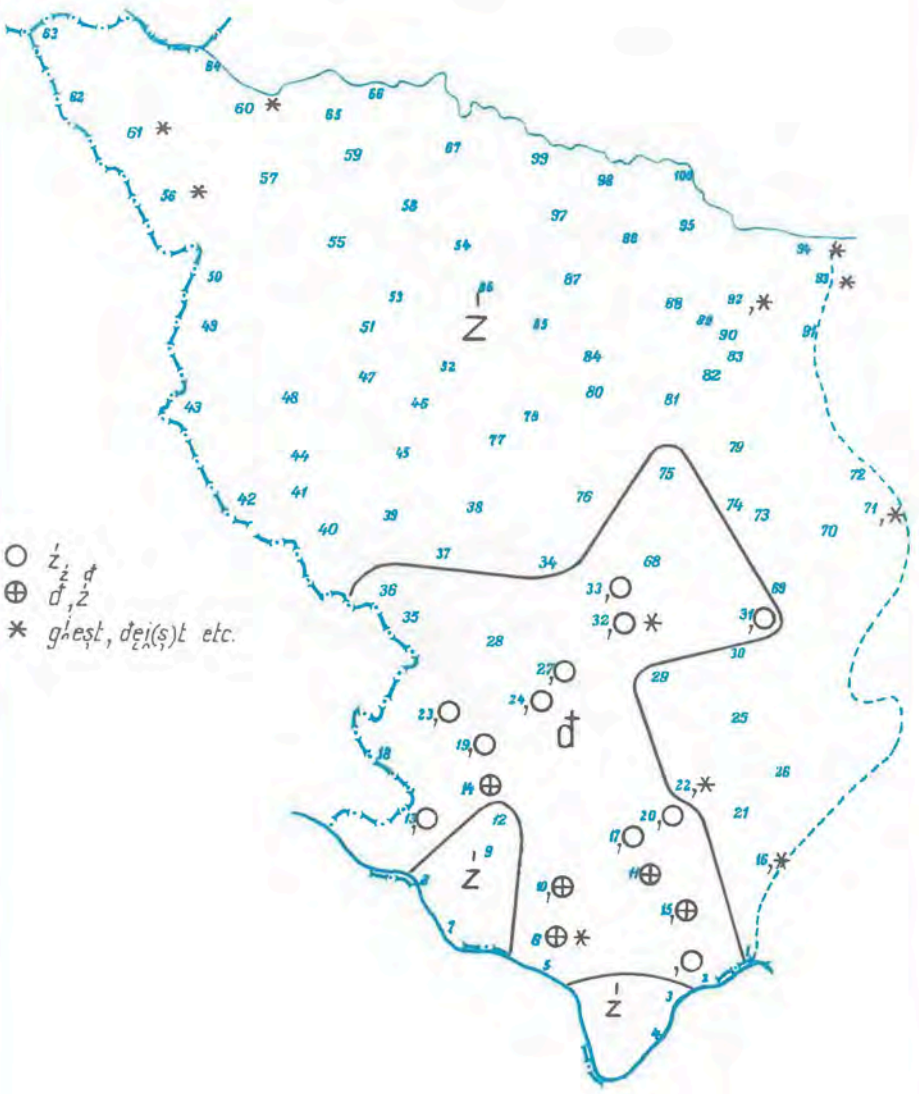

Vezi h. 124

HARTA XCIV

Sunetul ĝ în DEGERĂ

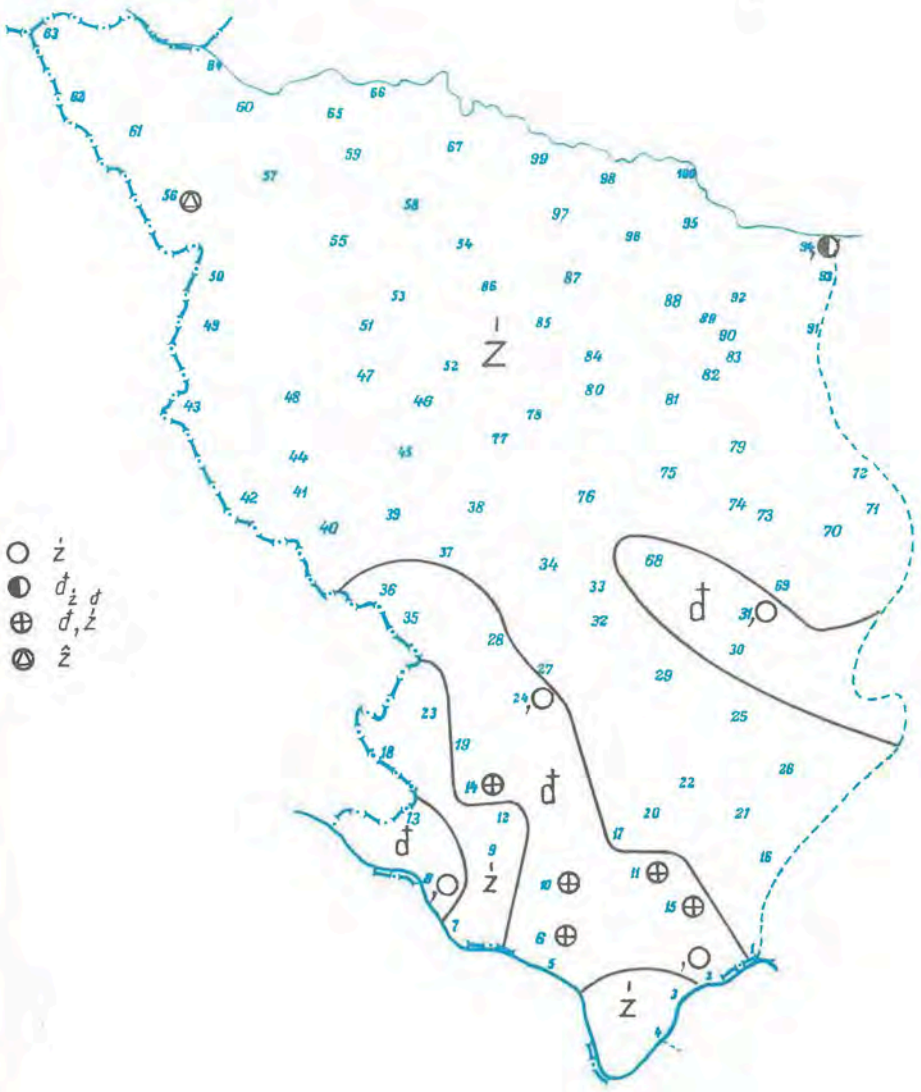

Vezi h. 125

HARTA XCV

Forme de singular pentru **CĂLCÎI**

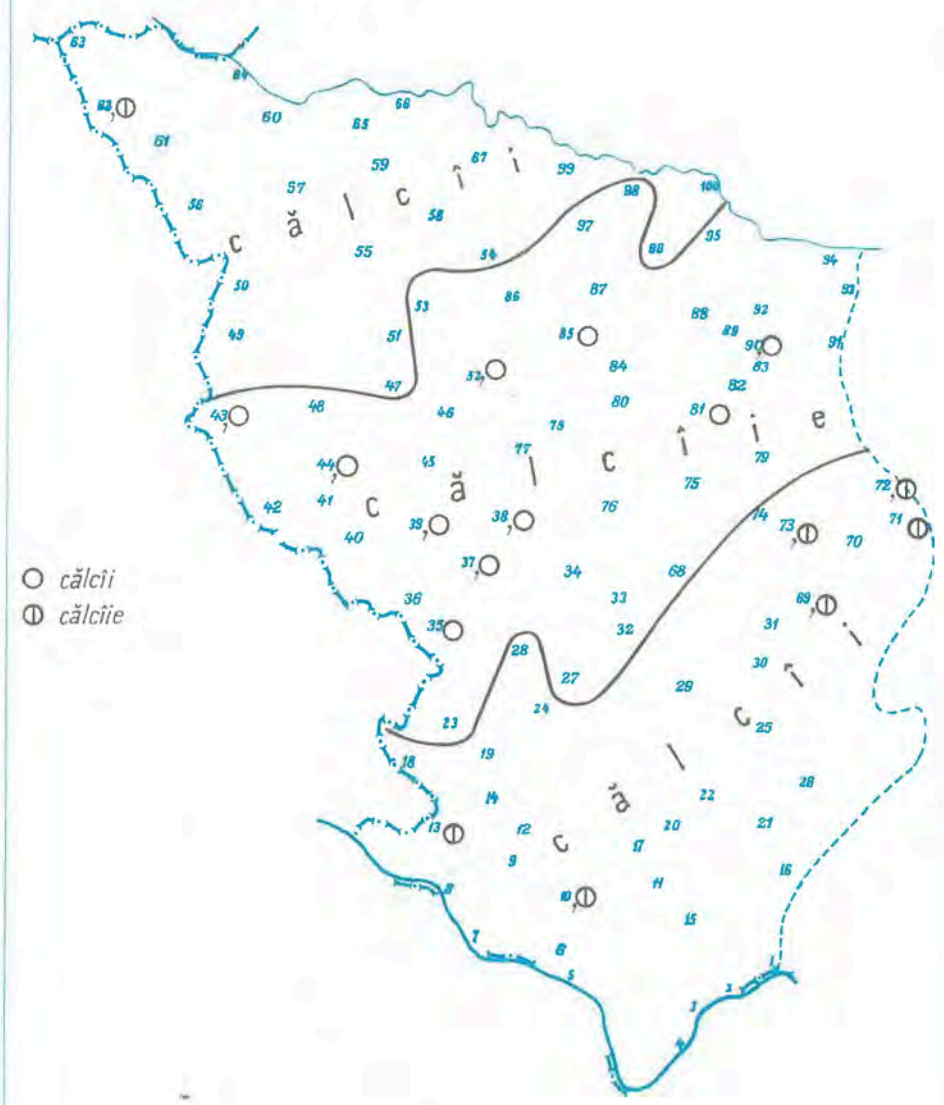

○ *călcîi*
◐ *călcîie*

Vezi h. 134

HARTA XCVI

Opoziția sg.-pl. în **GENUNCHI** ; ~

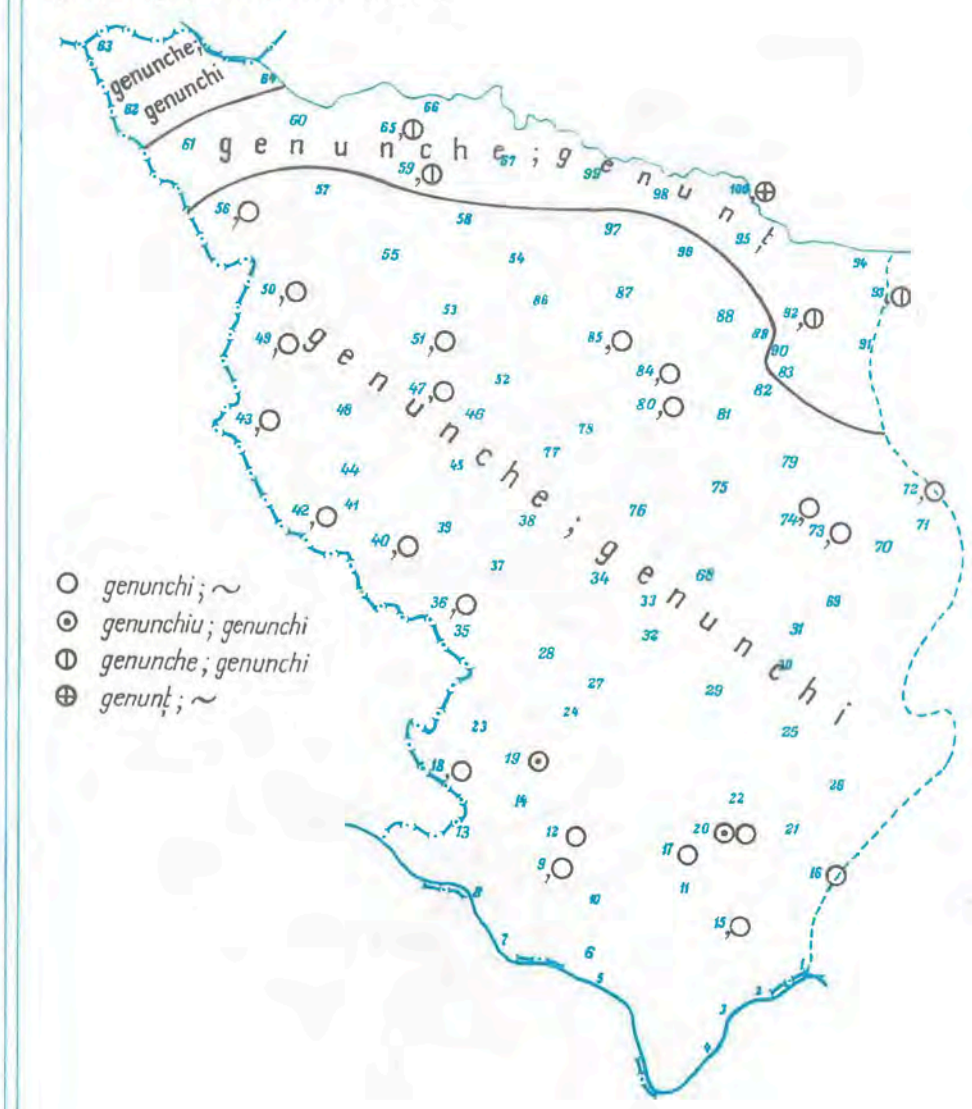

○ *genunchi* ; ~
⊙ *genunchiu* ; *genunchi*
◐ *genunche* ; *genunchi*
⊕ *genunț* ; ~

Vezi h. 128

HARTA XCVII

Termeni pentru **SAȘIU**

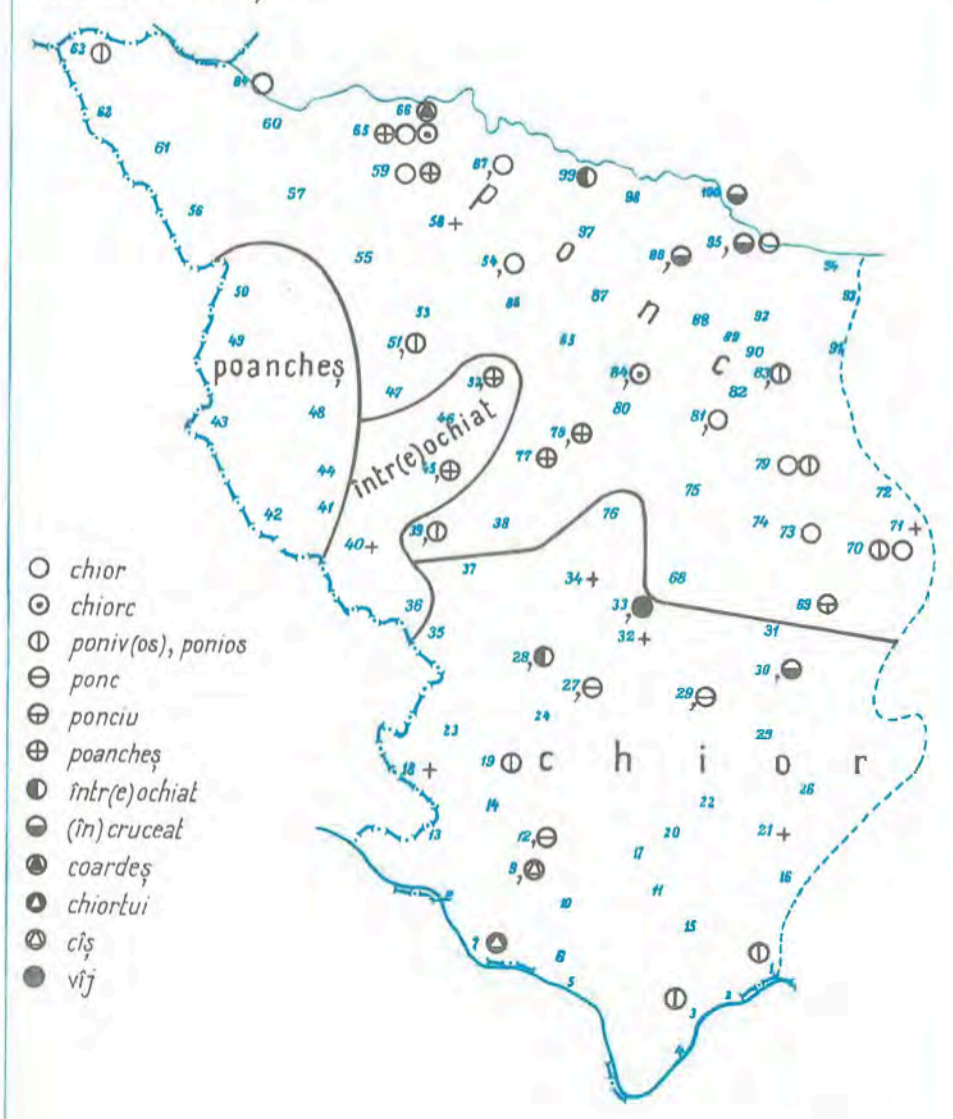

○ *chior*
⊙ *chiorc*
◐ *poniv(os), ponios*
⊖ *ponc*
⊕ *ponciu*
⊕ *poancheș*
◐ *într(e)ochiat*
◒ *(în)cruceat*
◒ *coardeș*
◒ *chiortui*
◒ *cîș*
● *vîj*

Vezi h. 32

HARTA XCVIII

Principalii termeni pentru **PISTRUI**

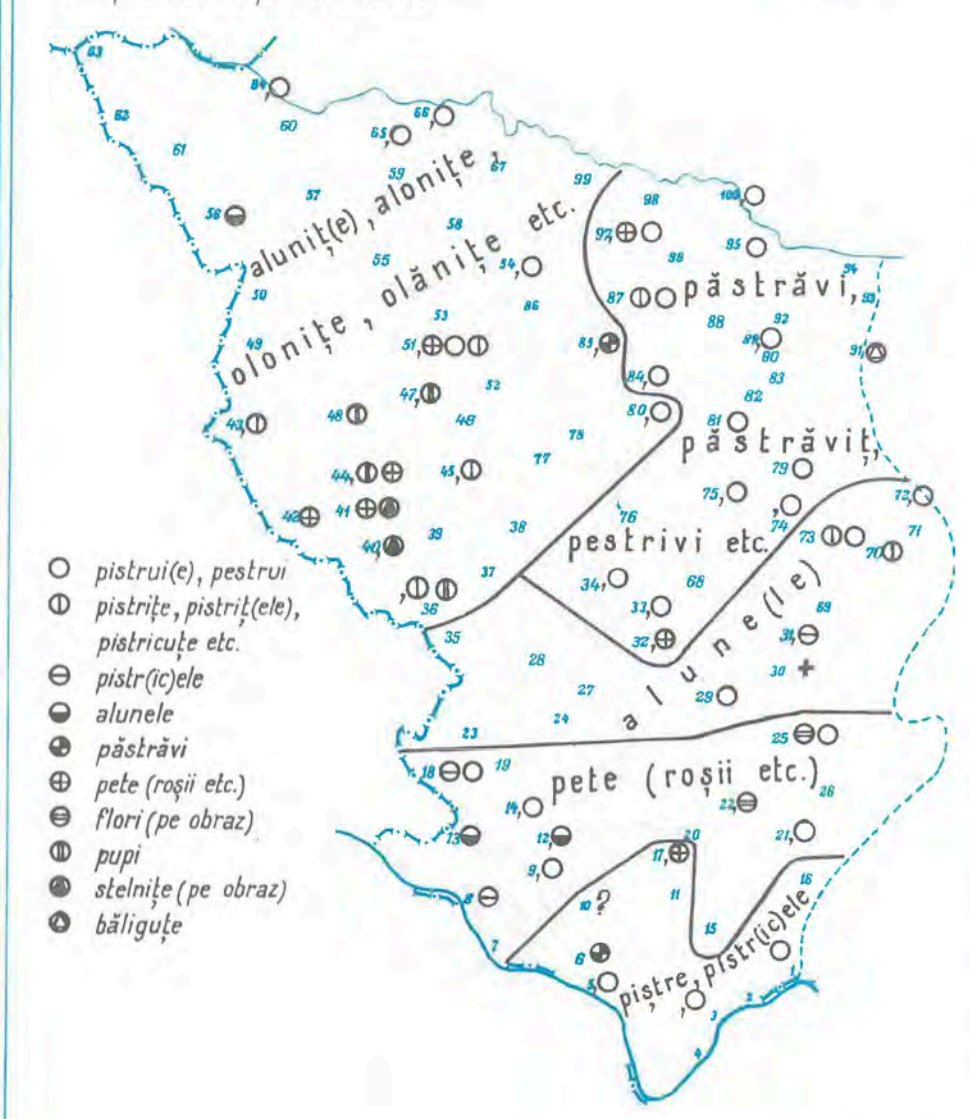

○ *pistrui(e), pestrui*
◐ *pistrițe, pistriț(ele), pistricuțe etc.*
⊖ *pistr(ic)ele*
◒ *alunele*
◒ *păstrăvi*
⊕ *pete (roșii etc.)*
⊖ *flori (pe obraz)*
◐ *pupi*
◒ *stelnițe (pe obraz)*
◒ *băligute*

Vezi h. 50

HARTA XCIX

Termeni pentru **GUTURAI**

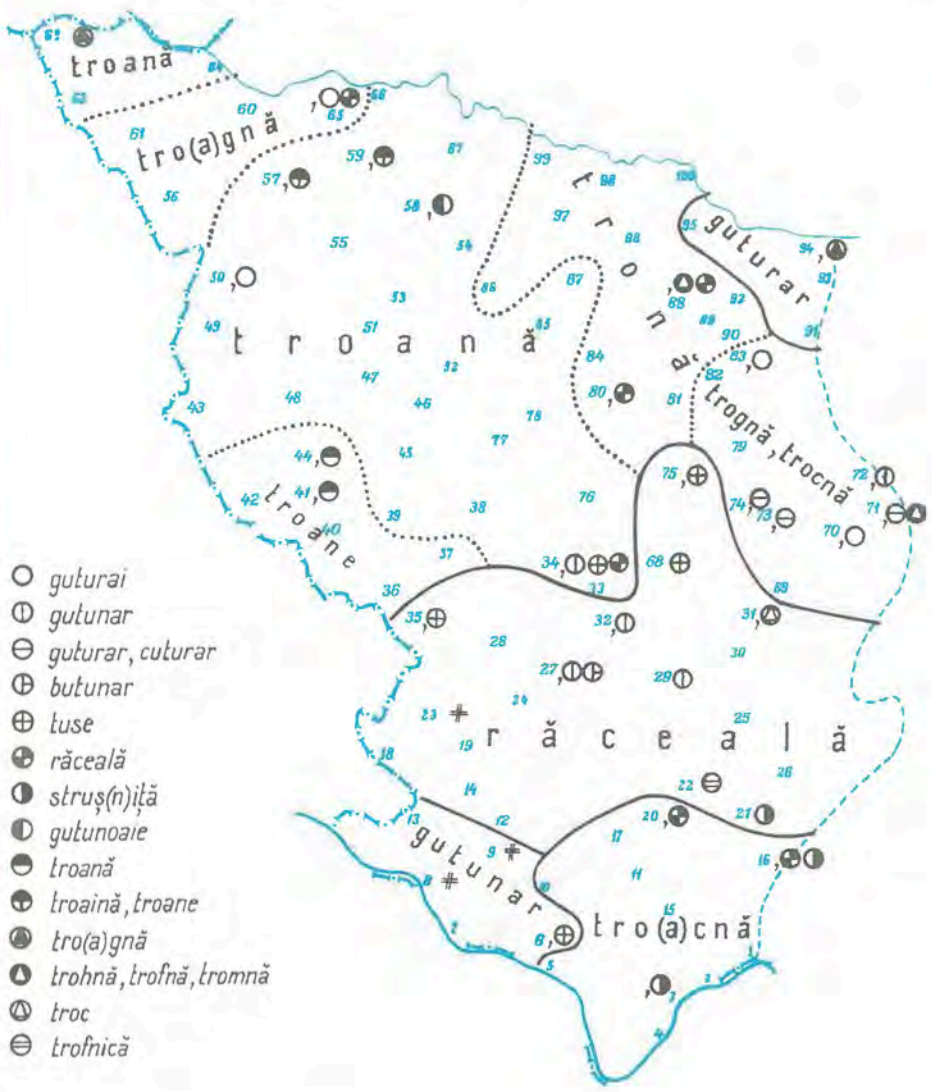

Vezi h. 53

HARTA C

Principalii termeni pentru **ZĂBALE** *(LA GURĂ)*

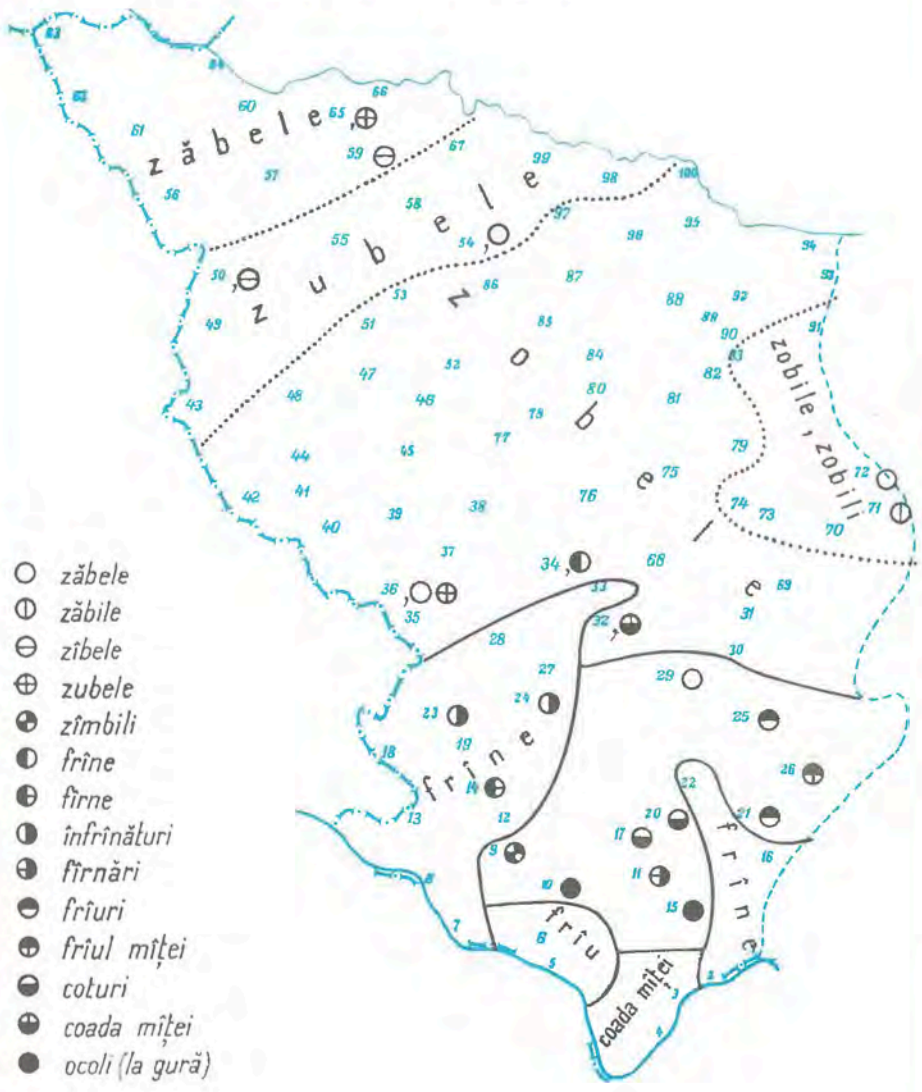

Vezi h. 74

HARTA CI

Răspîndirea termenilor **LĂTUROAIE, LĂTUROI** *etc.,* **GÎLCI, GÎLCIURI**

În majoritatea punctelor s-a răspuns și **MANDULE (MANDULI)**

Vezi h. 86

HARTA CII

Principalii termeni pentru **CONSTIPAT**

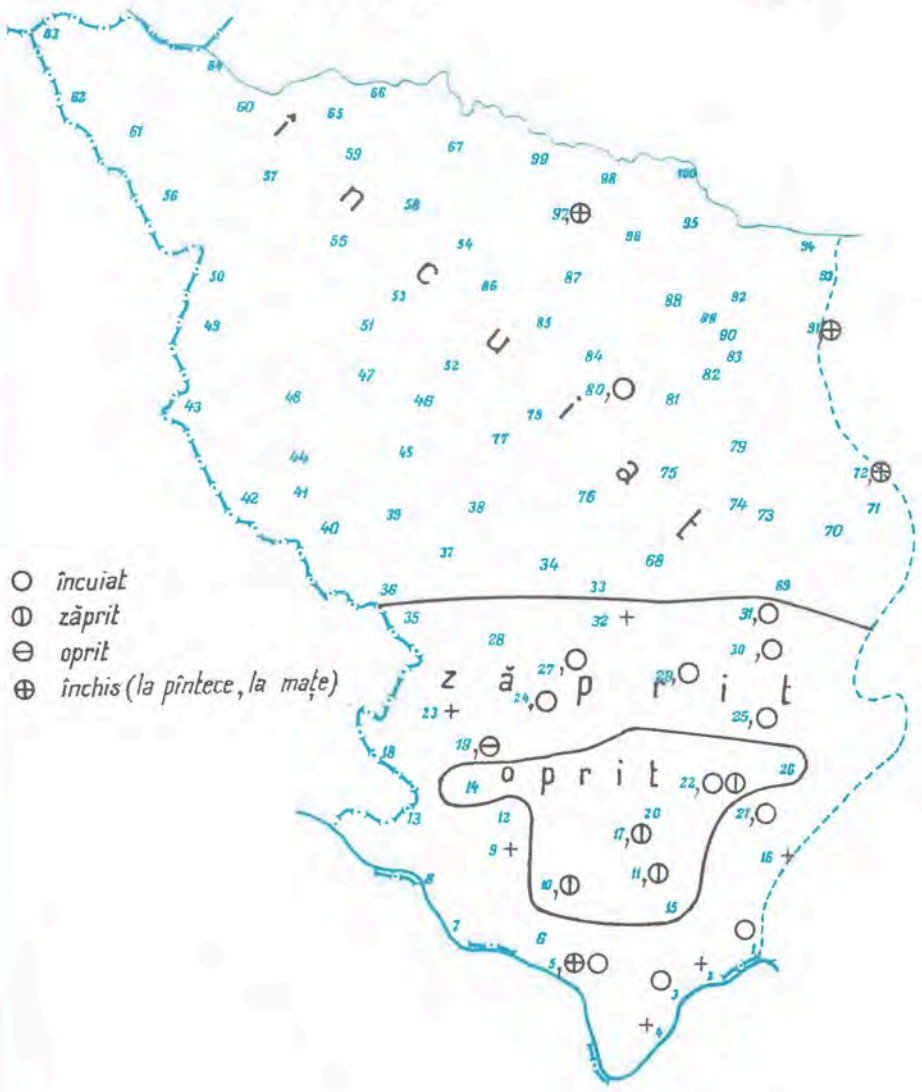

Vezi h. 114

HARTA CIV

Principalii termeni pentru ȘIRA SPINĂRII

Vezi h. 105

HARTA CIII

Răspîndirea formelor BĂTAIE DE INIMĂ, (Z)BATERE DE INIMĂ

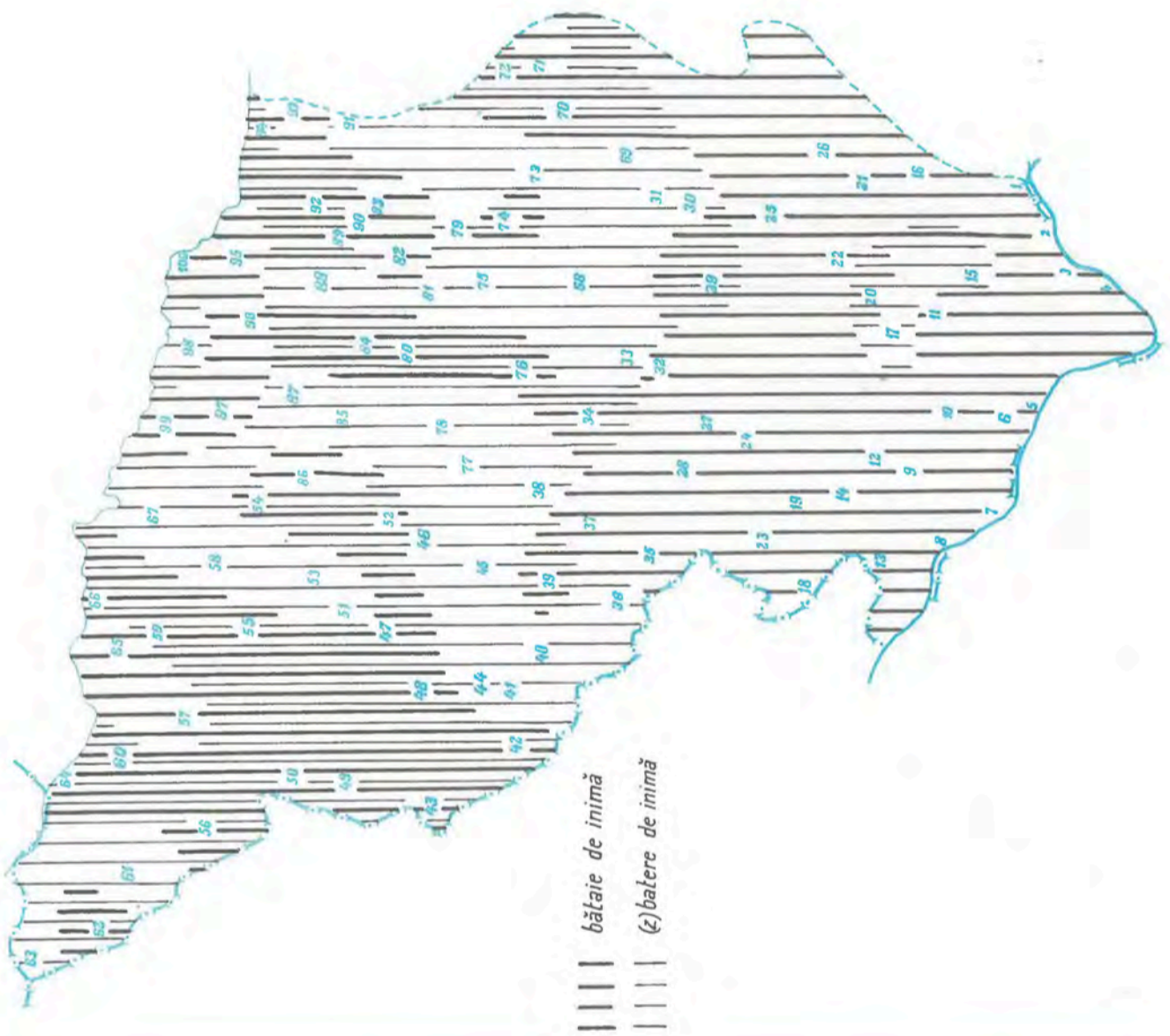

Vezi h. 100

HARTA CVI

Termeni pentru **ȘOLD**

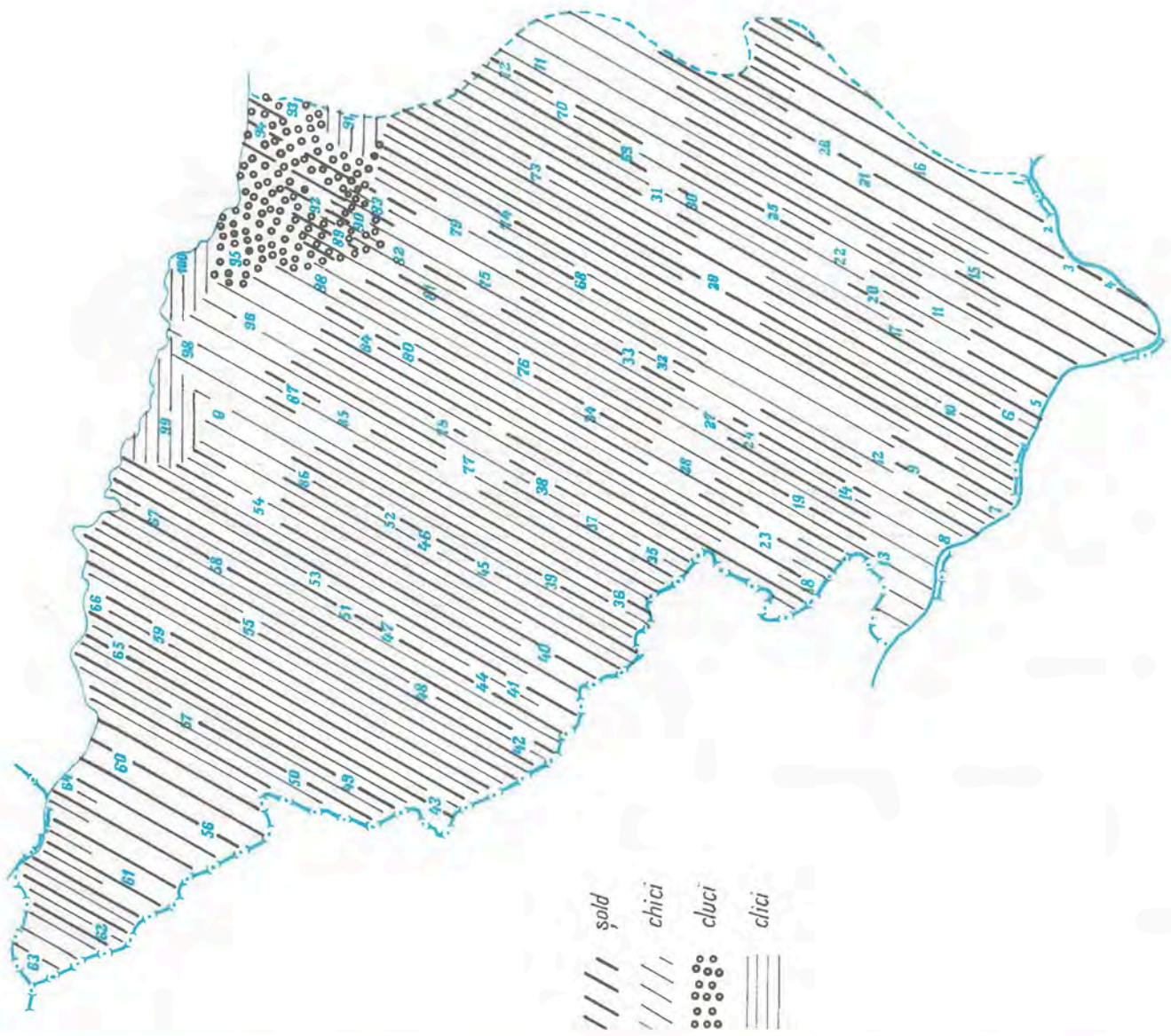

Vezi h. 133

HARTA CV

Răspîndirea termenilor **MUȘCHI, ARM, PULPĂ, ȚÎMP**

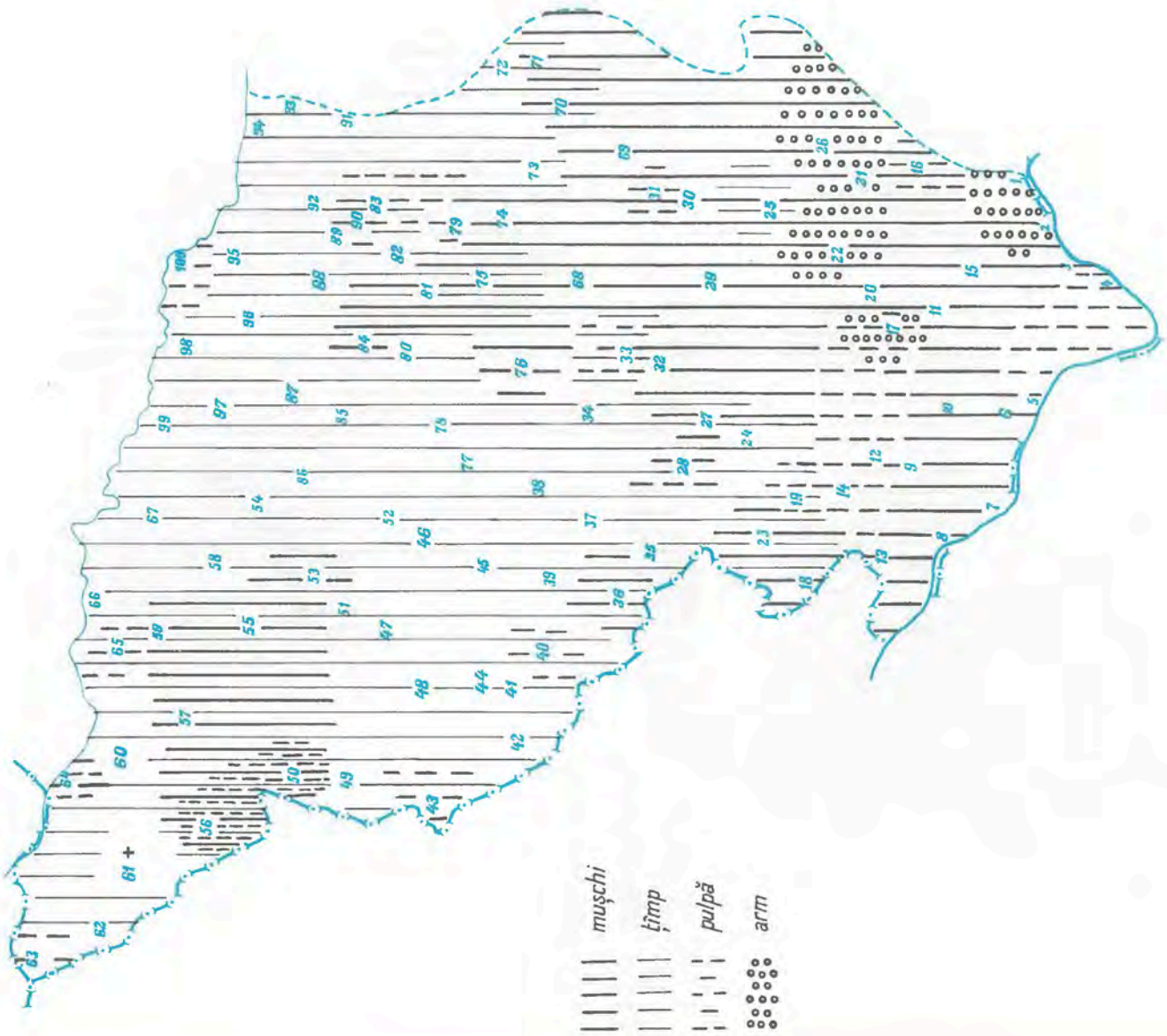

Vezi h. 132

HARTA CVIII

Răspîndirea termenilor PROST, NĂROD, BOLÎND

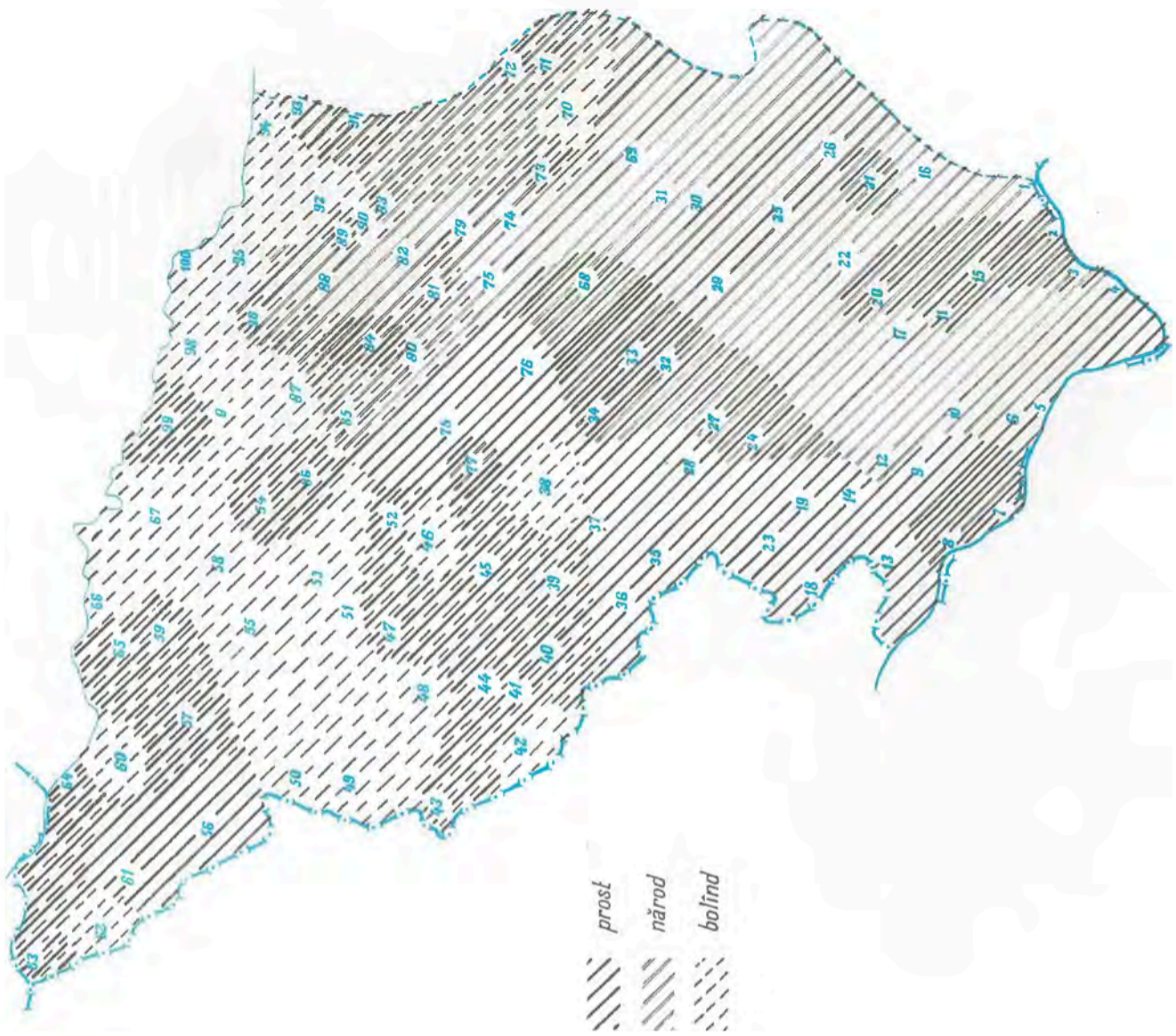

Vezi h. 155

În majoritatea punctelor s-a răspuns și NEBUN

HARTA CVII

Răspîndirea termenilor (A) SUDOARE, (A) SUDORI și APĂ, APE

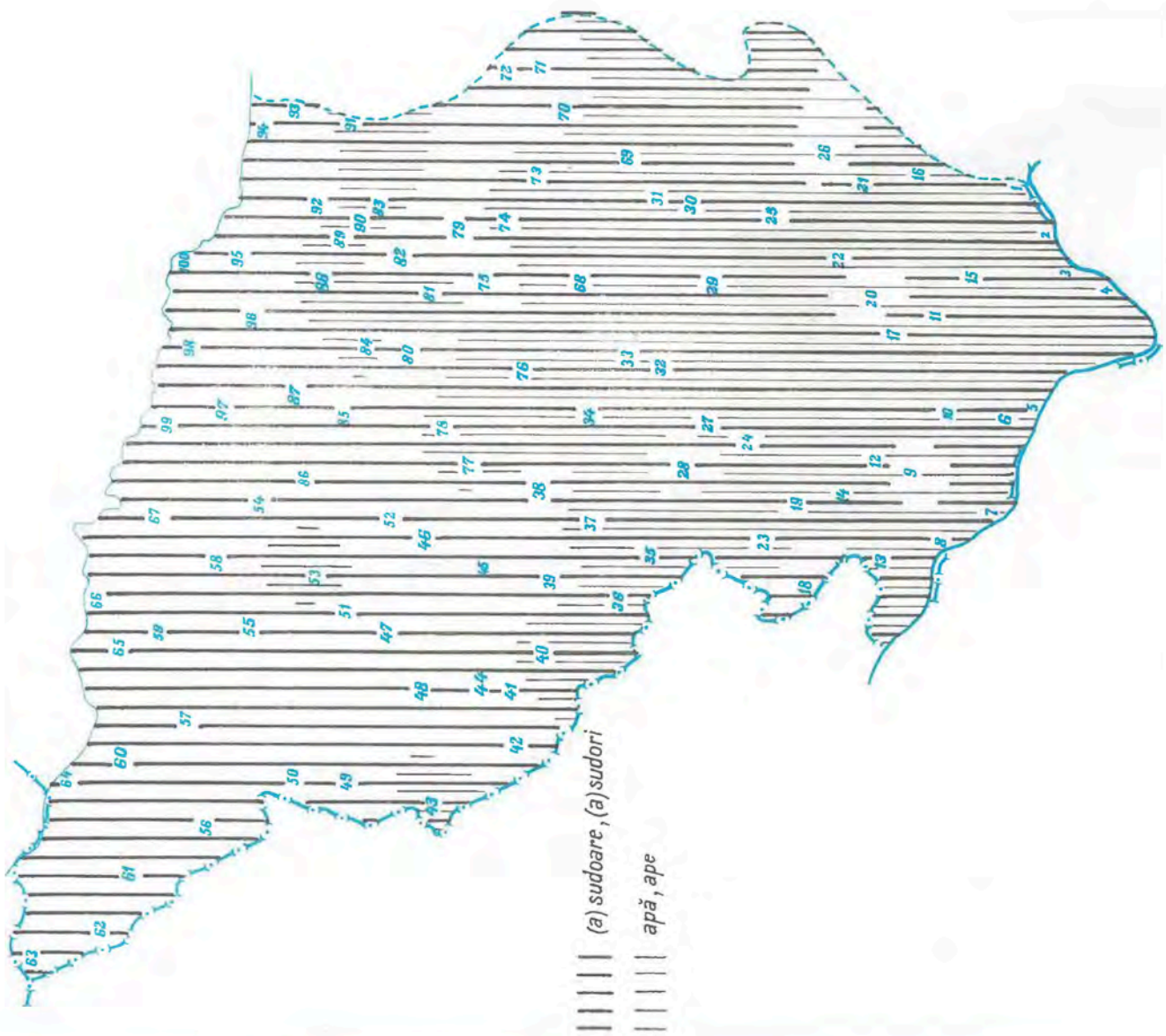

Vezi h. 109

HARTA CIX

Frecvența formelor cu -u silabic în OCHI, MUȘCHI, JUNGHI

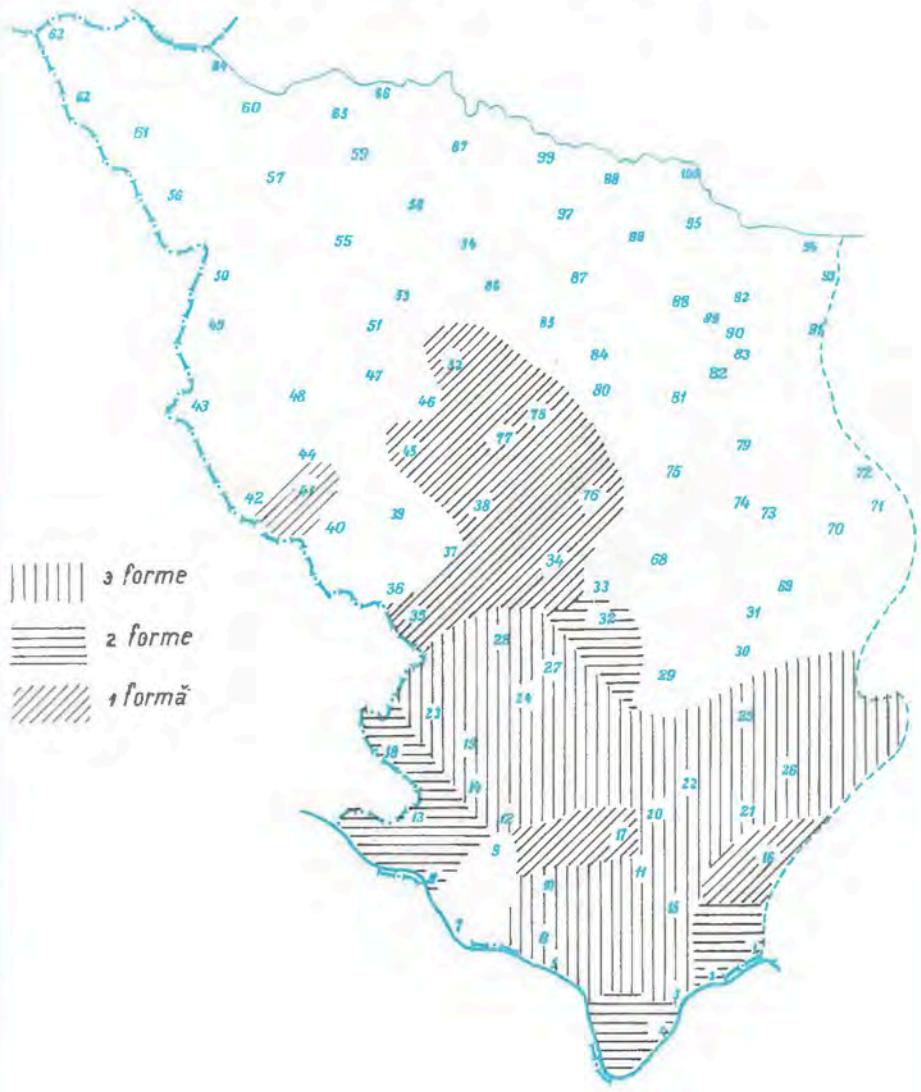

Vezi h. 26, 91, 103, cf. și h. 101, 128

HARTA CX

Frecvența formelor cu -ń- păstrat în CĂLCÎI, RÎIE

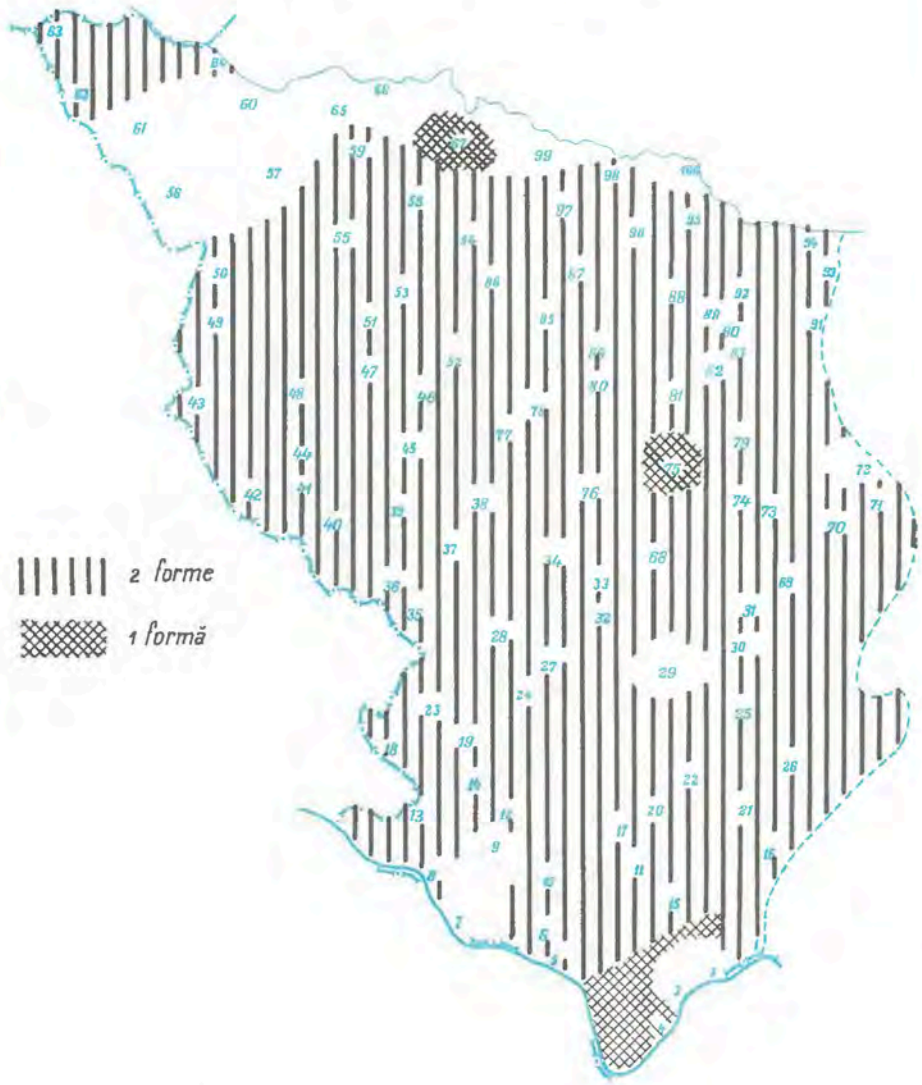

Vezi h. 88, 134, cf. și h. 114, 130

HARTA CXI

Frecvența formelor cu k:ć în PĂDUCHE, PĂDUCHIOS, OCHI, URECHE, MUȘCHI, ȘCHIOP, GENUNCHI

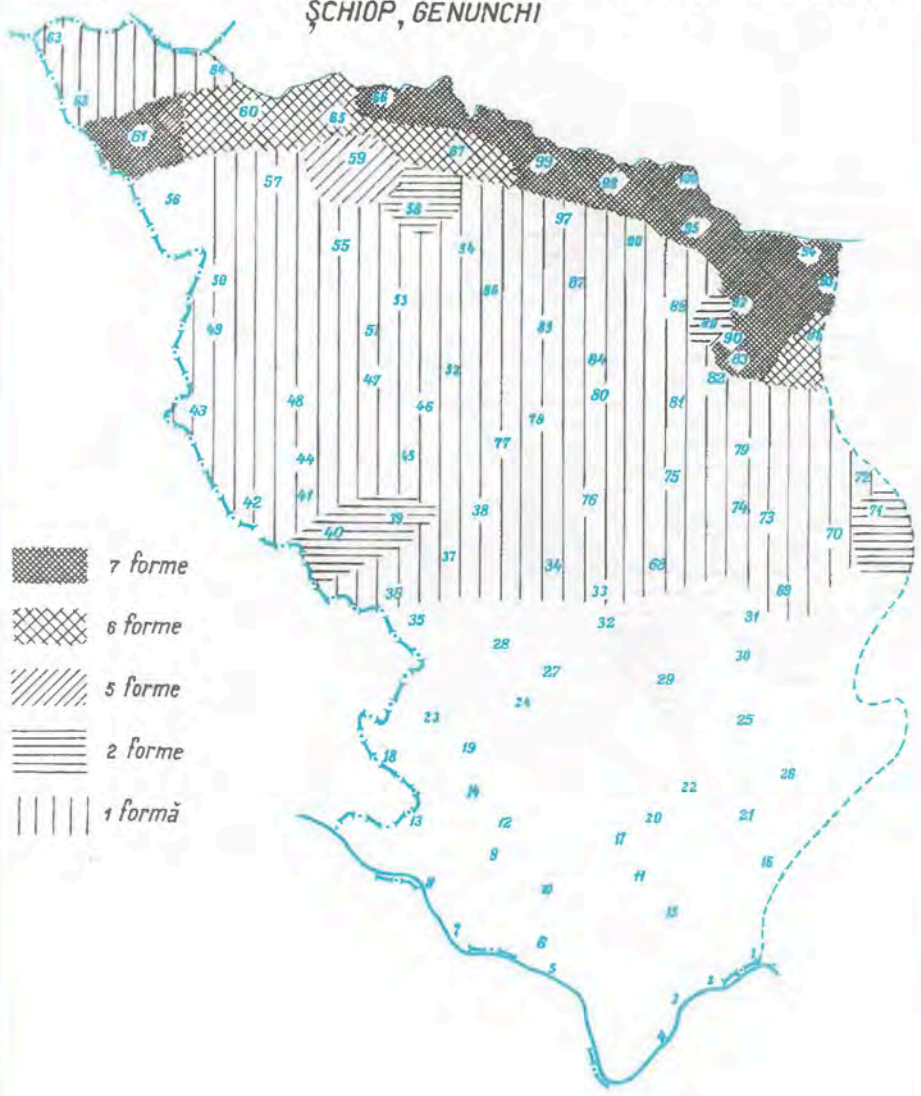

Vezi h. 18, 19, 26, 42, 91, 127, 128, cf. și h. 27

HARTA CXII

Frecvența formelor cu ǵ:ḑ în JUNGHI, UNGHIE

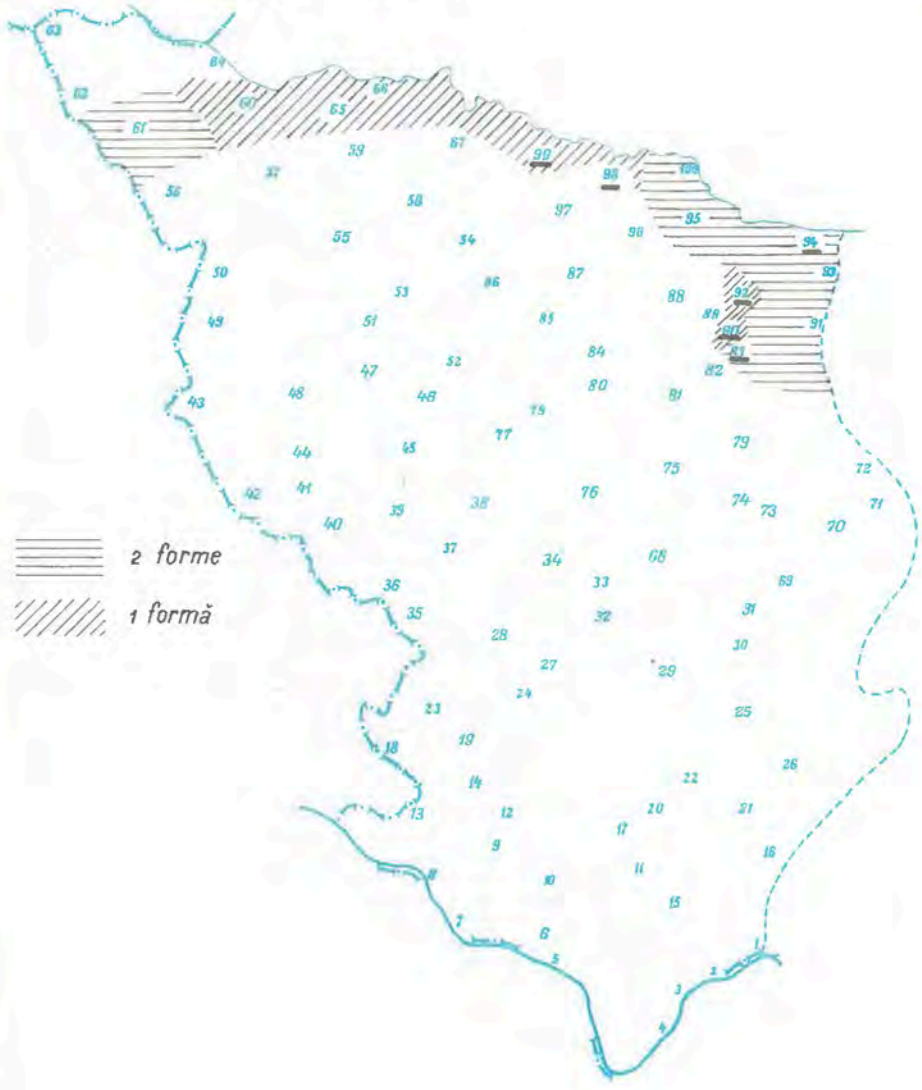

în punctele subliniate ǵ:ź în JUNGHI

Vezi h. 103, 126

HARTA CXIV

Frecvența formelor cu d:ḑ în DES, DEASĂ, LINDINĂ, DINTE, DEGET, DEGERĂ

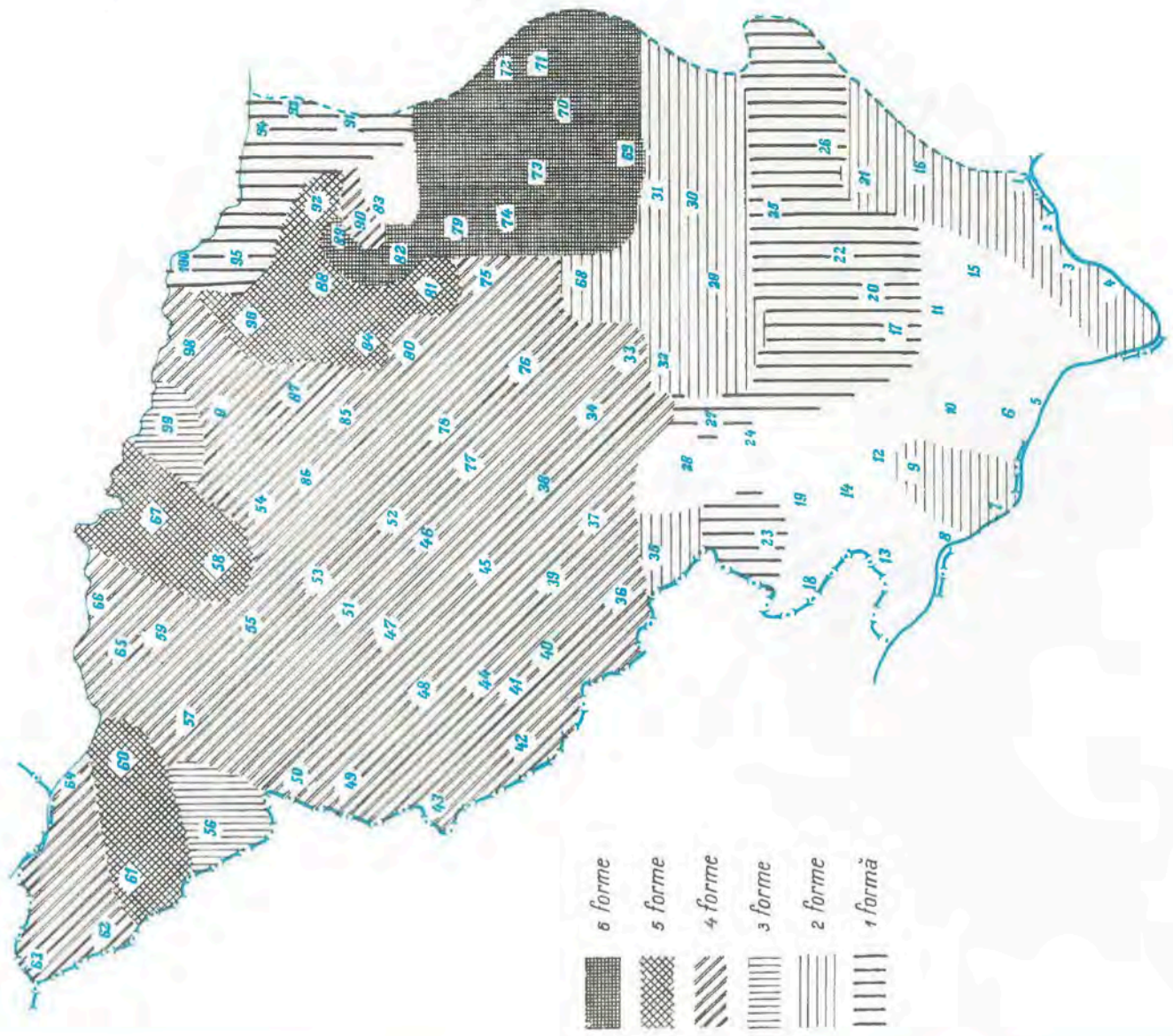

Vezi h. 14, 15, 20, 66, 124, 125

HARTA CXIII

Frecvența formelor cu d:d̑ în DES, DEASĂ, LINDINĂ, DINTE, DEGET, DEGERĂ

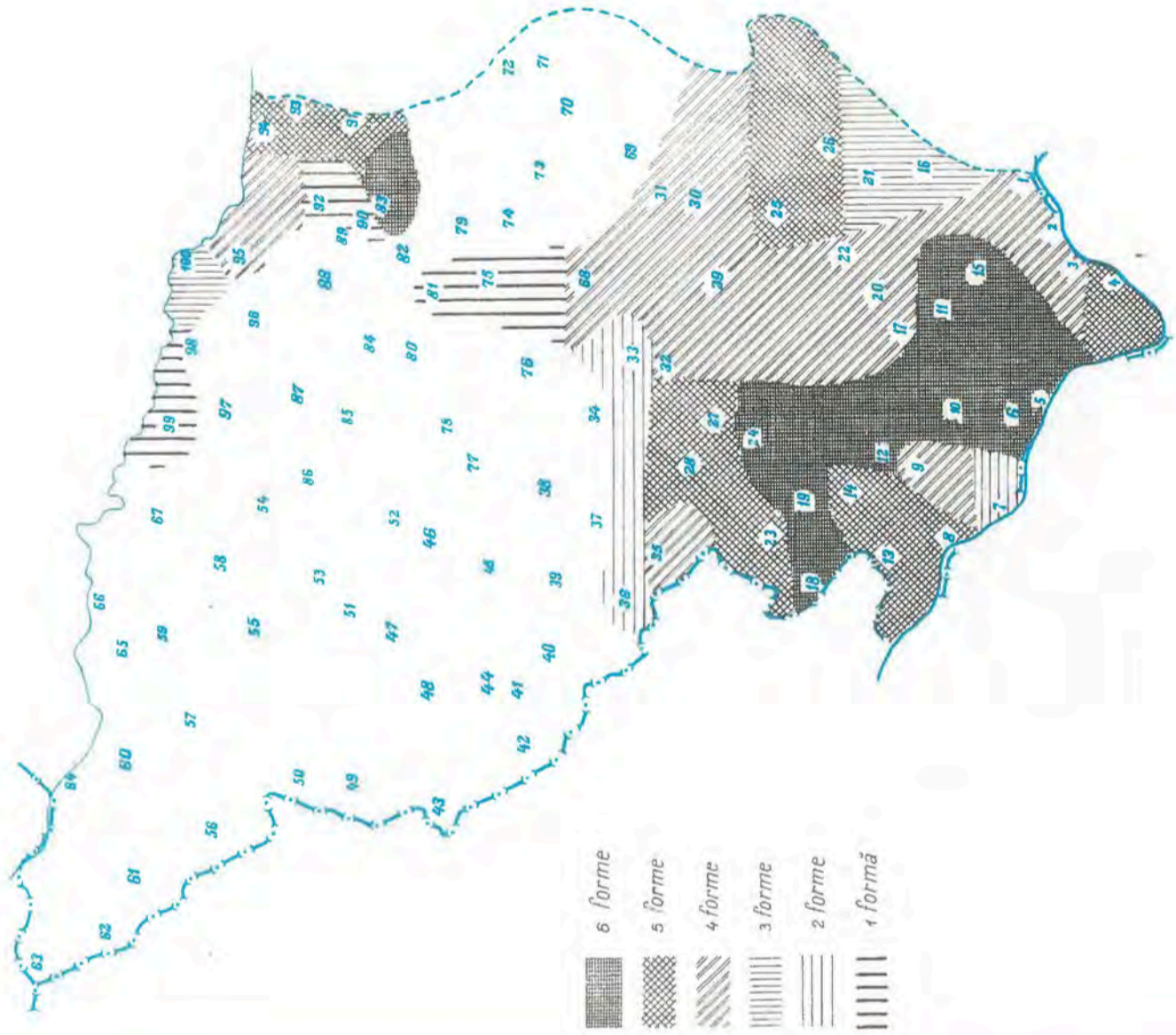

Vezi h. 14, 15, 20, 66, 124, 125, cf. și h. LIX

HARTA CXVI

Răspîndire și sensuri ale cuvîntului CUCUI (pe baza hărților CREȘTETUL CAPULUI, CUCUI și COCOAȘĂ)

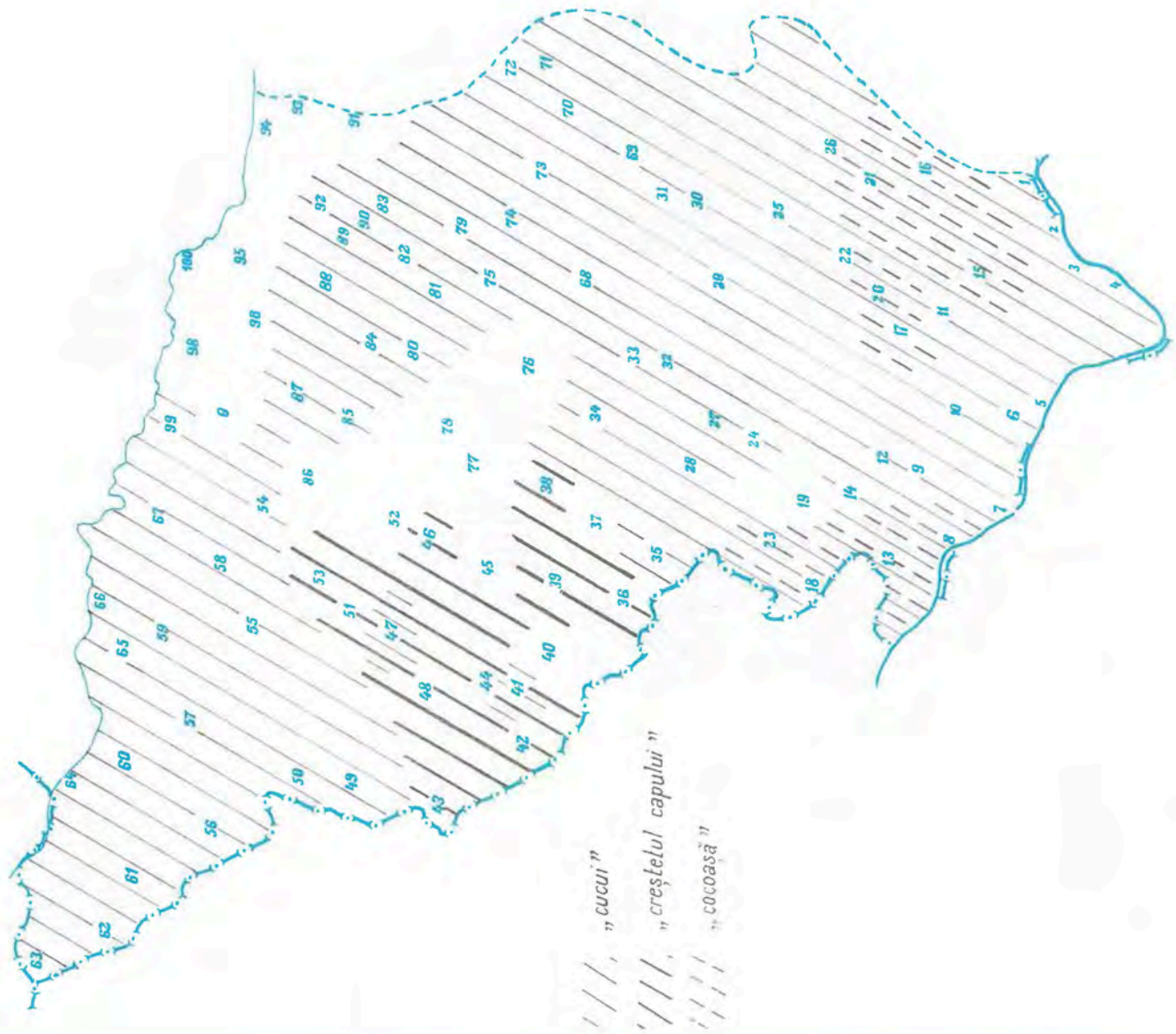

Vezi h. 4,5,110

HARTA CXV

Frecvența formelor cu d:z în LINDINĂ, DEGET, DEGERĂ

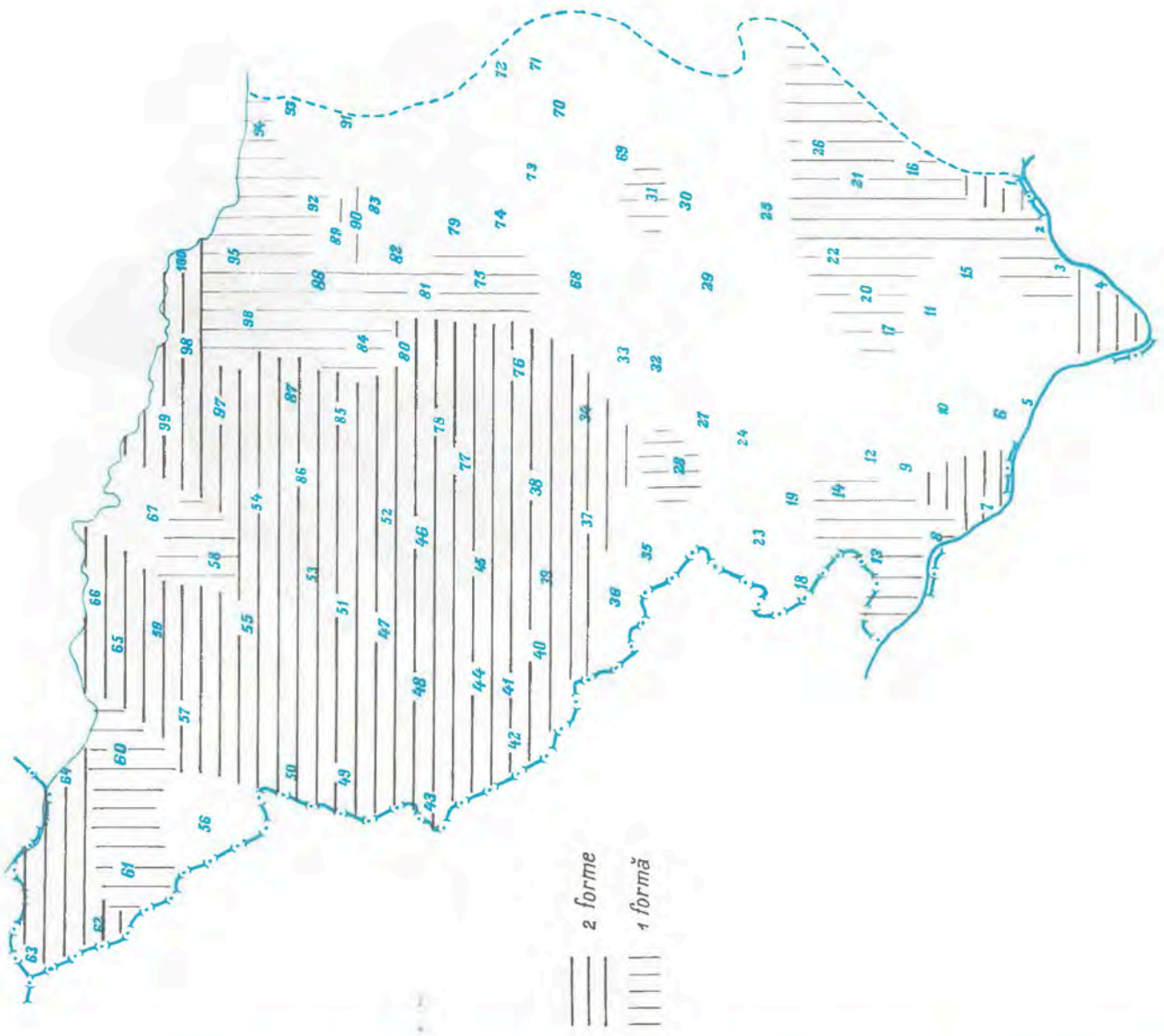

Vezi h. 20,124,125

Redactor: ECATERINA IONAȘCU
DOINA POPESCU

Tehnoredactor: MARIANA CHIRILĂ

Bun de tipar: 3.03.1980. Tiraj: 1 120 exemplare. Format Atlas: 4/61×86 (52 coli tipar). Format Broșură 8/61×86 (19,25 coli tipar). C.Z. pentru biblioteci mari: 459.087.9(084.4). C.Z. pentru biblioteci mici: 459.0(084.4)

Întreprinderea poligrafică Cluj
Bd. Lenin 146
Municipiul Cluj-Napoca
Republica Socialistă România
Comanda nr.: 361/1979